8-17 [illegible]

12 - [illegible]

3 [illegible]

1/13

S. del [illegible] comun de S[illegible]
de Sevilla

Sermones Gabrielis de festiuitatibus christi

[illegible] que expur[illegible]

Nume' ser

monū cuius liber est iuita- tis christi

Tabula hu ius operis.

In vigilia natiuitatis christi

Sermo vnus tria ꝓsequitur
scilicz desponsate virginis fecun
datõem spõsi ioseph trepidatio-
nē Eiusdē angelicã ɔsolatiõem.
Quõ cũ ꝑfectõe virginali sta-
re potuit matrimonij veritas in-
ter ioseph et mariam.c.
Quõ inter ioseph et mariam
fuit ꝑfectũ ɔiugium.b.
Quare maria fuit desponsa-
ta ioseph.d.
Joseph quare occulte voluit
dimittere mariã sibi despõsatã.e
Quare virgo aut angelus nõ
ꝓdi dit misteriũ vel tumore ven
tris marie et eiꝰ grauidatõe.g

Natiuitatis xpi ƀmo primus triptitus

Que tantoꝝ nouitas gaudio
rũ ppter quã augeli canũt deo in
altissimis gloriã. Quã nos deo
impendere tenemur ꝓ tantis be-
neficijs gloriam.g
Pulcerrima natiuitatis xp̄i
explicatio.b.c.d.e.
Quõ vnio naturaꝝ ipostatica
itelligi pt sine naturaꝝ ɔfusiõe.e.
Quõ nã hũana assũpta ē in vni
tatē ꝑsone si nõ est ꝑs eiꝰ Nec est
ꝑsona verbi. d. vbi explicaꝛ fere
tota incarnatõis materia
Quõ potest hõ dare gloriam
deo. cui tũ nihil addi pt. cuiꝰ de
niqz perfectio infinita.h.i.

Pars scđa sermonis primi de natiuitate

Que est pax illa. quã terrenis
attulit natiuitas christi gloriosa
Quibꝰ modis illam adipisci
possumus. ⁊ quõ illã habuit san
ctus stephanus.
Pax quid est. et quottuplex.
pax ad deũ. ad se. ad ꝓximũ qñ
seruaꝛ. fundamentũ vtriusqz pa
cis ad deũ scz et ꝓximũ quid est.
b. Quã pacē dyabolꝰ conatus ē
aufferre. Quã xpc venit dare seu
tollere. c. d. e. Quõ pax terris nũ
ciata apphēdi ac ɔseruari possit. f
Quõ quilibet hõ habere debet
in se pastorē sup gregē sibi ɔmis-
sum. Et q̇s est ille grex. Quõ do
mari poterit caro vt nõ extigua
tur. g. h. Quõ hõ debet habere
in se ioseph ⁊ pueꝝ in ꝑsepio. i. K
Quõ sanctꝰ stephanꝰ ꝑ pacē tri-
plicē. sũmã pacē adq̇siuit. l.

Sermõis. primi ꝑs tercia de natiuitate domini.

Quõ xpc daturꝰ pacē exigit
in homine bonã volũtatē et non
diuicias. potentiã aut sile quid
difficile haberi ab homīe. b
Voluntatis ꝑparatio ad pa-
cē quõ ɔsistit in cõformitate vo-
luntas nr̄e ad voluntatē diuinã
quod ostēditur de voluntate be
neplaciti ⁊ signi q̇ntuplici c. d. e.
Volũtati diuine beneplaciti
quomõ se potest ⁊ tenetur homo
ɔformare Et quomõ potest eam
scire Et qũo aliqui friuole illi cõ

ↄtrā dicūt ore et facto. d. e. f. g.
Uoluntatꝫ nostre ↄformitas ad volūtatem signi in q̄ ↄsistit. J
Uenialia pctā sunt diligēter cāuenda Et an sint cōtra p̄cepto rum rectitudinem. K
Uolūtati signi q̄ cōsiliū dr̄. quō tenet̄ se hō ↄformare vt ip̄m non contemnat. K.

Dominica infra octauas natiuitatis xp̄i sermo. I.

Qūo multier in q̄ decipiunt̄ putātes se hr̄e bonā volūtatem q̄ bonū ↄcipiūt ꝓpositū Et ias lar giūtur ꝛc. ꝛ a pctō non abstinent ꝑ totum s̄monem.

Natiuitatis xp̄i sermo. secundus bipti tus.

Sermo multū laudat⁹ ↄplectēs dīne caritatꝫ dōnū nob̄ virgineo partu largitū. Et ḡtitudinem nostrā reciproce rep̄dendā
Que dona nobis ds̄ donauit Et quēadmodū oīa dona respectu hodierni doni nulla sᷓ b. c. d
Doni hodierni magnitudo vnde colligi potest. ꝛ quid est. E F G ꝛc.
Deus quid est F G H.
Qūo et ad quē sensum omia dicūtur esse in deo pulcerrime ratōne auctoritate et exemplo ostēditur H I. Qūo deniqꝫ omnia sunt ex ipso et ꝑ ip̄m deum J.
Explicatur ↄditio hūani generis añ et post pctm̄ K
Explicatur pulcerrime qualis factus est dei filius ꝑ nature no stre assumptionem ꝑ multas propositōnes nota dignas L.
Qūo summus fact⁹ est imus qꝛ deus factus est homo M N.
Pctm̄ hoīem facit indignissimū. ꝛ a deo remotissimū ibidē
Uerbū assumpsit naturā non peccatricē sed mundā ibidem.
Quare. Quo fine tanta maiestas tante se in natiuitate humiliauit et exinaniuit. vt fu⁹ fieret dominus. creator creatura ꝛc O P Q

Sermo tercius de eodem tripertitus

Prima ps et scd̄a ꝓseq̄tur xp̄i natiuitatē s̄m carnē. ꝛ est historialis. ps tercia ꝑ tropologiā totū exponit euangeliū cū morali doctrinatiōe ad morū ↄuersionem ibi. Quantū descendit xp̄c sua tempali natiuitāte. f g h ꝛc.

Sermo quart⁹ de eodem

Sermo quartus explanat q̄ꝫ magistraliter epistolā multiphariam multisqꝫ modis ꝛc. Ibi p̄mo ostenditur promissionem ad patres factam. per christi incarnatōem esse impletam B.
Quomodo verum est ꝙ deus semel loquitur et multipharia C. Ibi quare christus distulit suā incarnationem. Filiȷ incarnati excellentia multiplex. per respectum ad omnes creaturas et ad patrem cui est coetern⁹ Consubstātialis ꝛc late ostendit̄ d e f ꝛc. Qūo verbum est ars patris. D.

Quō splendor glorie et verbū dī. Et quid est verbū. et quomō in nobis pducit verbū. e.f. Ibidē pulcra imaginatio verbi diuini.

Sermo quītus bipītitus

Prima ps multiplicē verbi natiuitatē explanat cum festi extollentia A B.

Dehinc veritatem. modū. et possibilitatem admirande generationis humane manifestat B. C. Adducūtur exēpla z similia d. e. De vtilitate et fructu incarnationis. f. g. Quare festa sanctorū Stephani Johānis et Innocētum iunguntur diei natiuitatis christi H.

Secunda pars psequitur xpi natiuitatē spiritualē. qua nascit per gratiā in corde humano. Et qd est spūalis xpi natiuitas b.

Compantur ad inuicē natiuitas eterna et spiritualis seu temporalis Et quō fit in homīe illa natiuitas spūalis. b. c.

Qualia obseqā in ore nutricis christo in nobis genito exhibere debemus. multum pulcre. more obsequiorū que obstetrix seu mater modo genitis infantib⁹ exhibere solet. d. e. zc.

Circūcisiō dñi ſmo pīm⁹

Quomō iesus qui saluator est populum suum saluauit. medicinam sacramentalem preparando Quid opatur talis medicina in homīne infirmo. Et q̄z grauiter infirmus talis fuit homo Quomodo deniqz medicina illa impedimentum sanitatis tollit et ad sanitatē disponit. A b c d e f.

Sacramentum quid est. G. Ibi de effectu sacramentorū et eorundē institutione g h

De causa instituttiōnis sacramentorū I K. De causa circūsionis domini. L

An sacramenta sint ad salutem necessaria. Et de sacramentis le. ve. m. n.

Circumcisiō domini sermo secundus

Quomō saluator iesus nos saluat morbum expellendo In q̄ consistit morbi expulsio. z quemadmodū hoc cōuenit christo ſm diuinā naturā A b c.

Gratia gratum faciens quid est D. Qui sunt eius effectus Et quomodo gratificat psonam et iustificat. Quomodo opus meritorium reddit zc. e. f.

Ad actum meritorium que requirūtur. Et an pncipalius sit a gratia vel a li. ar. f

Gratia et caritas an distiguātur realiter. g. An ratōne.

Gratia quare dicitur habit⁹ quidam g.

Gratie cōmendatio z quomō fomitem repmit. et carnem subiugat ratōni g h

Gratia gratūfaciens an pcellat originalem iusticiā H.

Diuine benignitatis extollentia ex gratie collatōne p peccatoris iustificatōe et operū meritoriorum pductōne I K.

Rephensio eorum qui erubescūt bene facere sed nō peccare b.

Obedientie multiplex cōmendatio fructus. vtilitas. et necessitas. D.

Scandalū qualiter est vitandum. E.

Epiphanie dñi s̄mo. I.

Fidei magoꝝ cōmendatio. Et caritatis imitande exemplatio. ex totius sermonis decursu colligitur.

Hodie nata est xp̄ianitas. Et que faciunt hominē xp̄ianū A

Historia festi summatim recitatur B.c.

Fides magorum p̄fertur. centurioni. latroni. D.

Quomō pleriqꝫ cum audiunt xp̄m natum. turbātur cum herode fugientes et timentes vite cōuersionē. moꝝ emendatōem. Et quare E f

Magi in sua oblatione exemplum tradiderunt offerendi omī statui hominū. siue sint incipientes. pficientes siue pfecti. Et q̄d singuloꝝ est offerre dño. g. h. j.

Epiphanie dñi s̄mo. II.

Hic sermo historiā psequitur et litteraliter ac summarie declarat et exponit p singulas clausulas.

Epiphanie dñi. s̄mo. III.

Sermo notabilis quid p tropologiam offerre habent. incipiētes. pficiētes. et pfecti. multum diffuse.

In cena domini sermones quinqꝫ de preparatione ad eucaristie sumptōem

Sermo primus. quottupliciter aliquis digne siue non indigne accedere dicitur ad eucaristie sacramentū

Ad dignam sumptōnem plura requirunt̄ scꝫ etas adulta hoc est vsus rationis. C. Jeiunium nature. D.

Puritas ɔscientie a pctō mortali. Circa quod late declaratur q̄ aliquis multipliciter censetur esse in pctō mortali e f g h j rc̄.

Que et qualis ignorantia seu obliuio peccatoꝝ excusat ne accedens de nouo peccet g h

Quid de peccatis post diligētem inquisitōem p̄uiam prorsus oblitis et ignoratis g. h. An cum tali pctō accedens peccet h.

Quanta et qualis examinātio ɔscientie requiritur ꝛ sufficit ad digne accedendum. g.

Cōmunicare volens nō debet esse phibitus aut suspensus. Excōmunicatus vel interdict⁹ k.

Ad dignam cōmunionē reqritur deuotio. que et qualis k.

De eodem sermo. II.

Sermo scōs docet de grauitate peccati indigne accedentiū. ostendens q̄ compatur pditioni iude C. d. Ingratitudini et blasphemie iudeorum. E. f.

Peccato crucifigētiū ac sanguinem xp̄i effundentiū g.

Judiciū duplex indigne sumēte corpus domini. h.

De eodem ſmo. III.

Sermo tercius oſtendit qui bus dixit dominus. Hoc facite in meam ɔmemoratōem ſcȝ fidelibus. vſum ratōnis habentib⁹. ieiunis. a peccatō liberis ꝛc̄.

Que ſunt tenenda et credenda circa eucariſtie ſacramentum Et de quo oportet habere fidem accedentem digne. C. D. E. F. Quomodo accedendū eſt. I. K. L. Ibi quomodo quidam digne. quidam indigne. q̄dam neutraliter accedunt. Ad quid vel cur ſumenda eſt eucariſtia. M. N

De eodem ſmo quartus.

Sermo quartus oſtēdit quo modo dominus hoc ſacramentū inſtituit. in verum ſacrificiū. B In anīe cibum ſiue in edulīū. D. In dilectionis arram et ſignum.

Inſtitutio eucariſtie in ratōe edulij plura exigit in ſumēte que et chriſtus docuit facto in ſacramenti inſtitutione D E F G

De eodem ſermo quint⁹

Sermo quintus docet preparationem ad dignam eucariſtie ſumptōeȝ ex hijs que chriſt⁹ egit In cena ante ſacramenti inſtitutionem ꝑ totum

In die paraſceues

Sermo de paſſione domini q̄ nōmīari poteſt faſciculus mirre ſeu etiam epithoma aut ſummarium omnium in diffuſo ſmone hiſtoriali olim impreſſo et ꝑ ipm met autorem edito cōtentorum. Cui⁹ initium eſt ieſum tradidit voluntati eōꝛum Unum ex quattuor ſeu monoteſſeron. In quo tota hiſtoria paſſionis dominice ſummatim et articulatim ɔtinetur.

In die reſurrectionis Sermo primus

Recitatur hiſtoria dominice reſurectiōis multum pulcre Ibi de voce lacrimabili infernaliū ianitorum. Qm̄ letabunda voce patres chriſtum ſuſceperint C

Quos deſcendens ad inferos ſm animam liberauit Qm̄ gaudioſa ꝓceſſiōe victrix anima ad ſepulcrum rediijt D

An angeli affuerint. de angelorū gaudio ex chriſti ꝛ hominū reſurrectione E.

Quomō exanime corpus q̄ ſtatim ꝛc̄. fuit animatū et anime vnitum. Anīe reſurgentiū vbi manſerunt donec chriſtus aſcenderet E F. Quid nobis contulit reſurrectio domini G

Cui et quibus et qualiter apparuit chriſtus poſt reſurrectōnem Late recitatur ex euangelijs H. I K L

De eodem ſermo ſcd̄s.

Diffuſe ꝑtractatur articulus de reſurrectōne domini. Et ꝓbatur multipliciter xp̄m vere reſurrexiſſe. Quō xp̄c eſt mortuus et qualiter deitas in verbo nunq̄ꝫ fuit ſeꝑata a corde vel anima E.

Duplex vnio in xp̄o fuit Anie scꝫ cū corpe ꝛ deitatꝫ cū hūanitate. breuis explicatio ꝛ declaratio illi⁹ articuli fidei descendit ad inferna. quotruplex est infern⁹ c. d. An dn̄s oēs h̄ntes caritatē liberauerit d. Xp̄i resurrectio q̄d dr̄. qūo facta ē A q̄b⁹ visa est fieri e. Christi resurrectō on̄dit testimonio ꝛ euidētia facti. Testimoniū angeloꝝ. f. Testimoniū hoim̄ ꝯresurgentiū ꝛ nō cōresurgentiū feminaꝝ discipl'oꝝ g. Testimoniū scripture h. Testimoniū dei. J Euidētia facti on̄dit resurrectō xp̄i. vbi p̄mo on̄dit dn̄m vere fuisse mortuū K. Et nunc vere viuere L. Et esse eundē nūero nūc et p̄us. m. Quā euidentiā discipuli habebāt d̄ r̄surrectōe xp̄i cū oīa ei⁹ facta poterāt fieri p angelum o. Resurrectio dn̄i multipl'r ostensa est. qd̄ sumarie epilogat p et p̄ptim ostendit octuplici signo Quāta euidentia ostensa est xp̄i resurrectio ibidem p.

Qūo ꝛ ad quē sensum d̄r dn̄s tercia die resurrexisse q.

Qūo xp̄c p⁹ resurrectōꝫ comedit r. Ibi quid est comedere. Et si angel⁹ comedit. Cur xp̄c in aliena specie apparuit S.

Cur corpis gloriā nō on̄dit. s.

Cur euanuit S.

Misticatio euangelij qūo ꝛ q̄bus vngentis xp̄c sit q̄rendus in sacramenti sepulcro

De eodem sermo. III.

Late on̄t dotes quattuor corporꝫ gloriosoꝝ Primo on̄t q͂ quadruplici molestia laborauit caro nostra quā et xp̄c assumpsit. c. d. sed in resurrectōe deposuit d.

Corpis impassibilitatē ostendit e. Quare xp̄c et ad quid reseruauit vulneꝝ cicatrices f.

Subtilitatē et agilitatem G Claritatem H.

De eodem sermo IIII. biptitus

Quis ē ille dies quē fecit dn̄s ostendit. Dehinc ꝯmendat diei h⁹ festiuitas vltra oēs alias. Et qūo xp̄c in passione humiliat⁹. exaltat⁹ est ī resurrectōe a. In q̄b⁹ dies hec alios antecellit. In q̄b⁹ ꝯsistit dieꝝ dignitas. cū tn̄ omēs eiusdē sunt dignitatꝫ b. Presens festiuitas finis est oīm aliaꝝ ibid̄ Quid nobis cōtulit resurrectio xp̄i. c. Qūo dn̄s resurrexit a morte. Et q͂ in triduo nō fuit hō. licꝫ manserit xp̄c. vnio corpis ꝛ aīe cū verbo non fuit intriduo soluta. Dictū Damaſ. qūo intelligitur. qd̄ assumpsit nō dimisit d. Qūo resurrexit victor multiplex E Quid corpi nr̄o ꝯtulit r̄surrectō xp̄i. Quale fuit corpus nostꝝ in p̄adiso. et quale factū est in resurrectione F.

Scd̄a ps eiusdē s̄monis

Qualiter hunc diē fecit dn̄s. Et q̄ est illa dies. multū pulcre. a

Qūo eū fecit dn̄s p̄ncipal'r. b

In die ascēsionis domini. Sermo primus

Sermo p̄mus historialis est.

Et mōralis totus reducēs histo-
riam ad mores

De eodem ſmo. II.

Sermo ſcōs declarat articu-
lū ſymboli cū dicit Aſcendit ad
celos Sedet ⁊c. Chriſt⁹ ſm quā
naturā aſcendit c.d. Quō intelli
gitur. Nemo aſcendit i celū niſi
q deſcendit de celo. d. Qua ꝟtu-
te aſcendit in celū. an diuina vel
humana. Et quō nubes eū ſuſce
pit. An deniqꝫ angeloꝝ miniſte-
rio ſubiectus ſit. e. f. Quō xp̄c dr
aſcēdiſſe ad dextrā patris g. Et
ſm quā naturā ſedet ad dexterā
patris. Quid deniqꝫ intelligitur
ꝑ patris dextrā. g. h. i.

De eodem ſmo. III.

Quare dn̄s aſcēdit in celum
p⁹ reſurrectiōꝫ ſuā ⁊ nō manſit in
terris ꝓ hoim ſalute. iocūditate.
ꝯſolatōne. eruditōe ⁊c. b. Ponū
tur multe ratōnes ⁊ ꝯgruētie ſue
aſcenſionis Ex pte xp̄i aſcēdentꝫ
b c. Ex pte noſtra. d. e. f. ⁊c. Aſcē
ſio xp̄i fidem noſtram auxit E
Spem roborauit F. Caritatem
accendit G.

In die pentecoſtes ſmo primus ſubdiuiſus in duos ſermones

Cōmendatur feſtiuitas ſpūſ-
ſancti et nulli feſtinitati inferior
aut ſcōa eſſe oſtendit A. Hiſtori
aliter docetur quō ſpūſſanct⁹ ho
die repleuit orbem terraꝝ. b. c.
Quare hodierne diei attribuit
ſſ. miſſio. cū tn̄ hodie nō ṗmo miſ
ſus ſit ſſ. e. f. Quare feſtū hodier
num attribuit poti⁹ ſſ. ꝙ toti tri-
nitati. cū tn̄ ōpatōes ad extra in
trinitate ſint indiuiſe. e. g.

Cur cariſmatū dona poti⁹ at-
tribuūtur ſſ. ꝙ pr̄i aut filio. g. h.
Quid ſignificabāt ſigna appen-
tia ſuper apoſtolos et quale fuit
eorum ſignatum d.

Scōa pars illius ſermōis

Late ptractat de donis quib⁹
ſſ. ſuos tam excellenter dotauit.

Homi quē deus iuſtū ꝯdidit.
et origiali iuſticia dotauit. facto
prorſus aiali. neceſſari⁹ fuit ſpi-
rit⁹ ſanct⁹. q̇ donis ſuis eū a car-
ne ad ſpūalia reuocaret A. Ubi
pulcre oſtenditur ꝙ neceſſarium
fuerit carnali hōre dona ſcti ſpūs
ad amandū ſpūalia. Omia ſſ. do
na ſeptenario nūero q̇ eſt numer⁹
vniuerſitatis ꝯplectūtur b. Sep
tem ſſ. dona in ſcriptura multipli
citer figurātur c. Quō oīa ad vi
tam neceſſaria ad ſeptē dona re-
ducūtur d. Ibi quō ꝑ ſeptē virtu
tes tres theologicales. ⁊ quattu-
or morales hō ſufficienter diſpo
nitur reſpectu cuiuſlibet obiecti
Reſpectu obiecti increati ꝑfici-
unt hoiem tres theologicales. E
Oēs hitus ꝑfectiui viatoris re-
ducūtur ad aliqꝫ ex ſeptē virtuti
bus p̄fatꝫ. qd̄ late oñditur f. g. h
Donum ſapiē ꝯplectitur fidem
et ſpem f. Donum intellect⁹ et ſci
entie ſimiliter ꝯplectūtur fidē g.
Fortitudo venit nomine ꝓprio.
Prudentia noīe cōſilij. Juſticia
nomie pietatis. Tpantia nomie:

timoris H. Licet dona sint virtutes. tñ vt sunt dona. pfectiora sunt virtutib⁹ Sic hitus infusi pfectiores sunt adq̄sitis et eos pficiunt I. Dona infudit ss. discipulis de nouo Aut si pus fuerūt virtutes in discipulis. eas auxit et roborauit donoꝝ infusione. k

Sermo scd̄us subdiuisus in tres partes

Que dona in ceterꝫ festiuitatibus. Et que in festiuitate p̄senti nobis a deo collata sunt A. Quomō intelligēda est tercia psona in diuinis que dicit̄ ss. p totum s̄monem. Quomō deus est a nobis cognitus B. Similitudo q̄dam datur imaginis nostre ad deum b c. Datur modus imaginandi generatōem filij ꝛ pcessionē ss. Et q̄re filius dr̄ fili⁹. ꝛ ss. noiatur ss. c d e. Annectunt̄ veritates ml'te catholice. respiciētes fidē de spūsctō. f. g. h.

Secunda ps illius s̄monis secundi

Prosequit̄ missiōem. ss. tpalē duplicē cū recitatōe historie festi ostēdit quoqꝫ queādmodū Inicio legis euangelice respōdet. inicīū legis date. Missio tpalis visibilis. c. Quō drr̄iter se h̄t spūs sanct⁹ ad visibiles creaturas quibus ostensus fuit. et xp̄c ad naturā assūptā. c. Talia signa. ss. q̄d f̄nt. et qn̄ indicāt. ss. fuisse vel cē datū hoī. d. Historie festi recitatio. e. f. g. Missio inuisibilis quō fit p gratiā et qualiter de⁹ est in omnib⁹ gn̄aliter. potēcialiter. pncipaliter ꝛ eēntialiter. In aliquibus spēaliter. I. Et quō aliquos inhabitat et aliquos non. Et q̄d est deū aliquē ihabitare. K. Cū deus sit immutabilis quō dr̄ alicui in se dari prius nō h̄nti. L

Tercia pars s̄monis scd̄i.

Hic sermo docet ex euangelio Joh. 14. que et quot requirunt̄ ad dispositōem nccīam p. ss. receptiōe et ponunt̄ quattuor scꝫ dei dilectio. Obseruatio verbi i dei. Cordis pacificatio. Et gaudiū de perfectionib⁹ diuinis Deus diligendus est affectu cordis et effectu operis. b. Dilectio dei affectiua quō potest a nobis haberi et q̄ sunt ei⁹ impedimenta. c. Quomodo amor mūdi impedit susceptōem. ss. et quō habitantes in mundo sunt in multiplici differētia. d. Exponit̄ dictū apl'i. 1. Cor. 7. Qui habēt vxores sint tanq̄ꝫ nō habentes. ꝛc. e Fomenta diuini amoris sunt beneficōꝝ dei iugis meditatio ꝛc. f. Diuina beneficia multa sunt. et de excellentia donoꝝ creatorū a deo datoꝝ. respectu donoꝝ hominū. g. ibi q̄ ē cā collatōis hmōi donoꝝ a deo De amore effectiuo dei. h. I.

Sermo tercius in festo penthecostes.

Extollitur festū. et ceteris festis diuinaꝝ psonaꝝ nō esse min⁹ sed mai⁹ declarat̄. a. Ostēdit̄ eē ꝯsūmatio oim festiuitatū aliarū

Et queadmodū cetera festa ad huiꝰ dom̄ susceptōem ordinātur b.c. Quid est q̄ spūsſanctꝰ in igne. Et linguis apparuit. Quid sibi volunt illa. d.c.f.rc. Quō ista signa sensibilia poterāt representare. ff.e.

De eodem s̄mo quartus

Sermo quartꝰ ostēdit magnitudinē et excellentiā festi ex tribus. Ex legali p̄figuratōe c.d. Ex eiꝰ finalitate. e.f. Ex eiꝰ significatione. g. Et quō talia. ff. superueniens in eos. in effectu in eis ostendit. H I K L M

Esto sermo notabilis et bonis.

In die sancte Trinitatis s̄mo primus

Quare post festa distincta. p̄sonarum. agitur festum trinitatis A. Quid venit intelligendum audito nomine deꝰ. Et q̄d est deus B.

Quid de deo senserunt philosophi. et quid credendum tradit ecclesia de p̄sonarum trinitate et circumincessione. ac essentie vnitate c. Quomō p̄sonarum trinitas potest a nobis imaginari ex hijs que in nobis sunt. vbi satis clare habetur quomō filius gignitur. et spūsſanctꝰ spiratur c.d. Quid imaginandū aut cogitandum est audito nomine filij aut ff. in diuinis F. Quare potentia pr̄i. sapiētia filio. bonis appropatur ff. F. Quomō aīa nostra ad dei imaginē creata. exornari debet iugi meditatōne diuinarū p̄fectiōnum et appropriatoꝝ g. h.

De eodem sermo. II

Magne vtilitatis est diuinitatis essentiam ratōnabiliter inuestigare A. Deus quid est B. ꝛ q̄ est vnus. simplex. intelligens. volens. Personaꝝ trinitas quomodo imaginari potest L

Operationū inseparabilitas cum p̄sonarum attributis quomō saluatur D

Sermo. III. de eodem

Trinitatis misterium quomō inuestigari potest. et quō res plꝰ in se cognoscibiles a nobis minime ꝯgnosci p̄nt. Ibi de ꝯgnitōe q̄ est ē ꝛ q̄d est. Et si deus a nobis cognoscitur. q̄ Et quomō A b. Quomō deus ex creaturis cognosci potest. et quomō creature vie sunt ad cognoscendū creatorē c. De deo in vnitate essentie et p̄sonaꝝ trinitate q̄d credendū est. d. Et quō i aīa nr̄a legere possumꝰ q̄d de deo credendū est. E. Quō ad intelligentiā trinitatis suffragant ea q̄ sunt in hoīe E. Imago dei vbi q̄renda est i hoīe. an in aīa sensitiua vel intellectiua e.f. Sic in diuis est ꝯsubālitas cū p̄sonali distinctōe Ordo originis ꝛ summa eq̄litas. ita ē inuenire in aīa nr̄a hmōi tria suo mō f. g. Quō etiā ꝯtingit in aīa nr̄a reperire attributa diuina H

Quomō anima nostra ad imaginem dei ꝯdita ornāda est vt vtiliter dn̄m in ea ꝯgnoscāꝰ ꝛ p̄sonaꝝ trinitatē et appropriata ꝛc. H I.

Quando imago dei in nobis est pfecta minus pfecta aut pollura H. Quomō in anima nostra debet esse ꝯsubstantialitas. Ordo originis et equalitas J. Et quō ꝯgnoscere debet dei potētiam ꝛ sapientiā et bonitatē. Que ex inde in hoīe pullulant virtutes K.

De eodem Sermo. IIII.

Deū quidem nec cogitare nec ꝯphendere possum⁹ sed credere. A. Quid hijs verbis In nomie pa. et fi. et ss. nobis insinuat q̄rū vsus est in sacramentis et in omi actione nostra siue dormire, siue ambulare ꝛc. velit homo. Quam fidei nostre pfessionem hec ꝟba pretēdunt. b. Trinitas supbn̄ dicta nobis ostenditur. in omnib⁹ creaturis. in spiritualibus figuris. In vtriusqꝫ testamenti paginis C. Quomō in pfatis verbis ostenditur essentie vnitas. et psonarū. ac originatio cum reali earundem distinctōne. pductionū differentia. et psonarum distinctarū equalitas. et in natura diuina et in opatōne ad extra d. e. Baptisare volentes non debent mutare formā a xp̄o traditam F Uerbum p̄dictum scꝫ in nomine patris et filij et spūssancti est verbum summe dignitatis Marie efficacie et virtutis et ideō nobis summe reuerentie et timoris. Ex ꝯsequētia nobis colendum et cōtra aduersarios amplectendum. g. h. j. Secreta fidei et archana dei nemo capere potest sine mōdo et humiliato corde. K. l.

De eodem Sermo. V.

Quare ecclesia instituit festū trinitatis. Et contra quos hereses et heresiarchas a. Ad cognitiōem dei quomodo pcedendū est. Et quomodo aliqui piculose Aliq̄ fructuose Alij curiose. Alij in simplicitate querunt dominū Et quid est sic querere. c. d.

Que de deo sunt cognoscenda ꝛ indaganda. Deus dupliciter ꝯgnosci potest in se et in quadam similitudine. Et quomō in via in se ipso cognosci nō potest E Sed in similitudine quadam. Et quomō omnes creature clamant deum. F. Duodecim nobilissimas pfectōes in creatore. nobis testātur creature. et que sunt ille. H. Quarum alique patri. Alie filio. Alie spūisancto attribuūtur. quas omnes Augustin⁹ reducit ad ternarium numerum H. H. Quid a nobis agendum est vt sit nobis vnus. quomō populus eius esse debemus J. Quomō deniqꝫ in nobis repiri debet et potest. Eternitas Sapientia Beatitudo. k. l.

In festo corpis christi Sermo primus

Sermo p̄mus extollit eucaristie sacramentū vltra omnia alia sacramenta. rōne contenti edulij quo esurientes non fastidiosi replentur a domino a. Esurientes replendi cibo salutari eucaristie qui sunt b.

Eucaristie fructus tametsi ineffabiles sint breui verbulo scilicet bonum. designantur a virgine maria in cantico. B C
Fructus eucaristie ad ternariũ numerum reducuntur D.
Eucaristie sacramẽtum multis figuris figuratũ fuit. et sm hoc multa et diuersa ht nomina scz sacrificiũ. viaticum. et cõmunio E. Ponuntur eucaristie effect⁹ tres generales et duodecim speciales qui a diuersis diuersimode colliguntur. Aliqui enim respiciunt hoc alij aliud et inde colligunt illum duodenarium e. f. Declaratur effect⁹ ille qui est de pditorum restauratio. ceteris dimissis. F G.
Quemadmodũ omnia mala per hoc sacramẽtum tolluntur et bona cõceduntur. Omnia quoqz vete. le. sacrificia innouant̄ G. Quomodo hoc vnicum sacrificium et pfectum est. in quo omia pficiuntur. dei cultus et honorificentia. gratiarũ actio. offense reconciliatio. populi deuotio rc̄. H I.

Sermo. I. de quo fit mentio in sermone primo. est õ mirabilibus sacramẽti eucaristie.

Diuina potentia cui⁹ mirabilia sunt opa nullibi ita claret vt in eucaristie sacramento A
In eucaristie sacramento quattuor veniunt consideranda B. Primũ mirabile quid fit circa panis transsubstantiatõem. Et quomodo fit conuersio panis in corpus xp̄i. Quare transsubstantiatio est quoddã mirabile. Cũ ex pane fit corpus christi quomõ sumitur ppositio. ex. Ex conuersione illa nulla fit additio corpi christi Que ppositões circa conuersionem panis in corpus xp̄i sunt ɔcedende vel non Et qualiter nomine panis quãdoqz venit corpus christi Item sub qualibz parte specierũ est totũ corpus xp̄i C. Scđm mirabile quod fit in pane est q panis non annihilatur. Et quid est ãnichilare D
Tercium mirãdum est q cum panis in solum corpus. et vinum in solum sanguinem ɔuertitur. est tamẽ sub vtraqz specie corp⁹ et sanguis Et quid est ibi vi conuersionis. Quid p ɔcomitantiã An pro quolibet tempore eadem verba. et intentõem ɔsecratõnis idẽ sequat̄ sacramẽtalis effect⁹. Quid factum fuisset in triduo si quis ɔsecrasset rc̄. E
Primũ mirabile in accidentibus est q stãt sine subiecto Et q̄ modo hoc deo est possibile. F.
Scđm q corpus xp̄i nõ afficiunt sed continent G. Ibi An sacerdos moueat et portet corp⁹ xp̄i cum portet species. Quãdiu sub illis speciebus manet corpus christi. An facta mutatõne circa species etiam fiat mutatio in corpore christi. Tercium q illa accidentia retinent suas naturales

actionẽs et passiones Unde nutritur et inebriatur sumens eucaristiam. Unde fiunt ille actiones cum ibi non est materia rc. H

Primum mirabile ex pte corporis christi est q corpus christi quod est in celo quantum est ibi non quãtitatiue. et recitãtur ibi due opiniones. vna Scoti. alia Ockam J.

Scðm q corpus xpi manẽs in celo vere et realiter est in pluribus locis circũscriptiue. Absq3 hoc q descẽdat vel ascendat per media. K

Terciũ licet corp9 xpi sit vere sub sacramento. non tamen agit ad extra nec patitur a causa extrinsica L. Ista omia trahuntur ad sensum misticum z ad opatõz internã eucaristie indigne sumẽte ipm. correspõdenter ad ista nouem mirabilia vsq3 in finẽ smonis M N rc.

Annotatio indulgentiaz de festo corporis christi

De eodem smo. III.

De fructib9 sacramẽti eucaristie p totũ smonẽ Sacrificiũ qd est. z q aliud est visibile aliud inuisibile B. Homo indiget sacrificio pter tria ibidẽ In ve. tes. triplices fuere oblatõnes z p triplicicã. lic3 impfecta fuerit illi9 tpis sacrificia. Et qũo nihil ad pfectum deduxit lex C. Tempe plenitudinis gre pater dedit hostiã pfectissimã. habentẽ omnis boni plenitudinẽ D.

Omnia ve. test. sacrificia oblationẽ xpi factã in cruce figurabãt Et qũo xpc ab origine mundi dr occisus ibidẽ. In hoc sacrificio habet quidqd lex ↄtulit vel figurauit ip fecte. Et licet semel oblatus ẽ xpc. quotidie tñ offert sub spẽbus panis et vini duplici rõe E. Altaris sacrificiũ qr est meõriale oblatõ3 facte in cruce. solet etiã dici imolatio ibidẽ. In quo est precellentia hui9 sacrificij ad oia alia ve. tes. Quãta deniq3 acceptabilitas Et q in omni sacrificio ↄsiderari debent F. Fruct9 hui9 sacrificij vt est memoriale ẽ accendere ad amorẽ. Ad gtitudinem ad deuotionẽ et ↄpassiõem G. Quãuis altar3 oblatio eosdẽ opetur effectus cũ oblatõe in cruce, nõ tñ eq pfectos H. Est etiã oblatiõ p pctis Est hostia pacificoz z vnionis cũ deo J. Qũo sco tollat seu remittat pctm mortale z veniale. i. k. l. vsq3 in finem

Dedicatõis tẽpli smo. I

Quot sunt tabernacula a deo. nob pata Et qñ illoz agim9 dedicatiõ3 A. Aliqd dupl'r est in loco diffinitiue vel circũscriptiue. De9 aũt repletiue qr est vbiq3 B. Lũ ds sit vbiq3 qũo dr esse specialit in iustis qs inhabitat p grãm B Tẽplũ materiale qre est venerandũ Et de ei9 pphanatõe. q3 nullũ pctm ita repit correctũ manifeste vt tẽpli dehonestatio a xpo c. d e. Templũ seu tabernaculũ spũale qũo est do prepandũ. Et que

requiruntur ad verum xpianum multum late. F G D.

Sermo. II.

Quō et qua necessitate eterna sapiā edificauit sibi domū que ē ecclesia fideliū b.c.
Quō extra ecclesiā catholicā salus nō est cui incorpamur p fidē et baptismū D. An omis faciens quod in se est et si extra ecclesiam sit illūietur a dn̄o. Et q̇d de ꝯstitutis extra ecclesiā q̇ forte crederent si haberēt p̄dicantē E. Nō omēs qui in ecclesia sunt nūero saltem. salutem finaliter ꝯsequētur F. Ad hoc adiūgūtur due exhortatōes ne hmōi bonoꝝ obliuiscamur scꝫ ꝙ sum⁹ vocati in ecclesiā dei ad lumē fidei G. vtqꝫ in eadem caute obedienter et solicite ambulem⁹ H.

Sermo. III. de eodem

Ob quā causam agatur dedicatōis festū B. Multe sunt mā siones quas nobis dn̄s preparauit C. Que illaꝝ p̄ncipalior est. D
In qualibet illaꝝ ꝯuiuiū p̄parauit E. Quō agendū est festū dedicatōis templi F. Quō zacheus docuit 6. pfectōis ḡdus veniēdi ad deū et q̇ sunt illi G H

Sermo. IIII. de eodem

Quō festū dedicatōꝫ tēpli vetustissimū est et ꝯprobat̄. nō solū ecclesiastica institutōe sꝫ etiā veteꝫ approbatōe. visiōis p̄signatōe et xpi visitatōe a b. Quā dignū ē vt nos ipos dn̄o habitaculū p̄paremus et edificem⁹ cū et ipe dn̄s corpori nr̄o et anime nr̄e habitaculū edificauit D. Quis est locus edificādi hitaculū dn̄o in imagine sua 6. Ad edificatōꝫ q̄ttuor sunt necc̄ia et quō omia q̄ reqrūtur in templo materiali edificādo etiā reqrūtur in templo spūali. e. f. g. Fundamentū nr̄i templi spūalis q̇s est. et quō idē est fundamētū et lapis angularis. Quō deniqꝫ differūt edificiū spirituale et materiale F. Fides fūdamētū extruit Spes pietes Caritas tectū g. De necessitate ad salutē virtutū theologicaliū H. Et quō eis et earum actibus adornatur et pficitur imago nostra. Eisqꝫ correspondēt tres actus beatifici ibidem. Omne studium hoīs esse debet et finis vt deo fide. spe. et caritate adhereat I

Sermo. V. de eodem in ostensione reliquiaꝝ.

Dom⁹ dei multiplex est A que licet materialit̄ et s̄m statū distinguātur ad vnum tn̄ finē p̄ducūt ibidē. Qui dicunt̄ hitare in domo dn̄i et qui non b. Quare interdum sanctoꝝ ostendūtur reliq̄e c. Qua specie cult⁹ venerande sunt sanctoꝝ reliq̄e. Non latria que est solius dei Et q̇d est latria interior et exterior. e. f. Et quomodo differenter oramus et petimus deum sanctos et crucem F. Quomodo se habebit homo ne erret in cultu sanctoꝝ cū sepe nesciat cui⁹ sunt reliquie: eo ꝙ hic et alibi idē sancto ascribātur G

Non licet aliquem publico officio venerari vt sanctum. nisi sit canonisatus. licet tamen fundere preces ad aliquem qui sancte apparuit vite in priuato ibidem H

Quanta maturitate reliquie primum debent colligi. et cuius auctoritate H. Ibidem quomodo reliquie debent conditione implicita venerari.

Sermo. VI. de eodem.

Festi dedicationis excellentia et quemadmodum longe aliter celebrant xpiani diem sue natiuitatis et gentilium principes A.

Omnes gaudent cum zacheo in dedicatione. Sed non de eo de quo zacheus gauisus est B.

Que est ista salus propter quam tam exultanter est iocundandum.

Quicunque gaudet. de salute gaudet. Est autem salus triplex. scz. naturalis. temporalis. et spiritualis. et quomodo se habent ad inuicem C.

Salutem naturalem quando contulit dominus. in quo consistit. que magni precii est D.

Salutem temporalem quando contulit dominus homini que et corpus respicit. Que bona complectitur E.

Salus spiritualis omnes alias precellit F. G. quando confertur homini. Omnibus data est sufficienter. sed quidam sua indispositione eam refutant. Salus spiritualis a solo deo est G H sine nostris meritis gratuite confertur multis dimissis. qui et ipsi saluati fuissent si ita electi regenerati et incorporati fuissent H I

Quomodo dies dedicationis est dies nostre electionis. regenerationis et incorporationis. In hoc enim stat totus sermo.

Sermo. VII. de eodem.

Quomodo dedicatio templi huiusmodi nobis est singularis et familiaris festiuitas et de quadruplici domo quas dominus consecrauit de quibus festiuandum est A.

Assignatur causa quare. B

Ecclesia materialis dicitur sancta diuina electione C

Pontificali sanctificatione D.

Sacratissimorum continentia E

Sanctissimorum officiorum frequentia. F.

Finis registri

In vigi. nati. dñi. Sermo I

Sermones formales notabiles et magistrales de festiuitatibus christi. Spectabilis viri magistri Gabrielis Biel sacre theologie licenciati. olim in ecclesia metropolitana sancti Martini moguntinensi. etc. predicatoris ordinarii per ipsum ibidem et alibi ad populum declamatorie predicati.

Cum esset desponsata mater iesu maria ioseph antequam conuenirent inuenta est in vtero habens de spiritu sancto. Matth. 1. ☞ A Proximus est dies ille domini magnus et gaudiosus. dies salutis et propiciationis. dies in quo delebitur iniquitas terre. dies in quo venturus est rex pacificus. Beatus apud quem mansionem faciet. Cui vt digne occurramus admonet ecclesia in misse introitu. hodie inquit scietis quia veniet dominus et mane videbitis gloriam eius. Quique terrigene et filii hominum. audite ait Bern. sermo. 2. de vigilia. vos qui in puluere estis expergiscimini et laudate. quia venit medicus ad egrotos. redemptor ad venditos. ad errantes via. ad mortuos vita. Venit quippe qui proiciet in profundum maris omnia peccata nostra. qui sanat omnes infirmitates nostras. qui nos propriis humeris ad proprie dignitatis reportat originem. Propter hanc siquidem diem digne celebrandam. decursu aduentus tempore laborauimus. nostre purgationi intendimus venienti domino habitationem aptauimus. sicut vt fideles filii matris ecclesie nos conformauimus. Quod si fecimus. Non id in nostris iustificationibus confidamus. quoniam non sumus sufficientes cogitare aliquid ex nobis tanquam ex nobis. Et si negligentes in hoc sacro tempore vsque nunc inuenimur. Non ideo in sordibus peccatorum diutius volutemur. Est via quam hodie nobis ostendit ecclesia. qua hii et illi ad dominum deducentur. dum tamen eam grgamur. Surgamus celeriter. quia prope est dominus. Iam clamor ecclesie factus est. Ecce sponsus venit exite obuiam ei. Arripiamus viam securam viam illam per quam saluator aduenit virginem scilicet regiam. de cuius vtero processit tanquam sponsus de thalamo. Studeamus ergo ait Bern. ad ipsum per eam ascendere. qui per ipsam ad nos descendit. per eam venire in gratiam ipsius. qui per eam in nostram miseriam venit. Sed et secunditatem in hodierno euangelio nobis ostendit ecclesia cum ait. Cum esset desponsata etc. de quibus Aue maria. Recitetur euangelium. ☞ B

In hoc euangelio tria nobis veniunt consideranda scilicet desponsate virginis fecundatio. sponsi ioseph trepidatio. et tercio eiusdem angelica consolatio. Circa primum ait. Cum esset desponsata ma

ter iesu maria ioseph. despōsata
ne dum p verba de futuro. vt es/
set ibi sola policitatio de matri/
monio cōtrahendo. sed p verba
de pn̄ti. q̄ eos vere ꝯiuges effice
rēt. sic ⁊ angelus ꝯiugē ipam vo/
cat ꝟginē. vn̄ et Aug⁹. in d̄ nup.
et ꝯcu. ⁊ habet dis. 30. q̄rti. Int
mariā ⁊ ioseph ꝑfectū fuit cōiu/
giū. Perfectū quidē nō signifi/
catiōe. ſ3 scītitate. Perfectū etiā
ꝭm triplex bonū ꝯiugij. plem. fi
dem. sacr̄m. Prolē cognoui/
mus ip̄m dn̄m. Fides q2 nullum
adulteriū. Sacramentū. q2 nul
lū diuortiu3. Solus nuptialis
ꝯcubit⁹ ibi nō fuit. Nā despōsa
ta fuit mr̄ imaculata. mr̄ incor/
rupta. mr̄ intacta. ioseph ſ3 non
in ꝯcupiscētia iūcta ait Orige. i
omel. Ideo ait euangelista. an̄q3
ꝯuenirent. sc3 carnali copula vt
dic glo. Nō q2 postea ꝯuenerint
S3 ē tale dictū. q̄le est illud. an̄
q3 peniteret morte ꝑuent⁹ est. nō
sequit̄ q2 iō post mortē penituit.
Et sil'r dicim⁹. an̄q3 iste me sol/
uit. oīa bona sua ꝯuiscata sunt.
nō sequit̄. q2 post re2 ꝯuiscatiō3
me soluerit. An̄q3 ḡ ꝯuenirēt. nō
pri⁹ q̄3 in spōsi introduceret do/
mū. Hūc q̄ppe morē tenebat an/
tiq̄tas ait Chris. in ope ꝑfecto
omel. 4. vt sponse in spōso2 do
mibꝫ haberent. q̄rtin⁹ ea2 (dicit
Bern. sup mis. est omel. 2.) Ipi
eo sibi pudiciciā curiosi⁹ ꝟuarēt
q̄ sibi ipi fideliores existerēt. In
domo itaq3 spōsi iuenta ē hn̄s in

vtero. Inuēta ꝑmo ab angel' cu
stodientibꝫ eā. deinde et a ioseph
vt dic Orige. A ioseph siquidē
inuēta est post reditum de eliza/
beth. māifeste grauida. ventris
tumore id indicāte. Et vt virgo
oēm maligne suspitionis effuge/
ret occasionē. addidit euangeli/
sta. de spūsctō i narratiōis ꝑnci/
pio. h̓ est spūsctō opante. nō ma/
teriā ministrāte. L S3
circa hāc ꝑtem orit̄ q̄stio. quō cū
perfectiōe virginali potuit stare
mr̄imonij veritas. Sic eni here
tic⁹ q̄dā. aduersus quē Hug. de
sctō vic. libellū de ꝑpe. ꝟginita/
te marie scꝑsit. aduersus ꝟginē3
oblatrauit. Ait eni cōiugiū sine
ꝯsensu carnal' copule esse nō pos
se. Cōsensum aūt. illā mētis ꝟgi
nitatē necessario violare. q̄re vir
go maria. aut nō ꝯsensit ⁊ sic ve/
ra ꝯiunx nō fuit. aut ꝯsensit ⁊ sic
licet carne. tn̄ mēte ꝟgo nō ꝑmā/
sit. ꝑpter qd̄ ei⁹ virginitatē lon
ge sctā2 virginū sc3 agnet3 aga/
the ⁊c. despōsari nolentiū inferi
orē est mentit⁹. Sicq3 virginis.
cui⁹ carnē non potuit. mentē te/
merare nō ꝑtimuit. S3 ꝯtra
hūc cū hugone (imo cū eccl'ia)
cōfitemur virginē hāc ꝯiugē fa/
ctā postea matrē. ⁊ sp virginita/
tis ꝑpositū inuiolatu3 tenuisse.
⁊ virginitatis decus ꝑpetuū. re/
gnasse cū pudicicia ꝯiugis ⁊ ho/
nore parentis. virgo siquidē hec
gloriosa. vt vult Aug⁹. Bern̄. ⁊
ceteri. castitatē ꝑpetuam ꝟuare

nedū ꝓposuit. sꝫ ꝑma oīm vouit. Q̄ḋ ex eiꝰ respōsiōe q̄ angelo dixit. quō fiet istud. qm̄ virū non cognosco. pulchre clareqꝫ deducit Hugo vbi. s̄. Quo voto inuiolato. mr̄imoniū ꝯtrahere potuit. nec tñ iō in carnalē copulā ꝯsensit. Est enī in mr̄imonio datio mutua ptātis corporū ad carnalē copulā. nō nisi sub cōditiōe implicita scꝫ si petat̄. Unde ꝯtrahētes cū ꝓposito statim vouendi castitatē. vere ꝯtrahūt. et ꝓpt hāc cōditionē mr̄imonialis obligatio. castitatꝭ voto ñ p̄iudicat. nisi ꝯditio illa poneret̄ i effectu. vbi ꝗ certitudo simplr̄. q̄ nūq̄ꝫ petat̄ debitū i nullo p̄iudicat mr̄imoniū castitatꝭ voto. Et ita fuit in virgine nr̄a. Ipa siquidē priꝰ edocta familiari dei cōsilio vt dic̄ mgr̄ dist. 30. q̄rti. de ꝑpetua ioseph cōtinētia. Cū eni ait Sco. e. dis. q. 2. Angelus instruxit ioseph dicēs. Noli timere accipere mariā ꝯiugē tuā. mlˀto magis q̄si indubitāter ꝯcludit̄. q̄ et virgini certitudinaliter dictū ē. noli timere accipe ioseph virū in stū in ꝯiugē. Ecce eni spūssanctꝰ dabit eū tibi custodē. et testē virginitatis tue. q̄ tecum pari voto ꝯtineat. et in multis ad custodiā virginitatis tue obsequat̄. Nec mirꝫ. qm̄ q̄dq̄d ostēsum ē ioseph in visiōe angeli. ꝓpt virginē factū fuit. q̄ꝫto magis virgini. Ex quibꝰ clare ptꝫ. quō fuit verum mr̄imoniū et ꝓpositū ꝯtinētie inuiolatū. ☞ D Cur aūt desponsata fuerit multas ponunt ad h̄ scti ꝯgruentias. quarꝫ plures collegit sanctꝰ Tho. in. 3. ꝑte q. 29. arti. 1. tam ꝓpter xp̄m. q̄ꝫ matrē. q̄ꝫ ꝓpter nos. Propter xp̄m ne vt illegitime natus repudiaret̄ a iudeis vel saltē ne illud pretendere possent. vt vult Amb. sup Lucā. vl' s̄m b. Ignaciū vt dyabolo sacr̄m hoc celaretur. minusqꝫ ꝯtra eū fraudis cōmenta machinaret̄. et licꝫ ex suis naturalibꝰ virginis integritatē videre potuisset. nō tñ ꝑmissus est. minusqꝫ ad eiꝰ integritatē attēdit. quā viro despōsatā nouit vel etiā vt puerū iesū ioseph nutriret. natiqꝫ infantis curā gereret simul et mr̄is. iens in egyptū. ibi manēs vel inde rediens vt dicit Orige. Propt matrē ex eadē causa. vt viri solatio sustētaret̄. vt a pena mortis liberaret̄. et ab infamia vt dicūt Orige. Hieronimus et Amb. Propter nos vt virginitatis marie nobis approbande certissimus testis haberet̄ vñ Chris. i ope ꝑfe. omel. 4. Qñ ille q̄ precipuo zelo posset ardere. cernit̄ nō solū nō abiicere spōsam. nec eā ignominie denotare. sed etiā recipere in cōsorcium et honorare post partū. ꝑfecto manifestum est q̄ nisi aperte nosceret ex operatiōe spūssancti illum fuisse cōceptum. nunq̄ꝫ apud se. vel illam retinuisset. vel ei in omnibus quibus indignis

set ministrasset. Et sm bern̄. sup
missus est omel. 2. Ego qui infir
mus sum citius quidē crediderī
thome dubitāti ꝛ palpanti. q̄ȝ ce
phe audiēti ꝛ credenti. Et ꝺ ma-
tris cōtinentia facili⁹ sponso ei⁹
custodiēti ꝛ experienti. q̄ȝ ipsi q̄ȝ
virgini ꝺ sola sua ꝯscia se defen
dēti. Et etiā vt significet vniuer
sa eccl'ia q̄ cū sit virgo. tn̄ despō-
sata est vni viro sm Aug. in li. ꝺ
sancta virginitate. Et vt in ipi⁹
ꝑsona ꝛ virginitas ꝛ matrimoni
um honoraret. cōtra hereticos
alteri coꝝ detrahentes sm tho.
vbi. s. Ex ceptꝫ q̄re ꝯgo ꝑpetua
fuerit desponsata ꝛ tm̄ de ꝑmo.
☞ E Secōm ꝑncipale scili-
cet sponsi ioseph trepidatio tan
gitur cū sequit. Joseph aūt cum
esset vir iust⁹ sm Chris. i. i omi
virute ꝑfect⁹. modest⁹. benign⁹
et nollet eā traducere voluit oc-
culte dimittere. Aliter hic sen
tiunt sancti cur occulte eā vole-
bat dimittere. Nam sm orige.
ꝛ Bern̄. ꝓpter hoc voluit occul
te dimittere eā. ꝓpter q̄ꝺ petrus
repulit dn̄m a se dicens. exi a me
dn̄e. qꝛ homo pctōꝛ sū ego. Luc.
. 5. Propter q̄ꝺ ꝛ centurio a do-
mo sua eū ꝓhibebat dicēs. Dn̄e
nō sum dignus vt intres sub te-
ctū meū. Ita ꝛ ioseph indignū ꝛ
peccatorē se reputās. dicebat in-
tra se. maioꝛ est ei⁹ dignitas. su-
perexcellit ei⁹ sanctitas. nec mee
ꝯgruit idignitati vt dic̄ Orige.
Expauit petr⁹ potētie magnitu-
dinez. Expauit Centurio ꝑn̄tie
maiestatē. Exhorruit nimiꝝ io-
seph sic homo. tāti miraculi no-
uitatē. tāti misterij ꝓfunditatē.
q̄d mirū si ioseph pregnātis sese
ꝯsortio virginis iudicabat indi
gnū. Cum ꝛ elizabeth iam ꝑ mi
raculū grauida eius nō posset ꝑ-
ferre ꝑn̄tiā. nisi cū timore. Vn̄ ꝛ
exclamauit. vn̄ mihi hoc. vt ve-
niat mater dn̄i mei ad me. Ob
hāc ergo causam noluit traduce
re eā. i. i ꝯiugē ducere. mr̄imoni
um solēnizando. sꝫ voluit occul
te dimittere eaꝫ. Quare occulte
ꝛ nō palā? Rn̄det Bern̄. Ne di
uorcij causa q̄reret. Quid ei vir
sanct⁹ rn̄deret pplo dure ceruici
nō credēti sꝫ ꝯtradicēti. Si di-
ceret q̄ꝺ sentiebat q̄ꝺ de ei⁹ puri
tate cōprobauerat. nōne mox in
creduli ꝛ crudeles iudei subsāna
rent illū. ꝛ lapidarēt illā. Qn̄ nā
q̄ȝ veritati crederēt tacēti in vte-
ro. quā postea ꝯtēpserūt claman
ti in tēplo? Quid facerēt necdū
apparēti. cui postea impias ma-
nus iniecerūt etiā miraculis co-
ruscāti? hec ille. ☞ F Aliter
exponūt Aug⁹. in ser. q̄dā de na
tiuitate. ꝛ Chris. in ope ꝑfecto.
Nā ioseph vidēs marie vterum
grauidari turbat. q eam quā de
templo accepāt nec cognouerat.
grauidā sentiebat. secūq̄ȝ estua-
bat disputās ꝛ dicens. Quid fa
ciam an ꝓdam. an taceā? Si ꝓ-
didero. crudelitatez incurro. qꝛ
eā lapidandā esse cognosco. Si

tacuero. malo ꝯsentio. ⁊ cū adulteris portionē meā pono. Qm̄ ꝗ malū est tacere pei⁹ est ꝑdere. dimittā eam a ꝯiugio. Jdō cū iust⁹ eēt ⁊ nollet eā traducere. ad publicum iudiciū. voluit occulte dimittere eā. Notat̄ hic ſm̄ chriſ. magna viri mā̄ſuetudo q̄ viriliter dn̄abatur paſſioni zeli. vt necdū ꝯiugē damnare aut publicare nollet. ſꝫ nec in minimo virgini inferre moleſtiā. manifeſtum vteri exprobrā̄do tumorē. Neqꝫ alicui alteri meroris ſui cauſam retexit. ſꝫ tacit⁹ apud ſe cogitationū fluctib⁹ eſtuabat. Quā in eo mentis modeſtiā atqꝫ maturitatē haud dubiū fouebat ſpōſe caſtiſſima ac omī religiōe pleniſſima ꝯuerſatio. q̄ tante fuit pudicicie. ꝙ ab omī ſuſpitōe ſe defendiſſet. niſi euidēs tumor ventris hāc grauidam cōprobaſſet.

☞ B Sed q̄re hūc viri cruciatū ac merorē ꝟgo nō abſtulit. ſermone miſterium indicando? Aut cur nō angelus priuſq̄ꝫ vir intelligeret eam grauidā. vn̄ eſſet grauida edocuit? Ad primū duplex eſt rō. ꝓma ſm̄ Lyrā. Nam talia diuina miſteria reuelanda nō ſunt. niſi q̄tin⁹ de hoc diuina ſciat̄ volūtas. prudēs ꝗ virgo tacuit. firmiter tenēs. ꝙ ſicut ſecretū h̄ fuit reuelatū elizabeth. ita vel ioſeph vel alijs competenti tp̄e ſm̄ diuie volūtatꝭ beneplacitū reuelaret̄. Alia ſm̄ Chriſ. in op̄e ꝑfecto. Qm̄ ꝟgo ſibi nullo modo a ſponſo credendum putabat. ſi ad eum rem nimis nouam ſuſpectāqꝫ deferret Quinimo magis in irā eū credidit concitandū. ſi quaſi crimen admiſſū videret̄ obumbrare figmētis. Angelus quoqꝫ oportunius temp⁹ expectabat. vt prius viri iuſticia ⁊ manſuetudo ꝓbaretur. Et animi fluctuantꝭ ſecretum. dum q̄d ab angelo recognoſcitur. ad fidei eius proficiat augmentū. dum ſic illū q̄ cordis ſecreta ꝑſpicere ſe probauerat. a deo miſſum nullatinus dubitaret. Et vt res oculis ſubiecta cicius crederet̄. q̄ futura adhuc propter inauditam nouitatem dubitationē nō aufugeret. ſicut in zacharia factum euāgelica ꝓbat hiſtoria. Et vt dū ſuſpicio prehabita in viro tolleretur omnis dubietas in noſtrꝭ cordibus qui hoc audituri eramus ſanaretur. Sicut d̄ beato Thoma dubitāti. ſupra eſt memoratum. Virgini autē cui⁹ cōſenſus requirebat̄ vt mater fieret domini. neceſſario an̄ factū. miſteriū erat per angelum declarandum ⁊ tantum de ſc̄do principali.

☞ D Hec itaqꝫ eo cogitante modeſte et mature. nihil precipitāter aut temere agente. meruit angelica reuelatione certificari et conſolari. Ecce em̄ angelus domini apparuit i ſomnis ei. (Nec eni vir fidelis prorſus apertiore reuelatione indi-

guit. quō dubitans zacharias. Aut pastores agrestes q̄bꝫ opus erat clariore reuelatiōe) dicens. Joseph fili dauid cui facta est hec ꝑmissio. fili vtiqꝫ carnali ꝓpagatione ⁊ mansuetudinis imitatiōe. Noli timere. Nō ait noli dolere. noli zelo anxiari. sꝫ noli timere tanto sacramēto obseq̄ Cuius tu nō autor es. non plasmator. Qđ enī in ea natum est a spiritu sancto est. Noli ergo timere accipere mariā ↄiugeꝫ. q̄m huiꝰ generatiōis minister eris. nō largitor. seruus nō dn̄s. propterea ministra. serua. custodi. fer curā. intende. ⁊ huic q̄ nascitur. ⁊ huic que generat. hec Orige. cōcorditer ad primā expositionem. ☞ I Uel q̄to ad secundam. Noli timere. ꝓhibuit mansuetudo virū ne traduceret ꝓhibuit timor dn̄i ne deū offenderet. si adulterā duceret.. ideo occulte dimittere voluit. Sed ne iustꝰ ignorānter peccaret. Ne virgo dimissa turpi suspitiōe notaretur. ait angelus. Noli timere accipere mariā coniugē tuam. Et ne ꝑmeret dubietas quē cōmēdabat equitas. atqꝫ causa cōceptiōis intellecta. reuerentiꝰ se haberet ad virgineꝫ. subdiꝫ plena eius informatio. Qđ eñī i ea natum est. de spū́sancto est. diuina opatione. nō adulterina turpitudine. Tu ḡ fi. da. securus et intrepidus accipe ↄiugem. sic tibi nominatā. sed ſm nuptiaꝝ cōiunctionē longe alienām. Et quo accipiet. quā ī domū nōdū acceptā dimisit? Sꝫ ab aīo iam dimisit. voluitqꝫ q̄tum ad habitationē occulte dimittere eā. Jō in animo recipe. in domo retine ſm Chris. Accipe ergo eam fili dauid ait Orige. sicut cōmēdatum celestem thesauꝝ. sicut diuitias deitatis. sic plenissimā scītitatem. sicut ꝑfectissimā iusticiā. Accipe eam sic vnigeniti mansionem. sic honorabile templū. sicut domum dei. sicut creatoris oīm ꝓpriam. sicut sponsam celestꝫ domini imaculatā. Accipe tibi cōmendatā. tue religiositati creditam. serui. fer curā. intende fugiens ab herode. duc in egyptū. et iteꝝ remeans. post herodis mortem reduc in terrā israel. Pariet aūt filiū. nō tibi sed toti mūdo. Ideo vocabis nomē eius iesum. i. saluatorē. Ipse enī saluū ꝫ faciet populū suū i eū credituꝝ. nō a tpali ac breui fuitute sed a peccatis eorū. quē ꝑpetua comitatur seruitus. vñ claret hunc filiū quē pariet verū esse deū. cum a peccatis soluere illiꝰ est. cuius est vitā dare. ☞ K Ex quibus ptꝫ laus eximia huius iusti viri ioseph. Qui ex omnibꝰ hominibꝫ electus est. vt esset cōsciꝰ et coadiutor celestis misterij. necdum enim vt Bern. ait omel. 2. supmissus est. Illius magni patriarche ioseph in egyptum venditi nomē sortitus est. sed et ca-

stimoniam adeptus. innocentiã assecutus. et gratiã longe copiosiorem. vt ille siquidẽ (vt de ceteris sileam) fidem dño suo suãs noluit dñe cõmisceri ita iste dominã suã. dñi sui matrẽ virginẽ ipse ↄtinẽs fideliter custodiuit.

Fuit siquidez ꝛ virgo ioseph ãnte desponsationẽ ac virgo in euũ ꝑmansit. Sicut docet Hieroni. ↄtra Eluidium. et Hugo vbi. s. Ex hoc deniqꝫ hoc claret qꝛ si dñs matri sue. iam etatꝭ ꝑfecte. neminẽ dare voluit custodem in cruce nisi virginẽ iohannem. q̃tomagis hoc voluit in adolescẽtiore etate. et sicut voluit deus a virgine nasci. ita nec nutriri nisi in puritate ꝟginali. Et sicut virgo qꝛ fomitẽ habuit. vł penit⁹ ablatũ. vel om̃ino debilitatũ. nunq̃ꝫ ex cõuictu vel ãssociatione viri. vel leuem sensit illecebram. rationis iudiciũ preueniente. Ita putãdus est i ioseph fomes originalis criminis repssus. vt ex marie (licet pulcerrime) speciositate. ↄuictu ac familiaritate nunq̃ꝫ mot⁹ sit ad libidinem. Sed longe magꝭ ad castitatem. Nedũ ex ꝓprijs fomitis repressione sꝫ ex marie virtute ꝛ merito. atqꝫ disciplinatissima cõuersatione. singularisqꝫ castitatis refulgẽtia. Qm̃ tradũt Alexander de Ales. in suo. 3. ꝛ dñs Bonauẽ. i. 30. di. tercij. Qꝛ nullus vir vnq̃ꝫ ex aspectu gloriose virginis q̃uis pulcre nimis vrebatur ad cõcupiscentiã. sꝫ eã pocius extinguebat. ille diuinus aspectus q̃si frigidus quidam ex oculis virgineis ros spiraret et efflueret a sua mente castissima. Nos igiť hãc virgineã faciẽ iugiter intueamur. ei⁹ mores ꝛ vitam cõtemplemur et ei⁹ vestigia imitantes ꝑ eam ad dñm ascendamus. Quẽ vt nobis pariat in hac sacratissima nocte ventura. om̃i deuotiõe ꝑparati. sacras celebremus vigilias. nõ in cõmessationib⁹ et ludis sed in effusiõe spũs nři ac cordis perfectiõe. vt qꝫ nostrã imꝑfectionẽ suppleat. ac nobis venturum regem filiuꝫ suum propicium faciat ad dãpam oremus virginem dicentes cum beato Bern. per te habeam⁹ accessum ꝛc. Qđ nobis conce. ꝛc.

In die Sanctissimo natiuitatꝭ dñi nostri iesu christi sermo scđs in tres ſmones subdiuisus.

Loria i altissimis deo. Lu. 2. et in euange. prime misse. ☞ A Nõ ꝑt ſmone hũano (dilectissimi) hui⁹ celeberrime diei festiuitas satꝭ explicari. sed nec cogitari. Quis em̃ ait ꝓpha Malach. ca. 3. cogitare poterit diẽ aduẽt⁹ ei⁹. Jõ numiꝝ angelicus mittiť exercit⁹ copiosus ꝑdicare pastorib⁹ diei huius gloriãm vtinã ꝛ nũc adesset ex turba

celesti vel vnus qui nobis sacra-
mēta hodierne natiuitatis ape-
riret. Dū eni ego petoꝝ indignis-
simus. q̄ vtcūqȝ cōcepi ꝓferre ge-
stio. fit elinguis lingua. memo-
ria imemor. insensibilis sensus.
qm̄ insueta nouitate relucēt oīa
ꝛ oīa partui ꝟginis obsequunt̄.
Fiūt mirabilia in celo sursuȝ. sȝ
longe maiora in terra deorsum.
In celo orit̄ sidus nouū. coruscāt
in aere sctōꝝ agmīa angeloꝝ. illu
minantia q̄dē qm̄ illūinata. Sȝ
lux nō illūiata fons luc͡ꝫ oīa illūi
nantis in terra orit̄ de virginea
terra. de terra inquit veritas or
ta est. habitantibusqȝ in regione
vmbꝛe mortꝫ lux orta ē eis. Isa.
9. Qḋ itaqȝ voce nō valemꝰ. sal
tem internis gaudijs celebremꝰ
Ad h̄ sanctꝰ papa Leo nos hor-
tat̄ dicēs. Exultemꝰ in dn̄o dile
ctissimi ꝛ spūali iocūditate lete-
mur. qꝛ illuxit dies redemptiōis
noue. repatōis antiq̄ felicitatis
eterne. Reparat̄ eni nob̄ salutis
nr̄e annua reuolutiōe sacrm̄ ab
initio ꝓmissum. in fine redditū
sine fine mansurū. In q̄ dignū ē
nos sursum erectis cordibꝫ diui
num adorare misteriū. vt qḋ ma
gno dei munere agit̄. magnis ec
ce gaudijs celebret̄. Hoc ē qḋ ce-
lestis ille paranymphus gabriel
archāgelus euāgelizat. Qui vt
vult Augꝰ. li. 3. de mirabilibus
sacre scripture. oēs annūciatio-
nes ad xpi ortū ptinentes fecit.
Ait eni. euangelizo vobis gaudi
um magnuȝ qḋ erit om̄i populo
Non vtiqȝ carnale. q̄le sequunt̄
hoīes vani. qui etiā summis dei
bn̄ficijs in occasiōe carnis abu-
tētes. plus solito se hodie ingur
gitarūt. sȝ tale q̄le angeloꝝ mul-
titudo iubilās et exultās docet.
Gloria in ex̄ al. deo. Ac si apte
diceret. Cōmune vobis atqȝ no
bis debet esse gaudiū. quibꝫ cō-
munis saluator hodie nascitur.
Sic itaqȝ gaudete quō nos glo
riari videtis. vt q̄ gl'iat̄ ꝛ exultat
gloriet̄ in dn̄o dicēs nobiscū cor
de et animo. Gl'ia in altissimis
deo. de quibus ꝛc̄. Aue maria.
☞ B Gl'ia in al. deo. Ui
dendū ṗmo q̄ tantoꝝ gaudiorū
nouitas ꝓpter quā resonare cō-
gruit gl'iaȝ deo. Scḋo quā nos
deo impendere tenemur ꝓ tātis
bn̄ficijs gl'iam. Nouitatē ho
dierne iocūditatis angelico di-
dicimus eloquio. quo ait. Euā-
gelizo vobis gaudiū magnū. qḋ
erit om̄i ppl'o. qꝛ natus est vobis
hodie saluator q̄ est christꝰ dn̄s
in ciuitate dauid. Ingredit̄ in-
quit Leo hec mūdi infirma. fili
us dei de celesti sede descendēs.
et a paterna gl'ia nō recedēs. no
uo ordine noua natiuitate gene
ratus. Nouo ordine. qꝛ inuisibi
lis in suis. visibilis factꝰ ē in no
stris. Incōprehēsibil' voluit cō-
prehēdi. Añ tp̄a manēs eē cepit
ex tp̄e. vniuersitatꝫ dn̄s. seruilem
formā obumbrata maiestatꝫ sue
dignitate suscepit. Impassibilis

deus nō dedignat⁹ est homo eē. passibilis ꝛ immortalis mortꝫ legibus subiacere. O nouitas inaudita. O miraculū cui nihil in diuinis actiōib⁹ simile reperit̄. Creauit siquidē dn̄s in tp̄is inicio creaturā. tam spiritalē ꝙ corporalē. quā bonitatis sue (put capere poterat q̄libet) pticipem esse ɔcessit. ita tn̄ vt incōprehēsibilis infinitaqꝫ maneret distantia creatoris a creatura. nihilqꝫ idem eiusdē ve pfectiōis creatura ɔpeteret ac creatori. Sꝫ naturā nr̄am in q̄ hodierna die nou⁹ hō. sūma maiestas apparuit ita sublimauit. seqꝫ illi cōtpauit. vt nihil esset diuine pfectionis. qđ nō homini cōicaret. Neqꝫ aliq̄d assumpte nature infirmū. culpa. ignorātia. ac similib⁹ exceptꝭ. qđ nō sibi attribueret. Propter qđ nouus hō noster. nat⁹ hodie ex virgine. nedū vocat̄ p grām. sꝫ ē fili⁹ altissimi p naturā. Qđ angelus virgini predixit. Ideoqꝫ ꝛ qđ nascet̄ ex te sanctū. ab oī pcti macula innoxiū. vocabit̄ altissimi fili⁹. Ita hodie genit⁹ ex matre. vt nō min⁹ etern⁹ sit ex pr̄e. et hō quē hodie v̄go peperit. ipē et virginē ac vniuersa a pncipio creauit. sicqꝫ factū ē p hodiernā natiuitatē. vt de⁹ appareret mō genit⁹. infirm⁹. paup. local' passibilis. mortal'. ꝛ hō eē eternus. oīpotēs. diues ī oēs. incōprehēsibilis. impassibilis. imortalis. Et vt Dan̄. ca. 5. ait. Idem christ⁹ est creat⁹ ꝛ increat⁹. passibilis et impassibilis mortalis ꝛ imortal' nō tn̄ iō ɔfuse sunt substātie siue nature. sed in eadē yppostasi. i. psona vnite. Unde Athanasi⁹. Unus nō ɔfusiōe substantie. sꝫ in vnitate psone. L Pro cui⁹ intellectu aduertendū ꝙ in xp̄o sunt due nature. diuina scꝫ que ē eterna. ꝛ hūana tpalis cōposita. ex vera carne de virgine sumpta et aīa rōnali creata. He due nature diuia ꝛ hūana vniūtur ī psona verbi. sꝫ nō ɔfundūtur nec pmiscent̄. qꝛ neutra ī aliam ɔuertit̄ vt dic mgr̄ dis. 7. li. 3. in fine. Nō eni hūana natura trāsit in diuinā. ita ꝙ suū esse pderet. sꝫ manet integra ꝛ q̄ ad se inuariata. hn̄s suas naturales pprietates illesas. sꝫ nūc p gloriā pfectas. distincta realiter a diuina. Neqꝫ ex duab⁹ hijs cōponit̄ aliqđ terciū puta xp̄s. siue diuinū suppositū. quō ex aīa rōnali et carne fit vnus hō. Homo siquidem nō est sine altero. aīa vel carne. ꝛ tn̄ nec ē aīa nec caro. sed qđdā totū ex illis duob⁹ sibi inhesiue vnitꝭ cōpositū. In pposito aūt psona diuia ī q̄ vniunt̄ diuina natura ꝛ hūana eē pōt ꝛ fuit ab eterno. sine natura hūana hodie nata. Ipsa deniqꝫ psona xp̄i. est realit̄ natura diuina in se simplicissima. nullā hn̄s ptem. Nō eni diuia natura ē ps ei⁹. sꝫ ipamet psona diuia. Nec humana natura ē ps eius. sine q̄ vt di

ctum est esse pōt. et ita omino nō
est psona verbi. qꝛ aliud ē qd as/
sumpsit. aliud qd assumptū est
dis. 7. tercij. ꝛ sūt ꝟba be. Amb.
li. 3. de spūsctō. Et p hijs suffici
at auct. Dam. in suo. 3. c. 3. et hꝛ
vbi. s. dis. 7. Incōuerse ꝛ inalte
rabiliter vnite sunt due nature.
Neqꝫ natura diuīa excedēte a p
pria simplicitate. neqꝫ vtiqꝫ ver/
sa hūana in deitatis naturā. ne/
qꝫ ex duabus vna facta cōposita
natura. Cōposita enim natura
neutri eaꝝ ex quibꝫ componitur
omousion. i. ꝯsubstātialis existe
re pōt. qꝛ sic christ⁹ neqꝫ de⁹ esset
neqꝫ homo. sꝫ tm̄ christ⁹. vt. j. de
ducit. ☞ D Sed quō tūc
est assumpta natura hūana i vni
tatē psone si non est psona verbi
nec ps ei⁹. dꝛ fm Sco. sñialiter.
ꝙ sic est assumpta. ꝙ sibi dereli/
cta possit in se psonari. Nūc au
tem ad verbū depēdet. ꝛ iam su/
stentificat a verbo longe nobili
us qꝫ personaret in se ipsa: ꝛ lon/
ge nobilius est esse nō psonam. ꝛ
dependere ad verbū. qꝫ esse p se
et nulli inniti. Sic si ꝯcept⁹ ali/
cui⁹ rei p possibile vel īpossibile
posset esse extra oēm ītellectū. et
esse suppositū p se. lōge nobilius
esse habet in intellectu vbi nō est
suppositū. qm̄ dum est sepatum.
Sepatū siquidē. est imago mor
tua nō cognoscēs. sed ꝯiūcta. est
actus vitalis intellect⁹. Sic de
aīa posset ostendi. Per hanc
aūt vnionē sic hūana natura in/
timat verbo. vt oēm denoīatio/
nem quā tribueret ꝓpo supposi
to cōicat verbo. Propt qd ꝟbū
vere est hō vt dic Joh. 1. Verbū
caro factū est. ꝛ nō cōicat illa ver
bo q nature sunt ꝛ nō suppositi.
vnde ꝟbū nō est natura hūana
Nō est cōpositū ex aīa et carne.
non est assumptum ꝛ sic de alijs.
Sic et natura diuina oēm suaꝫ
pfectionē cōicat. nō nature hūa
ne sed supposito hūano. i. verbo
qd est hō. Et ita psona verbi q
est psona xpi. vna est nō due. q ꝛ
deus est ꝛ homo. qꝛ in duabꝫ na
turis subsistit. diuina scꝫ ꝛ hūa/
na. vt dic Aug⁹. ꝯtra maximū.
Christ⁹ est psona gemine sbstan
tie. Et fm h caute intelligendū
est illud Athanasij. Sic aīa ra
tionalis ꝛ caro vn⁹ est homo ita
deus et homo vnus est xp̄s. Ita
ꝙ silitudo referat ad veritatem
vnitatꝫ nō ad modū vnionis. si/
cut dicim⁹ ita petr⁹ est homo sic
adam est hō. qꝛ vtrobiqꝫ verus
homo. licet alter p ꝓpagationeꝫ
genit⁹. alter a deo ex terra imme
diate formatus. Nō vt silis sit
vtrobiqꝫ cōpositio. sꝫ qꝛ ita vere
imo veri⁹ xp̄s est vnus. i. vna p/
sona subsistēs in duplici natura
sicut homo cōpositus ex carne et
anima. vnus homo nō duo dici
tur. ☞ E Ecce qꝫtum sub/
limata atqꝫ exaltata est humana
natura. que nedū vt a peccato li/
beret est assumpta. nedū priori di
gnitati est restituta. sed sup oēs

creaturas exaltata. Hinc exclā-
mat ecclesia. O culpa nimiū btā
ꝑ quā redēpta est natura. In-
gredit̄ deniqꝫ noua natiuitate.
qꝛ fm Leonē imaclata ꝟginitas
ꝯcupiscētiā nesciuit. Et iō part⁹
dolore caruit. Et Bern̄. i ser. de
vigi. mutata ē in ꝟgine maledi-
ctio eue. Sola siqdeꝫ a generali
maledicto libera. ⁊ a dolore ptu
riētiū aliena. Nec mirꝫ si dolorē
nō intulit matri. q̄ tulit dolores
mūdi. Duo quippe sunt q̄ ti-
met humana fragilitas. pudor
et dolor. vtrūqꝫ christ⁹ tollere ve
nit. vnde ⁊ vtrūqꝫ suscepit. q̄n vt
cetera sileā morte ⁊ morte turpis
sima ꝯdemnatus est ab iniquis.
Et vt nobis fiduciam daret. qꝛ
hec tolleret. i. auferret a nobis.
prius matrē suā imunē ab vtro-
qꝫ fuauit. Nec solū ꝯceptio sine
pudore ⁊ partus sine dolore. sed
etiam mater est sine corruptiōe.

O vere nouitas iaudita. vir-
go peperit ⁊ post partū inuiola-
ta ꝑmansit. fecūditatis prolē cū
carnis integritate. ⁊ gaudiū ma
tris hñs cū virginitatꝫ honore.
Hoc ē qđ Isa. in spū ꝓuidēs su-
pra modū ammirat̄ aitqꝫ ca. 66.
Anteq̄ꝫ parturiret pepit. partu-
riret. i. part⁹ dolorē sentiret. Et
loco cōfirmatiōis idem repetit.
anteq̄ꝫ veniret partus. i. dolor ex
partu peperit masculum. Quis
audiuit vnq̄ꝫ talia. aut quis vi-
dit huic simile. quasi diceret nul
lus. ☞ f Nec modo sine
dolore genuit sed cum ineffabili
gaudio. Si gaudiū magnū an-
nunciatū est pastoribus ab ange
lo. q̄ꝫtum putandū est fuisse gau-
diū virginis. de tanto filio. Si
ad presentiā christi adhuc i ma-
terno lactentis vtero. exultauit
infans in vtero. exultauit ⁊ ipsa
mater elizabeth. q̄ꝫta leticia mr̄
ꝟgo exultauit in editiōe fontis
gaudiorum. Si in eius ꝯcepti-
one ipsa mater exultauit spiritu
in deo salutari suo. Qꝫtus dul-
cedinis torrēs cordis intima im
pleuit. dum ꝓma omniū corpora
libus intuita oculis est filiū vni-
genitū infantem tenellū. quē sin-
cerissima fide om̄ipotentē credi
dit deum. Ipm̄ ꝫ prona quē ge-
nuit adorauit. Hinc exclamat
Orige. i omel. de vigilia. O ma
gne ammiratiōis gratia ineffa-
bilis suauitas. O inenarrabile
magnūqꝫ sacramentuꝫ. Ipsa ea-
dem virgo. ipa et mater dn̄i. ipa
genitrix. ipsa ei⁹ ancilla. plasma
tio eius. ipsa q̄ genuit. Quis vn
q̄ꝫ hoc cogitare potuit vt mater
virgo esset. intacta generaret. q̄
⁊ ꝟgo ꝑmāsit. ⁊ ꝟgo genuit. Si
cut q̄ndā rubꝰ cōburi videbat̄. ⁊
ignis eū nō tangebat. Sic̄ tres
pueri olim i camino inclusi habe
bant̄ quos tamē non ledebat in-
cendium. nec odor fumi erat in
eis. vel sicut Danieli intra lacuꝫ
leonum incluso. allatum est prā-
dium ab Abacuc. claustris non
apertis. Ecce hec sunt hodierne

gaudia festiuitatis. pp̄ter q̄ re-
sonare debem⁹ cū angelis gloria
deo in altissimis. Et tm̄ de pmo
principali. ☞ S Quantā
et q̄lem debem⁹ altissimo gl'iam
in hac iocūdissima filij sui nati
uitate angelorū nos instruit ex-
ercitus. Quid est em̄ q̄ sacra an
gelorū turba cū celebri voce. no-
ua annūcians gaudia. gloriā ca
nit in altissimis deo. Nunq̄d na
tū sibi annūciāt saluatorē. q̄ salu
tem semel acceptā nunq̄ pdide-
rūt. Nonne statim post suā crea
tionē. longe prius q̄ christus na
sceret. imo prius q̄ hō pduceret
iam saluati. iam pfecte fuere be-
ati. Nūq̄d aliā vel maiorē expe-
ctabāt beatitudinem? q̄ illam q̄
irreuerberatis oculis gloriā vi-
dent indiuidue trinitatis. vt si-
bi natū gaudeāt saluatorē? Cer
te augmētanda nō erat essential'
coꝝ btitudo. Sz restabat nihil
omin⁹ vñ coꝝ gaudiū cresceret.
qm̄ z bti erāt angelici spūs. non
tn̄ omēs. qm̄ draco ille antiqu⁹
dū supbe se eleuauit supra se di-
uinā appetēs sil'itudinē. cecidit.
traxitq̄z secū terciā ptē stellarum
magnā scz multitudinē adherē-
tiū sibi angeloꝝ. Hāc ruinā gra
uem. per hanc natiuitatē ex ho-
minib⁹ cognouerūt repandam.
hinc exultāt. hinc laudāt dicen-
tes. gl'ia in altissimis deo. Si q̄
recte ꝯsideram⁹. nr̄a z salutē suā
deputāt. pro nr̄a liberatiōe deo
laudes canūt. Hinc Leo in ser.
ait. Ab exultantib⁹ angelis na-
scente dn̄o. gloria in excelsis deo
canit. et in terra pax hoib⁹ bone
volūtatis nunciat. Vident em̄
celestem hierusalē ex om̄ib⁹ gen-
tibus fabricari. ☞ H Deq̄
inenarrabili pietatis ope. q̄tuz
letari debet hūilitas hoim. cum
tantū gaudeat sublimitas ange
lorū. Nos q̄ abiecti. d padiso ex
trusi. p longa exilia errātes. qui
bus nulla erat spes viuendi. per
hāc natiuitatē. potestatē accepi-
mus ad auctorē nostrū redeūdi.
vt de seruis efficiamur liberi. de
extraneis filij. longe maiora cō-
secuti q̄ angeli. merito cōfundi-
mur de nr̄a negligētia z ingrati
tudine. si non corde deuoto ceci
nerim⁹. gloria in excelsis deo.

Sed quā gloriaz reddem⁹ ci
cui⁹ gl'ia sup celū z terrā ab eter-
no perfecta. nullā recipit additi
onē sic nec diminutionē. qd cōsi
derās pphета ait. bonoꝝ meoꝝ
non indiges. Sed licet gl'ia dei
in se infinita sit. nec augeri pos-
sit. Aliq̄d tn̄ ex nostra pte addit
cū nr̄a gloria diuine copulat. in
quo nos pficim⁹. z nequaq̄ de⁹
dum videlicet in illo nos gloria
mur. extra quē nō est vera gl'ia.
Sic em̄ iubet ppha ps. 28. Af-
ferte dn̄o gl'iaz z honorē. afferte
dn̄o gl'iaz noi ei⁹. Sic eni dn̄m
glorificat q̄squis i dn̄o gloriat.

Quid aūt ē gl'iari in dn̄o. nisi
iocundari in dn̄o. laudare dn̄m
honorare eū. dominū itaq̄ glo-

rificãmus. dũ corde de eius gloria exultamus. ſm illud pŝ. Exultabũt ſcti in gl'ia. Ore gloriamur. dũ ſuã gloriã ac impẽſa beneficia laudamus. ſm illd Iſa. 24. A finib⁹ terre laudes audiuimus gloriã iuſti. Ope gloriamur dũ virtutũ opib⁹ deũ honoramus ſm illud Matth. 5. Uideãt opa vr̃a bona ⁊ glorifi. pa. ve. qui in ce. eſt. ☞ I Cũ ergo diuinaꝝ ꝑfectionũ ↄſideratione ac bñficioꝝ ſuoꝝ memoria ꝑmoti. letamur in diuina bonitate toto corde volumus deuꝫ eſſe ſumme ꝑfectũ. optimũ. potẽtiſſimũ. ſapiẽtiſſimũ. ⁊ ſimpliciť altiſſimũ. ac infinitũ. atqꝫ ſup oĩa cõplacet nobis eũ talem eſſe. qđ etiã eſt deũ ſup oĩa diligere. tũc corde iubilantes dicim⁹. gloria ne dum in altis aut altiorib⁹ ſꝫ in altiſſimis deo. Et q̃nto intenſius ſummã atqꝫ altiſſimã gl'iaꝫ deo volum⁹. tãto magis creſcit ĩ nobis gaudiũ ⁊ leticia. ⁊ ad impletiõeꝫ deſiderati ſequiť leticia

Hoc mõ pctõres diuine voluntati renitẽtes nõ glorificãt deũ. q̃m nõ volũt hũc om̃ipotentem. Nõ em̃ volũt dei volũtatẽ ſꝫ ſuam fieri. Sic diuine ordinatõi remurmurãtes. aut ſua peccata deo occl'tari optãtes. nolũt deũ eſſe ſapiẽtiſſimũ. Qui ꝟo creatura fruunť tanq̃ꝫ fine vltio. eligẽtes mag̃ delicari in creatura q̃ꝫ deo. ꝑferentes ꝓſpa mũdi eť mis bonis haud dubiũ nolũt deũ eẽ oĩpotentẽ. q̃cq̃d em̃ ſibi volũtas ꝯſtituit tanq̃ꝫ finẽ vltimũ. id vult eſſe optimuꝫ. boni em̃ rõ ⁊ finis coincidunt ex. 1. Ethic. Nullus hoꝝ canit d. gl'ia ĩ altiſſimis deo.

Sic cũ diuinã gloriã ore ꝑdicãm⁹. ei⁹ bñficia magnificam⁹. nihil mag̃ libet audire aut eloq̃ niſi q̃ dei ſũt. hinc ꝑdicatiõi ꝟbi dei iũgimur cũ auiditate. diuinis officijs. cũ delectatõe iterſum⁹. plus ĩ hijs q̃ꝫ q̃rũcũqꝫ alioꝝ laudib⁹ gaudem⁹. Ore dicim⁹ gl'ia in excelſis deo. Si demũ totos nos deo reddim⁹ q̃ ſe totum hodierna natiuitate nob̃ dedit. oẽs nr̃as opatiões ĩ deũ ordinãdo ſm illud apl'i. 1. Cor. 10. ſiue mãducatiſ ſiue bibitiſ. ſiue aliq̃d aliud facitiſ. oĩa in gloriã dei facite. ope cãtam⁹. gl'ia ĩ altiſſimiſ deo. Hec ãt tãto facili⁹ faciem⁹ q̃nto diligẽti⁹ diuia bñficia hodie nob̃ exhibita recolim⁹. Que nos nũq̃ꝫ obliuiſci. ſed cũ grarũ actiõe meõrari digne ⁊ nũc ⁊ ſp nob̃ cõcedat dñs nr̃ ieſus xp̃s ꝑ nob̃ hodie nat⁹ cũ pr̃e ⁊ ſpũſctõ in ſecula bñdictus Amen.

Scd'a ps ſer. ꝑmi de natiuitate In die ſtephani.

T in terra

pax hoib⁹ ⁊c. Lu. 2.

☞ A Paciſ aduerſari⁹ dyabolus a ꝑncipio ſue creatiõis pacem in celo turbauit. inimiciciaș excitauit. bella mouit. Factũ eſt inquit Ioh. apoc. 12. Preliũ

magnū in celo. michael et angeli eius pliabant cū dracone. ⁊ draco pugnabat et angeli eius et nō valuerunt. Sed proiectus ē serpens ille antiquus qui vocatur dyabolus in terrā. reddita pace celis q̄ exuperat oēm sensū. Sz ve terre q̄ descendit sathan hns irā magnā. quam nō potēter sed exercēs dolose in hoiem. vict⁹ in celo. victor pessim⁹ extitit in terra. Dū decepto hoie de terra pacem abstulit. hoiem a deo separauit. sed ⁊ angelis dei odiosuz fecit. vnd̄ Grego. omel. 8. ait. Discordiā cum angelis habuim⁹ a quoꝝ claritate atqꝫ mūdicia per ꝓme culpe meritū. p qꝫ q̄tidiana delicta longe distabam⁹. Quia em̄ peccādo extranei eram⁹ a domino. extraneos nos a suo ɔsorcio deputabāt angeli ciues dei.

Sed venit ꝑnceps pacis. pater futuri seculi. cuius pacis non erit finis. venit in nr̄a carne. pacis inimicū debellauit. ac pacem quā in celo ɔseruauit etiā terris reparauit. Sicut ad Colos. 1. ait apl'us. Placuit p eū recōciliari. oīa in ipo pacificās p sanguinez crucis ei⁹ siue q̄ in celo siue q̄ in terra sunt. Itē ad Eph. 2. Ipe ē pax nr̄a faciēs vtraqꝫ vnum. soluens inimicicias in carne sua.

Et qꝛ rex celi terrā nr̄e carnis assumpsit. infirmitatē nr̄aꝫ. illa iā angelica celsitudo nō despicit Nec iā ifirmitatē nr̄aꝫ ɔtēnere ausi sūt. quā supra se scꝫ i celi regeveneranť. Nec hn̄c dedignāť hoiez sociū. q̄ supra se adorāt hominē deū. Ad pacem itaqꝫ nato dn̄o redeūt. intētionē prioris discordie postponūt. ac cū gaudio mortalib⁹ pacē nunciāt dicētes. Et i terra pax hoib⁹. De quib⁹ Aue maria. ☞ B Et i terra pax hoib⁹. Primo vidēdum. Que sit illa pax quā i terra nob attulit saluatoris nr̄i natiuitas gl'iosa. Preter hāc em̄ nob sūmā illā pacē futurā quā turbare nemo pōt meruit. de q̄ h̄ nihil dicendū. Scd̄o q̄b⁹ modis illā pacem adipisci valem⁹. et tercio quō illā tenēdo btūs pthomartir Stephan⁹ sūmā pacē adq̄siuit. Quo ad ꝑmū. pacē in sua generalitate describit Aug. 19. de ci. dei. c. 13. dicens. Pax oīm rex ē trāq̄llitas ordis. Et qꝛ inť malos ordo q̄dā est. lꝫ ꝑuersus. Sic etiā pax q̄dam est maloꝝ. q̄ opponiť paci bonoꝝ. Pax bona est ɔcordia ordiata hois ad deū seipm ⁊ ꝓximū. q̄ scꝫ inferiora cōsentiūt et obediūt supiorib⁹. Itaqꝫ ad deū pax fuať. dū in fide sub eterna lege stat obediētia vt ait Aug⁹. vbi. s̄. Pax ad se ipm. dū fuerit ordiate cognitōis actionisqꝫ ɔsensio vbi. s̄. ca. 14.

Pax ꝓximi est. cum om̄i hoie ordiata ɔcordia vt scꝫ nulli noceat et cū poterit ꝓsit. Utriusqꝫ pacis ad seipm et ꝓximū fundamētū est pax ad deū. Om̄ fm Aug. 19. d̄ ci. dei. ca. 14. Ne ipo

studio cognitiōis. ppter huma ne mentis infirmitatē in pestem alicuius erroris incurrat. opus habet magisterio diuino. cui cer tus obtempet. ꝛ adiutorio vt li ber obtēperet. Et q2 q̄zdiu in isto mortali corpore pegrinat a dño. p fidē ambulat. ꝛ nō p spe ciem. oēm pacē ad se vel primū necesse ē referat ad eā q̄ est hois mortalis cū deo. vt ei sit ordiata in fide sb eterna lege obediētia. Duo eni pcepta dedit mgr̄ de⁹. scz de dilectiōe dei ꝛ primi in q̄ bus tria iueniunt q̄ diligat. deū seipm. ꝛ primū. Hec itaqz cū di ligit verā pacē huat. Et q2 di lectio dei rō est dilectiōis sui et primi. sequit qꝫ cōis pax hois q̄ bona est. in dei dilectōe fundat Hinc pp̄ha ait. Pax multa di ligētib⁹ legē tuā. ☞ ℭ Nō h ignorauit pacis ille antiquus turbator. Ideo conat⁹ est aufer re pacē hois ad deū. Dum trans gressionē pmis parētib⁹ suasit. qua ablata. sustulit ꝛ eā q̄ est ho minis ad seipm et primū. Cum male suadēti serpenti ꝯsensit. iā bellū intra se sensit. atqz frater fratri inuidens ipsum occidit.

Sed ꝛ triplicē pacē detestabi lem piculosi⁹ induxit. q̄ allectus homo nunq̄z ad verā pacē rede at. scz pacē cū dyabolo. cū carne et mūdo. De pma dicit Luc. 11. Cū fortis armat⁹ custodit atri um suū in pace sunt oīa que pos sidet. De scd̄a dicit apl's Ro. 8. Qui fm carnē sunt q̄ carnis sūt sapiūt. Sapere fm carnē. ē car ni ꝯsentire. ꝛ ita pacē cum carne hr̄e. De tertia ait dauid ps. 72. zelaui super iniq̄s pacē pctōꝝ vi dēs. describēs ꝯinter pctōribus arridere pspera mūdi q̄ est pax cū mūdo. De eodē loquit Salo mon Prouerb. 1. Marsubium vnū sit oīm nr̄m. Hāc tripli cem pacē nō veit saluator ꝯferre sz tollere. vt ipse testat Matth. 10. Nō veni mittere pacē i terrā sz gladiū. i. sepatione. Et q̄ztum ad pacē hui⁹ mūdi q̄ est ꝯcordia pctōꝝ in malo sbdit. Ueni sepa re hoīem aduersus patrē suū. et filiū aduersus matrem ꝛc. Qui eni amat patrē aut matrē. filiūz aut filiā plus q̄z me. nō est me di gnus. Quantū ad pacē cū carne subdit. Et q̄ nō accipit crucē su am ꝛ sequit me. nō est me dign⁹. Crux ista afflictio est carnis vt dicit apl's ad Gal. 5. Qui aūt sunt christi carnem suam crucifi xerunt cum vicijs et cōcupiscen tijs eius. Sed q̄ztum ad pacem cum dyabolo ait Joh. 12. Nunc iudiciū est mūdi. nūc pnceps hu ius mundi eijciet foras. ☞ D

Hanc pacē q̄ damnat christ⁹ ve nit tollere. ꝛ pacem q̄ saluat resti tuere. Pacē cū deo repauit. no bis pctā relaxādo. q̄ diuiserunt inter nos ꝛ deū vt ait Jsa. 59. Pacem internam reduxit grati am ꝯferēdo. p quā fortificat vo lūtas ad vincendum carnez legi

mentis repugnantē. Vñ aplꝰs
Ro. 7. Cum difficultatē vincē-
di senciens exclamasset. Infelix
ego homo quis me liberabit de
corꝑe mortis huiꝰ. statim ꝯsola
tur se dicens. gr̄a dei que est ꝑ ie
sum christū. Pacē cū primo in-
nouauit ad rectas iusticie actio
nes sua ꝯuersatōe mitissima illu
minando. Sic em̄ ait. Ego suz
lux mundi. qui sequit̄ me nō am
bulat i tenebris Joh. 8. ☞ E

Nec solū venit pacem hāc tri
plicem ꝯferre. sed ꝛ triplicē defe
ctum in nobis remediari. quibꝰ
facile redditā pacem violamus.
Triplici em̄ miseria genus hūa-
nū laborat ait Bern̄. ſmo. vi. d
aduentu. Nam faciles sumꝰ ad
seducendū. debiles ad opandū.
et fragiles ad resistendū. Si di
scernere volumꝰ inter bonum et
malū decipimur. Si temptamꝰ
bonū facere deficimꝰ. Si cona
mur resistere malo deiicimur et
supamur. ꝑ primū tollit̄ pax ad
ꝓximū. dum ꝑ indiscretionē iu-
sticie limitem trāsgredimur. per
scd̄m aufert̄ pax ad seipm̄. dum
carnis infirmitate lassi. a bono
qd̄ ratio dictat volūtate decli-
namus. Per terciū pax ad deū
dissoluit̄. dū temptati a dyabo-
lo ad peccatū cōsentiēdo frāgi-
mur. Necessariꝰ itaqꝫ nobis
sic degētibus. in regione vmbre
mortis. in infirmitate corꝑis. in
loco tentationis. fuit aduentus
saluatoꝝ. vt copiosissima sua di
gnatione in nobis ꝑ fidem habi-
tans illuminet cecitatē nostram
nobiscū manēs adiuuet infirmi
tatem nostrā. ꝛ ꝓ nobis stās fra
gilitatē nostrā ꝓtegat et propu-
gnet. Si em̄ ille in nobis. q̇s de
cipiet nos? Si ille nobiscuz. q̇d
de cetero nō possumus in eo qui
nos confortat? Si ille ꝓ nobis
quis ꝯtra nos? Fidelis ꝯsiliariꝰ
est qui neqꝫ falli omino neqꝫ fal-
lere pōt. Fortis auxiliariꝰ q non
lacescat. Patronꝰ efficax qui et
ipm̄ sathanan sb̄ pedibꝰ nr̄is ve
lociter ꝯterat. ꝛ oia machinamē
ta ꝯfringat. Nimirū ipse est dei
sapientia. cui semꝑ in ꝓmpto sit
instruere ignorātes. Ipe dei vir
tus. cui facile sit. ꝛ deficiētes re-
ficere ꝛ eripe ꝑiclitantes. Ad
hunc ğ tantū eruditorē in omni
deliberatiōe curramꝰ. Huc tam
strennuū adiutorē in omi oꝑati
one inuocemꝰ. huic tam fido ꝓ-
pugnatori in omni colluctatiōe
cōmittamꝰ aīas nostras. qui ad
hoc ipm̄ venit in mūdū. vt habi-
tans in hominibꝰ. cū hominibꝰ
ꝓ hominibus. tenebras nostras
illuminādo. labores leuiādo. ꝑi
cula ꝓpulsando. pacē quā ꝑdidi
mꝰ restitueret ſm ꝟbū euāgelicū
In t̄ra pax hoibꝰ. Et tm̄ d ꝓmo
☞ F Quō aūt pax illa terrꝭ
nūciata apprehēdi ac cōseruari
possit. nūc scd̄o loco restat ꝯside
rare. Qm̄ licz pax omnibꝫ ꝑ xp̄i
natiuitatez sit oblata. nō tn̄ oēs
eam acceptāt. Sunt enim vt in

ps̄.108. q̄ noluīt bn̄dictionē ꝛ elō
gabiť ab eis. vt non omēs quibꝫ
pax offerť. sint filij pacis. vt desi
gnauit dn̄s aplis. Luc.10. dicēs
Quācunqꝫ domū intraueritis di
cite pax huic domui. Et si ibi fu
erit fili9 pacis requiescat sup eū
pax ve. Sin āt. reuerteť ad vos
Ideoqꝫ celestes nuncij nō omibꝫ
terrigenis pacē euāgelizarūt. nō
eīn bestijs aut bestialibꝫ vitā pe/
cudū eligentibꝫ. q̄les sunt volu/
ptuosi. p omia carni sue seruien/
tes vt dicit phs. 1. Ethic. Sed
hominibꝫ q̄bus dictuз ē Geñ. 1.
Dominamini piscib9 maris. vo
latilib9 celi ꝛ vniuersis aīantibꝫ
q̄ mouenť sup terraз. Quid eīn
pisces maris. nisi fluide carnis vo
luptates. q̄d p volatilia celi nisi
sūma petēs supbia. Quid deni/
qꝫ p aīalia q̄ sup terrā mouenť ni
si cupiditas terrenis diuicijs in
herēs intelligiť. Qui hijs bestijs
dn̄anť. vere sunt hoīes. Tales si
gnificati sunt per pastores super
gregē suuз vigilātes. quibꝫ p̄mo
illa pax nūciata est. Quā ꝛ cōse/
cuti sunt. dum transeuntes festi
nanter videre verbū qđ factum
est. qđ dn̄s ostēdit eis. inueneřt
mariā ꝛ ioseph ꝛ infantem posi/
tum in presepio. Sic eīn scriptū
est. reuersi sunt pastores. glorifi/
cātes ꝛ laudātes deū đ omibꝫ q̄
audierant et viderāt. Ecce re
uersi sūt pastores haud dubium
q̄n simľ et ɔcorditer. ecce pax ad
p̄rimū. glorificātes et laudātes
deū. ecce pax ad deū. de omnib9
que audierāt ꝛ viderāt. ecce con
sensio actiōis cū recta cognitiōe
que est pax ad seipsum. ☞ S

Sic non dissimiliter quilibet
homo pastor est hn̄s gregem sibi
cōmissum. scꝫ sensualitatis turbā
quā recte bestias dixeri. q̄m ha/
bemus eam cōmunē cum bestijs.
Sup quā necesse est vigilemus.
ne post suas illecebrosas vageť
ɔcupiscētias. incidatqꝫ tot9 ho/
mo in rapinā lupis ꝛ leonibꝫ ani
mas vorare cupiētibꝫ. Talibus
pax p̄mittiť. quā ɔsecunť. si ma
riā inueniūt ꝛ ioseph et pueꝝ in p̄
sepio. Quid p mariā nisi carnis
continētia. p ioseph ꝓo nisi iusti
cia. p infantē in p̄sepio nisi hūili
tas dsignať? Sic eīn ait Bern.
Saluatoris infantia māifestaз
p̄cedit humilitatē. Sic p virgi/
nem ɔtinētia Justicia p ioseph
virū iustū. cui9 laus est in euāge/
lio nō incōgrue designať. Cōti/
nentia vero debeť carni. iusticia
p̄rimo. Est eīn iusticia virtus q̄
qđ suū est vnicuiqꝫ tribuit. ꝛ hec
necessaria ē p̄rimo. hūilitas aūt
deo nos reconciliat. deo nos fa/
cit esse subiectos. Jtaqꝫ q̄ forni/
catur in corpus suū peccat. Qui
iniuriosus est in p̄rimū. qui ex/
tolliť et inflatur in deū. Habea
mus itaqꝫ in nobis mariā. i. con
tinentiā. p quā carnem spiritui
subiugemus. ꝛ habebim9 paceз
ad nosipsos. Sic eni hortatur
nos apľs Colos. 3. Mortifica/

b

te inquit membra vr̄a que sūt super terrā. fornicationē. immūdiciam. libidinē. cōcupiscentiā malam. ꝑpter que venit ira dei i filios diffidentie. Mortificate inquit aplus. nō carnē vr̄am sꝫ mēbra vestra que sunt super terrā. Membra vocat ipsa peccata. ex quibꝰ homo vetus tanq̄ꝫ ex mēbris ꝯstituit̃. Hec sunt mortificanda ⁊ omino abijcienda. sꝫ nō caro destruēda. ☞ D Est aūt caro castiganda moderatis abstinēcijs. ne lasciuiēs i delicijs spiritū extinguat. sed magꝭ tpate sota spiritui seruiat. Ideoq̄ꝫ i tali valitudine corpꝰ est cōseruandum. in qua melius spiritui fuire cōprobat̃. Unde Amb. sup illud Ro. 12. Rōnabile obsequiū vr̄m. Cum tpantia corpa vr̄a castigetis. vt nō nature defectu cogantur dissolui. sed vicijs mori. Nec tn̄ ad hoc conanduꝫ est. vt ꝑ abstinētias in cibo. potu. somno ⁊c̄. ad hoc corpus redigat̃. vt nō sentiat homo motus inordinatos sensualitatꝭ ꝯtra ratiōem Lex eni mēbroꝝ siue fomes. tpata abstinentia mitigari pōt. sed in hac vita extingui non valet. Quis eni vel hodie abstinētius viueret aplo. qui sciuit esurire. ⁊ penuriā pati. ad Phil. 4. Qui castigauit corpus suū ⁊ in seruitutem redegit. ne cū alijs p̄dicaret. ipe reprobꝰ efficeret̃. 1. Cor. 9. Nec tn̄ sic ad istā corporis pacem ꝑuenit. vt carnis bellum nō experiret̃. Alioq̄n non ter rogasset dn̄m ꝓ stimuli ablatiōe. qui tn̄ ad repressionem sup̄bie ab eo ablatus nō est. Hec aūt perfecta pax. vbi in nullo caro reluctatur spiritui. patrie reseruat̃. vbi reformabit̃ corpus humilitatis nostre. ac ꝯfigurabit̃ corpori claritatis xp̄i. vbi non aggrauabit animā. sꝫ erit ei solatio. De hoc Augꝰ. in retractatiōibꝰ suis ait Nō potest in hac vita alicui prouenire. vt lex repugnās legi mentis nō sit omino in membris. sed hoc pacifice agat domando concupiscentias carnis hic. vt aliq̄n ad pacem plenissimā ꝑueniat̃ scꝫ in patria. Neq̄ꝫ in hac cōcordia sensualitatꝭ cū rōne p̄ncipalit̃ cōsistit pax interna. sed p̄ncipalius in cōsensione volūtatis cū recta ratiōe qua stante nō est peccato locus. quā sequit̃ ꝯscientie puritas que est vera pax homis ad se ipm. ☞ I Habeamꝰ in nobis ⁊ ioseph. hoc est iusticiā que in ꝓximi dilectione fundat̃. per quā neminē circūuenire. neminē decipere. neminē nocere volumꝰ sed magis dum possumꝰ ꝓdesse ac omnibus in bono consentire. Nō eni vera est illa amicicia. q̄ nō in virtute fundat̃. Unde Tulius in de amicicia. Nulla excusatio pcti est. si amici causa peccaueris. Nam cū ꝯciliatrix amicicie virtutis sit opinio. difficile ē amiciciā manere si a virtute defecerit. Cum itaq̄ꝫ in virtute cō-

cordant voluntates plurimorūz
vera est pax ad proximū. Ad
hanc pacem apl's nos hortatur.
Ro.12. Si fieri potest inquiēs
qđ ex vobis est. cum omnibꝫ ho
minibus pacē habētes. Dicit
aūt vigilanter si fieri potest. qđ
ex vobis est. qm̄ frequenter ma-
li bonis repugnant. bonos infe-
stāt. ꝛ multipliciter ꝑsequnt̄. nec
quiete apud se viuere sinunt.
Qūtum itaqꝫ ad istos. satis ē bo
nis. si pacem tenēt in se. et qꝫtum
ad animi ꝑparationē. q qꝫtū i se
est parati sunt cū omnibꝫ homi-
nibꝰ viuere qete. ☞ K Ha-
beamus deniqꝫ in nobis ꝛ puerū
in ꝑsepio. i. humilitatēz in aīo. ꝑ
quā nō coacte sed volūtarie dn̄o
subijciamur. Nō eni pōt super-
bus dn̄o subijci. Qm̄ vt Bern̄.
ait ser. de vigi. dn̄i. Omis sup-
bus extollit̄ supra dn̄m. Sicut
eni princeps supbie vt apl'us ait
extollitur sup om̄e qđ est deꝰ. 2.
Thessa. 2. ita ꝛ om̄es filij supbie
Uult eni deus fieri voluntatem
suā. ꝛ supbus vult fieri volūtatē
suā. Ecce equalitas. sed attende
male ꝯgruam ꝑportionē. Deus
quidez in hijs tm̄ que ratio ap-
probat suam vult fieri volunta-
tē. Supbꝰ ꝯo ꝛ cū rōne ꝛ cōtra
rationē. Nō ģ supbꝰ cū deo pa-
cem habet. Gloriā meā ait dn̄s
alteri nō dabo. Isa. 48. Sz su
perbus inqt. mihi eā licet nō de-
deris vsurpabo. Nec ei placꝫ an
gelica distributio dās gliaꝫ deo
pacē hominibꝫ. sed sibi vult da-
re gloriā. Nos itaqꝫ attenda-
mus eum. cuius est orbis. et oīs
eius plenitudo pro nobis hoīem
factum. nō etate ꝑfectuꝫ. sed in-
fantem qui stabuluꝫ elegit. ac ꝑ
lecto argenteo presepiū. vt glori-
am reprobaret mūdi ꝛ seculi va-
nitatem. Hoc loquunt̄ omīa in-
firma circa ipm̄ ī natiuitate sua
ostensa. hunc amplectamur. hūc
imitemur. ꝛ cum eo pacē verā ha
beamus. Eum colamꝰ per pieta
tem. virginē mariaꝫ imitemur ꝑ
sobrietatē. Ioseph per iusticiaꝫ.
Nam vt sic uiuemur. ipse venire
dignatꝰ est ꝛ nos erudire. vt ait
Apl'us ad Thimo. 2. Apparuit
gratia dei omnibꝫ hominbꝰ eru
diens nos. vt abnegātes impie-
tatē ꝛ secularia desideria. sobrie
pie ꝛ iuste viuamꝰ in hoc seculo.
expectantes beatā spem ꝛ aduen
tum glorie magni dei. Hec ē pax
triplex. in vna fundata. scꝫ diui
na dilectione. quā angelicꝰ nun
ciauit exercitus dicēs. In terra
pax hominibus. tm̄ de scđo.
☞ L Hanc triplicē pacē as
secutus est ꝓthomartyr dei ste-
phanus qꝫtū viatorē assequi de-
cebat. secū quippe pacatus fuit.
Nam tāta ꝯcordia actio volun
tati respōdebat. vt a fidei recti-
tudine quā didicit. nulla potue
rit humana ratione deterreri.
quādo eam disputando (etiam
perfidis iudeis) rectam ostende
ret. ac ꝑ eoꝝ infidelitate acriter

Arguerte. ait eni Act. 7. Dura
ceruice ⁊ icircũcisi corde ⁊ auribꝫ
vos semp spũisancto restitistis.
sic ⁊ patres vestri sic ⁊ vos. Quẽ
ꝓphetaꝝ nõ sunt ꝑsecuti patres
vestri? ⁊ occiderũt eos qui p̃nun
ciauerũt de aduentu iusti. cuius
vos nũc homicide ⁊ proditores
fuistis. Ad primos q̃z. nedũ a-
micos sed inimicos ⁊ occisores.
tanta pace ⁊ amore ꝯiunctus est
vt inter cruentos lapidũ ictus.
ꝓ eis oraret ad dñm dicẽs. Dñe
ne statuas illis h̃ peccatũ. Sed
quis pacẽ ei⁹ ad deum digne p̃-
dicabit. quẽ tota anima totis vi
ribus coluit. ita vt primus retri
buere voluit dño. qđ cũ oi hũa-
no genere recepit a dño. Mortẽ
eni quã saluator noster dignat⁹
est pro nobis pati. hanc ille pm⁹
reddidit saluatori. Et q̃ aplorũ
erat discipulus gradu. fact⁹ est
oĩm magister martyrio Amen.

Tercia pars primi ſmo
nis đ natiuitate dñi in die
sancti iohannis euangeli-
ste sermo. IIII.

T in terra

pax hoib⁹ bone vo-
luntatis. Lu. 2. ☞ A Cõ
scientie vicijs ꝑturbate vera pax
esse nõ põt. qm vt phs ait. Sẽ-
per presumit seua ꝑturbata con-
scientia. Sap. 17. hinc Isa. dic
ca. 48. Nõ est pax impijs. interi
or scꝫ. licet exteri⁹ pacem habere

videaᷣ. Nam ⁊ tirãni vt Nero
et Decius ⁊ ceteri rem publicam
romanã rexerũt. ⁊ magnã extrin
secus pacẽ habuerũt. qꝛ plenã to
tius orbis aut maioris ꝑtis obe
dientiã. sed minime secuꝫ pacati
fuerũt. quos circũstans mũdus
venerabaᷣ. De q̃bus Boe. li. 4.
đ ꝯsol. Metro. 2. loquiᷣ. Quos
inq̃t vides sidere celso solij cul-
mine reges purpura claros intẽ-
te septos tristibꝫ armis ore tor-
uo cominantes ⁊c. Jam videbis
int⁹ artas dominos ferre cathe
nas hinc eni libido versat aui-
dis corda venenis. hic flagellat
ira mentem fluctus turbida tol-
lens meror aut captos fatigat.
Aut spes lubrica torquet. Ergo
cum caput tot vnuꝫ cernas ferre
tirãnos. Nõ facit qđ optat ipse
dñis pressus iniquis. Cui conso
nat illud Aug. 4. de ciui. dei c.
3. Malus etiã si regnet ſuus est
nec vni⁹ hominis. sed (qđ ẽ gra-
uius) tot dñoꝝ quot viciorũ. A
quo eñ ait petrus quis supatus
est. huius ⁊ seruus est. 2. Pet. 2.
Quo ꝯtra vera pax est ꝯscientie
securitas. etiã si vniuersa circũ-
stantia seuiant. Propter qđ sa-
lomon Prouerb. 15. dicit. Se-
cura mens quasi iuge ꝯuiuium.

Ex q̃ satis ꝑꝫ. ꝙ pax illa quã
illaturus erat xps in eius natiui
tate ſm ꝓphaꝝ vaticinia. qꝛ ve-
ra pax erat. fuit pax interior nõ
exterior. Sicut ⁊ dñs ait de ex-
teriori. non veni mittere pacem.

Hāc vero pacē interiorē signifi-
cabat illa magna pax exterior et
tpalis. que fuit tpe natiuitatis
christi. cū vt lucas refert descri-
beret vniuersus orbis. tāta vti-
qz. vt gladios in vomeres. et lāce
as ꝯūterent i falces. Jsa. 2. Nō
vt clare exprimeret angelica cōcio
nō vniuersaliter omib9 homib9
bonis et malis pacis bonū nūcia
rūt. sz bonis tm̄ dicētes. In ter-
ra pax hoib9 bo. vo. Aue maria.
☞ B Et in terra ꝛc. Ver-
bum hoc dilectissimi verbū ē to-
tius spei ꝯsolatiōis ac clemētie.
misericordie sinū omib9 aperiens
nullū excludēs. nisi eū forte q in-
uitatus tractus ac pulsus. violē
ter vocatiōis gratiā refutat. resi
stit. recalcitrat. Si enim celestes
dixissent angeli. pax hoib9 stren
nue actiōis. iam nō imerito ter-
ruissent infirmos. magna agere
nō valentes. Si pacē optassent
largas elemosynas faciētibus.
iam pauperes turbassent vix si-
bijpsis sufficiētes. Si pacē nun
ciassent p̄sidentibus et honorat.
ptimuissent subditi et hūiles ad
hanc pacem venire desperantes.
Sed vt omnes ꝯsolarentur. vt
omnes accederent. vt subsisteret
nemo. oblata est in terra pax oi-
bus hominibus bone volunta-
tis. Siquidem nihil magis
est in nostra potestate q̄z volūtas
nostra. vt ait Aug9. li. 1. retract.
Hanc eque habet infirm9 et for
tis. pauper vt diues. subdit9 vt
platus. nec est qui nō possit vel-
le et nolle. Hanc ab hominibus
exigit deus quibus suam pacem
est daturus. Nōne et hoc voluit
dicere Aplus. 1. Thimo. 4. Ex-
ercitatio corporalis ad modicū
valet. pietas vero ad omia. intel
ligens p exercitationē corporis
omnē exteriorem operationez. p
pietatem. verum dei interiorem
cultum. Est eni pietas vt Aug9.
ait. 4. de ciui. dei ca. 23.) verax
dei cultus. Hic autē est vt idem
dicit li. 5. ca. 20. de ciuitate dei.
credere. sperare et diligere deuz.
hec in voluntate ꝯsistunt eliciti-
ue vel impatiue quo ad credere.

Ecce carissimi regnū dei i no
stra voluntate positum. omnib9
recte volentibus dabitur. vt in-
excusabiles sint omēs impij. Ne
mo famelicum. oblatū cibuz no
lentem. aut excusaret aut ei mise
ricordiā impenderet. Ita nulla
eis misericordia est futura. qui
nunc qd maxime possunt bonaz
voluntatem habere nolūt. prepa
remus itaqz voluntates nostras
ad hanc pacem capiendā. que et
si hic gustatur. nō tamē hic fini-
tur. Quoniā ducit in illam per-
fectam. que nullo fine claudet.
sicut scribit Jsa. 9. Et pacis ei9
non erit finis. ☞ C Pre-
paratio aūt ista volūtatis vt sit
bona et recta consistit in confor
mitate ad diuinam voluntatem
que est prima et vniuersalis regu
la. Quā inobliquabilē esse con-

stat. Nec a rectitudine prorsus flexibilem. Queadmodū tortuosa rectificantur per applicationē eorundem ad normam rectam. Hec autem conformitas dupliciter attenditur sm duplicez dei voluntatem quam nobis innuit scriptura vt ostēdit magister distinctiōe. 45. pmi. Non q in diuina volūtate sit diuersitas. qm̄ illa simplex est τ imutabilis. Sz diuersitas est in locutione. q̄ nomine voluntatis diuersa accipit

Est itaqz voluntas dei bn̄placiti. et hec est in deo et diuina essentia. qua efficaciter deus vult aliquid esse vel nō esse. Et hec qz omnipotēs. impediri nō potest. sm illud Ps. Omnia quecunqz voluit dominus fecit in celo τ in terra. Et aplus. voluntati eius quis resistet? Ro. 9. Alia est voluntas signi et est aliquod signū per quod cognoscimus deū aliq̄d velle. vel precipere aut consulere. et ponit a magistro q̄ntuplex scz pceptio. phibitio. ɔsiliū opatio τ pmissio. Hec volūtas nō ē aliq̄d realiter i deo existēs. sed est signū circa nos. vel aliq̄s effectus dei quo cognoscim9 aliquid circa diuinā voluntatem.

D Qātū itaqz ad voluntatem bn̄placiti hec cōformitas nr̄e volūtatis requirit. vt ab illa dum cognita est. nūq̄ remurmurādo aut absolute τ deliberate oppositum volendo discordet. ptz p illud Ecci. 39. Benedicite deū in omnibus operibus suis. et sequitur. et dicetis in confessione. opera domini vniuersa bona valde. et in omni corde τ ore collaudate. Non autē collaudat corde. q̄ dissentit. nolens ea fieri que de9 vult fieri. Hoc ip̄m quoqz caritas τ dei dilectio exigit. qm̄ amicorū ait Tullius est idem velle τ nolle. Et dicit notanter dum hec volūtas est cognita. qz dum voluntas dei beneplaciti non est certe cognita. potest volūtas humana se difformare in volito oppositū volendo. Sicut fili9 infirmi patris mortē potest nolle. et p ea differenda medicinas q̄rere. q̄uis hunc deus velit mori. dum hec diuina volūtas non sit filio cognita. vt vult Aug9. in Enche. τ habet dis. 48. primi.

Sed diceres. vnde ɔstare poterit hec volūtas dei. Dicitur q vel p reuelationē quo ad futura vel per factū aliqd iam in esse positum quo ad presentia et preterita. vnde eoipso q aliquis effectus inesse ponit. scit certe q de9 vult hanc rē esse vel fuisse. Qm̄ vt Aug9 ait. 3. de trini. et habet di. 45. pmi. Nihil fit qd nō de interiori τ intelligibili aula summi impatoris egredit. sm ineffabilem iusticiā. Et sequit. Itaqz ꝫo nō nisi dei volūtas pma causa est sanitatis. egritudinis. premiorū atqz penarū. gratiarum et tribulationum. Hec ergo sola est. vnde ortū est quidquid ē. sz

ipsa orta nō est. sed eterna ē. hec ille. ☞ E Ex quo patet q̄ȝ grauiter illi peccant. qui dum ea que nolunt cōtingunt. dū aduersa accidunt aut ꝓspera tollunt. statim diuine remurmurāt voluntati. ita ꝙ si possent etiaȝ contra dei voluntatē oppositum procurarent. Tales sunt quicunqȝ ad precauendū hic sibi aduersa. vel ad abijciendū illata. querūt media lege diuina ꝓhibita. vt suffragia dyabolorū. ꝑ incantationem. sortilegia ⁊c̄. qui pauptatē fugare conantur viciosa temporalium adquisitiōe vt ludis vsuris. Quoꝝ nōnulli ore confiteri nō verent̄. ⁊ dicere. vellem iuuari. vellem intentuȝ obtinere. siue per deum siue ꝑ dyabolū. solum dum auxiliū mihi impendatur. Quorū q̄nqȝ in tm̄ crescit insania. vt etiam deū plasphemāt q̄si iniustus esset deus. qui talia sibi vel suis infligeret. Contra q̄s ad Ro. 9. ait Ap̄ls. O hō tu q̄s es q̇ respōdeas deo. Nūq̇d dicit figmētū ei q̇ se finxit. q̇d me fecisti sic? De q̇b⁹ ꝑ ꝓphetā d̄r. Cōfitebit̄ tibi cum benefeceris ei. vbi Glo. Laudabit te o de⁹ cū bn̄ feceris ei. ⁊ solūmō in ꝓsperis. Sȝ blasphemat in aduersis. Nō dicit cum Job. Si bona suscepimus. mala autē quare non sustineamus. et iterum. dominus dedit domin⁹ abstulit. sicut domino placuit ita factū est. Sit nomen dn̄i benedictuȝ. Et Aug⁹. sup illud Ps̄. Benedicā domino in omni tempore ait benedic domino quando ista dat scilicet prospera. et quando ea tollit benedic. quia illa dat et illa tollit. sed seipsum a benedicente nō tollit. ☞ F Sed forte dicis difficile est non dolere. et nō nolle damnum illatum. Dicitur ⁊ si difficile est. solo damno considerato. facile tamen est si attenditur. quia modicum est in comparatione eius quod adhuc tenet. scilicȝ dei. quia se nō aufert cum temporalia aufert. Exemplū de prediuite. Qui perdit modicū straminis nihil curat. Item facile est si consideratur. quia maius periculū vitatur. Sicut de proijcientibus merces in mare. Naȝ si homo remurmurat perdit vitam anime. Item facile est si consideramus premiorum magnitudinem. que ꝓ hijs accepturi sumus si pacienter sustinem⁹. sicut auarus libenter proijcit florenū. vt habeat decem. Dictū quoqȝ est absolute. quia in hijs que deus vult propter malū culpe in aliquo. vt sunt mala pene. potest quis sub conditione velle contrarium. ⁊ nolle penam. nō autē absolute. Potest enim velle non precessisse culpā. in eo qui demeruit istam penaȝ sibi vel alteri. Culpa siquidem a deo volita non est. et ita tunc nolle penaȝ sub conditione si non precessisset culpa. Sic enim videt̄ dn̄s pas-

sionem suã nolu-isse. Vñ orauit
sub ↄditione in orto. Si possi-
bile est trãseat a me calix iste. sim
pliciter aũt voluit pati. vñ sequi
tur. Verũtñ nõ mea sed tua vo-
luntas fiat. Dictũ qꝫ est. ꝛ de-
liberate. qm̃ si subito ↄstaret ho
mini diuina volũtas respectu a-
licui⁹ tristabilis. vt de morte pa
tris aut alicuius nociui. Si hõ
iste subito indeliberate. q̃si natu
rali motu refugiens nociuũ nol-
let illud qđ tñ deus vult. qꝛ iam
in esse positũ est. nõ in hoc pecca
ret. Si tñ actu deliberato stati
subijciat suã voluntatẽ diuine.
statim. i. dum se recolligit. ac il-
lud sibi tristabile tanq̃ꝫ a deo in-
flictuꝫ intelligit. Et de h̃ Aug⁹.
ait. Qui recto sũt corde. si quãqꝫ
corde mortali ꝑuatim aliq̃d ve-
lint. qđ sue cause vel negocio vel
p̃senti necessitati ↄuenit. tñ q̃ꝫ ci-
to intellexerint aliud deũ velle.
ꝑponũt voluntatẽ omĩpotẽti vo
luntati sue ꝛ voluntatẽ dei volũ
tatẽ homis. ☞ S Et hec q̃
dicta sunt alij sub alijs ꝟbis ex-
primũt. vt recitat Gerson ĩ trac.
de cordis directiõe dicens. Di-
stinxerũt aliq̃ triplicẽ in hoĩe vo
lũtatẽ accepto largo vocabulo.
ſm triplicẽ in hoĩe cognitionẽ.
Est eni volũtas seu appetit⁹ sen
sualis. qui iõ põt dici voluntas.
qꝛ apt⁹ nat⁹ ẽ obedire rõni vt di
cit phus. i. Ethic. Cõformit̃ ad
h̃ dictũ de cain. Subter te erit
appetit⁹ tu⁹ ꝛ tu dñaberis illi⁹.
Gen. 4. Sec⁹ est ĩ appetitu sen
sitiuo in brutis. Est ꝛ alia volun
tas vel eadem aliter ↄsiderata. q̃
ↄsequit̃ cognitiõẽ rõnis inferi-
oris. quã appellãt sc̃ti velut mu-
liebrẽ respectu portiõis sup̃ioris
quã virũ dicũt. hec respicit leges
tp̃ales ꝛ ↄclusiões q̃ colligunt̃ ex
sensib⁹. Sꝫ portio rõnis q̃ supe
rior dr̃. conformat̃ ad leges eter-
nas. et ſm has ꝓprie dr̃ volũtas
rõnis. Cõseq̃nter dicũt isti. ꝙ
volũtas cõsequẽs iudiciũ rõnis
sup̃ioris. semꝑ debet eẽ ↄformis
diuĩe volũtati. ita ꝙ nunq̃ꝫ aliq̃
sibi remurmuret. nec de dãnati-
one hoĩm. nec de ꝑmissiõe pctõꝝ
nec de gr̃e subtractione. Sꝫ di-
cat hũili corde sine murmure cũ
ꝓpha iustus es dñe et rectũ iudi
ciũ tuũ. Porro q̃ ad volũtatẽ
aliã duplicẽ põt fieri. ꝙ bonus
fili⁹ sic loquit̃ Aug⁹. velit patrẽ
suũ viuere quẽ de⁹ vult mori. ꝓ-
pter quendã nature tractũ ꝛ col
ligationẽ ad ea que tp̃alia sunt.
Oportet nihilomin⁹ hãc dupli-
cem volũtatẽ (si debet carere vi-
cio) se resoluere tandẽ in eã q̃ se-
quit̃ iudiciũ rõnis hec Gerson.
Qđ nihil aliđ ẽ dicere. q̃ꝫ ꝙ cũ
appr̃hẽdit rõ aliquẽ effectũ (lꝫ tri
stabilẽ vt a deo sic ordiatũ ſm le
ges eternas. i. ſm suã volũtatẽ.
q̃ est lex eterna ꝛ ĩmutabil̃) ↄtin-
gentẽ. tũc tenet̃ saltẽ nõ remur-
murare. Rõ eni sic appr̃hẽdẽs dr̃
portio sup̃ior. Effect⁹ aũt aliq̃s
appr̃hẽsus vt nociu⁹. vl̃ vt a cau-

sis secūdis inferiorib⁹ pcedens. nō habēdo respectū tūc ad deū. sic apphēdit̄ fm sensuz vel rōem inferiorē. ita pōt eū volūtas q̄ talem sequit̄ apprehēsionem nolle.

☞ H Uerū. eēt laudabile τ magne ꝟtutꝭ signū ꝙ hō semꝑ hēet saltē deliberat⁹ cōplacētiā in diuīs opib⁹. ita vt q̄dq̄d a dū si sibi inferret. totū cū gaudio susciperet tanq̄ȝ volitū ab inobliq̄bili τ rectissima voluntate. Sic apl'i gaudētes ibāt a ↄspectu ↄcilij. q̄ȝ digni habiti sūt ꝓ noīe xpi ↄtumeliā pati. Actꝭ. 5. Nō tñ h̄ de necessitate tenemur facere. ꝓpter difficultatē quā patimur ex rebelliōe carnis ad spm̄. Sufficit aūt fm sctm̄ Tho. i fine pmi sniaꝝ. in talibus nō recalcitrare diuie ordinatōi. τ nō deliberate ↄtrīū velle. τ nō oportet in h̄ gaudiū expiri. Et sic ptz q̄lis debet esse ↄformitas nr̄e volūtatis ad volūtatē dei bn̄placiti. vt sit bona τ recta τ capax pacis christi.

☞ I Qtū aūt ad volūtatē signi ptz ex dictꝭ q̄lis debet esse ↄformitas nr̄e volūtatꝭ ad diuinā opationē vel pmissionez. qm̄ hec signa opatio. pmissio. certe nobis significāt voluntatē diuinā bn̄placiti. Quātū ḡ ad alia tria signa q̄ sunt p̄ceptio. ꝓhibitio. ↄsiliū. dr̄ ꝙ talis debet eē cōformitas volūtatis nr̄e ad diuinā. vt velit q̄dq̄d scit qd̄ de⁹ vult eū velle. nō ↄsultiue tm̄ sȝ p̄ceptiue. τ nō velle q̄ deus vult eū non velle ꝓhibitiue hoc est velle iplere diuina p̄cepta q̄ sunt dictamina diuine iusticie. hec volūtatis rectitudo admittit aliquā obliquitatē. τ h̄ ex diuina misericordia que superaltat iudiciū. q̄ noluit obligare hoīez ad pūctualē iusticiā. q stat in obseruatione τ p̄ceptoꝝ τ ↄsilioꝝ oīm. et in nihil declinare ab omni eo qd̄ dominus vel p̄cepit vel cōsuluit. Condescendit siquidē nostre infirmitati. τ iugū leue onusq̄ȝ suaue imposuit. conformitatē nostre voluntatis. que est nostra iusticia. ponens nō in indiuisibili. sed in certa latitudine. que est inter p̄cepta. vt quōcūq̄ȝ declinet citra preceptoꝝ transgressionē. nō dicatur iniusta siue mala.

K Compatit̄ ḡ hec ↄformitas secū peccata venialia. quoniā nō sūt cōtra rectitudinē preceptorū. sicut nec cōtra caritatem quaz nō extinguūt. licȝ sint obliquitates a medijs per que facili⁹ et recti⁹ tendit̄ in finem. Et licet nō tollant finis rectitudinē tm̄ impediunt. ideo om̄ino cōsulit̄ vt q̄ȝtuȝ fieri potest etiam ipsa caueantur ne dū passim homo minima negligit. paulatim decidat. Ecci. 19. Ex illo iam ptz qualis debet esse cōformitas nostre volūtatis ad voluntatē signi que est cōsilium. Non enī obligat cōsilium ad sui obseruantiaz. Alioquin nō esset consiliū sȝ p̄ceptū. obligat tm̄ ad nō cōtemnendum

tanq̃ȝ inutile. De hoc dicit Sco. dis. 3. li. quarti. q. 4. dicēs. Notandū inquit generaliter q̈ promulgatio facta d̄ ɔsilio obligat ad nō cōtemnendū. qui eni ɔtēnit consiliū ɔtemnit ɔsulentē in q̈ȝtum ɔsulentē. Et ideo nolens seruare euāgelicū ɔsilium quasi ɔtemnēs illd̄ tanq̃ȝ irrōnabile et infructuosuȝ peccat mortaliter. Quapropter videant mordētes pauptatem euangelicā. ne forte si nolint seruare. q̈ȝ nō est necessariū. ɔtemnāt. Q̄m sic puiȝ endentes ɔtemnūt xp̄m. q̈ hāc suasit obseruari tanq̃ȝ meritoriam ⁊ vtilē ad vitā eternaȝ. hec Sco. Ergo modo d̄ hijs q̈ varie obloquunt̄ religiosis ac ceterȝ fratribus quasi sint inutiles ⁊c̄.

Dn̄ica infra octauas natiuitatis dn̄i. s̄mo. V.

Erat pater

eius et mater mirātes super his que dicebātur de illo. Lu. 2. ☞ A In salutifica dn̄i natiuitate p̄ sapiētȝ Ecc̄i. 36. desideriū inouauit dn̄s. signa imutauit mirabilia. q̈b⁹ auditis ⁊ cognitis. cuncti in ammirationē versi sunt et stuporē. sic ait euāgelista. Omēs qui audierūt mirati sunt. s̄ȝ oībus magis miraṫ pater ioseph. hoc est nutrici⁹ pueri. Honorauit siquidē sp̄us sanct⁹ ioseph patris vocabulo ait Orige. q̈ȝ nutriuerat saluatorē. q̄m secreta q̈dam nōdū mūdo cognita angelica reuelatiōe cognouit. Marie autē mater virgo oīa cognita et audita in corde ɔferēs miraṫ. mirabilia ⁊ ineffabilia i se ac puero certissima cognoscēs experiētia. Et quis non hodie miraretur sup̄ hijs que dicebanṫ de puero. imo ⁊ videbanṫ. Miranda etenim ⁊ adoranda vnio humanitatis cū deitate. in puero. oppositis signis. infirmitatis scȝ ⁊ maiestatis seipsam mirabilit̄ p̄palauit. Ecce enim ventur⁹ dominus ad nostrā salutē femineo sexu se cōcipi patiṫ. qui i exordio mundi omipotenti manu de masculo oṗatus est feminam. Sed hanc humilitatē nascendi. virginalis matris sublimauit integritas. Natus quoq̈ȝ pannis inuoluitur. ac in obscuro p̄sepio reclinatur. q̈ cuȝ crearet omīa. terras luce p̄fudit. celum siderib⁹ adornauit. et ignea solem claritate vestiuit. Sed obscuritatē stabuli noua lucens e celo stella compensauit. Ac pānos. humiliās se magoruȝ purpura exaltauit. Nulla famulantiū hominū stipaṫ turba. cui omnis ab initio obsequitur creatura. Sed eius curiam angeli de celis freq̄ntant. hāc q̈ȝ natiuitatē palaȝ nūciātes preconisant. ac gaudiū atq̈ȝ pacē nunciāt hoib⁹ in terra bone volūtatis. Que v̄ba inter alia mirāda tractare cepimi⁹. Nec t̄n (obsi-

ſtente tp̄is q̄litate) in finē p̄cōceptū deducere poteramus. Quapropter dignū duxi. que dimiſſa erāt nūc ɔtinuare qd̄ vt fieri valeat ſalubriter inuocem⁹ virginē dicētes. Aue maria. B Cōtinuet̄ vbi p̄rie d̄relictū ē. Addat̄ articul⁹ ſcd̄s q̄ nūc ſequit̄. Viſo q̄ ſit bona volūtas cui pax ab angelis nūciat̄. Sup eſt attēdere quō decipiūt̄ q̄dā hac p̄miſſione ɔfiſi. putātes ſe h̄re bonā volūtatē quā tn̄ nō habēt. Hoꝝ quidā ſunt q̄ in h̄ ſe bone putant eſſe volūtat̄ q2 ɔcipiūt aliq̄n ſtatum mutare. ſocietates declinare. ſolitudinem vel clauſtrum eligere aut tale vel tale tempus expectare. ⁊ tūc ſtudioſe bonis operib⁹ vacare. Multa q̄ʒ apud ſe quotidie diſponūt. quō dū huiuſcemodi ſtatū tp̄s vel locū venerint deo ſedulū impendāt ſuiciū. ſibiq3 ac alijs p̄ficiāt. nōnūq̄ʒ etiā de alioꝝ regimie p̄tractāt cum tn̄ nō dū ipi diſcipli eſſe ceperūt. Habēt q̄ʒ tediū viuere inter illos quos diſſolutiōis arguunt quo ſopiti nihil bone actiōis p̄ficere delectantur. Iſti nimirū ad futura oculos reflectūt nihil de p̄ſentib⁹ cogitāt. nec ſtatui in quo mō ſunt aliq̄tin⁹ ſatiſfaciūt ſed om̄is eoꝝ deliberatio ſtat ad futurū. nec tn̄ p̄ſequunt̄ qd̄ cogitant. ſed p̄craſtinādo ſemꝑ manēt i peccatis. Putātes hoc qualecūq3 p̄poſitū emendādi vitā ſufficere tanq̄ʒ habētib⁹ bonam volūtatē. ☞ C Sʒ fatuum eſt hoc volūtatis p̄poſitū et p̄tim dyabolicū. Quis eni nō fatuus ab om̄ib⁹ iudicaret̄. q̄ p̄ſentibus neglectis futuris occurreret p̄iculis. Sicut ſi cui⁹ nūc domus arderet. extinguere incendium negligeret. ⁊ p̄ futuris extinguendis ignib⁹. inſtrumenta cōficeret Dyabolicū quoq3 eſt. pro quāto ſtulto huic p̄poſito confidentes p̄ſeuerant in peccatis. Cōtra illos loquit̄ Grego. omel. 9. ſup Ezech. Luce clari⁹ patet dū malos portare rēnuim⁹. q̄ʒ multum adhuc de bono ipi min⁹ habeam⁹. Neq3 eni p̄fecte bon⁹ eſt niſi fuerit etiā cū malis bonus. Hinc de ſe Job ait. Frater fui draconū ⁊ ſocius ſtrucionū. ſepe etiā dum de vita p̄ximoꝝ querimur. mutare loca conamur ⁊ ſtrepitū vite remotioris eligere. ignorantes. q2 ſi deſit ſpūs nō adiuuat locus. Nam loth i ſodomis inter p̄ctōres ſanct⁹ extitit et in monte peccauit. Quia autē loca mentem nō muniūt. ipſe humani generis primus teſtatur parens. qui et in paradiſo cecidit. Et ſi locus ſaluare poſſet. ſathan d̄ celo non cecidiſſet. tolerandi ergo vtiq3 ſunt p̄ximi. quia abel fieri non valet quem malicia cain nō exercet. Talibus deniq3 poſſet dici illud qd̄ legis doctori a domino querenti. quod eſt mandatum magnum in lege Chriſoſto. in Omelia. 18. reſpondet. Ille

inquit debet interrogare de ma-
iori iusticia qui minorē impleuit
Itaqꝫ primū est vt in statu infe-
riori que illius sunt diligēter ex-
equatur. et sic cogitet de ꝑfecti-
ori. Qui aūt in minori negligēs
est ꝛ in paucis deliquit. in maio-
ri statu ac in multis quō iustus
erit? Nisi forte talis esset status
in quo salutem vix vel nullo mō
consequi posset. vtputa habens
mortalia sibi annexa. Hic enim
ꝯtinuo dimittēdus est ac in me-
lius cōmutādus. ☞ D Nec
sic de die in diē ꝓcrastināda est
cōuersio a peccatis. Sic enī pi-
gro. ait Salomō Prouerb. 21.
Desideria occidūt pigrū. nolue-
rūt enī qcqꝫ man⁹ ei⁹ opari. To-
ta die ꝯcupiscit ac desiderat. Et
Ecci. 5. scribit. Ne tardes ꝯuer-
ti ad dn̄m. ꝛ ne differas de die i
diem. Subito enī venit ira illi⁹
ꝛ in tpe vindicte disꝑdet te. Ne
qꝫ enī temp⁹ ꝯuersioni aptuꝫ ex-
pectare oportet dicēte dn̄o. tps
vestrū est semꝑ paratū. Joh. 7.
habēt ergo illi voluntatē tortuo-
sam. et a voluntate dei cui⁹ man
datis nō se ꝯformāt recuruatā.
☞ E Sunt ꝛ alij in hoc se
putantes bone voluntatis. qꝛ in
multis recte agunt. elemosynas
largiuntur. ieiunijs se macerant
psalmos mltiplicant. sed in vno
vel paucis transgrediūt. putā-
tes elemosynaꝝ ac orationū mul
titudine hāc trangressionē vel-
le recōpensare. ꝛ in his trāsgres-
sionib⁹ non formaliter ex ꝯtem-
ptu dei peccant. sed ex carnis in-
firmitate. aut ex quadaꝫ pietate
inordinata. ordinantes hec fore
facta ad quedaꝫ alia bona opa.
vtputa aliena retinēt aut contra
legē mercant. vt sic possint largi
ores facere elemosynas. Tales n̄
attendunt. qꝫ qui in vno offen-
dit. factus est omniū reus. Jac.
2. Et qꝫ modicū fermenti totam
massam corrumpit. Gal. 5. Ta-
lib⁹ ait Greg. sup Ezech. omel.
7. Quid ꝓdest qꝫ ꝯtra hostium
insidias pene tota ciuitas caute
custodiat. si vnū foramen aptuꝫ
relinquit vn̄ ab hostib⁹ intret?
Adducitqꝫ exemplū pharisei de
quo Lu. 18. Hic enī dū ieiuniuꝫ
exhibuit decias dedit. deo gra-
tias retulit. quasi ꝑ circuituꝫ in
sue ciuitatis custodia vigilauit.
Sed qꝛ vnū in se foramen suꝑ-
bie nō attēdit. ibi hostem pertu
lit vbi ꝑ negligentiā oculū clau-
sit. Et omel. 11. sup Ezech. cōtra
huiuscemodi putantes pctā pijs
opibus cōpensare ait. Cū mala
cōmittim⁹ sine causa bona q̄ fa-
cimus ad memoriā reuocamus.
qm̄ in perpetratiōe maloꝝ. nulla
debet esse fiducia bonoꝝ preteri
torū. sic nec p̄sentiū. si saltem pre
sentia bona de genere. bona sim
pliciter dici possint. vn̄ ꝛ ꝑ Ezech.
terribiliter dn̄s ait. Si conuer
sus iust⁹ a iusticia fecerit iniqui
tatem in peccato suo morietur.
et non erunt in memoria iusticie

eius q̄s fecit eiusdez.18.☞ F
Sūt adhuc tercij. q̄ ex hoc se
putant bone voluntatis. q2 sin-
gularibus quibusdam obseruā-
tijs puta orationibus. ieiunijs.
celebritatibꝫ. ceterisqꝫ spūalibus
exercicijs intendūt etiā laborio
se multū. Sed exequi debitum
suum ꝛ ordinationem dei ꝛ eccle
sie paruipendunt et negligūt tā-
to se meliores putant. q̄nto se vi
dent agere que alij non faciunt.
Hec singularitas valde vitan-
da ē. que specialiter eis qui in vi
nea domini laborant insidiatur
ſm illud Ps. Singularis fe-
rus depastus est eam. Sed illi
attendere debent. quia deus bo
norū nostroꝝ non indiget. Nec
est qđ per nostraz industriam ei
placeat. voluntatē querit obedi
entem. nō sacrificiū. Unđ ꝛ saul
ꝯtra domini preceptum pinguia
offerens. audiuit a samuele. pro
eo ꝙ abiecisti sermonem domini
abiecit te dn̄s ne sis rex. Nūq̄d
vult dominus olocausta ꝛ victi-
mas. et nō potius vt obediatur
voci dn̄i. Sequit̄ quasi peccatū
ariolandi est repugnare. ꝛ quasi
zelus ydolatrie nolle adquiesce-
re. 1. Regū. 15. Oportet itaqꝫ ꝓ-
mū diligentissime laborare quē-
libet ad obseruantiā preceptorū
se ac suum statuz cōcernentium.
Et deinde si placet operam da-
re consilioꝝ obseruationi. Alio-
quin tāto peioris est voluntatis
q̄to plus (a voluntate dei prece-
ptiua recedēs) per quasdā singu
lares obseruantias pp̄lo sancti-
or iudicat̄. Qꝛ si preceptis nos cō
formabim⁹. bone volūtatis ho-
mines dicemur. etiā si ꝯsilia trā
scamus. citra tn̄ ꝯtēptuz. paceqꝫ
illam cōsequamur que ꝓmissa ē
ab angelis hominibus bone vo
luntatis Quā nobis ꝯcedat ꝛc̄.

Sermo scđs de natiui-
tate dn̄i in ordine. VI. pre
dicabilis duab⁹ vicibus.

Enedict⁹
qui venit in noīe
dn̄i deus domi-
nus ꝛ illuxit nobis. ps. 117.
☞ A Cōmunis ꝛ solennissi-
ma festiuitas. Celestiū terrestri-
umqꝫ. mūdū hodie letificat vni-
uersum. Noua em̄ ꝛ admirabi-
lis verbi eterni tp̄alis i carne ho
dierna natiuitas āgelos celestes
terrenis hominib⁹ exultatiōe io
cundissima sociauit. Nusq̄ ali- .I.
as angelos qui tam sedulo patri
bus apparuere. in tota ve. testa-
menti serie legim⁹ cum tanta lu
cis claritate ac leticie cāticis ap-
paruisse. Nusq̄m tam generalia
gaudia toti mūdo nūciasse. Sꝫ
recte hoc priuilegiuz huic tēpori
seruatum est ait Bern. in omel.
qn̄ exortuz est in tenebris lumen
rectis corde. qn̄ benedict⁹ ille et
sup oēs bn̄dictus. venit in noīe
domini. deus dn̄s ꝛ illuxit nob.
Tunc angelus pastoribus vigi-

lias noctis custodientib⁹ astitit
et diuina eos claritate circũful-
gens. Ecce inquit euãgeliso vo-
bis gaudiũ magnũ. qd erit om̃i
populo. quia natus est vobis ho
die saluator. qui est christ⁹ dñs ĩ
ciuitate dauid. Et ne parua vni
us angeli videret auctoritas. p⁹
q̃z vnus sacramentũ noue natiui
tatis edocuit. statim multitudo
celestis milicie affuit. laudantiũ
dñm z dicentiũ. gloria in altissi-
mis deo. et in terra pax homini-
bus bone volũtatis. Quid est h
fratres? Frequenter angelũ non
angelos missuz legim⁹. Nã etiã
ad expugnandũ castra egyptioꝝ
Exo. 14. siľr z assyrioꝝ. 4. Re-
gũ. 19. angelus vn⁹ mittit. Sed
z zacharie gabriel stans a dextrꝫ
incensi apparet. idemq; ad ꝟgi-
nem delegatur. Luc. 1. Quid est
q ad insinuandam nouam re-
gis natiuitatem. post vnũ ange-
lum tanta multitudo celestis ex
ercitus apparet. iubilat. gloriaz
deo canit? Nunqd nõ fuit diui
ne laudis in celo locus. vt ad lau
des psallendas terram peterẽt?
Sed nihil mirũ angelos de ce-
lo in terram descendisse. Post-
q̃z angelorum rex z creator p vir-
gineum partum hodie nascit in
terra. Hec quippe illa est sacro-
sancta natiuitas. qua celum ab
initio ruinam magnam passum
reparatur. Homo in terra perdi
tus saluatur. Merito gaudiũz
annunciat omni populo. popu-
lo angeloꝝ z populo hominũ. qꝛ
natus est hodie cõmunis salua-
tor. redemptor hominũ. repara-
tor angelorum. Et eo angeloruz
reparator. quo hominũ redem-
ptor. O natiuitas adoranda. q̃
celũ terrꝫ inclinãs. terrenos cele-
stibus pacificasti. O natiuitas
semp extollenda. que durissime
captiuitatꝫ tristiciã eliminãs. ce-
lesti mundum gaudio replenisti.
O natiuitas omniũ clarissima.
q̃ longissime noctꝫ tenebris reso
lutis. lumẽ eternũ in tenebris et
vmbra mortꝫ sedentib⁹ ptulisti.
Quid hui⁹ natiuitatꝫ gl'iaz pre
dicare sufficit? Cũ ppha euãge-
licus. labijs (licet calculo d alta-
ri forcipe sumpto) purgatꝫ. se im
parem existimet dicẽs. Genera-
tionez ei⁹ q̃s enarrabit. Isa. 53.
Quis tanti sacramenti misteria
euoluet. imo q̃s intellectu cõpre-
hendet. ad cui⁹ p̃dicationẽ non
vnus tm̃ sz beatoꝝ spirituũ exer
citus destinat. Uerũ qd nondũ
possum⁹ intellectu cõprehẽdere
nec digne verbis exprimere. pos-
sumus cũ sanctis pastorib⁹ fide
liter credere. ac creditũ diuinuz
misteriũ erectis sursum cordib⁹
adorare. Q̃d q; vt beat⁹ Leo ex
hortatur. magno dei munere a-
gitur. magnis ecclesie gaudijs ce
lebrare. ppphetico cõmoniti ora-
culo. Constituite diem solennez
in cõdẽsis (. i. densa seu mľta po-
puli congregatione) vsq; ad cor-
nu altaris. vt tota repleat eccle-

sia. christi natiuitate redempta. Hec subiunxit propheta. postꝙ̃ nascentē dominū bn̄dixit. ⁊ bn̄nedicendo natiuitatē eius ꝓphetauit. p̄teritis ꝓpter ꝓphetie certitudinē vtens ꝓ futuris dicēs. Benedictus q̃ venit in noīe dn̄i deus dn̄s ⁊ illuxit nobis. De q̃bus Aue maria. ☞ B Dona magna. verius maxima. imo vero tanta quibus maiora dari nō poterāt. dona salutaria. magnis gratiarūactionibꝰ christiani suscipite. ac d̄ oblata salute salutem operari non cessate. Ecce christus nascitur nobis. gloriamini. Ait Grego. nazan̄. in sermone huius festiuitatis. christꝰ e celis. occurrite. christus in terris. exultate. Et vt simul vtrūqꝫ complectar. Letent celi et exultet terra ꝓpt celestē. deinde etiā terrestrem. Quis nō adoret. primū ⁊ nouissimū. inicium ⁊ finē? Idcirco omēs adorando corde. clamemus ore ad christū nobis natū. Benedictꝰ qui venit ī nomine dn̄i. deus dn̄s nam illuxit nobis. Uerum vt sit iocūda decoraqꝫ laudacio duo nobis attendenda cōspicio. Primum est diuine caritatis donū nobis virgineo partu largitū. scd̄m ē gratitudo nostra. ꝓ tam ineffabili dono a nobis rependi debita.

Utrūqꝫ thema cōplectit. primū in eo ꝙ p̄mittit Benedictus qui venit in noīe dn̄i deus dn̄s. scd̄m cum addit. et illuxit nobis Ad quid. nisi vt cognita tanta gratia. refluat ꝑ gratitudinē in suū p̄ncipiū. vt fluere iteruꝫ possit. nam et lucis radius. obiecto obstaculo. reflectit in seipsum.

Ad primum inuitat Ps̄. 55. Uenite ⁊ videte opa dn̄i que posuit ꝓdigia sup terram. Premiserat eni dn̄s virtutū nobiscum. susceptor noster deꝰ iacob. Nobiscum qꝛ susceptor noster. i. nr̄e humanitatis. Que ꝓdigia? Respondet Cassio. Qꝛ virgo concepit. ꝙ incorrupta parturit. ꝙ stella magis apparuit. ꝙ angeloruꝫ chorus dn̄i natiuitatem p̄dicauit. ꝙ pacem in vniuerso orbe edidit. Hinc subsecutus Ps̄ ait Auferens bella vsqꝫ ad fines terre. Arcū cōteret ⁊ confringet arma. et scuta cōburet igni. Cui et Isaie vaticiniuꝫ consonat ca. 2. Conflabūt gladios suos in vomeres. et lanceas suas in falces. Et euāgelica historia pacē ipam exhiberdicēs. Exijt edictum a cesare augusto vt describeretur vniuersus orbis ⁊c̄. Quis ipsa temporalis pax sub qua natus ē christus non sit pax vera. sed figura vere pacis. cuius nō erit finis quaꝫ nobis attulit a dyaboli potestate eruens. christus princeps pacis pater futuri secli ⁊c̄. Isa. 9. Ad secūduꝫ hortatur ecclesia in prosa. Grates nūc omnes reddamus domino deo nostro. qui sua natiuitate nos liberauit de dyabolica potestate

De natiuitate domini

Eya oportet vt canam⁹ cū ange-
lis semp glīa in excelsis. Cana-
mus etiā cū pphetis ⁊ hebreorū
pueris. bn̄dict⁹ q̇ venit. in nomi
ne dn̄i. de⁹ dn̄s et illuxit nobis.
Primū hodiern⁹. scd̄m sermo
crastinus ptractabit. Hec ꝯcor-
dant duob⁹ in quibus die festo
exerceri debem⁹. q̄ sunt diuinoꝝ
meditatio ⁊ grārūactio. ☞ D

Igiť mlťa nobis magna ⁊ in-
effabilia deus summe bonus cō
tulit. quippe summi boni est nō
solum esse bonū. sed ⁊ pstare bo-
num. ait Grego. nazā. Nam in
primis hominē cōdidit. ad ima-
ginem suā fm animā formauit.
ex duplici em̄ natura spūali ⁊ cor
porali visibili et inuisibili. terre-
na et celesti confinxit. quasi alte
rum quēdā mundū in breui ma-
gnum. in exiguo totum statuit.
Totūqꝫ et magnum creatū mun
dum sibi seruire coegit. celū. ter-
ram. elementa. corporalia. omīa
viuentia. eorūqꝫ dominū consti-
tuit. Paradisum voluptatꝫ plā
tauit. ipm eius colonum intulit.
vt sine molestia. sine defectu. si-
ne labore. sine morte transferreť
ad eum beatitudinis statum. in
quo immobiliter deo adherēs.
etiam deus efficereť. imitatione
et gratia. non naturali essentia.
Que omnia nō idcirco min⁹ fu
ere preciosa. quia ingratus et re-
bellis homo ppria hec perdidit
culpa. Et vt breuiter omnia di-
cantur. oēm creaturā nobis do-
min⁹ dedit. Aplo teste. i. Cor.
3. Oia inq̄t vrā sūt. siue mūdus
siue psentia siue futura. Oia ve-
stra sunt. vos aūt xpi. Dedit ita
qꝫ nobis naturā spiritualē siue
angelicam. nunc ad protegendū
custodiendū. ministrandū. Ad
Heb. i. Omēs sunt administra
torij spūs. in ministeriū ⁊c. Cor-
poralem vero dedit ad vsum no
strum ⁊ nostrā vtilitatem. De B
2. Sn̄ īa. dis. i. Uerū hec omīa
et si multa sunt ⁊ magna taliaqꝫ
qualia preter deū nemo donare
potest. Tamen ad cōparationē ho
dierni doni. nō dico nō magna.
sed pene nulla sūt. ☞ E Ad
cuius doni magnitudinē vtcū-
qꝫ estimandā. confert atrendere
doni dignitatē. nostram quib⁹
donatū est idignitatē. donati-
onis quoqꝫ modum et finem.
Donum igitur hodierna natiui
tate p virginē nobis datum. ver
bum est ex summi ac eterni patrꝫ
corde eructatum. ex deo vero de
us. per quod facta sunt omnia.
et nihil sine eo. In principio in-
quit Joh. i. erat verbū et verbū
erat apud deū. ⁊ deus erat ver.
Omnia p ipm facta sunt. et sine
ipso factū est nihil. et sequitur.
Et verbū caro factum est. et ha-
bitabit in nobis. et vidim⁹ glo-
riam eius gloriā quasi vnigeniti
a patre. plenū gratia et veritate.
Item angelus ad mariā. Luc. i.
Ideoqꝫ et quod nasceť ex te san-
ctum vocabiť filius dei. Isa. qꝫ

c. 9. Paruulus nat⁹ ē nob᷑ ⁊ fili⁹ datus est nobis. ⁊ vocabit̄ nomē eius admirabilis. cōsiliari⁹. de⁹ fortis. pater futuri secl'i. pnceps pacis. Item vocabit̄ nomē eius emanuel qđ est interpretatū nobiscum deus. qui est de⁹ benedictus in secula. Ro. 9. Ecce apostolico. pphetico. angelico ⁊ euāgelico testimonio. puer nob᷑ hodie nat⁹ est. Clari⁹ aūt ad Heb. j. in epistola hodierna. Uerbum patris vnigenit⁹ dei fili⁹ simul ⁊ ipse deus. F Et quid ē de⁹? Respōdet Dam̄. j. sniaꝝ. Pelagus infinite substantie. hoc est. Esse infinitū. bonitas infinita. sapiētia infinita. potētia infinita. pfectio infinita. ⁊ q̇đq̇d simpliciter laudabile atqꝫ pfectū dici pōt. idipm est. sꝫ infinitū. hinc Grego. nazan̄. vbi. s̄. deū describens ait. est insupabile qđdam. et sine fine substātie pelag⁹. nullis terminis limitibusqꝫ circūdatum. omnē supgrediens sensum. omne tp̄s. atqꝫ omnē naturā. Et qm̄ infinitus est. indicibilis est. Parū est indicibilis. intelligibilis est. icogitabilis est. Magn⁹ dn̄s et incōprehensibilis cogitatu. ait Hiere. 32. ca. Hinc apl'us 1. Thi. 6. Lucē habitat inaccessibilem. quē nullus homo videt nec videre potest. Uere eteni deus abscondit⁹ est ab humano intellectu. vtpote qui posuit tenebras latibulū suum. Et beatus Aug⁹. lib. 1. de doctrina xp̄iana. snialit̄. Eoipo ꝙ aliq̇d đ deo đr. certū ē ꝙ de⁹ nō est illđ qđ đr. qꝛ ineffabil'est. Et Grego. nazan̄. Hoc solū ē qđ ex deo cōprehēdim⁹. qꝛ cōprehēdi nō possit. G Quis āt đ deo nihil digne dici nec itellectu ꝯphēdi. nec sic est videri possit. Impfecte tn̄ ⁊ ex pte đ illo cogitam⁹ ⁊ loq̇mur. fm nostrū itelligētie ac vocis paupertatē. Hoc ḡ vtcūqꝫ de ipso ⁊ cogitamus et loq̇mur. qꝛ deus est natura quedā excellentissima ⁊ imortalis. Principiū eternū sine pncipio atqꝫ fine. quo melius nihil cogitari potest. omia creans. oia cōtinens. omnia subijciēs. omia disponens. omnia concludens ꝫ a nullo ꝯclusus. A quo omia bona. sine quo nihil. nō modo bonum sed om̄ino nec esse potest. et talis est pater. talis filius. talis spūssanctus. quia hij tres vn⁹ et inseparabilis deus. ex quo omia per quē omia. in q̄ omnia. ipi honor et gloria ait Apl'us. Ro. 11. Nec tn̄ pater filius est. nec spiritussanct⁹. Neqꝫ fili⁹ pater ē. nec spūssanct⁹. Et spūssanct⁹ nec pr̄ est nec filius. Sꝫ eadē tribꝫ eternitas. eadē incōmutabilitas. eadē maiestas. eadē potestas. Uerba sunt bti Augꝫ. pmo de doct. xp̄iana. Discrete igit̄ persone sunt. sꝫ dignitas indiscreta. Et qm̄ sūt discrete. nō pater. nō spiritussanct⁹. sed fili⁹ solus nobis nat⁹ est ex virgine. sed talisq̄ ꝓpter insepabilē diuinitatē nō mi

noꝛ ē patre. nō minoꝛ spiritusan-
cto. ☞ H Audi deuotuȝ
Anshel. de dignitate filij nō sic
est. sed queādmodum vtcūq; di
ci poterat resonantem. O q̄ȝ bo-
nus inquit et suauis es domine
iesu. vberrime fons omniū gra-
ciarū. Inclita proles summi dei.
summe deus. O inmarcessibil'
decoꝛ dei excelsi. et purissima cla
ritas lucis eterne. vita omnē vi-
tam viuificans. Lux omne lumē
illuminans. in perpetuo splendo
re coruscans millemillena lumi-
na. fulgurantia ante thronū di-
uinitatis tue a primeuo dilucu-
lo. O eternum et inaccessibile
clarum ꝛ dulce profluuium. fon-
tis absconditi ab oculis omniū
moꝛtalium. Cuius vnda sine oꝛ-
tu. cuius ꝓfundum sine fundo.
cuius altum sine termino. cuius
amplitudo icircūscriptibilis. cu
ius puritas imptur babil'. Eru-
ctauit te coꝛ dei altissimi. de sue
ꝓfunditatis ipenetrabili abisso
Uita vitam. lux lucem. deus de
um. eternus eternum. immensus
immensum. ꝛ p er omia sibi equa
lem. Ex quo omia tanq̄ȝ ex nihi-
lo. per quem omnia tanq̄ȝ per me
dium. in quo omia tanq̄ȝ in fine.
In deo nanq̄ȝ sunt omia anteq̄ȝ
fierent ab eterno. fm esse ydeale
quod factum est i ipso vita erat.
Joh. i. Item Colos. j. Omia in
ipo constant exeunt autem in esse
existentie per creationem. rede-
unt in idipsum per annihilatio-
nem. verius manent in ipso. non
enim sic redeūt annihilata. qua
si tempoꝛe sue existentie reliquis-
sent esse suum ydeale in deo. sed
manet creatura semper anteq̄ȝ ꝓ
ducta est. dum ꝓducitur et est ꝛ
dum esse desinit ānihilata. qua
annihilatione redit in suum ꝑn-
cipiū. quia preter esse ydeale qđ
eternaliter habet in suo ꝑncipio
nullibi manet. Quis ꝛ alit' crea
tura manēs est in deo tanq̄ȝ in fi
ne finaliter ꝛ beatifice quiescen-
do i deo. si fuerit rōnalis. aut fi-
naliter oꝛdinata i deum. saltē ꝑ
deū. d quo scribit' Uniuersa ꝓpt'
seipm opat' est deus. Prou. 16.
J Exemplum aliqđ adhiberi
pōt. imaginemur speculum ali-
qđ. in quo oīa nō tm obiecta sed
simul vniuersa. pñtia. ꝛ absentia
existētia ꝛ nō existētia. luceāt pfe
ctissime. distincte ac semp. Q đ-
q̄ȝ speculū ipm intelligat oīa hec
in seipo. habeat q̄ȝ speculuȝ ipm
plena ꝛ sufficientē facultatē q̄tli-
bet relucētiū in ipso. ꝓducere ex
realiter in esse existētie. Istud ꝓ-
ductū fm esse relucēs qđ ydeale
dicim' ꝑfuit in speculo suo ꝓdu
cente. ꝛ ꝑ eius ꝓductionē nō re-
cessit a suo principio. fm esse qđ
ꝑhabuit in eo. et annihilatū seu
coꝛruptū in suo esse reali qđ acce
pit ex tpe. nihilomin' manet re-
lucēs in speculo. sicut reluxit pri'
q̄ȝ ꝓduceret. Tale itaq̄ȝ ꝓductū
esset ex ipso speculo. ꝑ ipm. ꝛ i ipo
ita omia ex deo. ꝑ deū. et in deo.

Ecce tale ⁊ tantū bonum. nr̄a
mortalitate tectū. sūma dei lar-
gitas nobis dedit. R Qui
bus nobis? nobis certe diuīa mi
seratione de nihilo ꝓductis. ad
dei imaginē formatis. olim pa-
disi incolis ꝯstitutis. dn̄is terre
stabilitis. dei cognitiōe ⁊ amore
ditatis. superne hierusalem ciui
bus designatis. consortibꝰ ange
lorū. coheredibꝫ supnaꝝ virtutū
Nobis sic a dn̄o a ꝑncipio. ꝑdu
ctis. ꝑuisis exaltatis. Sz heu
ꝓprijs exigentibꝰ demeritis. mi
serabiliter mutatis. Nam hono
rem ꝓpriū nō intelligētes cōpa-
rati sumus iumētis insipientibꝫ
facti similes vanitati. ad nihilū
redacti. Nam damnati sumus
exilio. extrusi de paradiso. versi
sumus in puluerē. foliū aridum.
stipulam siccam. luteā et fragilē
testam. vaporem ad modicū pa-
rentem. pellem morticinā. putre-
dinē atq; vermē. et qui creatoris
munere omnibꝫ corporalibꝰ fui-
mus prelati. nostra ꝑuersitate su
mus omnibꝰ subiecti. fcti ꝯfusi-
onis filij. ignorantes ⁊ tenebrosi
sub peccato venūdati. natura ire
filij. dei inimici. mancipia dya-
boli. cibus inferni. vita indigni.
morte duplici tp̄ali ⁊ ꝑpetua cō-
demnati. Ecce qualibus. q̄ztum
donatū donum? L Sz li-
bet animaduertere quō. quo ue
fine tam miseris ⁊ indignis. na-
tus est et datus. tam excelsus et
sublimis. Dant̄ vasa aurea ⁊ ar-
gentea ac suppellex ꝑciosa vt ma
neant. seruent̄ ⁊ exornentur. Da
tur cibus non quidem vt mane-
at. sz vt imelius cōuertat̄ in sub
stantiam viuentis qd̄ nutritur.
Datur vestimētum quod vsu cō
sumitur. et quo plus vtimur tā-
to plus vtentis vtilitati subtra-
hitur. Sed longe aliter. noster
paruulus nobis datur. Man-
sit quidē apud patrem qd̄ erat.
assumpsit quod non erat. vt fre-
quenter loquitur Augꝰ. Assum
psit autem non maius se nec si-
mile. sed valde inferiꝰ. valde dis
simile. valde autem nobis neces-
sarium et vtile. Ecce enim hac sa
cratissima natiuitate. qua nobis
vnigenitus patris datur. Eter-
nus factus est temporalis. dierū
antiquꝰ factus est puer diei vni
us. Fit creatura creator omniū.
filius paupcule mulieris filius
summi regis. Dominꝰ omnium
fit minister conseruorū. Fit om̄i
potens deficiens. Qui om̄ia vir
tutis sue verbo portat. portan-
te indiget. Qui pascit vniuersa.
matris lambit vbera. Qui solem
vestit lumine. ⁊ celum sideribus
pannis inuoluitur vilibus. Qui
habitationem preparauit ange-
lis in celo. hominibus in paradi
so. viuētibꝰ in elemētari loco. re-
clinatur in ꝑsepio. Fit sapientia
infans. doctor angelorū regimī
subijcit̄ hoīm. Rector vniuersi-
tatis. imperio subditur Joseph
atq; matris. infallibilis cogni-

tor inuisibilium. ministerio corporaliū vtitur sensuum. Speculum sine macula paterne claritatis. velut obscurus et incognitus nascitur in stabulo mutus et elinguis. Qui sua bōitate replet oia beneficijs. beneficia expectat virginis matris. Gaudiū angelorū dat vagitus lacrimarū. Seipso eternaliter beatus. nostre miserie subijcitur. In quo omia viuūt. mortalis efficit. impassibilis patitur. sanitas omniuz infirmat. Quid plura? fit infirmus summus. quia hō deus. M Si dicis quō summus ex eo factus est infimus. quia deus homo factus. cū homo sit dignissima creaturaruz maxime corporalium? Sed ad hec dicendū. licz ita sit de homine in statu innocētie. secus tamē est de homine peccatore. Quoniam si per accessum ad deum velut ad dignissimū. estimari debet rerū dignitas. et indignitas per recessum. quid indignius peccatore? Unde audacter pronuncio. peccator in eo qd peccator indignissimus creaturarū est. Est enim ppe nihil. Nam si peccatum nihil est. dicente Johe sine ipso factum est nihil. i. peccatum. sm magistrū. Nonne sicut albedo facit albū suū subiectū. Ita petm̄ ad nihilū redigit peccatorē. Q si iterum dixeris. Nō assumpsit xbū naturā peccatricē sz mūdā sz inocentē. Dicēdū. verum est. neqz decebat fonti puritatis tantā impuritatez. nec luci tenebras misceri. Peccatum igitur nō fecit. nec inuentus est dolus in ore eius. i. Pet. 2. Assumpsit tm̄ naturā in similitudinem carnis peccati. Ro. 8. Naturaz scz ade. nō quidē vt fuit in statu innocētie sed vt erat post lapsum penalitatibus ac defectibus subiecta. Hoc vult aplus ad Hebre. 4. Temptatū per omnia p similitudiē absqz peccato. Quid eni nō passus est christus? Ecce circūcidit. et legali hostia mundat vt peccator. perfert fraudes temptatoris fugit psequētū lapides famē patitur. dormit et tristat. laborat et fatigatur. cōprehēdit et damnat. crucifigit. moritur. sepelit. Hec omia patitur velut peccator nihil cōmune habēs cū petō. Huic rn̄det figura enei serpentis Nu. 21. In q silitudo videbat serpētis absqz veneno. ita in xpo similitudo carnis peccati id est carnis passibilis absqz peccato. Joh. 3. Et sicut moyses exaltauit serpentem in heremo. ita exaltari oportet filiū hominis.

☞ N Quid si ostenderem christū nō solū hominē talē qualis dictus est natū. sed etiam nouissimū oīm et vilissimū reputatū. Accipe in hoc qd Isaias testatur ca. 53. Uidimus eū. et nō erat aspectus. et desiderauimus eum despectū et nouissimū virorū. Unde nec reputauimus eum etc. Hinc alius ppheta in psona

dñi. Ego inquit sum vermis et nõ homo. opprobriũ hoim. et abiectio plebis. Et Grego. 3. moraliũ. christũ damnati homis formã assumpsisse asserit. quia corpus assumpsit passibile q̃ penas damnato homi debitas tolerauit. Hinc exclamat beat⁹ Ans. O miranda. O amanda dignatio. Deus imense glorie. vermis cõtemptibilis fieri nõ despexisti Dñs omniũ. cõseru⁹ seruoꝝ apparere voluisti. Parũ tibi visuz est patrẽ nobis te esse. etiam dñe frater noster eẽ dignat⁹ es. Frater vtiqꝫ et pnceps nr̃e tribulationis. Sicut apl's ait ad Heb. 2. ca. Debuit p omia fratrib⁹ assimilari vt repropiciaret dlictã populi. In eo enim in quo passus ẽ ipe. et temptatus. potens est et eis qui temptanť auxiliari. Ita per omia fratrib⁹ assimilari voluit. vt nec peccati penam sustinere recusaret. vnde scriptura teste. qui nõ est factus homo peccatoꝝ. fieri voluit p homine peccatũ. Unde. 2. Coꝝ. 5. Apl'us ait. Eum qui nõ nouerat peccatũ. fecit deus p nobis peccatũ. Et ad Ro. 8. De pctõ damnauit peccatum. Et q̃d indigni⁹: peccatoꝝ an peccatũ? certũ est ẽm phi regulaz. q pctm̃. qm̃ ppť qd vnũ qdqꝫ tale et ipm magis. Pcti ergo indignitatem dum latet pena debita declarat. sicut suspendium. furtum ppter qd pene opprobrium et despectus. nonnũqꝫ magis q̃ pcti vilitas estimať. hoc est q̃ q deus pater fecit xpm p nobis pctm̃. q̃ tñ peccatũ nõ nouit. qui fecit eũ hostiã p peccato nr̃o. pcti nr̃i preciũ. peccati expiationez. dũ vt penã peccato nr̃o debitã soluendo peccatũ nostrũ deleret. misit illum. vt sic de peccato. i. pena p pctõ satisfactoria. damnaret id est religaret seu deleret pctm̃ nostrũ. Attende et intellige nunc summũ factũ infimũ. qꝛ deus factus est hõ passibilis ac mortaľ. Homo despectissim⁹ ac ꝯfusus. et velut iniquissim⁹ peccatoꝝ. in penis p nr̃is peccatis attritus. et morte opprobriosissima p damnatis inter latrones publice condemnatus. Eya homo tanto dono exaltate et redempte. si minus te mouit doni inestimabilis magnitudo. saltem modum donandi aspicito et expauesce.

☞ O Si queris. quo fine quã vtilitate. quo fructu. tantũ ac taliter summa illa maiestas se exinaniuit? Certe ea nostra maxima vtilitate. vt vniũsam nr̃az miseriã quã assumpsit. a nob lõge faceret. ac sua que nõ deseruit nobis daret. Heb. 2. ca. Per singula que passus est potens eis que talia paciuntur auxiliari etc. Faceret inquã nos d terrenis celestes. de seruis reges. de corruptibilibus impassibiles. de mortalibus eternos. de miseris beatos. de hominibus deos. Hinc beatus Hieroni. in sermone hu-

ius festi. Deꝰ inq̄t factꝰ est hō vt
hō deꝰ fieret. Formā serui dn̄s
accepit vt seruū verteret in dn̄m
Celoꝝ habitator ⁊ cōditor hītat
ī terrꝫ. vt hō colonꝰ terre. migret
ad celos. Locum videlicꝫ eterne
btitudinis. Si pergis q̄rere.
Et quō eternꝰ dei filiꝰ. tp̄ali sua
natiuitate q̄ hō factꝰ est. tāta no
bis sua bona tribuit? Duplici ꝟ
via egit. Et q꞉ ī assumpta carne
deo p̄ri ꝓ pctō dānatiōis generꝫ
hūani satisfaciēs. cyrographum
decreti qđ aduersuꝫ nos erat de
leuit. ⁊ ip̄m de medio tulit. Col.
2. Clausum p̄adisum apuit. bti-
tudis locū restituit. ⁊ oīa impedi
mēta amouit. Sicqꝫ eripuit nos
de ptāte tenebraꝝ ⁊ trāstulit ī re-
gnū dilectionis sue. dignos nos
faciēs sortis sctōꝝ. in q̄ habemꝰ
redēptionē ⁊ remissionē pctōꝝ.
Si tn̄ in fide fūdati. stabiles ꝑ
mā serimꝰ. ⁊ imobiles a spe euan
gelij qđ p̄dicatū ē in om̄i creatu-
ra. vt dic apl's ad Col. j. ¶
Scđo vt sua ꝯuersatione ⁊ do-
ctrina q̄ in terris natꝰ ē ⁊ int ho-
mines cōuersatꝰ nos ꝑparet ad
recupāte salutis ꝯsecutionē. Ad
hanc eni vt statim dictum est re-
quirit vt in fide fundati. carita-
te feruidi. spe imobiles. sataga-
mus ꝑ bona opera nostrā voca-
tionem ⁊ electionē certam facere
vt dicit beatꝰ Petrꝰ. Sic enim
abundāter ministrabit nobis in
troitus in eternū regnū dn̄i no-
stri. 2. Pet. j. Nihil vero cogita
ri poterit. quo ita fides n̄ra ro-
boraret. erigeret spes. caritas ac
cenderet. ac virtuose cōuersatio
nis vita formaret. et visibili exē-
plo dirigeret. sicut ꝑ tam gratio
sam christi incarnationē. natiui-
tatē. atqꝫ talē inter hoīes ꝯuersa
tionem. Siquidē nihil dubi
tatiōis in altissimis fidei nostre
misterijs reliquit. postq̄ȝ illā non
modo angelus. nō ꝓpha. nō apo
stolus. aut quelibet alia creatu-
ra. quā vniuersam vanitati sbie-
ctam fore Apl's testat Ro. 8. sed
verbum dei. sapientia patris. ve
ritas infallibilis et eterna. in car
ne apparēs. ore diuino ꝑdocuit
ac potestate qua cūcta creauerat
miraculis ⁊ ꝓdigijs soli deo pos
sibilibus demonstrauit. De hoc
beatꝰ Augꝰ. 11. de ciuitate dei. c.
2. ait. Ut homo fidentiꝰ ad ve-
ritatem ambularet. ipsa veritas
dei scꝫ filius. humanā naturam
assumpsit. ⁊ in ea fidem cōstituit
et fundauit. Quid deniqꝫ mē
tes nostras tante ad superna eri
git. et ab immortalitatis despe-
ratione liberat. q̄ꝫ ꝙ tantos fecit
nos deus. vt dei filius immuta-
biliter bonus. manens id quod
erat et a nobis accipiens qđ non
erat. nostrum dignatus est inire
ꝯsortiū. verā carnem assumendo
ait Augꝰ. 13. de trini. Et wilhel
mus in de fide et legi. Spes ꝯse
curiōis venie. collatiōis grē. a de-
ptiōis glīe. et alio tam firma gē-
nerati nō pōt. sic et noticia certā

magnitudis misericordie dei. quã potissime nobiscũ fecit. et eciã nobis ostendit. cũ puritatẽ nr̃am. humanã scz naturã sue imensitati vniuit. ipam assumendo in vnitatem psone vt esset hõ et frater noster. Nulla vtiq3 via magis suaderi potuit cõmunitati hũani generis q3 deus sue nos glĩe vellet hr̃e participes et consortes. q3 per h q ipse miserie nr̃e iniit consortiũ. et ppt nos voluit misere et penaliter viuere. ac p pctis nr̃is satisfacere. vt nos possem9 cũ eo beate viuere. Q

Silr̃ qm̃ bñficia dei attente meditata fomẽta sunt diuine dilectionis. maxie dei bñficia q̃ in filij sui incarnatiõe. ex nimia caritate exhibuit. vehemẽti9 dilectionẽ accẽdũt. Siquidẽ ppter nimiã caritatem qua dilexit nos pater misericordiarum de9. misit filiũ suũ in hũc mundũ. vt eũ i nr̃a substãtia similem nobis haberemus. quẽ nobis dissilẽz i sua substãtia nesciebam9. vt cũ haberemus doctorẽ in doctrina superna ne erraremus in terrena. et sic haberem9 eũ nobiscũ viuentẽ i magistrũ. ita morientẽ in pciũ. et resurgentẽ ac ascẽdentẽ in premiũ. Hinc etiã Aug9. in de Cate. ru. dicit. Que maior est causa aduẽtus dñi. nisi vt de9 ostẽderet dilectionẽ suã corã nob? Si g̃ piguit amare. saltẽ nõ pigeat redamare eũ qui prior dilexit nos.

Demũ sua conuersatõe in terris sanctissima vtiq3 et pfectissima. exemplar toti9 virtutis nobis pstitit. et speculũ clarissimũ omniũ nr̃arum actionũ directiuũ. Fuit nãq3 conuersatio ei9 omniũ hũillima mitissima. cautissima. iustissima fortissima. tpatissima. vtpote vbo et ope docẽs terrena despicere. et celestia adamare. Hinc iterũ Aug9. in ser. hui9 festi. ait. Hõ videri poterat qui sequẽdus nõ erat. De9 sequẽdus erat q̃ videri nõ poterat. vt g̃ homini exhiberetur q̃ ab eo videret. et quẽ secure sequeretur. deus hõ factus est. ☞ R Ecce patuit breuiter licet valde insufficiẽter q̃ntũ nob immerit3 donũ pr̃ misericordiarum et de9 totius consolationis hodierna filij sui dei in secl'a bñdictus natiuitate cõtulit. quod preuidẽs ppha vir fm cor dñi sic bñdicẽdo et pphetizãdo cecinit in psalmi canticis. Bñdict9 qui venit in noie dñi. de9 dñs et illuxit nobis. Cui cũ donante prẽ ac spũsctõ et nos grãs pferamus et laudes p secula immortales. Cũ quibus viuit et regnat de9 semp et in eternum benedictus Amen.

Alia cõclusio smonis

☞ Ecce carissimi quõ oĩa nobis bona et necessaria ipe nob cõtulit. nõ q̃dẽ p aliũ. sed p seipm. Indigni eram9. pductõe vt essemus. repatiõe cũ lapsi fueram9. eruditiõe ne p errorẽ et ignorãtiã vie nõ pueniremus. btificatore vt premia eterna reciperemus. Hec oĩa p vbũ carnẽ factũ accepim9.

Ipse nobis est creator. q2 oĩa ꝑ ipm facta sũt. Joh. j. Voluntarie genuit nos vt sim⁹ iniciũ aliq̃d creature ei⁹. Jaco. j. c. Ipe nob ẽ redẽptor Jesus xp̃c factus est nob a deo sapiẽtia ⁊ iusticia et sctificatio ⁊ redẽptio. j. Cor. j.

Ipse nobis est mgr̃ ⁊ informator. Mgr̃ vester vnus est christ⁹ Matth. 23. Ego sum via ꝟitas et vita. Joh. 14. Vos vocatꝫ me mgr̃ ⁊ dñe ⁊c̃. Joh. 13. Ipe nobis est btitudo ⁊ p̃miator. Precinget se ⁊ transiens ministrabit eis. Luc̃. 12. Ibi erit oĩa in oĩb⁹. j. Cor. 15. Vitã eternaꝫ do eis. ouib⁹ scꝫ suis. Joh. 10.

Introductio p̃cedentĩ sermonis de eodem.

Benedictus qui venit in noĩe dñi de⁹ dñs vbi. s. Ps̃. 117. Q̃nis in noĩe dñi dei sup oĩa bñdicti venire nõ põt nisi bñdictus. (Siq̃dem bñdicti p̃riarche. bñdicti ꝓph̃e. bñdict⁹ pp̃lus dñi. bñdict⁹ tandẽ vir oĩs q̃ cõfidit i dño. vt Hiere. ait. 17.) Super oẽs tñ ille bñdict⁹ ẽ. q̃ ita veñt in noĩe dñi vt sit ⁊ ipe dñs de⁹. q̃m et si a bono venire nõ põt nisi bonum. dicẽte dño. Nõ põt arbor bona ma. fru. fa. Matth. 7. Et si radix sctã ⁊ rami Ro. 11. Sĩl'r a bñdicto i noĩe bñdicti veire nõ põt nisi bñ dict⁹. Multo magis illũ necesse ẽ esse bñdictuꝫ. q̃ ita a bñdicto ꝓcedit. vt tñ ab eo ñ recedat. qui ita visitat suos. vt nõ min⁹ maneat ⁊ ipe dñs atq̃ de⁹. Talis est nat⁹ nob saluator xp̃c dñs i ciuitate dauid. Hic venit in noĩe dñi patris eterni saluare pctõres. sed nõ recessit a p̃re. formã serui assumpsit. ⁊ formaꝫ dei nõ amisit. q2 ita ꝟbũ caro factũ est. vt facta sit caro ꝟbũ. dũ audis caro. hoĩem cogitato. vis audire q2 venit i noĩe p̃ris. Ego inquit veni in noĩe p̃ris mei. et non accipitis me. veniet alius in noĩe suo ⁊ hũc accipietis. Joh. 5. Itẽ nõ veni facere voluntatẽ meã. sꝫ eius qui misit me p̃ris. eiusdẽ. 6. Q2 aũt in forma ꝟui venit. testat apl̃us ad Phil'. 2. Exinaniuit semetipm formam serui accipiẽs. Q2 ꝟo formã dei in q̃ fuerat nõ deposuit sed in p̃re mãsit. ⁊ in eo pater. ipm ausculta cũ inq̃t. Qui misit me mecũ est. et nõ reliq̃t me solũ. Joh. 8. et c. 16. Nõ sum solus. q2 pater mecũ ẽ. et ad Phil'. Non credis q2 ego in patre. ⁊ p̃r in me est. Joh. 14. In patre est. ⁊ in eo pater ꝑ circũincessionẽ. hoc est ꝯsubstãtialitatẽ. Quorũ aũt eadem est diuinitatis substãtia. eadem est benedictio honor et gloria. Quã ꝓpheta dñi ꝓnunciare cupiẽs futuris seculis ait. bñdictus qui venit in noĩe ⁊c̃. Aue maria. Cõtinuet p̃dicator si placet residuũ ſmonis p̃cedẽtis. si quid ꝓpter ei⁹ ꝓlixitatem sup fuit. Ob hoc enim hec introductio apposita est.

Sermo. III. de natiuitate domini in ordine. VII.

Ra̅seam⁹ vsq₃ bethleē et videamus hoc verbū qđ factū est. Lu. 2. ☞ A Tempus est loquēdi omī carni. dū incarnatū verbū illibata natiuitate pdijt in hūc mundū. A laudibus neq₃ hūana cesset mortalitas. cū ipa soli imortali ꝛ summe vnita nature. ex virginali aula pcedēs. hodie nascit puulus itpe. cui⁹ magnitudinis nō est finis i eternitate. Qui nāq₃ delectatio est ꝛ glia angeloꝝ. factus est hodie salus ꝛ ꝯsolatio miseroꝝ ait Bern. ser đ vigi. q̇ icipit. hodiernū siq̇dē. Et seq̇t. Qui i ciuitate sua magn⁹ ꝛ sblimis valde. btificat ciues. ipe in exilio pu⁹ et hūil valde letificat exules. ꝛ q̇ i altissimis ē glia pris. factus ē in terra pax hoib₉ bo. vo. Fons clausus in diuitate. fons patēs fact⁹ ē in hodierna natiuitate. Siq̇dem Paulo teste. Appuit hodie benignitas ꝛ hūanitas saluatoꝝ nrī dei. qm̄ et si potētia ei⁹ appuit in reꝝ creatiōe sapia i coꝝūdē gubernatiōe. s₃ benignitas mie marie apparuit i hodierna natiuitate. Hac eni nō ex opib⁹ iusticie q̄ fecim⁹ nos. sed ſm suā misicordiā nos saluos fecit. ad Titū. 3. Prius autē q̄m appuit hūanitas ait Ber. Latebat benignitas. Siquidē ꝛ pri⁹ erat. nā misicordia dn̄i ab eterno. S₃ vn̄ tāta cognosci potuit. Hic aūt cognita ē. q̇z cū veīt plenitudo tpis misit de⁹ filiū suū. ꝟbū₃ qđ erat a pncipio factū ex muliere. factū sb lege. vt eos q̇ sb lege erāt redimeret. vere patens ꝛ iesfabilis miscđia vbi a maiestate assumit liberādi miseria. Magna benignitas vbi ad saluandū mūdū magn⁹ descēdit medic⁹. sic Aug⁹. s. 60. đ verbis euan. ait. Egrotat hūanū genus nō morbis corpis s₃ pctis. Jacet toto traꝫ orbe ab oriēte vsq₃ ad occidentē grādis egrot⁹. Ad sanādū grandē egrotū descēdit oīpotēs medic⁹. humiliauit se vsq₃ ad mortalē carnē. tāq₃ vsq₃ ad lectū egrotātꝭ. hui⁹ medici atq₃ fōtis effluētē. patēteq₃ miscđia₃ videtes spūs angelici. i sblimitate empirrei celi se ꝯtinere nō valentes ad iferiora descēdert. copioso lumie. noctꝭ fugatis tenebris. cū exultatiōe gaudiū magnū reparādis euāgelizarūt. gliam q̇₃ deo i altissimis. iocūdis vocibus decātarūt. ꝛ pacē terrꝭ restituta₃ p ꝟbū qđ factū ē in bethleē nūciarūt. Eya q̇s det nob pedes affectionū rectos. q̄les i Ezech. ca. j. scā aīalia habuisse đscribūt ad ambulādū in bethleē. Quis det vt oīa mēbra nr̄a i oculos ꝯtant. fidei. ac deuote meditationis vt pleni ocl'is an̄ ꝛ retro. int⁹ ꝛ in circūitu videre mereamur Hoc ꝟbū carnē factū. hodie nob a pr̄e datū. hodie nob ex ꝟgine natū.

Hui⁹ figura q̄nq; i rubo ardēti nec tñ ꝯsūpto flāmas cuiꝛtēti ſʒ nō cōburēti moyſi famlo dei apparuit ⁊ accenſus deſiderio ait. Uadā ⁊ videbo viſionē hāc magnā ⁊ ꝓhibit⁹ eſt ne vltra ꝓgeret Hodie appͥuit ꝟitas tūc ſignata q꞉ diuinū partū ꝟgo edidit. nec doloꝛē ſenſit. nec itegritatē amiſit. Mirabile dictu puerpā ꝟgo ⁊ ad hāc vidēdā inuitamur. Jnuenietꝭ inq̄t angel⁹ paſtoꝛib⁹ infantē pānis inolutū ⁊ poſitū i pſepio Quib⁹ incitati ꝟbis. Trāſeam⁹ inquit vſq; i bethleē. ⁊ vi. h̄ ver. q. f. eſt qd̄ dn̄s oñdit nob. Tranſeam⁹ ⁊ nos. ſeq̄mur primitiuos nr̄os duces i bethleē. inueniem⁹ ibi ꝟbigenā. mariā matrē itactā ꝟginē puerperā. hui⁹ ꝟbi fideliſſimā diſpēſatricē. in q̄ ꝟbū h̄ fcm̄ eſt. carnis ſue aſſūptiōe nouo oꝛdie. ac p eā genitū noua natiuitate. Ad cui⁹ pedes prouoluti ipm̄ ꝟbū nob donari rogem⁹ ſalutatiōe angelica dicēte. Aue maria.

B Trāſeam⁹ vſq; bethleē. ⁊c.

De h̄ ꝟbo q̄tū ad eternā genitura q̄ ꝟbi nomē ſine inicio accepit pauca q̄tū dn̄s dare dignat⁹ eſt. vtcūq; balbuciēdo locutū memeroꝛ. placeat nūc d̄ tpali h⁹ genitura planioꝛa audire. i q̄ doctioꝛes nccē eſt ſimplicioꝛib⁹ ꝯdeſcēdāt audiēdo hiſtoꝛialia. ſic et patient illi ſuffert tū tractari ꝯtīgit ꝓfūdioꝛa. Nec tñ adeo h̄ ſūt humilia. vt altiſſima nō exercere ſufficiāt ingenia. q̄m teſte aplo. qd̄ ſtultū eſt dei. ſapiēti⁹ ē hoīb⁹ ⁊ qd̄ ifirmū ē dei foꝛti⁹ ē hoibus j. Coꝛ. j. Manuducimur ad h̄ angelica viſiōe. q̄ iacob in ſcala. cui⁹ dn̄m ſūmitati viderat innixū nedū aſcēdētes. ſʒ ⁊ deſcēdentes angelos vidit. Prio itaq; dn̄ice natiuitatꝭ ꝓſeq̄mur hiſtoriā q̄ trāſeūtes i bethleē oclīs fidei videam⁹ ꝟbū noua natitate fcm̄. Deinde eādē ad nr̄az īſtructiōem tropologicā cōtractem⁹. Siq̄dē ſm̄ Grego. omel. ii. ſup Ezech. doctrinā. ꝑdicatoꝛ p⁹ ad fidē. poſtea ad moꝛ. viā trahat. Itē omel. 2. ſup ezech. pri⁹ hiſtoꝛie radicē figat ⁊ poſt fruct⁹ ſpiritus per ſigna ⁊ allegoꝛias querat. ideo primo tractabit̄ hiſtoꝛia deinde addet̄ moꝛū doctrīa. Q̄tū ad ꝑmū ita euāgeliſta xp̄i natiuitatē deſcribit. q̄tin⁹ ad fidei firmitatē ea obſuet q̄ aſſolēt in tabul ꝯtractuū obſuari. hinc ait Amb. ſup lucā. in deſcriptōe euāgelica. habes oīa q̄ i cōtractibus eē ꝯſucuerīt. vocabulū. ſūmā illic poteſtatē gerentis. diē. locū. cauſam. teſtes. Ait itaq;. (Exijt edictum a ceſare auguſto vt deſcriberetur vniuerſus oꝛbis) Ecce nomē frēni ꝑncipis. ac tempus deſcꝑtiōis. ſub q̄ naſci dignatuſ eſt xp̄c. Autoꝛ pacꝭ. tpe pacꝭ generalis. in hūc mūdū veīre voluit. Congruū ſiquidē erat. q̄ xp̄c ꝑnceps pacis. oꝛtui ſuo q̄ſi ꝑnūciaꝫ pacē ꝑmitteret. q̄ ad pacē hūano generi cū deo ⁊ angelis reſtaurā-

dñ. in pmo parēte amissam. nasci
voluit in hūc mūdū. Cōplacuit
inquit Apl'us per ipm recōcilia-
ri. oīa i ipo pacificās siue q̄ in ter
ris siue q̄ in celis sunt. ad Col'. j.
Hanc deniq̄ pacē postq̄ nat⁹ est
docuit. ɔuersando tenuit. atq̄ d̄
mūdo exiens suis dilectoribus.
dereliq̄t. Pacē meā inq̄t do vo-
bis. pacē relinq̄ vobis. Joh. 14.
Sc deniq̄ pacis tpe venturū. per
seruos suos ꝓphas longe añ pfa
tus est. Hinc dauid ait. Orieť i
dieb⁹ eius iusticia. et abundātia
pacis. Ps̄. 70. Hic Isa. ait. Cō
flabūt gladios suos i vomeres. ⁊
lanceas suas in falces. Nō leua-
bit gens cōtra gentē gladiū. nec
exercebunť vltra ad plium. eiusdē.
2. et Michee. 4. Et iterū i pa
ce factus est loc⁹ ei⁹. ⁊ habitatio
ei⁹ in syon. Ps̄. 75. Itē Isa. cū
dixerat. Egredieť virga de radi
ce iesse ⁊c. addidit. Habitabit lu-
pus cū agno ⁊ pdus cū hedo ac-
cubabit. Vitul⁹ et leo et ouis sil'
morabunť. ⁊ puer puul⁹ minabit
eos ⁊c. q̄ sequunť. q̄ expositōez
relinquere breuitas hore cogit.
Nullū aūt potuit eē mai⁹ indiciū
pacꝫ. q̄ vna desc̄ptiōe totū mun-
dū ɔcludi. Octauian⁹ enī augu
stus. postq̄ romano subiugauerat
mūdū ipio. 42. ṗncipat⁹ sui āno
vniūsum mūdū describi iusserat
vt sciret q̄t ꝓuincie. q̄t citates q̄t
psone. q̄tin⁹ sic respublica meli-
us regereť. ⁊ pax adq̄sita ɔſuare
tur Hic morale documētū accipi
m⁹. q̄ ꝟbū pr̄is eternū. nō nasciť
nisi i corde pacato singl'oꝝ. q̄ nō
nisi pacꝫ tpe. bn̄ coliť pacꝫ autor.
Vez hec desc̄ptio tpe natiuita
tis xp̄i nō vacat a misterio. quid
enī pfessio seclariū ad natiuita-
tē dn̄i ptineret ait Amb. nisi vt
aduertam⁹ h̄ q̄ꝫ diuinū eē miste-
riū. q̄ dū pfessio secularꝫ obten
diť. spūalis impleť. nō terrarū
regi dicēda. sꝫ celi. pfessio ista fi
dei cēsus aīoꝝ ē. Abolito enī sy-
nagoge cēsu vetusto. nou⁹ cēsus
eccl'ie pabať. q̄ tormēta nō exige
ret sꝫ auferret. et spūaliť in typo
plebs sua. iā xp̄o noīa ɔferebat.
Nihil in h̄ cēsu vereat terribile.
nihil imite. nihil triste. solū vnū-
queq̄ fides signat. Vis xp̄i au-
dire cēsores. Jubenť icedere sine
virgis nec terrore sꝫ gr̄a plebē q̄-
rere. recōdere gladiū. nō posside
re aurū. talib⁹ cēsorib⁹ adq̄sit⁹ ē
orbis. In hac desc̄ptione nulla
etas distinguiť. sed oīs ascribiť.
nullus enī ab h̄ imunis ē cēsu. q̄
oīs etas munifica xp̄o ē. que va-
giētes pueri martyrio confitenť.
que intra vterū positi exultatiōe
testanť hec Amb. et be. Grego. i
omel'. Quid est inq̄t q̄ nascitu-
ro dn̄o mūdus d̄scribiť. nisi q̄ h̄
apte mōstrať. q̄ ille veniebat in
carne q̄ electos suos ascriberet in
eternitate. ☞ D (Hec de-
scriptio prima facta est a preside
syrie cyrino.) Ecce habes nomē
psidis q̄si cōsulis sub quo nasci-
tur christus (Et ibant oēs vt p-

fiterent in suã ciuitatem. Hec eni descriptio pcepta fuit fieri i pn-cipalib9 ciuitatibus. et ibi cõue-niebãt qui inde originẽ habuere Profitebant autẽ dupliciter. se esse romano sbiectos impio scri-pto scz. qr eorũ noĩa scribebant. et facto qr exoluebãt censum impa-tori. Hac de causa (Ascẽdit et io-seph a galilea de ciuitate naza-reth. in iudeã in ciuitatẽ dauid. que vocabat bethleẽ) de hac eni dauid oriũdus fuit. vt habet. j. Reg. 16. ideo ciuitas dauid ap-pellat. (Eo q esset d domo et fa-milia dauid. vt pfiteret cum ma-ria despõsata sibi vxore pregnan-te.) Despõsata quidẽ sibi. sz nõ in ɔcupiscẽtia iũcta. vt ait Ori-ge. qđ eni in ea natũ est. nõ de io-seph semie sz d spũ sctõ ẽ. angelo teste. Matth. j. Et licz virgo bea-tissima nõ fuisset obligata tanq̃ pregnãs illo ire ppt vie longitu-dinẽ. tñ ioseph sic solicitã ipius gerebat custodiã. q postq̃ eã ius-su angeli diuinum ɔceptũ nunci-antis i sua custodia suscepit. nec ab ea ad modicũ discedere volu-it. iõ eã secũ duxit. ac psonalit et obsequiose custodiuit. Qđ et di-uina dispẽsatõe factũ ẽ. vt pphe-cia ipleret quaz Micheas ca. 5. pdixit. Et tu bethleẽ effrata (sic eni etiã dicta ẽ alio nomie. vt hr Gen. 35.) puulus es scz loc9. sz in mlib9 iuda cõputaris respectu ppli tñ i dignitate et mltitudine qr inde fuit trib9 regia. Et qr ci-

uitatis nobilitas magis ɔsistit i po-pulo q̃ spacio. Iõ Matth. c. 2. allegauit illã auctem sic. Bethle-em terra iuda. neq̃ minima es in pncipib9 iuda. Seqt. Ex te eni egrediet q sit dñator i isrl. i. mes-sias fili9 dauid. glo. Ra. sa. Et q̃tum ad ei9 diuinitatẽ seqt. Et egressus eius. i. emanatio ab ini-cio. i. a pre q ẽ pncipiũ filij. a die-bus eternitatis. qr h emanatio e-terna ẽ. Semp eni nascit fili9 a pre. et sp nat9 ẽ. vt ait mgr dis. 9. pmi. ecce locũ natiuitatis et cãm p-pter quã in eũ ascẽderit ioseph et maria. E (Factũ ẽ at cũ eẽnt ibi. ipleti sũt dies vt pareret) scz nouẽ mẽses a ɔceptiõe. Et pepit filiũ suũ primogenitũ. imo prem suũ. suũ atq3 oĩm creatorẽ. qr pe-perit vbũ qđ i pncipio erat deus apud deũ. p qđ facta sũt oĩa. cuz vtiq3 q ẽ splẽdor prĩs glie. et figu-ra sube ei9. portãs oĩa vbo vtutis sue. ad Heb. j. Qui ẽ imago dei iuisibil. pmogenit9 oĩs creature qr in ipo ɔdita sũt vniũsa i celis et i terra. visibilia et iuisibilia. siue throni. siue dñatões. siue ptãtes oĩa i ipo et p ipm creata sũt. et ipse est añ oẽs. et oĩa i ipo ɔstãt i q cõ-placuit oẽm plenitudinẽ diuita-tis corpalit inhitare. ad Col. j. Hũc g filiũ dei pepit. q partu fa-ct9 est fili9 hoĩs. nõ ali9 fili9 prĩs atq3 ali9 fili9 mrĩs. sed vn9 idẽq3 genit9 ex patre ante secula. et ge-nit9 ex matre i seculo. idẽ vtriusq3 filius. sz nõ fm eandẽ naturã.

nec vnā natiuitatē. Sic pulcre
attestat᷑ beat⁹ Aug⁹. li. de fide
ad petrū dicēs. Nat⁹ ē de patre
deus verbū. nat⁹ est ď matre ver
bum caro factū. vn⁹ est atqꝫ idē
deus dei fili⁹. natus añ secula. ꝛ
nat⁹ in secl'o. ꝛ vtraqꝫ natiuitas
vni⁹ filij dei est. Diuina ꝑm quā
creator in forma dei coetern⁹ pa
tri deus est. Humana ꝑm quā se
metip̄m exinaniēs. ꝛ formā serui
accipiēs. in ꝯceptiōe materni vte
ri. semetip̄m dū homo fieret. ea-
dem seruilis forme susceptōe for
mauit. Et sequit᷑. Sic ille oīm
spirituū. oīmqꝫ corporum. i. oīm
naturarū creator et dn̄s creauit
virginē creandus ex virgine. Et
cui⁹ ip̄e factor est. matrem sibi fe
cit. qn̄ de eius carne ꝯcipiendus
atqꝫ pariēdus. verā materiā de⁹
immensus ac sempitern⁹ accepit.
vt ꝛ ꝑm veritatē forme seruilis
deus hō misericorditer fieret. et
ꝑm formā dei naturalit᷑ veritate
idē de⁹ hō ꝑmanēs non careret.
Sic ergo xp̄m dei filiū. i. vnam
ex trinitate ꝑsonā. deū verū cre-
de. vt diuinitatē ei⁹ ď natura pa
tris natā esse nō dubites. ꝛ sic eū
verū hominē crede. vt ei⁹ carnē
nō celestis. nō aeree. nō alterius
cuiuscunqꝫ putes esse nature. sed
eius cui⁹ est oīm hoīm caro. quā
tn̄ sine peccato suscepit. ꝑm eā si-
ne pctō nat⁹. Et beatus Johēs
Dam̄. ad idē ait. Duas xp̄i nati
uitates veneramur. vnā ex patre
añ secl'a. q̄ est sup causam ꝛ ratio
nem ꝛ tp̄s ꝛ naturā. ꝛ vnā que in
vltimis tp̄ib⁹ facta est ꝓpt᷑ nos.
ꝑm nos. ꝛ supra nos. Propt᷑ nos
q꞉ ꝓpt᷑ nr̄am salitudinē. Scd̄m
nos. q꞉ natus est hō ex muliere. ꝛ
tp̄e ꝯceptiōis. i. nouē mensium.
Supra nos. q꞉ nō ex semine sed
ex spiritu scō. ꝛ ex sancta virgine
supra legē ꝯceptiōis. f Ec
ce qualē nob̄ filiū beatissima vir
go peperit. Cui⁹ excellentia nul-
la lingua etiā angelica pōt edice-
re. nō solū ꝑm illud qď de⁹ est. sꝫ
etiā ꝑm qď homo nat⁹ est ex vir-
gine. Sicut Aug⁹. vbi. s. testat᷑.
Quibus ait verbis explicabitur
carnis illi⁹ excellētia singularis.
cui⁹ diuina est ex ip̄a sui ꝯceptio
ne ꝑsona. cui⁹ origo natiuitatis
insolita. q̄ sic verbū caro factū ē
vt vna ꝑsona esset cum carne sua
vnigenit⁹ ac sempitern⁹. O ado
randa natiuitas. q̄ deus summ⁹
spūs inuisibilis in suis. in nostrꝫ
apparuit. corꝑalib⁹ vidēdus o-
culis. Sicut in prefatiōe canit᷑.
Quia ꝑ incarnati verbi misteri-
um ꝛc̄. O part⁹ saluific⁹. q̄ ꝑdi-
tam reparās naturā exaltauit. et
filios hoīm in dei filios repara-
uit. O sancta clarissima. castissi
ma ꝛ illibata generatio. q̄ hūane
generatiōis maculas abluit. ma
trisqꝫ integritatē nō minuit sꝫ sa
crauit. O beatissima hui⁹ mr̄is
viscera. que diuinū solē circūclu
dere. ꝛ ad illuminationē sedētiū
in tenebris ꝛ vmbra mortis. ede-
re meruerūt. O felix puerpera. q̄

nouo ordine suū genitorē genuit
qui se ⁊ vniuersum gen⁹ perditū
reparauit. O virgo ⁊ mater letissi
ma. que fecūditatem ꝓlis cū car
nis integritate. ⁊ gaudiū matrꝫ
cū ꝟginitatis honore possides ī
eternū. Neqꝫ enī sicut cetere ma/
tres cū gemitu et labore. sꝫ cū ro/
bore corpis ⁊ mētis. gaudio inef
fabili. gaudiū peperit angelorū.
In cui⁹ argumentū notāter euā
gelista subdit (⁊ pānis eū inuol/
uit. ⁊ reclinauit eum in ꝓsepio. qꝛ
nō erat ei locus ī ꝑ ali⁹ ī diuerso/
rio.) B Nō enī alias in ꝑtu
obsecundātes habuisse creditur
mulierculas. qb⁹ ꝓpt corpis sui
debilitationē cetere indigēt pu/
erpere. Sꝫ sic sola parientis. ita
⁊ sola obstetricis gessit officiuꝫ.
Sola ꝗ̄tū ad hoim ministeriū.
sꝫ nō angelorꝫ. q̄s dubitet affuis/
se angelorꝫ copiosam mltitudinē
in ꝑtu. cū tot apparuere pastori/
bus in ei⁹ publicatiōe. Hinc ca/
nit ecclesia. Gaude dei genitrix
quā circūstāt obstetricū vice cōci
nentes angeli gloriam deo. Ipsa
partū quē edidit priusꝗ̄ tāgeret
adorauit in ꝓfundo hūilitatis
abysso. genu flexo. proclina toto
corpe sup terrā. vt dic̄ Symō d
cassia li. 2. ca. 4. deinde letabun
da pariter ⁊ tremebūda suspenso ī
ammiratiōe aīo. ꝑegit nōdū ex/
perta oīe obsequiū noui part⁹.
Nam ꝓpriis sacratisꝗ̄ manib⁹
suscepit. ipsa pānis inuoluit. ipa
in ꝓsepio collocauit. sicut et ipsa

suis vberib⁹ de celo plenis lacta
uit. cibauit. baiulauit. et cetera
materne solicitudinis officia de
uotissime exhibuit et impendit.
Sic. Cōtra eluidium testatur.
Hiero. Nulla ibi obstetrix. nul
la muliercularū sedulitas iterces
sit. ipa pannis inuoluit infantē.
ipa ⁊ mater ⁊ obstetrix. Que sen
tētia apocriforꝫ deliramēta con/
uincit. ac falsitatē eorꝫ. q̄ in libro
quē d infantia saluatoris dicūt
somniant. Sꝫ ⁊ illorꝫ temerita/
tem. qui ꝯfingūt in momēto par
tus virginē in mentis excessu cō/
stitutā. atqꝫ a sensibus alienatā
filiꝫ egressum ignorasse. et tandē
ad se reūsa genitū filiū reppisse.
quasi imunūda fuisset diuini ger
minis editio. et virginali detra/
xisset pudicicie. si vl' egressuꝫ in/
tuita fuisset. ac suis manib⁹ su/
scepisset. Nō lōge ab hiis rudi/
bus. siue iudeis siue hereticis. q̄
dicūt deū nō debuisse in visceri/
bus mulieris ꝯcipi. nec ꝑ eā cor/
poris ꝑtem q̄ turpis reputat̄ na/
sci. q̄si de⁹ corꝑalibꝫ posset sordi
bus inq̄nari. de q̄bus be. Aug⁹.
in q̄dā sermone ait. Nō desunt
heretici. qui cū ipsi sunt immūdi
dicunt nō potuisse fieri ꝙ xp̄c de
maria nasceret̄. eo ꝙ illa ps cor/
poris turpis esse putet̄. Sꝫ fru/
stra ⁊ ruditer errant. Eo ꝙ ī nul
lo est ꝯtra dei dignitatē neqꝫ as/
sumptā humanitatē. in vtero fe
mine ꝯceptā. q̄ eiusdē speciei esse
dinoscit̄ cū hūanitate cuiuslibet

alteri⁹ hoīs. Nec suspicari oportet sordes in maria. aīā et corpore castificatā. ⁊ ab oīm labe libidinis scto obūbrante spū purgata. Uñ eni sordes ī virgine. cui⁹ vterū dei fili⁹ sctificatur⁹ intrauit: vñ sordes in ꝟgine. quā spiritussctī operatio totā sanctificauit corpe ⁊ spū: vnde sordes ī virgine. q̄ sic singulari grā preuenta est. atqꝫ repleta. vt sic. s̄. dictū est haberet vētris sui fructū. quē ex inicio habꝫ vniuersitatis dñm? D Et Aug⁹. li. cōtra qnqꝫ hereses. vnde sordes ait in virgine matre. vbi nō est ꝯcubit⁹ cū hoīe pře: vnde sordes in ea q̄ nec cōcipiēdo libidinē. nec pariendo passa est laborē: vñ sordes in domo ad quā nullus habitator accessit. sed solus ad eā fabricator et dñs venit. vestem quā nō habuit humanā scꝫ naturā induit. ꝓcessit de ea quā sicut inuenit clausam reliquit: Q si de natura diuina questio est ne corpalib⁹ inquinet̄ sordibus. tam friuolū est dicit mgr̄ dis. 37. p̄mi. vt nec responsiōe sit dignū. cū etiā spirit⁹ creatus sordib⁹ corpis etiam leprosi vel q̄ntūcūqꝫ polluti inquinari nō possit. Sol quoqꝫ radios suos sine sui pollutione effundat sup loca munda ⁊ immūda. Hic Aug⁹. Si solis radi⁹ cloacarum sordes siccare nouit. eisqꝫ inquinari non nouit. q̄nto magꝭ splendor lucis eterne. in quo nihil inquinamenti occurrit. q̄cūqꝫ radiauerit mūdare potest. ipse vero pollui nō potest. Et in quodam sermone. Audi īmunde heretice. vbi est anima tua impia et infidelis que ista cōfingit? Nūq̄d tm̄ est in capite. in manibus. ī oculis. et non etiam in intestinis tuis. vbi sunt etiaꝫ stercora tua? Ecce stulte anima tua nō inquinatur a stercore tuo. et de⁹ inquinari poterit ab opere suo. Sicut ergo nec deitatis xp̄i nec humanitatis inquinationē ex īmaclata hac natiuitate suspicari oportet. ita nec pudicicie iacturā. si virgo editionis cōscia. oculis cōspiceret. ⁊ manib⁹ ꝯtrectaret. vnde aucta est puritas sicut non violata integritas. Quid eni castius. quid sinceri⁹. imo quid desiderabili⁹ q̄ꝫ cōtemplari in genere ꝓprio castitatis auctorē mundum ꝓcedere ex vtero. tanq̄ꝫ ornatum spōsum de thalamo suo. Ex quibus animaduertere libeat quanti debitores sumus huic btissime genitrici. multasqꝫ post deum gratias agere debemus. que saluatorem mūdi nobis virgo concepit. nobis virgo peperit nobis in gremio fouit. nobis aluit. nobis fascia cinxit. et materna solercia curauit. Hinc etiam beatus Augustinus alloquitur in sermone de assumptione. ita dicens. Lacta maria creatorem tuum. Lacta panem celi. Lacta precium mundi. prebe labenti mamillam. vt ipse pro te.

p̄beat percutienti maxillā. tu illi vt mater tēporalem ministra substantiam vt ipse nobis et tibi vitam tribuat sempiternā. Audistis verbum hodie in bethleem p̄ nobis virginea natiuitate factū. Illuc transeūtes moremur hoc die deuote diuina bn̄ficia ꝯtemplātes ac gratias affectuosissime persoluētes. donec historie residua die crastino audire. accēsi desiderio mereamur. Ipso p̄stāte q̄ in celis sine mr̄e. in terris ex mr̄e sine pr̄e genitus. cum eodē pr̄e et spū sctō viuit ꝛ regnat deus per omia secula seculorum. Amen.

Scd̄a ps s̄monis tercii de natiuitate domini i ordine sermo. VIII.

Trāseam⁹

vsq̄ȝ bethleem ꝛc.

☞ A Gaudiū qd̄ fidelibus eterni ꝑbi tēporalis attulit natiuitas enarrare q̄s poterit. Quippe ad cui⁹ annūciationē vn⁹ angelus nō suffecit. nisi ꝛ celestis multitudo milicie iocūdis vocibus gloriā deo decātarēt q̄s hominū eloquat̄. Quis deniq̄ȝ estimabit natiuitatis hui⁹ gaudia. quib⁹ omis timor et angustia. languor et mētis inopia sūt ablata. Verbum eni caro factum. habitabit in nobis. cui⁹ gloriā vidim⁹. q̄si gloriā vnigeniti a pr̄e. plenū gr̄a et veritate. Quis de sua humilitate aut defectu q̄modolibet cōtristabit̄? Verbū hoc iesus christus est fili⁹ dei. nō sine salute iesus. nō sine vnctiōe christus. nec sine gloria venit filius dei. Hinc Bern̄. in ser. quodā qui incipit Sonuit vox leticie. Respirate inquit p̄diti. venit iesus saluū facere qd̄ p̄ierat. Morbidi cōualescite. venit xp̄c q̄ contritos sanat vnctione mi̅ficordie sue. Exultate quicūq̄ȝ estis grandia concupiscentes descendit ad vos filius dei. vt regni sui faciat coheredes. Presente tāta ꝯsolatōe. tristicia quō subsistet? quō mentis gaudio nō cedet? Senserūt i seipis gaudiū ꝛ exultationē spūs pastores. post terrorē insoliti luminis annūciante angelo. nouā diu cupite salutis natiuitatē. Sȝ magis hāc vidēdo gustare desiderabāt gaudiū annūciatū. iō relictis pecorib⁹ quorū pastu ꝛ custodia prius solicitabant̄. trāseam⁹ inquiūt vsq̄ȝ bethleē. ꝛ videm⁹ hoc verbū qd̄ factum est. De q̄ p̄ gr̄a Aue maria. B Prosecuti sumus heri semp memorādā dn̄ice natiuitatis historiā. vsq̄ȝ ad euȝ locū q̄ felix mr̄ ꝛ virgo filiū suum p̄mogenitū pepit. pannis inuoluit. ꝛ i p̄sepio collocauit. Nemo audiēs p̄mogenitū scandalizet̄. ꝛ cum hebione. theodoto. ꝛ eluidio. hereticis. mariā suspicet̄ etiā post genitos filios peperisse. cui⁹ perpetuā virginitatē Ezechiel p̄pheta cognoscēs ait. Hec porta clausa erit. nō aperiet̄. et vir non

transibit p eam. qm̄ dn̄s de⁹ isrł ingressus est p eam. eritq; clausa principi. eiusdē. 44. Quoꝝ heresim detestabilē. beat⁹ Hiero. solenniter scribēs ꝯtra eluidium ꝯfutauit. multis testimonijs ostēdens nomine p̄mogeniti in scriptura (non eū post quē alij. s; an̄ quē nulli geniti sūt) designari. Unde ⁊ vnigenitos p̄mogenitos esse cōstat. Uerū licet natura vnigenitus sit vtriusq; mr̄is sine patre. et patris sine matre. Non tn̄ vnigenit⁹ est gr̄a adoptiōis. sic eni p̄mogenit⁹ est i multis fratrib⁹ vt ait Apl's. Ro. 8. Ad hoc siquidē. verbū i carne descēdit. ait Orige. vt in ip̄m caro id est homo credēs. p carnem ascendat in verbū. vt p naturalē filiū vnigenitū. multi efficiantur filij adoptiui. nō ppter seip̄m verbū caro factū est. sed ppter nos. qui nō nisi p verbi carnē potuissem⁹ in dei filios transmutari. Solus descendit. ⁊ cū multis ascendit. de hominib; facit deos qui de deo fecit hominē. Et. j. Uerbum incarnatum dn̄s iesus christus plenitudinē gratie ſm hūanitatē accepit. qm̄ caput est ecclesie. et p̄mogenit⁹ creature vniuerse. hoc est. toti⁹ generaliter hūanitatis. que in ipso ⁊ p ip̄m sanata est. In ipso. qm̄ maximū ⁊ p̄ncipale exemplū gratie. qua nullis p̄cedentib⁹ meritis hō efficit̄ deus ipse est. ⁊ in ipso p̄mordialiter manifestū est. Per ip̄m ṽo qm̄ d plenitudie ei⁹ diuinitat; oēs accepim⁹ gr̄am deificatiōis. p gr̄a fidei. q̄ in eū credim⁹. et actiōis qua mandata eius custodimus. Hec Orige. Ex quo etiā ptz. q̄ virgo maria nō solum xp̄i mater est corpaliter. sed omniū nostruz mater est spūaliter. Plane inqt. Aug⁹. li. de sancta v̄ginitate mater est membroꝝ xp̄i que nos sumus. q; coopata ē caritate. vt fideles in ecclesia nascerentur. vnde pro filijs suis canit eccl'esia. Monstra te esse matrem ⁊c. Et vere mater nostra est. que dei filium corpaliter generādo fecit nobis omnib⁹ esse fratrē. Hunc aūt genitū ac pānis inuolutum. in p̄sepio reclinauit. cui⁹ causam euāgelista subdit dicēs. (Quia nō erat ei loc⁹ in diuersorio) ſm Be. Diuersorium dicit̄ quasi diuersa habēs orificia. i. duas portas quib; itur ad vtrūq; pximū vicū. Fuit eni loc⁹ ille platea cooptā i publico. ad receptōē; trāseuntiu; tpe calido vel pluuioso. In hac ergo platea ⁊ diuersorio publico manebant nocte illa ioseph cū maria. ſm Chris. eo q̄ ppter multitudinē coꝝ q̄ causa pfitendi illuc venerāt hre hospicium nequiuerūt. Adduxerat aūt ioseph vt dicit Nico. de ly. in illo itinere secū asinū ad vehendū virginē pregnantē. ⁊ bouē ad vēdendū in bethleem. vbi erat magna populi ꝯgregatio. q̄tinus de pcio solueret expēsas i via. ⁊ cen

d

sum regiū. Hijs aūt duobꝫ aīali
bus fecit pſepiū iuxta ſe. in q̄ bea
ta virgo reclinauit puerū ieſum.
ſm ꝙ ꝑdictuz fuit ꝑ Abacuc. ꝓ-
pheta. Dñe inquit audiui audi-
tum tuū ⁊ timui. cōſideraui opa
tua ⁊ expaui. in medio duū ani-
malium. ſm trāſlationē. lxx. fu-
it eīm ꝓphete ammirationis pa-
uor. ꝙ ī loco tam humili reclina-
retur ſaluator. Hinc canit eccle-
ſia. O magnū miſterium ⁊ admi
rabile ſacramentuz. vt animalia
viderent dominū natū. iacētem
in preſepio. beata viſcera que me
ruerunt portare dominū chriſtū

Deſcripta aūt natiuitate do-
mini. tempore. loco. et circūſtan-
tijs. fidelis euangeliſta teſtes nō
deſijt annotare. Ait eni. (Et pa
ſtores erant in regione eadem vi
gilantes. et cuſtodientes vigili-
as noctis. ſup gregem ſuum. Et
ecce angelus domini ſtetit iuxta
illos. et claritas dei circumfulſit
eos. et timuerūt timore magno.
ex inſolita (ſcꝫ viſiōe) Et dixit il
lis angelus. Nolite timere. ecce
enim euangeliſo vobis gaudiuz
magnum. quod erit omni popu-
lo. quia natꝰ eſt vobis hodie ſal
uator. qui eſt chriſtus dominus.
in ciuitate dauid. Et hoc vobis
ſignum. inuenietis infantē pan-
nis inuolutum. et poſitū in preſe
pio. Et ſubito facta eſt cū ange-
lo (ſcꝫ gabriele ſm Aug. in d mi
ra. ſcriptu. multitudo milicie ce-
leſtis laudantiū deum et dicen-
tium. Gloria in excelſis deo. Et
in terra pax hominibꝫ bone vo-
luntatis.) D Ecce q̄ꝫta te-
ſtimonia de celo habet natiuitas
paruuli inter hoīes deſpecti. pre-
ter pſepium in diuerſorio locum
nō habētis. lucis claritatē. ange
licam ꝑdicationem. iocūdātium
angelorū miliciam. ac noui ſide-
ris ſicut Matth. ſcribit radiuz
fulgurātē. Utriuſqꝫ nature aper
ta teſtimonia. Nam diuinā par
uuli noſtri naturaz teſtatꝰ gloriā
celorū. Siquidē ſm hāc lucem
habitare inacceſſibilem teſtis eſt
claritas dei. que oculos paſtorū
terruit. et cōprehendi nō potuit.
Hūc deniqꝫ eſſe verbum patris.
celeſtia verba deſignant. pſentia
āt multitudinis canentiū ange-
lorum. hunc dominū ac regē ſpi-
rituum ꝓfitetur. et beatitudinē
electorum. Stella autē noua ꝑ-
ter hoc ꝙ hunc celi ſtellarumqꝫ
creatorem et rectorē eſſe ſignifi-
cat quia ita oculos magorum in
ammirationem ſuſpendit. vt in-
teriora illuminaret eorū corda.
aperte denunciat hunc paruulū
eſſe doctorem qui nedū exterius
ſanando miniſteriū exhibet. ſed
etiam intus docendo mentē eter
na veritate illuſtrat. Ecce q̄dru-
plex teſtimoniū de celo regi celo-
rū pter hūana teſtimonia. zach.
Elizabeth. Symeonis. Anne.
deniqꝫ marie et ioſeph paſtorum
atqꝫ regum ſeu magorū. ſi tñ hu-
mana ⁊ nō magis diuina. qꝛ di-

uine reuelationi subtixa. q̃ nunc qꝛ euangelium p̄sens tacet prose quenda nō sunt. Pariformiter humane substātie veritatem probant. teneritudo infantilis. infirmitas carnis. vagitus. panni. presepiū. lactis potus. ꝛ mr̄is obsequiū. De quo beat⁹ Amb. sup lucā dicit. Alia natura carnis. alia diuinitatis ē gloria. ꝓpter te infirmitas. ꝓpter se potentia. ꝓpter te inopia. ꝓpter se opulētia. Noli hoc estimare quod cernis. sed ꝙ redimeris agnosce. quia in pannis est vides. quia in celis est non vides. Et. j. An mediocribus signis approbatur. quod angeli. quod magi adorant. qđ martyres confitentur. Ex vtero funditur quod coruscat celo. terreno in diuersorio iacet. sed celesti lumine viget. Nupta peperit sed virgo concepit. nupta concepit. sed virgo generauit. Et beatus Aug⁹. in li. de symbolo. Parit mater et virgo. feta et intacta est. factor omniū fit inter omia. portatur manibus rector orbis. lambit vbera regens sidera. tacet ꝛ verbum est. Nec dum quis esset demōstrabat ꝛ vniuersa creatorem suum indicabant. Et in sermone de epi. qui incipit. post miraculum virginei partus. idē ait. O infantia cui et astra subduntur. Cuius est iste magnitudinis superne glorie. ad cuius pannos et angeli excubāt. et sidera obsecundant. et reges trepidant et sectatores sapientie ingēniculant. O beatum tugurium. O sedes secunda post celū. vbi locebat nō lucerna sed stella. O celeste palacium in quo habitat non rex gemmatus sed deus incorporatus. Cui erant pro mollibus thoris dura presepia. ꝓ laquearibus aureis funea culminum tecta. sed sideris obsequio decorata. Sequitur. Quis est iste talis ac tātus? O natura cōfer mecum. Quis est iste cui exhibes obsequium. et non habet tectum? Quis est iste qui vagitib⁹ presepe replet? Responde mihi oro te. dic mihi cui exhibes laudem. ne diu inquirat animus rationem. Stupeo enim cum video pannos et intueor celos. Estuo cum inspicio in presepi mendicum et supra astra preclarum. Sed subueniat nobis fides. qꝛ ratio nature deficit. Que igitur fides verba respondeat audiamus. Panni isti vagitus et infantia. humani generis est noua natiuitas quia interierat hominis peccato natura. Stella vero fulgens ꝛ magus accurrēs. regis est natiuitas patens. Hec Augustin⁹. ☞ E Audistis testimonium celestium spirituum. placeat nunc audire confessionem hominum terrenorū. Sequitur enim (Et factum est vt discesserūt ab eis angeli in celū. Pastores loq̄bant ad inuicē. Trāseam⁹ vsq; bethleē ꝛ videa-

amus hoc verbū qđ factū est. qđ dn̄s ostendit nobis. Et venerūt festinantes. et inuenerunt mariā ꝛ ioseph. et infantem positum in presepio. Uidentes aūt. cognouerūt de verbo qđ dictū erat illis ꝺ puero) hoc est videntes corporis oculis puerꝫ pānis inuolutum. et in ꝑsepio collocatū. Mariam matrē eius pauperē in nulla terrena pompa refulgentem. ꝛ ioseph vtriusqꝫ custodē. cognouerunt ꝑ fidem a deo cordi infusam. ꝙ hic erat puer īfans saluator seculi. de quo sermo angelicꝰ erat factus. ꝛ ceperunt predicare marie ioseph ꝛ omnibꝫ circūstantibus cuncta que viderāt ꝛ audierāt ab angelis de puero hoc. vn̄ sequitur. (Et omnes qui audierūt mirati sunt de his que dicta erant a pastoribꝫ ad ipsos) Glo. nō solum mirabanꝉ de incarnationis misterio. sed etiā ꝺ tanta pastorū attestatōe. qui velut simplices nescierunt fingere inaudita. sed simplici facundia verū ꝑdicarunt. Omnino efficax ad fidem pastoruꝫ testimonium sicut Amb. ait. Non tibi mediocre fidei hoc videatur exemplum. nec vilis pastorꝫ persona. Certe quo vilior ad prudentiam ꝑciosior est ad fideꝫ. Non gymnasia choris referta sapientiū. sed plebem dominus simplicem requisiuit. que fallerare audita et fucare nesciret. Simplicitas enī queriꝉ. nō ambitio desideraꝉ. Nec cōtemnenda putes q̄si verba vilia pastorꝫ. A pastoribꝰ etiam maria fidem collegit. a pastoribꝫ populꝰ ad dei reuerentiā ꝯgregaꝉ. Unde sequiꝉ. (Maria aūt cōseruabat omīa verba hec. cōferens in corde suo) scꝫ cū hijs que ab angelo audierat. que in ꝓphetis legerat. que in seipsa experta fuerat. ꝛ in omnibꝫ cernebat cōcordiam ꝛ ꝑtinens testimoniū. ꝙ verus deus esset quē ip̄a genuisset. (Et reuersi sunt pastores glorificantes ꝛ laudantes deū in omnibus que audierāt ꝛ viderant. sicut dictū fuit ad illos.) Hec sūt que pastores transeūtes in bethleem corpalibꝫ viderūt oculis et mentalibus. de verbo qđ factuꝫ est. que et nos meditari nō cessemus. laudantes et glorificantes dei misericordiā. quā nobis in benedicti filij sui natiuitate ostendit. qua nos sicut ecclesia canit de potestate dyabolica liberauit cum quo viuit et regnat in vnitate spūssancti deus ꝑ omīa secula seculorum. Amen.

Pars tertia sermonis tercij de natiuitate dn̄i in ordine sermo. LX.

Transeamꝰ

vsqꝫ bethleem ꝛc.

☞ A Sicut visio verbi q̄ntum ad diuinitatē premiū est beatificum assumptorū ad gloriā. dicente Augu. j. de trini. Uisio

est tota merces. Ita visio ei⁹ sm humanitatē meritū est et via. ad patrie beatitudinem. Hinc. j. de doctrina xpiana dicit. Fidei suc cedit species. fides visio est enig/ matica. sm aplm. j. Cor. 13. Ad hoc denigꝫ verbū caro factū est. vt qui infirmi eram⁹ ad visionē dei verbi. inaccessibile lumen pa ternū habitantis. visione sibi ca ro facti. ad eam ꝯualescer emus. De quo idē Aug⁹. ser. 39. de ver bis euange. ita dicit. Nō mūda to cordi quid potuit misericordi us donari ab eo. ꝙ vt illud ver/ bum p quod facta sunt oīa. fie/ ret qd nos sum⁹. vt attigere pos/ sem⁹ illud qd nos nō sum⁹. Nō eni deus sum⁹. sed possum⁹ men te vel cordis acie interiore. deū videre. Hoc eni nobis ꝑmittit. videbim⁹ sicuti est ait. j. Joh. 3.

Sed vt peruenīamus. si nōdū possumus videre deū verbū. au/ diamus verbū carnem. q: carna les facti sum⁹. audiamus verbū carnem factum. Ideo eni venit. ideo suscepit infirmitatē nostrā vt possimus firmam locutionem capere dei portantis infirmita/ tem nostram. Audire autē. men/ te videre est. oculo non carnis. s; fidei. Quia autem vt perspe/ ctiui aiunt. vt fiat visio. certa re quirit ꝓpinquitas et distātia o/ culi videntis. ad visibile. Ideo/ ꝙ ad videndum verbum pro no bis factum. illi appropiquare o/ portet. quo igitur ibimus? In bethleem iuda. Ibi enim natum cognouimus. ibi inuolutum pā/ nis r in presepio reclinatum. Ui am autem iam certam fecere pa/ stores. qui letissimis noue natiui tatis rumoribus ab angelo au/ ditis contenti non fuerunt. sed et videre cupierunt. Unde acce/ pto signo dimissis gregibus fe/ stinanter ierunt adinuicem di/ cētes. Transeamus in bethleem et videamus hoc verbum quod factum est. pro gratia. Aue ma.

☞ B Audita dominice na tiuitatis historia. Aduertamus nunc diligentius. Quomō nos in bethleem transire possimus. vt verbum quod factum est. vti/ ꝙ nobis. videamus. Et quidem bethleem ad litteram in qua do minum corꝑaliter natum cogno uimus. viculus est puulus terre iuda transmarinus. S; ad hūc qualiter trāsire poterimus. oēs? Nūquid trāsnauigare poterint pauperes naulo victuꝙ carētes. infirmi. r cure rei familiaris aut subditoꝝ alligati? Denigꝫ beth/ leem hec ab infidelibus occupa/ tur. vt etiā; a trāseuntibus. ma/ gis antichristi multi ꝙ christus videatur. Sed est aliud bethle/ em spirituale. nobis ꝓpinquissi/ mum. quo nulli volenti negatur accessus. etiam si pedum existat priuatus officio. aut infirmitate qualibet ꝑgrauatus. in quo ver/ bum videre poterit quisquis vo luerit. Hinc moyses Deut. 30.

ait. Nō est supra te. neqꝫ ꝓcul po
situ̅. nec in celo situ̅. vt possis di/
cere. quis nostru̅ valet ad celu̅ cō
scendere. vt deferat illud ad nos
neqꝫ trās mare positu̅ vt dicas.
q̄s nr̄m poterit trāsfretare mare.
⁊ illō ad nos vsqꝫ deferre. Sꝫ iu
xta te est sermo valde. in ore tuo.
et corde tuo. Ambulem⁹ ergo vs
qꝫ ad nosipsos. pedibus conuer/
sionis. non corporis. agamus vt
ipsi simus bethleem iude. et ī no/
bis videbimus christum. Utinā
ait Bernh. Inueniamur et nos
bethleem iude. vt in nobis quo/
qꝫ dignetur nasci christus. et au/
dire mereamur. quia nobis timē
tibus deu̅ orieꝶ sol iusticie. Quō
possunt hec fieri? Certe pn̄t si in
nobis hee ꝯditiōes spūaliter īue
nianꝶ que in bethleem corpaliter
cognoscunꝶ. ℂ Bethleē vi/
culus puus erat. Michee. 5. Et
tu bethleem effrata puulus es. di
ctus domus panis. situs in terra
iuda q̄ ꝯfessio vel ꝯfitens inter
pretaꝶ. Sim⁹ ⁊ nos puuli. ⁊ do/
mus panis. atqꝫ ꝯfitentes dn̄o. ⁊
nasceꝶ ac requiescet in nobis xp̄c
verbu̅ p̄ris. Sup quē requiescit
spūs me⁹. nisi ꝑ humilē ⁊ quietu̅.
et trementē sermones meos Isa.
66. Nisi enim paruuli fuerimus
in oculis nostris. non habitabit
in nobis christus. Nam ad saul
diciꝶ. dum paruulus esses in ocu
lis tuis. caput in tribubus israel
factus es vnxit te domin⁹ in re/
gem super israel. Sequiꝶ. qꝛ pro

iecisti sermonem domini scꝫ sup/
biēs contra dominu̅. proiecit te
domin⁹ ne sis rex super israel. j.
Regum. 15. israel videns deum.
quō enim qui de celo descēdit fa
ctus paruulus. ascendat in cor al
tum ⁊ superbu̅. Siquidē humi/
lia respicit. ⁊ alta a longe cogno/
scit. humilib⁹ dat grāꝫ. j. Pe. j.
imo seipsum gratiaꝝ fontē. super
bis aūt resistit. Dum oīpotens
nasci ꝑ nobis temporaliter decre
uerat. multe orbes. magne pom/
pose. multe regum. multe tyrāno
rum. multe nobiliu̅. atqꝫ fm huc
mundu̅ magnatoru̅. erant vxores
et filie ⁊ nihil hoꝝ elegit. Sꝫ do
minus altiori consilio tanqꝫ cele/
stis ⁊ non de mundo. mu̅di iudi/
cium ī omnib⁹ reprobauit. Oia
que mundus preciosa reputat de
spexit. Despecta ac humilia ele/
git. humilem locum. humilē ma/
trem. humilem vestitu̅. humilem
stratum. vt palam doceret. se nō
in altis ⁊ pomposis. sed in humi/
libus ac paruulis rebus ⁊ menti/
bus dlectari. Stulte ergo nimis
agunt qui in hac sancta festiui/
tate in vestitu. incessu. ornatu.
victu. superbe ac pompose ince/
dunt. Non illi bethleem. sed ba/
bilon. sed hierusalem se confor/
mant. vbi stella que in bethleem
coruscauit nō luxit. sꝫ disparuit
non xp̄i natiuitatē honorat que
in pauptate et humilitate predi/
catur. sed herodis vbi Iohānes
occiditur. qui est gratia dei.

D Sim⁹ q̄z dom⁹ panis. q̄m bethleem esse nō pōt q̄ dicit illud Isa. 3. In domo mea non est panis. Panis aūt ꝓpha teste cōfirmans cor hoīs. est verbū dei. Cōfirma me inq̇t idē ꝓpheta in verbis tuis. In verbo eni q̄ ꝓcedit d̄ ore dei viuit homo. viuit i xp̄o. viuit in eo christus. Ibi orit. ait Bern̄. Ibi apparet. nec omnino amat cor titubans aut vacillans sed stabile ꝛ ꝯfirmatum. Sim⁹ ḡ bethleem. si in tantū panis verbi dei in nobis ꝯualuit. ꝙ cor nostrū in bono ꝓposito ꝯfirmauit. ita ꝙ nequaq̄ȝ redire libeat ad ea vn̄ ad xp̄m ꝯuersi sum⁹. Quo cōtra codē Bern̄. teste Si q̇s murmurauerit. si q̇s hesitat. si q̇s nutat. si q̇s cogitat reuerti i egyptū reuolui in lutum. redire ad vomitū. mutare ꝓpositū. deserere votum. nō est bethleem iste. nō ē domus panis. Sola eni fames ꝛ fames valida. in egyptū eū descendere. porcos pascere. siliq̄s esurire cōpellit. vtpote ꝓcul agentē a domo panis. a domo patris. in q̄ etiam mercēnarij panib⁹ abundare noscuntur. Non in huiusmodi corde nascitur christus. vbi de est fidei fortitudo ꝓpositi firmitas. Quō enim i illo nascitur iesus. quō salus oritur illi. quandoquidē vera omīno certaq̄ȝ sententia est. ꝙ is tm̄ qui ꝑseuerauerit in finem saluus erit. que enim est societas eternitati ꝛ tante mutabilitati. eius qui est cum eo qui nunq̄ȝ in eodē statu ꝑmanet. Hi enim sunt qui obliti sunt comedere panem suum. qui q̄cunq̄ȝ facili suborta occasione. obliuiscūtur domini dei creatoris sui. ꝛ vt tractent que sunt super terram. obliuiscunt̄ celestia. attendunt p̄sentia. obliuiscuntur futura. amplectuntur que videntur. obliuiscuntur que nō vident̄. postremo querunt que sua sunt. obliuiscūtur que sunt iesu christi. longe facti ab eo qui ait. Prouidebā dominum in conspectu meo semper oblitus populum suum et domū patris sui. ☞ E Consistamus deniq̄ȝ in terra iuda. Confiteamur domino duplici confessione. fraudis et laudis. Confiteamur peccata nostra. confiteamur domino quoniā bon⁹. Nō enim simpliciter in bethleem. sed bethleē iuda nascitur dominus Quantūlibet enim fortes in fide. et proposito firmi. quantūlibet panibus abundantes ip̄o largiente cui quotidie orantes dicimus. Panem nostrum quotidianum da nobis hodie. necesse habemus addere consequenter. dimitte nobis debita nostra. Alioquin si dixerim⁹ quia peccatū nō habemus. nosipsos seducimus ꝛ veritas in nobis non est. ait Jo. prima cano. ca. primo. A qua cōfessione deficiunt. qui excusant excusationes in peccatis. culpā suam in alios transferēdo. ꝛ quandoq̄ȝ quod magis detestabile est

cōtra deū q̄si iniustū aut impiuꝫ
murmurando. sic in adam et eua
habes exempla. E Deniqꝫ cō
fiteamur dn̄o cōfessione laudis.
eū magnificādo ꝛ laudādo. non
solū ore. sed etiā corde ꝛ opere. vt
toti pariter et omni p̄te domino
confiteamur qm̄ seipm̄ exhortās
ait pp̄heta. Benedic anima mea
dn̄o. et oia q̄ intra me sunt nomi
ni sancto ei9. ꝛ iterū oia ossa mea
dicent. dn̄e quis similis tibi. Fa
ciem9 hoc. si omia opa nr̄a opera
sint dn̄i ex eius scꝫ p̄ceptis aut cō
silijs emanātia. Si omia quecū
qꝫ facim9 in verbo ꝛ ope. omia in
noīe dn̄i nr̄i iesu xp̄i facim9 gr̄as
agētes deo ꝛ patri p̄ ip̄m Col'. ꝫ.
qualiter nō opant̄ aut cōfitent̄.
qui vt ap̄l'us ad Titū. j. ait. Cō-
fitent̄ se nosse deū. factis aūt ne
gant. Sum9 ergo veri iudei
in iuda habitātes vtraqꝫ ꝯfessio
ne dn̄o ꝯfitentes si corde nos cō
fitemur dignos multo maioribꝫ
penis. Deū ꝓo sume bonū qui p̄
hijs leuibꝫ ꝛ trāsitorijs penis et-
na ꝯdonat supplicia q̄ meremur
Qui ita dn̄o ꝯfitetur. paciēs est
tranquillus ē. ꝛ i tribulatiōibus
vn̄icūqꝫ veniant manet pacific9 ꝛ
quiet9. plus gaudēs de flagellan
tis pij p̄ris misc̄dia. q̄m d̄ p̄senti
doleat pena. Vultis scire q̄ sic
dn̄o nō cōfitent̄. Audite Bern̄.
ser. de vigi. qui incipit. O iuda
et hierusalē ita dicentem. Quis-
quis ardenter non desiderat pe-
nitentiam. videt̄ opibꝫ dicere.

nō indigere se penitētia. ꝛ ita suā
nō cōfitetur culpā quo ad primā
cōfessionis speciē. Aut non posse
p̄desse ei penitentiā. et sic diuinā
nō cōfitet̄ bonitatē. q̄ ad scd̄a m.
Ecce habetis qua via transeun-
dum est in bethleem iuda. transi
mus eīn. si corde humiliamur. fa
cti sicut paruulus iste. Si p̄ dei
verbum in emendatiōis nr̄e pro
posito firmiter p̄duramus. Si
tandē duplici hac quā audistꝫ cō
fessione dn̄m benedicimus ꝛ lau
damus. Nisi g̃ nō tam trāsimus
vsqꝫ bethleē. q̄ꝫ ip̄i efficimur beth
leem iuda. F Cū itaqꝫ sic trā
simus vsqꝫ bethleem videamus
verbum qd̄ factū est. videam9 in
q̄m verbuꝫ nō q̄d sit ꝺm id qd̄ est
nō factū. sed genitū est a p̄re. sic
eni posuit tenebras latibulū suū
sed ꝺm id qd̄ factū est in sua exi-
nanitione. Videam9 etiā quō iā
factū. id est queā dmodū ex m̄re
genitū se habuerit in noue vie o-
stensiōe. vt accensi desiderio per
primū. viam vite arripiamus do
cti p̄ scd̄m. Videam9 inq̄ꝫ quid
factū est in sua exinanitiōe. q̄ exi
nanitus apparuit i hodierna na
tiuitate. si tn̄ videre possum9. qꝫ
tanta sunt ꝛ talia. vt vix fidei o-
culis attingi. rōne ꝓo omino ap-
prehendi non possint. Videam9
inquiunt hoc verbum quod fa-
ctum est. Verbum vtiqꝫ p̄ris. fa-
ctum carnem hodie natū ex vir-
gine in bethleē iude. Videamus
et nos. quid est dicere verbū pa-

tris qȝ factum est. verbū ex pr̄is
corde eternaliter eructatū. filius
dei est ex substātia patris eterna
liter genitꝰ. ser. 39. de verb. euan
ge. Aug. nō factꝰ. forma non for
mata. oīm formatoꝝ forma. incō
mutabilis. sine lapsu. sine defe
ctu. sine tēpore. sine loco. manēs
in se. innouans omnia. ꝑ quē oīa
facta sunt. et vniuersa que facta
sunt in ipso viuūt. superās omia
et fundamentū in quo sunt oīa.
et fastigium sub quo sunt omia.
Hoc inqm verbū hodie tpaliter
ex matre virgine natū manēs q̄
dem in se qȝ erat. factū est qȝ nō
erat homo videlicet infirmꝰ. lo
co circūscriptꝰ. tempori subiectꝰ.
ipse qui fecerat hoiem. factus est
qȝ fecit ser. 65. ne periret qȝ fe
cit. faciēs ⁊ factus. creator ⁊ crea
tus. creator matris. creatꝰ ex ma
tre. ser. 43. qui fuerat anteq̄ȝ fie
ret fecit sibi in q̄ fieret. Sic pro
pter nos tpalis effectus est tem
porū effector. ꝓpter nos in carne
apparuit mundi cōditor. verba
sunt beati Augꝫ. in diuersis ser
monibus. Et beatꝰ Leo in ser. q̄
incipit. Exultemus in dn̄o. In
greditur inquit hec mundi infir
ma filiꝰ dei. de celesti sede descen
dēs. ⁊ a paterna glīa nō recedēs.
inuisibilis in suis. visibilis est fa
ctus in nr̄is. incōprehensibilis vo
luit cōprehēdi. an̄ tpa manēs ee
cepit ex tpe. vniuersitatꝫ dn̄s ser
uilē formā obumbrata maiestatꝫ
sue dignitate suscepit. impassibi
lis deꝰ nō dedignatꝰ est hō passi
bilis ee. ⁊ imortal' mortalibꝫ legi
bus sbiacere. Ecce q̄d factū ē vꝫ
bū hodierna natiuitate. Videt
eni ait Bern̄. omel'. 2. supmis. ē.
Lōgitudo breuis. latitudo angu
sta. altitudo sbdita. ꝓfunditas
plana. ibi agnoscit' lux nō lucēs.
vbū infans. aqua sitiens. panis
esuriēs. Videas si attēdas potē
tiā regi. sapientiā instrui. virtutē
sustētari. Deū deniqȝ lactentē. sȝ
angelos reficientē. vagientē. sed
miseros ꝯsolantē. Videas si at
tendas tristari leticiā. pauere fi
duciā. salutē pati. vitā mori. for
titudinē ifirmari. imo qȝ nō mi
nus mirꝫ ē. ibi cernit' tristicia leti
ficās. pauor ꝯfortans. passio sal
uās. mors viuificās. infirmitas
roborās. ¶ Verūtn̄ nō ista
q̄ vident' ꝯria xp̄o sm̄ vnā natu
rā vnā ve natiuitatē inee credē
dum est. Duas enī i xp̄o naturas
catholice ꝯfitemur sm̄ Dam̄. et
Aug. in de fide ad pe. diuinā sm̄
quā est pr̄i naturaliter eq̄lis ⁊ co
eternꝰ deꝰ. humanaȝ quā ꝓ nob
manēs incōmutabilis deꝰ susce
pit tpaliter ex virgine matre. ve
rus ac plenꝰ hō factꝰ. Duas q̄ȝ
natiuitates eternā videlȝ ⁊ tpalē
vt Mari. in ser. q̄ incipit. hodie
frēs carissimi xp̄e natꝰ ē declarat
Vnꝰ inq̄t ideq̄ȝ sine ꝯceptiōe na
tus ē deꝰ ⁊ sine creāte. i. generāte
pr̄e factꝰ est hō. Ibi illū ex semet
ipso genuit deꝰ. hic eū virgo deo
opante ꝯcepit. ibi sine initio. hic

sine exemplo. ibi nat⁹ est vt ꝯde/
ret vitã. hic fact⁹ vt tolleret mor
tem. ibi p̃ri natus. hic hoibus ꝓ
creatus. illa natiuitate hoiem fe
cit. hac generatiõe hoiem libera/
uit. Natiuitate eterna p̃r cũ sibi
genuit naturaliter et necessario.
Natiuitate tpali se nobis ipe ex
hibuit mĩficorditer ꝛ volũtarie.
In ipa nanqꝫ tpali natiuitate
fm ꝓphe testimoniũ miscõia et
veritas obuiauerũt sibi. iusticia
et pax osculate sunt. Quid enim
misericordi⁹ cogitari potuit. q̃m
qꝛ vt Bern̄. ait ser. de vigi. q̇ inci
pit. hodie scietis. Uenit medic⁹
ad egrotos. redẽptor ad vendi/
tos. ad errãtes via. ad mortuos
vita. Uenit quippe q̇ ꝓiciat i ꝓ
fundũ maris oĩa pctã nr̃a. qui
sanat oẽs infirmitates nr̃as. qui
redemit de interitu vitã nostrã
qui coronat nos ĩ miscõia ꝛ mise
ratiõibꝫ dũ nos ꝓpriis humeris
ad ꝓprie dignitatis reportat ori
ginẽ. Magna est ista potẽtia
sꝫ plus ãmirãda ẽ miscõia. qꝛ sic
venire voluit q̇ potuit subueĩre.
Apl'us ad Ti. 3. Apparuit beni/
gnitas ꝛ hũanitas. D Sꝫ q̃
iusticia. vt appareat quẽadmo/
dũ sese osculate sint pax et iusti/
cia in hois repatiõe q̇ a se discor
dare videbãt i ei⁹ lapsu ꝛ lapsus
dãnatõe. Nostiꝫ carissimi hoiem
primũ supbo illicitoqꝫ assensu su
pra se in dei silitudinẽ serpentis
suasu insipiẽter eleuatũ. ꝑ inobe/
dientiã ꝑceptũ sibi datum ꝑuari
casse. ac ꝑ h̃ pacẽ interiorẽ ꝑdidis
se. ꝛ trãsgressiõis sue culpã ĩ oẽs
a se ꝯcupiscẽtialr̃ ꝓpagãdos trãs
fudisse. seqꝫ cũ ill' etne mortꝭ sup
plicio obnoxios reddidisse. a q̃
iuste solui nõ poterat. nisi ꝑ ino/
centis geniti hũilitatẽ ꝛ obedien
tiã mortis pena solueret. quã hõ
pctõr soluere tenebat. et qꝛ inter
naturales a de filios null⁹ inocẽs
inuẽt⁹ ẽ. culpa origiali oẽs parit
ĩuoluẽte. teste Job. Nemo mun
dus a sorde. nec infans cui⁹ vni⁹
diei ẽ vita sup terrã. vnigenitus
p̃ris fili⁹. cũ i forma dei esset ipa
dei forma seruata. exinaniuit se/
metipm̃ ꝯtra supbiã ꝓthoparẽtꝭ
ꝯtra ei⁹ inobediẽtiã. fact⁹ obedi
ens p̃ri imo et mr̃i. Et vt carnem
hois pctõris ꝛ aĩam mũdaret su/
sceptiõe carnis ꝛ aĩe rõnalis. icar
nat⁹ ẽ vt fm Augꝭ. in de fide ad
pe. pctm̃ qd̓ in cõcubitu mortal'
carnis generatio hũana ꝯtraxit
auferret. ꝯcept⁹ ẽ nouo more de⁹
incarnat⁹ in ꝟgine sine coitu vi/
ri. sine libidine ꝯcipiẽtis ꝟginis.
vt ꝑ deũ hoiem quẽ absqꝫ libidĩe
ꝯceptũ inuiolat⁹ edidit virginis
vter⁹. ablueret pctm̃ qd̓ nascẽtes
trahunt oẽs hoies. Solus g̊ ab
stulit pctm̃ ꝯceptiõis atqꝫ natiui
tatis hũane dei vnigenit⁹. q̇ dũ
cõciperet veritatẽ carnis accepit
ex virgine. ꝛ cum nasceret integri
tatẽ virginitatis seruauit in mr̃e
Ista causa est quã de⁹ fact⁹ fili⁹
virginis marie. ꝛ maria ꝟgo ma/
ter facta est vnigeniti dei. vt quẽ

pr̄ genuit ex eternitate. ip̄m ꝟgo ꝯceptū ꝓferret in tp̄e. Jlla itaqꝫ virgo. quā deꝰ qui de ea erat nasciturus ita singulari grā ꝓuenit atqꝫ impleuit. vt ip̄m haberet vētris sui fructum. quē ex inicio habuit vniuersitatꝫ dn̄m. ⁊ ip̄m sibi videret nascendi solennitate subditū. quē in vnitate paterne substātie nō solū ipsa. sed etiā angelica creatura cognoscit et adorat altissimū. Sic ḡ hac qꝫ iusticia peccatū ⁊ pena peccati q ꝑ scelus corrupte mulieris intrauit in mundū. ꝑ inuiolatū virginis partū aufertur a mūdo. vt qꝛ in cōditiōe generis hūani ꝑ mulierē que de solo viro facta est. factū est vt mortis vinculo teneremur obstricti. hoc in redemptiōe generis hūani diuina bonitas egit. vt ꝑ virū qui de sola muliere natꝰ est hoībus vita redderet. Jllic hūanaꝫ naturā nequissima deceptōe sibi dyabolus in pctī silitudinem sociauit. Hic deꝰ humanā naturā in vnitate ꝑsone suscepit. Jbi femina decepta ē vt fieret filia dyaboli. hic virgo grā repleta est vt fieret mr̄ sūmi atqꝫ incōmutabil' vnigeniti dei. ibi angelꝰ deiectus ꝑ supbiā seducte mlierꝫ. mētē elatiōis veneno inflauit. hic magni ꝯsilij angelꝰ ꝟginis vterū ex ea nasciturꝰ impleuit. Jbi hō ꝑ supbiā a sua dignitate lapsus sua hereditate ad quāꝫ creatꝰ fuerat ꝑuatꝰ. hic natural' filij dei exinanitiōe. supra hoīeꝫ hō lapsus in dei filiū adoptatꝰ. Ecce hijs Augꝫ. verbis aliqꝫtulū patere poterit. qꝫ iuste qꝫ ꝯgrue medicinalis dn̄i natiuitas morbo correspōdeat. vt salua veritate paterne iusticie hoīeꝫ liberet. dum dictāte iusticia non sine satisfactiōe hō noxiꝰ repatꝰ. et nō habēti vn̄ satisfaceret liberalissimꝰ satisfactor hodierna natiuitate reo misericorditer ꝯdonatur. Qui dū oīe d̄bitū etiā mortis ꝓ damnato hoīe soluit. vt leo ait i ser. quo. s̄. Redit i honorem suū ab antiquis ꝯtāgijs purgata natura. mors morte destruitur. ⁊ natiuitas natiuitate repatꝰ. qm̄ simul ⁊ redēptio aufert ꝟuitutē. et generatio mutat originē. ⁊ fides iustificat pctōreꝫ. J Quisqs ḡ xp̄iano noīe fideliter gl'iarꝫ ait idē Leo recōciliatiōis huiꝰ graꝫ iusto ꝑpende iudicio. tibi eni qn dā abiecto. tibi extruso d̄ ꝑadisi sedibꝫ. tibi ꝑ exilia lōga errāti. tibi i cinerē ⁊ puluerē resoluto. cui iā nō erat spes vlla viuēdi. ꝑ icarnationē ꝟbi ptās data ē. vt de lōginqꝫ ad tuū reuītarꝫ autorē ⁊ cogscas parētē. liber efficiarꝫ ex ꝟuo de ex̄neo ꝓueharis i filiū. vt q ex corruptibili carne natꝰ es. ex dei spū renascarꝫ. ⁊ obtineas ꝑ grām qđ nō habes ꝑ naturā. Hec attendentes nos mortales quid adhuc mortalibus rebus oblectamur. fugitiuam vitā (si fieri posset) tenere conamur. Spes lōge clarior refulsit i terris ait Augꝰ. vt terrenis ꝓmitteretꝰ vita i celis

Eterna itaq bona spe firmissima cōcupiscam⁹. filij dei esse. accepta ptate psumamus. An adhuc dubitamus q̇d faciat nos filios dei qui p nobis nasci voluit fili⁹ hois. Et ecce sanguie suo nos emit. reprobatos pbauit. iniuriatos honorauit. redemit vēditos. viuificauit occisos. ꝛ quō nō daret nobis bona sua. qui vt iuste daret suscepit mala nostra. Gaudeam⁹ ḡ ꝛ toto corde exultemus. sed in dn̄o nō in secl'o. in veritate nō in iniq̄tate. i spe eternitatis non in flore vanitatis. et tm̄ de sermone isto.

De natiuitate dn̄i s̄mo IIII. in ordine. X.

Multiphariam

am mltisq modis olim de⁹ loquēs pr̄ibus in pphetis. Nouissime diebus istis locutus est nobis in filio. ad Hebreos. j.

A Celeberrimā dn̄ice natiuātis festiuitatē cū gaudio celebrātes. diuinū duotissime adorem⁹ misteriū. Ad qd̄ btūs Leo in ser. 2. hui⁹ festi hortat̄ di. Exultem⁹ in dn̄o dilectissimi. ꝛ spirituali iocūditate letemur. q2 illuxit dies redēptiōis noue. repatiōis antique. felicitat⁊ eterne. Repat̄ eni nobis salut⁊ nr̄e annua reuolutione sacr̄m. ab inicio pmissum i fine redditū. sine fine māsurū. in q̄ dignū ē nos sursum erect⁊ cordibus diuinū adorare misteriū. vt qd̄ dei mūere agit̄. magnis eccl'ie gaudijs celebret̄. Et vt idez inq̄t ser. 6. nihil celebri⁹ nihilq magis fidenter spirituali mens attigit intuitu. q̄z q de⁹ dei fili⁹ genit⁹ de pr̄e coeterno. idē etiaz ptu ē nat⁹ hūano. Sz hāc adorādā in celo ꝛ i terra natiuitatē null⁹ nob dies magisq̄z hodiern⁹ isinuat. Nō solū eni in memoriā sz in ɔspectū quodāmō redit angeli gabrielis cū maria stupēte colloquiū. ꝛ ɔceptione d spūsctō. tā mire pmissa q̄z credita. autor mūdi editus est vtero v̄ginali. Et q̄ oēs naturas ɔdidit. ei⁹ ē fact⁹ fili⁹ quā creauit. Hodie v̄bū dei appuit carne vestitū. ꝛ qd̄ nūq̄z fuit hūanis oculis visibile. cepit etiā māib⁹ eē tractabile. hodie i nr̄e carnis aie q3 suba. saluatorē angelic⁊ vocib⁹ didicere pastores. ꝛ apd̄ dn̄icorū p̄sules gregū hodie euāgelizādi forma pcōdita ē. vt nos q3 cū celesti⁊ milicie dicam⁹ exercitu Gloria i ex. d. Et i ter. p. ho. ꝛc̄. h ille

Uenit eni dn̄s ih̄s xp̄c ɔtagia nr̄a auferre. nō ppeti. nec succūbere vicijs sz mederi. venit vt oēm lāguorē corruptōis ꝛ vniūsa vulnera sordentiū curaret aiar. ppt̄ qd̄ oportuit vt nouo nasceret̄ ordine. q̄ nouā ipollute sinceritatis graz hūanis corpib⁹ inferebat. Oportuit vt p̄ma genitric⁊ integritatē nascēt⁊ incorruptio custodiret. vt cōplacitū sibi claustr pudoris ꝛ scitat⁊ hospiciū. diuini spūs v̄tus ifusa fuaret q̄ statuit

deiectā erigere. cōfractā solida-
re. ⁊ superandis carnis illecebris
multiplicatam pudicicie donare
virtutem. vt virginitas que in a-
lijs nō poterat salua esse generā-
do. fieret imitabilis renascendo
Leo ser. 2. Impletum est in fine
seculorū qđ erat ante tpa eterna
dispositū. ⁊ sub p̄sentia rerum si
gnis cessantibus figurarū. lex et
pphetia veritas facta ē. vt abra
am fieret omniū gentium pater.
Et in semine eius daretur pmis
sa benedictio. qđ etiā Apl'us ad
Gal'. 3. cōmemorat dicēs. Abrae
dicte sūt pmissiōes ⁊ semini ei9.
nō dicit seminib9. quasi i multis
sed semini tuo qui est christus.
Hic est filius in quo locut9 ē no
bis diebus istis. de9 pater. postq̄
olim. multipharia multisq̄ mo-
dis locutus est patrib9 in pphe-
tis. pro gratia. Aue maria.
☞ B (Multiphariam ⁊c.
Adorāda nobis est sacroscā nr̄i
saluatoris natiuitas. ac toto ca-
ritatis affectu flāmigero. cū ma-
gnis grāɋ̄actionis vocibus col
laudanda. Sed quō rite adora
tur. qđ nō itelligitur. aut quib9
verbis laudat̄ qđ lingua nō exp
mitur. qm̄ vt dicit Glo. sup epi.
ad Heb. nec ad loquēndū digne
de deo lingua sufficit. nec ad pci
piendū pualet intellectus. multa
eīn d̄ deo itelligim9 q̄ loq̄ penit9
nō valemus. multa recte loq̄mur
que intelligere nō sum9 ydonei.
ideo ne cognitiōis inopia. a lau-
de deficiamus creatoris. de do-
ctrina eius qui ad terciū raptus
celū. etiā ea cognouit que ad no-
strā informationē scriberet. epi
stola legi statuta est. in qua nati
regis nr̄i excellentia. q̄tū huma-
num ingenium capere. et verbis
exprimi poterit Apostolus de-
clarauit cum ait. (Multiphari
am multisq̄ modis ⁊c.) Recitet̄
si placet epistola ex toto. In
hac ep̄la apl's p̄mo pponit. pmis
sionē ad patres factā p xp̄i nati
uitatē esse impletam. Scđo xp̄i
nati ostendit excellentiā. Tercio
q̄ dixit probat p ve. te. scripturā.
Circa primū innuit hāc ɔclu-
sionem. Promissio patribus
multipharia p pphas facta. tūc
cū deus pater locut9 est nobis in
xp̄o suo filio. fideliter ē impleta
Hoc est quod dicit. ml'tipharia
id est p diuersas figuras ⁊ vela-
menta. in sacrificijs et sacramētis
et huiusmodi. que erāt figure eo
rū que facta sunt p xp̄m. Mul-
tisq̄ modis loq̄ndi siue reuelādi
aliqñ p visionē corpalē. vt de ar-
ticulis et scriptura apparēte da-
rio. Dañ. 5. Aliqñ p visionē ima
ginariā sicut Isa. 6. Vidi dñm
sedentē ⁊c. Aliqñ p visionē tātū
intellectualē. sic dauid. Aliqñ p
somniū vt Dañ. Aliqñ p̄ta vo
ce vt moysi. Olim loq̄ns ex an
tiquo et multo tpe. vt paulatim
asuefaciēdo crescerent in cogni-
tione misterioꝝ incarnationis ⁊
veritatis. q̄ p xp̄m facta est. Qui-

bus angeli reuelabāt occulta dei et ipsi vlteriꝰ populo. Vñ angelus moysi ex ꝑsona dñi locutꝰ ē. vt habeť Act. 7. Hic est moyses qui fuit in ecclesia ī solitudine cū angelo q̄ loquebať ei in solitudine. et ibidē accepistis legem in dispositione angeloꝝ ꝛ nō custodistis. Ad idē ꝑtinet qđ ca. 2. huiꝰ epistole aplus dicit. Si enī qui ꝑ angelos dictus est ſmo. factus (ad moysen scꝫ) est firmus ꝛc̄.

Nouissime diebus istis. i. tꝑe gratie et veritatꝫ reuelate. locutꝰ est nobis i filio. i. ꝑ filiū incarnatū. ℂ Sꝫ videť ꝙ dictū apostoli ɔ̄rieť dicto ꝓphe. Ps̄. 61. Semel locutꝰ est deꝰ. ꝛ Job. 33. Semel loquiť deꝰ et idipm̄ non repetit. Si ergo semel. quō multipharia multisqꝫ modis. Soluit Glo. in ps̄. ꝑfato. Apud homines multis modis. apud se semel. qꝛ vnū verbū genuit ꝑ qđ et in quo oīa facta sunt. Et Greg. in moralibꝫ sup verbo ꝑallegato loqui dei est verbuꝫ generare. qꝛ ꝑter vnigenitū aliud non genuit ꝟbū. hoc apud se. sꝫ apud hoīes ꝑ subiectas creaturas. loquiť ꝑ scripturas. Sꝫ specialr̄ ꝛ singulariť ꝑ filiū incarnatū. Sꝫ q̄re nō ꝑmo. sꝫ nouissime nobis locutus ē in filio. Videť em̄ maioris dilectiōis opus fuisse stati ꝑ lapso subuenire. ꝛ non finē tp̄is expectare. dicit aūt apl's ad Eph. 2. Deus qui diues est in misericordia. ꝓpter nimiā caritatē suaꝫ q̄ dilexit nos. cū essemꝰ mortui peccatis. viuificauit nos in xp̄o. caritas aūt nō tardat subuenire amico necessitateꝫ pacienti. fm̄ illđ Prou. 3. Ne dicas amico. vade et reuertere. cras dabo tibi cum statim possis dare. Huiꝰ dilatiōis plures assignanť cause q̄rū aliq̄s tāgit btūs Tho. ꝑ. 3. q. 1. arti. 5. Prima ꝓpť ɔditionē peccati. qđ ex supbia ꝓuenerat. vñ opus fuit liberādo hoī. vt recognosceret se liberatore indigere. Vñ Glo. sup illđ ad Gal. 3. ordinata ꝑ angelos in manu mediatoris. Magno inquit dei cōsilio factū est. vt post hois casum. nō ilico dei filiꝰ mitteret. Relinquit enī deus hoiem in libertate arbitrij in lege naturali. vt sic vires nature sue cog̃sceret. vbi cuꝫ deficeret legē accepit. Qua data inualuit morbus. nō legis sꝫ nature vicio. vt ita cognita sua īfirmitāte clamaret ad medicum. et gratie q̄reret auxiliū. Etiā ꝓpť dignitatem venientis. que q̄ maior fuerat. preconum series longior precedere debebat. vt Glo. ad Gal. 4. Et ne feruor caritatis tepesceret temporis ꝓlixitate quia quo magis recediť a principio nostre redēptionis. tāto magis refrigescit caritas multorū. Hinc dñs. Matth. 24. refrigescet caritas multorum. ☞ D

Consequēter ostendit filij excellentiā. vñ elici potest hec cōclusio. Filius ꝑ quē nobis deus pa-

ter nouissime locut⁹ ē diebꝫ istꝫ.
excellētior est oībꝫ creaturꝫ. Istā
ꝯclusionē deducit ex tribꝫ. ꝑ cō-
parationē ad omēs creaturas. ꝑ re
spectū ad patrē. ꝑ cōparationē ad
supremā scꝫ angelicā. Primū
ostēdit ſm vtrāqꝫ naturā xpi. hu
manā assumptā ⁊ diuinā eternā.

Quo ad assumptā ait. quē ꝯsti
tuit heredē vniuersoꝝ. i. possesso
rem ⁊ dn̄m oīs creature. Nō em̄
iam portio dn̄i est iacob tm̄. ⁊ ꝑs
ei⁹ isrl̄. sed oēs prorsus nationes
mūdi ait glo. Eoipso em̄. ꝙ natu
ra hūana ē a verbo assumpta in
vnitatē suppositi. cōstituta ē sup
oēs creaturas. Hic dn̄s p⁹ resur
rectionē ait. Data est mihi omis
ptās in celo ⁊ i terra Matth vl.
Hec data est i instāti ꝯceptionis
auctoritatiue. sed executiue post
resurrectionē. Qn̄tū ad natu-
rā diuinā subdit. ꝑ quē fecit ⁊ se
cula. i. ſm glo. ꝑ verbū pr̄i coeter
nū fecit de⁹ pr̄ nō solū inuisibilia
⁊ imutabilia. q̄ min⁹ nobis sunt
nota sed et secl̄a. i. visibilia ⁊ mu
tabilia. De h̄ be. Joh. in p̄ncipio
sui euāge. clari⁹ loq̄t. In p̄ncipio
erat v̄. et ver. e. a. d. ⁊c. vsqꝫ nihil
pr̄ ci opat̄ ꝑ filiū sic ꝑ artē. qꝛ ſm
Aug. 6. de trinitate. Verbuꝫ est
ars patris plena rōnū oīm viuen
tiū. qd̄ tn̄ ꝺclarat. 7. de tri. c. 4.
eo scꝫ mō ars pr̄is. q̄ sapia pr̄is. ⁊
lumē pr̄is. lumē de lumie. sapia ꝺ
sapia. qꝛ ex sua ꝓcessiōe. est noti-
tia declaratiua oīm q̄ sunt i men
te pr̄is. tā eternoꝝ qꝫ factibiliū.
iō sapia. iō ars. E Per respe
ctū ad patrē ondit excellentiā. ꝑ-
sertim qn̄tū ad naturā diuinam.
Et h̄ ex q̄ttuor scꝫ. Ex coeternita-
te. qꝛ splendor glorie. Ex ꝯsbstā-
tialitate. qꝛ figura substātie ei⁹.
Ex equalitate potētie. cū d̄r. por
tans oīa verbo virtutis sue. Ex
dignitatis ꝑfectiōe. qꝛ sedet ad
dexterā maiestatis ⁊c. Coeter
nitatē filij cū patre designat apo
stolus cū ait. Qui cūꝫ sit splēdor
gl'ie. fili⁹ splēdor pr̄is d̄r ꝓpt̄ coe
ternitatē. Sic em̄ splēdor solis
aut ignis ē coeu⁹ soli aut igni. et
tn̄ ꝓcedit a sole vel igne. nō econ
uerso sol aut ignis a splēdore. ita
a pr̄e ꝓcedit fili⁹. vt nō sit prior
duratiōe pr̄ filio. sic nec sol splen
dore. Dicit̄ āt fili⁹ splēdor gl'ie
Gl'ia ē clara cū laude noticia. Fi
li⁹ aūt a pr̄e ꝓcedit. noticia ꝺ no
ticia. sic sapiētia ꝺ sapiētia. Hic
Sapie. 7. dicit̄ de sapia genita
q̄ xp̄s ē. j. Coꝝ. j. emanatio q̄dā
est claritatꝫ oīp[illegible]ētꝫ dei sincera.
Cādor enī ē lucis etne ⁊ speculuꝫ
sine macula dei maiestatꝫ. ⁊ ima-
go bonitatꝫ illi⁹. sic em̄ nūqꝫ ē pr̄
sine noticia sui. imo cuiuscunqꝫ.
ita nūqꝫ ē sine exp̄ssiōe q̄ fit i ima
gine iteriori. q̄ v̄bū ē. qd̄ dic sine
eructat. i q̄ relucēt oīa cognita ꝑ
pr̄em. Sic i nob. qn̄cūqꝫ cogn̄sci-
mus aliq̄d intuitiue et clare. ꝓdu
cim⁹ i nob v̄bū. imaginē cogniti
in quo ꝑfecte relucet quidquid
cognitum est de obiecto. et si co-
gnitio eēt nobis coeua v̄bū nr̄m

esset coetnū. Sic in patre. appli-
ca singula. Et qꝛ semꝑ pater co-
gnoscit se ⁊ omnia. semꝑ ꝑducit
verbum. hinc catholice dr̄ vtrū-
qꝫ. ⁊ ꝙ fili⁹ semꝑ nascit̄ a pr̄e. ſm
Orige. ⁊ ꝙ sp̄ nat⁹ est ſm Greg.
et Amb. vt declarat mgr̄ dis. 9.
primi. F Consubstātialitatē aūt
innuit ap̄l'us cū dicit. figura sub
stātie ei⁹ scꝫ pr̄is. accipit̄ hic ſm
Nico. de ly. figura. ꝑ imagine.
Filius eni ē imago naturalis pa
tris. Homo aūt quasi imago ar
tificialis. ꝑpter qđ magis dr̄ ad
imaginē qꝫ imago. Sicut aliter
est imago regis in filio suo natu
rali et in statua ei⁹ artificiali. qꝛ
ī. ista est quedā remota similitu
do accidentiū foris in rege appa
rentiū. In illa ꝟo est cōicatio na
ture pr̄is. Nā filius eiusdē natu
re est ſm speciē cū patre. Sic fi-
lius in diuinis est imago natura
lis pr̄is ideo dr̄ [illegible]gura. i. imago
subē. i. eiusdē [illegible]e cū pr̄e. ⁊ qꝛ illa
est indiuisibili[illegible] ꝑ ꝯsequēs est ea
dem numero in pr̄e ⁊ filio. Non
aūt sic in rege ⁊ filio ei⁹. quoꝝ na
tura nō est eadē numero. sed tm̄
specie. Accipe exemplū. Si qs
seipm̄ qꝫtū ad oīa sua interiora ⁊
exteriora perfectissime cognosce
ret. sic cognoscēdo ꝑduceret ima
ginē. sibi qꝫtū ad interiora ⁊ exte
riora simillimā. Siquidē oīa in
eo relucerent. que quocūqꝫ fūt in
se talit̄ cognoscēre. ⁊ si talis ima-
go haberet eē reale. sic tm̄ habet
esse obiectiuuꝫ. Nō ne veri⁹ esset

filius talis qꝫ fili⁹ naturalis ab
ipso ex matre genit⁹. qui licet sit
similis ſm naturā specificam. tm̄
plurimū dissilis est ſm naturam
indiuidualē. ⁊ circūstātias indi-
uiduales. Et qm̄ talis imago. qꝛ
non habet nisi esse obiectm̄. i. tm̄
in eo ꝙ intelligit̄ suū esse est intel
ligi. Si haberet esse verū ⁊ reale
nō ne esset p̄cise eadē res q̄ intelli
gitur. siquidē ea intelligitur res
ipsa nō alia. Nec maneret tūc a-
liqua distinctio nisi ꝑducentis ⁊
ꝑducti hoc est. ꝙ sic cognoscens
seipm̄. ꝑduceret imaginem. imo
q̄dq̄d ipse ē in imagine. et imago
illa esset ꝑducta. Sic ī diuinis
pater ꝑfectissime se cognoscens.
imaginem suā ꝑducit. nō tm̄ in
esse obiectiuo qꝛ hoc imꝑfectio-
nis est. sed sine imꝑfectiōe vere ⁊
realiter. et ita in eadeꝫ substātia
indiuisibili que ipsa est cognita
nō alia. nec manet alia distinctio
in patre ⁊ filio. nisi ꝑducentis et
producti. et hoc cōcordat cōmu-
ni dicto Boe. In diuinis omia
sunt idem. vbi nō obuiat relatio
nis oppositio. G Potentie
equalitatē ostēdit ap̄l'us cū dic.
portās oīa verbo virtutꝫ sue. pur
gatiōnē peccatoꝝ faciēs. Poten
tia eni dei patris in duob⁹ appa
ret. scꝫ in creaturaꝝ ꝑductione ⁊
cōseruatiōe. Nam subtracta ei⁹
influentia. in nihilū vergunt oīa
ſm illud in manu ei⁹ sunt omēs
fines terre. Ps̄. 49. Hinc Glo.
creatoris oīpotētia causa ē sub-

sistendi omni creature. que virt⁹ si ab eis q̄ cōdidit regēdis aliq̄n cessaret. simul oīm rerū species. ⁊ natura ɔcideret Ideoqꝫ dn̄s ait Joh. 5. Pater me⁹ vsqꝫ mō operatur. ⁊ ego operor illud. ɔtinuationē quandā opis eius. q̄ simul omīa ɔtinet atqꝫ administrat ostendit. Hinc Col. j. Omnia in ipso cōstant. Et qꝛ pater ⁊ filius sunt vna causa ꝓductiua creature. (Joh. 5. q̄cūqꝫ ille fecerit. illa fili⁹ similit̄ facit) sunt ⁊ vna causa cōseruatiua. Nam causa conseruatiua reducit̄ ad gen⁹ cause efficiētis. Et hoc vult ap̄lus cū ait. Portans. i. sustentās vel cōseruās. omīa verbo. i. impio virtutis sue. i. virtuoso. qꝛ suū dicere est facere. fm illud dixit et facta sunt. mandauit ⁊ creata sunt Ps̄. 148. Scd̄o apparet dei potentia in iustificatiōe impioꝝ. qꝛ nō minus est iustificare impiū q̄ȝ creare celum ⁊ terrā fm Aug. In hoc filius eq̄lis est patri. purgationē pctōꝝ faciēs. pctā dimittendo. ac ꝑ hoc iustificādo. Nā vt ꝓbaret se pctā dimittere anime. multas sanitates corporibus cōtulit miraculose. vt patet ꝑ decursum euāgelij. ☞ Eq̄litatē dignitat̄ declarat Ap̄lus cum ait. Sedet ad dexterā maiestatis in excelsis. Qd̄ ad vtrāqꝫ naturā referri potest. fm diuinam plane. qꝛ sicut eadē est natura p̄ris et filij. ita nō diuersa dignitatis ꝑfectio. Si ad humanam referat̄ nō est equalis dignitas. qꝛ fm illā dic̄ Joh. 14. Pater maior me est. fm hāc tn̄ dicit̄ sedere ad dexterā p̄ris ꝑ modum cuiusdā associationis inq̄ȝtū humana natura est x̄bo vnita et ita eadem veneratiōe adorāda. Hic Joh. 5. Om̄e iudicium dedit filio. vt omēs honorificent filiū sicut honorificāt patrem. Uel ad dexterā maiestatis in excelsis. i. i potioribꝫ bonis p̄ris creature cōmunicabilibꝫ de q. s. ser. 2. de ascens. Et ita apparet x̄itas scd̄e ɔclusionis ꝑ respectū ad patrē. I Cōsequēter ostendit ꝑ cōparationē ad supremā creaturā videlicet angelicā. Cum ait. tanto melior angelis effectus. q̄ȝto differenti⁹ ab illis nomen hereditauit. Nomē scȝ q̄ filius. in quo locutus est nobis pater. ver⁹ de⁹ ē. et ver⁹ ac naturalis p̄ris fili⁹. cidemqꝫ ɔsubstātialis. hoc ē nomē qd̄ est sup omne nomē. in q̄ omne genu flectatur. Phil. 2. Tale nomen nō ɔuenit beatis spiritibus qui filij dici nō possunt. ꝑ naturam. sed forte ꝑ adoptionē. Magnū aūt nomen eoꝝ est quo vocātur angeli. i. nūcij. ac x̄ui dei. qm̄ omnes sunt administratorij spiritus vt dicit̄ in fine hui⁹ ca. Si dicis. in ps̄. dicit̄ Minuisti eum paulomin⁹ ab angelis. Nec potest h̄ attribui diuinitati christi de qua dubium nō habet. qm̄ qd̄ hic dicit tanto melior effect⁹ ⁊c̄. necesse est intelligi fm eam na

turam. ꝼm quã effectus est. i. humanã. Nam ꝼm diuinã nõ est factus sed genit⁹. Soluit Glo. et apl'us ipe ca. 2. huius epistole. Scdm humanã naturaꝫ minoꝛ effectus est angelis passione. sed maioꝛ et melioꝛ gratie plenitudine. hoc est dictu. minoꝛ factus ẽ christus angelis natura passibili. Nam veram assumpsit humanitatem. eiusdẽ rationis cum humanitate nostra. que ꝼm gradũ create entitatis inferioꝛ est natura angelica. Sed maioꝛ plenitudine gratie ꝑsonalis. quam non recepit ad mensuraꝫ quõ angeli. gratie capitis ꞇ singularis vnionis. que om̃ino nõ est in angelis. Et q̃uis ꝼm quãlibet dictarum gratiarũ. homo christus differẽtius nomen accepit ab angel'. maxime tñ propter gratiam vniõis. Et si humana natura nõ est natura diuina. tamen homo christus est deus. et suppositum humanum est suppositũ diuinum.

In tercia parte apl'us que dixerat auctoritatib⁹ ve. testamẽti confirmat. que q̃m fidelib⁹ clare sunt. illarum tractationem omitto. ☞ R Attenta autẽ tanta dignitatis maiestate filij. in quo locut⁹ est nobis pater saluatoris nostri. ex ꝟgine nati. audiamus exhortationem apl'i. ca. 2. huius epistole. quã subiungit dicẽs. Propterea abundantius oportet nos obseruare ea que audiuimus. scꝫ ab illo dicta et scripta in euãgelijs. Ne forte ꝑeffluamus. fluit homo per penam corporalẽ. 2. Regũ. 14. Quasi aque dilabimur in terrã que nõ reuertunt. Ulterius effluit ꝑ culpam. sed ꝑeffluit. i. ꝑfecte fluit per eternam damnationeꝫ. Sequitur. Si enĩ qui ꝑ angelos dictus est sermo. scꝫ in monte syna. factus est firmus. ꞇ omnis ꝑuaricatio ꞇ inobedientia accepit iustã mercedis retributionem. quõ nos effugiemus. si tantã neglexerimus salutem. Que cũ inicium accepisset enarrandi ꝑ dñm. ab eis qui audierunt in nos confirmata est cõtestante deo signis ꞇ virtutib⁹ ꞇ spũssancti distributionib⁹. ꝼm suam voluntatẽ. Nostrum ergo est attendere carissimi que locutus est per illum deus pater. Nã et ipse dicit. mea doctrina nõ est mea ꞇc. Joh. 7. Locutus est enĩ per illum factis et verbis. Cepit iesus facere et docere ait euangelista Lucas. Et omnis christi actio nostra est instructio. Sic in sua beatissima natiuitate tacens locutus est nobis. locutus inq̃m factorum approbatione. damnauit superbiã ꞇ vniuersa vicia. cõmendauit humilitatem. castitatem. paupertatem. castrimargiã. cum ceteris vt vicibus alijs est ꝑdicatum. Amen.

De natiuitate domini ꝼmo. V. subdiuisus in duos ꝼmones. in ordine. XI.

Erbum caro factum est et habitabit in nobis. et vi. &c. Joh. j. ☞ A Gloriosissima presentis dici solẽnitas. ineffabilibus gaudijs mũdum obruit vniuersum. dñice nanqȝ natiuitatis gaudia in seculum continere non valens. celesti nuncio terrigenis ea insinuãs. ad gloriã deo concinẽdam angelice milicie exercitus mentes carnalium hymnidicis plausibus prouocabant. Siquidẽ nato in bethleẽ dño ethereus archinuncius diuina claritate pastores in eadem regione noctis super gregem suum vigilias custodientes. circũfulsit ac territos dulciter ꝯsolãs ait Nolite timere. ecce enĩ annũcio vobis gaudiũ magnũ quod erit omni populo. quia natus est vobis hodie saluator qui ẽ christus dominus in ciuitate dauid Et subito facta est cũ angelo mlᵗitudo milicie cele. lau. deũ & di. Gloria in al. deo. et i ter. p. h. b. vo. Si igiẗ tanta mũdo gaudia tp̄alis virginei partus editio intulit. q̄ta beatꝫ ac celi ciuibus eterna eiusdẽ ꝟbi ex suba pr̄is genitura igerat q̄s estimabit? Hec enĩ tãto illa dignior. q̄to eṫnitate prior. Ista electos btificat. illa btitudini adipiscẽde p̄parat. ꝑ istã videẗ in pre ꝟbũ sicuti ẽ facialiẗ. ꝑ illam crediẗ qδ factũ est tp̄aliẗ. ꝑ eterne generatiõis visione se p̄bet fruendũ beatis in re. ꝑ tp̄alis generationis fidẽ mentibus innasciẗ fideliũ. se fruẽtibꝫ i spe. Sȝ vt beati fulgẽtij verbis vtar. q̄s de tam ineffabili digne loq̇ poterit ac sufficienter. Quis de quo? homo d̄ deo. mutabilis de imutabili. opus d̄ opifice. creatura de creatore. tp̄alis de eterno. plasmatꝰ de limo. de eo q̇ oĩa creauit ex nihilo. Cuius inenarrabilis est oipotentia. q̄ nos gratuita bonitate fecit. nec minꝰ tñ inenarrabilis gratia q̄ nos omĩpotentissima miseratione saluauit. Omnipotentiã dicimꝰ qua verbũ qδ in p̄ncipio erat & apud deũ erat et deus erat. fecit omne qδ nõ erat. Gratiã ꝟo q̄ ꝟbũ caro factũ. venit q̄rere & saluũ facere qδ ꝑierat. Oipotentiã q̄ fecit oẽm diẽ. grãm q̄ certo die dignatus ẽ ꝯcipi & certo die nasci i hoc die minoratus paulominꝰ ab angelis per gratiã factus est. qui ꝑ omnipotentiã coeternꝰ & coequalis deo pr̄i. dies sanctoꝝ semꝑ est angeloꝝ hec fulgentius. Terret itaqȝ n̄ imerito loq̄ntẽ oipotẽtia Sȝ ꝯsolaẗ grã. qua pr̄ optimꝰ q̇ ꝟbũ in sinu suo eternaliẗ latitãs quo maius nihil est. per castissimum nobis virginis dedit partum. dabit ꝑ eandẽ virginẽ verbum de verbo in ore proferentis atqȝ salubriꝰ inhitatorẽ pie mentis. ꝑ cuiꝰ ip̄etratiõe ꝟgo salutetur ꝑ verbũ Aue. B Uerbũ caro factũ est et h̄itabit i nobis.

De natiuitate domini

Triplicē diuini verbi natiuitatē hec vba insinuāt videlicet. Eternam. tpalem ꝛ spūalē. Prima nascit̄ dei fili⁹ ex paterno intellectu ideo dr̄ verbū. Scd̄a nascit̄ idez dei filius ex materno vtero. ideo dr̄ verbū caro factum. Tercia nascitur ī corde hūano. iō additur. et habitabit in nobis. Per pmā oēm creatū intellectū transcēdit. teste Jsa. ca. 53. Generationem eius q̄s enarrabit. per scd̄az hūanis sensib⁹ se contēpauit. fm illud Hiere. Post hoc in terrꝫ visus est. ꝛ cū hoīb⁹ ꝯuersat⁹. Baruch. 3. per terciam gratuite mentem inhabitat. ipo dicēte. Ad eū veniem⁹ et mansionē apud eū faciemus. Joh. 14. Ex prima cognoscit̄ verbi oīpotētia. Ex scd̄a eius omniuidens sapia. Ex tercia bonitas infinita. Prima finis est ad quē tendim⁹. Scd̄a vtus est ex qua possum⁹. Tercia medium est p q̄d attingim⁹. Prima nihil sublimius. imensius. diuinius. q2 verbū erat apud deum ꝛ deus erat verbū. Scd̄a nihil humili⁹. fragilius. cōtracti⁹. q2 oīs caro fenū. Jsa. 40. Et verbū abbreuiatū fecit dn̄s super terram. Ro. 9. Tercia nihil amabili⁹. iocundius. appetenti⁹. Necꝫ enim fuit alia tam grandis natio que habeat deos appropinquātes sibi sicut adest nobis deus noster. Deut. 4. Uidendū igit̄ breuiter de hac triplici natiuitate. Et quidē de pme generatiōis modo aliq̄. licet minus digna priorib⁹ sermonib⁹ me vt cunqꝫ locutū recolo. Nūc p̄sentis est ppositi de tpali verbi natiuitate aliq̄d breuiter dicere. Circa quā triplicia attēdere possum⁹. Primo que fidem edificāt. scd̄o que affectū inflāmāt. tercio q̄ mores instruūt. primū veritas natiuitatis. scd̄m vtilitas. terciū exemplaritas prestabit. Ueritatem hūane generationis breuissime et verissime euāgelista exp̄mit verbis illis cū inquit. Uerbū caro factū est. vn̄ colligit̄ h̄ fundamētal' fidei veritas. Per natiuitatē virgineā. scd̄a psona in diuinis scꝫ verbuz patris siue filius. fact⁹ est hō verus. p quā verū est dicere. de⁹ est homo. ꝛ homo est de⁹. Uerbum eni esse filiū p̄cedēs siue hestern⁹ sermo declarauit. Propter h̄ ait Uidim⁹ gloriā ei⁹. gloriā q̄si vnigeniti ꝛc̄. Nec impedit q̄ dic̄ caro. Nā more scp̄ture caro p toto hoīe ponit̄ Jsa. 40. Uidebit oīs caro salutare dei ꝛc̄. Et iterū. Uidebit omnis caro pariter q̄d os dn̄i locutū est. Et Gen̄. 6. Corruperat oīs caro viā suā. Modum vo hui⁹ natiuitatꝫ aliꝗ euāgeliste clari⁹ exprimūt ꝛ symbola Que licꝫ mirabilis sit. imo inter mirabilia dei summuz mirabile. 13. de trini. Non tn̄ tollit veritatem quo minus vere deus sit hō. Unde inter multa mirabilia hec principaliter attēdunt̄ atqꝫ ad cetera reducunt̄ scꝫ. Natiuitas ex

virgine sine corruptione q̄ est mirabilis. Cōceptus sine semine q̄ est mirabilior. Personalis vnio naturarū. diuine ꝛ humane q̄ est mirabilissima. ⁋ Hec sunt mirabilia sed possibilia. Mirabilia qꝛ ꝯ vel pter nature ordinē istitutū. Mirabilis ē natiuitas corpis ex virgine sine eius corruptione. qꝛ necesse est fieri penetrationē dimensionū. q̄ nature repugnat. vt experientia docet. Nulla em̄ violentia fieri pōt. vt vnuꝫ corpus alteri⁹ locuꝫ occupet sine sui cessione. Mirabilior ꝯceptꝰ sine semie. qꝛ ꝯ causaꝝ limitationē secūdarū. Sic eni cuilibet rei indita est pfectio ꝓpria. ita ꝛ cert⁹ sue ꝓductiōis modus. Institutus est ꝙ modus hūane ꝓductionis ex mare ꝛ femina. Mirabilissima ꝟo vnio humanitatis ꝛ diuinitatꝭ. Et quia ex duobus in actu nō fit vnū. Et qꝛ maxime distāt vtputa finitū ꝛ infinitū. Et vnū vniendorū penitus imutabil e. Dis āt natural' vnio mutationē infert vtriusqꝫ vnitis. vt ptꝫ discurrēdo singula vnionū genera. Substātialis. Accidentalis. et Spūalis scꝫ grē. q̄ creat. Sꝫ licꝫ hec sint mirabilia nō tn̄ sunt deo impossibilia. licet em̄ dn̄s singulis reb⁹ certū ordinē ididerit. ex quo nō pn̄t Ro. 13. Que a deo sunt. ordinata sūt Huic tn̄ ordini potentiā suā nō alligauit. Sicut in sn̄i mgr̄ loq̄tur de sacramētis li. 4. dis. j. qn̄

poti⁹ sibi q̄dā specialr̄ ex huc ordinē reſuauit. q̄ q̄si p q̄dā noua. mētes hoīm q̄bꝫ q̄tidiana viluerūt excitaret. vt dic̄ Aug⁹. super Joh. omel. 8. i pncipio. Et sic nature dn̄s pbaret Sic in miraculis scptūre. vn̄ nō insolita. ſꝫ simplicit̄ ipossibilia ꝛ q̄ implicāt cōtradictionē. a natura diuina negāda sunt. Nō eni impossibile ē apud deū oē verbū. Verbū notāter dic̄. Sꝫ nihil ipossibile in dictis includit̄. ꝙ deo attribuendū. Nā penetratio corpoꝝ nō implicat. qꝛ marie hoc esset ꝓpt indistinctionē. sed nō tollit simplicit̄ distinctiōem penetrationū ſꝫ distinctionē cognitionū a nobis. Nā sube nō p accidētia ſꝫ se ipis distiguūt̄. Licꝫ nos ꝓ statu vie. subam nō nisi p accidētia cognoscam⁹. j. de aīa. Jō in accidētib⁹ q̄ ꝓpas hn̄t actiōes vn̄ cog̃scunt̄. penetratio ꝯsueta ē. vt ptꝫ in dulcedie et albedie lactꝭ. Qui ergo cognitionē infundere pōt. penetrationē pōt dimensionū facere. Jta nec scd̄m. Cū eni homines in cōmixtiōe solā materiā āministrēt. Aiam ꝟo q̄ pncipalior ps est solus deus creet. Quid magni. si vn̄cūqꝫ voluerit materiā sumat. Sed nec terciū qꝛ vnio hec nullā deo infert mutationē. Sic nec ꝙ de nouo factus est creator ꝛ dn̄s nō ꝓpt suā ſꝫ soli⁹ creature mutationē. Nec etiā dic̄ ipfectionē. ꝓpt infinitatē psone assumētꝭ. ſꝫ magis declarat

summã ei⁹ benignitatẽ. Et q̃uis ꝓpter hoc hũiliari dicat̃ exinanire seipm̃ et descẽdere. Phi. 2. Nõ tñ h̃ aliq̃ mõ imꝑficit. nisi solũ ꝺm nr̃am cognitionẽ vt declarari põt de diuite. potẽte. aut sapiẽte. cõicante aliter pauperi. infirmo ⁊ impotẽti seu insipiẽti. Posset dari exẽplũ de rege ꝯhente cũ plebea. ꝯ magnate. plebeoꝝ officia exercẽte ⁊c. D Unde in ꝑmo nõ desunt exẽpla ꝓpa et ꝓpinq̃. in tercio ꝟo nõ nisi remota valde. Primis duob⁹ aliq̃d simile repiri põt. sec⁹ ꝯ tercio. Exemplũ ꝑmi. luminis ꝑ vitꝝ dyaphonũ incessus. floris folioꝝ per ramũ emissio. Item canit eccl'ia. Sic sidus radiũ. ꝓfert ꝟgo filiũ pariforma. Itẽ sol' radi⁹ speculũ penetrat. Itẽ abacucñ apṫs sigill'. prandiũ attulit danieli in lacũ leonũ misso. vbi corpus non gloriosũ ꝑ nõ gloriosũ itrauit. Itẽ dñs nõ effractꝭ sigillis surrexit. Nubes a scẽsur⁹ penetrauit. Exemplũ scd̃i sumi põt. ex creatiõe rerũ ex nihilo. Itẽ ex formatione eue ex viro sine femina. Ex formatiõe ade ex limo seu terra.

Et licꝫ hũanitas xp̃i. sic miraculose ꝯcepta fuerit ⁊ nata. nõ tñ min⁹ vera. q: nihil aliud req̃rit̃ ad ei⁹ ꝯstitutionẽ nisi materia et forma vnite. Materia aũt eiusdẽ rõis ẽ in oib⁹. Sic ⁊ adã fuit ver⁹ hõ. et sil'r eua. lꝫ nõ formati fuerit cõi lege ꝓpagatõis. Tercio ꝟo nihil sil'e repiri pt̃ i opib⁹ dei. Nullibi eñ ẽ videre. q̃ aliq̃d manẽs q̃d erat. nouam assumat ꝯbalẽ denoiatõez. Nec exẽplũ dari pt̃. q̃ ꝑsona aliq̃ depsonet̃. manẽt i integra natura. vt ꝑsonet̃ i alia. Natura ꝟo hũana assũpta a ꝟbo depsonata ẽ h̃ mõ. Qm̃ lꝫ ñ assũpta. eẽt ꝑsona Nõ ꝑ alic⁹ positiui additionẽ. qm̃ nihil ad humane nature ꝟitatẽ ꝑtinẽs in ei⁹ assumptiõe depditũ ẽ. sꝫ natura tota ẽ assũpta. sꝫ eo solo eẽt ꝑsona. q: derelicta nõ ꝯpẽderet ad aliud supposital'r ꝯsistẽs. Assũpta tñ sustẽtat̃ a verbo nobili⁹. qm̃ nõ assũpta i seipa sustẽtaret̃. Sic accñs nobili⁹ eẽ hꝫ inherẽdo sube. q̃z si foret sepatũ. Dant̃ tñ aliq̃ exẽpla remota. scꝫ figure ⁊ figurati. hitus ⁊ hituati Phi. 2. Aie ⁊ carnis ꝯiũctio. ꝺm athanas̃. i symbolo. Sꝫ nihil hoꝝ ꝓpriũ ẽ. Nã vnio materie et forme ꝯstituit cõpositũ i vniõe accñtꝭ ⁊ ꝯbiecti. subiectũ afficit̃ ⁊ alterat̃. in vnione hitus ⁊ hituati vestiti vl' locati nõ sibi intime ꝑñtia sũt E Igit̃ si icarnatiõis op⁹ mirarꝭ. bñfacis. Si tñ fidelit̃ agis Nã ⁊ ꝓpha ait. Mirabilia opa tua dñe. ⁊ aia mea cõg̃scet nimis Si ꝟo ꝓpt̃ miracl'a hesitas. erras Necꝫ eñi ifinitã dei potẽtiã. tuo itellectu finito vales cõprehẽdere. qui deniqꝫ in sctis suis ẽ mirabil'. q̃d mirꝝ si mirabilioꝝ ẽ i suis. sed ⁊ nimie ꝑ̃suptiõis ẽ. iuisibilia dei velle cõpchendere. cũ nec visibilia possint a nob ꝑfecte co

gnosci. Sic salomõ ait. Cuncte res difficiles. nõ põt eas hõ expli care ſmone Eccs. j. Possent hic adduci mirabilia nature. q̄ btūs Aug⁹. li. 21. ca. 4. d̄ ci. dei recitat ad astruendā resurrectiõis fidē.

At tu q̄ diuia scrutari p̄sumis attēde solē. vñ hʒ lumē. Attēde celū. vñ hʒ motū. stellas. vñ influ xum qualitatū. q̄s tñ nõ hñt for malit̄. Aīas vñ hñt vitā ⁊ eipm. vñ cõpositiõeʒ aīe ⁊ carnis. Ele mēta. vñ hñt in ꝯrietate ꝑpetui tatē. Spiritū. vnde habet ortū ⁊ t̄minū. Mixta. vñ materiā. or gana. potētias. Sil'ia loq̄t ꝯ iob dñs Job. 38. Desinam⁹ itaqꝫ scrutari diuia. q̄ nõdū sufficim⁹ cõprehēdere humana. Sʒ tāto magꝭ ad g̃ras referēdas dñō ac cēdamur. q̄ꝫto maiora mirabilia ꝓ nob opat⁹ ē. Oia eñ h̄ ꝓpter nos ⁊ nr̄am salutē. sūme benigni tatꝭ p̄r opat⁹ ē. Puer nat⁹ est no bis. ⁊ fi. da. ē nob. Jsa. 9. Et an gelus ad pastores. Nat⁹ ē vob. Si nobis nat⁹ ⁊ dat⁹ saluator. haud dubiū ⁊ nr̄m ē q̄dq̄d circa hāc natiuitatē mirabilit̄ dñs o stēdit. Hijs ḡ dimissis ad eius vtilitatē ⁊ fructū cog̃scendū con uertamur. ꝶ Circa vtilitatē q̄ttuor colligunt̄ scʒ vt Redime ret dānatū. Restitueret hūilia tū. Reduceret ignaruʒ. Corona ret idignū. Prim⁹ fruct⁹ ē re demptio dānati. Nā ſm Anf. Cur de⁹ hõ. Hõ q̄ deuʒ sup oia diligēdū offenderat. quē ꝓ tota creatura offendere nõ debebat. diuie iusticie satisfacere n̄ potuit nisi tm̄ redderet vel mai⁹ illo ꝑ quo offendere non debuit. i. ma ius tota creatura. Hoc aūt cum habere nõ potuit. pater misc̄dia rū filiū dedit omni creatura ma iorē. Qui cum ſm naturaʒ diui nā satisfacere nõ debuit. ſm hāc enim offensus fuit. Humanā as sumpsit. innocentē ⁊ purā. diui no supposito vnitā. q̄ nulla crea tura maior. ⁊ hāc ꝑ iusticia offe rēdo satisfecit. Secūdus fru ctus est vt restitueret humiliatū Nam hõ ex dono creatiõis soli deo ē obligat⁹. cui ea propter cul tu latrie seruire tenebat̄. Unde inter ipsum et deum nihil medi abat eo superius. Angeli siqui dem non superiores sed cõciues ad beatitudinem constituti fue rant. Hinc in dignitate excellen ti constitut⁹ fuerat. et dñs toti us corporalis creature. Per pec catū vero a sua dignitate cecidit ꝓfundissime vsqꝫ ad dyaboli ser uitutem. Ro. 6. Serui estis cui obedistis. siue peccati in mortem ⁊c. Et Joh. 8. Qui facit pecca tum seruus est peccati. A qua si per alium q̄ꝫ deum redimeretur. iam non solum deo creatori. sed et redemptori debito seruitutis alligaretur. Ut ergo sue liberta ti et dignitati restitueretur. ver bū per q̄d factus est hõ ipm repa uit hoieʒ. factū caro. vt sit redē ptor idē q̄ creator. ꝶ Terci⁹

fructus est vt reduceret ignarũ. Hõ ꝑ pctm̃ ĝuissime vulnerat⁹ i naturalib⁹. Spoliat⁹ gratuitꝫ viã salutꝫ nedũ defuit ſꝫ penit⁹ ignorauit. Jõ reductõe idiguit. Hic berñ. ser. 3. ꝺ circũcis. Sic penit⁹ erat iutile viã scire. si deti neremur i carcere. ita redími nõ ꝓdesset si vie ignaros q̇ ꝑm⁹ iue niret ꝑm⁹ reduceret i carcerẽ re trudẽdos Indiguit ãt reductio ne ei⁹ q̇ nec falli nec fallere possꝫ Qui ꝛ sua ꝓcessiõe. hoĩs infirmũ sil' et ꝑuersum animũ ad sequen dũ inclinaret. ꝛ oẽs ducis ꝓꝓeta tes ad reducendũ oportunas ha beret Ad vtriusqꝫ efficaciã ne cessari⁹ fuit de⁹. vt alibi declara ri solet. Oĩs eni hõ mẽdax. ꝛ va nitati subiecta est oĩs creatura. Et nemo bonus nisi solus deus hinc vbi. s. Berñ. Uenit dñs ꝓ pter nos. nõ solũ redimẽdos san guinis effusiõe. sed et docendos verbis. ꝛ exẽplis nihilomin⁹ in struẽdos. Quẽ etsi plurimi secu ti sint. nõnulli tñ praua victi cõ cupiscentia alienati recedunt re trorsum. Sed carissimi attendi te hunc ducem. Toto animo se quamini qui viam precedẽs ostẽ dit. vñ Luc. 8. Ego sum lux mũ di. Fortificat ꝛ ꝺfendit Joh. 10. Nõ rapiet eos q̇sqꝫ ꝺ manu mea Esurientẽ cibat. per me regredie tur ꝛ pascua inueniet. Joh. 10. Fa tigatũ restaurat. Uenite ad me oẽs q̇ laboratꝭ. Matth. 11. Timi dum erigit. Nolite timere pusil lus grex. Luc. 10. Turbatos ꝯso latur. Beati q̇ lugẽt bti q̇ ꝑsecu tionẽ patiunt̃. Matth. 5. Scã dalũ remouet. Confidite q2 ego vici mũdũ. Joh. 19. Quartus fruct⁹ ẽ vt coronaret idignũ Nõ q̃licũqꝫ corona ſꝫ tãqꝫ filioꝝ dei. ꝛ regni ꝑmio ifinito. Qualit̃ eni hõ idign⁹ i adoptionẽ filioꝝ dei nisi ꝑ meritũ filij natural' recipe tur. Quõ ꝑmiũ ifinitũ. nisi ꝑ me ritũ ifinitũ. Meritũ ifinitũ esse nõ põt ex ope. ſꝫ ex ꝑsona ifinita fact⁹ est ĝ hõ de⁹. vt deitas ifini tatẽ ꝑsone. ꝛ hũanitas meritũ a ctiõi daret. Cui nisi nr̃m meritũ iũgat̃. insufficiẽs. imo nullũ erit. Ad cui⁹ euidẽtiã diei ꝺñice ntitatꝭ ꝯiũcta sũt festa btõꝝ ste phani. iohis. innocẽtũ. i q̇b9 vni uersi meritoꝝ modi mistice desi gnant̃ sil' ꝛ corone. Est eni s̃m b. berñ. i ser. ꝺ festiuitatib9 ioh. ste phani ꝛ inocẽtũ ꝛc. meritũ volũ tatꝭ sil' ꝛ opis. Est meritũ volun tatꝭ tm̃ nõ opis. Est meritũ opis sine volũtate. primũ i btõ stepha no. scd̃m i b. iohe. tertiũ i innocẽ tib9. In q̇b9 oib⁹ sola ꝑuuli nr̃i ntitatꝭ siue nate hũanitatꝭ ꝟt⁹ et grã opat̃. Meritũ volũtatꝭ ꝛ opis ꝑfectissimũ ẽ. iõ natiuitati ꝯtinuo iungit̃ ntitas stephãi. ſꝫ iohs eo maior sit officio. sic apl's ꝛ euãgelista diacono. Meritum opis sine volũtate minimũ est iõ vltio inocẽtũ. Meritũ volũtatꝭ sine ope mediũ ẽ. Excedit ꝛ exce dit. iõ ioh. i medio inocẽtũ ꝛ ste. celebrat̃. Uex sic op⁹ solũ. tm̃ va let vbi rõis vsus ñ ẽ. nũqꝫ tñ ꝯ vo

lũtatẽ. ita sola volũtas valz. dũ oportũitas opis ñ fuerit. Nõ ãt ꝯ op⁹. dũ in ei⁹ fuerit facultate. Ecce mag̃ laus ⁊ pmissio. Glia i ex. d. Et i t. par. sz nõdũ pfecta donec addat̃. Sinite puulos venire ad me. Ecce par puul' volũtatẽ nõdũ hñtibꝫ. vt etiã xpi natiuitas salutẽ ꝯferat sic uolũtatꝫ vsu i sacro pietatꝫ. Jd i ill' egit martiriũ qđ in nr̃is baptismi sacramẽtũ Ecce largissima ⁊ efficacissima dñice ntitatꝫ vtilitas. sũt deniqꝫ corone q̃s aureolas dicim⁹. martirꝫ. doctorꝫ ꝟginũ. victorib⁹. mdi. dyaboli. corpis ppriȷ. debite. has in steph. ioh. inocen. itelligim⁹. q̃s qꝫ sola dñi ntitas tribuit. h̄ ntitati festo ꝯiũcta solennizat eccl'ia. vt sciam⁹ ex hac ntitate oĩm pcedere liberationẽ ac coronationẽ. iõ cũ eccl'ia. Grates nũc oẽs reddamus. ⁊c̃.

De natiuitate dñi sermonis q̃nti ps scđa in ordine sermo. XII.

Thabitauit i nobis. Joh. j. A Liquet ex supioribꝫ. q̃ pter generationẽ et̃nã q̃ ꝟbũ nascit̃ de corde pris. de⁹ đ do. Et hũanã siue ext̃nã q̃ nascit̃ ex mr̃e hõ. alia ẽ generatio spũal'. q̃ scꝫ fideliũ mẽtib⁹ i nascit̃ spũs sctificãs. hac iã ñ fit ꝟbũ caro. sꝫ ꝟbũ caro factũ. illa ntitate carnales ꝯũtiti spm̃. hic nõ satisfuit euãgeliste dicere. verbũ scꝫ p generationẽ eternã Caro factũ ẽ p tpalẽ vl' externã. Nisi adderet. ⁊ hitabit̃ i nob p spũalẽ ⁊ iternã. Est ãt externa natiuitas siue tpal' mediũ pueniẽdi ad vtrãqꝫ natiuitatẽ. scꝫ eternã ⁊ internã. Siq̃dez nemo filiorꝫ adã grãm ꝯseq̃ poterat. p quã sctificatiue nascit̃ i cordib⁹ fideliũ. nisi p meritũ mediatorꝫ ꝟbi scꝫ incarnati. vt ex p̃dictꝫ pz. Meritũ dico exhibitũ vel p̃uisũ. Qui p̃cedebãt ⁊ q̃ seq̃bant̃ clamabãt dicẽtes. bñdict⁹ q̃ ve. ⁊c̃. osanna in excelsis Nã ad h̄ nat⁹ ẽ in carne. vt hitaret i nr̃a mẽte. hic in themate. ꝟbũ caro factũ. ha. in no.

Jn q̃rꝫ ꝟo mẽtibꝫ spũal'r nascit̃ ipi ad vidẽdũ natiuitatẽ eternã. eaqꝫ pfruendũ feliciter assument̃ Teste aplo in q̃ nõ ẽ spũs xpi. hic nõ est ei⁹. Ro. 8. Et p ꝯñs i celũ ascẽdere nõ põt. in q̃ glia generatiõis eterne manifestabit̃ beatis Siquidẽ nemo ascendit in celũ nisi xpc cũ mẽbris suis q̃ descẽdit de celo. Joh. 3. Cũ g̃ frustra ẽ h̄ mediũ p qđ finis nõ attingit̃. nihil nob pderit xpm nasci i carne si nõ nascat̃ spũal'r i mẽte. Caro eni ad nihil pdest. ipe inq̃t spũs est q̃ viuificat. Joh. 6. Caro scꝫ sola sine spũ. Neqꝫ pfuisset ꝟgini gl'iose hunc genuisse carnal'r si nõ eundẽ prius genuisset spũal'r in mẽte. vt dic̃ s. Aug⁹. in de sctã ꝟginitate. vt g̃ nob pficiat q̃ verbũ caro factũ ẽ. curem⁹ vt ⁊ hitet in nob p natiuitatẽ spũalez. Qđ quõ fieri oportet nũc dicendũ ẽ. p grã Aue. B Uidendũ p̃mo q̃ sit illa spũalis natiuitas. se

cũdo quõ paruulo xp̃o in nobis genito hũanitatis obsequia impendere debeam⁹. Circa primũ. Spũalis natiuitas verbi ẽ. qua verbũ habitat in nobis. Et q̃uis solũ verbũ natũ sit ĩ carne nõ pater nõ spũssanct⁹. nõ tñ solũ verbũ nascit̃ in mẽte. q̃ nõ solus inhabitat. sed ⁊ pr̃ ⁊ spũssanctus. Joh. 14. Ad eũ veniem⁹ et mansionẽ apud eũ faciem⁹. loq̃tur de pr̃e filio ⁊ spũscõ.. licz etiã btĩssima trinitas sit in oĩb⁹ p̱ essentiã. potentiã ⁊ p̃ntiã. nõ tñ in oĩb⁹ hitat. sz in iustis solũ. ⁊ sanctis aiab⁹. quas sibi p̱ gratiã vnit caritatiuã siue amorosam. vt deducit mgr̃ dis. 37. p̃mi. Est ergo spũalis natiuitas vnio xp̃i cũ natura intellectuali p̱ gratiã gratũ facientẽ. Vñ q̃tiẽs verbũz mentes ñras p̱ grãm ⁊ caritatẽ q̃ fides p̃supponit sibi vnit. totiens spũalit̃ in nob̃ nascit̃. Hac quoq̃z vnione ñras inhabitat mẽtes Hinc aplĩus Eph. 3. Christũ hominẽ hitare p̱ fidẽ in cordib⁹ nostris. p̱ fidẽ dic. Nõ vtiq̃z informẽ q̃ hãc etiã demones hñt. Teste iacobo. demones credũt ⁊ cõtremiscũt. sz p̱ fidẽ. grã ⁊ caritate formatã et viuificatã. q̃ in solis sanctis est. licet in aliquibus maior. in aliquibus minor. De h̃ plura dicit magister dis. 37. primi. Et attende in hac spirituali natiuitate vicissitudinẽ mirabilem. vt dicit Cancell. in carmine iosephino. Nam cum nascit̃ christus ĩ anima deuota. fit ipsa (verbi gratia) mater dei. que tamen ipsa eadẽ natiuitate gratuita p̱ adoptionem est filia. vtrũq̃z enim scriptura docet. Q̃ sit mater testis est qui ait. Qui fecerit voluntatem patris mei qui in celis est. ipse me⁹ frater mater et soror est. Matth. 12. Q̃ filia testatur aplĩus Gal. 4. Omẽs vos filij estis p̱ fidẽ que est in xp̃o iesu haud dubiũ q̃n formatam. Et Joh. j. dedit eis potestatẽ fi. dei fieri ⁊c. vsq̃z nati sunt. Ecce q̃mõ eadẽ natiuitate qua in nobis spũaliter nascit̃ christ⁹. nos etiã nascimur in xp̃o. Nam p̱ eandez gratiã siue caritatẽ. qua nob̃ infundendo in nos descendit. sibi q̃z vnit etiaz eleuamur in eum caritatiue. volũtati sue cõsentiendo. ac p̱ hoc spũaliter eum gignimus ac nobis vnimus. ☞ C

Nunc quomõ ad illam disponi oporteat breui⁹ annectendũ. Huic cõfert ipsa domini natiuitas tp̱alis que vt dictũ est. medium est p̱ueniendi ad spiritualem Igitur dñs sue natiuitati elegit locum paruulum. in tribu iuda. bethleem. ciuitatem dauid. Simus nos spiritualiter paruuli d̃ tribu iuda. Simus bethleem ciuitas dauid. ⁊ nascet̃ in nob̃ spiritualiter christ⁹. menteq̃z nostrã inhabitabit. nec deseret q̃m delicie eius. esse cum filijs hominũ. Prouerb. 8. Juda interp̱tat̃ cõfitens. Est aũt confessio duplex. laudis ⁊ fraudis. s̃m bea. Aug. sermone de x̃bis euãgelij. ⁊ vtra

q̃ꝫ p̄repat locū dn̄o. Nam vtrūq̃ꝫ iustificat. Anima aūt iusti sedes est sapie. Sapia ꝓo christ⁹ est. j. Cor. j. Christ⁹ est virt⁹ et sapia patris. Nam de ꝯfessione fraudis dr̄ Prouerb. 13. Iust⁹ in p̄ncipio accusator est sui. et cōfessio laudis simılr̄ iustificat. q̄ꝛ hec ē fidei s̄m illō Ro. 10. Corde creditur ad iusticiā. ore cōfessio fit ad salutē. Fides aūt iustū viuificat. s̄m illud Abacuc. 2. Iust⁹ ex fide viuit. In vtraq̃ꝫ ḡ ꝯfessione principiū est nostre ꝯuersionis et accedendi ad deuꝫ. Nam de illa Isa. 43. Narra si q̄d habes vt iustificeꝛ. d̄ ista ꝓo dr̄ ad Heb. 11. Sine fide impossibile est placere deo. oportet eñ accedentem credere. Uerū si intelligentie p̄ fidem illuminate ac recte de se tanq̃ꝫ de peccatore. ⁊ de deo tanq̃ꝫ de summo bono creatore ⁊ redemptore nostro sentiēte. voluntas cōtra dixerit. nolens vel peccata relinquere. aut dictamini. recte illuminateq̃ꝫ p̄ fidem rationis obedire. Iam nō ciuitas iude. sed castellū q̄d contra nos est q̄d intestina fouet bella sumus. Orta nanq̃ꝫ in nobis pugna. fugata est pax. ibi christ⁹ (cuius in pace factus est locus) nec nasci. nec nat⁹ foueri potest. Neq̃ꝫ eñ dissensiōis deus est sed pacis. j. Cor. 14. necesse est igit̄ vt q̄cunq̃ꝫ recta fide intellexerim⁹ volenda. ista velim⁹. vt sit potentiarū aie nr̄e in bono cōcordia. Alioquin sine causa credim⁹. Meli⁹ eñ erat viā veritatis nō nouisse q̃ꝫ post agnitionē retrorsuꝫ ab ea cōuerti. 2. Pe. 2 Sim⁹ ḡ ciuitas. nō babilon. ne i malo sit pax nr̄a. Sed bethleem. que p̄uula est in milibus p̄ hūilitateꝫ vt ait Micheas et dom⁹ panis interpretatur. Oportet enim habere paneꝫ. ne si amic⁹ noster ⁊ frater xp̄c scꝫ p̄ assumptā humanitateꝫ veniat ad nos media nocte. ⁊ nō habeam⁹ q̄d ponam⁹ añ illū. dū ꝓo transim⁹ accomodare. ille declinet atq̃ꝫ trāseat. Quis ḡ ē panis ille. quē custōdiētes bethleē dici mereamur nisi verbum dei? De quo Deut. 8. et Matth. 4. Non in solo pane viuit homo. sed in omni verbo quod p̄cedit de ore dei. Hic enim est qui confirmat cor hōis sicut p̄pheta orauit. Confirma me inquit in verbis tuis hūc panem si diligenter seruauerim⁹ veniet ad nos. et māsionē apud nos faciet. sicut ipe p̄misit Joh. 14. Simus deniq̃ꝫ bethleem. non illa que in sorte zabulon sita est. Ad cui⁹ differentiā dixit angelus. bethleem ciuitate dauid. zabulon fluxus noctis interp̄tatur. Hic ergo bethleem est. in sorte zabulon. qui accepti verbi panem non custodit. Sed ad noctem peccatorū conuersus effluere permittit. Nō ille est bethleem ciuitas dauid vnde Bern̄. in ser. de ꝑnūcia. dn̄icē natiuitatis. Si q̄s inq̄t cogi

tat redire ad vomitũ. reuolui in lutũ. mutare ꝓpositũ Nõ est ille bethleẽ iuda ciuitas dauid in q̃ nascit᷑ iesus. Quõ enim salus illi erit. q̃nquidez vera oĩno certaqȝ sñia est. ꝙ is tm̃ q̇ pseuerat vsqȝ i finẽ saluus erit. Nulla eni socie-tas eternitati ⁊ tãte mutabilita-ti. Ei q̇ est. ⁊ ei q̇ nũq̃ȝ in codẽ sta-tu pmanet. Sim⁹ ḡ bethleem dauid. i. manu fortis. vt panem verbi quẽ recipim⁹ fortiter. i. p-seuerãter. manu opatiõis custo-diam⁹. Nõ eñ q̇ dic̃ dñe d. aut dictũ ab alio auscultat. Sȝ q̇ fe-cerit volũtatẽ pr̃is p verbum dei cognituz. hic frater dñi. soror. et mater meret᷑ appellari. Itaqȝ si nr̃a pctã añ dñi gloriã cõfitebi-mur. si pacis interne trãquillita-te fruamur. Si p hũilitatẽ puu-li panẽ ꝟbi corde pcipim⁹. opere implem⁹. nec a ꝓposito declina-mus. in nob nascet᷑ ꝟbũ. hitabit qȝ nec nos deseret in eternum.

D Attñ etsi in nob nat⁹ fuerit dñs hitaueritqȝ i nob. nõ ex h cõ tinuo ↄsũmati sum⁹. Nã iniciũ pfectiõis ẽ hec spũalis natiuitas et nõ ↄsummatio. sic ⁊ iniciũ vite natiuitas corpalis. Nitẽdũ ita-qȝ est ⁊ sumope conandũ ad pfe-ctionẽ. ⁊ p certos gradus. q̃si per etatũ spacia ascẽdendũ. quatin⁹ hui⁹ scalaria scensu. magis magis qȝ mereamur dñz inhabitãtẽ nõ tñ oẽs eq̃liter inhabitat. sȝ diffe-renter fm gradũ gratie p quã in habitat differentẽ. Vñ Cancell' parisieñ. in ser. d hac festi. pulcrã silitudine ascensum istũ opib si ue officiis designat mõ genitr̃ in fantib⁹ exhibendis. Ait eñ par-uulus iste vt alioꝝ vsus requirit septẽ tractet᷑ obsequiis. primo in uoluendus est. scd̃o reclinãdus. tertio custodiẽd⁹. q̃rto leuãdus q̇nto balneãdus. sexto pascẽd⁹. septimo baiulãdus. Videam⁹ quõ hec obsequia puero nr̃o sa-gaciter ⁊ spũaliter ipendam⁹.

Benito nãqȝ in cordibus nr̃is dño p fidẽ. atqȝ ꝓpositũ exequẽ-di diuinã volũtatẽ. fm illd. q̇ fe-cerit volũtatẽ pr̃is mei. ipe meus frater. soror ⁊ mr̃ est. pmũ ẽ inuol-uere pueꝝ iesum pãnis mũdis et feruidis lacrimaꝝ lixiuio lotis. qm̃ puer iste in sordidis pannis q̇escere nequit. fm illud Sap. j. In maliuolã aiam nõ introibit sapia. Lacrime igit᷑ detestatiõis pctõꝝ. dũ p austerũ saccũ amare recordatiõis pctõꝝ. velut cinerũ in eo collectoꝝ fuerit collate. effi cacissimũ ad mũdificationẽ con scie lixiuiũ efficiunt. Et hic pm⁹ gradus vite spũalis. qȝ nemo ni-si veteris vite cum peniteat. pote rit nouã inchoare. Aug⁹. Hic ꝓ pheta. Lauabo per singulas no-ctes lectũ meũ. scȝ ↄscie. lacrimis meis stratũ meũ rigabo. Quid p lectum ac stratũ nisi conscien-tia in qua velut i lecto anima q̇e-scere semper desiderat. et ab ea non remorderi. Vnde est ꝙ sem-per excusatiões querit etiã i hiis

que ɔtra ei⁹ dictamē sunt attem
ptata. Et dum ɔsciam nō sequit
saltem ad hoc tendit vt male ge-
sta excusent. Hoc aūt obsequi
um iusticia ministrabit. q̄ppe iu-
stum est vt qui auersus a deo cre
ature oblectamēta captabat. ip-
sam noxiā ɔdectatiōem ad deuz
rursum ɔuersus. amaris gemiti-
bus compenset. ne si ipe negligēs
fuerit. a crudelib⁹ paciat tortori
bus. quib⁹ dictū est. q̄ntum glori
ficauit se in delicijs. tantuz date
illi de tormēto. Apoc. 18. Hic sa-
lomon Prouū. 18. Justus in p̄nci
pio accusator est sui. ¶ In-
uoluto puero hijs mūdate ɔscie
pannis. ob somni quietē in cuna
bulis reclinādus ē. Hoc aūt mi-
stice agim⁹. dum ɔtinuata pecca
torū displicentia. de diuina mise
ricordia p̄sumim⁹. verissima eius
p̄missione subleuati. qua p Jsa.
ca. 50. ait. Nūquid abbreuiata
aut puula facta ē manus mea vt
redimere nequeaz. Fiatq̄z nobis
dilectus dn̄s noster iesus. fasci-
culus mirre ob amarā pctōz de-
testationem inter duo aie vbera.
metū ⁊ spem cōmorans. vt Cañ.
j. ait sponsa. Dum in silentio pa-
ciētie lōganimiter p̄stolando. ex-
pectam⁹ diuine misericordie ɔso
lationē. s̄m illud Threñ. 2. Bo-
num est p̄stolari cum silentio salu
tare dei. Dormit eni in nobis do
minus pio somno. s̄m Orige. in
omel. sup illud Matth. 8. Ascē
dente iesu in nauiculā. dū nostrā
patientiā ⁊ tolerantiaz expectat.
vel impioꝝ penitentiā ⁊ ɔuersio-
nem. Vñ nōnunq̄z lotis ɔsciētie
pannis. acriores insurgūt tenta-
tiōes. nec statim eas cohibet. sed
quasi dormiens patienter nr̄am
vt dictum est pacientiā expectat.
vt habeat vñ nos iuste remune-
ret. Unde ⁊ si dormire videt. vi-
gilat tñ sup nos. dum vt Aplus
ait. Fidelis dn̄s nō patit nos tē-
tari super id qđ possumus quin-
imo facit cū tentatiōe p̄uentū vt
possimus sustinere. j. Cor. 10.
Hoc aūt obsequiū exhibet virt⁹
spei. q̄ inordinatus timor. ex pec-
catoꝝ memoria in desperationez
trahēs lōge pellit. ⁊ aīa in ancho
ra cōfidentie solidat. s̄m illđ ad
Heb. 6. Spem sic ancoram ha-
bemus anime tutā ⁊ firmā. Hāc
tanq̄z galeam salutis induamur
sciētes. q2 nō posuit nos deus in
iram sed in adquisitionē salutis.
p dn̄m nr̄m iesum xp̄m. qui mor-
tuus est pro nobis. vt siue vigile-
mus siue dormiam⁹. simul cū illo
viuam⁹. j. ad Tessal. 5. Et at-
tendite q̄z pulcre opus iusticie se-
quit opus spei. ne fiat vana pre-
sumptio. si nō ɔuersi nec peniten-
tes vitam speremus. vñ in ps̄ dr̄.
Sacrificate sacrificiū iusticie et
sperate in dn̄o. Et qđ sacrificiū
deo acceptius. spū p peccatis cō-
trito. s̄m illud Sacrificiuz deo
spiritus cōtribulatus. cor contri
tum ⁊ humiliatū deus nō despi-
cies. Quotiēs igit emūdata cō-

scientia spe firma diuinã cõsolationez longanimiter expectãtes. parati sumus sustinere tentationum incursus. totiẽs mistice puerum iesum pannis inuolutuz vt dormiat. ac nostrũ agonem expectet in cunabulo reclinamus.

3 F Reclinato puero. custodiã adhibere oportet. ne ĩportunis strepitib₉ an tps excitet. Mistice h agit. Si p cordis trãqllitatẽ ac paceã a maloꝝ negocioꝝ fragore. ꝛ litiũ strepitu. ꝛ supflua solicitudie locũ qetis dñi ĩ pace custodim₉. Fortiter illud abner. j. Regũ. 26. Dũ vehementior terrenaꝝ curaꝝ insonuerit exclamãtes. Quis es tu q̃ clamas ꝛ inq̃etas regẽ. Facim₉ h si diligenter menti nostre impresserimus illð Matth. 16. Quid pdest hoĩ si vniuersũ mundũ lucret. aie autẽ sue detrimẽtũ patiat. Et si scðm btĩ petri ãmonitionẽ. oẽm solicitudinẽ in eũ piciam₉. qm̃ ipi cura est p nobis. j. Pet. 5. Si demũqꝫ sensus nros iterũ atqꝫ iterũ monere nõ cessam₉. vt ab oĩ nociuoꝝ incursu. pueri hui₉ lectulũ custodiãt. nihil deforis inferant huius pueri turbatiuũ. cõminãtes attrociter negligentibus. illud qð ibidem in persona dauid subditur. Viuit dñs. filij mortis estis. qui nõ custoditis dominum vestrũ regem christum deũ. Attendẽtes illð apl'i Ro. 6. Sicut exhibuistis membra vr̃a seruire immundicie ꝛ iniq̃tati ad iniquitatẽ. Ita nũc exhibete membra vestra seruire iusticie in sctificationez. Quia qui sunt christi carnẽ suã crucifixerunt cũ vicijs et cõcupiscẽtijs. ad Gal. 5.

Subinde post dormitionẽ leuãdus est puer p sctãm meditationẽ. q̃ quotiẽs pueꝝ hũc excitat. q̃tiens horologiuz amoris ceciderit atqꝫ pulsauerit. Neqꝫ em̃ põt vacare anim₉ iam a mundanorũ supflua solicitudine trãquillus Sz nec amor impaciẽs pmittit diu suo abesse amato. Sic feruens quidã amator ait. Preuenerũt oculi mei ad te diluculo vt medi. elo. t. Quin magis clamare compellit illud eiusdez pphe. Exurge q̃re obdormis dñe. exurge ꝛ ne repellas in finem. Ipsum ꝯo excitatũ euoluit. pannos quibus ille induitur qui est indutus lumine sicut vestimento explicat Panni isti quid aliud sunt q̃m sue diuinitatis suorũqꝫ secretoꝝ archana misteria. que euoluunt dum pia fide considerant. instar psalmiste dicentis. Reuela oculos meos. ꝛ considerabo mirabilia de lege tua. Et iterum. Memor fui dieꝝ antiquoꝝ meditatus sum in omnib₉ opibus tuis et in factis manuũ tuaꝝ meditabar. ☞ 4

5 G Puero excitato ac leuato balneum pparandũ est quod est officiuz pie deuotiõis. Hec intuens sanctam meditationem que puerum excitauit. excitatum explicauit. explicatũ sua-

uiter allocuta est. currit propere. ad fontem cōpunctionis in imo cordis situm. aīa mea liquefacta est vt dilect⁹ locutus est. Cañ. 5. Factū est inquit cor meū tanq̄ȝ cera liquescēs in medio ventris mei Hauritq̄ȝ aquā de fontib⁹ saluatoris. Et recte de fontib⁹ saluatoris. q̄ȝ nō est in facultate hoīs hanc deuotiōis aquā ex suis dū voluerit haurire. sed hanc dominus ꝓpinat. sicut ait Joh. 4. samaritane. Si scires ꝛc̄. peteres a me ꝛ darem tibi aquam viuam huius aquae necessitatē b. Berñ. in ser. de natiuitate dñi tāgit. D. Est quidā aquaꝝ vsus irrigatio quā ꝑfecto necessariā habēt nouelle maxime plantatiōes. Alioquin aut minus ꝓficient. aut ex toto p̄ siccitate peribūt. ꝛ sequit. Querat deuotiōis aquas. quisquis seminauerit bonorū operū semina. vt irrigat⁹ fonte grē. bone cōuersatiōis ortus nō arescat sed in perpetua viriditate proficiat. orat ꝑ huiusmodi ꝓpheta. Et olocaustum tuum pingue fiat. Necesse ē enī vt bona opa feruore deuotiōis. et dulcedine spiritualis gratie pinguescant. hec Berñ. Hac ex aqua suauissimū fit puero iesu balneum. quia nō per cineres peccatorū vt in cōtritione transit. sed de ipso deuotionis fonte. pura. nitens. impmixtaq̄ȝ hauritur.

6 D. Amplius sexto necessariū ē est vt puer taliter lotus pascat. Opus h' ā misericordia q̄ viscerosissima nutrix est adimpletur. Dum membra eius reficit. presertim pane spūalis doctrine qd̄ est verbum dei. Eundem deniq̄ȝ. dulciū sermonū lacte ab vberibus māsuetudinis eliquato potat. Cui puer arridens inquit. Esuriui ꝛ dedistis mihi manducare. Et rursum. Fauus distillans labia tua mel et lac sub lingua tua. Canti. 4. Uerum ita christus cibet i proximo vt nō famescat in seipo Nam ꝛ vere misericors primum sui misereturr sicut scriptum est. miserere anime tue placens deo. et contine et congrega cor tuum in sanctitate eius. Ecci. 30. Hoc ipsum facimus si intellectum nostrum siue rationē pascim⁹ pane diuine veritatis ne errore seducatur. Uolūtatē pane caritatis ne langueat p̄ inedia affectiōis. carnem pane fortitudinis. ne infirmet p̄ inopia sustētationis. vt ratio intelligat que agenda sunt Uolūtas nō minus diligat itellecta. et corpus qd̄ corrūpitur in tantū aggrauet vt etiam que voluntas eligit faciamus. Hos panes nobis cōquirim⁹. si ratio iugiter exercitatur in inquisitione veritatis. Uoluntas in desiderio caritatis. Caro in operatione virtutis. Hij sunt tres panes q̄s dū a nob' habere nō possum⁹ ab ipo puero iesu deuoti. sime petam⁹. exēplo eius qui hos a suo amico media nocte accōmodare

conabaẗ. vt habetur Luc. ii. ca. ⁊ exponit Berñ. ser. de rogationibus. ☞ I Postremo puer iesus baiulãdus est iuxͣ illud apl'i Glorificate ⁊ portate deũ i corde vestro. j. Cor. 6. Hoc ipm̃ presta bit obsequiũ optima hui⁹ pueri nutrix obediẽtia. Hec enĩ vt ait beatus Aug⁹. ser. 6. ad f. de heremo est dei sponsa. perfecta celi scala. helie q̄driga. paradisi porta. Ipsa humilitatẽ nutrit. paciẽtiam ꝓbat. mãsuetudinẽ examinat. Sine hac respublica stare ñ potest. nec familia regi. Qm̃ per illam reddim⁹ que sunt cesaris cesari et deo que sunt dei. Hanc q꞉ nõ habuit diabolus celũ ꝑdidit. homo paradisum amisit. saul regnũ. salomon amorẽ diuinũ. hec Aug⁹. Per hãc portandus ẽ puer iesus. nõ retro q̄si grauis sarcina in suis p̄ceptis. sed anteriori sinu. ad cor ⁊ inter brachia bone opatiõis amorose stringẽdus est Nõ enim timore qui grauat. sed amore q̇ sursũ more ignis agit cũ gaudio dñi p̄cepta sint implẽda. vt sentiam⁹ q꞉ iugũ dñi suaue est et onus leue. Matth. ii. Nam ⁊ in gremio mater ꝯtulit. ⁊ in vlnis symeon sanctus suscepit. Inde ẽ illa ipsius postulatio in Cañ. canticoꝝ. 8. Pone me vt signaculuꝫ sup cor tuũ. ⁊ sicut signaculũ sup brachiũ tuũ dextrũ. Sumopere summaq꞉ solicitudie ⁊ studio cauere debet obediẽtia. ne i via mãdatoꝝ dei offendat baiulus pueri iesu ad lapidẽ inobedientie pedem suuꝫ. Alioquin puero casus immineret. et in nobis tali criminis allisione spũaliter moreret.

Sic itaq꞉ puer iesus ꝑ fidem et gratiã spũaliter in nobis natũ inuoluere debet iusticie puritas. inuolutũ reclinare spei soliditas reclinatũ custodire pacis trãquillitas. de hinc meditatio ipm̃ excitat. deuotio lauat. misericordia cibat. obediẽtia gestat. Quibus quẽadmodũ p̄missum est diligenter exhibitis. ꝑficit in habitaculo cordis nr̃i puer iesus sapientiã etate ⁊ gratia corã deo ⁊ hoibus donec crescat ad mensurã viri ꝑfecti. vbi tũc habitabit in nobis nõ ꝑ fidem tantum ⁊ grãm. sicut in p̄senti vita. sed per gloriã cõsũmatam. Amen.

De circũcisione dñi sermo. I. in ordine. XIII.

Vocatũ est nomen eius iesus.

Luc. 2. ☞ A In gloriosissimo natiuitatis dñi festo. sacrm̃ dñice incarnationis. qua verbũ caro factũ est. et minoratum paulomin⁹ ab angelis. sancta mater ecclesia deuotis laudibus cõmemorauit. Hodie ait Berñ. aliq̇d mirabilius ꝓponiẗ. circũcisio verbi humanati. qua iam minoratus est multo min⁹ ab angelis qm̃ nõ solum formã hois ꝫ formã acceperat peccatoris. Cir.

cĩcisio nanq; primũ data fuit abrae ⁊ semini eius in remediũ originalis criminis. ⁊ in signũ federis. magne q; fidei. qua credidit diuine pmissioni pollicenti q̈ in semine ei⁹ benedicēde essent oēs trib⁹. ⁊ q̈ pater futur⁹ esset multarũ gentiũ. omniũ sc; credentium vt ait Aplus Ro. 4. Propt eandē deniq; fidem meruit augmentuz sui noīs vt q̃ pri⁹ abram dicebat̃. i. pater excelsus vel exaltatus. simul cũ circũcisiōe diceretur abraam. i. pater multarũ gentiũ vt habet̃ Gen̄. 17. Hinc populus ille sumpsit cōsuetudinem in circũcisione noīa imponendi. Et xpianus populus hoc ipm in baptismo facit. qui successit ĩ locum circũcisiōis. Hanc gentis sue ɔsuetudinē dn̄s non spreuit. Sed q̃ peccatuz nec cōmisit nec cōtraxit. q̃nimo qui pctā venit soluere. pctī dolorosa remedia accipere minime recusauit. Et q̃ nec vestigiũ aliqd̄ vulnerũ habuit. alligaturā vulnerũ nō refugit. In quo valde (vt ait Bern̄. ser. 2. d̄ circũcisiōe) puersitatē hũane elationis repressit. Erubescim⁹ em̄ vulnerũ ligaturā sc; satisfactionem qui de vulnerib⁹ etiā gloriamur. Quē nemo pōt arguere d̄ peccato. ip̄e pctī remediũ et verecundũ ⁊ austeꝝ sine vlla sui necessitate suscepit. Nos etiā inuerecundi ad obscenitatē culpe. erubescimus penitentiam agere. et qui sumus male proni ĩ vulnera. peius inuenimur ad remedia verecũdi. Qui peccatũ nō fecit nō dedignat⁹ est peccator reputari. Nos ⁊ esse volum⁹ ⁊ nolum⁹ estimari. Circũcisus deniq; dn̄s saluatoris noīe etiam ab hominibus vocari voluit. vt statim in ortus sui pncipio ostēderet. qm̄ p sanguinis sui effusionez hoīes saluaturus esset. Qd̄ describens euangelista v̄bis breuib; in lr̄a. pōderosis in snīa ait (Postq; cōpleti sũt dies octo vt circũcideretur puer. vocatũ est nomē ei⁹ iesus. qd̄ vocatũ est ab angelo. priusq; in vtero ɔciperet̃) De quib; p grā ipetrāda dicatũ. Aue ma.

B (Uocatũ est nomē ei⁹ iesus) Orige. in festiui. pn̄tis sermone de noīe iesu ita ait. Nomē iesus nomen gloriosum. omniq; cultu dignissimũ. nomē qd̄ ē sup oēe nomē. nō decuit ab hoībus primũ appellari nec ab eis ĩ mundum afferri. Sed ab angelo nō 5
quidē imponi sed nunciari. Qd̄ etiā euāgelista caute exprimēs nō dicit qd̄ impositũ est. sed qd̄ vocatũ est ab angelo. innatũ quippe est sibi hoc nomen ab eterno. A natura ppria habz q̈ sit saluator. Ipse est verbũ hoc p qd̄ oīa facta sunt. haud dubiuz. qn oīa facta. p ip̄m in esse sunt saluata. Saluauit in tpis inicio. angelos bonos. ɔseruādo ne caderēt Saluauit in fine temporꝝ. hominem lapsum. reparando ne iaceret. Et h̄ est qd̄ propheta Isaias

ca. 62. attestatur. Et vocabitur inquit tibi nomen nouũ qđ os domini nominauit. Nomẽ vtiq̃ nouũ q2 soli xp̃o fm veritatẽ debitũ. licet quibusdã alijs figuraliter impositũ Qđ os dñi nominauit. Os paternum quo verbũ sibi ꝯsubstãtiale dixit. ꝑ quod omnia fecit et saluauit. Neq3 em̃ est aliud nomen sub celo datũ hominibꝰ. in q̃ nos oporteat saluos fieri. ait petrus Act. 4. Hoc est nomen qđ euangelicus ꝓpha Isa. expressuz atq3 effusum in multoꝝ expssione nominuz designauit. Ait em̃ ca. 9. Paruulus natus est nobis ⁊ filius datus est nobis. cuius imperium sup humeruz eius. ⁊ vocabitur nomẽ eius admirabilis. cõsiliarius. deꝰ. fortis. pater futuri seculi. princeps pacis. In oibꝰ em̃ hijs appellatioibꝰ habetur ait Bern̄. vnũ nomen expssuz. iesus scz. Nec oino aut vocari posset aut esse saluator. si forte hoꝝ q̃ppiam defuisset. ¶ Est em̃ iesus saluator noster ꝑmo (admirabilis) in voluntatuz nr̃aꝝ mutatione. cũ facit nos respuere qđ diligebamꝰ. dolere vnde letabamur. amplecti qđ timebamus. sequi qđ fugiebamꝰ. optare qđ ꝯtẽnebamꝰ. Est (ꝯsiliarius) cũ prudentia nos illuminat in agendis nouiter acceptatis. ne sit nobis zelus absq3 scientia. et ne voluntati bone desit prudentia. Est q̃q3 (deus) in remissione priorum delictorum. sine qua salus eẽ nõ potest. siquidem nemo potest dimittere peccata nisi solus deus. Est deniq3 (fortis) i expugnãdo impugnantes nos. ne ab eisdem rursum cõcupiscentijs superemur. et fiant nouissima nostra deteriora prioribus. Est perinde (pater futuri seculi) vt ꝑ eum ad immortalitatem resurgamus. q̃ per presentis seculi patrẽ generamur ad mortem. Est demũ (princeps pacis) patri nos recõcilians. ne forte sicut filij ꝑditionis resurrecturi videremur ad penam. Pacis quoq3 illius non erit finis. vt vera sit salus. que nõ possit timere defectum. hec Bern̄. Hec itaq3 hijs sex nominibꝰ expressa ⁊ in nomine (iesus) inclusa que ꝑfectum saluatorem ꝯstituunt. soli nostro paruulo nulli alteri cõueniunt. ipse namq3 est per quẽ a suis peccatis saluatur populus. recte ergo vocatum est nomen eius iesus. Saluauit autem populum suũ. saluat et saluabit. Saluauit medicinam preparando. Saluat morbũ expellẽdo. Saluabit sanitatem perfectissimam cõferendo. et sine omni defectu ꝑpetue conseruando. Medicine preparatio pertinet ad naturam assumptam. Morbi expulsio ad diuinam. Perfecta sanatio ad vtrauq3. ☞ D Saluauit populum suuz iesus noster medicinam preparando. Medicina autem duo operatur. primo impedimentum sanitatis tollit.

scdo ad sanitatem recipiendam disponit. quā postea natura ipsa artis adiutorio introducit. Jesus noster dulcissimus preciosaʒ medicinam cōmiscuit corpus scʒ sanguinem et animam qua ꝛ impedimentum nostre sanitatis abstulit. et nobis necessarias ad salutis consecutionē dispositiones ministrauit. Magnus siquideʒ fuit hūani generis morbꝰ. mortalis erat imo mors ipsa. nō temporalis tantū. sed eterna. Nam propter peccatuʒ primi hominis (vt ait Ambro. et recitat magister distinctiōe. 18. tercij.) Homini facto dei inimico. decreuit deus hominem non intromittere ad paradisuʒ beatitudinis eterne. imo nec remittere culpam nec dare gratiam adiutricem ad beatitudinis consecutionem. nisi in vno homine tanta exercere tur humilitas que omnibus sufficere posset. q̄nta fuit superbia in primo homine. que omnibus suis nocuit. Offerreturq̄ʒ patri obsequium aliquod gratius. q̄ʒ offensa fuerit displicens et ingrata. Tale obsequium exhibere nemo poterat. nisi persona trinitati magis dilecta. q̄ʒ tota cōmunitas humana. si non peccasset. dilecta fuisset. Tenetur vtiq̄ʒ peccator ad maiorem dilectionem vt resurgat. q̄ʒ tenebat ante lapsum Item vt vult Ans. lib. j. cur deꝰ homo. nō satisfacit aliq̄s ꝑ peccato hominis. nisi reddat aliq̄d maius q̄ʒ sit illud pro quo peccatum facere nō debuit. scʒ ꝑ omī creatura possibili. quia pro nullo citra deum debuit peccasse. ergo nō potest satisfacere nisi reddēdo maius omni creatura etiā simul sumpta. tale homo purus habere nō potuit. sicut etiam talem personam totum genus exhibere nō potuit. quia totum fuit inimicum et deo ingratum.

Misertus itaq̄ʒ nostri deus misit in temporis plenitudine filium suum vnigenitum. factū ex muliere. factū sub lege. i. durāte lege maledictionis. vt obsequiū gratius redderet. Uenit dominus noster iesus christus per carnis assumptioneʒ cum summa caritate et gratia. quia datus est ei spiritus non ad mensuram Joh. 3. Gratissimum ꝛ summū obtulit obsequiū. in quo maxima apparuit dilectio scʒ seipm̄ vsq̄ʒ ad mortē pro iusticia qui maior omībus sub deo fuit. Maiorem inquit caritatem nemo habet q̄m vt animaʒ suam ponat quis pro amicis suis. Sicq̄ʒ suo sanguine cyrographū illud decreti deleuit eosq̄ʒ qui sub huius decreti lege fuerant liberauit et impedimentū sanitatis igneam scʒ rumpheam abstulit et amouit. Hāc autem oblationem a dulcissima pariter et dignissima persona factaʒ. tam grate trinitas acceptauit vt in virtute huius obsequij et nō aliter cūctis viatoribꝰ ad-

futoria salutis necessaria. gratiā scꝫ ⁊ caritatē. quibꝰ opa eoꝝ red derent̄ meritoria largiretur. Et hoc tangit Aplꝰs Eph. 2. dicēs Deus aūt qui diues est in miseri cordia. ꝓpter nimiā caritatē suā qua dilexit nos. ⁊ cū essemꝰ mor- tui pctīs ꝯuiuificauit nos in xp̄o cuius gratia estis saluati. ⁊ cōre- suscitauit ⁊ consedere fecit in ce- lestibus in xp̄o iesu. Et sequitur Gratia em̄ estis saluati ꝑ fidem et nō ex vobis. Item Joh. 3. ait. veritas. Nemo ascendit in celuꝫ nisi qui descendit de celo. Filius hōis qui est in celo. Nemo ḡ ac- ceptat ad vitā. nisi sit in xp̄o siue mēbrū xp̄i. ideo sequitur. Sic deus dilexit mundū vt filiū suū vnigenitū daret. vt omnis q̄ cre- dit in illū non pereat sed habeat vitam eternam. ℭ Ex illo cō siderare nobis expedit q̄ꝫ grauia sint pctā. ⁊ q̄ꝫ fugiēda ꝓ quibus tāta exigit̄ a iusto iudice satisfa- ctio. De q̄ Bern̄. in ser. 3. de nati uitate ita dicit. Ex ꝯsideratione remedij. ꝑiculi mei estimo q̄ꝫtita tem. Nesciebā. sanus mihi vide bar. et ecce mittit̄ virginis filiꝰ. filius dei altissimi. et iubet̄ occi- di. vt vulneribꝰ meis p̄cioso san guinis illius balsamo medeatur Agnosce o homo q̄ꝫ grauia sunt vulnera ꝓ quibꝫ necesse est xp̄m dominū vulnerari Si nō essent hec ad mortē. et mortē sempiter- nam. nunq̄ꝫ ꝓ eoꝝ remedio filius dei moreret̄ Hāc itaq̄ꝫ grauitatē peccati ꝯsiderātes. Carissimi ca ueamus simul ⁊ timeamꝰ benig- nissimū saluatorē nr̄m offendere et eū qui sanguinē suū ꝓ nob lar gissime fudit. iteꝝ crucifigere et ostentatui habere. vt dicit Apl'ꝰs ad Heb. 6. Qm̄ si irritā faciens legeꝫ moysi sine vlla miseratione duobꝫ vl' tribꝰ testibus moritur q̄ꝫto maiora meret̄ supplicia. qui filiū dei ꝯculcauerit. Horrendū inq̄m est incidere in manꝰ dei vi- uentis ad Heb. 10. Ex p̄mis- sis deniq̄ꝫ apparet quō in oꝑe no stre redemptiōis ꝯcurrūt dei mi sericordia ⁊ ꝟitas. Ueritas inq̄ꝫ iusticie s̄m illud ꝓphe. Misc̄dia et veritas obuiauerūt sibi. iusti- cia et pax osculate sūt. Maxime em̄ misericordie opus fuit. homi ni inimico nō habenti vn̄ place- ret. tantū saluatorē cōcedere. ac filiū ꝓpriū tam enormibꝰ penis ꝓpter peccatoris salutē subijcere Maxie etiā iusticie fuit tantam penaꝫ ab vnigenito exigere. Jux̄ illud Ro. 8. Proprio filio suo nō pepercit. sed ꝓ n. o. tra. illum. Magne etiā iusticie fuit ꝓpt̄ ob sequiū tam gratū. ꝑsone tā dile- cte parcere ⁊ tanta remedia ꝯfer re. hijs. ꝓ quibus tāta ꝑsona. tā grata obtulit obsequia. Itē ma- xima fuit misc̄dia in ꝑsona offe- rente scꝫ xp̄o. sic se offerēte ꝓ ini- micis trinitatis. quā summe di- lexit. sed ⁊ magne iusticie tam in compatione ad deū q̄ꝫ hominem lapsum. Exigit em̄ caritas dei et

proximi pro tanto bono cōi ꝯsequendo beatitudine scȝ hominis. ad quā deus p̄destinauerat eū. et disposuit nō aliter q̄ȝ ꝑ huiuscemodi obsequiū ꝑueniri. tale obsequiū exhibere. Exceptȝ vna virtus medicine salutaris saluatoris nostri iesu. q̄ fuit. impedimenti sublacio sanitatis.

F Audiamus quā nob dispositionē medicina hec ꝯferat adquirēde sanitatis. Et certe si bñ verba euāgelij pensauerimꝰ. inueniemus sacramēta fore. quibus homo imediate disponit' ad gratie susceptionē que sanitas est et anime vita. Hijs efficaciam meruit sanguinis effusione Hoc ni fallor subtiliter euāgelista innuere voluit in hoc q xpm nomen iesus accepisse ab hominibus asserit tunc cum sanguinē suum fudit ꝑ quē impedimentū salutis vt dictū est sublatum est. Nō fusum qualitercūqȝ sȝ in circūcisione. q̄ fuit vel vnicū vel precipuū ve. te. sacramentū. Ac si apte diceret. iesum fore saluatorē ꝑ sanguinis effusionē. ipam q̄ȝ salutē participari nobis ꝑ sacramētorū susceptionē. Misericors nanqȝ dn̄s qui in suis operatiōibꝰ ad ex necessitari neq̄t. sȝ mere cōtingēter libera et dignātissima sua voluntate agit q̄cunqȝ agit. licet humanū genus aliter q̄ȝ per filij sui incarnationē. passionē ⁊ mortē redimere potuisset. vt ait aug. 13. d trini. Et similiter mortꝫ sue meritū. i. grātiā posset ꝑticipare sine sacramētis quibꝰ vtiqȝ suā potentiā nō alligauit vt dic magister dis. j. quarti. Quia tm̄ diuina sapiētia que a fine ad finē attigit fortiter ⁊ disponit omīa suauiter Sap. 8. Hoc est. fm q magis cōgruit rebus disponendis. et modi isti nostre miserie sanande plus cōgruūt. ideo ꝓpter nos ⁊ pati elegit. ⁊ instituere sacramēta. Nec eīm aliquē decet beatificari nisi ⁊ ipse sue saluti ꝑ gratitudinē et dei amorē ꝓ suo modulo se disponēdo cooperet' vbi saltem ipotentia nō excusat.

Quid aūt tm̄ nos ad dei amorē accendere potest q̄ȝtuȝ eiꝰ intensissimus amor. quē vt nobis ostenderet mortē ꝑ nobis pati nō despexit. Et hoc est q Hugo in de arra anie ait. Ut ostenderet tibi q̄ȝtū te diligeret. nō nisi moriēdo te a morte liberare voluit. vt nō tm̄ pietatis impenderet bñficiū. verū etiā caritatis mōstraret affectū. Tanto igit' plus ei tenemur. q̄ȝto nos penalius redemit ad nr̄m ꝓfectum. q̄s aliter redemisse potuisset. Ut ḡ ex omī parte nr̄e infirmitati ꝯsuleret etiā sensibilia signa instituit quasi vasa gr̄e. ⁊ medicinas efficaces quibꝰ nos hoīes carnales sensuali cognitioni inherentes. disponeremur ad gr̄e inuisibilis cognitionem appetitionem ⁊ consecutionem. ☞ G Quō vt clarius intelligat' videamus quid sit sa-

cramētū. a quo institutū et quid
effectus ei⁹. Est aūt sacramentū
ſm mgr̄m dis. j. quarti. inuisibi
lis gratie visibilis forma vt ipi⁹
gerat imaginem. ⁊ causa existat.
Hoc est ſm expo. doct. subtilis.
Est signū sensibile grām dei vel
effectū dei gratuitū ex institutio
ne diuina efficaciter significās.
Sicut lotio facta in aqua cum
certa forma verboꝝ. est sacramē
tum baptismi. q꞉ signum sensibi
le habens naturalē sil'itudinem
cū gratia. q꞉ sicut gratia sordes
anime. ita aq̄ corpis mūdat sor-
des. Hāc aūt gratiā animā mū-
dantē significat efficaciter ex in-
stitutione diuina. Nulla eni pu
ra creatura nec angeli. nec apl'i.
nec ecclesia. multo min⁹ ecclesie
mēbra. poterat instituere sacra-
mēta q̄ scȝ essent gratie efficacia
signa. sicut nulla creatura grām
potest ꝯferre. nullus eni pōt da-
re certitudinē alicui siguo practi
co. nisi in ei⁹ sit ptāte posse causa
re signatū illi⁹ signi. Sȝ xp̄c ve-
rus deus ⁊ homo sacramēta in-
stituit. ꝑncipaliter ſm naturā di
uinam. meritorie ſm humanam
Quoꝝ istitutio ex euāgelijs cla-
rec co'ligit̄. Excepta ꝯfirmatiōe
quā sb ista materia ⁊ forma q̄ cō
fertur a xp̄o traditā nō legit̄. q꞉-
uis ⁊ ip̄m p man⁹ impositionem
puulos Matth. 19. ⁊ in flatu ac
igneis linguis apl'os p spiritū-
sanctū traditionē legit̄ ꝯfirmas
se. Sed ip̄m sic instituisse, ex tra
ditiōe aploꝝ verbali ecclesie. si-
cut nōnulla alia sine ambiguita
te credit̄. De baptismo habet̄
Joh. 3. Nisi q̄s renat⁹ fuerit ex
aqua ⁊ sp̄ūsctō nō potest introi-
re in regnū dei. De eucaristia
hr̄ Joh. 6. eius p̄dicatio diffuse
et institutio. Matth. 26. De
penitētia habet̄ Joh. 20. Accipi
te sp̄m sctm̄ vbi cōstituuntur sa-
cerdotes iudices arbitrarij pec-
catoꝝ. nec pn̄t arbitrari in pctis
nisi cognitis. quare tenent̄ q̄ pec
catoꝝ desiderant remissionē de-
nunciare ea hijs quib⁹ dn̄s po-
testatē dedit peccata remittēdi.
De extrema vnctōe hr̄ Mar.
6. q꞉ apl'i vngebant oleo multos
egros et sanabant̄. nō dubiū q̄n
hoc egerūt ex xp̄i institutiōe. de
cui⁹ missione qua mittebat apo
stolos. simul fit mencio ab euā-
gelista. De ordie hr̄ Matth.
26. Hoc facite in meā cōmemo-
rationeȝ. in q̄ verbo dedit apl'is
auctoritatē cōsecrandi. et vt. s̄.
Joh. 20. vbi d̄dit eis auc. ligādi
et soluendi. De mr̄imonio hr̄
Matth. 19. vbi inualidat repu
dij libellū ⁊ approbat mr̄imonij
ꝯtractū. Cū igit̄ a deo sacr̄a oīa
sunt istituta. ptȝ q̄ȝtuȝ illi delin-
quūt. q̄ tam salutaria dei dona
spernūt. uā qui ꝯtemnit manda
tum cōtemnit ⁊ mādantē. D
Quis aūt ex diuina institutiōe
obligamur ad nō cōtemnenduȝ
omnia. imo ad venerandū et ad
suscipiendum aliqua. baptismū

sc3 et penitētiā post lapsum. Ad
ea tñ appetenda ⁊ querēda. nos
merito mouere debet ⁊ pellere e-
orum ingens fructus et vtilitas
Quorū pncipalis hic est. qꝛ ꝑ ea
cōsequimur gratiā3 nō solum ex
opere operāte. sed ex ope opera-
to. qđ nullis alijs operibꝰ est cō-
cessum. neq3 ceremonijs veterꝫ le
gis. vt eliciunt doctores ex ver-
bis Augꝫ. q̄ ponit magister dis.
j. quarti. Sic aūt ꝯferunt gra-
tiam ex opere operato. qꝛ ad con
seq̄ndū grām ꝑ ea nō req̄rit̄ fm
Sco. motꝰ bonꝰ interior de cō
gruo sufficiēs ad grē infusionē.
s3 sufficit ꝙ suscipiēs ea non po-
nat obicem infidelitatis. cōtra-
rie volūtatis. aut ꝯsensus ī mor-
tale peccatū cōmissum vel cōmit
tendum. Qui enim tale aliq̄d re
pugnās gratie in se haberet. gra
tiam accipe nō posset. qm̄ cōtra-
ria ⁊ repugnantia simul stare nō
possunt. pt3 in puulis baptisatꝫ
et penitentibus solum attritis.
In primis nullus motꝰ liberi ar
bitrij p̄cedit. In scđis et si aliq̄s
precedit tñ talis ꝓpter sui imper
fectionem gratiam de ꝯgruo nō
meretur. et tamen ambo virtute
sacramenti suscepti gratiam cō-
sequunt̄. ¶ Duas siquide3
misericors dominꝰ vias ad gra-
tie ꝯsecutionē preparauit. Pri-
ma est per motum bonum inte-
riorem. Alia ꝑ susceptionem sa-
cramenti exteriorem. Per motū
bonum interiorem ad gratiā di
sponitur peccator. quādo ꝑfecte
oīa cōmissa pctā detestat̄. qꝛ of-
fensiua dei sup oīa dilecti. Et h̄
solū adultoꝝ est. nec tñ oīm. imo
paucoꝝ Sco. dis. 14. li. q̄rti. q.
4. Per susceptionē ꝟo exteriorē
sacri hō disponit̄. qn̄ sine infide
litate nō nolēs. hoc ē intēdēs su-
scipere qđ ꝯfert eccl'ia ⁊ sine actu
ali ꝯsensu ī peccatū cōmissum vl'
cōmittendū interius. suscipit sa
cramentu3 exteriꝰ. Huiuscemōi
virtute susceptiōis sacramēti. ex
merito passiōis xpi ⁊ dei pactio-
nis suo signo qđ instituit assistē
tis gratia infundit̄. si nō prefuit
aut si pfuit augmētat̄. vt late de
clarat mgr̄ di. 4. li. 4. de baptis
mo ⁊ idem est de reliquis sacris.

Hec dispositio omniū est. in-
fantium ⁊ adultorū nō solum in
spiritualibꝫ exercitatorū verum
etiam carnaliū adhuc ⁊ imperfe
ctorum. Ecce quāta et q3 appre-
ciata sit hec vtilitas in sacramē-
tis. q̇squis ꝓprie infirmitatꝫ cō-
scius satis noscit. ¶ Addit
nihilominus magister vbi. s̄.
tres causas ꝯgruitatis sc3 erudi
tionē. humiliationē. ⁊ exercitati
onem Eruditionē vt ꝑ illud qđ
foris a viatore in specie visibili
cernitur ad inuisibilem gratia3
que intus est cercius cognoscen-
dam mens erudiat̄ et ad huiuſ-
modi virtute3 taliter querendā
ardencius accendatur. Ualde
enim ad salutem querenda3 tre-
pidātis animꝰ accendit̄ si media

ꝓponunꝶ ꝑ q̄ facile salutē ipsam inuenire certificaꝶ. Nec enim facile via arripiꝶ. ꝑ quā ad terminum peruenire dubitaꝶ. Propꝶ humiliationē aūt. vt duz homo in sensibilib⁹ rebus que natura infra ipm̄ sunt. ex p̄cepto creatoris se reuerēter subijcit. vt ex hac humilitate et obedientia magis deo placeat. et apud deū mereaꝶ ex cui⁹ imperio salutez querit in inferiorib⁹ se. ꝛ si nō ab illis sed per illa a deo. Propter exercitationez ꝯo vt homo qui ociosus esse nō potest. vtiliter et salubriter exercitetur in sacramentis. et sic vanam ꝛ noxiam declinet occupationem. Nō enim facile capitur a tētatore qui bono vacat exercicio. Hec magister addit etiam rationē aliam q̄ tangit congruitatē toti⁹ cōmunitatꝫ beat⁹ Aug⁹. q̄ est. vt homies vni⁹ religiōis aliquib⁹ signis inter se cōueniāt. ꝑ q̄ etiā ab alijs alterius secte distinguanꝶ. vt sic se ad religionis obseruantiaz mutuo iuuent. aliosq̄ꝫ alterius secte cauci⁹ vitent. Ait eñ ꝯtra faustum. In nullū nomē religiōis pn̄t homines coagulari. nisi aliquoꝝ signoꝝ velut sacroꝝ visibilium cōsortio colliganꝶ. Ex quib⁹ attendendū est. q̄to amore dei misericordias amplecti debemus. qui vsq̄ꝫ adeo nr̄e cōdescēdit infirmitati. vt i infimis reb⁹ sensibilibus ꝛ vsitatis. salutis viaz aperiret. ac per ea maxima dona gratiā scꝫ et caritatē largireꝶ. vt sic omnis difficultas. omis diffidentia ꝑueniendi ad salutē tolleretur. inexcusabilesq̄ꝫ redderētur omnes salutē suam ꝺ cetero negligentes. L Quis autē satis potest sup̄bissimos illos satane filios detestari. qui nō modo ex torpore ꝛ desidia. sed ex interiori mentis sup̄bia. deliberato ꝓposito spernūt salutaria medicamēta. nobis tā caritatiue ꝓpter nostrā infirmitatez cōcessa. Primū diuinis mandatis ꝛ institutiōib⁹ temere ꝯtradicūt. sine quoꝝ vtiq̄ꝫ obseruātia salus nulla expectari pōt. dicente veritatis ore. si vis ingredi ad vitaz serua mandata. Ideo nanq̄ꝫ dominus hodie sanguinē primū in circūcisione fundere voluit. ac legi cui minime tenebaꝶ obedire. vt nos tanto exemplo ad suoruꝫ mandatoꝝ obseruantiam erudiret. Humilitatis dehinc exercicia spernūt dū in hijs q̄ infra se natura sunt. salutē q̄rere cōtemnūt. Nihilipēdūt deniq̄ꝫ diuina adiutoria ex nimia caritate concessa. dū illis dimissis in suis internis deuotionib⁹ nō tam fantasticis q̄ꝫ fallacib⁹ se saluari inaniter ꝯfidunt. putātes se aliq̄d esse cū nihil sint. Gal. 6. et iō se seducūt. Demū sup̄bissimo ausu sua iteriora exercicia merito passiōis xp̄i ꝛ sacrosc̄ti sanguis p̄ferūt. dū suo sensui innitētes. medicinas in quib⁹ passio xp̄i ope

ratur repellũt. quas dũ non reci
piũt. qd aliud ꝙ se infirmos nõ
esse. peccatũqꝫ nõ hr̃e ꝯtra iohez
ap'lm mẽdaciter affirmãt Et qđ
nephas est dictu. ꝑciosissimam
christi humanitatẽ in sacramen
to eucaristie corpaliter p̃sentem.
per quã solã redempti sum⁹. cu-
ius merito nr̃a opera fiunt meri
toria ⁊ nõ aliť. quẽ ãgeli adorãt
dyaboli ꝯtremiscũt. ipi dyabo-
lo peiores. nõ mõ genua ñ flectũt
sꝫ nec aspectu dignũ putãt Nos
autẽ carissimi has salutares sa-
cramẽtoꝝ medicinas gratissima
mẽte suscipiam⁹. cũ desiderio. ⁊
humilitate nob applicem⁹ qtin⁹
salutis ꝑticipes efficiamur quã
nobis dñs iesus ac saluator no-
ster effusione sanguinis ordina-
uit. M Sed forte dubiũ
alicui icideret quõ sacra sint ad
salutẽ necessaria. cũ tñ tpe legis
⁊ nature legꝭ mosaice patres san
cti gratiã. et dei amiciciã sunt cõ
secuti. vt pꝫ de moyse. abraam.
dauid ⁊c. qui nec sacramẽta ha-
buerunt. nec habere poterãt añ
christi passionez ex qua vt dictũ
est efficaciã influit sacramentis.
Ad hoc respõdet Sco. li. 4.
dis. j. q. 6. Qꝫ qꝛ in illo tempore
reliquit deus cultores suos sine
remedio necessario ad salutem.
Omni ğ tempore fuerũt aliqua
sacramẽta ordinata ad origina-
lis peccati deletionem. cui⁹ dele
cio fuit necessaria ad salutẽ. ta-
le sacramentũ fuit circũcisio ꝙ-
tum ad semen abrae. ⁊ sacrificiũ
aliquod. aut forte aliud signuz.
quo ad reliquũ populũ. qui đ se
mine abrae ñ erat tpe legꝭ moy-
si. et quo ad omnes ꝓ tempore le
gis nature. qm̃ ⁊ si in adultis po
tuit deleri ꝑ motũ bonũ intrisi-
cuz. In pũulis tñ in quib⁹ talis
motus fuit impossibilis ꝑ actuz
ꝓprium deleri nõ potuit. ergo ꝑ
actũ alioꝝ circa ipsos necessariũ
fuit deleri. De nullo aũt actu al-
terius ad paruulũ relato certuz
esse potuit ipm sufficere paruulo
nisi ad hoc a deo fuisset institu-
tus. Quare sequiť ꝙ pro tpe illo
deus qui nedũ adultis suis cul-
toribus. sed eorũ paruulis ꝓui
dit de remedio. necessario aliqđ
signũ efficax ⁊ certum ad deleci-
onẽ originalis criminis ordina-
uit. Et ꝙ ꝓ tpe legis nature tale
signum fuerat aliqđ sacrificiũ.
per hoc testatur scriptura. quia
ꝓ tpe illo deo placuerunt sacrifi
cia. vt Geñ. 4. đ sacrificio abel.
Geñ. 8. de sacrificio noe. Geñ.
14. de sacrificio melchisedech q̇
fuit sacerdos dei excelsi. ⁊ Geñ.
15. de sacrificio abrae. qđ vtiqꝫ
nõ fuisset nisi ab ipso fuissent in
stituta. Presumptuosi eñi fuis-
sent. si talia sacrificia. nõ diuina
inspiratiõe vel precepto egissent
Huic cõsonat Grego. 4. mora.
Qđ agit apud nos baptism⁹ h
egit apud veteres vl' ꝓ pũulis so
la fides. nõ q̇dẽ iterioꝛ tm̃. sꝫ ali
q̃ exteriori signo ꝓtestata vt ex-

ponit Sco. vel ꝓ maioribꝰ virtus sacrificij. vel pro hijs qui ex abrae stirpe ꝑdicrāt misteriū circūcisiōis. Consonat Augꝰ. ↄtra faustū vt. s. ¶ Illa aūt sacramenta queciiqȝ fuerūt. et oīs actus cuiuscūqȝ homīs. efficaciā merendi hn̄t. fm Sco. li. 3. dis. 19. q. j. ex merito passiōis xp̄i. tāta nāqȝ fuit virtus sacrificij qđ christus obtulit. vt mereret grām credentibꝰ in eum. nō soluȝ iam exhibitum. sed etiā ab eterno ꝓuisuȝ. Licȝ plus mereret exhibitū. qȝ preuisū. De hoc ponit tale exemplum Ans. 2. cur deus hō. Sit aliquis qui offenderit regē aliquē ꝑpter quā offensaȝ ipe cū omni sua cōsanguinitate sit exilio relegatus. Uenit aliq̄s innocens regi dilectꝰ. qui ꝓmittit regi magnū opus ꝓ rege vel regis honore certo die statuto se facturum. vt exulibꝰ istis remittat offensaȝ eisqȝ recōciliet. Rex sciēs hunc fidelem et veracem. acceptat seruitium. remittit statim offensam. Dat munera. opera etiā eorum acceptat ad premiū. Atqȝ in futurū ꝓmittit se remissuruȝ offensam si q̄ postea ↄtraheret. premissa satisfactiōe. Protestat tn̄ ꝙ nullū eoꝝ q̄ inimici fuerāt intrabit regiū pallaciū. donec ꝓmissū seruitiū exhibeatur. Sic passio christi hominis innocent ꝓuisa ab eterno. exhibita in certo tempe fuit a deo trinitati accepta. ꝙ ꝓ ipsa etiam adhuc futura omnibus credentibꝰ in illam exhibendā in tpe. remisit offensaȝ ⁊ originalem ⁊ ꝑsonalem. Dedit etiā gratiā q̄ mereri possent beatitudineȝ. Sed nullū ad eterni regni intromisit pallaciū. quousqȝ ope exhiberet. Et isto modo patribꝰ remisit in circūcisiōe offensam. sicut nobis in baptismo licet ianuā regni eis nō aperuit. quā nobis baptismꝰ (qȝ exhibita est passio) patefacit. Pulcra ad hoc adducit testimonia mgr dis. 25. 3. li. ca. j. Augꝰ. q̄ȝ ad optatum ait. Cuȝ omēs iusti siue ante incarnationeȝ siue post nec vixerunt. nec viuāt nisi ex fide incarnationis xp̄i. ꝑfecto qđ scriptum est Actꝫ. 4. Nō esse aliud sub celo in quo oporteat nos saluari ex illo tpe valet ad saluādū humanū genus ex quo in adam viciatū est. Ecce audiuimꝰ modū nr̄e liberatiōis q̄ liberati sumus a dn̄o nr̄o iesu medicinā ꝓparante. qua ⁊ sanitatis impedimentū amouit. ⁊ sacra tanqȝ dispositiōes imediate nos ad salutem disponentes ↄsecrauit. q̄ tāta reuerētia ⁊ deuotiōe venari ⁊ suscipe debemus. q̄nto ex maiori caritatis fonte fluxerunt et nr̄e infirmitati vt dictū ē magis cōgruunt. Scđm membrum sequēs fmo declarabit. Scđo ꝑncipal'r dn̄s et saluatoꝛ nr̄ nos saluat moꝛbū expellendo ⁊ h' fm naturā diuinā. Moꝛbꝰ ille peccatū esse ↄstat. quē expellit dum

peccatū remittit ad penā ppetu/
am nō imputādo. ſm illō pphe
Beatus vir cui nō imputat dn̄s
peccatū. Nec tn̄ aliqn̄ pctm̄ re/
mittit. qn etiā pditā grām reſti/
tuat. q̄ eſt ſanitas aī. ⁊ vita. Dei
quippe pfecta ſūt opa Deut. 32.
nō ģ impfecte ſanat. morbū ſolū
expellēdo ſ; ⁊ ſanitatē ꝯfert gra
tiā īfundēdo Utrūq; aūt ſm na
turā diuinā pncipalr̄ opat̄ l; me
ritorie ſm hūanā. nā nemo tol/
lit pctā niſi ſolus de⁹ ait Aug⁹.
ꝯtra Julianū. Qꝛ etiā grām nō
ꝯferat niſi de⁹ ex eo pt; ⁊c. dedu
ctōe; hui⁹ mēbri vide i ſ. ſeqnti

De circūciſione dn̄i ſer
mo. II. in ordine. XIIII.

Ocatū eſt
nomen eius ieſus.

Luc. 2. A Ān paucos dies.
diē hūc gl'ioſū celebrauim⁹. quē
nob amabilē ſil' et mirabilē. imo
et imitabilē. ſaluatorꝫ nr̄i reddi
dit natiuitas. Jūgit̄ nūc noua.
recēti gaudio exultatio. dū ho/
die i nati reg' circūciſiōe. nomen
qd̄ ē ſuper oē nomē. a pr̄e ab eter
no ⁊ an̄ ſecl'a noiatū. ab angel' et
mr̄i ac putatiuo pr̄i ioſeph nūci/
atū. ab eiſdem nouo hoi vocitat̄
ſm Orige. Jn q̄ nō min⁹ habe/
mus (q̄; i ei⁹ natiuitate) vn̄ mire
mur. Laudem⁹ atq; imitemur.
Mirabamur i illa die ſūma;
maieſtatē appuiſſe i forma ſui.
Miramur i iſta. eūdē deū verū
de deo pr̄e. ac hoie; ve; d̄ ꝟgine
mr̄e (ſine pctō) genitū. tanq̄; pec
catorē circūcidi. in illo die p mo
dulo nr̄o grās egim⁹. amātes et
laudātes. q̄ ad educēdū vinctos
de carcere. veit redēptor i carce/
rē mūdi hui⁹ Magnificam⁹ to
ta deuotiōe dn̄m hodie. qꝛ cate
nas et vincula nr̄a ſuſcepit. et vt
reos abſolueret ſnoxias manus
eoꝝ catenis inſeruit. Jn natiui
tate vidim⁹ cū paſtoribꝫ ꝟbū qd̄
factū ē abbreuiatū ſup t̄rā puu/
lū ſc; ⁊ tenellū. iacēs in pſepio. q̄
ad hūilitatē imitandā ammone
mur. Hodie i ei⁹ circūciſiōe ſb le
ge factū cognim⁹. q̄ lege; dedit.
vn̄ ad obedictiā nos q legi tene/
mur apti⁹ erudimur. Et ſic i illa
die ntitatꝫ ſue exordio. diuīs hu
mana ſociauit vt heri dictum ē.
Jta i hac. circūciſio ꝟitatē hūa/
ne nature pbat. S; nomē qd̄ ē
ſup oē nomē gl'iam idicat maie/
ſtatꝫ. Ut ei clari⁹ inoteſceret di/
uina natura q̄ ſaluū faciet ppl'm
ſuū a pctis eoꝝ. in circūciſiōe q̄ i
filijs ire pctm̄ origiale delebat̄ ⁊
grā īfundit̄. ꝯgruēti⁹ vocatū eſt
nomē ei⁹ ieſus. q̄ fuere ꝟba i pn/
cipio themal'r aſſūpta. d̄ q̄bꝫ ⁊c.
Auem. B Uocatū ē no. ⁊c.
Qꝛ puer q̄ nat⁹ ē nob. fili⁹ q̄ da.
eſt no. ieſus. i. ſaluator vocat̄. nō
ppt̄ aliq̄; pticularē et tpalē ſalu
tē quā qꝛ aliq̄ ꝯtulerūt figuratiue
nomē ihs ſortiti ſūt. ſ; ppt̄ vniū
ſalē ⁊ ſpūalē ac et̄nā ſalute; quā
nēo ali⁹ ꝯtulit aut ꝯferre potuit
ſatꝫ iā oibꝫ notū eſt xpicol'. nedū

humana pdicatiõe sed angelica
annũciatiõe. ait inq3 gabriel io-
seph. vocabis nomen eius iesus.
Ipse em̃ saluũ faciet populũ suũ
a peccatis eoꝝ. Reuera saluauit
iam populũ suũ. medicinã prepa
rando. Saluat q̃tidie morbum
expellẽdo. Saluabit finalit̃ sa-
nitatẽ pfectissimã ɔferendo. ⁊ si
ne omni defectu ɔseruãdo. Me
dicine pparatio ptinet ad natu-
ram assumptã. Morbi expulsio
ad diuinã. Perfecta sanatio ad
vtrãq3. Medicinã pparauit
dũ medicinalia sacr̃a quibus p
sanguinis sui effusionẽ efficatiã
meruit ɔ pctõꝝ nostroꝝ vulnera
instituit ⁊ ordinauit. De q̃ lateꝯ
ipso die decurso anni circulo me
mor me locutũ. iõ hoc mẽbro di
misso ad aliud me conuerto.
Ubi tria in p̃nti sermõe sunt no
tanda. Primũ in q̃ cõsistit hui⁹
morbi expulsio. ⁊ quõ xp̃o ɔueni
at ꝭm naturã diuinã. Scd̃o q2
ista fit p grãm. vidẽdũ est q̃d sit
grã descp̃tiue. ⁊ q̃ ei⁹ effect⁹ Ter
cio, elicie͂de sunt aliq̃ ꝑitates ad
grẽ cõmẽdationẽ vñ ⁊ exercitari
poterim⁹ ad diuinã potẽtiã cog
scẽdã ⁊ extollẽdã. ¶ Dixi q2
saluator nr̃ nos saluat quotidie
morbũ expellẽdo ⁊ h ꝭm naturã
diuinã. morbũ illũ pctm̃ cẽ ɔstat
quẽ expellit. dũ pctm̃ remitit nõ
imputãdo ipm ad penã ppetuã.
ꝭm illud pph̃e Beat⁹ vir cui nõ
impu. d. pec. ⁊ cui⁹ tecta sũt pctã
vbi Hiero. Quib9 de⁹ dimittit

pctã. tegit ne i iudicio reuelent̃.
sc3 ad dãnationẽ. Uidere ei dei
pccã. ait Aug⁹. est ad penã ipura
re. Auertere aũt a pctis faciẽ. est
ea ad penã nõ reseruare. Nec tñ
pctã aliq̃n dimittit. nisi ⁊ pditã
gratiã restituat q̃ ẽ sanitas ⁊ vi-
ta aie. Siquidẽ dei pfecta sunt
opa Deut. 32. Nõ g̃ impfecte sa
nat morbũ dũtaxat expellẽdo s3
et sanitatẽ ɔfert gratiã infundẽ
do. Nõ eni pfecte san⁹ est. qui ⁊
si dolorẽ mẽbroꝝ nõ sentit. non
tñ ea mouere põt. nec eis vti ad
opa vite s3 hoc posse dat gratia.
Et hoc vult Aug⁹. ɔtra Julia-
nũ dicẽs. Tollit aũt agn⁹ ille pec
cata. ⁊ dimittẽdo q̃ facta sunt. ⁊
adiuuãdo ne fiant. adiuuando
inq3 p gratiã. Utrũq3 aũt ꝭm
natura diuinã pncipaliter opat̃
Nam nemo tollit pctã nisi solus
de⁹. qui est agnus tollẽs peccata
mũdi ait Aug⁹. vbi. s. Idcirco
iudei xp̃m blasphemare crimina
ti sunt. p eo q̃ pctã dimisit quez
deũ nõ crediderũt. Luc. 5. Q2
deniq3 gratiã nõ ɔferat nisi de⁹
ex hoc manifestum est. qm̃ gra-
tia esse nõ potest nisi p creationẽ
Siquidem ex operib⁹ nr̃is gra
tia adquiri nõ potest. sicut cete-
re virtutes morales. q̃ ex opibus
moraliter bonis frequentatis in
nob naturalit̃ generant̃ vt vult
ph̃us 2. Ethic̃. Ait enim Ap̃lus
Si aũt gratia. iam nõ ex opib9
nr̃is. alioq̃n gr̃a nõ esset gr̃a ad
Ro. 11. Q̃d vero creatur a solo

deo est. cũ natura de nihilo nihil facere possit. Si deniq3 ex creatura esse possit gratia. cũ grã illa sufficit ad salutẽ. posset aliq creatura ex suis naturalibꝰ saluari. illa scʒ q̃ grãm ꝓducere posset. qḋ est error pelagij. ideo ꝓpheta ait grãm ꝛ gloriam dabit dñs. D

Ut aũt intelligamus q̃ʒ benigne nos dñs saluat. in impij iustificatiõe. siue pct̃ĩ dimissiõe. sicq3 intelligẽtes dñi misericordiã magis domino grati inueniamur. ꝛ ita ꝑ gratitudinẽ ad maiora dona ꝑcipienda ꝑparemur. Uidendũ est quid sit ista grã qua iustificat̃ impius. ꝛ quid in nobis operetur. Est itaq3 gratia ista ḋ qua loquimur donũ a deo aĩe supnaturaliter infusum. ipam deo gratificãs. ꝛ ad meritorie dilectionis actũ ꝑfectũ inclinãs. Multa quidẽ sunt dona supnaturaliter aĩe infusa. quoꝝ aliqua enũerat aplꝰs. j. Cor. 10. Diuisiones aũt gratiaꝝ sunt. vnus aũt spũs. Et sequit̃. Alij quidẽ dat̃ ꝑ spiritũ sermo sapiẽtie. alij s̃mo scie. ꝛc. Sʒ nullũ hoꝝ anima cui infundit̃ deo gratificat. aut opus eiꝰ meritoriũ reddit. E Habet aũt grã hec multos laudabiles effectus q̃ tñ ad tres reducuntur. qui sunt gratificare. iustificare. ꝛ opa ad que inclinat meritoria reddere. meritoria dico vite eterne grẽ aut glorie. Gratificat ex hoc nude q2 inheret nature btificabili. Nam s̃m Sco. li. j. dis. 17. q. j. est quidã decor nature. diuine cõplacẽs voluntati. que ex hoc solũ ꝙ ornat natura3 cui inheret acceptabilẽ deo facit nõ quacũq3 acceptiõe sed specialiquadã. que est ordinatio in diuina voluntate nature btificabilis ad vitã eternã. Hoc enĩ ẽ esse gratũ deo carũ ꝛ amicũ. esse in tali statu in quo nisi ꝑ peccatu3 delinquat cõsequat̃ vitã eternam. Sic eñ eos qui nullũ habẽt aut hr̃e pñt volũtati3 sue bonũ motũ. reddit deo gratos vt infantes. Et hoc ẽ qḋ dicit Aplꝰs ad Titũ. 3. Ut iustificati grã ipiꝰ. heredes simꝰ s̃m spem vite eterne. Et Act3. 5. ait petrus ꝑ gratiam dñi nostri iesu xp̃i credimꝰ saluari. Et q2 gratificat sequit̃ ꝙ impium iustificat. Justificatio ꝓ̇ppe impij duo dicit remissionẽ scʒ culpe ꝛ acceptationẽ ad vitã glorie. Jmpossibile est aũt eũdẽ acceptari ad gl'iam et sil' obligari ad penã ꝑpetuã. alioquin idẽ eẽt dignus ꝛ indignꝰ vita. ideo necessariũ est ei q̇ acceptat̃ ad vita3 remitti culpã si insit. verũ si infunderet̃ ei qui iniustꝰ nõ esset. nõ iustificaret. Sic olim factũ est sanctis angelis. ꝛ fit quotidie rectis corde. qui opibus suis virtuosis merent̃ vt ꝑexistẽs grã ꝑ noue superinfuse additione3 auget̃. De hac grẽ iustificatiõe scribit̃ Ro. 3. Justificati gratis ꝑ grãm ipiꝰ ꝑ redemptionẽ que est in xp̃o iesu. F Jpsa q3 opa nr̃a red-

dit meritoria ⁊ accepta p̄mio et-
no. nō quidē omnia sed ea q̄ ẜm
grē inclinatiōez eliciunt. p̄suppo
nit quidē meritorio op̄i p̄sonam
eliciētē h̄mōi op⁹ eē acceptā. qm̄
act⁹ ex ol̄e p̄sone nō placet. iō dr
Geñ 3. Respexit dn̄s ad abel et
ad munera eius. prius ad abel q̄z
ad munera. Et hoc quidē esse ac
ceptū dat grā ex sola sui coexistē
tia vt dictuz est. nō t̄n sufficit ad
actū eē meritoriū q̄ sit p̄sone grē
cū talis possit peccare venialit̄. ⁊
facere act⁹ īdifferētes. Oportz g̃
q̄ act⁹ meritorius eliciat̄ ẜm grē
inclinationē. Inclinat hec grā
ad diligēdū deū sup̄ oīa ⁊ i oībꝫ
hoc ē in oībꝫ opib⁹ gl'iaz dei tā-
q̄z finē q̄rere ⁊ ip̄m finem vltimū
scz deū sibi p̄pi ⁊ oībꝫ p̄ferre. iō q̄
nō ordinant̄ in deū ꝯ̄tualiter vel
formal'r. nō eliciunt̄ ẜm grē incli
nationē ⁊ ita non sunt meritoria
vite et̄ne. Et licz ẜm aliq̄s hō
ex natura lib⁹ posset deuz sic sup̄
oīa diligere. maxīe i statu innocē
tie potuit. non t̄n ita p̄fecto actu
nec ita facilit̄ sic̄ cū grā. et oīno n̄
meritorie sine grā. Sic ordina-
uit dn̄s. vt nullū actū acceptet ad
meritū nisi ex grā e'icitū. iō dicit
apl's. 2. Cor. 3. nō sum⁹ sufficiē
tes ali. cogi. ex nob̄ q̄si ex nob̄ scz
meritorie. s3 sufficiētia nr̄a ex deo
est. Et. j. Cor. 15. Cū se dixerat
abūdāti⁹ alijs laborasse. statī ad
didit. Nō aūt ego. s3 grā dei me
cū. itaq3 act⁹ meritori⁹ ex duobꝫ
dependet. ex nr̄o arbitrio libero
et ex grā vt dic̄ mgr̄ dis. 27. scdi.
Nullū meritū est in hoīe q̄d non
fit p̄ liberū arbitriū ex p̄te. Sed
in bonis p̄merēdis cause p̄ncipa
litas attribuit̄ grē. Non em̄ grā
volūtatē necessitat. iō pōt etiā p̄-
ter iclinationē ꝯ̄ agere ⁊ eā suo
demerito p̄dere. Inclinat t̄n ad
agendū meritorie p̄pt̄ deū. iō a-
ctus q̄ztū ad sbam act⁹ ē p̄ncipa-
li⁹ a volūtatis libero arbitrio. ⁊
q̄ztū ad esse meritoriuz p̄ncipali⁹
a grā. q2 h̄ ꝯuenit sibi inq̄ztuz ab
h̄nte grām elicit̄ ꝯformiter incli
nationi grē. Et ẜm h̄ dic̄ Aug⁹.
ad sixtū. volūtas h3 se ad gratiā
vt pedisseq̄ nō dn̄a. cōcomitās n̄
p̄cedēs. Et in de li. ar. Grā h3 se
ad liberū arbitriū sic̄ sessor ad e-
quū. Sessor equū regit et quor-
sum tēdit dirigit. ita grā volūta
tē vt op̄a sua in deū referat diri-
git et inclinat. ℌ Ex illo iā
satis p3. Q2 nō est aliud grā a-
liud caritas infusa. q2 idem effe-
ctus vtrisq3 attribuit̄. Caritas
em̄ est que ad diligendū deū sup̄
oīa inclinat. q̄ deo caros facit. si
ne qua nemo b̄tificat̄. Hoc idez
facit gratia. et ideo tam scriptu-
ra sacra q̄z sancti idem intelligūt
per gratiā et caritatem. et nūc so
li gratie attribuūt q̄d t̄n carita-
tis esse dicunt ⁊ econuerso. Sic
Apl's. j. Cor. 13. docet nulla do-
na p̄desse sine caritate. et. 2. Co.
12. sibi dictū a domino ait suffi-
cit tibi grā mea que nō essent ve-
ra nisi caritas et grā essent idem

Aug⁹. q̄z in Encheri. ait. Sola gratia discernit redēptos a pditis. Et sup ca. Jo. dic. Sola caritas discernit inter filios regni et filios dyaboli. Qđ ꝛ ratiōe fundata in scriptura posset ostēdi. Si eñ essent disticta possent p deū separi. et sic staret hominē esse deo gratū ꝛ nō carū ꝛ ita inimicum. si hr̄et gratiam ꝛ non caritatem. vel deo carum ꝛ nō gratum si haberet caritatē ꝛ nō gratiā. Hoc aūt implicat. q: idez est esse carū ꝛ gratū et amicū. Differunt tñ rōne fm Sco. q: gr̄a respicit deū vt diligētez. q: gratia dicit̄ inq̄ztū deus hz aliquē gratum. caritas respicit deū vt diligibilē q: dr̄ q̄si hn̄s deū carū.

Scdm ptz cur dr̄ gr̄a a doctoribus habitus quidā. licet non sit adquisit⁹ sed infusus. q: aliq̄d simile agit in aīa licz lōge pfectius q̄z hit⁹ adq̄sit⁹. Est eñi hit⁹ acq̄situs quedā q̄litas pmanēs derelicta in potētia opatiua ex actibus frequētatis. inclinās atqz determinans ad similia vt patet ex. 2. Ethic. Expiētia dz aliq̄d hmōi ex actibꝫ derelinq̄. q̄ potētia facili⁹ pmpti⁹ delectabili⁹ ac recti⁹ opat̄ certe pbat. Ita gr̄a potētiā eleuat supra se. q̄ p pctm̄ male īcli nata fuit reflexa ē ad se. vt possit meritorie ꝯ legē carnis in deū tēdere. inclinatqz facilitat ac dirigit. vt recte eliciat ꝯformiter legi caritatis diuine. Et ita fomitez debilitat. nō q̄ remittat aut extiguat fm multos. sz q: potētiā fortificat. Sicut si aui cui alligatus est lapillus. ppter quē minus expedite possit tendere sursum. potētia volatiua in alis fortificaret̄. iam impedimentū diceretur minui. licet lapilli pondus nō esset alleuiatū. Sic se iuuari p gratiā cognouit apl'us. qui cū ꝯtra legē carnis qua cruciat⁹ est exclamauit. Infelix hō quis me liberabit de corpe mortis huius Ro. 7. Subdit gr̄a dei que est p iesum xp̄m.

¶ Ex illo ptz quō gr̄a quā nobis xp̄s attulit. Longe excellit iusticiā originalē quā in adam pdidim⁹. Qm̄ licz p ipam fomes pcti penit⁹ fuit extinctus. ꝛ pfecta obediētia viriū inferioꝝ ad supiores. nō tñ potētiā eleuabat ad meritorie opandū. Neqz p originalē iusticiā adam sine gr̄a saluari potuisset.

Ex istꝫ etiā ē videre q̄ztū donū est gr̄a qua saluat christ⁹ in p̄senti. Donū vtiqz est sup omne donum creatū vt satis patz p apl'm j. Coꝛ. 13. Qm̄ nos amicos dei facit. Propter hanc eñi ait discipulis suis domin⁹. Joh. 15. Jaz vos nō dicam seruos sz amicos. Et Aug⁹. sup ps̄. 103. ait. Respice ad munera eccl'ie. et vniuersis excellenti⁹ caritatꝫ mun⁹ cognosce. Donum quo solo boni efficimur qđ omnia alia creata dona nobis prestare non valent vt ait. Augustinus super cano. Johis. Quidquid vis habe. hoc solum

donū nisi habeas nihil tibi prosunt cetera. ꝛ si alia nō habes. scientiā. pphetiā. ꝛc̃. hoc habe ꝛ implesti legem. Et qḋ omibus gloriosius est. tantū est hoc donū. ꝙ nunq̄ȝ nobis datur. quin ꝛ cū dono tali trinitas ipa seipaȝ donet nec se donat sine h̄ dono. nec donum illud sine se. Sic apl's Ro. 5. testat̃. Caritas diffusa ē in cordibus vr̄is p spiritūsanctū q̇ datus est vobis. nec spūssanct⁹ dat sine patre et filio. Sic Joh. 14. ptȝ. I In omībꝫ hȳs carissimi magnificate ꝛ laudate domini nr̄i iesu christi. magnificentiā ac misicordē bonitatē. quā i impῑꝗ iustificatiōe ostendit. Posset vtiq̄ȝ pctm̄ remittere nō imputādo ad penā. absq̄ȝ h̄ vt i amiciciā assumeret sic cōiter apud homines ꝯsuetū est fieri. sed modicuȝ h̄ reputauit. Nisi etiā hūc q̇ peccando dei amiciciā perdiderat. peccatū dimittēdo. in sui amicabile ꝯsortiū reformaret. Nec ꝛ illud satis visum est infinite misericordie saluatoris. nisi ꝛ adiutoriū gr̄e tribueret. qua in sua amicicia facile remanere possemus. ꝛ per opa meritoria cōtinue crescere. ꝛ de suo munere demonis insidias carnis et mūdi facile. nō sine magno futuri p̄mij merito superare. Poterat haud dubiū sine dono gratie creato ꝛ nos amicos facere ꝛ opera nr̄a ad meritum acceptare. sed in amicicia sine gratie adiutorio quō manere potuissemus? Idcirco statuit vt omni ad se ꝯuertēti ꝛ qḋ in se est facienti peccata remitteret. et simul adiutricē gratiā infunderet. p quā ꝛ huiuscemodi in suaȝ amiciciam resumeret. sic scribit̃ Joh. 10. Gratia ꝛ veritas p iesū christū facta est. K Que vt facili⁹ intelligant̃ loquar methaphorā. Si rex aliquis clemētissimus. tantā misericordiā in suos factur⁹ esset. ꝙ etiam p edictum publicaret. q̇squis inimicoruȝ amiciciā eius desideraret eū in suum fauorē assumere vellet. dū tñ ab offensa cessaret nunc. et p futuro cessare disponeret. Ordinaret deniq̄ȝ rex vt quisquis in amiciciaȝ eius dicto mō reciperetur. acciperet ab eo torquē auream. q̇ rex sibi familiarit̃ adherētes regio insignit honore. vt sic regi amicus ab omnibꝫ nosceret̃. Qꝫ in traditiōe regij muneris. facultatem reciperet talem. q̄tinus omē op⁹ qḋ ageret vbicūq̄ȝ et q̄ȝtūcūq̄ȝ. magnū siue paruū ad honorem regis. p isto remuneratiōnem vltra cōdignū a rege ꝯsequeretur. Et vt viribꝫ conualesceret ad huiuscemodi opa meritoria agēda. lapides p̄ciosos multi vigoris torqui inseruisset. quibus membra portātis torquē ꝯfortarent̃. ne in opando deficerent. sȝ ꝯtinuo magis vigerēt ad merendū. q̇ magis opa rent̃. ac robusta fierēt. ad resistendū omī aduerse potestati. Talis regis clementiā

ac muneris ꝓciositatē quis satis
cōmendare sufficeret. Ecce ta
lis est rex ⁊ saluator noster. Mu
nus qđ nobis largit̄ gratia est.
que ita se habet ad animā sic tor
ques illa ad corpus vt facile ex
dictis deduci poterit. Congrue
igitur tanti saluatoris vocatum
est nomen Jesus. eo q̄ ipse solus
saluet populū suum p̱ gratie sue
donuȝ. qđ nobis prestare digne
tur in p̄senti ⁊ gloriā in futuro.

De circūcisione dn̄i ser mo. III. in ordine. XV.

Onsūma
ti sūt dies octo vt
circūcideret̄ puer. Lu. 2.
☞ A Magnā nobis caris/
simi dies hodierna cōsolationē.
Magnā prebet eruditionē sȝ et
nos dei instruit ad timorem.
Quid eni iocundius pctōri. aut
qđ signū adipiscende beatitudi
nis certius adhiberi potest. q̄ꝫ q̄
in p̄senti tp̄e afflictiōis ⁊ peniten
tie dn̄s noluit nos tam graui le/
gis oneri subesse. cui⁹ onus gra
ue. fructus modicus? Quia ce/
remonie legis gratiā nō cōtule/
runt. Et ne subijceremur. tā gra
uia legis onera ip̄e qui legi nihil
debebat in se suscipere voluit.
Quis nō speraret in dn̄o. q̄s nō
in eū omnē solicitudinem ꝓijce/
ret. tanq̄ꝫ in eū cui cura est de no
bis. j. Pet. 5. Quē i tam infan/
tili ⁊ immatura etate nouit ino/
centem fundere sanguinē vt ab
hm̄oi fusione nocētes liberaret.
Hinc ait Apl's Gal. 4. Misit
deus filium suuȝ fac. ex mu. fac.
sub le. v. e. q. s. l. e. re. Sūma/
riam p̄inde totius vite nostre e/
ruditionē in benedicta sua circū
cisione octaua die facta designa
uit. vt scȝ post regenerationē spi
ritualeȝ baptismi. per septē dies
ambulātes. ad octauā diē circū
cisionis scȝ. in quo omīs circūci
detur defectus pueriam⁹. Se/
ptem dies. sunt septem virtutes
tres theologice. quattuor cardi
nales. Siquidē illumināt rati/
onem ad recte intelligēdū. inflā
mant volūtatē ad virtuose agen
dum. Hij sunt dies in quibus q̄
ambulat non offendit. Nā vir/
tutibus hijs. quib⁹ recte viuit̄.
ad deum. seip̄m. ⁊ ꝓximū. nemo
male vtitur. saltē formaliter vt
vult mgr̄ li. 2. di. 27. Timor de
niq̄ꝫ nō modic⁹ diuie iusticie ac
seueritatꝭ nob̄ vtiliter icutitur.
dum tm̄ rigorē patris ad filium
attendim⁹. filiū vtiq̄ꝫ dilectissi/
mū. vna eadēq̄ꝫ dilectiōe qua se
diligit eternaliter amatū. q̄ eun/
dem queȝ nobis dedit statim in
ortu suo ꝓ nostris peccatis affli
xit. Nam si ita fecit filio ꝓ pec/
catꝭ alienis. q̄d faciet inimico ꝓ
ꝓprijs. Certe nisi cōsummatꝭ se/
ptem dieb⁹ penitētie hic circūci/
datur a defectib⁹ culpe vt effici
atur sic p̄uulus ille veniet dies o
ctauus iudicij in quo circūcidet̄

in peccatis inueteratus. nō iam
a defectuosis sup̄fluitatib⁹. sed
totus ipse absciderꝭ a beatitudīe
et gloria sempiterna. quia ex sua
culpa in p̄senti tp̄e sibi frustra et
inutiliter cōsummati sunt dies
octo vt circūciderꝭ puer. ꝑ grā
Aue maria. B Multam vt
intellexistis loquēdi materiā sa-
cramemtū circūcisionis dn̄i nr̄i
ministrat. s3 facultatē et tp̄s ⁊ vi
res denegant. Ex multis ḡ pau-
ca consideremus. Si nanq3 pu-
er nat⁹. nobis datus est i signū.
quis putabit puer circūcisum a
p̄catione vacare Si eni oīs chri
sti actio nostra est instructio. q3-
to magis passio eius ⁊ sanguinis
effusio. Consideremus breuiꝭ
cur om̄ipotens pater. filium sibi
tam dilectū. in quo sibi semꝑ be
ne cōplacuit in tenerrima hac e-
tate tanq3 peccatorē circūcidi vo
luit. qui peccatum nō fecit. imo
purgationē peccatorū facere ve-
nit. Deinde ex his exhortatio
nem quādā eliciam⁹ ꝑ nostra in
formatione. C Quo ad pri-
mū multas assignāt patres san-
cti rōnes ⁊ ɔgruētias quaꝝ plu-
res colligit beatus Tho. p. 3. q.
37. S3 ad ꝓpositū tres ille suf
ficiāt cause ad morū instructio-
nem accōmode. Prima vt a pe-
nitere desiderantib⁹ superba ve
recundia damnareꝭ. Scd̄a vt
obedientia in tp̄e omnib⁹ com
mendareꝭ. Tercia vt scādali oc-
casio tollereꝭ. Agit siquidē ma-

licia dyaboli vt q̄ ab eo decepti
culpas admittūt inuerecūdi ab
agenda penitētia nimia verecū-
dia retrahanꝭ. Sicq3 verecūdi-
am quā male ꝑiecerunt in deli-
cto. resumūt periculosi⁹ in reme
dio. Unde cōtigit etiā3 hoc. qd̄
omni obuiat naturali rōni. vt e-
rubescant in hijs operib⁹ bonis
de quibus veniunt cōmendādi
qui sine rubore in publico cōmit
tunt vnde apud deū ⁊ homines
culpanꝭ ⁊ cōfundunꝭ. Similes
eis qui nō de putridis vulneri-
bus sed ligata erubescunt. Sic
sunt qui peccare coram omnib⁹
non erubuerūt. verecundantur
cōfiteri. penitētias accipere. Cō
tra tales. puer noster qui pecca-
tum nō ɔtraxit nec cōmisit. s3 re
mediauit. peccati tam dolorosa
remedia accipere non refugit. et
qui nullum vulneris vestigium
habuit. alligatura3 vulneris nō
recusauit. De quo Bernardus
sermone scd̄a de circūcisione ait
In sua circumcisione valde do-
minus elationis humane puer-
sitatem repressit. Erubescimus
eni vulneꝝ ligaturā qui d̄ vulne-
rib⁹ gloriamur. Quē nemo pōt
arguere de peccato. ip̄e peccati re
medium et verecundum ⁊ auste-
rum sine vlla sui necessitate susce
pit. Nos inuerecundi ad obsce-
nitatem culpe. erubescim⁹ peni-
tentiam agere. et qui sum⁹ male
ꝓni i vulnera. pei⁹ inuenimur in
remedia verecūdi Qui pctm̄ nō

fecit nō dedignatus est se pecca-
catorem reputari. Nos et esse vo
lumus et nolumus estimari. ℭ
In hac deniqꝫ circūcisione dn̄i.
obediētia plurimū cōmendat et
omnis inobediētie palliatio au-
fertur. Quis enī se a supiorū su-
orū legis quoqꝫ diuine et huma-
ne obediētia quōlibet excusare
poterit. etiā si dura sint que mā-
dant. cum deus omipotēs ꝓ no
bis humanat⁹. legi cui nihil de-
bebat atqꝫ homib⁹ se subdidit.
cum corpis dolore et sanguinis
effusione. Circūcisio enī data fu
it patrib⁹ in remediū pcti origi-
nalis sic beda ait sup lucā. Idez
salutifere curatiōi auxiliū circū
cisio in lege. ꝯtra originalis pec-
cati vulnus agebat. qđ baptis-
mus agere reuelate gratie tpe cō
sueuit. excepto ꝙ regni celesti ia-
nuam nondū intrare poterāt. tn̄
in sinu abrae post mortem beata
requie cōsolati. supne pacis in-
gressuz spe felici expectabāt. hec
ille. Sed cū nihil peccati. nec o-
riginalis nec actualis in xp̄o na-
turali dei filio habere locum po
tuit. qui similitudinē carnis pec
cati sine peccato assūpsit vt tra-
ctat mgr. di. 3. li. 3. sniāz manife
stum est. qm̄ lex illa circūcisionis
data peccatorib⁹. eum ligare nō
potuit. Ipse deniqꝫ est qui abrae
circūcisionis signum imposuit et
semini suo. Qui deniqꝫ ꝑ moy-
sen famulum suum legem dedit.
non subditus sed domin⁹ legis

Hic Luc. 6. ait Domin⁹ est fili⁹
hoīs etiam sabbati. ℭ Ex q̄
sufficienter nobis domin⁹ osten
dit. qꝫ necessaria est nobis obedi
entia. cum ꝑ nostra inobediētia
abolenda. tāta nobis necessaria
fuit obedientia in filio dei. etiā
in duris et penalibus. ad que mi
nime tenebat. Vn̄ qn̄squis se si
ne obedientia saluari posse exi-
stimat. miserabilr̄ se decipit. et a
via beatitudinis longe errat. di
cente Aug. super Ps̄. Sola o-
bedientia tenet palmā. sola ino-
bedientia inuenit penam. Et ve
re sola inobedientia inuenit pe-
nam. qꝛ sola inobedientia pecca
tū inducit. Tolle inobedientiaz
ab homicidij actu aut cuiuscun
qꝫ peccati. iam actus ille nō erit
peccatum. Non enim peccarunt
filij isrl' occidēdo allophilos. nec
spoliādo egyptū. nec cognoscendo
vxores plures suml' tpe. vt iacob.
Inobediētia enī diuine legis est
formalis rō pcti. et ꝑ eaz peccatū
diffinit sm Amb. et Aug. De-
niqꝫ ꝓpter inobediētiā qua deo
subesse noluit primus atqꝫ supre
mus angel⁹. ꝑdidit celū Adā pa
radisum. Saul regnuz. Achab
vitā et vniuersalit dānat⁹ quili-
bet leticiā sempiternā. Nā ꝙ so-
la inobediētia puniat exp̄mit b.
Bern̄. s. d̄ pasca. Ait enī. Quid
odit aut punit de⁹ pter volūtatē
ppriā. Cesset volūtas ppa et in-
fern⁹ nō erit. In quem enī ignis
ille deseuiet. nisi in voluntatem

ꝓpriā. Est aūt volūtas ꝓpria.
voluntas inobediēs. que sibi in
herens. supioris subesse rennuit
voluntati. Deniqȝ obedientiam
quā domin⁹ hodie exemplauit
verbo multipliciter docuit. ꝛ vs
qȝ ad vltimū spiritū ope cōmen-
dauit. Hanc docuit esse vnicam
et regiam viam ꝑueniendi ad re
gnum. dum quercti cuidā. mgr
quid faciendo vitam eternā pos
sidebo. Respondit. Si vis ad
vitam ingredi serua mandata.
Matth. 19. Quid est serua mā
data. Obedi pceptis. Et de se-
ipso dn̄s ait. Descēdi de celo nō
vt faciam vo. m. sed vo. e. q. mi-
sit me Joh. 6. Facere volūtatem
mittentis. est obedire mittenti.
Aplus quoqȝ. quō obedientiā
dn̄s in finem seruarit. dare cum
fructu ei⁹ ostendit Phil. 2. Fa-
ctus ē inqt obediēs vsqȝ ad mor
tē. ꝓpter qd̄ et de⁹ exaltauit illū
ꝛc. Ecce qualē exaltationem me
ruit tanta xp̄i obedictia sibi.
Sed ꝛ omnib⁹ salutē meruit e-
lectis. Sicut ad Ro. 5. idē ait.
Si eni in vni⁹ delicto mors re-
gnauit ꝑ vnū. multomagis abū
dantiā gratie ꝛ donatiōis et iu-
sticie accipientes. in vita regna-
bunt ꝑ vnum iesum xp̄m. Igit si
cut ꝑ vnius delictū in omēs ho-
mines in ꝯdemnationē. ita et ꝑ
vnius iusticiā i oēs hoies in iusti
ficationē vite. Qua aūt iusticia
aut quo delicto hec acciderunt.
clarius exprimit cū subdit. Sic
per vni⁹ hois inobedientiā pec-
catores ꝯstituti sunt multi. ita ꝑ
vnius obedientiā iusti ꝯstituent
multi. Ecce qm̄tum nobis custo-
dienda est obedictia. qm̄tū fugiē
da rebellio. cū ex illa tota salus.
ex illa omnis pendet damnatio.
ꝓpter quā nobis eam dn̄s tā di
ligenter in suo ingressu. in mun-
dum. ꝓgressu et egressu. doctrīa
et opere exemplauit. ¶ Ter-
cio circūcisus est vt scādali occa
sionem tolleret ꝛ nobis qȝ fugiē-
dum est xp̄i scandalū demōstra-
ret. Cum eni dn̄s silitudinē car
nis peccati assumpserat (hoc est
carnem cū penalibus defectib⁹.
sola miserationis volūtate. q̄ in
nobis originalē culpā ꝯsequunt
Ro. 8. Corpus inquit ꝓpter pec
catum mortuū est. i. necessitatē
moriendi habet ꝛ paciendi vt ex
ponit mgr dis. 15. li. 3.) Si pec-
cati remediū cuius foris preferē
bat similitudinē rennuisset. iudi
catus fuisset a populo precepti
trāsgressor cum parēte. Repudi
atus nihilomin⁹ fuisset a iudeis
tanqȝ alienigena. non de semine
abraam genitus. cui data fuit ī
signū federis et discretiōis ipsa
circūcisio Geñ. 17. Atqȝ ꝑ h̄ ma
gis cōtempta fuisset eius doctri
na et penitus nō recepta. Ut er-
go omniū horū peccatorū in po-
pulo israel occasionē e medio tol
leret. circūcidi cum pena ꝛ dolo-
re voluit qui postea ꝓ oīm pecca
tis fuso sanguie mori venit. Uñ

c[illegible] magnopere nob insinuat q̄tū debem⁹ cauere scandalū pximi in dictis vel factis illicitis. cum ipse dn̄s licita dimisit cum pena vt vitaret scandala primorum. Q̄d etiam posterius iam predicās verbo ⁊ facto clarius demōstrabat. Nam cū Matth. 17. ostendit petro, q̄ ad soluendum tributū minime tenebat̄. nihilo minus addidit vt nō scandalisemus eos vade ad mare ⁊c̄. Sic fidelis ei⁹ discipulus paulus ad Ro. 14. Cum ostenderat nullū cibum cōmunem vel imundū esse. sed oēm gratiarūactione licite posse sumi. nihilominus ppt̄ auferre scandalū a fratre infirmo. ab hijs cibis qui scandalisant docuit abstinendū esse. vn̄ ait. Si ppter cibum frater tu⁹ cōtristat̄. iam non fm̄ caritatem ambulas. Noli cibo illum pdere pro quo christus mortuus est. Et. j. Cor. 8. Si esca mea scandalisat fratrem meū. nō manducabo carnes in eternum. ne frēm meum scandalisem. Q̄si ita a licitis abstinendū est ppter scandalum fratris. Considerate q̄tum illi peccāt. qui illicitis et carnalibus verbis vel moribus. vestitu. ornatu ⁊c̄. maxime in ecclesia primos alliciunt ad peccādū Audiant dn̄m Matth. 18. dicētem. Qui scandalisauerit vnum d̄ pusillis illis minimis. expedit ei vt suspēdat̄ mola asinaria in collo ei⁹. ⁊ dimergat̄ i pfundū maris. Hoc tonitruum expauescāt insolētes q̄ gaudēt i eo q̄ multos scādalisant ⁊c̄. Ecce hētis q̄ circūcidere debetis vt fiam⁹ sic puulus nr̄. q̄tin⁹ trāsitis septē dieb⁹. consummato. i. incepto octauo. Eius em̄ inceptio ɔsūmatio est. cui⁹ ɔsūmatio sine fine pdurat. In ea dēcircūcidamur ab oī corruptiōe ⁊ defectu. assumendi cū dn̄o ad gl'iā q̄ viuit ⁊ regnat ⁊c̄.

In festo Epiphanie sermo. I. in ordine. XVI.

Enite ado ratem eū Matth. 2.

☞ A Hodierne festiuitatis. i. diē nati saluatoris apparitio nobis clarificauit. ac multiplex ei⁹ declaratio exultabilē reddidit ⁊ deuotā. Neq̄ eni solū voluit ad terras descendere. sed etiam inotescere. Non solū nasci sz agnosci. Et licz in die illa sanctissime natiuitatis ex iudea pastoribus innotuit atq̄ in israel magnificatū est nomen eius. Rectius tn̄ manifestationis eius solennitas p̄senti diei reseruat̄. in quo a solis ortu vsq̄ ad occasum laudatum est nomen domini. Dū hodie gentium primicie ab oriente stella duce ad agnoscendum verum orientem sunt pducti. Sicut longe ante per Isaiam pphetatum est. Ambulabunt inquit gentes in lumine tuo et reges in splendore ortus tui Et sequitur

De Epiphania domini

Omnes de saba venient aurum
et thus deferẽtes et laudẽ domi
no annũciãtes eiusdẽ. 60. Item
gentiũ pplus q̃ ambulabat in te
ne. vi. lu. magnã ꝛc. Item omẽs
gentes quascũqꝫ fecisti. venient
ꝛc. ¶ Nã si diligentius presentis
diei gaudia ꝯsiderauerimꝰ itelli
gemus vt guerricus abbas ĩ ser
mone huiꝰ solẽnitatis ait Quia
scđa hodie natiuitas celebraꝛ. q̃
de illa p̃ma natiuitate. tanq̃ꝫ de
causa effectus ꝯsequẽter nata vi
deꝛ Illa siquidẽ quã vsqꝫ hodie
celebrauimꝰ natiuitas xpi ẽ Ista
quã hodie celebramꝰ natiuitas
nr̃a est. In illa xp̃s natus est. In
ista xp̃ianitas nata est. Cum eñ
tria sunt que faciũt nos christia
nos. Fides. baptismꝰ. et altaris
participatio. hodierna dies fi-
dẽ nobis iniciauit. baptisma cõ
secrauit. ac mense celestꝫ miracu-
lum p̃formauit. Mirabilis siq-
dem aquaꝝ mutatio insipidarũ
in vinũ qđ coꝛ hominis letificat
qua sacramẽtalis illa conuersio
panis ꝛ vini in corpus et sangui-
nem quo letificãdi erant celestis
mense cõuiue p̃figurabat. Mi-
rabilis et aquaruꝫ consecratio.
Johis. columbe pariter ꝛ pater-
ne vocis attestatio. quibus no-
bis baptismus sanctificaꝛ. Sꝫ
illud vt ait Berñ. mirabile ma-
ius. ꝙ agnitus est a magis genti
libus ac alienis. qui incognitus
mansit a suis. ſm illud Johis. j.
In propria venit. et sui eum non

receperũt. Nisi enim eum agno-
uissent. minime tanti spacij itine
ra ptranseũtes ad eum venissent
Veniũt aũt ꝛ tanq̃ꝫ deũ adorãt.
et quasi homini offerunt ꝯ̃uis ꝛ
ipsis in muneribus regem. deũ.
et moriturũ hominẽ profiteãtur
Dicentes interriti ad herodem.
ꝛ populum. venimus adorare eũ
Aue maria pro gratia.

☞ B Venimus ãdorare
eum. In hijs verbis tangiꝛ ma-
goꝝ fides eximia. et caritas imi
tanda. In eo nanqꝫ ꝙ venerunt
ostendiꝛ fides certa. qm̃ oportet
accedentem credere. Heb. 11. In
eo aũt ꝙ cum muneribus adora
uerũt. caritas cõmendatur. qm̃
hãc exhibere nos admonet Joh
j. cano. ca. 3. Nõ diligere verbo
nec lingua. sed opere et veritate.
Et Grego. Signum dilectiõis
exhibitio est operis. Magna si-
quidem fuerat magoꝛũ fides. q̃
de longinquo ad vnius stelle ap
paritionem venerũt querere fo-
ris. quem iam intus inuenerunt
Magi quidem qui totius gen-
tilitatis typum gerunt longe fu
erunt a deo. a cuius cognitione
adeo recesserunt. vt ydolis serui
entes omnem quẽ deo debebãt
cultum surdis mutisqꝫ lapidibꝰ
et lignis impenderunt. vt diciꝛ
Sap. 13. et. 14. Et qm̃ nec mira
culis. nec legisdatione. nec p̃phe
tarum oraculis ad dei cognitio
nem. quomõ iudei ad deũ reuo-
cabantur. tanto magis a deo e-

le[illegible]ti. q̄[illegible]to ð errore i errorē p̄fū
2 di⁹ sunt dilapsi. Sed orto illo
rege in quem gentes sperabunt.
Illo scʒ quem mittendum san-
ctus patriarcha Jacob p̄uidit.
ꝛ quē expectationem fore gentiū
ꝓphetauit Gen. 49. Cōmonuit
magos habitatores remotioris
orientis stellis ceteris noua ful-
gentiorq̄ʒ stella. ꝛ de mirandi lu-
minis claritate. viri ad hec expe-
ctanda non inscij. magnitudinē
significationis intelligūt. agen-
te hoc sine dubio in eorum cordi
bus inspiratione diuina. vt cos
tante visionis misterium non la
teret. et quod oculis ostendeba
tur insolitum. animis non esset
4 obscurum. at ait Leo papa i ser-
mone qui incipit. Quāuis sciā.
☞ L Deniq̄ʒ ad iter tantū
cum religiōe se disponūt. ac mu-
nerum preparatione. longam vi
am breui temporis cōpendio ꝑ-
currunt. cōfortati eius fide. qui
venit seipsum omnibus viam tu
tissimā ac cōpēdiosissimā exhibe
re. Ingrediunt̄ iudaici regni p̄-
cipuam ciuitatem. ac in vrbe re-
gia sibi ostendi postulāt quē ad
regnandum didicerunt natum.
ideo eni se stella intrantibus hie
rusalez subtraxerat vt fides ei⁹
quem stella manifestabat etiam
ꝓphetarū testimonia roborarēt
Sicq̄ʒ ardentiore fide expete-
rent. quē et stelle claritas et pro-
phete autoritas māifestabat. q̄-
rētibus enim. vbi est qui natus
est rex iudeorum. Vidimus eni
stellam eius in oriente et venim⁹
adorare eum. audierunt a sacer-
dotū principibus ꝛ scribis. Sic
scriptum est per propherā Beth
leem terra iuda nequaq̄ʒ mini-
ma es in principibus iuda. Ex
te enim exiet dux qui regat popu
lum meum israel. Vadunt itaq̄ʒ
iterato stelle ducatu quousq̄ʒ ꝑ-
ueniunt in bethleem. vbi erat pu
er. quem cum gaudio videntes
in stabulo. quem stella stans su-
pra indicauit plena fide deum ꝛ
hominem agnouerunt.
☞ D Si horum fidem e-
stimare libuerit non facile inue-
niemus cui comparemus. Si
eñi ait Bernardus in ſmone la
tronis fidem. si centurionis cō-
fessionem considero. superexcel-
lere videntur isti. et quia iam mi
racula multa fecerat. iam predi-
catus a multis. iam a multis ex-
titit adoratus. ꝛ quia. qð vterq̄ʒ
sermone confessus est. isti simul
muneribus pronūciabant. Con
fitetur latro regē cum ait. Me-
mento mei cum veneris in reg-
num tuuʒ. Confitetur centurio
filium dei. Vere inquit fili⁹ dei
erat iste. Sed magi personam
regiam auro honorant. huma-
nam mirra. diuinā thure. Sed
videamus ait Bernardus q̄ʒ o-
culata sit fides. q̄ʒ linceos ocu-
los habeat vt nulla adiacente
infirmitate infirmetur. Nam
cognoscunt dei filium lacten-

tem. cognoscũt in ligno pendẽtẽ
cognoscũt moriẽtẽ. Siqdẽ ma-
gi in stabulo agnoscũt. latro ĩ pa
tibulo. Isti pãnis inuolutũ. ille
clauis ↄfixũ. Cẽturio aũt vitã
agnouit ĩ morte. Sz oĩbꝫ hijs
credẽtibꝫ hij q̃ ꝑpe erãt dure cer
uicis iudei increduli declinabãt
Nõne ꝑpe erãt q̃ patrũ instructi
figuris ꝛ ꝓphaꝝ vaticinijs xp̃m
expectabãt futuꝝ. ꝑsentẽ tñ mi-
nime agnouerunt. veritas ꝑ eos
ꝓlata illũinat magos. ꝛ infideli
tas obcecat nr̃os. Carnal' isrl'
ait leo vbi. s. nõ intelligit qđ le-
git. nõ videt qđ ostẽdit. vtit pa-
ginis quaꝝ non credit eloquijs.
Et ꝑpa eoꝝ legẽ scia ait Greg. in
omel'. fit illis ad testimoniũ dã-
natõis. nob̃ ꝑo adiutoriũ credu
litatis. Ecce isrl' maior iam inci
pit fuire minori. Et alienigenis
in sorte sue hereditatẽ intrãtibꝫ.
testamẽti qđ sola lr̃a tenẽt recita
tione famulant. Intrauit ita
qꝫ hodie ĩ ꝑriarchaꝝ familiã gẽ-
tiũ plenitudo/ꝛ bñdictionẽ in se
mine abraaz q̃ se filij carnis ab-
dicãt. filij ꝓmissiõis accipiunt.
dum in hoc die inchoatiõis vo-
catiõis gẽtiũ. in tribꝰ magĩ ado
·6· rãt oẽs populi vniuersitatis au-
torẽ. Sedẽ carissimi in
hac re qđ ↄsiderare debemꝰ sil' ꝛ
timere. Ecce populus ille israeli
ticus. qui ꝑpe erat. quẽ dñs spe
cialiter elegit. quibꝫ innũera bñ
ficia inter inimicos ĩ mari in de
serto. ac terra ꝓmissionis osten-
dit. Quibꝫ ad agnoscendũ deũ
cuncta loquebant. Oĩa inquit
Chris. omel'. 39. eis quasi voces
quedã dñm ꝑdicãtes erãt. Hoc
mare clamabat cũ pedibꝫ trãsire
tur. hꝫ cũ extiguerer aduũsarios. hꝫ
ille aque in sanguinẽ ↄuerse. hoc
irruptio ranaꝝ. locustaꝝ exercitꝰ
eruca ꝛ cyniphes. mãna ꝛ cõtur-
nicũ mľtitudo. Columna ignis
et nubes. ceteraqꝫ eis exhibita ꝓ
digia. Hoc deniqꝫ lex ꝛ ꝓpheti-
ca oracula. quibꝫ etiã futuꝝ ag-
nouerũt. quẽ tñ ꝑsentẽ agnosce-
re noluerũt. Et quare nõ agno-
uerũt ꝑsentẽ. qꝛ certe ꝑsentiã eiꝰ
minime desiderauerũt. siquidez
populus hic dñm labijs honora
uit. ꝓferẽtes veritatẽ testimoni-
um. sz cor eoꝝ lõge erat a dño. iõ
malicia excecauit eos. Et quare
ꝑsentiã nõ desiderabant? Certe
scriptura doctrice nouerunt. qꝛ
iusticia cingulũ lumboꝝ eiꝰ. ꝛ qꝛ
nõ ſm visionẽ oculoꝝ iudicatu-
rus esset. sed in iusticia et equita
te Isa. 11. Ideo impietatibꝫ suis
metuentes. iusti iudicis refuge-
rũt equitatẽ. ꝛ magis terrenis q̃
celestibꝰ delectati. terreno adhe
serũt regi ꝛ celestẽ ↄtempserunt.
Qđ et euangelica testatur histo
ria. Nedũ eni herodez sz et oẽm
cum eo hierosolimã ad rumores
regis nati turbatos fuisse refert
Et qꝛ seipsos deicecerũt suis ob-
cecati sceleribꝫ. ꝛ gratiã dei quã
gaudio inenarrabili excipere de
buerũt. ne terrena perderẽt cum

[illegible]re refutatũt. nihil i eis etiã mille pcedentia beneficia pficere potuerũt. Sicut Chris. ait. Si mille adhibeas medicinas. mille munimẽta pferas. meliorẽ facere ⁊ emẽdare nõ poteris. nisi ipse prius qd̃ in se est pferat et pponat. Ideoq3 q2 dño restiterunt. receperũt a dño repudij libellũ. ⁊ terrenis que pdere metuerunt priuati. simul celestia pdiderũt. ¶ Sed reuera timendum. ne multos isti pfidi hodie habeãt imitatores vtinã nõ pcessores. Qui etiam nũc si spũaliter pcipiunt nasci xpm turbant cum herode. Quid putaẽ si hodie aliq̃s in iusticia iudicare veniret cũctosq3 reformare. An nõ seculi huius homies. in potẽtia. honoribus. maleq̃sitis. fedis voluptatib9 gloriantes turbarent. huiusmodi quoq3 extinguere sic xpm herodes molirent? Si pncipum pompã. clericorum auariciam. laicorũ inobedientiã moderare molireẽ. timeo ne omnes in eum cõiurarent dicẽtes. Nolumus hunc regnare super nos. Luc. 19. Sed caueamus carissimi ne incidamus in idipm incredulitatis exemplũ. et tanto grauius iudicemur. quãto clarius dominũ cognoscentes. eius voluntati resistimus. Qm̃ teste veritate. Seruus sciens voluntatem dñi et nõ faciens vapulabit multĩ. Qui aũt nõ cognouit ⁊ fecit digna plagis. vapulabit paucis. Luc. 12. Quis autẽ dubitat nos deũ eiusq3 volũtatem clari9 in nouo testamento cognouisse. q3 in ve. testa. iudei. Lõgeq3 plura recepisse bñficia sacramẽtoꝝ. Ve itaq3 nobis. Si plus iudeis dñm offendim9. timeamus ne et nos tandẽ a dño repudiari ptingat. et simul cũ terrenis celestib9 priuemur. Nã oia in figura cõtigerũt illis. scripta aũt sũt ad correptionẽ nr̃aꝝ. i quos fines seculi deuenerunt. j. Cor. 10. et Ro. 11. ad ppositũ ait. Noli altũ sapere sed time. Si eni de9 naturalibus ramis sc3 iudeis non pepcit. ne forte nec tibi pcat. Et sequit vide g̊ bonitatẽ et seueritatẽ dei. In eos quidẽ q̊ ceciderũt seueritatẽ. In te aũt bonitatem. si permanseris in bonitate. Nos itaq3 aliorũ iactura edocti cum beatissimis magis stelle ducatũ sequamur. linquẽtes pctã. ad dñm toto corde puertamur. vt dicere possim9. venimus adorare eum. Et tm̃ de primo. S

Tangit in scdo sanctoꝝ magorũ caritas imitanda quã demõstrauerunt in opeꝝ exhibitione. non quorũcunq3 sed in opere precipuo caritatis qd̃ est adoratio. Adorabant nanq3 dominũ summa adoratiõe. que latria dicitur. qm̃ inuentũ puerum tanq3 summũ bonũ ⁊ vniuersitatis dominũ reueriti sunt oia bona sua animã. corpus. res exteriores. ab ipso se recepisse sunt professi. qm̃

de omnib⁹ acceptis homagiū p̄/
fiterunt. Nam adorauerūt fm
anime actū interiorē. pciderunt
corpe. obtulerūt de tpali substā/
tia. aurū. thus ⁊ mirrā. nō modi
cam sed sine dubio magnā q̄nti/
tatem. Nō enim frustra dixerat
euāgelista. aptis thesauris suis.
quasi magnū aliq̄d fuissent ob/
laturi. ❡ In quibus deniq̄z
muneribꝫ omniū statuū oblatio
nem cōprehendūt. Perfectoꝝ si
quidē est offerre aurū purissime
caritatis q̄d in camino tribula/
tionis cōsumi nō potest sed pur/
gari. Siquidē caritas oīa suf/
fert. omnia sustinet. nunq̄z exci/
dit. j. Cor. 13. Proficientiū aūt
est offerre thus deuote orōnis.
ac suauem virtuosarū actionum
odorem. sicut incensum in cōspe
ctu dei dirigere. in quorū psona
ait ap̄lus. Christi bon⁹ odor su
mus. 2. Cor. 2. Incipientiū aūt
est offerre mirrā penitētie. p cor/
poris castigationē. ⁊ cōtinuā pu
gnām cōtra vicia. quos idem re
p̄ntat ap̄ls. j. Cor. 9. cū ait Ca/
stigo corpus meū et in seruitutē
redigo. ne cum alijs predicauero
ipse reprobus fiam. Nos er/
go patres nostros. gentis nostre
primicias studeam⁹ possetenus.
imitari. Et si velut adhuc imbe
cilles ⁊ a perfectione longe distā
tes nondū valemus offerre aurꝫ
cum pfectis. nec thus cū pficiē/
tibus. saltem mirrā offerre cum
incipiētibꝫ nō negligam⁹. Nul/

la nos seueritatis retrahat s[...]
cio. qm̄ in terrā venit. ac appuit
nobis benignitas ⁊ humanitas
saluatoris ad Titū. 3. In eo vti
q̄z benignitas ī quo humanitas
Quid enim ait Bern̄. tantope/
re declarat eius misericordiā q̄z
q̄ ipsam suscepit miseriā? Qāto/
q̄z se minorem fecit in humanita
te. tāto maiorem exhibuit in bo
nitate. Ideoq̄z venit paruulus.
quia paruulos facile donare q̄s
nesciat? Quatinus sic se facilē
ad indulgentiam demonstret.
☞ I Ecce enim ait Bern̄.
Quasi saccum plenū misericor/
dia sua deus pater misit in terrā
saccum in passione cōscidendū.
vt effundatur q̄d in eo latet pre/
cium nostrum. Sic enim in per/
sona resurgentis. Ait propheta.
Concidisti saccum meum et cir/
cūdedisti me leticia. Saccū vti/
q̄z. et si paruum. tn̄ plenum. Par
uulus quippe datus est nobis.
sed in quo habitat omnis pleni/
tudo diuinitatꝭ. Paruulus iste
paruo dono placatur. offeram⁹
contritionis mirrā. paruū imo
minimū donum. Quid enim mi
nus est q̄z peccare noluisse nec vel
le? Nec tn̄ paruam misericordiā
cōsequimur. In qua re ⁊ hoc cō
siderem⁹ oportet. qm̄ fm bern̄.
fmone. j. de Epi. Sicut modo
nemo est qui recōciliari non pos
sit. ita post paululū nemo q̄ pos/
sit. Et sicut benignitas apparu/
it vltra omnem spem. vltra oēm

[illegible]ationē. ita similem expecta
bimus iudicij districtionē. Nā
vt omnes scirem⁹ quāta distri-
ctōe veniret. tāta illa mansuetu-
do puenit. Ex magnitudine in-
dulgentie magnitudinē vltiōis
intelligam⁹. Immensa ē dei mi-
sericordiā. sed nō minor iusticia
Multus ad ignoscendū. mult⁹
ad vlciscendum. Sed misericor
diam priorē vendicat locum. vt
si voluerimus districtio inueni-
re nō possit in quē seuiat. Pro-
pter hoc eni benignitatē proga-
uit. vt pena recōciliati seuerita-
tem videam⁹ securi. Nō ergo ca
rissimi ɔtemnam⁹ p̄ntem dei mi
sericordiā. si futurā volum⁹ iu-
sticiam non sentire. Hec Bern̄.
Si quoq; strennue dei miseri-
cordiā per oblationē mirre que-
sie erim⁹. ɔualescere tandē pote-
rimus. vt magoꝝ exemplo etiam
thus deuotiōis. ⁊ tandē dn̄o of
feramus aurū pfectionis. Qḋ
nobis prestare digneꝛ qui hodie
apparuit gentibus. Christus ie
sus dn̄s noster. cuꝫ p̄re ⁊ sp̄ūsan
cto in secula bn̄dict⁹ Amen.

In festo Epiphanie dn̄i
Sermo. II. in ordine. XVII.

Vidimus stellam eius i ori-
ente. et venimus adorare
eum. Matth. 2. A Pre
cipuis festiuitatib⁹ sctā mr̄ eccle
sia octauas addidit vt mag̃ dei
beneficia nedū cōmemorem⁹. sꝫ
velut mūda aialia ruminantes.
iterū atq; iterū cordib⁹ nr̄is repeti
ta arcius infigam⁹. quatin⁹ di-
uini amoris ignis qui bn̄ficiorū
memoria quasi lampas oleo pa-
scit. in nob ampli⁹ nutriat. Atq;
dū gr̄tiores inuenimur. ad alia reci
piēda dispositi mag̃ efficiamur
vn̄ Cassi. sup illḋ ps. Qm̄ miſi
cordia tua an̄ oclos meos ē. dic
iugiter sibi sbueniri facit. cui col
latū bn̄ficiū sp an̄ oculos existit.
meliora eteni mereꝛ accipe. q̄ col
lata sibi bn̄ficia pbaꝛ de corde
nō amittere. Ac demū vt ea q̄ no
bis imitāda sunt ex diuinis acti
onib⁹ diligenti⁹ inspectꝫ tenaci⁹
consideren⁹ ⁊ imitemur. naꝫ vt
Aug⁹. ait sup Gen̄. ad lr̄am que
xp̄c in ope gessit. significationis
gr̄a fecit. Quō g̃ nō pociora. po
tioris significatōis gr̄a fecisset?
Quapropter ecclie istituta se
quēs nō incōgruū duxi vt i hac
dn̄ica quā currētis festiuitatꝫ o-
ctaua intercludit. materiā festi
quā pridie sm historiā insufficiē
ter licꝫ pposui. nūc iuxͣ tropolo-
giā ad morū nr̄oꝝ informationē
put pmiseraꝫ detorquerē. Qḋ
vtiq; cōuenieti⁹ nunc q̄ in festo
pncipali locū sibi vēdicat. Nam
sm Bern̄ in sermone de epipha.
Quāuis putile est genus loquē
di contra vicia ⁊ ad virtutum cō
mendationē. nō tamē festiuitati
bus sꝫ dieb⁹ ceterꝫ videꝛ oportu-
nius ɔuenire. Festiuis aūt ⁊ ma-
xime in pcipuis solēnitatib⁹ ma

gis circa ea que solēnitatis sunt imorandū vr. vt pariter et erudiat animus et incitet affectus. Cum ergo primo in sermone ꝓximā nostrā vocationē qua gentiū ꝓmitie quorū nos reliquie sumꝰ ad fidem stella duce sunt vocati deuote audiuimꝰ. quorū oculis carnalibus. dñs noster suā carnem. mentalibꝰ ꝟo deitatē ostendere dignatus est. Nō minꝰ attente nūc ex eorundē inq̄sitione. inuentione. fideli adoratiōe audiamus quid nobis figuraliter et ſm misticā intelligentiā agendū ꝓponat. Sic eni ait Grego. verba sacrā eloquij sunt intelligenda. vt in veritate credant facta. ⁊ tñ ꝑ significationē misticā nobis aliquid insinuent moraliter faciendū. Quod vt ordinate ſm historie seriem fiat. resumpsi verba thematis prioris ſmonis que sunt. Vidimꝰ stellā eius ⁊c. de quibꝰ ⁊c. Aue. Vidimus stellā ⁊c. ꝓmo moralisanda est historia. scdo ad idē flectēda ē dñice pñtis euangelica doctrina.

B Cū hō microcosmus. i. minor mūdꝰ. nec nō ⁊ ois creatura solet appellari vt Mar. vl. Predicate euāgeliū omi creature ſm Greg. i omel. vel q2 i ipm creata cetera referant. vel q2 in ipo sit aliq̄d q̄ cū q̄libet creatura ꝑticipat iueniat. nō absonū erit si in nob ⁊ stella ⁊ magi. ⁊ cetera de q̄bus historia. req̄rant. Magi q̄ tres nō incōgrue tres ꝓncipales potētie aie itelligunt. q̄ sūt [illegible] ria itelligētia ⁊ volūtas. Hij magi sūt ⁊ reges. qm̄ i eis sedes ē sapiētie ⁊ ꝑ eas cūcte opatiōs hūane regunt ⁊ dirigūt. Nisi eni memoria rer spēs teneret. ꝑ q̄s itelligētia agēda dictādo demōstraret. Volūtas q̄ȝ executionē ipararet. nō vtiq̄ rōnal' posset hō dici sȝ magis bestial' sic equꝰ ⁊ mulꝰ q̄bus nō ē itellectꝰ. Hec gētiles sūt ⁊ barbare qñ deū in noticia nō hñt. sȝ tradite sūt i reprobū sensū. faciūt ea q̄ nō ꝯueniūt. repleti iniq̄tate ⁊ malicia. quō de gentibꝰ loquit apl's ad Ro. j. Cū itaq̄ȝ i diebꝰ herodis. i. regnāte in ill' dyabolo. cuiꝰ se ſuos cōstituūt ꝑ pctm̄. nascit xp̄c. Nascit inq̄ȝ i mēoria aut tenui cognitōe Stella eis radiat i oriēte h̄ē in rōnis supiori pte q̄ etnis rebꝰ cōspiciēdis vl' ꝯsulēdis adheret. vt dic Aug. 12. d tri. h̄ē q̄ r̄spicit etna. vel tpalia ſm regl'as eternas In hac rōnis pte orit stella eius. Stella ista sinderisis pōt accipi quā supiorē rōis scintillā appellat Hiero. sup ezech. que licȝ nūq̄ȝ penitꝰ extiguit. latet tñ sepe et occultat sȝ nato xp̄o i cogitatōe ipa fulget i oriēte. Est em̄ sinderisis nihil aliud q̄ȝ hitꝰ ꝓmi ꝓncipij practici vt vult Sco. di. 39. li. 2. hoc ē. ē id q̄ iclinat aia ad assetiēdū ꝓncipijs practicis. vl' ē met potētia itellectiua ex se inclinata ad assentiēdū ꝓncipijs practicis vt vl't Lādol. di. 39. li. 2. ⁊. oc[illegible]

[..]ũt principia pma falsa eẽ nõ
po[...] [..]nderisis sẽp recta
Principiũ etiã fm phm. j. poste.
ex termis noscit̃. ideo nunq̃ põt
extingui. licz tunc occultet̃ cum
talia principia i intellectu nõ co/
gitant̃. Oritur in occidente qñ
nos assentire facit pncipijs pra/
cticis ordinantibus nos ad finẽ
sub fine. vt cum inclinat nos ad
assentiendũ illis. Iustũ est faci/
endum. omne bonũ diligendũ.
q2 bonum. q2 appetibile. facien/
dum est alij. qđ appetit̃ fieri sibi
talis fulsit hec stella in naturali/
bus phis. qui virtutes coluerũt
vicia detestati sunt. q2 ille hone/
sta. ista turpia. Opera enim que
sic fiunt ⁊ in hunc finem ordinã
tur. et si sunt bona de genere. nõ
tñ meritoria eo q nõ procedunt
ex radice caritatis. nec ordinant̃
in finem vltimũ. Sed in orien/
te orit̃. qñ inclinat nos ad assen/
sum pncipioꝝ dirigentiũ nos in
opus ꝑpter finẽ vltimũ. vt sunt
talia. iustum est faciendum q2 a
deo pceptũ. vel regule diuine cõ
sonum. peccatũ vitãdũ q2 regu/
le diuine dissonũ. Et omĩa diui
ne regule cõsona sunt facienda.
dissona fugiẽda. Hec in quã pn
cipia ad rõnis ptem orientalem
deputant̃. E Mouet q̃ hec
stella. anime scz potẽtiã. ad seq̃n
dum deũ dũ memoria recolit di
uinas pfectiões. cogitando q̃m
bonus deus. q̃ misericors iust[.].
q̃ iustus et importabilis malis ⁊

similia. Intellectus dictat huic
optimo deo fore adherendum.
et a sibi displicentib⁹ abstinẽdũ
Voluntas ꝑpositũ bonũ conci/
pit ac dictamini rõnis se confor
mãs. iam pfitet̃ se errasse ⁊ spõ/
det sue vite emendationem.
Potest etiã hec stella nõ incon/
grue intelligi. gratia dei preueni
ens. qua deus trahit pctõres il/
luminãdo itellectũ ad erroris ꝑ
prij cognitionẽ. et preparãdo vo
lũtatẽ ad boni opis appetitionẽ
đ quo multa loquit̃ mgr̃ di. 26.
li. 2. Hanc vtiq̃ propheta a dño
pecijt cũ ait. et misericordia tua
preueniet me. Ps. 58. Cõcepto
itaq̃ bono emendatiõis ꝑposi/
to. q2 generale est ꝑpositũ et ad
generalia dirigit sinderisis. non
ad pticularia. opus est ⁊ alio du
ctore qui modũ emẽdatiõis vi/
te prestituat. ac bonã cõceptã vo
luntatem ad particularia opera
dirigat. Act⁹ quidẽ sunt singu/
lariũ. j. Metha. et vniũsalia nõ
mouent in opus Hui⁹ ductoris
ducatũ in magis vt dictũ est sup
plebat instinct⁹ spũssancti. q̃ ad
nos lex ⁊ scptura. fm illud Luc.
16. habẽt moysen ⁊ pphetas au/
diant illos. D Verũtñ non
nulli qui iam exierunt a manife/
stis peccatoꝝ illecebris viã arri/
puerũt ad xpm in ꝑposito bono
sed christũ querũt in hierusalem
q̃ ciuitas erat regia ⁊ seculi pom
pis plena. qui scz in mũdana cõ/
uersatiõe et honoribus dñm in/

ueiri posse putāt. Qui ꝛ carnali
b⁹ amicis fautoribꝫ cōplacere pu-
tāt. sil'r ꝛ dn̄o famulari. Claudi-
cāt siqͥdē in ambas ptes. nūc mū
do. nūc dn̄o ſuientes. Cōtra q̄s
p Helyā dr. 3. Regū. 18. Usq̄ q̄
claudicatis i duas ptes. Si dn̄s
est de⁹ seq̄mini eū. Si aūt baal
seq̄mini eū. Baal vetustas vl' de
uorās iterp̄tat. q̄ recte mūdo cō
uenit pctōꝝ vetustati implexo.
suorūq̄ꝫ seruitoꝝ nedū aīas sꝫ et
corpa deuorāti. Quippe mūdo
obsequētes plura corpis icōmo-
moda sufferūt q̄ꝫ hij. q̄ dn̄o i tra
quillitate viuūt Et nemo potest
duob⁹ dominis seruire ait veri-
tas. Matth. 6. duob⁹ dn̄is vti
q̄ꝫ ɔtrarijs. q̄tum ꝑo mūdus ille
dn̄o ɔtrariat. ipe expressit. Joh.
7. Me inquit odit mundus. q2
ego testimoniuꝫ phibeo de illo.
q2 opa ei⁹ mala sunt. E In
hierusalem fuere herodes. sacer
dotū pn̄cipes. ꝛ scribe ppl'i Dn̄m
itaq̄ꝫ q̄rūt apd herodē q̄ i inicio
sue ɔuersionis sb spē zeli aiaꝝ. ac
legis diuie. platiōis statū q̄rūt. in
q̄ tanq̄ꝫ alioꝝ rectores. in alijs vi
cia arguāt. iusticiā amistrēt et q̄
q̄ꝫ deformia reformēt. Herodes
q̄ppe in pellib⁹ gloriās interp̄tat
pelles mortuoꝝ aialiū ab extrisi
co corpi velut indumētum adia
cēt. In hijs gloriant. q̄cūq̄ꝫ se ne
glectis. i primorū emēdatiōe q̄si
ab eo inducti se extollūt. Hic ap
petit⁹ ꝛ si foris spēm boni hꝫ q̄si
zelantis aiaꝝ lucra. Sꝫ reuera ex

radice latentis supbie pcedit
alioꝝ defect⁹. nō aūt ... vite
re pmittit. q̄s si claro oculo intu
erent. in seipis cogn̄scerēt q̄ emen
dāda eēnt. in se iuenirēt vbi p̄m
ordinatā caritatē foret reforma
tio inchoāda. Hic cū dn̄s senio
rū ppl'i i terra scribēdo oc'los a-
periret. mulierē quā pri⁹ de adul
terio accusabāt. pprioꝝ criminū
ɔfusi intuitu. nō dānabāt. vt hr̄.
Joh. 8. Hic aplus ait. j. Thim.
3. Si q̄s domui sue pesse nō scit
quō eccl'ie dei diligētiā habebit
Nō eni platio in eccl'ia dei a q̄q̄ꝫ
appetēda ē. lꝫ dū iniūgit sit susci
piēda. De q̄ Aug⁹. 19. d ci. c. 19.
Loc⁹ supior sine q̄ ppl's regi nō
pōt. et si ita teneat atq̄ꝫ admistre
tur vt decet. idecēter tn̄ appetit.
q̄ꝫobrē ociū sctm̄ q̄rit caritas. ne
gociū iustuꝫ suscipit neccessitas
caritatis. quā sarcinā si nemo ipo
nat pcipiēde atq̄ꝫ intuēde vacan
dū ē veritati. si aūt iponit suscipiē
da ē ppt caritatis necessitatē. hec
ille. Nequaq̄ꝫ g̃ cū herode i pelli
b⁹ alioꝝ aialiū. i. i aliena pbita-
te nob ē gloriādū. sꝫ gl'ia n̄ra sit
testimoniū ɔsciē n̄re. 2. Cor. 1.
F Alij xp̄m q̄rūt apud sacerdo
tū pn̄cipes. isti sacerdotes auari
cie exēplū ptulerūt. que tāta i eis
fuit vt etiā sacerdotiū ip̄m pecu
nia cōpabāt. vn̄. 3. Re. 13. Qui-
cunq̄ꝫ volebat iplebat man⁹ suas
et fiebat sacerdos. Apud sacer-
dotes xp̄m querūt quicūq̄ꝫ ppt
largas elemosynas faciēdas. di

[illegible] illicite cōgregāt. vt nōnulli in clero plura bñficia pter necessitatē vite ꝛ stat⁹ tenēt vt hospitalitatē tenere. noua bñficia fūdare diuinū ꝛ cultū valeāt augmētare. Sic laici nimijs et indebitis lucris. pauperū exactiōibus. multiplicib⁹ fraudib⁹. diuicias aggregāt ꝺ quib⁹ postea pascere pauperes xp̄i queāt. Ecce xp̄m querūt in pauperꝫ specie. sed nō eo mō quō deberēt. Laudabile plane ꝓpositū. Sꝫ iniustū est executōis negociū. Quid enī mai⁹ est. de supfluis dare elemosynā. an carere supfluis ꝓpt deū? Nec in munerꝫ q̄ntitate sed caritatis ꝛ affect⁹ magnitudine cōplacet sibi de⁹. Ideo viduam duo minuta ī gazophilaciū mittentē. dn̄s ipe ptulit cūctis etiaꝫ magna dona offerētib⁹. ꝑ eo q̄ ista de penuria sua. isti de hijs q̄ eis abūdarūt intulere. vt habet Marc. 12. Luc. 21. Et Ecci. 34. Qui offert sacrificiū ex substantia pauperꝫ. quasi q̄ victimat filium in ↄspectu pr̄is sui. Hic dn̄s ne sub colore elemosynaꝝ auidi essem⁹ ad diuiciaꝝ aggregationē. Nō integros iubet dare panes. Sꝫ frāge inq̄t esuriēti panē tuuꝫ. Isa. 58. Et pbēti calicē aq̄ frigide siciēti. mercedē repromittit. Matth. 10. Hic tobias filium erudiēs ait Quō potuerꝭ ita esto misericors. si multū tibi fuerit abūdāter tribue. ꝛ si exiguuꝫ tibi fuerit. etiā exiguū libent̄ impertire. eiusdē. 3.

S Apud scribas ppl'i nōnulli xp̄m querūt qui ꝓpt legis diuie cognitioneꝫ ꝑfectiorē. vt aiūt. curiosa q̄q ꝑquirūt. vtiliora ꝟo ac sese ↄcernētia ꝑtereūt. Sic ꝛ ipi scribe legē tenētes nesciērt dn̄m. iō ꝺ eos ait dn̄s Isa. 56. specl'atores ei⁹ ceci oēs nesci. vni. vidētes vana amātes somnia. Uehementer laborant ad studendum ea vñ intellect⁹ il'umineꝫ. modicū vnde inflāmeꝫ affect⁹. q̄si ī die dn̄i querēdum sit a nob q̄ntū fuerit intellect⁹ acut⁹ ꝛ erudit⁹. ꝛ nō magꝭ q̄lis fuerit affect⁹ nr̄ ad dn̄m deū nr̄m. q̄ꝫ scꝫ simplex. q̄ꝫ hūilis. q̄ꝫ fidelis ī dei iuicio fuerit ꝺm vocatiōeꝫ q̄ vocati fuerit Tales sūt q̄ adhuc ī scp̄tura nouicij. nōdū ꝑma fundamēta ītelligētes stati ad q̄cunqꝫ difficilia ꝛ obscura legenda. temerario q̄dā ausu rapiunꝫ. q̄sqꝫ vt Hugo. ait li. 5. dydas. audire ꝟba dei ꝛ discere delectat. nō q2 salutifera sꝫ q2 mirabilia sunt. Scrutari archana et inaudita volunt. multa scire. nihil facere. Hos ergo ait ille quid aliud agere dicam q̄ꝫ preconia diuina in fabulas cōmutare. qm̄ auditum pascere conātur. non animum quibus lectio scripturarum que ad edificationem esse deberet. vertiꝫ in errorem. Hij sapientissimū paulū attendāt qui etiā ipo teste. Gal'. 1. an̄ suā ↄuersionē ī lege ꝓfecit supra ml'tos coetaneos suos. de se

j. Cor. 2. dicētē. Nō eni ait iudi
caui me scire aliqd inter vos. nisi
iesum xpm ꝛ hūc crucifixū. Ec-
ce phiam nostraȝ. cui nō tam co-
gnitione ꝙ amore inherere de-
bemus. Discipulū quoqꝫ suū thi
moteū a vanis ꝛ sine disciplina
questionibꝫ multipliciť cohibet
et omnes hortať Ro. 12. dicens.
Nō alta sapientes sed humilibꝫ
cōsentientes. qui eni scrutator ē
maiestatis. opprimeť a gloria ait
Salomon Prou. 26. ca. Que-
runt nihilominꝰ xpm apud hero
dem principes sacerdotū et scri-
bas. Qui cum vitam emendare
volentes de sua cōuersione tra-
ctant apud sapiētes ꝛ reputatos
mūdo. spernētes simplices pau-
peres ꝛ dııotos. Cōtra quos dr
Eccl. 37. Cū viro religioso tra-
cta de sanctitate. et sequiť. Ani-
ma viri sancti annūciat aliqn̄ ve
ra ꝙ septem circūspectores sedē-
tes in excelso ad speculādū. Nec
tn̄ spernendū est consiliū etiā eo-
rum qui male sunt vite dū nō ex
suis ſȝ ex scriptura loquunť. qm̄
talia nō quasi sua ſȝ quasi dei cō
silia scripturaȝ inspirantis sunt
imitanda. vt fecere magi qui re-
licto herode et iudeis secuti scri
pture cōsiliū ab eis receptū. stel-
lam meruerūt habere ducē. Ita
ꝛ nobis stella q̄ ꝑ vicia ꝯrutū fu
co contecta occultabať dū ratio
ipsa in errorē deijciť iudicās ex-
pedire qđ nocet Rursus appa-
ret qn̄ xpm ſm scripture testimo
niū querimus in bethleem iude.
Bethleem domus panis interp̄
tatur. Juda cōfessio sonat. Pa
nis est verbū dei dicēte domino
Matth. 4. Nō in solo pane vi-
uit homo. sed in omni verbo qđ
ꝓcedit de ore dei. Panis ille cō
firmat cor hominis quo se cōfit
mari orabat ꝓpheta. Confirma
me in verbis tuis. Simus nos
bethleeȝ. habeamꝰ in nobis hūc
verbi dei panē Audiamus illud
deuote. custodiamꝰ diligenter.
et vrificabimur. Nasceť qꝫ i no-
bis verbum patris qđ est christꝰ
dn̄s. qui est panis vite. Joh. 6.
Bethleem quidē ait Micheas
ꝓpheta. paruula es in milibꝰ. ne
cesse est simus ꝑuuli. simꝰ humi-
les. qꝛ suꝑbis resistit ꝑuulus no
ster. humilibꝰ dat gratiā. j. Pe.
5. Nouiter hec illa singularis vir
go que ꝛ mentē ꝛ corpus castissi-
mum illi in sua humilitate p̄pa-
uit hītaculū dn̄mqꝫ ipsum quē fi
de cōcepit. etiā corporaliter par-
turiuit. Hinc ipsa testimoniū ꝑ-
hibet respexit inquit humilitatē
ancille sue. Simus ꝛ iuda cōfi-
tentes nostra peccata corā dn̄o.
qꝛ omnia in ꝯfessione lauantur.
Nonne hoc ipm est qđ dn̄s do-
cens nos petere a patre panē no-
strum quotidianū statim adiun
xit. Dimitte nobis de. no. Sic
ergo si paruuli fuerimꝰ. verbum
dei custodierimus. et peccata no
stra lauerimꝰ in cōfessione. iam
sumus bethleeȝ iude in qua na-

sci... et habitat dñs. Nō ergo
vt moyses ait Deut. 30. Supra
nos est verbū hoc. verbum vtiqꝫ
caro factum. non ꝓcul a nobis.
nec in celo situm vt possis dicere
quis nr̄m pōt in celuꝫ ascendere
ut deferat illud. Nec trans ma-
re vt transfretare nō possis. sed
iuxta te est in ore tuo et in corde
tuo. Domum ergo intrem⁹ ani-
me nostre ꝑ diligentem vite nr̄e
discussionē ⁊ status ꝓprij examē
ne qđ sibi incūbit. negligere con
tingat. ⁊ inueniemus eum. in no
bis habitantē. ipse enī est sapien
tia patris que dicit. delicie mee
esse cū filijs hominuꝫ. Prouī. 8.
Nescitis inquit apl's qꝛ templū
dei estis ⁊ spūs dei habitat ī vo-
bis. j. Cor. 3. ⁊ iterū. vos estis tē-
plū dei viui dicit dñs. qm̄ habi-
tabo ī vobis. 2. Cor. 6. Et. j. c.
13. An nō cognoscitis vosmetipsos.
qꝛ christus iesus in vobis ē. nisi
forte reprobi estis. et Heb. 3. xp̄c
tanqꝫ fili⁹ in domo sua que do-
mus sum⁹ nos. si fiduciā habe-
mus. et gloriā spei vsqꝫ in finem
firmā retineam⁹. Inuenimus ḡ
eū in nobis ꝑ amorosam cogni-
tionem nos saluantē et pctā nr̄a
remittentem. caritas enī operit
multitudinē peccatoꝝ. Cum ma
ria. i. gratiaꝝ plenitudine. Tan-
tum vtiqꝫ grē ɔfert plenitudinē
q̄ntum se homo reddit capacem
ipso dicente ꝑ ꝓphetam ps̄. 80.
Dilata os tuū et ego implebo il-
lud. Ecce apparuit quō querit̄ ⁊
quō inuenit̄ in bethleem iudā.

☞ I Inuento igit̄ dño ꝓci
damus ꝑ verā obedientiā. iugo
suo nos penitus submittēdo. di
centes ex animo illud ps̄. Uerū-
tñ deo subiecta esto aīa. Adore-
mus per firmaꝫ fidem. recogno
scentes qꝛ ipe est dñs de⁹ noster.
creator ⁊ redemptor noster. nos
aūt populus eius. in sua fide vi-
uētes. vt dicit̄ Ro. j. Iust⁹ ex fi
de viuit. Offerāt quoqꝫ reges
nostri munera. Uolūtas aurum
purissimi amoris. qui ꝑ nullius
tribulatiōis caminū ɔsumatur.
caritas omnia suffert. omnia su
stinet. nunqꝫ excidet. j. Cor. 13.
Talem vtiqꝫ amorē vt omnia di
uino amori postponat et nihil p-
ter deum diligat. qđ non ꝓpter
deum amet. vel ad minus qđ sa-
lutis exposcit necessitas vt nil cō-
tra deū amet. paratus omnibus
renunciare que diuinis obuiant
mandatis. Offerat intelligētia
thus deuote orationis. Multū
quippe valet oratio iusti assidua
iusti inqꝫ. qui diuinis obtempat
mandatis. Qui aūt declinat au
rem suā ne audiat legē ait Sa-
lomon Prouī. 28. orō ei⁹ erit exe
crabilis. Offerat deniqꝫ memo-
ria cōmissoꝝ delictoꝝ mirrā con
tritionis ⁊ corpis castigationis.
que licet sit amara tñ hominē q̄
peccato mortuus fuerat ɔseruat
vt ait Bern̄. ne defluat et iteruꝫ
in vicium putrefiat. Offerat q̄ꝫ
mirrā interne cōpassiōis s̄m illđ

Can. j. Fasciculus mirre dilect⁹ meus cōmorās inter vbera mea. quatinus mereat in sonno. h est quiete ⁊ pace ɔsciētie iam nō reprehēdētis de peccato suscipere angelicā custodiā ne redeat ad herodem ꝑ recidiuā. sed ꝑ aliam viam humilis scꝫ ɔuersatiōis cōtra suꝑbiam. ɔtinentie ɔtra luxuriam. sobrietatis ɔtra intēperantiā. caritatis ɔtra inuidiam mansuetudinis ɔtra iram. exultatiōis ɔtra accidiā. liberalitatꝭ cōtra auariciā reuerti valeat ad patriā beatitudinis sempiterne. quā nob ɔcedat iesus xp̄c cū patre et spiritusancto in secula benedictus. Amen.

In festo Epiphanie sermo. III. in ordine. XVIII.

Btulerūt

ei munera aurum thus et mirrā. Matth. 2.

A Celebrato ꝓxime ea q̄ valuimus deuotione die letissimo. quo nobis peccatoꝝ mole dampnabiliter oppressis. natus est saluator qui est christ⁹ dn̄s in ciuitate dauid. (abscōditus quidē in pauptatis humilitatisq̄ʒ habitu. a paucis ī die illa est agnit⁹) Nō disparibus gaudijs. et hūc diē clarissimū agam⁹. quo ad cognoscendū. adorandūq̄ʒ dei filium. tres magos preuia stella perduxit. atq̄ʒ per hoc omni natiōi eundem venisse saluatorē declarauit. Prec[illegible] ait Leo in ser. qui incipit. Hodiernā festiuitatē) m̄lta documēta. que corꝑalem dn̄i natiuitatē indicijs declararent. siue cū beata virgo maria. fecundandam. se spū pariturāq̄ʒ dei filiū. audiuit et credidit. siue cum salutatione ipsi⁹ in vtero elizabeth. nō dum natus Johānes ꝓphetica exultatione cōmotus est. quasi inter matrꝭ viscera clamaret. Ecce agnus dei q̄ tollit pctā mūdi vel cū ortū dn̄i angelo annūciante. pastores celestꝭ exercit⁹ sunt claritate circundati. vt nō ambigerent de potestate pueri. quē erāt in ꝑsepe visuri. nec putarēt q̄ in sola natura hominis esset editus. cui superne milicie famularet occursus. Sed hec atq̄ʒ alia hmōi paucis tunc vident innotuisse ꝑsonis. que vl' ad cognationē marie virginis. vl' ad ioseph. sancti familiā ꝑtinebāt. Hoc aūt signum qd magos in longinquo positos. ⁊ efficaciter mouit. ⁊ ad dn̄m iesum ꝑseueranter attraxit illius sine dubio sacramēti gre. et illius fuit vocationis exordiū qua nō in iudea tm̄. sed etiā ī toto mundo. christi erat predicandum euangeliū. vt per illam stellam que magoꝝ visui splenduit. israelitarū ꝟo oculis nō refulsit et illuminatio significata sit gentium. ⁊ cecitas iudeorum hec illc. Quantā ꝟo gratiarūactionem debeamus ꝓ illuminatio-

ne[illegible]tium probat iudeorū exce catio quicquid fuere ingrati suis demeritis sunt excecati. propter incredulitatē inquit apl'us fracti sunt Ro.11. et sequitur. Noli altum sapere sed time. vide bonitatem dei in te. seueritatē in eos qui ceciderunt alioquin et tu excideris. Honoremus ergo sacratissimā diem. in quo salutis autor apparuit. adorem⁹ quoque omnipotentem in celis. quē magi infantem venerati sunt in cunabilis offeramus dona mistica per deuotionem cordis internam. sicut illi obtulerunt ei munera. aurū thus et mirram. de quo pro gratia Aue maria. ¶ B Ouis in hodierna dn̄ice declarationis die multipliciter dominus legitur manifestatus. eadē quidem die. sed tempore nō eodem Nam tredecimo natiuitatis sue die. vt vult glo. magis stella duce in bethleem iude ciuitate dauid ostensus est. eadē denique die euolutis. 30. ānis. vt vult Bern. Baptisatus a iohanne in iordanis fluuio. voce patris. Hic est filius meus dilectus in quo mihi bene complacui. et spiritussancti descēsione in corporali specie columbe. celebri testificatione manifestatus est. Ipsa denique die. vno anno reuoluto. ad nuptias vocatus miraculorum suorū primicijs. mutatione scz aque in vinum potētia diuinitatis sue. discipulis suis omnipotens innotuit. Unde et crediderunt in eū Joh. 2. Quia tn̄ adhuc sanctum ac virginale matris cōmemoramus puerperiū. ac dulcis ē nobis saluatoris nostri infantia. eam que magis facta est in infantia apparitionē. principalius colit ac solēnizat ecclesia. In octaua ꝓo die de secūda. Et sequenti dominica de tercia festum facit. qd̄ cantica eorundez dierum declarant. Et recte primā domini apparitionē celeberrima festiuitate honoramus nos. qui de gentilitatis errore. sola dei misericordia conuersi sumus. qm̄ vt dicit Leo papa. Agnoscimus in magis adoratoribus christi vocationis nostre. fideique primicias exultātibusque animis beate spei inicia celebramus. Exinde enim in eternam hereditatem cepim⁹ introire. exinde nobis loquentium christū scripturarum archana patuerūt. Et veritas quā iudeorum obcecatio non recepit. omnib⁹ nationib⁹ suum lumen inuexit. Hec ille. Hanc ergo nostram vocationem. in ipsis magis iniciatam. secundum quod euangelica prodit historia attente audiam⁹ vt denique quid nobis misericordiam a domino cōsecutis agendū sit clari⁹ cognoscam⁹. ¶ Euangeliū itaque ita dicit. Cū nat⁹ etc. C Dimissa expositiōe lr̄ali qm̄ plana est. diligēter consideremus quid ad tantorum patrū nr̄orum imitationem agendū nobis proponat. ne et

nos ingrati in idipm incidamus
iudaice incredulitatis exemp.ũ.
Sicut ad Heb. 4. hortat. Si
inquit Ro. 11. naturalib' ramis
nõ pepercit. ne forte nec ⁊ tibi p-
cat. Et quidẽ dignum p oẽm
modũ est. nos in hac die nr̃e de-
sponsationis. vocationis ⁊ spiri
tualis nr̃e natiuitatis oblatiões
dño offeram⁹. sicut ⁊ patres no-
stros hodie fecisse legim⁹. Qua
lia. querit Aug⁹. ser. d natiuita-
te q̃ incipit. Rogo vos fratres.
Sunt inquit multi qui vouent
alius pallam. alius oleũ. ali⁹ ce-
ram ad luminaria noctis. alius
vt vinũ per vnum annum nõ bi-
bat. alius vt ieiunia certo tempe
faciat. Alius vt carnem non co-
medat. Nõ est istud votũ opti-
mũ et perfectũ. adhuc meli⁹ vo-
lo. Nõ elegit dñs nec ꝓpiciatur
specie tua. nec oleo tuo. nec ieiu-
nio tuo. sed hoc quod in te rede
mit. hoc ipm offer. hoc est animã
tuã. Et quõ animã offeram⁹ o-
stendit. cum subdit. Cogitatio-
nib⁹ sanctis. morib⁹ castis. ope-
rib⁹ fructuosis. Auertẽdo a ma
lo cõuertẽdo ad bonũ. damnan
do viciũ. amando deũ. Cui con
cordat illud Eccĩ. 35. Sacrifi-
cium salutare. attendere manda
tis. ⁊ discedere ab omni iniqui-
tate. Et Michee. 6. Quid di-
gnũ offeram domino. Sequit'
Indicabo tibi o homo quid sit
bonũ. ⁊ quid domin⁹ requirat a
te. vtiq₃ facere iudiciu₃. diligere
misericordiã. et [illegible]
lare cũ deo tuo. Hec quide faci-
mus si mistice aurũ thus et mir-
ram cum magis offeramus. Cũ
eni magos hec obtulisse legim⁹.
nos de thesauris nr̃is ait Amb.
sup Luca₃. talia munera pfera-
mus. Habemus eni thesaurũ il
lum in vasis fictilib'. Quid er-
go aurũ. quid thus. quid mirra
significet audiamus. Et quidẽ
ad littera₃ hec fidem instruunt.
q̃m hijs muneribꝰ dño oblatis.
in eadem psona. incõmutabile₃
deitatem. potestatem regiam. ac
passibilem ⁊ verã humanitatem
magi ꝓfessi sunt. In quo here-
ses arrij. manichei. nestorij ⁊ eu-
thicetis. ceterorũq₃ circa xpi di-
uinitatem vel humanitatem er-
rantiũ ɔfundunt'. put late ꝓse-
quit' Fulgentius in sermone de
Epipha. qui incipit. Nostis fra
tres carissimi. Thus enim ad sa
crificiũ. Aurũ ad tributũ. Mir
ra ad sepulturam ptinet mortu-
orum. Omnia hec ait idem san-
cta fides nostra veraciter offer-
re nõ desinit. dum vnũ eundẽq₃
verum deũ. verum regẽ. ve₹ ho-
minẽ p nobis vere mortuum cre
dit. D Ad tropologia₃
tñ nos ɔuertentes videam⁹. si in
vasis nostris hec munera inueni
re possimus. vt ⁊ nos dño offera
mus. Habem⁹ aũt tria vasa siue
tres sacculos ĩ anima nostra. in
quibus cuncti thesauri nr̃i sunt
reclusi. Hij sunt intelligẽtia. vo-

[illegible]s virtus executiua. Hijs
enim [illegible]us potētijs. cuncte vir
tutes itellectuales ⁊ morales sed
et eorū actus causaliter reseruan
tur. In hijs deniqꝫ aurum thus
et mirra mistice recluduntur.
Quid enim aurū moraliter re/
ctius. qꝫ sapientia ꝫ vt Gregori⁹
omel. 10. testatur significat de q̄
Salomō ait. Thesaurus desi/
derabilis requiescit in corde sa/
pientis. Et iterū si diuitie appe/
tuntur. quid sapientia locuple/
tius. Sap. 8. Quippe auꝝ splē/
det ⁊ durabile magis est. ⁊ ceterꝫ
metallis preciosi⁹. Et d̄ sapiētia
scribit̄. qꝛ clara est ⁊ nunqꝫ mar/
cessit. Sap. 6. Preciosior deni/
qꝫ est cunctis opibus. ⁊ omnia q̄
desiderant̄ huic nō valent cōpa/
rari. Prouerb. 3. Tesaurus aūt
ille in ꝓmptuario intelligētie col
locatur. Thus ꝟo qd̄ in sacri/
ficio incendit̄. frequēter orōnis
deuotionē representat. sicut ait
ꝓpheta regius. Dirigat̄ oratio
mea sicut incensum in conspectu
tuo. Et Joh. in Apoc. Incensa
(angelo thuribulū aureū in ma
nu habente) data. docet esse ora
tionē sanctoꝝ. Eiusdē. 8. Est āt
oratio sm̄ Dam̄. affectus mētis
in deum. ꝑ amorosam scꝫ affecti
onem. Affectio aūt que ꝑncipale
in oratione est. ad alteram thecā
voluntatē scꝫ ꝑtinet. et in ei⁹ the
sauris numeratur. Mirra ꝟo
quia amaritudinem habet. exte
riorum laborem operū quib⁹ ꝑe
na annexa est ⁊ fatigatio vn̄ in ꝑ
sona fideliū laboratorum dicit
sponsa in canticis. Manus mee
distillarunt mirrā primā. Can̄.
5. Pertinet itaqꝫ mirra ad the/
sauros executiue potentie.
E Offeramus ergo dn̄o auꝝ
d̄ sacculo itellectiue. Quō? Cer
te nō equa omnium est oblatio.
Offert incipiens. Offert auruꝫ
et ꝓficiens offert abundantius
iam perfectus. Incipiētes do
mino aurū offerunt. qui doctri/
nas fidei ⁊ morū diligenter que
runt. reuerenter suscipiūt. ⁊ tena
citer custodiunt. Diuinas reue/
latiōes ⁊ scripture sacra dogma
ta. et quecūqꝫ ecclesia credenda
tradit. sue prudentie anteponūt
simplici ⁊ pia fide credētes. et in
captiuitatem redigentes. omnē
intellectum in obsequiū fidei. 2.
Coꝝ. 10. Voluentes semper mē/
te illud Ecci. 16. Ne sis incredu
lus verbo dei. cuius nō dubitat
esse quidquid ecclesia cuius ipse
sponsus est credendū tradidit.
Qui ꝟo credere rēnuit. nisi que
suo intellectu videt. nihil domi/
no offert. sed aurū sibi reseruat.
Quorum deniqꝫ solicita est cu/
ra. inuestigare et intelligere sine
quorum cognitione peccata vi/
tari non possunt. qualia sunt ꝓ/
cepta d̄calogi ⁊ cetera ecclesie sta
tuta. quantū statum suum cōcer
nunt. Dico solicita. quia tanta

ad min⁹ quantā apponūt ꝓ corporalis vite sustētatiōe ꝓcuranda. imo maiorez. quo vita spūal' que sine hoꝝ cognitiōe fuari nō pōt. maior ē corpali. Memores illius sapientis. Que p̄cepit tibi deus cogita semꝑ. Quoꝝ demū ꝯsilia semꝑ in dn̄o ꝑmanent ꝫm consilium tobie. Tob. 4. Ita vt in omnibus agendis deū respiciant. Min⁹ offerre nō potest q̇squis dei mādata custodire satagit. Et iō hec oblatio auri oīm iustoꝝ est. Nec absq3 illa spes est alicui fideli. F Proficiētes ꝯo in via dn̄i ac virtutū adquisitioni insudantes. aurū intelligēti⁹ copiosi⁹ offerūt. dum nedum necessaria salutis scire laborant sed omnē cogitatū. oīme ꝯsiderationis studiū. a vanis et inutilibus cōpescere conant. Quibus omne studiū et omnis doctrina de curiositate suspecta est. q̄ non ordinat actu vel habitu. mediate vel imediate ad bn̄. moraliter gratuiteq3 viuendum. Scientes qꝛ vt dicit Gerson. in de studio religios. In illa die extremi examinis. non interrogabit. q̄tum acut⁹ fuerit intellectus et eruditus. sed qualis fuerit affectus noster ad dn̄m deū nostrū. hoc est q̄ simplex. humilis. deuotus. spontaneus. ⁊ fidelis in dei seruitio ꝫm eam vocatiōez q̄ vocatus fuerit. Hy rumores fugiunt. nouitatib⁹ aures includūt De curiosis nō [illegible] lum eam intellect⁹ eruditionem querūt. quib⁹ affectus valeat inflāmari. Ita etiā nō mō illa q̄ necessario ꝓ sua et suoꝝ ac pauperum sustentatiōe mente tractare cogunt. sed qd̄ magis ꝯgruit. saluti ⁊ diuino honori ꝑtractant. Agunt siquidē more apum. que flores singulos ꝯtingūt. ⁊ quidq̇d dulce ⁊ generādo melli accomodū gustauerit. sine floris lesione in alueolū cōportant. Non difformiter ipi oculo intellectualis cōsiderationis floridas amicorum dei ꝯuersationes ꝑuolāt. sctōꝝ virtutes ꝑlustrant. gratiā vniuscuiusq3 explorāt. ⁊ q̇dquid dulce sanctū ⁊ suaue inuenerint. in alueolum memorie recondūt. Siquidē ab alio hūilitatis. ab alio paciētie ⁊c. flores decerpūt. Atq3 nō soluz hoc cognoscere. s3 ꝑ imitationem in mores trāsfundere. eisq3 domū mentis contendunt ornare. In hoꝝ ꝑsona ait sponsa in canticis. ca. 3. Surgā et circuibo ciuitatem ꝑ vicos et plateas querā quem diligit anima mea. Que verba pulcerrime ad ꝑpositū exponit Richardus ca. 2. super cantica.

☞ G Perfecti vero abundantissime aurum suum offerūt quia totum quod habent impēdunt. quatinus mereātur a deo ꝯtēplationis grā illustrari. Nil sibi seruāt. Nil sue industrie at-

[illegible]uiũt fm apl'i cõsiliũ. stulti fi-
unt [illegible] fiũt sapiẽtes deo. j.
Cor. 3. Sciẽtes qꝛ stulta mun-
di elegit deus vt ↄfundat sapiẽ-
tes. j. Cor. j. Quid eni ait Gre-
go. 27. moraliũ in fi. quid ĩ hoc
mundo stultius q̃ꝫ amissa nõ q̄-
rere. possessa sapienter relaxare.
nullam ꝓ acceptis iniurijs iniu-
riã reddere. imo accepta vna ad
aliam per pacientiam se prepara
re. Hanc sibiipsis maximam in-
ferre putant iniuriam. si ad qđ-
cunqꝫ transitorium suas cogita-
tiones cum deliberatione refle-
cterent et se ab eternorum medi-
tatione impedirent. Ideoqꝫ ni-
hil terrenum. nihil forense. sꝫ so
lum ea que dei sunt mẽte pertra-
ctant. Nouerunt enim. quia ne-
mo potest duobus dominis ser-
uire. aut eni vnũ o. ha. ꝛ al. dili.
ꝛc. Matth. 6. Et. 2. Thimo.
2. Nemo militans deo implicat
se negocijs secularibꝫ Propheta
quoqꝫ ait. Uacate ꝛ videte quo-
niam ego sum deus. Qꝛ si aliq̇d
preter ꝓpositum per corporales
sensus ingeritur. qm̃uis terrenũ
q̃uis carnale. atqꝫ alijs in lasci-
uiam cedat totum eis vertitur ĩ
sincerissimas meditatiões. No-
uerunt enim in omnibus. creatu
ris. quia in omnibus est vestigi-
um dei. deum speculari. d' quibꝫ
verissimum est verbum apostoli.
quia diligentibus deum omnia
cooperantur in bonũ. Ro. 8. hij
quia mortui sunt et vita eorum
abscõdita est cum christo. Col'.
3. Nihil se scire iudicãt. nisi chri
stum. ꝛ hunc crucifixum. Hec e-
orum omnis philosophia. Ideo
qꝫ omnem intelligentie thesaurũ
offerunt deo. ☞ H Uide
amus modo quomõ de thesau-
ro appetitiue potentie thus offe
ramus. Et dictum est. s̃. quia ꝑ
thus mentis ascensus siue affe-
ctus in deum significat. q̇ ꝛ prin
cipalius est in oratione. ꝛ frequẽ
ter per thus significat. Thus er
go offerunt quicunqꝫ ad deũ be
ne. i. amorose afficiunt. Nõ qui
dẽ illa affectiõe. que dulce quod
dam sentimentum est ꝛ suaue. cõ
sequẽs bonas meditationes vel
cogitationes de deo. que excitat
quãdoqꝫ deuotionẽ. i. ꝓmptitu
dinem voluntatis applicandi se
totaliter ꝛ delectabiliter ad ea q̄
pertinent ad dei famulatũ et ho
norẽ. sꝫ fm sctm̃ Tho. scda scđe.
q. 72. qñqꝫ etiam sequit vel co-
mitatur. Quã quidem dulcedi-
nem vel deuotionem multi q̇ spi
rituales esse volũt idocte credũt
fore gratiã gratũ facientẽ. Hãc
dum sentiunt. se securos putãt.
Dum carent vehementer tristan
tur. putãtes se a deo derelictos.
ideo in omnibus suis exercitijs
hoc querũt vt dulciter affici pos
sint. Qđ si datur iam se putant
cõprehẽdisse. ꝛ in hac cõcessa q̇e-
tant ꝛ ea quo ad possunt fruunt

Errant hij periculose. Nam de
hac affectione ita loquit̃ Rich.
ser. 6. sup cā. Dulcis in deum af
fectus. interdū minus diligentē
et minus perfectum plus afficit.
Nō eni tm̄ q̄s diligit q̄tū hunc
sentit. Nam quodāmō ille car/
nalis est ꝛ fallax. ꝛ hūanitatꝫ in/
terdū plusq̄ꝫ gr̄e. cordis q̄ꝫ spūs.
sensualitatis q̄ꝫ rationis. ita vt
magꝫ accēdat̃ aliq̄n ad min⁹ bo/
nū. ꝛ min⁹ ad maius. ꝛ ad id qđ
amplius sapit q̄ꝫ qđ expedit. hoc
affectu discipuli errabāt ꝛ carna
liter deū diligebāt. cui⁹ p̄sentia
carere nolebāt. Vn̄ etiā nō dili/
gere arguebāt̃. qꝛ qđ delectaret
magꝫ q̄ꝫ qđ expediret ā̄plectabat̃
Sic interdū carnal' aliq̄s ꝛ imp
fect⁹ ad deū afficit̃. non ꝙ valde
diligat. sed ꝙ dulcedinē gr̄e de/
gustat. que q̄tū durat tm̄ iuuat
Q̄diu eni durat dulcedo tā diu
durat dilectio. Et sequit̃ inter/
dum hāc magꝫ sentit leuis corde
ꝛ inops gr̄e. Exigue eni letificat
pauperē. Subdit. sufficit etiaꝫ
aliquotiēs affect⁹ ille dulcꝫ a ma
lo spū. cuius causa ibidē cōseq̄n
ter subinfert̃. vide ibi. Hec iō
dixi. ne qui hanc sibi sentiunt ni
mis creduli sint. aut in ea confi/
dant. sed ad veram dei et liberā
dilectionem eliciendam fortius
conētur. Q̄ꝫ qui hec nō sen/
tiunt nihil turbentur. dūmō tm̄
qđ in se est agere non p̄termittāt
Non enim dulcedinem illā do/
min⁹ acceptat. tanq̄ꝫ aliquid
muneratione dignu. [illegible] nobis
nō est nec in nostra potestate est.
J Sed est alia dilectio
dei. quā libere elicim⁹ p̄supposi/
ta cognitione dei per fidem. ƀm
dictamen rōnis recte. fidei lumi
ne illustrate. q̄ deo bene ꝑpter se
ip̄m volum⁹. atq̄ꝫ in eius ꝑfecti/
one gaudemus. ꝛ nos sue volun
tati cōformare cupimus. Et hic
amoꝛ dispositio ꝑrima ē ad gra
tiā gratū facientē. ꝛ ea inexistēte
ac cooperante meritoria est vite
eterne Et de hac dicit vbi supra
Rich. ꝙ hec amore tm̄ diligit q̄ꝫ
tum quilibet in virtute fundat⁹
fuerit. ac in seruandis mandatꝫ
fidelis habet̃. Hic ḡ amoꝛ thus
est illud bene redolens in cōspe/
ctu domini. Sicut de sic aman
tibus Apl'us ait. Bonus odoꝛ
christi sumus deo. 2. Coꝛ. j.
Hoc thus offert̃ in triplici diffe
rentia. Offerunt eni incipientes
dum deū ꝑpter seip̄m plus om̄i/
bus diligūt. nec q̄dcūq̄ꝫ dilectuꝫ
etiā si magis carnaliter afficeret
equaliter deo appreciant̃. Qui/
imo parati sunt magis omnē di
lectionem postponere. q̄ꝫ diuinū
deserere amorem. Nullū maius
damnū imminere posse credētes
q̄ꝫ hac dilectione et ꝑ cōsequens
gratia priuari. Tales nihil dili/
gunt cōtrarium. aut incompati/
bile dilectiōi diuine. Sed tamē
multa impertinentia delectabili

te[illegible] amplectunt. Diligūt deū ꝓ
pter [illegible]. Nihil diligūt ꝯ
deū. sed q̄dā diligūt nō ꝑpt deū
Cauēt ꝓhibita. ꝯcessa vtunt li/
centia vtunt mūdo ⁊ carne. ſ; ci/
tra trāſgressionē mandatoꝝ dei
Et vt aplus. j. Coꝝ. 7. ait Gau
dent de trāſitorijs. ſ; q̄ſi nō gau
dentes gaudēt. Emūt ſed quaſi
nō poſſidētes ⁊c̄. Quia ſm Gre
go. omel. 36. ſic tenēt q̄ mūdi ſūt
vt tn̄ nō ꝑ ea teneant i mūdo. ter
renas res poſſidēt nō poſſident.
habent res tꝑales in vſu ſed eter
nas in deſiderio. tꝑales in itine/
re ſed eternas in ꝑuentiōe. Gau
dēt itaq; ſed tanq; nō gaudētes.
q: ſic de tꝑalibus bonis hilare/
ſcunt. vt tn̄ ſemꝑ ꝑpetua tormen
ta ꝯſiderent. et in hoc ꝙ mentem
gaudio ſubleuāt. hanc cōtinuo
pondere ꝓuidi ſermonis ꝑmant
Emūt ſed quaſi nō poſſidentes
dum ad vſum terrena ꝑparāt. et
tn̄ cauta cogitatiōe ꝑcenident ꝙ
hec citius relinquent. Mundo
quoq; vtunt ſed quaſi nō vtant
q: ad vite ſue miniſteriū cuncta
exterius neceſſaria redigūt. ⁊ tn̄
hec eadē ſue menti dn̄ari non ſi/
nunt. vt ſubiecta foris ſeruiant.
et tamē nunq; intentionē ad al
ta tendētis frangāt. nō dicit re/
tardant. ſed frangāt. Hij ter/
rena oīa nō ad deſideriū. ſed ad
vſum aſſūt. q: rebus quibuſcū
q; neceſſarijs vtunt. ſed nihil ha
bere cū pctō cupiūt De rebus q̄;
habitis cōtinue mercedes q̄rūt.
et plus gaudēt d̄ bono oꝑe q̄; de
bona poſſeſſiōe hec ille. Hoc ḡ
mō d̄ theſauro volūtat; thus of
fert icipiētes. nec min⁹ offerre po
terit q̄cūq; in ſtatu ſalut; eſſe cu/
pit. Nimirū plus ſibi de creatu/
rarū amore indulgere nemo pōt
ſine mādatoꝝ trāſgreſſione. ſine
q̄ꝝ obſeruātia in via itur ꝑditio
nis. K Abundāti⁹ aūt offe/
runt hoc dilectiōis thus ꝓficiē/
tes. qui nō ſolū oīm ib; diuinum
amorē ꝑferūt. ſ; etiā ad act⁹ di/
lectōis eliciēdos frequēti⁹ ſe ex/
ercent. q̄b; iā oīm coꝝ amor inci/
pit vileſcere. quib⁹ retardātur a
ꝓfectu. Memori mēte cōmēdā
tes. illud Aug;. li. 10. ꝯfeſ. Mi/
nus te amat q̄ tecū aliq̄d amat.
q̄d nō ꝓpter te amat. Idcirco a
carnalib; voluptatib; etiā ꝑmiſ
ſis. ⁊ mūdi implicatōib; q̄ztū va
lēt ſe expediūt. virtutū exercitijs
quib; ad forti⁹ amandū cōuale
ſcāt intendūt. leti ad ſeruiendū
deo. triſtes ad negocia mūdi q̄s
huic mūdo plus cogit neceſſitas
vel ꝓximi vtilitas q̄; voluptas.
Quoꝝ corda q: incipiūt diuina
caritate dilatari. icipiūt ⁊ ipſi in
via mādatorū. nedū ire ſ; curre/
re. i. cū deſiderio ꝓficiſci. Sic
ꝓpha ait. Viā mādatorū tuorū
cucurri cum di. c. meū. Hij ſm
Greg. omel. 15. ſup Ezech. qui/
buſdā neceſſitatib; obligati. hu
ius mūdi cur; infuiūt. ⁊ vn̄ iā ex

magna parte excusserūt animū. ibi adhuc tenent inuiti. Cumq3 super imposita terrene occupationis portāt onera. minus in preceptis celestib⁹ exercent. Anhelare medullitus ad eterna gaudia nō vacant. ipsa in eis sua desideria aliquādo languescunt. quia animo curis tpalibus prepedito vera gaudia que agnouit amare tm̄. nō licz. quātū libet. In eo abundanti⁹ ꝑorib⁹ thus offerūt q2 minus eorū amor diuisus est. ꝛ integrior ad deum. quo tpalis cura et dispēsatio magis grauat q̄3 delectat. ¶ Sed amoris thura abundātissime deo accendit. qui nedū deum diligit ꝑpt se et cetera plurimū diligit ī deo sed nec seipsuz diligit nisi ꝑpter deum. q2 vt Bern̄. ait. in de diligendo deū. diuino inebriat⁹ amore anim⁹. factusq3 sibiipsi tanq̄3 vas ꝑditū. totus pergit in deum. et adherens deo vnus fit cū eo spiritus dicens illud ps̄. Defecit caro mea et cor meuz. deus cordis mei ꝛ ps mea de⁹ in eternum. ps̄. 72. Cui ꝑmisit. Quid mihi est in celo ꝛ a te quid volui super terrā. Sic amoris sui deuotionem omnem deo obtulit. qui ait. Mihi viuere christ⁹ est et mori lucruz. Phil. j. vt puta q̇ nihil suum amauit. nec vitā. nec mortem timuit. sed xp̄m tm̄ in q̄ nec vitam suā morti. nec mortez suam pretulit vite. O amor sanctus inquit Bern̄. ubi [illegible] astus. O dulcis ꝛ suauis affectio O pura ꝛ defecata intentio voluntatis eo defecatior et purior. quo in eodem ꝑprio nihil admixtum relinquit eo suauior ꝛ dulcior quo tantū diuinū quid sentitur. Sic affici deificari ē. quō aque stilla modica. multo infuso vino deficere a se tota videt. dum ꝛ saporem vini induit ꝛ colorem. Et quō ferrū ignitum et candens igni simillimum fit. p̄stina ꝑpriaq3 exutū forma. Sic in sanctis omnis humana affectio a semetipsa liquescit. atq3 in dei penitus transfundit voluntatem. vt ver3 sit q eis deus est oīa in omnibus. j. Cor. 15. Manebit quidē substātia. sed alia forma. alia gloria. alia potētia. Hij deniq3 vt Grego. ait omel. 15. super Ezech. Nulla que in mūdo sunt cōcupiscūt. p̄sentis vite longitudinē penam reputant. exire festināt ꝛ amoris amplexu in celestis sponsi visione requiescere Mens itaq3 que iam talis est inquit. nullam p̄sentis vite ꝯsolationem recipit. sed ad illū quē diligit medullitus suspirat. feruet. anhelat. anxiat. Uilis fit ei ipsa salus corporis. q2 transfixa ē vulnere amoris. Et sequit. Mala sanitas cordis. que dolorē hui⁹ vulneris nescit. Talis vulnerat⁹ erat apl'us cū dixit. Infelix ego hō q̇s me li. a. c. m. hui⁹. Ro. 7.

[illegible] forte indica-
rentur que dicta sunt. nisi mille
mřes iam precessisse cognoscere-
mus. qui ita suipsoꝝ obliti. toti
transierũt in deum. vt nedum ꝓ
illo oĩa desiderabilia spreuerit.
sed corpa sua immanibus tormẽ
tis cum gaudio obtulerũt. Sic
de apostolis in actibus dicitur.
Ibãt gaudẽtes a ꝯspectu ꝯcilij.
☞ M Demũ de thesau-
rario ꝟtutis executiue mirrã of
ferre curemus. Mirra etenim ꝛ
si exteriora opera ꝓpter annexã
penalitatem significat. vt. s̃. pa-
tuit. specialius tamen opera pe-
nitentie et interiora et exteriora
que amaritudinem habẽt ex pec
catorum detestatiõe representat
Et hanc igit̃ offerunt. in primo
gradu. qui peccatoꝝ contritiõe.
confessione et penali satisfactio-
ne peccata laborant extinguere.
ꝛ recidiuã cauere. Et hoc omni-
um est. vt ad minus semel de q̃li
bet mortali cõmisso confiteant̃.
conterantur. et iniunctam exple
ant satisfactionem. Alioquin q̃-
modo peccatori esset salus. dice-
te Aug. Nemo nisi peniteat euꝫ
veteris. nouam poterit vitaꝫ in-
choare. In scd̃o gradu offerunt
qui nondũ semel sed quo ad vi-
uũt peccata deflent. Sic Deut.
9. dicit moyses. Memento ꝛ ne
obliuiscaris quõ ad iracundiaꝫ
ꝓuocaris dominũ deum tuum.
Nec solũ de mortalibꝫ sed et ve-
nialibꝫ vehementer se affligũt et
dolent. mẽores illiꝰ Eccl. 19. qui
mĩma negligit paulatĩ ꝯcidit in
maiora. In tertio g̃du ꝑfectis-
sime offert. q̃ nedũ sua. sꝫ ꝛ frm̃ ꝛ
totiꝰ ppl'i pctã tanq̃ ꝓpa deflẽt.
ꝓ alioꝝ culpis se castigant. Et si
ex pietate hoc ꝑfecti faciunt. nr̃i
tñ hoc est officiũ. q̃bꝫ dr̃. Pecca-
ta ppl'i mei comedetis Osee. 4.

In cena domini de di-
uinissimo eucaristie sacra
mento sermo. I. prepara-
torius ad dignã sacramẽ-
ti Eucaristie sumptioneꝫ.
in ordine. XIX.

Quicunq̃ mãducauerit pa
nem. vel biberit
calicem domini indigne.
reus erit corporis et san-
guinis domini. j. Cor. 11.
☞ A Solent res precio-
sissime magis nocere dum vl' im
proportionatis iunguntur obie
ctis. vel incautis veniũt in abu-
sum Sic in naturalibꝰ solis cla
ritas oculos ferit lippientes. et
operosissime medicine nisi ꝓpor
cionate fuerint magis ledũt. Ar
tificum quoq̃ instrumenta quo
acutiora fuerit. magis ꝯfundũt
incautũ opificem atq̃ opus. Et
equus velocior facile precipitat
sessorem. Ita ꝛ diuina beneficia
q̃nto maiora tanto ingratis dã-
nabiliora censentur. Hinc in ꝓ-

sa canit ecclesia de hoc diuinissimo Eucaristie sacramēto. Sūmunt boni sumunt mali. sorte tamen inequali vite vel interitus. Mors ē malis vita bonis. vide paris sumptiōis q̄ȝ sit dispar exitus. Plus deniqȝ ab eo exigit dominus. cui maiora ꝛ nobiliora cōtulit dona. vt testat̄ magnus ille Gregorius ecclesie pastor vigilātissimus cum inquit omel. 9. in euangelio. Dum crescūt. donationes etiam crescunt donorū.

Sed inter vniuersa diuīe benignitatis dona nullum excellētius diuinissimo eucaristie sacramēto. in quo vniuersa nobis excellētissima donauit In eo siquidem vera christi caro. anima. diuinitasqȝ continetur. Caro omni corpe nobilior quā spūsctī manibus de purissimo constat vtero formatā. Anima vero omni creato spiritu. gratuitā perfectione sublimior est. cui spūs dat⁹ ē nō ad mensuram. Joh. 3. Ineffabilis quoqȝ diuinitas fontana totius boni origo. improporcionabiliter rebus supeminet vniuersis. Hec aūt excellentissima dona nedū vt veneremur adhibuit vt adoremus. vt mundi saluatorem nobiscum vsqȝ in seculi consumationeȝ p̄sentem haberem⁹. quō veniens in terrā inter homines visus ꝯuersatus est cum eis. Sed vt tanqȝ deliciosissimo edulio corporaliter sumpto. iani ma saginati. [illegible] intimi⁹ [illegible] corporaremur. O [illegible] caritas diuīe sapiētie q̄ sibi delicias cōputat esse cum filiȷs hominū. Prouerb. 8. Nescio reuera si talis effectus aliquis. summe illi⁹ caritatis ostensiuus vnq̄ȝ ad extra apparuit post effusionē sanguinis cuius hoc sacramentum memoriale est. Magnum ꝑ oia caritatis indicium. cum summa illa maiestas humanā nostrā infirmitatem in ꝑsonalem sibi vnionem assumpsit. Verū nō meā. non tuā. sed purissimaȝ quandā ab omni peccati labe immunē sibi sumptam de virgine copulanit. Maius aliquid esse videt̄. cum in hoc salutari cibo et mihi et tibi ac cuilibet desideranti licet immundo licet peccatori. dignatur cum gratiarū plenitudine intimari. et n̄r̄m quelibet q̄si cibum in se trāsformare. Corporaliter olim solam virginē inhabitauit de qua corporeā substātiam assumpsit. Sed et nunc in huius sacramenti sumptione et corporaliter se infundit sumenti plenitudo maiestatis. Quid mirum si tanti beneficiȷ ingrati ac immemores. pro bono malū indigne sumendo reddētes. dum maximis abutunt̄ donis. maximis peccatis se contaminānt. ita vt etiam ab apostolo christi crucifixoribus coequētur. Qui inquit manducat ꝛc. Aue maria.

D[illegible] Quasi [illegible]bus cognatos
sermones esse debere. antiq̄z tra
dat auctoritas. q2 tñ cū mgři eē
deberetis ꝑpter tp̄s. rursum in/
digetis vt doceami. que sunt ele
menta exordij sermonū dei. et fa
cti estis quib⁹ lacte opus sit non
solido cibo. hec eni ꝯcupiscētijs
vr̄is viteq̄z inordinatiōe clare in
sinuatis. Ideoq̄z ꝑmo plano ser
mone dicendū. qui digne. q̇ indi
gne accedūt. deinde q̄ꝫtum pctm̄
indigne sumentes incurrūt. hec
duo. verba thematis in se clau/
dunt. Quo ad primū dupli
citer aliq̄s intelligit̃ digne siue nō
indigne accedere. vel q2 acceden
do non incurrit nouū peccatum
mortale. etiam si nō ꝯsequat̃ effe
ctum hui⁹ sacramenti. Et sic in/
digne accedit qui ꝑpter sui indi
spositionē accedēdo mortaliter
peccat. Et sic loquitur apl'us de
indigne accedentibꝫ in themate
Uel scđo mō digne accedit q̇ ac
cedendo ꝯsequit̃ fructū hui⁹ sa/
cramenti tam in gr̄e et caritatis
augmēto. q̄ꝫ in feruore eius. Et
ita sepe loquunt̃ doctores q̇ mul
ta ponūt requiri ad digne susci/
piendū. sine quibꝫ raro aut nū/
q̄ꝫ huius cibi dulcedo in feruore
spiritus sentitur. Unde viden/
dum est primo q̇d requirit̃ ad sic
digne sumendū vt vitatur noua
offensa dei. Ad hoc aūt requirū
tur quattuor ex p̄te sumentis.
¶ Primum etas adulta. opor
tet nanq̄z accedentem ꝑm apl'm
posse discernere inter hūc cibum
et alios. Ad hoc aūt talis requi/
ritur etas in qua q̇s habet liber
rōis vsum. Ideo pueri. fatui. ni
miū senes. qui nedum corpe defi
ciunt. sed etiam mente repuere/
scūt. ab hoc sacramēto ꝓhibent̃
et licet ipsi sumendo nō peccarēt
q2 vsu rationis qui etiā peccato
p̄supponit̃ carent. tñ qui hec pro
curāt aut nō ꝓhibent cum tene/
antur. grauiter delinquūt. Cuꝫ
aūt tantū p̄ualet rō. vt discerne
re possint inter cibū hunc sp̄ua/
lem et aliū cibuꝫ corpalem. Pu/
ta dum cognoscere possunt p̄ fi/
dem sub speciebus panis ꝯtine/
ri christū dominū nostrū. verum
deum. verū hominē. p̄ nobis de
virgine natum. crucifixum ⁊c̄. et
hunc aliquatiu⁹ amare ⁊ venera
ri. tanq̄z summū omniū. ac crea/
torem ⁊ redemptorē. iam censen
tur ex hac p̄te ydonei. ad sacra/
menti p̄ceptionem. Nam q̇d mi
nus est in intelligentia. supplet
in eis vite inocētia vt vult Tho.
in. 3. p. q. 80. In pueris aūt non
simul tp̄e apparēt hmōi discreti
onis signa. in alijs citius. i alijs
tardius. ꝑm q̄ etiaꝫ in exteriori/
bus pueri eiusdeꝫ etatis nō sunt
eque ingeniosi. Potest aūt ca
pi de hijs experimentū si ordiate
moueant̃ sibi q̄stiōes fidei. scꝫ si
credant aliquā summā rem fore
que omnia creauit que de⁹ dici/
tur. Si credant illum ꝑduxisse
hominē. vt post hanc vitaꝫ eter/

naliter viuat. nisi hic peccatū de-
mereat vt perpetue crucietꝛ. Si
credat hunc filium misisse sibi e-
qualem deū. qui natus est ꝺ vir-
gine maria vt hominē erudiret
verbo ꝛ exemplo. qui ꝑ peccatis
hominū tandē passus est. ꝛ mor-
tuus. tercia etiā die resurrexit.
Neqꝫ hic christ⁹ hoc sacramētū
instituit. in quo ipse vere cōtine-
tur ꝭm corpus. animā. deitatē.
idē q̄ nat⁹ est ex virgine. q̄ cruci-
fixus est. q̄ resurgens ascēdit ad
dexteram patris. Ibiqꝫ manēs
est etiā sub hoc sacramento vbi-
cunqꝫ cōsecratꝛ. In quo se nobis
dedit in cibum anime spūalem.
quo ipsa in vita gratie vegetatꝛ.
et crescit ad ꝑfectum. dum tn̄ di-
gne sumitꝛ. Ex hijs et similibꝫ q̄-
stionibus quibus examinādi pa-
riter ꝛ instruendi sunt pueri. fa-
cile deprehendūt. an accedere de-
bent vel abstinere. Qꝫ si forte ni-
mis ideote sint parentes. requi-
rant ad hoc ꝯsiliū vel plebani vl'
alterius discreti viri. Nec h' tm̄
de pueris sed ꝛ de multis obtu-
sis sensibus dictū intelligatꝛ. qui
aliquādo inueniuntꝛ pueris ma-
gis grossi. Neqꝫ enī potest q̄s di-
gne cōmunicare. nisi q̄ dicta sūt
firma fide credat. Alioq̄n quo-
modo dijudicabit qđ sumit. In
cuius figurā ante mensā ꝑposi-
tionis in tabernaculo dn̄i poni
candelabrū iussum est moysi vt
significaretur nullū debere ad
mensam hanc domini accedere.
nisi in eo fide[illegible]
Curiosas aūt q̄stiones quō ma-
gnus sub paruo. quō idem in di-
uersis simul locis esse possit et si-
miles. relinquāt. totū deo com-
mittāt apud quē nō est impossi-
bile omne verbū. q̄ de nihilo mū-
dum creauit et in nihilū cum pla-
ceret redigere pōt. Hic magna
sub paruis claudere. Ac ꝑua ma-
gnis equare potest. sicut de ani-
ma que nullā habet extensionē
et tn̄ toti corpori coexistit. Hoc
docuit figurā cum in esu pascha-
lis agni reliquias igne iussit cō-
buri Exo. 12. ☞ D Scōm
requisitū. est ieiunium nature vt
scꝫ omino nihil ꝑ modū cibi pri-
us sumptū sit illo die. i. a media
nocte ā qua diē incipit eccl'ia. ab
extrinsico. ꝑpter saliuam ꝛ reli-
quias ex ꝑterita comestiōe adhe-
rens dentib⁹. Sic si muscā vo-
lantem glutiret quis. qꝛ nō sum-
psit vt cibum. ideo nō impeditꝛ.
Impediunt tamē medicine ꝛ qđ
quid volūtarie ab extrinsico ac-
cipitur in via stomachi. Ut vult
Sco. dist. 8. q̄rti. q. 3. Dixi no-
tanter ieiuniū nature. Aliud em̄
est ieiuniū nature. aliud ecclesie.
Ieiuniū nature ē carētia cibi su-
scepti i stomachū vl' in via ad sto-
machū a ꝑncipio diei a q̄ q̄s dr̄ ie-
iun⁹. Cibi dico ꝭm durādū hoc
est cuiuscūqꝫ rei q̄ nutrire pōt. si-
ue i se. siue alteri ꝯiūcta. Ieiuniū
eccl'ie est q̄ aliq̄s vnā comestionē
vni⁹ diei nō trāsgreditꝛ ꝑ ex ordi

n[illegible]m morē ecclie.
vñ ea q̄ sumunt ꝓpt̄ alios cibos
deducēdos puta potū post pran
diū. vel digerēdos sic̄ spēs medi
cinales aut electuaria. ieiuniū ec
clesie nō soluūt. Ita nec medicia
q̄libet hora diei sūpta. Nō ḡ suf
ficit eccl'ie ieiuniū ad digne cōi-
cādū sed req̄rit̄ etiā ieiuniū natu
re saltē regulariter. Sic eñi ait
Aug⁹. ad inquisitionē ianuarij
et habet̄ de ↄse. dis. 2. Liquido.
Placuit spūiscтō. vt i honore tā
ti sacramēti pri⁹ in os xp̄iani do
minicū corp⁹ intraret. q̄z alij cibi
ideo vbiq̄z mos iste seruat̄. Pro
pter h̄ etiā z in hodierna epistola
arguit apl'us. eos q̄ ebrij accesse-
rūt ₇c̄. Q̄ð ꝑo xp̄c post cenā tra
didit speciale ē misteriū. qð nūc
rescindo. Uerūtñ infirmis vbi
periculum est in mora. ne viatico
priuent̄ dandū est sacramentū.
etiā post sumptū cibum. vt habe
at ꝓficiscens ex hoc mūdo q̄ du
catur ad terminū. Cauendū tñ
est in infirmis ne cibū ↄtineri nō
possint ꝓpter vomitū. in q̄ casu
sufficit eis spūaliter mādūcare.
ſm illud Aug⁹. Crede ₇ mandu
casti. Sic ð sctō Hugone legi-
tur. q̄ in infirmitate fecit sibi af
ferri sacramentū eucaristie. et cū
sumere nō posset dixit. Ascēdat
filius ad patrē. ₇ spūs redeat ad
dñm q̄ dedit illū. Et ita viso sa-
cramēto vitā finiuit. ¶ Ter
ciū qð requirit̄ est. vt sit sine pec
cato mortali. Pro cuius intelle-
ctu aduertēdum q̄ aliq̄s intelli-
git̄ esse i pctō mortali. ſm Sco.
dis. 9. quarti tripliciter. Primo
mō dū actu exteriori vel interio-
ri iam mortaliter peccat. Et ille
modus posset multipliciter sbdi
uidi. ſm q̄ multipliciter actu in-
teriori ₇ exteriori mortaliter con
tingit peccare. Peccant siquidē
mortaliter qui ↄtra preceptū aut
agunt aut agere vellēt si possent
vt q̄ actu fornicat̄ vl' vellz cū ista
fornicari si ↄsentiret. Utinā hoc
ↄsiderarēt luxuriosi ₇ supbi. qui
statuūt ₇ firmit̄ ꝓponūt p⁹ festa
pascalia voluptati opā dare aut
pōpe vestiū aut scurrilitati vaca
re. q̄tin⁹ ab oib⁹ hoib⁹ tales aūt
tales reputēt̄ ₇ dicant̄. Nolētes
esse vllū pratū qð ñ ꝑ trāseat eo-
rū luxuria. Hij eñi de facto pec-
cāt et pctm̄ volūtate et si nō ope
ↄsūmāt. Act⁹ eñi exteriores ip̄a-
ti boni vel mali sūt et dicunt̄ de-
noīatiue ab actu interiore bono
vl' malo. Et si sic cū talis modi ꝓ
posito peccādi accedūt i mortali
pctō idigne accedūt. et cibū vite
sibi faciunt cām et̄ne dānatiōis
volūtas siq̄dez tal' efficax. a dño
ꝓ ope imputat̄. Itē q̄cunq̄z rē nō
suā ↄ volūtatē dñi p̄sumptā ser-
uat cū restituere pōt. nō eñi solū
rapiēdo p̄mo mortalit̄ peccauit.
vez sic ꝑuādo actu elicito peccat
actu mortalit̄. Sic q̄ plura possi
dent bñficia absq̄z legitīa cā eos
nō tm̄ corā hoib⁹ sz etiā corā deo
excusante. Sic ð ꝑratib⁹ apud

se inimicicias. et odia. ꝑ que vo/
lunt actualiter ꝓximis mala per
modũ vindicte etiã si nõ inferãt
actualiter. apud deũ qui corda
scrutat᷑ mortaliter peccat. Itẽ
qui ꝓponit in futurũ adhuc trãs
gredi p̃cepta faciendo actũ ꝓhi
bitum. q᷑ vult post festũ fornica
ri. ludere. vẽdere. emere in die fe
sto. aut aliter sabbatuꝫ violare.
decipere ꝓximũ. mentiri. iurare
ieiunia ecclesie soluere ꝛc̃. vel ne/
gligendo qđ facere tenetur puta
non vult subuenire parentibus
cum indigẽt. vult nõ audire mis/
sam in die dñico si laicus fuerit.
aut sine causa se absentare a di/
uinis officijs. matutinis. horis.
vesperis. dũ ad illas rõne benefi
cij tenet᷑. sed insistere venatiõibꝫ
ludis. zechis. dum diuina cãtã/
tur. somno. lasciuijs ꝛc̃. omẽs il/
li actu dum sic volũt mortaliter
peccant. Item qui de aliquo
prius cõmisso mortali cũ ad me/
moriam venit licet illud repetere
nolit. tñ i cõmisso sic delectat᷑ ꝓ/
pter se. vel ꝓpter aliqđ ꝯsequẽs
ipm qđ placet ꝙ nollet se nõ con/
misisse hoc peccatũ. sicut q̇ vsura
vel ludo aut fornicatione ditati
sunt. q̃uis ãmodo nõ ludãt aut
vsuram cõmittant. nollent tñ se
nõ hoc egisse vnde nũc abundãt
Sic q̇ ex fornicatione aut adul
terio pueros q̄s modo diligunt
nollent se nõ adulterasse. ne pue/
ris careant. Omnes isti quotiẽs
ex hac vel alia rõne peccatũ com
missum adhuc placet actu v[illegible]
uo nouo. Totiens de nouo mor
taliter peccant. Item quicũqꝫ
suis peccatis mortalibꝫ ꝓximos
scãdalisarũt. de hoc Sco. li. 4.
di. 13. q. 2. j. seruãtqꝫ adhuc apđ
se occasiões vñ ꝓximus scanda/
lizatur. Sicut qui in publico se
dẽt in ꝯcubinatu aut adulterio.
siue laici fuerit. siue clerici qđ lõ
ge peius est. Ab actu quidã incõ
tinentie abstinẽt sed scorta secuꝫ
in domo publice nutriũt. vñ ad
similia peccata ꝓximos ꝑtrahũt
aut ad iudicandũ occasionẽ pre/
stãt. Quis eni nõ iudicaret ad/
ulterũ qui secum fouet cum quã
noscit᷑ adulterasse? Tales etiam
sic apud se tenẽdo scorta actu po
sitiuo agũt ꝯtra ꝓximi carita/
tem. et peccant mortaliter. q᷑ scã
dalisant. maxime dũ verisimilit᷑
p̃sumunt alios sic scandalizari.
aut p̃sumere deberẽt. ¶ Itẽ
q̇ peccatis mortalibꝫ alioꝝ cõsen
tiũt formaliter. q᷑ placet eis pec/
catum mortale alterius. forte ꝓ/
pter ꝑsone diffamiã quã nõ dili
gũt. aut aliam quãcunqꝫ causaꝫ
Uel interp̃tatiue q᷑ eũ in pecca/
to fouet. ãminiculũ p̃stando. do
mos cõcedendo. aut instrumẽta
sine quibus nõ peccaret. vt q̇ for
nicarijs aut lusoribꝫ domos lo/
cant. aleas aut taxillos porrigũt
et sic de alijs. Item qui peccata
publica dum sine maiori pericu/
lo ꝓhibere possent nõ ꝓhibent.
dum ad eorum spectat officium.

Sicut principes nedũ raptores nõ fouentes. sed in suis territorijs cũ põt nõ ꝓhibentes. ꝓpter qđ ſm multos ad restitutionem tenent sic ꝑ alios spoliatorꝫ. Sic qui in suis cõmunitatibꝫ vel ludos fouent. aut vsuras ꝓpt pecunias q̃s inde ꝑticipant. vel aliter in mortali publice viuentes quos emẽdare possent. maxime ꝑlati sp̃uales qui sup salute gregis cõmissi vigilare tenent. Oẽs isti cum ex ꝓposito ꝛ actu elicito hec faciunt vel negligũt a mortali nõ excusant. qꝛ faciẽs et ↄsentiens par pena cõstringit. vt elicit ex verbis appostoli. Ro. j.
Itẽ oẽs q̃ hñt officia q̃ sine mortali exerceri nõ possunt. q̃ꝫdiu illa tenent voluntate et actu elicito in pctõ mortali sunt. exempla patent sicut patroni turpitudis et ludorꝫ. coadiutores iudeorũ maxie in vsure extorsiõe. Nõ em̃ a malo solũ sꝫ ab oi spẽ mali abstinẽduꝫ fore docet apl'us. Sic qui in ceterꝫ mortalibꝫ supbia auaricia ꝛc̃. publice scandalizãt. Et omẽs isti iam dicti et similes q̃ꝫdiu in tali sunt statu ꝛ ꝓposito nequaq̃ꝫ accedere debent ad dñi cenam. qđ si fecerint indigne sumunt. seqꝫ ſm apl'i ꝟba reos cõstituũt corporis ꝛ sanguinis dñi
☞ B Scđo mõ dicit aliquis esse in pctõ mortali. qꝛ mortale vel mortalia cõmisit. de quo vel quibus postea non penituit. qꝛ de eis non cogitauit. nec memo-do memoriã habet. sed ignorat. Et tunc ſm Sco. vbi. s. de hac ignorãtia distinguẽdũ est. qꝛ vel est affectata qꝛ placet sibi ignorare. ne forte si nosceret. confiteri teneret. aut si nõ placet ignorantia. est tñ crassa. qꝛ noscere posset si diligenter inquisitionem fecisset. Et in vtroq̃ꝫ casu nõ excusat a nouo mortali si sic accedit. licet minus peccet in scđo q̃ꝫ in ꝓmo. Et est ratio. qꝛ dic̃ apl's. ꝓbet aũt seipm homo. ꝛ sic post ꝓbationem de pane illo edat. ꝛ de calice bibat Tenet eñi homo ait Sco. se examinare ſm diligentiam nr̃e fragilitati possibilẽ. añ q̃ꝫ cõmũicet. Quanta aũt hmõi inquisitiõis diligẽtia esse debet declarat idem dis. 17. dicẽs. Intelligo. tantã inquisitionẽ q̃ꝫtaꝫ aliquis apponeret circa aliquid multũ arduũ. qđ sibi multũ esset cordi. apponere debet circa oia peccata mortalia ad memoriam reducenda. Consideret iam quilibet q̃d agat ꝓ re ardua et multũ cõcupita adquirenda. Quid rogo faceretis si ꝓ quolibet mortali cõmisso post nouissimã confessionem ad memoriaꝫ reducto essetis decem florenos habituri. puto diligenter cogitaretꝭ ꝑ singula tpa interim defluxa q̃d egeritis. in quibꝰ locis fueritis. cuꝫ quibus societatibꝫ ↄuersati fuissetis. qualibus exercitijs. laboribus. negociatõibꝫ. implicati fueritis. vt sic singuli actus memo-

rie renocent. Ualent ad memori
am de actibus preteritis haben-
dam plurimum. si ordinate tem
pora. loca. societates. exercicia.
7c. recogitent. Ita et nunc agen
dum erit dum celestis thesaurꝰ
ꝑponit adquirēdus. Pauci sūt
timeo huiuscemodi diligentiam
facientes. quare 7 verēdū ne mł-
ti accedant indigne. Ꝑ Si
aūt ignorantia nō fuerit affecta
ta aut crassa. sed facta est diligē
tia qualis nunc descripta est. et
nulluz occurrit mortale peccatū
de quo nō fuit vel sit contritꝰ et
cōfessus prius. nō peccat cōmu-
nicando. etiā si aliqđ mortale la
teat aut traditū sit obliuiōi. Et
ꝓbat hoc tripliciter. Tū qꝛ post
talem inquisitionem si cōtritus
et ɔfessus moreret saluaret. non
aūt requiritur maior examīatio
ad digne cōmunicandum. ꝗ̄z se-
cure moriendū. Tum qꝛ aliās q̇-
libet exponeret se ꝑiculo cōmuni
cando. Si enim plus requirere
tur puta ꝙ cōmunicās esset in ca
ritate. cum de cōmuni lege hō ꝺ
se ignoret si sit in caritate. Ne-
mo siquidē scit an odio vł amo-
re dignus sit. Ecci. 9. Et delicta
quis intelligit dic̄ ꝓpħa. iō orat
ab occultis meis mūda m. d. 7c.
Homo cōmunicando exponeret
se ꝑiculo nesciēs an illo actu pec-
caret. Tū tertio qꝛ tūc nō esset sa
cramentū viatoris. talis eni cer-
titudo nō ɔuenit viatori. Qua-
ꝓpter hac inquisitōis diligētia

facta. cū ɔtri[illegible]fessiō[illegible]
si cōicet non peccat. imo si q alia
pctā lateant ꝑ istiꝰ sacri virtutē.
aut ad memoriā reducunt vt pe
nitere possit aut remittunt. ɔcor
dat Tho. I Tercio mō ali-
q̄s dr esse in pctō mortali. qꝛ et si
de illo mortali pctō penituit vel
actu penitet. nō tñ cōfessus ē nec
absolutꝰ i foro eccl'ie. De isto di
cit Sco. concor. Pe. de tharā.
et albertꝰ magn. vt habet i sum.
ɔfess. li. 3. ti. 24. q. 70. Itē Ger
son i floribꝫ c. de pnia 7 in tripti
to de ɔfess. Qꝛ talis tenet prius
ɔfiteri. 7 nō sufficit sola interior
pnia. cuiꝰ rō est. qꝛ sacr̄m vnitatꝫ
ecclesie nō digne suscipit nisi qui
etiā ecclesie recōciliat. Etiā iō or
dinauit eccl'ia vt in paschate oīs
vtriusqꝫ sexꝰ oīa sua pctā ɔfiteat
q̄tinꝰ tūc digne cōicet. Et eadez
rōne q̄cūqꝫ tpe āni cōicet. qꝛ vbi
eadē rō ibi pōt esse idē ius. De h̄
etiā Hug. in li. de ptāte li. et sol.
Audacter dico. si añ sacerdotis
absolutionē ad cōmunionē cor-
poris 7 sanguis xpi q̄s accesserit
ꝓ certo sibi iudiciū manducat 7
bibit. etiā si eū iam multū penite
at. 7 vehemēter doleat 7 ingemi-
scat. Hoc tñ verꝫ est fm Sco. ni
si necessitas celebrandi aut vita-
tio scandali in primo excuset.
Propter hec enim dū cōfitendi
oportunitas nō occurrit. pōt cū
sola penitentia interiori 7 propo
sito confitendi accedere. Si tñ
potest cōmunionē sine scandalo

p[illegible]nor differre. tenet nō cōmunicare [illegible] requirit absolutionem sacramentalē. Sic de eo q̄ iam indutus est. ac officiū misse incepit ꝛ occurrit sibi mortale n̄ dū ꝯfessum si nō potest sine scandalo cessare. debꝫ ꝓcedere. Sic si alicui iam ꝯstituto in itinere ꝓpe altare. dū alijs eucaristia porrigitur. incidit mortale ꝛc. Sꝫ caueāt ne ꝯfessionē ad illū punctum voluntarie differāt ne etiā dum habere possent copiā sacerdotū. dum in breui iminet necessitas celebrādi nec tn̄ tūc ꝯfiteātur. Debet enī cōicaturus maturo tpe an̄ cōmunionis tp̄s querere ꝯfessorem eum absoluere potētem. Et si talis occurrat. sitqꝫ verisimile talē vel aliū se hr̄e non posse postea an̄ tp̄s cūmunionis tenet tūc ꝯfiteri. Cōtra qđ plurimi agūt ꝛc. ¶ Quarto p̄ncipaliter reqrit vt cōmunicaturꝰ nō habeat impedimētū aliqđ ꝓpter qđ specialiter sit ꝓhibitus. vt qꝛ excōicatus. vel suspensus. aut interdictus. aut aliud tale q̄ ꝯmr ꝓhibent ꝛ ꝓnunciant ī parrochijs. Tales eīn ꝯ ꝓhibitionē ecclesie accedētes aut suoꝝ supiorū. nō est dubiū q̄n ḡuiter peccēt

Quito reqrit deuotio actual' vel ꝟtualis saltē talis. ꝑ quā hō ꝑcogitat q̄d sumere velit. vt cum debita reuerentia ꝛ timore accedat. Alioqn nō discerneret corpus dn̄i ab alio cibo. debet inqꝫ discernere vt reuerētiꝰ deuotiꝰ ꝛ attentiꝰ sumat. cogitās quis sit quē mā̄ducat. vt vult aplus. Uerum si in ipsa sumptiōe distrahitur. forte ex timore vel cogitatione volante. iam nō indeuote dicitur sumere dū nō placet sed displicet distractio. Manet enim deuotio virtualis ꝛc. Alia q̄ ad digne scđo mō requirunt que alias pn̄t dici de congruo requiri relinquunt ꝓ futuro sermone si placet. cum declaratiōe q̄titatis pcti indigne sumentiū.

In cena dn̄i sermo. II. i ordine. XX. ad eucaristie ꝑceptionē preparatorius

Qui mandu

cat et bibit indigne iudiciū sibi mā̄ducat et bibit. nō diiudicans corpus domini. j. Cor. ii.

A Adest tempus illud sacratissimum fratres dilectissimi. quod toto hoc quadragesimali labore. quasi vigilia quādam (vt festum) ꝑuenimus celebrandum. In quo manducaturi sumus agnum paschalem. nō illuꝫ veterem iudaici populi. qui sumptus absumitur. sed pascha nouum. pascha nostrum. quod immolatus est christus. Agnum viuum qui dudum pro nobis occisus. vltra non moriturus reuixit. Qui semper in eis qui se digne sumunt et viuit et vitam sine termino tribuit. dū sibiipsi q̄

verā vitā eſt huiuſcemodi conui
uas vnit. Hinc ait Joh. 6. Qui
mādu cat meā carnē ⁊ bibit meū
ſanguinē itellige digne. habꝫ vi
tam eternam. et ſequit̃ in me ma
net ⁊ ego in eo. Propter cuiꝰ
dignam ſumptionē iam peccatꝫ
valefecimꝰ. ſacramenti contriti-
onis ⁊ ꝯfeſſiōis purgationē ad-
hibuimꝰ. ieiunijs. plurioribꝫ vi
gilijs orationū lacrimis. carnem
noſtrā ꝑ qualicūqꝫ cōmiſſoꝝ ſa-
tiſfactione caſtigauimꝰ. Elemo
ſynis. caſtimonia. ceteriſqꝫ ꝟtu-
tum operibus habitationeꝫ nr̃e
mentis vtcūqꝫ adornauimus. vt
ſic mūdi ⁊ digni. regali cōuiuio.
epulis paſchalibꝰ p̃ſenta remur.
Sic enī nos btūs Augꝰ. in ꝓn-
cipio quadrageſime in ſermone
de ieiunio cōmonuit ad ieiunia
elemoſynas aliaqꝫ pietatꝫ opera
Quare. vt in illa ſacroſancta ſo
lēnitate paſchali inquit caritatꝫ
luce veſtiti. elemoſynis ſplendi-
di. oratiōibꝰ. vigilijs. ⁊ ieiunijs.
velut quibuſdā celeſtibꝰ ⁊ ſp̃ua-
libus margaritis ornati. non ſo
lum cū amicis ſed etiā inimicis
pacifici. liberi cū ſecura conſcien
tia ad altare dn̄i accedētes. cor-
pus ⁊ ſanguinē eius. nō ad iudi-
ciū. ſed ad remediū poſſitis acci
pere. Dn̄i i mēſa vna ait Bern̄.
ſer. de ſacramento. in cena dn̄i
de vno pane cōſecrato. petrus et
iudas accepit. bonus in vitā. peſ
ſimus in penā. bonꝰ in bn̄ficiū.
peſſimꝰ in teſtimoniū. bonꝰ in ſa
lutem. peſſimus in mortem. Ecce
totū vſqꝫ huc copiet in ſacramē-
to altaris. bonis quidē in bonū
ſumentibꝫ. canibꝫ ꝟo ⁊ imundis
nō ſic. Canes ſunt q̄ irreuerēter
ſine diſcretiōis iudicio accedūt.
et iō iudicati recedūt. ſm verbū
apl̃i. Qui mādu cat ⁊c. ꝑ gratia
Aue maria. ☞ B Qui mā
ducat ⁊c. Duo in verbis iſtis cō
ſiderāda nobis cōmēdant̃. vnū
terrens. alteꝝ auiſans. Primuꝫ
penā exprimit indigne ſumentiū
Scd̄m modū aperit negligēter
agentiū. Primū timeāmꝰ vt in-
ſtructi. per ſcd̄m penā vitemus.
Primū in eo tangit̃ ꝙ iudicium
ſibi mādu cat ⁊ bibit. Scd̄m o-
ſtendit̃ cum ſubiungit̃ nō dijudi
cans corpus dn̄i. Qui enī in-
digne mādu cāt iudiciū damna-
tionis mandu cāt. ſm Glo. i. ſua
manducatiōe ſe dignos damna
tione efficiūt. Nō q: malum eſt
qđ accipiunt. Accipiunt enī ⁊ in
digne accedētes verū xp̄i corpus
et ſanguinē. dū ſacramēta denti
bus premūt. licꝫ ſine fructu. Si
cut Grego. 4. li. dyal. ait. Eſt q̄
dem inquit in peccatoribꝰ ⁊ indi
gne ſumentibꝫ vera xp̄i caro ⁊ ve
rus ſanguis. ſed eſſentia. nō ſalu
bri efficiētia. Bonū eſt ergo qđ
accipiūt. ſed bonū factum eſt eis
malū. dum male accipit̃ bonum.
ait Augꝰ. in de verbis euange.
Sicut ecōuerſo apl̃o factum eſt
bonū cū bene accipitur malū. ſcꝫ
dū ſtimulus ſatane patiēter por

[illegible]tur. Et scťa obsunt malis. bonis [illegible] malis ad iudiciuz nō q2 res illa mala sit sed q2 malus male accipit qd bonū est. qd in arca dñi que alophilos occidit et israel saluauit. ⁊ māna qd bonis ois delectamēti ⁊ suauitatis saporē. malis ꝑo nauseam ꝓstitit. aptius figurať. hic Chris omel'. 10. sacrificiū hoc cib⁹ spiritalis est. Sic corpalis cib⁹ duz ventrē inuenerit aduersis humoribus occupatū ampli⁹ ledit magis nocet ⁊ nullū prestat auxiliū. Ita ⁊ iste spiritalis cib⁹ si aliquē repperit malignitate pollutū magis eum pdet. nō sua natura sed accipiētis vicio. hec ille. Sumūt ergo q̇ indigne accedūt iudiciuz damnationis nō simpliciter. sed damnatiōis magne. dānatiōis ꝓfunde. Pena quippe correspañdet culpe. Deut. 25. fm mensurā delicti erit plagaꝝ modus. Ido tāto maior erit dānatio quo indigna sumptio est culpa grauior. C Grauitatez aūt hui⁹ culpe possum⁹ attendere ex culpaꝝ pōdere quib⁹ cōparať. Compatur autez indigne sumptionis culpa ꝓditioni iude. Iudeoꝝ ingratitudini et blasphemie. ⁊ effusioni ꝑciosi sanguinis de xp̄i corpore.

Qui indigne sumit. xp̄m cum iuda ꝓdit. Nā Hiero. i q̇dā epistola ait. q̇d tibi cū feminis. qui in altari cū deo fabularis. dic sacerdos. dic clerice. dic quisquis fueris. qui sacramēta sumis. q̄liter cū eisdē labijs filiū dei oscularis. quib⁹ osculat⁹ es filiā meretricis? O iuda filiū hominis osculo tradis. et simile est de eis qui in alijs peccatis suꝑbie. inuidie. auaricie. infidelitatis q̄ maiora sepe sunt fornicatione accedunt. De hoc Bern. in ser. d̄ sacramēto altaris ait. Qui fm carnem viuūt. ⁊ post carnalia euagātur. catena viciorū cōpediti. cuz iuda ꝓditore venenū accipiunt. et spūalis suspendij laqueū icurrūt grauissime damnādi. tū ꝓ multiplici reatu. tū ꝓ sacramenti cōtemptu. An non discernet inter glebas. qui discernit ⁊ inter stellas. Examinabit certe argentū. q̇ ip̄m quoq3 auꝝ ꝓbauit ⁊ reprobauit. h ille. D Et recte cōparať iude idigne sumēs. qm̄ sicē signū maifestū pacis ⁊ amicicie ē osculū. ita spūalis vnionis ⁊ diuine dilectiōis est hoc sacrm. sicut ḡ iudas signū extrinsicuz pacis scz osculum ferebat. qd in pectore nō habebat. ⁊ ipo signo inimicū ⁊ traditorem tegebat. ita q̇ indigne accedunt. foris sacramētum caritatis summe signum sumunt. et intus ꝑ peccādi volūtatem inimici ⁊ contēptores sunt. Cur eni qui peccata deserere nolunt. sacramenta in sui ꝑniciem sumunt. nisi vt per ypochrisim se foris sanctos simulent. nec intus esse volunt? Volūt reputari xp̄iani. probi. honesti. bonis similes videri. Esse tn̄ omino no

sunt. Hinc tātus strepitus ⁊ oblatratio dū indignis ꝓhibet̃ accessus. Currunt. ꝑmittunt. minantur. ⁊ si non aliter. in alienis parrochijs furtiue accipiūt. mētiunt̃ se esse absolutos a sententijs. a peccatis. Ut quid tāta instantia mortem sibi ꝓcurant? nisi qꝛ videri volunt q̄d esse nolūt. si vellent esse amici xp̄i eijcerēt cōcubinas redderent male quesita deponerent odia. repellerent vicia. vitam emendarēt. ac reconciliati deo. ecclesie ⁊ primo. humiliter cōmunionē peterēt. Sacramentū illud cibus est. cibus mortuis nō ꝓdest. Hic dicit̃ Hiere. xi. Quid est q̄ dilect⁹ me⁹ in domo mea facit scelera multa. Nūquid carnes sancte auferent a te malicias tuas in quibꝫ gloriata es? Si ꝙo iō eucaristiā sumunt qꝛ timent nisi sumerent a temporalibus suis bonis tanqꝫ infideles eijcerent̃. aut vt pecūias vel alia q̄libꝫ emolimēta lucrent̃. manifestū ē q̄m cū iuda nedū dn̄m osculant̃. sꝫ etiā ꝓ pecunijs celestissime vēdūt. Hij penas excipiunt iude cui dissimilant̃ i crimie. Judas q̄ scītitatē sil̃abat ⁊ auariciā occultabat. p̄ciū sanguis retulit et suspēdio seip̄m publicauit. sic qꝫ fama reb⁹ se ꝓuauit pirer ⁊ vita. Ita idigne sumētes misteriū vnitatꝭ. et nō tenētes vinculū pacis nō accipiūt misteriuꝫ ꝓ se. sꝫ contra se ait Aug⁹. in de sacramentis fidelium. Q̄d etiā experientiā declarat. Nam sepe i infamiā. sepe i pauptate. sepe i vite abbreuiationem. iusto dei iudicio incidunt. Inde enim lites. inde infirmitates. inde pestilētie. et mortes. vt satis ostēdit Apl's j. Cor. xi. Et hoc est q̄d dicitur Eccl̄i. j. Ne sis incredulus timori dn̄i. Et ne accesserꝭ ad illū duplici corde. Ne fueris ypochrita in ɔ̄spectu hominū. ⁊ nō scandalizeris labijs tuis. Attēde in illis ne forte cadas. et adducas anime tue confusionem. et reuelet deus absconsa tua. et i medio synagoge elidet te. quoniā accessisti maligne ad dn̄m. et cor tuuꝫ plenum est dolo et fallacia. Ad idem Naū. 3. ☞ ¶ Secundo indigna sumptio hui⁹ diuinissimi sacramenti comparat̃ ingratitudini et blasphemie iudeorū. Judei nanqꝫ magna a domino bona receperc. vt al's in sermone de passione dictuꝫ fuit. sꝫ ingrati nimis ante aduentū xp̄i. sepius per ydolatriam verū deū deseruerunt. Aduenīēti ꝙo christo. quē summis patres expectarunt desiderijs. maiorem reddiderunt ingratitudinis vicē. duꝫ multiplicara eis exhibita beneficia. in infirmoꝝ curationib⁹. ac veritatis doctrinationibus. nō sibi sed magis demonibus attribuerunt. supaddentes blasphemias in verbis ⁊ factis. conspuēdo. collaphizando. ac multipliciter illudendo. relinquo proba-

tentes quia nota refero. Nō aliter deficit qui in sacramento christum indigne suscipit. ingratissimus enim est. maxima dona non ponderans sed vilipendens. Nihil tantū vnq̄ꝫ a domino cōsecuti sunt beneficiū iudei. quoniam et si patres in deserto quotidiano celi pascebant alimento (Unde scriptum est. Panē angelorum mādūcauit homo) sed nequaq̄ꝫ talem qualem nos percipimus in sacramento. Quia teste veritate. Jo. 6. Paneꝫ illum qui manducauerūt mortui sunt in deserto. Ille xpo panis viuus qui de celo descendit vitam tribuit mūdo. Manna illud de celo. Istud supra celum. Illud scaturiebat in diem alterū reseruatum. hoc ab omni corruptiōe alienum. quicunq̄ꝫ religiose gustauerit corruptionem nō videbit. Panis ille corporalis. populum illum antiquū ad terram ꝓmissionis ꝑ desertuꝫ eduxit. de quo iterum eiecti sunt. Hic esca celestis fideles hui⁹ seculi desertum transeuntes. in celum subuehit perpetue ꝑmansuros Ille panis angeloꝝ fuit. nō visus. non perfectio. nō cibus. nō salus. ſꝫ opus vtpote angelorū ministerio preparatus. Iste panis nō ab angelis factus. sed factor est angelorum beatitudo. gaudiū. et totuꝫ eorum bonū. Unde de hoc pane longe verius dicitur. panem angelorum manducauit et manducat homo. Q̄d̄ exponēs Bern. in sermone quo. s. ait. O stupenda dei miseratio. Verbum carnem. deus cinerem. figulus lutū vita morticinū induit. vt iumenta manducarent panem angelorum. Homines iumenta erāt sicut ait ꝓpheta. Homo cū in honore esset nō intellexit. comparatus est iumentis insipientib⁹ et similis factus est illis. Eapropter cibus supcelestis mutauit se ī pabulum pecoris. Panis eni angelorū factus est fenum. vnicus patris. filius hominis. Verbū q̄ppe caro factum est. Et iuxta prophetā. Oīs caro fenū. Comedūt ḡ angeli xbū d̄ deo natū. Comedūt hoīes xbū fenū factū. F

Ut deniq̄ꝫ noscas hui⁹ magnitudinē bñficij. Audi Amb. sic d̄ h̄ sacr̄o loq̄ntē. Hoc īquit sacramentū prestantissimū est. in quo est diuinitatis ꝑsentia. mūdi redemptio. peccatoꝝ remissio. gratiarum diuisio. virtutum omnium aggregatio. Nec mirū quoniā omniū gratiarū et virtutū verissime fontē ɔtinet et auctorem. Ut eni ampli⁹ incalesceret hō in amorē sui redēptoris. voluit xpc vt iugit̄ coleret ꝑ misteriū. q̄d̄ semel offerebat̄ ī ꝑciū. Et illa phēnis victia viueret ī mēoria. et p̄ns esset in gratia. O benignissime iesu nobilissime sponse tue dotalicium indulsisti. vt vel sic teneret colūba tua dulcissimū memoriale dilecti sui. Gratulare ḡ

sponsa gaude incōpabiliter. p̄si-
dentem habes ⁊ rectorē spōsum
in p̄sentis exilij milicia pign⁹ ha
bes. arram tenes. quib⁹ feliciter
sponso vniaris in patria. In ter
ra sponsum habes in sacramēto
in celis habitura es sine velamē-
to. Et hic et ibi veritas. sed hic
palliata. ibi māifesta. Quid mł
tis morar. nihil huiuscemodi be
neficium excogitari potuit. nec
maius aliqđ dari. Uere itaqꝫ in
gratissimus est. qui vilipendit et
indigna sumptiōe blasphemat.
nō verbo sed detestabili⁹ opere.
Qđ per pphetam malachiā im-
properat sacerdotib⁹. ⁊ in eis oī
bus indigne ad altare accedenti
bus. Ait eni ca. j. Si pater vr̄.
vbi honor meus. si dn̄s ego sum
vbi est timor meus. Ad vos o sa
cerdotes dicit dn̄s exercituum.
qui despicitis nomē meū. ⁊ dici-
tis in quo despexim⁹ nomē tuū?
offertis sup altare meū panē pol
lutum. et dicitꝫ in quo pollum⁹
te. Glo. Corripit s̄mo diuinus
episcopos ⁊ ministros ecclesie ne
gligentes. ⁊ oēs qui in xp̄o bapti
zati xp̄i noīe censent. Cur nomē
eius despiciāt. quib⁹ aperit cau
sam offense. quia panem pollutū
offerunt. Polluit enim panē. i.
corpus christi. qui indignus ac-
cedit ad altare. et mensam domi
ni si non scelerata voce. scelerato
tamen opere despicit. Et sequi-
tur sed dum sacramenta violan
tur. ipse cuius est sacramentum
violatur. Uideamus si nō ...
quid amplius faciūt tales qꝫ iu-
dei. Iudei vt de alijs taceā faci-
em in quam angeli desiderāt re-
spicere sputis immūdis fedaue-
runt. Sed ingratissimi christia
ni nedū faciem. sed totum corp⁹
dominicum oris polluti īmundi
cijs inuoluunt. ⁊ in latrinam fe-
dissimā facinorose ꝯscientie tra
ijciunt. Quid minus rogo im-
pijssimis agūt iudeis. nisi ꝙ isti
scienter. illi egerunt ignoranter.
isti sp̄ualiter polluunt. illi corpo
raliter fedauerunt? et cōstat deū
abhominari magis spiritualem
immundiciam qꝫ corporalem.

Et ideo nō immerito in iudici-
um cadunt sic indigne sumentes
iudeor. Quale iudicium? deser
tionis et excecationis. deserunt
isti amplius a gratia. ⁊ ideo ma-
gis obdurant. Perdunt lumen
cognitiōis et pfund⁹ excecant.
Qđ recte in manna significatū
est. nā a calore solis liquefiebat
a calore ignis obdurauit. Exo.
16. Ita cibus salutarꝫ qui per ca
lorem amoris diuini. solis iusti-
cie. liqfieri debuit p effectū. i. re-
soluere animū in deū. p calorem
ignis ꝯcupiscentie indurat id est
cor indurat p desertionē. ad qđ
sequit obcecatio. s̄m illud Ps.
Supcecidit ignis. haud dubiū
quin ꝯcupiscentie. et nō viderūt
solem. ¶ Comparat tercio
pctō crucifigentiū ac sanguinē
xp̄i effundentium. Crucifixores

quippe innocentē dn̄m q̄ sponte se obtulit in mortē. ꝑ salute oīm ipsi maliciose occiderūt. ad ꝓpriū interitum. Et sanguinē quē dn̄s fusurꝰ erat ex caritate nimia in preciū redēptōis. ipsi effuderunt ꝑ inuidiā in penā sue damnationis. Ita ꝛ indigne cōmunicantes passiōis xp̄i et mortis sue memoriale. q̄d ipse medicinā salutarem. peccatoꝝ expiationem. nimio amore reliq̄rat. ac frequētari p̄ceperat. Hoc inquit facite in meā cōmemorationē. scꝫ passionis mee. q̄ntū ad seipos frustrātur ꝛ euacuāt. nō diligētes sꝫ cōtemnētes in ꝑniciem suā sumūt. Hec q̄ Remig. sup Matth. Hodie q̄ꝫ ꝛ in sempiternū ve illi homini q̄ ad mensam dn̄i malignꝰ accedit. qui insidijs mēte conditis. q̄ p̄cordijs aliquo scelere pollutis. misterioꝝ xp̄i oblationibꝰ sacrosanctꝭ ꝑticipare nō metuit. filiū hoīs tradit. nō quidē iudeis crucifigentibꝫ. sed tn̄ peccatoribus mēbris videlicet suis. quibus illud inestimabile ꝛ inuiolabile dn̄ici corpis sacramentū ac sanguinis temerare p̄sumit. Hic plane Aplus ait. Quicunq̄ꝫ mā-ducauerit hunc panem. et biberit calicē domini indigne. reus erit corporis ꝛ sanguinis domini. Glo. id est ac si christum occiderit punietur. nec mirum quoniam ꝛ ipsi cum crucifixoribꝫ clamant non verbo sed facto. sanguis eiꝰ sup nos. vere supra se id est contra se sanguinē christi aduocānt. qui eiusdem sanguinis p̄ciosa misteria polluto cordi infundunt. Scitis autem penā crucifixorū herodis et pilati qui mala morte interierunt. Ille enim percussus a domino ꝯsumptus a vermibꝰ expirāuit. Actꝫ. 12. Iste aūt referentibꝰ historijs seipsum interemit. Quāti deniq̄ꝫ impij dati sunt ꝑ sepulturā. ꝛ diuites pro morte dn̄i. fm Isa. vaticiniū ex historia Josephi frequenter auditis. Sic ꝛ indigne sumentiū penam exprimit aplus Ideo inquit inter vos dormiūt multi. morte scꝫ subitanea ꝑcussi vt dicit Lyra. ita em̄ frequenter puniti fuerāt in primitiua ecclesia Q̄d si hodie non videmus freq̄nter accidere nihil inde gaudēdum. sed magis timendū. dū tempales dominꝰ penas subtrahit vt eternis grauiꝰ cruciet. Et q̄ntum ad omnia hec tria nō operando sed ꝓphetando ait psalmista. Fiat id est fiet mensa illorum coram ipsis in laqueum ꝛ in retributionem ꝛ in scandalum q̄ ad primum. Obscurentur oculi eorum ne videant. quo ad scd̄m. Et dorsum eorum semper incurua. quo ad terciū. Ex hijs potest estimari vtcunq̄ꝫ peccatum simul et periculum indigne cōmunicātium. Quod ꝛ si vincit̄ a peccatis que cōmittunt̄ cōtra diuinitatem. vt infidelitatis ydolatrie. blasphemie. Et ab hijs que

in humanitatē xpi nudā nō velatam. vincit tñ omia que fiunt in quācūqꝫ aliā creaturā et hoc fm speciē peccati. i. rōne obiecti. Licet ꝑpter circūstātias hincinde variatas non semper ita. vt vult Tho. p. 3. q. 80. ar. 5. Et tm̄ de principali primo. D Q̄rtuꝫ ad scdm indigne sumptiōis causa tangit̄ in eo qd̄ dr̄. nō dijudicās corp⁹ dn̄i. iudicio scꝫ discretionis. Duplex etenim iudicium p̄cedere debet in sumente nō indigne hoc sacramentū. vnū quo dijudicet corpus domini firma fide. diligenti meditatione hūc cibum ab alijs discernēs. Consideret inqꝫ quis sit quē sumpturus est in seipso. et quis sibi. In seipso summū eternum bonum. potentissimum. sapientissimum. benignissimū. iustissimū. sanctissimum rc̄. Unicus patris. idem cum patre et spiritusancto i substātia. discretus in persona. quē omēs angeli colunt. demones cōtremiscunt. pauet omnis creatura. Qui ꝑpter nos homines nostramqꝫ salutem descendit de celis incarnat⁹ verus homo et virgine natus rc̄. Quis deniqꝫ sibi qꝛ suus et vniuersitatis creator gubernator. cōseruator. redemptor. benefactor. Judex et finalis beatificator vel damnator. q̄ hominē fecit dum nō esset. reparauit dum male esset. resuscitabit postqꝫ esse desierit. finaliter tanqꝫ iudex iustissimus ad vitaꝫ vel mortem ꝑpetuam iudicabit.

Aliud iudiciū circa seipm̄ p̄cedere debet. d̄ q̄ apl's. Probet aūt seipm̄ hō. et sic rc̄. ꝓbet se diligētissima examinatione conscientiam suam scrutans. Si omia peccata mortalia ꝓiecerit. Si male quesita restituit dum tamē fuerit in habendo. Si occasiones peccatoꝝ quibus stantib⁹ peccata vix aut nunqꝫ caueri possunt amouerit. Si de cōmissis q̄ꝫtuꝫ satis est penituit. Si firmum propositum nunqꝫ recidiuandi habeat. Si ea que statum suum et iniunctum vl' assumptū officium ꝯcernunt q̄ꝫtum tenet̄ exequi firmiter statuit. Si ꝑcepta absolutione peccatoꝝ in foro penitentie dum ꝯfessoris copia haberi potuit realiter et i facto aūt in voto si haberi nō potuit. sine scādalo differri cōmunio nō potuerit deo et ecclesie reconciliat⁹ fuerit. Si deniqꝫ nullo legitīo impedimento suspensionis. interdicti excōmunicationis. ꝓhibitus fuerit. si ieiunus nisi infirmitas excusaret. In hijs se examinet. ꝛ si inuenit se immunē cum timore et reuerentia q̄ꝫ primū generabit iudicium. in nomine domini accedat. Alioquin caueat ne crimina et penas que memorate sunt incidat. Non enim possunt hoc sacramēto qd̄ spiritualis cibus est vtiliter vesci. q̄ carni deseruiunt non spiritui. Sicut Apl'us Heb. vlti. ait. habem⁹ altare de

quo edere nō habent potestatē qui tabernaculo deseruiūt. Altare inq̄ȝ ſm Glo. in quo ɔſecratur corpus xpi ꝛ sumit. de quo edere nō habēt potestatē. i. licentiam qui tabernaculo. i. corpori in quo nō nisi ad tempus nobis manendū erit. deseruiunt. sic fornicatores et omnes qui ei in desiderijs deseruiunt. Alioquin iuxta verbū thematis iudicium sibi manducant. A quo nos p̄seruet et sua cōmunione dignos efficiat qui cibū hunc tribuit. christus domin⁹ cum patre ꝛ spiritu sancto in secula b̄ndict⁹ Amen.

In cena dn̄i ſmo. III. in ordie. XXI. ad eucaristie pceptionē prep. ratorius

Hoc facite

in meam cōmemorationem. Lu. 22.

A Transiuim⁹ mare. mare ru brū. penitētie ꝛ lacrimaꝝ. Appropinquim⁹ portui i q̄ relucēt salutis nr̄e sacra. Eterni ɔsilij aperiunt misteria. Gr̄aꝝ larga offerūtur bn̄ficia. Eya carissimi pbete receptacula mūda. Toti⁹ nr̄e redēptiōis tractant negocia. Semel olim sua passione exhibita. dn̄s vniūsum gen⁹ hūanū a dyabolica ptāte redemit. Clauc sue cruc ſeratū celū aperuit. Sui sanguinis effusione cūcta mūdauit.

Nūc aūt eiusdē passionis nō min⁹ efficax memoriale relapsos erigit. purgat inq̄natos. Nutrit famelicos. cōfortat infirmos. et beatissime passionis effect⁹ salutis. in oib⁹ digne accedētib⁹ innouat vt nō minus saluet passiōis memoriale. q̄m ipa passio semel p nob exhibita vel assūpta. Nimiꝝ q2 idē i memoriali accipit. q̄ in cruce sūmo pr̄i offert. Et q̄dē in cruce seipm pr̄i obtulit et pciū q̄d debuimus soluit. ad Eph. In mēoriali freq̄ntandū nob cōmisit. nos ipm eūdē sumim⁹. ꝛ p nr̄is pctis ipm sumēdo pr̄i imolamus. Hic ait Hoc facite i m. cō. h̄ est cōmemorationē mee passionis. Glo. Vn̄ Apl'us. j. Coꝛ. ii. Quotiēscūq3 mādcabitis panē ꝛc. mortē domini annūciabitis donec veniat scȝ ad iudiciuȝ. ad sctōꝝ ɔsumationem. O mira dei dignatio. q̄ nō refugit manibus crucifigi nocētiū passibil' et mortal'. Nō se negat pctōꝝ dētibus masticādū gl'iosus ꝛ imortalis. O fidel' ꝛ solicita dei p nob ɔmiculis cura. Cui nō satis esse visuȝ ē nr̄m reatū sua morte soluere. nisi etiā memoriale instituere. q̄ etiā ipam solutionē ɔcēptā possem⁹ recupare. O ineffabilis caritas saluatoris qua non solū voluit nob esse pr̄ p creationem. frater p incarnationē. redēptor p pcij solutiōeȝ. sȝ etiā nr̄a eē cōplacuit spūalis refectio in eucaristie sacramēto. ad p̄mij bn̄ficij p gustationē hic canit eccl'ia. Se nascens dedit sociū. cōuescēs in

eduliū. se moriēs in preciū. se regnans dat in premiū. Sicut ergo mortē nemo euadit nisi p victoriosam dñi passionē. ita vitā nemo adquirit nisi p sacramentalem memorialis sue passionis sumptionē. Joh. 6. Nisi mādu caueritis car. fi. hois zc. Ideo p̄cipiendo p̄cepit ad toti⁹ nře salutis ɔsecutionē. Hoc facite i meā cōmemorationē. p grā Aue ma.

B Pro deductiōe hoꝝ verborū triplex occurit q̄stio. Prima. Quibus. Scda. Quō. Tercia Ad quid. seu quare dñs mandauit dicēs. Hoc facite in meā cōmemorationē. que breuiter veniunt expediende. p puuloꝝ cōmunicandoꝝ eruditiōe qualicūq͡z.

Prima questio. Quibus domin⁹ ait. Hoc facite zc. Respōdet. Fidelib⁹ vsum rōnis habentibus. ieiunis. a peccatis z a censuris liberis. Siquidē dñs locutus est suis discipulis q̄ erāt fideles q̄ ad primū. Et fm doctrinā apl'i. i. Coꝛ. ii. Sūptur⁹ corpus dñi. habet diiudicare et discernere. Corp⁹ dñi et seipsum q̄ ad scdm. Duplex eni requirit iudiciū discretiōis. Unū quo cib⁹ ille plena fide ab aliis discernit. Ita vt nō terrenus et aīalis sed celestis credat. Aliud quo sumēs seipm discernit. Uñ ait. Probz aūt seipm hō. Item ait Apl's. i. Coꝛ. ii. ɔ ebriosis. Iā nō ē dñicam cenā mādūcare. Non em̄ erant ieiuni q̄ ad terciū. Item pa nis ille filioꝝ est. nō mittēdus canibus. vt canit in p̄sa. iō maclati pctis mortalib⁹. Aut alias cēsuris grauati z ab eccl'ia repulsi. accedere nō debēt q̄ ad quartū. Nō eni talib⁹ loquit dñs. dicēs Hoc facite in meā cōmemo. zc.

C Uolēs itaq͡z ad verbū dñi eucaristiā p̄cipe. debet esse fidel'. et potissimū circa hoc diuinissimum sacramentū. Fides aūt sacramēti hui⁹ p̄supponit fidē pluriū articuloꝝ. p̄sertim eoꝝ q̄ sunt simplicit (q̄tū ad oēs rōne vtentes) de necessitate salutis. Quoꝝ tres sūt. duos innuit apl's Heb. .ii. cū dicit. Oportet accedētem ad deū credere q̄ de⁹ ē. Et q̄ inq̄rentib⁹ se remūerator ē. Terciū ɔ mediatore innuit petr⁹ Act. 4. cū ait. Nō est i aliq̄ alio sal⁹. Loquit ɔ xpo. Et sequit. Neq͡z aliud nomē est sb celo datū hoib⁹. i q̄ oportz nos saluos fieri. Necessaria ḡ ē fides mediatoris. i cui⁹ noie. h̄ ē noticia seu fide. oportet nos saluos fieri. Hic āt articulus mediatoris. i. xpi i carne nos saluātis p̄supponit articulū trinitatis. fm sctm̄ Tho. scda scde q. 2. ar. 8. eo q̄ nō pr̄. nec. sp̄s. sz fili⁹ est incarnat⁹.

D Ut ḡ breuit' an numerē ppt' pueros q̄ credenda sūt. cōstrigā dicēda i paucos articl'os. Primū credere oportet vnum esse deuz. Et hunc totius creature principium. Hūc quoq͡z forē omnipotentē. omniscientē. optimū. sūmū zc. Qui nedū oia

ꝓduxit. sed̾ ꝛ creaturā rationalē
ad sui imaginē condidit. volens
sui legis obseruatores beatifica
re. Cōtemptores ꝟo ꝑ demerit̃
eternalit̾ punire. put tenoꝛ sym-
boli hec summatim cōplectit̾.
Scd̄o credere oportet dei filiū
ꝑ homine redimēdo incarnatū.
ex maria virgine. passuꝫ. sepultū
resurrexisse. ascēdisse. et hūc ven
turū iudicem viuoꝝ ꝛ mortuoꝝ.
Declara quō hec dei fili⁹ egit et
sustinuit ꝛc̄. ꝑ hōis lapsi repara
tione amorosa. Cū ꝟo ſm p̄di
cta articulus incarnatiōis xp̄i. p̄
supponit articulū misterij trini-
tatꝭ. iō ſm sanctū Tho. omēs
fideles tenētur credere explicite
misteriū trinitatis. saltem ī gene
re. vt sciant interrogati respōde
re et dicere. Deū patrē filiū suuꝫ
misisse in hunc mundū. ꝛ hunc ꝑ
nobis incarnatū ꝛc̄. Vn̄ etiā ſm
sanctū Bonauē. quilibet fidelis
tenet̾ explicite credere articulos
illos q̄s nō solū p̄dicatio ī distin
ctis ꝑsonaꝝ festiuitatibus. sed ꝛ
vsus ecclesie manifestat. vt est ar
ticul⁹ de vnitate ꝛ trinitate. quē
manifestat actus ꝯsignationis.
cum se quis ī pectore cōsignat d.
In noīe patris ꝛ filij et spūscti.
Vide lati⁹ dcō doc. in. 3. sniaꝝ.
dis. 25. Si ad hāc fidem (ſm il
los sctōs patres omēs fideles te
nent̾. nec excusat ignorātia. q̄to
magis sumpturi eucaristie sacra
mentū. Itaqꝫ tercio tenent̾ cre
dere. saltē in genere. dimissis spe
culatiōibꝫ. q̄ in diuinis est vnus
deus. pater ꝛ fi. ꝛ spūssanctus.

Ex quibꝫ nūc aliq̄ mō pꝫ. a q̄
homo creatus est. ad quid. quo-
mō et per quē reparatus est post
lapsum. Quid de eo futuꝝ est. si
bene vel male vixerit. Hec sūt ge
neralia que credendis de eucari
stia p̄supponunt̾. E Circa
eucaristiā hec sūt tenēda. Quia
per primi homīs lapsum. hūana
natura viciata est. et in naturali
bus vulnerata ac gratuitis spo-
liata. vt pꝫ in parabola descen-
dentis ab hierusalē in hiericho.
Luc̄. 10. Ita q̄ vt habet̾ Gen̄. 8.
sensus ꝛ cogitatio hūani cordis
proni sunt ad malū ab adolescē-
tia. Et ita debilitata est indiges
medicinis. curatiuis. p̄seruatiuis
et cōfortatiuis. Propter hō hōis
liberatoꝛ christ⁹. sacramenta me
dicinalia instituit. Quedam ad
regenerationē spūalē. vt baptis-
mū. Quedā ad robur regenera-
ti. vt ꝯfirmationē. Quedam ad
nutritiōeꝫ vt eucaristiā. Quedā
ad curationē vt penitētiā et vn-
ctionē ꝛc̄. Sicut eni corp⁹. (nisi
nutrimento deꝑditū restauret̾.
ꝓpter ꝯsumptionē humidi radi
calis) tandē deficit. Ita et aīa.
(nisi cōtinuo restauret̾ qđ ꝑ fo-
mitem male inclinantē deꝑdit̾.)
tandem deficit a vita grē. Insti
tuit ḡ ex infinite bonitatis mise
ricoꝛdia ꝛ caritate maxima euca
ristie sacramētū. ꝑ q̄tidiana nu-
tritiōe interioꝛis hōis. Panem

nō solū celestem sed supcelestem. Panē angelorū quo angeli fruuntur facialiter ꝛ apte. Nos ꝟo in hac vita sub specierum sensibiliū velamine. F Itaqꝫ credendū est circa hoc eucaristie sacramentū siue de hoc sacramēto ꝙ facta ꝯsecratione sacerdotali rite ꝛ legitime. panis substantia nō manet. ꝛ similit̃ in calice sub a nō manet. sed desinit esse. ꝛ ꝯuertitur in corpus xp̄i. Ita ꝙ vbi pꝰ us fuit panis substātia. que nūc esse desijt. ibi nūc est sub illis prioribus accidentibus panis. verꝫ corpus christi. Sic in calice. vino cōuerso in sanguinē. vbi priꝰ fuit vini substantia. iā est verus christi sanguis. ꝛ corpus eiꝰ. Est itaqꝫ sub speciebꝰ illis visibilibꝰ. verꝫ xp̄i corpꝰ inuisibiliter. et oīa q̄ sūt d̾ sacratissimi corpis eiꝰ integritate. decore. pfectiōe ꝛc̃. put est in sui naturali cōsistentia. q̄ꝫtuꝫ ad omia. excepta locali circūscriptione. Est ḡ ibi sub sacro christꝰ deus et hō. xp̄i corpꝰ. xp̄i anima. xp̄i sanguis. Caput. pectus. manus. pedes. Crines oculi. et cetere ptes integrales. Itēꝫ deitas sanctissima. Item sb speciebus vini facta cousectatione. non plus vel minus nūc continetur q̄ꝫ sub speciebꝰ panis. Nec ē in calice xp̄i sanguis fluens extra venas. sed ē in venis ꝛ in corpore dn̄i. sicuti sub speciebus panis. Quis species vini sub quibꝰ est sanguis domini. sint ibi modo fluido. Non itaqꝫ a nobis videt̃ corpus xp̄i. nec dentibꝰ laceratur. aut gustu pcipit̃. Sꝫ species panis dentibus lacerant̃ et vident̃. ac gustu pcipiunt̃. sb quibus mō. inuisibile. verꝫ ꝛ integꝫ ac pfectum christi corpus deitati vnitū ꝯtinet̃. Nec hoc ē difficile illi qui omnia creauit ex nihilo. Cuius potestati omīa sunt subiecta. Et licet hec sensu pcipere nō pōt homo. firmiter tn̄ credere debet hec ꝛ similia mirabilia. que circa hoc sacramentū credēda proponit ecclesia. Fecit eni in hoc sacramento memoriā mirabilium suorū. misericors ꝛ miserator dominꝰ. eum dedit escaꝫ timentibus se. Nec curiositate allectus querat hincinde. quō ista ita se habere possint. sed captiuet intellectum suum in obsequiū christi. Innitens eius omī potentie et veritati infallibili dicenti. Hoc est corpus meū. Luc. 22. Hoc facite in meā cōmemorationē. Itē hic est sanguis meꝰ ꝛc̃. que in scriptura canonica habent̃. Attentis itaqꝫ possibilitate ꝛ veritate nihil dubiū manet. Sic ergo primum requiritur fides. et oportet accedētem esse fidelem. ☞ H Scd̄o accedere volētes iuxta dn̄i mādatuꝫ dicentis. Hoc facite in meā cōmemorationē. debēt habere vsū rationis. qua discernant actualiter hūc cibum ab alio cibo ꝛc̃. vt. s̄. tactum fuit B in princi-

pio sermonis huius. Unde Apl's cām indigne sūptiōis ponit Nō diiudicare corp⁹ dñi. Diiudicet q̄ dñi corp⁹. q̄ztū ad institutiōis causaȝ. Et in deo. Et in nobis.

In deo nō fuit nisi ardentissima caritas nr̄i saluatorꝫ. q̄ nobiscum esse voluit sacramentaliter vsq̧ ad ꝯsūmatōeȝ scl'i Matth. vlti. Caritas maria dei ad nos. marimū opata est effectū. cū sese nob dare voluit i cibū aie. tanq̄ȝ arrā sue ppetue dilectionis. Un ait. Desiderio desidera. h̄ pa. m. vo. a. pa. Luc. 22. Eya ꝯsidera si vales. q̄ztitatē desiderij. ex tpis ppiq̄tate. Paciēdi tāta erat passio futura. vt sola ei⁹ p̄uisio sanguinē decurrere faceret i terraȝ. sȝ vicit caritatꝫ ꝯsideriū timoris anrietatē Nec tūc nō cogitabat passionē. quā in ipis v̄bis desideriū exp̄mētib⁹ cōmemorat dicēs anteq̄ȝ patiar. Causa ex parte nostra fuit vt haberemus. Passionis memoriale perpetuum. p peccatis placans sacrificiū. Cōfortātis cibi delicatum eduliū. Glorie perhēnis pignus certissimum. quorum prosecutio hic rescinditur. Prohibentur itaq̧ a sacramenti eucaristie perceptione. omēs senes et iuuenes rationis vsu carentes. qui non norunt christum sub sacramentalibus speciebus contentum latrie adorare. Sic et amentes. fatui. stulti. Aut etiam harū rerū prorsus ignari. q̄ ecclesias nō frequētant. nec vllam de hijs que fidei sunt habent noticiā. Tercio accessuri debent esse ieiuni. a peccatis et censuris liberi. De q̄bus sermone p̄mo satis dictū est Ex hijs habet̄ prime questiūcule psecutio breuis. p paruulorū et simpliciū qualicunq̧ eruditione. Questio scd̄a. Quō accedendū est. ad quā breuiter dicendum. Sicut in h̄ sacramento tria reperiuntur. scilicet. Sacramentū tm̄. scȝ species visibilis. Res tm̄. scilicȝ corpus christi misticum. Res ₇ sacramētū. corp⁹ xp̄i verū. Sic triplex est manducatio f̄m glo. j. Cor. n. Prima. Sacralis tm̄. ₇ hec officit. quia ē mors malis. Scd̄a. Spiritalis tm̄. et hec pficit. nō sufficit. Unde Aug⁹. in li. ꝯfes. Crede ₇ māducasti. Et in omel. Illā escam māducare est in christo manere ₇ illum manentē in se h̄re. Tercia sacralis ₇ spūalis. et illa sufficit f̄m ca. Ois vtriusq̧ Isto tercio mō accedētes se hnt in triplici differētia. q̄dā eni digne accedūt. q̄dā indigne. q̄dam neutralit̄. Digne q̄n accedēs ꝯsequit̄ gr̄e augmētū. Indigne q̄n ppt̄ sui idispositiōeȝ mortaliter peccat. vn̄ apl's. Iudiciū sibi māducat et bibit. Neutral'r. q̄n nec gr̄aȝ ꝯsequit̄. nec pctm̄ incurrit. ppt̄ aliq̄d latēs pctm̄. post diligentē sui inq̄sitionē ₇ pbationē.

Ad p̄mū aspirādū. scd̄m suope cauēdū. t̄tiū ad min⁹ exhibēdū.

R. Digne accedit qui ī gratia
accedit nō ꝓhibitus. Potest em̄
aliqn̄ aliquis ꝓhiberi in grā exi
stens. sicut aliqn̄ excōicat᷑. qui in
gratia est. Patet q2 est panis fi-
liorū. Per gratiā aūt et caritatē
est fili⁹ dei. Joh. j. Dedit eis po
testatē filios dei fieri ⁊c̄. Credit
in deū qui caritatiue fertur ī eū
amore gratuito. Indigne qui
cōtra ecclesie vel ꝯfessoris ꝓhibi
tionē. vel in mortali nō cōfessus
accedit. ꝓpter humanā verecun
diam aut phariseicā ypocrisim.
timorē humanū. vl' aliū finē ma
lum ⁊ ꝑuersum. Tales etsi vitā
suscipiūt. suscipiūt tn̄ ad mortē
sempiternā. sicut venenatū aīal
tyriacā. Si dicis. talis ergo
in mortali existens est perplexus
Si accedit. accipit mortē. Si
nō. nō habet in se vitam vt dicit
Bern̄. in ser. paschali. Respōd᷑.
Stat in casu ꝙ nō accedēdo sa-
cramētaliter nō peccet. ꝓhibit⁹
ab ecclesia. Dūmō tn̄ accedit spi
ritualiter. sic ꝗ non erit ꝑplexus.
q2 ꝑ obedientiā omittēs meret᷑.
⁊c̄. Dum habet casum aliquē oc
cultum. ꝓpter quē nō pōt pare-
re ecclesie sine mortali. Silr̄ qn̄
ꝙtum in eo est absolutionē non
impedit. seu qn̄ nō stat ꝑ eum qn̄
absoluat᷑. Sed qui est in morta
li potest a peccato recedere ⁊ cōte
ri ac confiteri. ⁊ sic accedere. qꝺ
si nō facit. ꝑplexus quidē est. sed
ex culpa sua. Quibus b. Bern̄.
in ser. paschali ait. Deprehensi estꝫ
inter angustias preuaricatores.
nō qui ꝑuaricati estis. sed qui ꝑ
sistitis in peccatis. addētes ꝑua-
ricatiōes aut penit⁹ impenitētes
aut tepide penitētes. nec pericu-
losa fugiētes vel post experienti-
am. miseriā peccatorū. Irritiuit
vos inimicus ꝑplexis neruis te-
sticulorū. Si hac cōscia. xpi sa-
cramēta refugitꝫ. Nihil vob̄ cō-
mune cum xp̄o. nō habetis vitā
in vobis. Si indigne suscipitis
iudiciū vobis manducatis. san-
ctum corp⁹ dn̄i nō dijudicātes.
L. Neutraliter sumūt. nec di-
gne simpliciter. q2 nō in grā. ꝓ-
pter aliqꝺ latens peccatū. licꝫ nō
in memoria post factā necessariā
discussionē. Hij accedendo post
factā hmōi diligentiā nō peccāt
sed alterꝫ de duob₉ ꝯsequunt᷑. vl'
obliti peccati remissionē. vel mē-
tis illuminationē. Vn̄ semꝑ cū
timore accedendū est ⁊ dicendū.
Delicta quis intelligit. ab occul
tis meis munda me dn̄e. Per
hoc dicit᷑ ad q̄stionē. quō accedi
debet. dicit᷑ digne. vel ad minus
nō indigne. Digne. scꝫ cū gratia
⁊ timore. feruore. d̄siderio. ac de
uotione. ac venialiū detersione.
purgatus prius ꝑ dignā penitē-
tiam ꝓ peccatis. De quib⁹ illud
Aug. Indigne enī accedit si tūc
accipit cum debet agere peniten
tiam. Ergo prius se iudicet. ⁊ se
ueritate penitētie se exerceat. vt
a seipso iudicatus non iudicet᷑ a
domino. Cessat em̄ vindicta di-

uinã. si ↄfessio pcurrat humana. hec Glo. j. Cor. 11. ¶ Et modū hunc ostendit dn̄s cū surgens a cena. vestimēta deponit. lintheo se precinxit. pedes discipulorū lauit. z sic eucaristiā dedit. Quo facto veluti. Exēplo docuit. vt accessuri pri᷒ vestimēta veterꝫ ↄsuetiõis deponam᷒. litheo castitatꝫ ac mundicie z deuotiõis pcingamur. Affectiões pulueruletas venialium lauemus. ¶ Non indigne ꝟo accedit qui pmissa diligēti examinatiõe ac ↄfessiõe. cū pposito nō peccandi. sibi nō est cōscius mortalis peccati nō cōfessi alio legitimo impedimento non existente. ¶ M ¶ Questio tercia. Ad quid vel cur sumendum est eucaristie sacramentū. Hui᷒ a doc. assignent᷒ cause multe. q̄ꝛ alique sunt. vt tāto salutari dono cū grarūactione vtamur. Ut per hoc memoriale passionis dominice nusq̄ꝫ obliuiscamur. Ut ecclesie mandato obtemperem᷒. Omnis vtriusq̄ꝫ. Ut fruct᷒ ei᷒ incōprehensibiles cōsequamur. Fructus sunt om̄e bonū. Quid eni nō cōsequeret᷒. q̇ totius boni fontem accipit. Hinc p excellentiam. eucaristia dr̄. q̄si bona gra in genere. sic dr̄ bon᷒ israel de᷒. Hos aūt fruct᷒ explicare nemo sufficit. laborarūt mlti sꝫ inenarrabile q̇s enarrabit. ¶ Potest enim ↄsiderari mutipliciter scꝫ. q̄ꝫtum ad cōtenta. vt memoriale passiõis. vt sacrificiū. vt cibus z viaticū. vt cōmunio christianoꝝ. Scd̄m hoc varij varios ei᷒ fruct᷒ exponere nisi sunt. ¶ N ¶ Albertus psequit᷒ primū. ostendēs q̄ rōne ↄtentoꝝ pstat oēm grām. Scꝫ. Cōmuniõis. ex corpe xp̄i. et membris cōmunicantib᷒ composito. Expiationis. ex sanguie xp̄i. Redemptõis. ex anima que fuit pciū nostrū. Uiuificatiõis. ex spū xp̄i. Refectõis. ex deitate. Eterne beatitudinis. ex oīb᷒ sil᷒. De primo. ¶ Panis quem frangimus nōne cōicatio corpis christi est. j. Cor. 10. z. 12. De scd̄o. Si sanguis vitulorum z hircorū zc. Heb. 2. De tercio. Bon᷒ pastor animā suam dat p ouibus suis. Joh. 10. De quarto. Caro nihil pdest. spiritus est qui viuificat. Joh. 6. De q̇nto. Neq̄ꝫ qui plantat aliquid nec qui rigat. sꝫ qui dat incrementū. j. Cor. 3. De sexto. Qui xp̄m nō habet. hic non est eius. sed pp̄ter inhabitantez spiritū. qui hūc suscitauit a mortuis. viuificabit z mortalia corpora vestra. j. Cor. 15. Erit de᷒ omnia in omnibus. Horū prosecutio alteri sermoni reseruat᷒.

De eodem sermo. IIII. in ordine. XXII.

Esiderio d̄sideraui hoc pascha manducare vobiscū añq̄ꝫ patiar. Lu. 22.
☞ A Uenit hora a patre fi

k

hocq; constituta. Assunt diuine
pietatis sacramēta. Temp⁹ omi
bus christianis ꝑe desideratum
Temp⁹ magne cene. Celestis cō
uiuij. In q̄ nō manna de celo an
gelicis manibus preparatū anti
quo hebreoꝝ populo cōcessum
in deserto. sed quod est supra ce/
lū. sup angelos. q: celi ⁊ angeloꝝ
creator. Nō illud qđ reseruatū
in diem alteꝝ cōputruit ⁊ vermi
bus scaturiebat. sed qđ mentem
viuificat in eternū et vermes in/
terficit petōꝝ. Nō qđ comestū
ɔuertit in sumentē. sed mandu/
cantem cōuertit in seipm. Non
qđ corpus nutrit ad mortē. sed
q̄ aīam cibat ad vitam immor
talem. Caro mea vere est cibus ⁊
san. m. vere est pot⁹. Qui ma. ex
hoc p. mortē nō videbit in eter/
nū. Neq; em̄ moyses inquit dn̄s
dedit vobis panē d̄ celo. s; pater
meus dat vobis panē de celo ve/
rum. Panis. verus est. qui de ce
lo descendit. ⁊ dat vitam mūdo
Joh. 6. O inenarrabilis dei bo
nitas. O stupendū pietatis cōsi
lium sup filios hominū. cui non
satis fuit hominē de nihilo ad
sui imaginem ꝑducere capacem
beatitudinis. Nec lapsum mor/
te vnigeniti reparare. Nisi idē
p̄ris vnigenit⁹ ex obediētia p̄ris
seipsum nobis daret in cibum.
quo vita sanguinis p̄cio empta.
in nos flueret ac seruaretur. Hic
canit ecclesia. Se nascens dedit
socium. conuescens in edulium se

moriens in precium. se regnans
dat in premiū. In quo rogo pa/
tris bonitas ineffabilis magis
ostēdi potuit q̄ in filij sui sacra/
mentali manducatione? De qua
filius adueniente passiōis hora
inquit. desiderio desideraui ⁊c.

Quia hodierna die huius di
uinalis manducatōis institutio
facta est. ad quā etiā p̄cepto xp̄i
et ecclesie inuitamur. ideo de du
obus videndū erit. De eius insti
tutione. et eius manducatione.

B Quo ad primum instituit
dn̄s hunc cibum. In verū sacri/
ficium. in anime eduliū. in dile/
ctionis arram et signum. Insti/
tutum est primo in verum sacrifi
cium. Omni enim tempore hu/
mano generi sacrificium necessa
rium fuit. Tam in ꝑtestationē
supremi dominij q̄ in remissionē
peccati. q̄ in redditiōē grāꝝ acce
pti beneficij. Hinc illa multipli/
cia legis veteris sacrificia Abel
Noe. Abraam. Melchisedech.
Multiplicia etiam legis mosai
ce. scilicet hostie pacifice. pro pec
catis. et holocausta. Sed ecce si
cut verbum abbreuiatū fecit do
minus super terram ait Gerson
ita et hostiā abbreuiatam. quia
vnicam. patri acceptissimam. ple
nā eminenter omnibꝫ illis bonis
que per veteris testamenti sacri/
ficia querebantur. (Ipsam dico
hostiam que et verbum) Hosti/
am semel oblatam in cruce Heb.
9. Christ⁹ assistens pontifex ⁊c.

introiuit semel in sancta. eterna redemptione inuenta. Eandē in sacramento quotidie offerendā in qua omnia illius oblatiōis in cruce facte beneficia ⁊ fruct⁹ pticipamus. Si deletionē peccatorū petis ait Gerson sup magnifi. tract. 9. Ecce agnus dei ecce qui tollit peccata mundi. Si grarū actionē. Ecce gratias agit p nobis deo patri christ⁹. Nam gratias agens sacramentū istud instituit. Si maloꝝ euitationem. ipse nos sanat et liberat. qꝛ languores nostros ipe tulit Isa. 53. Si bonorū celerem cōsecutionē Interrogat⁹ latro docebit. qui tempore hui⁹ sacrificij vespertini audire meruit cum iuramēto. Amen dico tibi. hodie mecuꝫ eris i paradiso. Et quid boni nō tribueret illud sacramentū in ratione sacrificij. quo parr filius vnigenitus sacrificat et offertur fons totius boni? Huic sacramēto respōdeat oportet fides integra simul ⁊ firma i corde suscipientis. quia frustra est ꝓstatio que fit in sacramēto exteri⁹. si animus nō teneat fideꝫ intus. Et que fides? Ecclesie vt de illo mirabili sacramento credat qđ ecclesia credit. Existentiā scꝫ rei cōtente in hostia verissimā Declaram breuiter. Cetera curiosa tanq̄ agni paschalis reliquie cōcrementur ⁊c. ¶ Scđo institutū est hoc sacrm̄ in cibuꝫ aie vt scꝫ nutrimēto cōuenieti aiam ad vitā p baptismū regeneratāꝫ dn̄s aleret cibo vite. cōtra illum cibū vetitū ꝓmorū parentū. qui fuerat cibus mortis. vnde eis dictum est. In quacunq; die comederis ex eo morte morieris. Gen. 2. De cibo aūt nr̄o dr̄. Quicūq; mā. ex h. p. v. i eternū. Joh. 6. Vn̄ Inno. Vt suā erga nos caritatē ostēderet sil' ⁊ grām. dedit se p nobis in preciū sil' ⁊ cibū. vt p precium nos redimeret a morte. Per cibū aleret ad vitā. Et Alexander d̄ ales p. 4. ꝙ. 2. inquit. Instituit diuia sapiētia sacramētū corpis ⁊ sanguis sui. vt ad gustū diuinitatis sue p gustū hūanitatis nos inuitaret. Tercio ꝓpt mortis sue cōmemorationē. q̄ amorē nr̄m sibi totaliter debet vendicare. Hoc facite in meā cōmemorōeꝫ. Quociēscūq; mā. p. h. et c. b. m. d. ā. donec veiat. j. Cor. 11. Quarta rō est q̄tidianoꝝ pctōꝝ venia. Inno. Dedit dn̄s nobis hoc sacrm̄ salutis vt qꝛ q̄tidie peccamus. ⁊ ipse iam mori non pōt. Per hoc sacrm̄ remissionē peccatorū q̄tidie ꝯsequamur. Quare aūt poti⁹ sub panis et vini spē instituit. cum alia pl'a sint ciboꝝ genera mgr̄ in. 4. dis. 11. ponit aliquas ratiōes. Prima vt fides habeat meritū. dum sumit christus aliena spē occultat⁹. Scđa ne horreat anim⁹ qđ cerneret oculus. Tercia ne ab ifidelib⁹ nr̄e fidei insultaretur si sumeremus carnem ⁊ sanguineꝫ occisi hois.

Quarta rō est Hugonis li. 2. de sacra. p. 8. ca. 8. scz ſcatōis pfe- ctio. Significationis duplicis scz veri ꝛ ꝯtenti corpis xpi. ꝛ spi- ritualis refectiōis mentis. Ha- bet em̄ panis expressam siliṫudi- nem corpis. Nam panis mate- ria granū est frumenti qd̄ in ter- ram ꝓijcit. In terra mortificat vt fructum afferat. Joh. 12. Cō- tritum in farinā resoluit. ꝛ appo sita aqua pasta conficit. que co- cta igne in panē pfectum matu- ratur. Sic christ⁹ terre insert⁹ est. vtero scz virginali. De q̄ pro pheta. Eteni de⁹ dabit benigni tatem et ter. nr̄a d. f. suū. In me dio terre mortuus est. vnde fru- ctus plurim⁹ sequebat. scz pecca torū remissio. regni celestis aper tio. ꝛ immarcessibilis glorie ple- nitudo. Ex quo mltiplici fru ctu integrat corpus christi misti cum. ecclesia militās ꝛ triūphās. que ex mēbris multis colligit fi- dei ligīe et diuini ardoris amo- re inuicē cōbinatis. Refectio nem insup mentis quā p hoc sa- cramentum dn̄s prestat. quō ap tius significari posset q̄ȝ in pa- ne et vino quo quotidie alimur ac sustentamur corpaliter et ro- boramur. fm illud. Panis con- firmat cor homis. Nec aliqn̄ li- cet quotidianus sit fastiditur vt diffuse habz Hugo vbi. s̄. Sic p eucaristiā diuinissimā. in gra- tia que est vita spūalis fouemur nutrimur et augmentamur. nec aliqn̄ fastidimus. cū ipse sit pa- nis de celo p̄stitus. omne delecta mentū in se habēs. ꝛ omnē sapo- rem suauitatis. D Hec autē institutio in ratiōe edulij exigit anime purgationē. Cib⁹ eni tra iectus in stomachū humoribus plenum nauseam ꝓuocat nō nu- trit. Noxij humores pctā sunt a quibus purgari oportet. Ut sic stomachus esuriēs satiet bonis. fm illud. Esuriētes impleuit bo nis. Qd̄ et forma hostie et qua- litas admonet. q: est ad litterā. Parua. nitens. sana. ceres. azy- ma. mundaqz scripta. Et signat hec septuplex hostie cōditio nos excludere debere septem vicia ca pitalia. In paruitate supbiam. in nitore inuidiam. in integrita- te iram. in rotunditate volubili accidiam. in azymo furfur aua- ricie. in mundicia feditatē luxu- rie. in sc̄ptura hebetudinē gule. Hijs ab anima lōge actis. suas opationes diuinas operari p̄ua let hostia diuina. Cibus eni est. nō mortuoꝝ sed viuentiū. nec in firmorū sed sanorū. Cresce inqt Aug⁹. et manducabis me E

Hanc etiam receptaculoꝝ no- strorū dispositionē nō melius ni si p doctrinam xpi habere possu mus. qui hoc sacramentū insti- tuit. et virtutē ei⁹ qui se in cibuz nobis tribuit in hoc sacramēto. Cui⁹ nedū verba sz et facta do- ctrine sunt p̄dicamēta. Ipse eni est via qua portamur. veritas q

ducimur. vitã quã cibati viuificamur. Attendamꝰ ergo que in huiꝰ sacramẽti institutione fecit et dixit. Eleuauit oculos ad patrem ꝯtra superbiã. Gratias ꝑ nobis egit cõtra inuidiã. Benedixit cõtra auariciam. Fregit contra iram. Discipulis suis dedit contra luxuriam. Ut acciperent ꝛ mãducarẽt ꝑcepit ꝯ gulã. Sint sex illa in nobis. quibꝫ addi potest septimũ sumẽdi ardẽs desiderium. Nam ꝛ ipse desiderio desiderauit cũ discipulis suis manducare hoc pascha anteq̃ꝫ pateret̃. Luc. 22. et hoc cõtra accidiam. Christus dñs hoc sacramentũ ꝯsecraturꝰ et discipulis traditurꝰ. oculos ad patrẽ leuauit. Qḋ ꝛ frequenter in arduis operibus fecisse legitur. significans se a pr̃e oĩa habere. sic naturam diuinã. ita potentiã. sapientiam. ꝛ oẽm ꝑfectionem. Siquidez ſm b. Aug. Quidquid habet nascendo recepit a patre. Quo arduitas facti ꝛ dignitas sacramenti significat̃ ſm Alex. Nõ eni sic in aliorꝫ sacramẽtorũ institutiõe fecisse legit̃. Unde ꝺ eiꝰ excellentia sup cetera sacramẽta hr̃ de cõse. dis. 2. Nihil. Nihil ĩ sacrificijs maiꝰ esse potest q̃ꝫ corpus ꝛ sanguis xp̃i ꝛc. Ita leuent̃ oculi mentis nr̃e ad patrẽ. Oculus mentis intẽtio est animi que si simplex fuerit totũ corpus lucidum erit. Matth. 6. Sit intentio nr̃a simplex ad deũ nõ reflexa ad nos ꝛ terrena. Nemo accedat ex sola ꝯsuetudine. ypochrisi. simulatiõe. verecũdia. aut hũano timore. Sꝫ ex obediẽtia ꝛ gratitudine. ex diuini honoris ac ꝑfectiõis magnitudĩe. ex desiderio vniendi se deo. ꝛ ꝯsequẽdi fructꝰ spũales huiꝰ sacri. F Gr̃as egit deo ꝺ tãto dono. de tã excellẽti gr̃a. de tã efficaci cibo. sacro dignissimo. et misterio tam profundo. qḋ nr̃am salutẽ tã mirifice opat̃. Nos itaq̃ꝫ et deuotissimas gratiarũ actiões deo offeramus. cognoscẽtes nr̃am indignitatẽ cũ petro, ꝛ cẽturiõe. qui se indignos iudicarũt recipere dñm. Unꝰ in naui d. Exi a me dñe q̃ꝛ p. s. Luc. 6. Aliꝰ. Dñe nõ sum dignus ꝛc. Matth. 8. Neq̃ꝫ enim petro sumꝰ feruẽtiores. nec cẽturione fideliores. q̃ꝛ primo dixit. Joh. 21. Amas me. Pasce oues meas. Scdo. Nõ inueni tantã fidẽ in israel. Matth. 8. Hinc Eph. 5. Gr̃as ãgẽtes semꝑ ĩ oĩbus ĩ no. dñi nr̃i iesu xp̃i deo pr̃i. Si ꝑ oĩbꝫ. q̃nto magis ꝑ dono isto maximo. Hinc Beda. Gratias egit nobis in exẽplũ. vt ꝛ deum in singulis actibꝰ nr̃is p̃ oculis habẽtes. gr̃arũ actiões de oĩbus bonis referamꝰ. Et sequit̃. Sic de veteribꝫ terminãdis. sic de nouis incipiẽdis gratias egit christꝰ. nobis ꝑiter exemplũ tribuens in omĩs boni inchoatiõe

vel pfectione. patrez qui in celis
est glorificandum esse. Bene
dixit cōuertendo terrenā substā
tiaz in corpus suū ac seipm. Qō
quō fiat nō est nr̄m pscrutari ne
a glīa opprimamur. Sufficit cre
dere q ibi est corpus christi fm
se et qōlibet sui pane desinente.
et manentib⁹ speciebus panis sub
quibus est corpus xp̄i. Et nos a
terrenis ad dominū ꝯuertamur
per firmū ppositum. p nostre vo
luntatis ꝯformitatē deo adherē
di. vt sim⁹ vn⁹ spūs cū eo. dicen-
tes cū aplo. Viuo ego. nō ego. sz
viuit in me christ⁹. G Fre-
git in partes nō corpus suū sz sa
cramentū. i. species panis. distri
buens singulis totū corpus suū
sub pticulis singulis. Frāgam⁹
et nos p discretionē fm illud sa
lo. Ad mensam magnā sedisti at
tēde q̄ apponunt tibi. et. j. Cor.
10. Quicūqz manducat et bibit
indigne iudiciū sibi mā. ꝛ bi. nō
di. c. dn̄i. Judicio scz discretio-
nis fm glo. Debet aūt in nobis
esse triplex discretio. scz cibi illi⁹
spūalis a corporali. Discretio cō
tentorū a continētibꝫ scz corpis
christi a sacramento. vt non hoc
qō videt xp̄c esse credat. declara
Discretio suipsius. i. inquisitio
pprie cōscientie. fm illud. Pro-
bet aūt seipsum homo ꝛc. De
dit discipulis suis. veris nō alie
nis nec falsis ad salutem. quoni
am et si iudas accepit nō tamen
ad vitam sed ad mortem. Unde
postq̄z accepit bucellaz. intrauit
in eū satanas ꝛ desperans se su-
spendit. Simus et nos nō fi
cti sed veri christi discipli. quia
nemo alius hoc sacramētum su-
mere potest. ad vitam. Sūt aūt
veri christi discipuli qui qō sū-
mus veritatꝫ magister de hoc sa
cramento credenduz tradidit.
firmiter credunt. Ideo non fue
runt veri discipuli. q̄ audita chri
sti predicatione de hoc sacramē-
to retrorsum abierunt di. Quō
potest hic nobis dare carnē suā
ad manducandū? Durus est hic
sermo. Quis potest eum sustine
re. Discipuli christi sunt qui ei⁹
obtemperant mādatis. Sic ait
Joh. 15. Vos amici mei estis si
feceritis q̄ precipio vobis. Ami-
ci sunt et discipuli. ideo veri di-
scipuli nō sunt quibus dixit do-
minus. Vos propter traditiōes
vestras irritum fecistis manda-
tum dei. Matth. 15. Discipuli
christi sunt qui fraterna carita-
te valide solidant. Joh. 13. In h
cognoscent omēs q mei estis di-
scipuli si dilectionem habueritꝫ
ad inuicem. Hec dilectio discer
nit filios ac discipulos dei a di-
scipulis dyaboli. Sacramentū
igitur caritatis nemo sumat qui
fuerit expers caritatis.
☞ H Ut acciperent ꝛ man
ducarēt precepit dicēs. Accipite
s. cum beniuolentia. Non rapite

cum violentia. qꝛ quod vob porrigitur panis est filiorum qui sumendus est cum amore de manu donantis. Nō rapiēdus vi aut violēta extorsione. Ne forte magis rapinam cōmitteret. dū tollit alienū quidē. q̄ꝫ acciperet reuerenter qđ gratuito et liberaliter ministrat domin⁹ oīm. Rapiunt aūt violenter qui vel excōmunicati. suspensi vel interdicti ab ecclesia vel ꝯfessore ꝓhibiti. aut mortalibus peccatis obnoxij. veluti lupi ⁊ canes immundi panem hunc filioꝝ. canibus non mittendū accipiūt. Magis diligentes hac sumptione peccata q̄ dimittere nolunt palliare. q̄ꝫ per humilem sue indignitatis recognitionem ad tempus abstinere donec mundati. pura possint cō scientia salubriter mādūcare. accepturi eum de manibus donantis humiliter ⁊ deuote. Ait ergo christus. Accipite cum deuotione ⁊ manducate cum veneratione. vel accipite per fidem. mādūcate per caritatē. vel ſm d. Jnno. Accipite sacramētaliter. mādūcate spiritualiter.

In cena domini de diuinissimo eucaristie sacramento sermo. V. in ordine XXIIII.

Esiderio ꝺsideraui hoc pascha manducare vobiscū anq̄ꝫ patiar. Lu. 22.

A Scđm Hugonē in de laudibus caritatis. sola caritas deum trahere potuit de celo ad terras. ꝓpter nimiam eni caritatem suam. deus cum adhuc peccatores essem⁹ ꝓ nobis mortuus est. Ad Ro. 5. Jpse deniq̄ꝫ omnibus diebus vite sue pro nobis in feruētissimo desiderio salutis nostre laborauit. currendo predicando. miracula faciendo. ⁊c. Et quare hec omnia? nimirū caritate victus. caritatis opus ꝑficere conabatur. Cuius opus ē vnire animas amato. hinc rogabat patrem ꝓ omnibus qui credituri erant. vt sicut pater in se ⁊ ipse in patre. ita et in eis vnū essent. Joh. 17. Uniuit vtiq̄ꝫ sibi hominem per naturā in benedicta sui incarnatione. Uniuit ꝑ caritatem in peccatorū remissione. ac ceterorū beneficiorum exhibitione. Restabat adhuc vn⁹ et maximus vniendi modus viatori possibilis. quo ita id qđ vnitur transit in aliud. vt iam non sua sed quasi alterius vita viuat Hoc modo cibus vnitur cibato in cuius naturam per digestiuaꝫ cōuertitur virtutem. Sic enim nutrimentum non in se. sed in viuentis animalis natura. in quā iam est cōuersum viuere comprobatur. Ut ergo vndiq̄ꝫ perfecte christo vniremur. Uoluit etiam se nobis tradere in cibum. et san

guinem suū in potū. q̄tin⁹ sic in eū vnitiue conuerteremur. in ipo q̄z propriā carnalitatis naturam obliti viueremus. Diceremusq̄z Viuo ego. Nō ego. sed viuit in me christus. Ad Gal. 2. De quo etiam Aug⁹ in ꝑsona christi ait. Cibus sum grandiū. cresce ꝛ mā ducabis me. non ego in te. sed tu mutaberis in me. Hec deniq̄z refectio vnionem summā quā ī beātitudine expectamus. ꝛ significat et in pignore repromittit. q̄s eñ vel dubitare possit xp̄o se in eternitate fruiturum. cui adhuc mortali christus se dedit in cibū et potum. Hoc pascha verū dudum legali agno ꝛ manna p̄figuratum. in passionis memoriam a domino iam passuro. ꝑ finali et maximo munere collatum. qͦd licet longe prius dare desiderauit prius tn̄ conferre nō expediuit. Sed appropinquāte iam passionis hora. duplicato desiderio. memorie scꝫ passionis cōmendāde. hoc q̄cienscunq̄z feceritis in mei memoriam facietis. et nos sibi per gratiam incorporandi. se nobis dedit in cibum. datur⁹ cito se nobis ꝑ mortē in preciū qͦd desideriū duplex discipl'is suis volens exprimere ait. Post sumptum tipicū agnū. desiderio desideraui hoc pascha manducare vobiscū. q̄ fuere ꝟba in p̄ncipio ꝓposita. de quib⁹ vt aliq̄d dicā ꝑ gratia Aue maria. In quibus verbis tangitur cibātis desiderij immensitas. quia desiderio desideraui. Singularis cibi dignitas. qꝛ hoc pascha. Sumptiōis discreta modalitas. quia manducare vobiscuꝫ nō vorare. sed cū discretiōe mādibulis masticare. ꝛ nō cū omnibꝫ sed vobis discipulis meis. p̄mo ī nobis respondere debet amor feruēs. secundo reuerentia ingens. tercio puritas candens. Sed p̄mis duobus nūc dimissis ꝓpter breuitatem. tercio qͦd nobis magis est necessarium decreui immorādum. qͦd est discreta modalitas sumptōꝫ. Nā ꝟm apl'm. j. Cor. ii. Judiciū sibi manducat quisquis indigne māducat. nō dijudicāns. i. discernens corpus dn̄i

Quō aūt discernere debem⁹ et corpus dn̄i ꝛ nosipsos. oportune instruimur ꝑ ea que gesta sūt in cenā domini. Et quidē referēte. Joh. 13. Priusq̄z ad hanc dignissimam cenā consedisset. surgit a cenā agni tipici quod precipuum erat inter sacramenta veteris testamenti sacrificiū. ī morte sua terminandū. ac noue legis sacramenta substituenda vt ait Magister dis. 8. quarti. Deponit vestimenta. Accepit lintheū. p̄cinxit se. Añ discipuloꝝ pedes ꝓcubuit. pedes coꝝ lauare cepit Iteꝝ ad mēsaꝫ recūbēs q̄ fecerat gr̄a significatiōis discipl'os erudiuit. Et sic ad corpis sui ꝯsecra

tionem z participationem ꝑcessit. Que sex in nobis mistice reperta fuerint. secure accedemꝰ nec sine furctu sumemus. hec ipsa deniq3 dudũ in paschalis agni comestione sunt antiquitꝰ figurata. ☞ C Primo igitur Surgere debemꝰ a veteri cena. ac vestimẽta deponere vetustatis ad qd nos hortatur aplus Col'.3. expoliãtes vos veterẽ hominem cum actibus suis. vetus homo noster voluntas est peccandi. in quã incidimus per adam veterẽ in quo omẽs moriuntur. Oportet ergo q̃tum ad hunc articulũ omnia z singula peccata mortalia ꝑsertim. iam reliquisse per veram contritionem. z firmum ꝓpositum nunq̃ repetendi. Nec hoc sufficit. s3 etiã requiritur ꝯfessio vocalis previa omniũ peccatorum criminalium prius nõ cõfessorũ. Cuius causam assignat Sco. li. 4. dis. 9. quia nõ tantũ debet reconciliari deo. sed etia3 ecclesie. qui digne sumere vult sacramentũ vnitatis ecclesie Ideo deniq3 ecclesia instituit. vt in paschate omnis vtriusq3 sexus oia sua peccata ꝓprio confiteatur sacerdoti. quatinus tunc digne cõmunicet. et eadem ratione quocunq3 tempore cõmunicare voluerit. conscius ꝺ crimine. tenetur se prius per cõfessionis sacramẽtũ expurgare. De hoc Hugo dicit in libro de potestate li. et sol. Audacter dico si ante sacerdotis absolutione3 ad cõmunionẽ corporis et sanguinis christi q̇s accesserit. ꝓ certo iudiciũ sibi manducat et bibit. etiam si eum iam multum peniteat. et vehementer doleat et ingemiscat. hoc tamen verũ est vt dicit Sco. vbi. s. nisi excuset necessitas celebrandi. aut scandalum ꝓximorum. tunc enim si oportunitas ꝯfitendi nõ sit stante contritione potest quis accedere. Q2 si necessitas et scandalum nõ vrgeat. debet potius et sacerdos et laicus cõmunionẽ suspẽdere donec prius occurrat oportunitas cõfitendi. De venialibus autem licet sit congruũ de eis conteri et confiteri. nõ tamen ꝺ necessitate requiritur. ita ꝙ non faciens novo peccet peccato. Et in huius figurã comedentes agnum tipicum stabant erecti sc3 a peccati curuitate. parati ad ambulandum. de tenebris egypti per terram ꝓmissionis. per bonum ꝓpositu3 emendationis vite. ☞ D Scd̃m oportet precingere lumbos cingulo fidei Sic precinctus erat christꝰ dicẽte. Isa. Et erit fides cinctoriu3 renũ eius. eiusdem. u. Hec fides singulariter (accedẽti ad hoc sacramentũ) est necessaria tãto magis q̃to maiora fecit deꝰ hic mirabilia. Credamus ergo firmiter sub speciebus panis z vini cõtineri. verum corpus christi. natum de virgine. passum in cruce. et iam gloriosum regnans ad pa

tris dexteram. idem in celo et al-
tari. idem sub multis speciebus.
idem deniq; et totum sub quali-
bet speciei panis et vini parte cor
pus. tale quale est in celo. i. corp⁹
viuum cū anima sanguine et dei-
tate. hec etsi omnia nō intelliga-
mus indubitanter tñ credere o-
portet. quoniam hec est fides ec-
clesie que est firma petra. cui si in
hescrimus. nec venti scrupulorū
nec flumina fantasmatum moue
bunt. nec cadem⁹. hec oīa pbare
nunc rescindo. Quidquid enim
humane infirmitati rc. sicut ha-
bes in tractatu super Canonem
clare. hanc fidem qui non habe-
rēt. vel ex malicia vel ratiōis de-
fectu. accedere nō deberēt. quo-
niam illi non possunt discernere
cibum istum ab alio cibo corpo-
rali. quos indigne suscipere di-
cit Apl'us. j. Cor. 11. Qui enim
manducat et bibit indigne. iudi-
cium sibi manducat et bibit. non
dijudicās corpus dñi. Et p hoc
poteritis filios et filias examina
re. si accedere debent vel abstine
re. q̄diu eni nō possunt distincte
cognoscere quid sit ille cibus. ac
ipm a ceteris discernere. q si or-
dinate interrogētur sciri potest.
accedere nō est tutū. hec fides fi
guratur apud iudeos. cum iussi
sunt baculos in manibus tenere
id est rectitudinem fidei in cor-
de habere. Et reliquias quas
manducare non possent. igni cō-
cremare. Contra hoc faciūt. qui

hoc tēpore paruulos suos ad cō
municandum preparant per no-
uarum vestium exornationē. o-
ris. faciei. et manuum lotionem.
Non illa est preparatio domino
placēs sed mentis purgatio. Nō
lotis eni manibus rc. Unde In
nocentius. Nō lutum manuum
diuina sacramenta cōtaminat.
sed siq̄s indigne mādücat Mul
to melius feceretis si in fide in-
strueretis. si vt conscientiā mun
darēt informaretis. poteris hec
duo membra extendere. quia in
cis maior est vis.

E Tercio congruit vt
lintheo accepto nos tegam⁹. lin
theum candidum signās purita
tis testimonio castimoniaz. Ne
dum eni ab omni illicito cōcubi
tu abstinere debent cōmunicatu
ri a quo etiam nō communicari
omni tempore sub pena mort; e-
terne abstinere debent. quoniaz
omnis fornicator hereditatē nō
habet in regno christi. Eph. 5. et
Ro. j. vex etiā a pprijs vxorib
ɔgruit abstinere. vñ Aug. Quo
ties vl' dies natiuitat; vl' reliquē
festiuitates aduenerit. nō solū a
concubinarū consortio. sed etiā
a proprijs vxorib⁹ abstinete. Ab
stinete inq; non exigentes debi-
tum. sed exacti reddite vt al's di
xi. et habet magister dis. 32. Lu.
14. Q3 autem dignum sit ab-
stinere ab amplexibus etiam lici
tis. Patet exemplo Oze. qui q2
arcam tetigit morte percussus in

teritur. vt habet. 2. Regum. 6. Item audituri vocem angeli dantis precepta Exo. 19. Audierunt a moyse. Estote parati in diem tercium. et ne appropinquetis vxoribus vestris. Item nec licuit panes propositionis edere nisi mundis etiam ab vxoribus propriis. Hinc dauid vt comederet et panes propositionis. se dixit continuisse ab heri et nudiustertius. 1. Regum. 21. quia dixerat sacerdos si mundi sunt pueri maxime a mulieribus manducent. hanc mundiciam significabant filii israel. cum manducantes agnum lumbos precingerunt. et lumbos pcingere secundum Gregorium. est carnis luxuriam per continentiam coartare. ¶ Quarto pcumbamus in terram per profundam humilitatem ac dei timorem Magna enim et nimis profunda fuit humilitas. qua dominus. filius dei se inclinauit in terram. ac discipulorum suorum simplicium. et rusticorum hominum sanctis suis manibus lauit pedes. verisimiliter lutosos. quia dicit Lyra discalciati incedebant. De qua Bernardus ait. O mira pietas. o noua et inaudita humilitas. christus dei filius ad fundendum sanguinem de pura et intemerata virgine natus rex regum et dominus dominantium. ante discipulos veneranda genua flectit. humiles et prodiues eorum pedes lauit Subdit. Quid tibi o homo quicunque es. quid tibi videtur de creatore tuo: Ecce pronus lauit pedes suis discipulis. et tu dedignaris reconciliari fratribus offensis. In quo dyaboli superbiam sequeris. et christi humilitatem contemnis. non perpendens quod scriptum est. Deus superbis resistit humilibus autem dat gratiam. hec Bernardus.

Ecce qualis nostra debet esse humilitas. nedum ad deum. facile enim est se coram deo humiliare. et si non in exteriori signo tamen mente. Nemo enim est (nisi rationis expers fuerit) quin sentiet fragile lutum deo comparari non posse. Nos lutum esse. dolorosa docet experientia quotidiana. quia videmus alterum post alterum tumulari. Sed et alia humilitate opus est ad proximum. vt non superbiam. iram. discordiam. inimiciciam teneamus. Sed christi exemplo nos preueniamus inuicem humilitate. 1. Pet. 5. Cognoscentes nos in multis plus deum offendisse quam offensos esse. quam dei offensam expiare non valemus. nisi prius proximo dimittamus. Omnino ergo necessarium. omnem cordis rancorem deponere. dicente domino. Si offers munus ad altare. et recordatus fueris quod frater tuus habet aliquid aduersum te. relinque ibi munus tuum ante altare. et vade prius reconciliari fratri tuo. et tunc veniens offeres munus tuum. Matth. 5. Si hoc de quolibet munere. quanto magis de summa hac oblatione.

G Quintū coincidit cū q̄rto
ne dū enī dn̄s ꝓcubuit. sȝ etiā pe
des lauit. Pedes nostri affectio
nes sunt. quibus veluti pedibus
mouemur. in opus Aug. Amor
meus. pondus meū. hos lauare
oportet. ne per malum ꝓpositū.
vanas imo noxias delectatiões
preteritorū peccatoꝝ maculetur.
Lubricus enim est human⁹ affe
ctus. et dum circa temporalium
bonorū lutū ambulat. facile ma
culat. Ideo etiam dn̄s ait Ioh.
13. Qui lotus est. scȝ baptismatȝ
aut lacrimarū flumine. nō indi-
get nisi vt pedes lauet. Oportet
ergo habere purā ad deū affecti
onem. ipm omnib⁹ anponendo.
paratā voluntatē suis mandatȝ
obediendo. nec ea ꝓpter qd̄cūqȝ
lucrū tempale quōcūqȝ transgre
diendo. Esset deniqȝ purissim⁹
affectus. si nihil preter deum di-
ligeremus. cui⁹ dilectionem nō
in deum ordinaremus. Minus
te amat ait Aug⁹. qui tecū aliq̄d
amat. qd̄ nō ꝓpter te amat. Ni-
si aūt priorē affectus puritatē ha
beamus. pacē quā cibus ille tri-
buit nō cōsequemur. q2 pax iter
ra hominib⁹ bone voluntatis.
H Sexto residere debem⁹ ꝑ
mentis quietem. omnia īptinē
tia excludendo cogitationes no
stras ad nos reuocādo. diligen-
ter meditādo quis sit ille cibus
quē sum⁹ recepturi. fm salomo-
nis ca. 23. consiliū. qn̄ sederis vt
comedas cum ꝑncipe. diligenter
attende que posita sunt an̄ faciē
tuā. Cum ꝑncipe itaqȝ celi come
sturus diligēter attēdat cibū. et
se ad multas virtutum actiones
actuabit. Attēdat q2 de⁹ ē sum-
mū τ infinitū bonū. τ humiliet.
q2 iudex scrutator cordiū et reue
reatur. Iudex equissim⁹ etiā iu-
sticiarū nr̄aꝝ et timeat. redēptor
animaꝝ nr̄aꝝ sanguis effusione
et diligat. premiator ac beatitu-
dinis largitor τ ꝯcupiscat. Sic
qȝ ad dn̄i exemplū etiā desiderio
desideret hoc pascha māducare
Multa alia h̄ meditatio q̄eta
affert. ꝑ quā tandē exardescet di
uini amoris ignis. Reflectat ni-
hilomi⁹ ad seipm suas cogitatio
nes. statū suū in q̄ est ꝯsiderādo
et ibi exquisitā examinationē fa
ciēdo. si ea q̄ requirit faciat. hoc
enī primū est qd̄ nos ligat. si i of-
ficio nostro negligentes sumus.
q̄ negligentia culpabili in animo
durāte. nec orōnes q̄tūlibet ꝓli
xe nob̄ deū nō placāt. Nō enī in
multiloq̄o placat dn̄s. Matth.
5. Pauca quippe loqui et gran-
dia facere. hoc ē qd̄ diligit dn̄s
Vide ḡ si i matrimonio es. si iu-
dex es. si cleric⁹ es τc. Ecce audi
stis sex articulos ꝑ quos vos pri
us ꝓbabitis. τ sic cum dn̄o man
ducabitis hoc pascha. qd̄ mādu
care dn̄s cū desiderio deside-
uit. ꝑ qd̄ recipietȝ arram in p̄nti
a domino seiungi nō posse ꝑ fu-
turo. Qd̄ nobis concedat idem
dominus. τc.

Monotesseron

Textus dominice passionis ex omnib⁹ quattuor Euangelistis collectus. cum rubro designante quid a quolibet scriptū est. dū tamen plures eandē sententiā ꝛ verba sinonima posuerūt. vnius tantum verba posita sunt. Et potest legi continuanter nō obstantib⁹ signaturis in rubro. Et designat M mattheū R marcū. L Lucā. J Johannē. Est etiam diuisus in quattuor partes magnas. ꝛ quelibet partiū in quattuor articulos. licet materia ar. scde partis nō sit cōtinua. quia seruatus est ordo historie ꝛ nō materie in illa scda pte. Incipit monotesseron. i. vnū ex quattuor.

M Et hymno dicto. J Egressus est iesus cū discipulis suis trans torrentē cedron. L Scdm cōsuetudinē in montē oliuarū. M Uenit in villā gethsemani. J vbi erat ortus. in quē introiuit ipse et discipuli ei⁹. Sciebat aūt et iudas qui tradebat eū. locū. q꞉ frequēter iesus ꝯuenerat illuc cū discipulis suis. M Tūc dixit dis. s. Sedete hic donec vadam illic ꝛ orem. Et assumpto petro ꝛ duob⁹ filijs zebedei. cepit cōtristari et mestus esse. R pauere et tedere. Et ait illis. tristis est anima mea vsq₃ ad mortē. Sustinete hic ꝛ vigilate M mecū. L et orate ne intretis in
tentationem. ☞ Et ipse M ꝓgressus pusillū. L Articulus. 2.
auulsus est ab eis q̄ntum iactus est lapidis. ꝛ positis genib⁹. R ꝓcidit sup terrā M in faciē suā R orabat vt si fieri posset trāsiret ab eo hora ꝛ dixit. Abba pater. oīa tibi possibilia sunt L si vis R trāsfer calicē hūc a me. Sed non qđ ego volo s₃ qđ tu M Et venit ad discipl'os suos ꝛ inuenit eos dormientes. ꝛ dicit petro R Simon dormis. M Sic nō potuistis vna hora vigilare mecū. vigilate et orate vt nō intretis in tentationē. Spūs quidē ꝓmpt⁹ est. caro aūt infirma. Iterū scdo abijt ꝛ orauit. d. Pater mi. si nō potest hic calix transire nisi bibā illum. fiat voluntas tua. Et venit iterū ꝛ inuenit eos dormiētes. Erāt eni oculi eoꝝ grauati R Et ignorabāt quid responderēt ei. M Et relictis illis abijt iteꝝ ꝛ orauit tertio eundē sermonē dicens.
L ☞ Apparuit aūt illi angelus de celo ꝯfortans eū. et fa- Articulus. 3.
ctus in agonia ꝓlixius orauit. ☞ Et factus est sudor ei⁹ Articulus. 4.
sicut gutte sanguinis decurrētis i terrā. Et cū surrexisset ab

oratiõe ⁊ venisset ad discipulos suos. R tercio L inuenit eos dormientes ꝑ tristicia. ⁊ ait illis q̇d dormitis. M dormite ⁊ requiescite R sufficit M Ecce appropiquabit hora. ⁊ fili⁹ hoīs tradet̄ in man⁹ pctōꝝ. Surgite eamus ecce appropinq̄bit qui me tradet R ecce q̇ me tradet ꝓpe

Pars scđa ꝑn cipalis Traditio iude.

est. ☞ Et adhuc eo loquēte M ecce R iudas scarioth vn⁹ de duodecim. J Et cū̄ accepisset cohortē ⁊ a pōtificib⁹ ⁊ phariseis ministros venit. et M cū̄ eo turba multa missi a ꝑncipib⁹ sacerdotū̄ R et scribis et seniorib⁹. cū̄ gladijs. ⁊ lignis M et fustib⁹ J cū̄ laternis facib⁹ ⁊ armis M Qui aūt tradidit eū̄ dedit eis signū̄ di. Quēcū̄qꝫ osculatus fuero ip̄e est tenete eū̄ R et ducite eū̄ caute. L et antecedebat eos. et appropinq̄uit iesu vt oscularet̄ eū̄. M Et cōfestim R cū̄ venisset statim accedēs ad eum ait M Aue rabbi et osculat⁹ est eū̄. Dicit illi iesus. Amice ad q̇d venisti. L Juda. osculo filiū̄ hoīs tradis. J Jesus autē sciēs oīa q̄ ventura erāt sup eū̄ ꝓcessit ⁊ dixit eis. Quē queritis? Rn̄derūt ei. Jesum nazarenū̄. dicit eis iesus. Ego sum. Stabat aūt ⁊ iudas q̇ tradidit eū̄ cū̄ ipsis. vt ergo dixit eis ego sum. abierūt retrorsum ⁊ ceciderunt in terrā. Iterū̄ ergo interrogauit eos. Quē queritis. Illi autē dixerūt. iesum nazarenum. Rn̄dit iesus. Dixi vobis quia ego sum. Si g̊ me q̄ritis sinite hos abire. vt impleret̄ sermo quē dixit. q2 q̄s dedisti mihi nō perdidi ex eis quēq̄.

Articulus. 2. Cōprehensio domini

M Tūc accesserūt et man⁹ iniecerūt in iesum. ⁊ tenuerūt eū̄. L Uidētes aūt hij. q̇ circa ip̄m erāt q̇d futuꝝ erat. dixerūt. Dn̄e si ꝑcutim⁹ in gladio? Rn̄dens aūt iesus ait. Sinite vsqꝫ huc J Simon ergo petrus M vnus ex his qui erāt cū̄ iesu. J hn̄s gladiū̄ M extendēs manū̄. J eduxit eū̄ ⁊ ꝑcussit pōtificis seruū̄. et abscidit auriculā ei⁹ dextrā. Erat aūt nomen seruo malchus. dicit g̊ iesus petro. Mitte gladiū̄ tuū̄ in vaginam. Calicem quem dedit mihi pater nō vis vt bibam illū̄. M Omnes enim qui acceperint gladium gladio peribunt. An putas quia non possum rogare patrem meū̄ et exhibebit mihi plus q̄̄ duodecim legiones angelorum. Quomodo ergo implebuntur scripture. quia sic oportet fieri. L Et cum tetigisset auriculam eius sanauit eum. M In illa hora di

xit iesus turbis L ad eos qui venerant ad se principes
sacerdotum. et magistratus templi. et seniores. M Tā-
q̄ʒ ad latronem existis cum gladijs et fustibus comprehende-
re me L cum quotidie vobiscum fuerim in templo M
docēs L non extendistis manus in me M ꝛ nō me te-
nuistis L Sed hec est hora vestra et potestas tenebra-
rum. M Hoc aūt totum factum est vt implerentur scri-
pture prophetarū. Tunc discipuli omnes relicto eo fuge-
runt. R Adolescēs aūt quidā sequebat᷑ eum amict⁹ syn-
done super nudo. et tenuerunt eum. At ille reiecto syndone
nudus ꝑfugit ab eis J Cohors autem. et tribun⁹ et mi-
nistri iudeorum. comprehenderunt iesum. ꝛ ligauerunt eum
☞ Et adduxerunt eum ad annam primū. Erat eni socer
cayphe. qui erat pontifex anni illius. Erat aūt cayphas qui
consilium dedit iudeis. quia expedit vnum hominem mori
pro populo. Sequebat᷑ aūt iesum simon petrus. ꝛ ali⁹ disci-
pulus. Discipulus autē ille erat notus pontifici. ꝛ introiuit
cum iesu in atrium pontificis. Petrus aūt stabat ad hostiū
foris. Exiuit ergo discipulus qui erat notus pontifici. et di-
xit hostiarie. ꝛ introduxit petrū. ☞ Dixit ergo petro an-
cilla hostiaria. Nunq̇d et ex discipulis es hoīs istius. Dicit
ille. Non sum. Stabāt aūt serui ꝛ ministri ad prunas. q꞉ fri-
gus erat. ꝛ calefaciebant se. Erat aūt cum eis ꝛ petrus stans
calefaciens se. L Quē cum vidisset ancilla quedā seden-
tem ad lumen. ꝛ eum fuisset intuita dixit. Et hic cū illo erat
At ille negauit eum. M coram omnibus dicens. L
Mulier non noui illum. R Neq꞉ scio neq꞉ noui quid
dicas. Et exijt foras ante atrium. et gallus cātauit. ☞ J
Pontifex ergo interrogabat iesum de discipulis suis. et de
doctrina eius. Respondit ei iesus. Ego palam locutus sum
mundo. ego semper docui in synagoga et in templo. quo om-
nes iudei conueniunt. et in occulto locut⁹ sum nihil. Quid
me iterrogas. Interroga eos q̇ audierūt. q̇d locut⁹ sum ipis
Ecce hij sciunt q̇d dixerim ego. ☞ Hec aūt cum dixisset
vn⁹ assistēs ministroꝝ dedit alapā iesu dicēs. Sic respōdes
pōtifici. Rn̄dit ei ihs. Si male locut⁹ sum testimoniū ꝑhibe

Fugatio disci-
pulorum.

Articulus. 3.
Ductio ad
Annam.

Prima nega-
tio petri.

Interrogatio
Anne.

Alapa christo
data.

Articulus .4.

de malo. si aũt bene quid me cedis. ☞ Et misit eũ annas
ligatum ad cayphã pontificẽ M principẽ sacerdotuꝫ
Negatio Petri.2.et.3. vbi R cõuenerũt omnes sacerdotes et scribe M et
pharisei R et seniores ☞ Petrus aũt a longe secu⁹
est eum vsqꝫ intro in atrium summi sacerdotis. L Et ac
censo igne in medio atrij. et circũsedentibus illis erat petr⁹
in medio eorum. M Exeunte aũt illo ianuã. vidit cum
alia ancilla. et ait hijs qui erant ibi. Et hic erat cũ iesu naza-
reno. L Et post pusillũ alius videns eum dixit. et tu de
illis es J Dixerũt ergo ei. nunqd ꝛ tu ex discipulis eius
es. petrus ꝟo ait. L O homo nõ sum. M Et iterũ
negauit eum cum iuramẽto. qꝛ nõ noui hominẽ. Et post pu-
sillũ L Interuallo facto quasi hore vni⁹ M accesse-
runt q̄ stabãt. ꝛ dixerũt petro. Uere et tu ex illis es. nã et lo-
quela tua manifestũ te facit R Nã ꝛ galileus es J Di-
cit ei vn⁹ ex seruis pontificis. cognat⁹ ei⁹ cui⁹ abscidit auri-
culã. Nõne ego te vidi in orto cũ illo. Iterũ ergo negauit pe
trus. M tunc cepit R anathematizare M dete
stari et iurare. qꝛ non nouisset hominẽ R istũ quẽ dicitis
M et ꝯtinuo L adhuc eo loquẽte R statim gallus
iterũ cantauit. L Et cõuersus dñs respexit petrũ. Et re
cordatus est petr⁹ verbi dñi M iesu qđ dixerat. p̃usq̃ꝫ
Continuatio quarti articli. cãtet gallus R bis. ter me negabis. M Et egressus fo
Inquisitio sacerdotum. ras fleuit amare. Pricipes aũt sacerdotũ. ☞ R Sũmi
sacerdotes. ꝛ omẽ cõsiliũ q̃rebãt M falsum testimoniũ cõ
tra iesũ. vt eũ morti traderẽt. ꝛ nõ inuenerũt cũ multi falsi te-
stes accessissent R et cõuenientia testimonia nõ erãt M
Nouissime aũt venerũt duo falsi testes ꝛ dixerũt. hic dixit.
R Ego dissoluã templũ hoc manufactũ et post triduũ ali-
ud nõ manufactũ edificabo. et nõ erat ꝯueniẽs testimonium
illoꝝ. Exurgẽs aũt summ⁹ sacerdos in mediũ. interrogauit
iesum di. Nõ respõdes quicq̃ꝫ ad ea q̃ tibi obijciunt ab hijs.
M que isti aduersum te testificant. Jesus aũt tacebat R
et nihil rñdit M Et p̃nceps sacerdotũ ait illi. Adiuro te
ꝑ deũ viuũ. vt dicas nobis si tu es filius dei R benedicti.
M Dicit illi iesus. tu dixisti. R Ego sum M Ue-
rũtamen dico vobis ammõ videbitis filiũ hois sedentem a

dextris virtutis dei. et venientem in nubibus celi. Tunc pn
ceps sacerdotum scidit vestimēta sua dicēs. Blasphemauit.
Quid adhuc egem⁹ testib⁹? Ecce nunc audistis blasphemiā
quid vobis videt? R Qui omēs ꝯdemnauerunt eū reū
esse mortis. ☞ L Et viri qui tenebāt eū illudebāt ei ce- Illusio dñi.
dētes. M Tūc R ceperūt quidē cōspuere M expu
erunt in faciē eius. L Et velauerunt eū. ⁊ pcutiebāt faciē
eius. M et colaphis eū ceciderunt. Alij aūt palmas in
faciez ei⁹ dederūt dicētes. Prophetiza nobis christe. Quis
est qui te pcussit. L Et alia mlta blasphemātes dicebāt
in eū. M Mane aūt facto ꝯsiliū inierūt oēs pncipes sa
cerdotū ⁊ seniores populi. L et scribe M aduersus
iesum vt eū morti traderēt L Et duxerūt illum in ꝯsilium
suū dicētes. Si tu es xps dic nob. Et ait illis. Si vob dixe
ro nō credit3 mihi. Si aūt interrogauero nō rñdebit3 mihi
neq3 dimittetis. Ex hoc aūt erit fili⁹ hominis sedēs a dextris
virtut3 dei. Dixerūt aūt oēs. Tu ergo es filius dei. Qui ait
Vos dicitis q2 ego sum. At illi dixerunt. Quid adhuc desi
deram⁹ testimoniū. Ipsi eni audiuimus de ore ei⁹. ☞ L Pars tercia
Et surgens omis multitudo eoꝝ duxerunt illum M vin principalis
ctum J A caypha in pretorium: M Et tradiderūt
eū pontio pilato presidi. J Et ipi nō introierūt in preto-
riū vt nō ꝯtamiarent. s3 vt māducarēt pascha. Exiuit g pilat⁹
foras ad eos. ☞ M Tūc vidēs iudas qui eū tradidit q Judas
damnatus esset penitētia ductus. retulit triginta argenteos Interpositio
pncipibus sacerdotū ⁊ seniorib⁹ dicēs peccaui tradens san- seu digressio
guinem iustū. At illi dixerunt. Quid ad nos. tu videris. Et
piectis argēteis in templo. recessit. ⁊ abiens laqueo se suspē-
dit. Principes aūt sacerdotū acceptis argenteis dixerūt. nō
licet eos mittere in corbanā. q2 preciū sanguinis est. Consi-
lio aūt inito emerūt ex ipis agrū figuli i sepulturā pegrinorū
Propt' h vocat⁹ ē ager ille ligua eoꝝ acheldemach h ē aer san
guinis vsq3 in hodiernū diem. Tunc adimpletū est qd dictū
est p hieremiā pphetam dicentē. Et acceperūt triginta argē
teos pcium appreciati. quē appreciauerūt a filijs israel. et de-
derunt eos in agrū figuli. sicut ꝯstituit mihi dñs. Jesus autē
stetit ante presidem. ☞ J Et dixit. Quā accusationez Prosecutio

affertis aduersus hominez hunc. Responderunt ⁊ dixerūt
si non esset hic malefactor non tibi tradidissemus eum dicit
ergo eis pilatus. Accipite eum vos ⁊ ſm legem vestram iu-
dicate. Dixerūt ergo ei iudei. Nobis nō licet interficere quē
q̄. vt sermo iesu impleret quem dixit. significans qua morte
Accusatio do- esset moriturus. ☞ L Ceperunt autem illum accusare
mini dicentes. Hunc inuenimus subuertere gentem nostraz. Et
ꝓhibentem tributa dare cesari. et dicentē se christum regem
esse. J Introiuit ergo iterum in pretorium pilatus. ⁊ vo
cauit iesum. ⁊ dixit ei. Tu es rex iudeorum. Respondit iesus
a temetipso hoc dicis An alij dixerunt tibi de me. Respōdit
pilatus. Nūquid iudeus sum ego. Gens tua et pōtifices tui
tradiderunt te mihi. Quid fecisti. Respondit iesus. Regnū
meū nō est de hoc mūdo. Si ex hoc mūdo esset regnuz meū
ministri mei vtiqz decertarent. vt non traderer iudeis. nunc
autem regnum meum nō est hinc. Dixit itaqz ei pilatus. Er
go rex tu es. Respondit iesus tu dicis. qz rex sum ego. Ego
in hoc natus sum. ⁊ ad hoc veni in mundum. vt testimoniuz
perhibeam veritati. Omnis qui est ex veritate audit vocem
meam. Dicit ei pilatus. Quid est veritas. Et cum hoc dixis
Excusatio set. Iterum exiuit ad iudeos ⁊ dixit eis. Ego nullaz inuenio
prima causam. L in hoc homine. At illi inualescebant dicētes
Alia accusatō Commouit populū docens p vniuersam iudeam incipiēs a
Missio ad he- galilea vsqz huc. ☞ Pilatus aūt audiēs galileam. interro
rodem gauit si homo galileus esset. Et vt cognouit q̄ de herodis
potestate esset. remisit eum ad herodem. qui et ipse hierosoli
mis erat illis diebus. Herodes autē viso iesu gauisus ē val-
de. Erat enim cupiens ex multo tpe videre eum. eo q̄ audie
rat multa de eo. ⁊ sperabat signum aliquod videre ab eo fieri
Interrogabat eum multis sermonibꝫ. At ipse nihil illi respō
debat. Stabant autē principes sacerdotū ⁊ scribe constāter
accusantes eum. Spreuit aūt illum herodes cū exercitu suo
et illusit indutum veste alba. ⁊ remisit ad pilatuz. Et facti sūt
amici herodes ⁊ pilatꝰ in ipsa die. Nam antea inimici erant
Articulus. 2. ad inuicem. ☞ Pilatus aūt vocatis principibꝫ sacerdo-
Judicis disce- tum et magistratibus et plebe dixit ad illos. Obtulistis mi-
ptatio. hi hunc hominem quasi auertentem populum. ⁊ ecce ego co

ram vobis interrogans nullam causam inuenio in hoie isto Excusatio .2.
et his in quibus eum accusastis. sed neqz herodes. Nam re
misi vos ad illum. et ecce nihil dignu morte actu est ei. Eme
datum ergo illu dimitta. Necesse aut habebat dimittere eis
per diem festum vnum M vinctum que voluissent R
quecunqz petissent. J Et dicit eis. Est csuetudo vob
vt vnum dimittam in pascha. M Habebat tunc insi
gnem qui dicebat barrabas J Erat aut barrabas latro
L qui ppter seditionem quanda factam in ciuitate & homi
cidium. missus est i carcerem. M Cogregatis ergo illis
dixit pilatus. Quem vultis dimittam vobis. barraban an
iesum qui dicitur christus. J Vultis ergo dimittam vo
bis regem iudeorum. M Sciebat enim q per inuidiaz
tradidissent eu. L Exclamauit aut simul vniuersa turba
dicens. Tolle hunc et dimitte nobis barraban. Iteru autez
pilatus locutus est ad eos. voles dimittere iesum. At illi suc
clamabant dicentes. Crucifige Crucifige eum. Ille aut ter
tio dixit ad illos. Quid enim mali fecit. Nulla causam mor Excusatio.3
tis inuenio in eo. Corripia ergo eum et dimittam. J Articulus.3
Tunc apprehendit pilatus iesum et flagellauit. Et milites Flagellatio.
M presidis suscipientes iesum in pretorio. R Duxe
erunt eum intro in atrium pretorij. M Congregauerut
vniuersam cohortem. et exuentes eum. clamidem coccinea.
J Veste purpurea circudederunt eum. & milites plectetes
coronam de spinis imposuerunt capiti ei9. M Et arun
dinem in dextera eius. J Et veniebant ad eum M
Et genu flexu ante eum. R adorabant eum illudebant
ei dicentes. Aue rex iudeorum J Et dabant ei alapas.
M Et expuentes. R cspuerunt in eum. Et M
acceperunt arundinem et percuciebat caput eius. J Exi
uit iterum pilatus foras et dicit eis. Ecce adduco vobis eu Excusatio.4.
foras. vt cognoscatis q nullam inuenio in eo causam. Exi
uit ergo iesus portans spineam coronam. & purpureum ve
stimentum. Et dicit eis. Ecce homo. Cum ergo vidissent
eum potifices et ministri clamauerut dicetes. Crucifige cru
cifige eum. Dicit eis pilatus. Accipite eum vos & crucifigite.
Ego eni no i eo inuenio causam. Respoderut ei iudei. Nos Excusatio.5.

Alia excusatõ legem habemus et ꝭm legem debet mori. qꝛ filiũ dei se fecit
Cum ergo pilatus audisset hunc sermonẽ magis timuit. Et
ingressus est pretoriũ iterũ. et dicit ad iesum. Unde es tu. Je
sus aũt responsum nõ dedit ei. Dicit ḡ ei pilatus. Mihi nõ
loqueris. Nescis quia potestatẽ habeo crucifigere te. et po
testatem habeo dimittere te. Respõdit iesus. Non haberes
potestatem aduersus me vllam. nisi tibi datuꝫ esset desuper.
Propterea qui me tradidit tibi. maius peccatũ habꝫ. Et ex
inde querebat pilatus dimittere eum. Judei aũt clamabãt
dicentes. Si hũc dimittis nõ es amicus cesaris. Omis em̃
qui se regem facit cõtradicit cesari. ☞ Pilat⁹ aũt cum au
Articulus. 4. Sessio ꝑ tribunali ad ferẽ dũ sententiã. disset hos sermones adduxit foris iesum. et sedit ꝑ tribunali
in loco q̇ dicit̃ lycostratos. hebraice aũt gabbatha. Erat aũt
parasceue pasche hora quasi sexta. R hora q̄si tertia. J
Et dicit iudeis. Ecce rex vester. Illi aũt clamabant. Tolle
tolle. crucifige eum. Dicit eis pilatus. Regem vestrũ crucifi
gam. Rñderũt põtifices. Nõ habem⁹ regẽ nisi cesarẽ. R
Et accusabãt eũ sũmi sacerdotes i multis M Et cũ accu
sarent̃ a p̃ncipibꝫ sacerdotũ ⁊ senioribꝫ nihil rñdit. R Pila
tus ãt rursuꝫ iterrogauit eũ. d. Nõ rñdes q̇cq̃. Uides i q̃n
tis te accusant. M Nõ audis q̃ta aduersuꝫ te dicũt testi
monia. Et nõ rñdit ei ad vllũ verbũ R Jesus aũt ampli⁹
nihil respõdit. ita vt miraret̃ pilat⁹. M Preses vehemẽ
ter. Sedente aũt illo ꝑ tribunali misit ad eum vxor eius. d.
Nihil tibi ⁊ iusto illi. Multa em̃ passa sũ hodie ꝑ visũ ꝓpt̃ eũ.
R Et cũ ascẽdisset turba cepit rogare sic̃ semꝑ faciebat illis
M p̃ncipes aũt sacerdotũ ⁊ seniores ꝑsuaserũt R cõcita
uerũt turbã M vt peterẽt barraban. ihm̃ ṽo ꝑderẽt. Rñ
dẽs aũt p̃ses ait ill'. Quẽ vultꝫ vob̃ d duobꝫ dimitti. At illi di
xerũt barrabã. Dic̃ ill' pilat⁹. Quid ḡ faciã d ihu. q̇ dr̃ xp̃c. di
Excusatio. 6. cũt oẽs. crucifigat̃. Ait illis p̃ses. Quid em̃ mali fecit. At illi
magꝫ instabãt dicentes. Crucifigat̃ L Instabãt magnis
vocibꝫ postulãtes. vt crucifigeret̃. ⁊ iualescebãt voces eorũ.
M Uidẽs aũt p̃ses q̄ nihil ꝓficeret. sꝫ magis tumult⁹ fie
Excusatio. 7. ret. accepta aqua lauit man⁹ corã ꝑplo. d. Innocẽs ego suꝫ a
sanguie hui⁹ iusti. vos videritꝫ. Et rñdẽs vniuersus ꝑpls di
Sententia xit. Sãguis ei⁹ sup nos. ⁊ sup filios nr̃os Tũc R Pilat⁹

volens populo satisfacere adiudicauit fieri petitionem eoꝝ.
L Dimisit aũt illis eũ q̇ ꝓpter seditionẽ missus fuit in car-
cere M Barrraban L quẽ petebãt. Jesum ṽo R fla
gellis cesum L tradidit volũtati eoꝝ. R vt crucifigere
tur. ☞ M Tunc milites suscipiẽtes iesum in p̃torio. et
postꝙ̃ illuserũt ei exuerunt eũ. R purpura M clamide
coccinea. ⁊ induerũt eũ vestimẽtis suis. J Et eduxerũt eũ
Et baiulãs sibi crucẽ exiuit i eũ q̇ dicit̃ caluarie locũ. hebrai-
ce aũt golgatha M vt crucifigerẽt. L Et cũ ducerẽt
eũ apprehenderũt. M hoiẽ cyronensem noie symonem.
L venientẽ de villa. R patrem alexandri ⁊ rufi M
Hũc angariauerũt vt tolleret crucẽ ei⁹. L Et imposuerũt
illi crucẽ portare post iesum. Seq̃bat̃ illũ multa turba ppl̃i
et mulieꝝ. q̃ plangebãt ⁊ lamẽtabant̃ eũ. Cõuersus aũt ad il-
las iesus dixit. Filie hierusalẽ nolite flere sup me. sed sup vos
ip̃as flete ⁊ sup filios ṽros. Qm̃ ecce veniẽt dies in quib⁹ di
cẽt. btẽ steriles ⁊ vẽtres q̃ nõ genuerũt. ⁊ vbera q̃ nõ lactaue-
rũt. Tunc incipiẽt dicere mõtib⁹ cadite sup nos. et collibus
operite nos. Quia si in viridi ligno hec faciũt. in arido q̇d fi
et. Ducebant̃ aũt ⁊ alij duo neq̃m cum eo. vt interficerent̃.
M Et venerũt in locũ q̇ dicit̃ golgatha. q̇d est caluarie lo
cus ⁊ dederũt ei vinũ R mirratũ M bibere cum felle
mixtum. Et cũ gustasset noluit bibere. L Ibi crucifixerũt
eũ. Et J cũ eo alios duos. L latrones. J hinc ⁊ hic
L vnũ a dextris aliũ a sinistris. J Medium aũt iesum.
R Et impleta est scriptura q̃ dicit ⁊ cũ iniquis reputatus
est. L Jesus aũt dicebat. Pater dimitte illis. Nõ eni sci-
unt q̇d faciũt. J Scripsit aũt ⁊ titulũ pilatus. ⁊ posuit su
per crucẽ. M sup caput eius causam ipsius scriptã J
Erat aũt scriptũ M Hic est iesus J nazarenus rex iu
deorũ. Hunc ergo titulũ multi iudeoꝝ legerũt. qꝛ ꝓpe ciui-
tatem erat locus vbi crucifixus est iesus. ⁊ erat scriptum he-
braice grece ⁊ latine. Dicebãt ergo pilato pontifices iudeoꝝ.
Noli scribere rex iudeoꝝ. sed qꝛ ipse dixit rex sum iudeorũ.
Respõdit pilatus. Q̇d scripsi scripsi. Milites ergo cũ cru
cifixissent eũ acceperũt vestimenta eius. ⁊ fecerunt q̃tuor p-
tes. vnicuiqꝫ militi partẽ. et tunicã. Erat aũt tunica incõsu-

Pars. 4. Eductio.

Sequela plã-gentium.

Articulus. 2. Crucifixio.

Articulus. 3. Testamentuꝫ septẽ verboꝝ.

Titulus

Vestium diui sio.

tilis desuper contexta ꝑ totum. Dixerunt ergo adinuicem. Nō
scindamus eā. sed sortiamur de illa cui⁹ sit. vt scriptura iple-
retur. d. Partiti sunt vestimēta mea sibi. ꝛ in vestē meā mise-
runt sortē. Et milites quidē hec fecerūt M Et sedētes
Blasphema-tio et irrisio. seruabāt eū ☞ R Et ꝑtereūtes blasphemabant eum mo-
uētes capita sua ꝛ dicētes. Vach q̄ destruis templū dei. et in
triduo illud reedificas. saluum fac temetipm̄ M Si fili-
us dei es descēde de cruce. Similiter et principes sacerdo-
tum illudētes R ad alterutrū. cū scribis et phariseis di-
cebāt. Alios saluos fecit seipm̄ nō pōt saluū facere. xp̄s M
si rex israel est. descēdat nūc de cruce. R vt videam⁹ ꝛ cre-
damus ei. M Confidit in deo. liberet eum nunc si vult.
Dixit eni q2 filius dei sum. L Et stabat populus expe-
ctās. ꝛ deridebāt eū ꝑncipes cū eis dicētes. Alios saluos fe
cit. se saluū faciat. Si hic est christ⁹ dei electus. Illudebant
autem ei ꝛ milites accedentes ꝛ acetum offerentes ei. et dicē
Latronis cō-uersio. tes. Si tu es rex iudeorum saluum te fac. ☞ M Id
ipsum autem et latrones qui crucifixi erant cum eo imprope
rabant ei. R conuiciabātur ei. L Unus autem de
hijs qui pependebant latronibus blasphemabat eum dicēs
Si tu es christus saluum fac teipsum ꝛ nos. Rn̄dens aūt al
ter increpabat eū. d. Neqꝫ tu times deum qui in eadē dam-
natione es. Et nos quidē iuste. Nam digna factis recipim⁹
Hic ꝟo nihil mali gessit. Et dicebat ad iesum. Dn̄e. memen
to mei dū veneris in regnum tuum. Et dixit illi iesus. Amē
Matris com-mendatio. dico tibi hodie mecum eris in paradiso. ☞ J Stabat
autē iuxta crucē iesu mater ei⁹. ꝛ soror matris ei⁹ maria cleo-
phe. et maria magdalene. Cum vidisset ergo iesus matreꝫ et
discipulū stantē quē diligebat. dicit matri sue. Mulier ecce
filius tuus. deinde dicit discip̄lo. ecce mater tua. et ex illa ho
Tenebre ra accepit eam discipulus in suā. ☞ M A sexta aūt ho
ra tenebre facte sunt sup vniuersam terrā vsqꝫ ad horā nonā
L Et obscuratus est sol. M Et circa horā nonā cla-
Heli mauit iesus voce magna. Heli heli lamazabatani. Hoc est
deus meus. deus meus. vt quid dereliquisti me. Quidā aūt
illic stantes et audiētes dicebāt. Heliam vocat iste. Ceteri
ꝟo dicebant: sine. videamus si venit helias liberans eū. R

ad deponendum eum. ☞ J Postea sciens iesus qꝛ omnia Sitio
ↄsumminata sunt. vt ↄsummaret̃ scriptura dicit: Sicio. Uas
autē erat positū aceto plenum. M Et cõtinuo vn⁹ ex eis
acceptā spongiā impleuit aceto J ysopo circūponēs M
imposuit arundini J obtulit ori ei⁹. M et dabat ei bi
bere R et nō accepit M et cum gustasset noluit bibere.
J Cum ḡ accepisset iesus acetum dixit. Cõsūmatum est.
☞ M Jesus autē itez clamās voce magna L ait. pa Articulus .4.
ter in man⁹ tuas cõmendo spiritum meum. et hec dicēs J In manus t.
Inclinato capite L expirauit J tradidit spiritū M Expiratio
Et ecce velum tēpli scissum est in duas p̃tes. a summo vsq̧ Compassio
deorsum. Et terra mota est. Et petre scisse sūt. Et monumē nature
ta aperta sunt. Et multa corpora sanctoꝝ q̄ dormierunt sur-
rexerunt. Et exeuntes de monumētis post resurrectionē ei⁹
venerunt in sanctam ciuitatem. ⁊ apparuerunt multis. Cen Cõuersio cen
turio autē ⁊ q̄ cū eo erāt custodiētes iesum. viso terremotu et turionis
hijs que fiebant R et qꝛ sic clamans expirasset M ti-
muerunt valde dicētes. Uere. filius dei erat iste L Et cē
turio glorificabat deum. d. Uere hic hō iust⁹ erat. Et omīs
turba eoꝝ que simul aderat ad spectaculum istud. ⁊ videbant
que fiebant. p̄cutientes pectora sua reuertebant̃. Stabāt au Assistētia mu-
tem omnes noti eius et mulieres M multe a longe. que lierum
secute erant iesum a galilea ministrantes ei R de lōge
aspicientes L et hec videntes M Inter quas erāt
maria magdalene. ⁊ maria iacobi R minoris ⁊ ioseph ma
ter ⁊ salome M et mater filiorum zebedei L Et alie
multe que simul cū eo ascenderāt hierosolimā J Judei ḡ Lanceatio
q̄m parasceue erat vt nō remanerēt corpora ī cruce sabbato.
Erat enī magn⁹ dies ille sabbati. rogauerūt pilatū vt frāge-
rent̃ eoꝝ crura. ⁊ tollerēt̃. Uenerunt ḡ milites ⁊ p̄mi q̄dē fre
gerunt crura. ⁊ alteri⁹ q̄ crucifixus est cum eo. Ad iesum aūt
cum venissent. vt viderunt eum iam mortuum. nō fregerunt
eius crura. Sz vn⁹ militū lancea latus ei⁹ aperuit ⁊ cõtinuo
exiuit sanguis et aqua. Et q̄ vidit testimoniū p̄hibuit. ⁊ veꝝ
est testimoniū ei⁹. Et ille scit qꝛ v̄a dič vt ⁊ vos credatis. Fa
cta sūt enī hec vt scriptura ipleret̃. Os nō cõminuetꝫ ex eo. Et
iteꝝ alia scriptura dič. videbūt ī quē transfixerēt. ☞ M Cū Depositio

sero aũt factum esset L Ecce vir quidam nomie ioseph
M diues L qui erat R nobilis decurio L vir
bonꝰs et iustus. Hic nõ ꝯsenserat ꝯsilio ꝛ actibꝰ eoꝝ. ab ari
mathia ciuitate iudee. q̃ expectabat ꝛ ipse regnũ dei. J eo
ꝙ esset discipulus iesu. occultus aũt. ꝓpter metum iudeoꝝ.
M Hic R audacter introiuit ad pilatũ. ꝛ peciit J vt
tolleret corpus iesu R pilatꝰ aũt mirabat̃ si iam obiisset
Et accersito centurione interrogauit eũ si iam mortuꝰ esset.
Sepultura. Et cũ cognouisset a centurione. donauit corpus M ius-
sit reddi corpus ioseph R Joseph aũt mercatus syndo
nem ꝛ deponẽs eũ. inuoluit syndone J corpus iesu. Ve-
nit aũt ꝛ nicodemꝰ qui venerat ad iesum nocte primũ. ferẽs
mixturã mirre et aloes quasi libras centũ. Acceperunt ergo
iesum. Et ligauerũt eũ lintheis cum aromatibꝰ sicut mos est
iudeis sepelire. Erat aũt in loco vbi crucifixus est ortus. et
in orto monumentũ nouum R qđ erat excisum de petra:
J in quo nõdũ quisꝗ̃ positꝰ erat. Ibi ergo ꝓpter parasce-
uen iudeorum. quia iuxta erat monumentum posuerunt ie-
sum. M Et aduoluit saxum magnum ad hostiũ monu-
menti et abiit. L Et dies erat parasceues et sabbatũ il-
lucescebat. Subsecute aũt mulieres que cum eo venerãt de
galilea. viderunt monumentum. et quẽadmodum positum
erat corpus eius. M Erat aũt ibi maria magdalene et
altera maria R Joseph M sedentes cõtra sepulcrũ.
Monitio sepulcri. L Et reuertẽtes parauerũt aromata. et vnguẽta. et sabbato
quidẽ siluerũt ſm mandatũ M Altera aũt die q̃ est post
parasceuen ꝯuenerunt ṗncipes sacerdotũ ꝛ pharisei ad pila-
tum dicẽtes. Dñe recordati sumꝰ quia seductor iste dixit ad
huc viuens. post tres dies resurgam. Jube ergo custodire se
pulcrũ vsqꝫ in diem tercium. ne forte veniant discipuli eius
et furentur eum. ꝛ dicãt plebi. surrexit a mortuis. Et erit no
uissimus error peior priore. Ait illis pilatus. Habetis custo
diam. Ite custodite sicut scitis. Illi autem abeuntes munie-
runt sepulcrum. signantes lapidem cum custodibus. Amen.

Sit laus deo.

Fasciculus mirre dilectus me⁹ mihi. inter vbera mea ɔmorabitur. Sermo. XXIIII.

Erba sũt ecclesie. Canti. j. vniuersa amara q̄ spōsus suus. mūdi saluator. christus dominus. toto suo itinere ꝑtulit ꝑ ea. iugiter remisci volentis ea tñ maxime q̄ hodierna die pass⁹ est quibus et ipa genita est et purgata ab omni macula et ruga. Hec etenim tanq̄ diuinorū beneficiorū non ingrata. in suo pectoris archano sese ꝑ hec verba cūcta q̄ christus sponsus eius passus est inclusurā pollicet. Que nisi anima deuota eiusdem matris ecclesie fidelis filia. digna imitatiōe dicere. imo effectui exhibere satagat. oēs xp̄i redēptoris sui labores. penas. vulnera. fusū sanguinem. mortēq̄ crucis ignominiosam hodie p omniū peccatꝫ passā quātū ad se ptinet euacuat atq̄ frustrat. dicēte beato. Bern̄. sup verbis Isaie pphete. s. j. Tu quoq̄ si dn̄m videre desideras sublimē. humilē ꝑus iesū videre curato. Intuere ꝑus exaltatū in deserto serpentem. si videre desideras regē in solio residentem. Illa te humiliet visio. vt ista exaltet humiliatū. Reprimat ꝛ sanet ista tumorē tuū. vt illa repleat ꝛ satiat desideriū tuū. et apl's petr⁹ Xp̄o passo in carne ꝛ vos eadem cogitatiōne armamini. i. pe. 4. Sic nāq̄ ab hꝰ dn̄ice passiōis sacramēto tota nr̄a salus pēdet dicēte Isa. c. 53. vulnerat⁹ ē ꝑpter iniq̄tates nr̄as. attritus ē ꝑpter scelera nr̄a. disciplina pacis nr̄e sup eū. cui⁹ liuore sanati sum⁹. et apl's ad Col. i. Cōplacuit ꝑ eum recōciliari oīa in ipo pacificās ꝑ sāguinē crucꝫ ei⁹. siue q̄ in cel' siue q̄ in terris. Ita nihil viatori salubrius. q̄ vt h⁹ passiōis iugi meōria se illi ɔformet. et eā possideat q̄si mirre fasciculū int̄ eius vbera ɔmorantē. hec eñ xp̄i passiōes. et in se ipsis p̄tite. ꝛ in nr̄a p̄sentes meōria. instrumēta sunt fortissiā q̄bus ops virtus. ꝛ inuestigabilis sapia dei restauratōꝫ mōdi potenter ꝛ mirifice opata est. ꝛ vsq̄ mō opat̄. ait btūs Aug̃ in s̄mōe deuotissimo de dn̄i pas.

Ad hunc mirre fasciculū colligendū. deuot⁹ passiōis meditator Bern̄. s. 44. sup canti. sic hortat̄. Tu q̄z si sapis. imitaberꝫ prudentiā spōse. atq̄ hūc mirre fasciculū de ꝑncipali tui pectoris nec ad horā paciercꝫ auferri. amara illa oīa. q̄ ꝑ te ꝑtulit sp in meōria tua retinēs assidua meditatiōe reuoluens. q̄ possis dicere ꝛ tu. fascicul⁹ mirre di. me. mi. int̄. v. m. cō. Et infra. Dilectissimi. tā dilectū fasciculū colligate. vobis. hunc medullis inserite cordis. hoc munite aditum pectoris. vt et vobis inter vbera ɔmoretur. habete illum sp nō retro in humeris. sꝫ añ p̄ ocul'

ne portãtes et nõ odorantes. et
onus pmat. ꝛ odor ñ erigat. Si
eni añ oculos habueritꝭ quẽ por
tatis. ꝑ certo vidẽtes angustias
dñi. vras leuius portabitis Ex
hijs eñi mirre fasciculis interdũ
potus salutarꝭ amaritudinis cõ
ficitur dum nr̃a nobꝭ pctã displi
cẽt. vduti tãti dolorꝭ cã. Ex his
tursus potus ꝯficit. suauis. vn-
ctio ꝯsolatõis. dum cogitam⁹ ꝙ
tanti immẽsitas doloris. plenissi
ma est satisfactio ꝑ pctis. Hij eri
gunt in aduersis. in ꝓspis repri
mũt vt inter leta tristiaqꝫ vite pñ
tis q̃ ꝑ sponse vbera intelligi con
uenit. via regia incedenti tutum
ꝯrebeãt vtrobiqꝫ ducatũ Hij no
bis ꝯsiliant mõi iudicẽ. dum tre
mendũ ptãtib⁹. mitẽ humilẽqꝫ fi
gurant. dũ nõ solũ placabilẽ sꝫ ꝛ
imitabilẽ repñsentãt eũ q̃ inaccessi
bilis est pncipatibus ꝛ terribilis
apõ reges tre. hec Berñ. Vo-
lens itaqꝫ fructuose vtiliterqꝫ hunc
fasciculũ ex articulis dñice passi
onis colligere. septẽ attendat re-
gulas. subnotatas per quas et si
iugiter sit passio domini meditã
da. tñ hodierna die. qua ipsam
sancta mater ecclesia. nõ tanqꝫ p-
teritam sed quasi coram positam
recolit. hanc deuoti⁹ mentis ocu
lis ꝯdecet intueri. Nec dubium
quin largius hodie eius bñficia
defluant. cum oĩm fidelium cor-
da ad ꝯpaciendũ suo redempto-
ri attẽtius sint suspensa Nec de-
erit ipa q̃ tristꝭ sub cruce planxit.

(matrem dõmini loquor) quesi
cut a filij sui pñsentia auelli nõ po
tuit. ita nec a deuotis cordibus
sui filij passionem ꝯmemorari cu
pientibus se subtrahet. quin de
uotõem ꝛ lacrimas copiosius im
petrabit. si tamẽ ad id fuerit no-
stris pcibus inuitata. Ad pedes
igitur sue beatitudinis ꝓuoluti
ꝛ patientem in cruce filium ado-
remus. ꝛ ꝯpassam sub cruce ma-
trem salutem⁹ oratõe dñica. sub
iuncto Auemaria.

☞ Fascicul⁹ mirre ꝛc. Mira
fm btm Berñ. fmõe. 44. super
canti. Amara res dura ꝛ aspera
tribulatiõu significat. Ideoqꝫ
apte (quia herbaꝝ oĩm amarissi-
ma est) christi passiõem. omnes
viatoꝝ amaritudines excedentẽ
repñsentat. Ramuscul⁹ vero eius
aliquẽ passionis articulũ singu-
larem. Verum si vniuersas ama
ritudines. aduersitates. afflictio
nes quas pietatꝭ auctor ab intro
itu suo in hunc mõm vsqꝫ ad ho
diernũ eius exitum pati sua spon
te dignatus est. (pmo illas infan
tiles necessitates. deinde labo-
res in predicando. fatigationem
in discurrendo. vigilias in oran
do. tentatõem in ieiunando. la-
crimas in cõpatiendo. insidias i
colloq̃ndo. postrẽo picula i falsis
fratribꝫ. ꝯuicia. sputa. collaphas
subsannatões. exprobratões. fla
gella. coronam. illusiões. clauos
lanceam. et crucem. Sed et illos
cordis interiores dolores tristi-

cias et anxietates. quibus beatissima illa r̄pleta fuerat anima. sicut ait in ps̄. Intrauerūt aque haud dubium quin tribulacōnū vsqꝫ ad animam meam) colligere niteremur. nō iā fasciculum sed fascem ingentem. nobis vero importabilem ꝯportarem⁹. Is eñ solus domini amaritudines earꝫ mensure plenam habere poterit noticiam. qui cognitōis claritatem. amoris magnitudinem. ꝛ ꝑsone christi nouit cōprehendere dignitatem. Quod quia nostri intellectus excedit facultatē non ad doloris sui magnitudinē in se ipso. sed excessum eius super omnes vie hui⁹ dolores attendere nos iubet dominus. in trenis ita exclamans. O vos omnes q̇ transitis ꝑ viam Attendite ꝛ videte si est dolor sicut dolor meus Qd̄ et sponsa attendens. non fascem. sed mirre fasciculum inter vbera sua ꝯmorantem ꝓfitetur. Nos vero quia omnia. nec colligere. nec ꝯseruare valem⁹. velut longe sub ea. que nō modo facta et passa. sed ꝛ omnia illius verba ꝯseruauit. cōferens in corde suo. saltem ꝑ̇ncipaliores passionis articulos. tanq̄ mirre ramusculos deuoto recolligam⁹ pectore. Ea que hodierna die passus est dominus. in quattuor ramos vel ꝑtes. et partium quālibet in quattuor articulos quasi ramusculos ꝑtientes. Ex quibus collectus fascicul⁹. in ꝓsperitatꝫ ac aduersitatis occursu. nobis inter vbera cōmoretur. quatinus tanto redēptori non ingrati. nobis ipsis per horum memoriam semper ꝓuidi inueniamur.

Ad commemorandum itaqꝫ et meditandū dominicam passiōem fructuosius notande sunt regule sub notate. Prima.

Attendat. meditans passionem domini. ꝙ vniuersa que referentibus euangelistis de christi passione scripta sunt. christo sunt vere et realiter inflicta atqꝫ ab eo passa. Nihil ab illis confictum. Nihil ab isto simulatū. sed longe veri⁹ acerbiusqꝫ q̄ꝫ scribi potuit. languores nostros tulit et dolores nostros ipse portauit. Secunda

Attendat qui domini passionem recolit. dominici corpꝫ qualitatem. quantum ad complexionis teneritudinē. etatis vigorem sensuum ꝑceptibilitatē. Hec eñ oīa dolorē ex illatis plagis plurimū augmentart Tercia

Attendat deuotus passionis meditator. ineffabilem summamqꝫ patientis christi. dignitatem. et innocentiam. vt semper intelligat atroces illas penas ac iniurias. non homini miserando. sed summo omnium deo. agno patris innocentissimo illatas. ꝛ per ꝯn̄s offensas oēs cuicūqꝫ homini inferibiles excedētes Quarta

Attendat inferentiũ vilitatẽ odium. ingratitudinẽ qui ꝓ sũmis maximisq̃ beneficijs. vices pessimas reddidere. Pl⁹ enĩ affligit amic⁹ malefaciẽs q̃ inimic⁹.

Attendat ꝙ nihil coact⁹. sed oĩa sponte volens assũpsit. et sustulit ⁊ nulli⁹ infligere pene allenationẽ ꝯsiuit. Hinc nõ tam lictorꝝ seuitia. q̃ illi⁹ ꝯsideranda est simul et admirãda dilectio ac benignitas. qua hec omia ꝓ nr̃a salute misericordit̃ pati voluit q̃tin⁹ sic plus ad gr̃as dño. q̃ vindictã reddere tortorib⁹ accendat.

☞ Attendat ꝙ sicut nihil casu. nihil grat̃ aut frustra a dño gestũ est. ita nec passum Sꝫ oĩa q̃cũq̃ passus est intus in anima. foris in corpe. ad satisfactõeꝫ ꝓ nostrꝫ pctĩs a diua ꝓuidẽtia sapiẽtissime simul ⁊ iustissime ordinata. Quõ nanq̃ quantulacũq̃ preciosissimi sanguinis guttula flueret sine patre. sine quo nõ cadit foliũ de arbore. et apud quẽ omẽs electoꝝ capilli nũerati sũt vnigeniti filij dolores et cruciatus ignorantur. Hinc ⁊ peccati malicia et seuera patris iusticia cognoscitur. et intensior dolor sponte ꝓ nostris peccatis assumptus. q̃ illate pene inducere suffecerint. Attendat in oib⁹ q̃ l' iudeica ĩpietas vel gẽtilis feritas dño inflixerat. reflecto ad se oculo. ne sit̃e aliq̃d dñm rursus crucifigẽdo infligat. aut imense caritatis redimentia nos vulnera vilipendat.

Hec summa seq̃tur in figura

	Passiõis veritatẽ
	Corpis q̃litatem
	ꝑsone dignitatem
Attendat deuotus dñice passiõꝫ meditator	inferẽtiũ vilitatẽ
	paciẽtis volũtatẽ
	Passorꝫ ordinabilitatem
	Sui ipsius stabilitatem

Nunc ad passionis diuisionẽ in quatuor articulos ꝑncipales ꝓcedamus Historia passiõis in quattuor diuidit̃ sm ꝙ a quattuor passus est. Intus a seipso ꝑusquã ꝑsecutor appropinquaret Foris a iudeis solis. passionem incipientibus. A iudeis simul et gentibus passionem ꝓsequentib⁹ A gentibus solis passionem ꝯsummãtibus

Articul⁹. I. principalis

☞ Prima pars ab egressu a cena trans torrentẽ cedron vsq̃ ad ꝓditoris osculum. Continet interiorẽ christi afflictõem. quã ꝑusquã tortor foris manũ inijceret in se ipso assumpserat. tristiciam scꝫ ⁊ dolorem maiorẽ q̃ mortalium vllus in hac vita vnq̃ creditur habuisse Qui ex quatuor declaratur Ex ṽbo christi ⁊ fauore. Ex ꝓlixa et repetita oratõone. Ex angelica ꝯsolatione Ex sanguineo sudore. Et sm hoc pars illa prima quattuor habet articulos.

Articulꝰ. I. ꝑtis prime

Primꝰ declarat internā cordis tristiciā xp̄i ex verbo ⁊ pauore. Nā egressus iesus de grandi cenaculo ciuitatꝭ hierusalē. Pꝰ admirāda potētie. sapie. ⁊ caritatis eximie insignia in sacramētali refectōne. in doctrinali ꝯsolatōne in petri et iude ꝓphetica aṁsatōe himno dicto trās torrentē cedron. seq̄ntibꝫ discipulꝭ venit in montē oliuaꝝ. in ortum in cuꝰ ꝑncipio ꝯstituitꝰ. discipulis internā cordis mesticiā. quā sua sponte assumpserat. eiusqꝫ intensiōeꝫ pauore tedio ac ꝑbis declarauit dicēs. Tristis est aīa mea vsqꝫ ad mortē intensiue et extensiue. Tristatꝰ est dn̄s ſm rōem de malis culpe. ⁊ de malis pene. De malis culpe oīm generaliter. iudeoꝝ specialit̄ Spēalius xp̄ianoꝝ Spēalissime discipuloꝝ. Hanc intendit tristiciā. pctōꝝ generalitas. ꝯgnitōis claritas. summa caritas. De malis pene. ꝓprio supposito iminētis que tanto maior fuit quāto sua ꝑsona fuit dignissima ⁊ dilectissima. crudelius et multipliciꝰ eius punienda. De malis pene ceteroꝝ hoīm p̄teritoꝝ. p̄sentiū ⁊ futuroꝝ que tanto maior q̄nto eoꝝ mala ḡnalius apprehendit. clarius ꝯgnouit. plus cūctos dilexit. Et ideo maxia fuit eaꝝ q̄ vnq̄ꝫ habita est ꝓ peccatꝭ tam a singulis q̄m ab omibꝰ hominibꝫ.

Doluit etiā ſm sensum ꝓpter acerbitatē ⁊ multiplicitatē pene singulis mēbris in fligende que fantasia ꝯgnouit ⁊ appetitꝰ horruit. Fuerūt hij dolor ⁊ tristicia. etiā voluntate pacientis xp̄i aucte. et iō omniū maxie q̄ vnq̄ꝫ a mortali in hac vita passe sunt.

Articulus. II. ꝑtis prime

Tristicie et doloris magnitudinē. orat ōe ꝓlixa. humili. repetita. Et ꝓpter discipuloꝝ tristiciam ⁊ somnolentiā interpolata declarabat quoꝝ tepor in bono nō minꝰ cruciabat mite cor dn̄i q̄ꝫ iude vigilantia in malo. Orabat aūt tanq̄ꝫ aduocatꝰ fidelis sue sensualitatis in cuius ꝑsona orationem fudit.

Articulꝰ. III. ꝑtis prime

Angelica etiā ꝯsolatōe. tristicie magnitudinē insinuat quoꝝ ⁊ si ministerio sepe. nō tn̄ ꝯsolatione ꝑus vel posteriꝰ vsus est ibi quibꝫ verbis est ꝯfortatꝰ. ita tn̄ vt dolor non sit diminutus sed magis auctus deuotius attendatur.

Articulꝰ. IIII. ꝑtis prime

Creuit pugna. creuerūt ⁊ signa tristicie declaratiua Nā pꝰ angelicā ꝯfortatōꝫ factꝰ in agonia ꝓlixius orat. Et in vehementissimi doloris testimoniū. sanguinē in terrā guttatim decurrētem sudat. Attendat aīa deuota hꝰ signi inauditā nouitatē sanguinis fusi multiplicitatem. Effusiōꝭ modū ⁊ originē. Quātaqꝫ fuerit passionis acerbitas

iā illate. q̄ adhuc fuſca ꝛ diſticte apphenſa ſudore ſanguie cōmutauit. Et vide quō ſꝑ auctā ꝯtinue domini triſticiā ſigna ſequētia clarius deſignabāt Nā euidentius doloris magnitudinē. oſtendit humilis et frequētata oratō q̄m ſimplex verbū aut pauor. et adhuc euidenti⁹ adhibita ꝯſolatio angelica. Euidētiſſime aūt ſanguinis fluens ſudor.

Surgit tandē ab agone vehemētiſſimo ꝛ dormiētib⁹ diſcipulis morula dormiendi ꝯceſſa. ſurgere eos iubet ꝛ traditori occurrere. appropinquāte iā hora qua tradi voluit in man⁹ crudeliū pctōꝝ. Hec de pte pma

☞ Secunda pars principalis hiſtorie.

A traditōe in orto vſq₃ ad pſentatōem pilato. ꝯtinet ea que foris a ſolis iudeis dn̄icam paſſiōem incipientib⁹ dn̄o ſunt illata. Et continet pars illa articulos. 4. ſcꝫ xp̄i traditiōem cū fuga diſcipuloꝝ. Cōphenſiōem cum ligatōne membroꝝ Alaphizatōem cū petri negatōne. Cayphe inq̄rentis damnatōem cum cōſputi collaphiſatōe. Adhuc em̄ dn̄o diſcipulis de aduentu traditoris loquente

Articulus. I. ptis ſcd̄e.

☞ Judas ſeculi virtute incūbens q̄ſi deſpatus de adiutorio dei venit cū cohorte militū gentiliū. cum miniſtris pontificum et phariſeoꝝ. cū turba gladijs ꝛ fuſtibus armatoꝝ Et ꝑm datū eis ꝓus ſignum oſculatus eſt dn̄m tradens ſuū benigniſſimū patrē ꝑ creatōem. fratrē ꝑ incarnationem. amicū ꝑ electōem magiſtrū ꝑ doctrinatōem. dn̄m ꝑ redemptōem. iudicem ꝑ finalē retributōem. ☞ Judas oſculō dn̄m tradidit. ſed dn̄s ſponte ſe obtulit Nam regrediente iuda ad turbas. domin⁹ om̄ia ſup ſeipm̄ futura pſciens. turbis obuiam pceſſit. quē quererent q̄ſiuit. ſe hunc fore reſpondit. ſua reſponſione pſtrauit. ſurgendi facultatem conceſſit. capiendi ſe (nō diſcipulos (licentiā dedit. manus in ſe inijcere ꝑmiſit. petꝝ gladio ꝑcucientē phibuit. Allegans patris ordinatōem. legalis penetalionem. legionum poteſtatē. ſcripture impletōe₃ Abſciſam auriculam ſanauit. ſe tanq̄₃ latronē tenētes arguit. omnes diſcipuli fugientes ſolū in medio lupoꝝ ouē manſuetiſſimā derelinquūt

Fuit autem doloroſa hec traditio quia facta a diſcipulo curatore ꝓprio. cōmenſali et apoſtolo. quia facta pacis ſigno. q₃ facta vili precio. ☞ Hunc aggrauabat iude magnitudo qui vendidit quod chriſtus gratis offerebat. Chriſti et diſcipuloꝝ diffamatio quia vnius delictū toti ſocietati imputatur Judeorum obſtinatio quos nec dulcia verba nec oſtenſa poteſtas reuo

cauit. Sed et nimium contristabat discipulorum fuga ꝓpter eoꝝ singularem electōem q̄ꝫ ex omibus tanq̄m columne firmissime electi. Propter eorū singularē beneficioꝝ cumulatōem. Propter eorum singularē multiplicem ꝓmissionem ꝛ futuroꝝ a christo recedentiū significationem. Itaqꝫ torcular calcat solus. et ꝯsolantem et cōdolentem expectat ſm ꝓphetarum vaticinia nec inuenit. En inq̄t improperium expectauit cor meum et miseriam et fuit. qui simul cōtristaretur et non fuit. qui consolaretur et non inueni.

Articulus. II. ptis scd̄e

☞ Relicto ergo in manib⁹ eoꝝ domino solo crudeliter deseuiunt ac irruerūt in agnum lupi imanes. in pastorē diri latrones. in lumē verum filij tenebrarum. Et tenentes manus in eum iniecerunt impellentes ꝛ ꝑcutientes. Attrahētes et retrahentes veste. crinibus. collo. manibus. et ceteris mēbris Et ligauerunt (haud dubium) crudeliter. ne velut mag⁹ elaberetur de manibus eoꝝ quos iam ꝓstrauerat solo verbo. Ad que agenda eos impulit ira et appetitus vindicte. Auisatio iude dicentis Ducite eum caute. fuga resistentiū ꝓmo discipuloꝝ. turbe

Tercius arti. ptis scd̄e

Ligatū itaqꝫ traxerūt ad annam ꝓmū cayphe socerū de discipulis ꝛ doctrina eius interrogātem. Ad audiendū vero testimoniū se referens xp̄c. qui alapa ꝑcutitur. A creatura creator A portōe orbis vilissima. orbis gubernator A mācipio iudicis dn̄s vniuersitatis A redimendo a dyaboli vinculis. redemptor liberans gratis. Grauitas iniurie agnoscitur. si ꝑcussi dignitas indignitas ꝑcutiētis attendat.

Inter hec cum dn̄s oim corā anna ceditur. foris a discipulo negatur. Et hoc a discipulo ceteris fortiore Assistentiā firmi⁹ spondente. Cū iuramento ꝛ execratōne Supato leui temptatione quia ab ancilla hostiaria requisitus. Sed post gallicantum. misericordie sue respectu reuocat ad penitentiā ꝛ lacrimas.

Quartus arti. ptis scd̄e

☞ Mittit̄ ꝑcussus dn̄s ab anna ad caypha ligat⁹ Cōgregatis in ꝯsilium sacerdotibus. scribis. senioribus. phariseis. vt ab omnibus damnatus sine dubio crederetur morte dignissimus. Queritur falsum testimonium sed non inuenitur quoniam ꝯueniens nō erat quod de templi destructione et eius reedificatione duo falsi testes deposuerunt. Exurgit summ⁹ sacerdos. adiurat. Audita respōsione verissima. vestes scindens blasphemiā imponit. sn̄iaꝫ q̄rit. mortis reus ab omnib⁹ ꝯdēnat.

Attēde cur huic occasioni. quā freqnter ab eo audierant (siqdē freqnter ꝟbis ꝛ opibus ioh. testimonio se dī filiū ꝓbauit) nūc tm̄ sꝫ innixi. Attende ꝛ blasphemie magitudinē illatā dignissimo nōi. et ingtitudinis oñse sūmo pr̄i. et ex vtroqꝫ ꝯsurgentem cruciatū xp̄i Judicato ad mortem dn̄o tradit a crudeli pontifice mĩstris crudelioribꝯ. in eum velut in captā predā sicuti venatici canes irruentibꝯ Un̄ ꝛ illudunt verbꝫ ꝛ factis pr̄is sapiam Conspuūt expuētes mōi opificem faciē velant celos illuiantē Colaphisant regū ꝑncipē. Alapis cedunt glorie regē Scđm ꝓpriā maliciā qlibet in eū suum saciauit furorē ꝛ maiestatꝫ dn̄m vbi ꝛ qūo placuit afflixit. Ideo nō tm̄ illa sꝫ alia multa blasphemātes dicebāt in eū. verbis sꝫ ꝛ factis Un̄ pie credit q barbam euellebāt Multiplicati sūt sup capillos capitis mei. ps̄. 68. Et genas vellicabāt Corp⁹ meū dedi pcutiētibꝯ. genas meas vellētib⁹ Isa. 50. Et calcibus ꝛ pugnis impetebāt hec oīa iudei soli a iude traditōe tota nocte cōtinuantes. fm Aug. donec facto mane. ꝯsilio iterꝫ inito. nihil aliud q̄m qđ p⁹ audierāt (ipm s. eē xp̄m dei filiū) inuenerūt Quorꝫ diligētia in malo. vigilijs noctꝫ matutinā lucē iungēs discipl'orꝫ vicit ꝯstantiam. quod dominū grauius cruciabat .·

Pars. III. prin. historie

A p̄sentatōne pilato vsqꝫ ad mortis ꝯdēnatōem cōtinet ea q̄ passus est dn̄s a iudeis sꝫ ꝛ gentibus Et hꝫ ps illa sꝫ articl'os 4. scꝫ xp̄i pilato p̄ntatōem ꝛ ad herodē ab eo missiōem Iudicis disceptatōꝫ ꝛ iudeici odij obstinatiōem. Sanguinolentā dn̄i flagellatōem ꝛ penalē ludicrāqꝫ coronatōꝫ. Temerariā latronis absolutōem. ꝛ iniquissimam xp̄i ꝯdemnatōem.

Articulus. I. ptis tercie

Post funestū tenebrosūqꝫ ꝯsiliū. exurgēs oīs multitudo eorꝫ duxerūt illū iam tercio ad p̄toriū durꝫ nexib⁹ vinctū in orto. corā anna. Collaphis ꝛ alapis cesum Sputis oblitū. Clamoribꝯ predamnatū. Et tradiderūt poncio pilato vt inter tot mortꝫ indicia nō auderet pilatus absoluere quē oēs vellēt p̄ire. Qui post pecunie redditiōem a iuda ei⁹ suspensiōem et agri acheldemach emptōem. dn̄i iesu stantis ante se p̄sidem (cui⁹. ante quē ꝫ. Dei ante hoiem viuorꝫ ꝛ mortuorū iudicis potentissimi an̄ mortalis regis officialē innocentꝫ et peccati nescij an̄ incircūcisum canem. Legislatoris ꝛ dīs iusticie regulcāte ydolatrā iniquū. ius ꝛ deū ignorantē) accusatōem inuestigauit atqꝫ dū gn̄aliter malefactorē diceret. Si h inquiūt nō esset malefactor. public⁹ scꝫ. et oī defensiōe indign⁹ nō tradi-

dissemus eũ tibi ⁊c̃. Nec tñ ma-
leficiũ detegũt. cui⁹ bñficia oẽs
ab eo sanati experti sunt. legis sue
iudicio ꝯmisit sciẽs eos talẽ mor
te turpissima plectẽdi ptãtẽ non
hr̃e vñ aiũt. Nobꝫ nõ licz inter
ficere quẽq̃m. Hic attende bla-
phemiã ⁊ dolositatẽ. Viden
tes iudei sine accusatõe ñ posse
hr̃e se intentũ. accusauerũt eum
de subuersiõe gentis ꝯ legẽ diui
nã De ꝓhibitõe census cesaris.
ꝯ legẽ nãe De arrogatõe ꝛgie di
gnitatꝫ ꝯ legẽ cesarꝫ. Pilatus
dñm extra tumultũ introductũ
De tercia accusatõne q̃rens Tu
es inq̃t rex iudeoꝝ? Cui rursum
dñs. an a scipo. an eoꝝ relatu di
xerit. q̃stiõem reddidit Ille se ñ
iudeũ. sz iesum. gentis sue ac põ
tificũ suoꝝ traditõe adductũ as
serẽs. ⁊ q̃d fecerit infrogans. au
diuit a dño regnũ suũ nõ esse de
h̃ mõo. eo q̧ mistris ꝓ eo certãti
bus careret. se tñ regẽ ꝯfitentẽ.
⁊ in h̃ natũ vt veritati testioniũ
ꝓhiberet. Ait pilatus q̃rens. q̃d
est veritas? nõ expectata respõsi
one. ad iudeos exiens innocẽtie
testimoniũ (se nullã causã inue-
nisse) ꝓhibet. At audito q̧ gali-
leus esset. ad herodẽ mittit. In
q̃bus ꝯuiter punitur cor dñi: q̧
ppl's ille peculiaris a iudice bar
baro molliri nõ poterat. Pro
trahitur ad herodẽ. multꝫ ꝯmo
nib⁹ infrogat. ꝯstanter accusat.
nõ rñdet. ꝓnitur. alba veste illu
sus. remittit ad pilatũ Ibi cur

aliq̃n dñs respõdet. aliq̃n tacet.
Fiũt amici nefando federe ꝯ suc
cessores trãseũte. Attendat
q̃ntũ fuit fatigat⁹ q̧ vinculat⁹
ac tota nocte et die tract⁹. Quã
tũ fuit afflictus q̧ ꝑ asꝑiora tra
ctus. ꝑcussus ⁊c̃. Quantum fuit
blasphematus q̧ irrisus obpro
brijs. blasphemijs. Attendatur
q̃nta deniq; hũilitate. paciẽtia.
verecundia mitissim⁹ agn⁹ ꝓces
sit de orto ad annã. de h̃ ad cay-
pham.

Articulus. II. ꝑtis tercie

Reducto dño ad pilatũ. di-
sceptãdo cũ obstinatissimis iu-
deis. varios liberatõis mõs q̃si
uit. ꝑmo causaz resumẽs. ꝯuoca
tis ꝑncipib⁹ ⁊ sacerdotib⁹ ⁊ ma-
gistratib⁹ plebis nec se nec herõ
dem cãm aliquã mortis in dño
inuenisse testat. vñ cũ flagrꝫ emẽ
datũ spondet dimissuꝝ. Vez õc
currente alio mitiori liberatõis
mõ. cum illi ꝑ diẽ solennẽ vinctũ
absoluendum petere ꝯsueuerãt
hmõi ꝑuilegij ãmonuit. ⁊ quẽ e
duob⁹. barraban latronẽ an ie-
sum dimitti posceret q̃siuit. pu-
tãs nullo pacto barraban sediti
osi liberatõem illos petituros.
Quib⁹ ꝑncipũ ⁊ senioꝝ ꝯcitatõe
clamãtib⁹. Tolle hũc ⁊ dimitte
nobꝫ barraban. Nec tñ hac vice
liberꝫ dedit Sed iterꝫ ad eos lo
cut⁹ est volens dimittere iesum.
At illi succlamabant Crucifige
Crucifige eũ. Quib⁹ tercio ino
centiã iesu declarãs dixit Quid.

mali egit? Nullā cām mortis inuenio in eo. Uñ ptz feralis odij obstinatio pfidoꝝ iudeoꝝ. ⁊ ingratitudo ꝯtra bonū publicum ⁊ iusticiā pponentes mortē vite. tenebras luci. filiū diaboli. filio dei. latronem saluatori

Articul⁹. III. ptis tercie

Uidens itaqꝫ pilatus dñm nō posse absolui cū pace iudeoꝝ sine q̄cūqꝫ castigatōne Corripiā eū ait et dimittā Apprehēsum ģ flagellauit p ministros suos.

Ad flagella patur. vestib⁹ spoliatur. caro virginea nudat̄. verecundia sue nuditatis cruciat̄. Ad columnā durissime ligatur. collo. pectore. crurib⁹. manibus

Flagellantes autē lictores ex fortitudīe lacertoꝝ. virgis ⁊ flagellis sacrosanctā cutē ⁊ carnem ictibus repetitis ac totū domini corp⁹. pcutiunt. vulnerant. lacerant. Ictus ictibus. liuores liuoribus supaddunt. guttulis sanguinis vndiqꝫ erūpentib⁹ rubricant. Et forsitan nō solū cutem sciderūt. sed et carnē flagellis herentem eorundē violentia abruperunt. sic miserabiliter tractabāt agnū innocētē donec. 5000 vulnera fm Bonauen. infixere

Hic attendatur membroꝝ teneritas. sanguinis in terrā defluxus ⁊c̄. Nec sic saciata est rabies inuidorum sed soluto de columna domino. et in alium pretorij locum ducto. ꝯuocātes vniuersam cohortem Milites iterū sua veste exuunt. purpura vestiunt. spinis coronant. 1000. vulneribus caput sacratissimū vulnerantes fm Ans. arundinē in dextra ponunt. genuflexu illudunt. alapis post salutatōem cedunt. exscreantes cōspuūt. arundine caput. sumpta de manibus xp̄i pcutiunt. Defluente itaqꝫ sanguīe. iniectis sputis ac pcussionū tumorib⁹ ita faciei forma (sup filios hominū speciosa) deturpata est vt quasi leprosus videretur fm Isa. vaticiniū. Nō erat ei spēs neqꝫ decor. despect⁹ et viroꝝ nouissimus. doloꝝ et infirmitatū. absconditus vultus eius. Eya fidelis anima egredere et vide regem ⁊c̄. Talem pducit pilatus portantem spineā coronam et purpureū vestimentum. nō clarum imperio sed plenum obprobrio. populūqꝫ ad cōmiseratōem commouere volens Ait. Ecce homo. licet cane miserabilius ꝯtrectatus Sed insaciabilis populi furor Crucifige Crucifige ingeminant. quasi diceret. Grauis est nobis ad videndum. Pilatus quasi deridēdo. Accipite eum vos inquit et crucifigite. quasi diceret. Potestatem hanc nōn habetis. Ego eīm nullam causam inuenio.

☞ Articulus quartus partis tercie.

Uidentes iudei pilatum nō adquiescere suis clamorib⁹. Aliter allegāt contra christū. clamā

tes cum fm legem mori debere. quia filiũ dei se fecit. Ex hoc pilatus magis timet. Introductũ de origine interrogat. nõ respondente iesu. se crucifigendi et dimittẽdi potestatẽ habere iactat. Sed hanc desup recepisse ꝛ iudeos maius peccatũ habere xpe predicat. Hinc pilatus territus et conclusus dimittere querit. Replicant iudei. et ꝙ nõ sit amicus cesaris si hunc dimiserit obiĳciũt. Hinc adducit eum foras et ꝓ tribunali i loco licostratos para sceue pasche hora quasi sexta sedens. Ecce inquit rex vester. Isti. Tolle. crucifige. Pilatus. Regem vestrũ crucifigam? At illi regno renũciantes. Cesarem ꝓfitentur. et regem potentissimũ quẽ patres vocibus querul' petebant. negarunt. Talem qui cecis visum. claudis gressum. mutis loquelam. surdis auditum tribuit. Accusabant quoqꝫ eum in multis. domino nihil respondente. Tacuit autẽ vicibus sex. Mittit ad presidem vxor petens vt nihil sibi et iusto illi. At pilatus iterum de barraba ꝛ iesu querit. ipsis barraban petẽtibus. quid de iesu agendum sit petit. Respondentib⁹ vt crucifigatur. iterum innocẽtie testimonium ꝓhibet. At illi magis clamabant. Uidens itaqꝫ ꝙ nihil ꝓficeret sed magis tumultus fieret accepta aqua manus lauat. dicens. Innocens ego sum a sanguine iusti huius. Innocentie testimonium pilatus septies dedit domino. Dum ꝑmo presentatur. dum ab herode reducitur. dum ꝑmo crucifici postulatur. dum correptus ostẽditur ecce homo. Dum sic visus crucifige ingeminat. dum barrabas postulatur. dum manuũ lotõne se innocentẽ a iusto sanguine ꝓtestatur. At iudei iam terreno imperatori dominio subiecti seqꝫ dyabolo subiĳciẽtes. in se et filios suos. innocẽtis sanguinis culpam. simul et vltionem suscipiunt. que eorum imprecatio vsqꝫ hodie ꝑseuerat. Nec tamen sic excusatur pilatus. qui volens satisfacere populo adiudicauit fieri petitõem eorum duplicẽ. Nã dimisit illis barraban. et iesum tradidit voluntati eorum. Sic iudex iniquus vano timore et fauore victus. lotis (vt Leo ait) manibus et ore polluto eisdem labĳs iesum misit ad crucẽ. quibus cum ꝓnunciauerat innocẽtem. ☞ Hic attende Quis dimittitur. quis ꝯdemnatur optimus innocentissimus. omniũ iudex. a quo. quantus amicorũ dolor. inimicorum gaudium

☞ Quarta pars principalis historie.

De his que a gẽtibus (q̃b⁹ a pilato tradit⁹ ẽ dñs. militibus scꝫ ꝛ ministris passiõeꝫ ei⁹ ꝯsũmãtibus) dignatus est sustinere.

In hac pte sūt articli pncipales. 4. Crucis baiulatō scandalosa. Afflictō ligni dolorosa. Cōditio testamēti fructuosa. Expiratō mortis penosa.

Data mortis snia qua iniqtatis iudex barraban latronem vincul' absoluit. vite auctorem morte dānauit. illusā dei sapiētiā clamidē coccineā exuerūt et induerūt eum vestib⁹ suis vt ex hitu noscerek. qui ex vultu xpiter abscōdito nosci nō poterat Susceperūt ꝛ eduxerūt baiulantē sibi crucē ꝛ exeuntē vt ministris culpa. xpo libera volūtas non deesset. Ideo nō exierūt sz ducebāk latrones duo cū eo vt crucifigerenk. Fuit aūt hec ductio ꝯfusibilis ꝛ penal'. Confusibil' ꝓpter ligni maledictōz Deu. 21. Et ppt ꝯpatōz ad alias ductiōes. Ducta est infatigabilis virt⁹ ꝛ reducta ad loca. jo. ista nocte. Nam iuit sua spōte de cenaclo grādi ad ortū vbi sanguinē sudat. tradik. capik. ligak. a suis discipul' derelinquik. Ad annā vbi alapa graui pcutik. a discipulo negatur. Ad caiphā vbi pbr̄z. pcussiōib⁹. sputis. faciē. collū. terga pbet. Ad cōsiliū vbi mortis iudiciū a iudeis sustinet. Ad pilatū vbi vt latro public⁹ accusak. ac sine defensione ꝯdēnari perik. Ad herodē vbi tanq̄ stult⁹ alba veste illuditur. Ad pilatū vbi seditiosus ei latro q̄ntū ad mortis iudicium pferk. Ad interi⁹ atriū vbi grauissime flagellatur. coronak. illudik. Ad iudeoꝝ aspectū vbi illusus ostendik ꝛ crucifigi vocib⁹ validissimis postulak. Ad tribunal iudiciariū vbi morti turpissime adiudicak. Hec ductōnes ꝯfusibiles fuert et penales. Sz vndecima longe fuit ꝯfusibilior ꝓpter q̄ttuor scz actū ibi ad iudicia discutiend⁹ h ad patibulū suspendēd⁹. locū ibi ad pallatia iudicū hic ad fetentē ꝛ horridū caluarie locum Societatē ibi a discipulis derelinq̄tur. h latronib⁹ sociak. Modū ibi velut fatu⁹ illudik cōspuik collaphisak h velut latronū pnceps i latronū medio ꝓprio cruc patibulo oneratur. Hanc ꝯfusiōem auxit gloria pcessiōis in palmis. post tm̄ honorē ꝯfusio tanta Fuit hec ductio penalis ꝓpt ligni pōdus nāle q: longū ꝛ grossum i q̄ exaltand⁹ erat vir pfect⁹. Accidētale q: supposita erāt omniū petā. Fuit penalis ꝓpter vulneratas scapulas magis laceratas ꝛ man⁹ ligatas. subleuādo oneri succurrere nō potētes. fuit penalis ꝓpter pcedent noctis fatigatiōes ideo angariauerūt symonē p⁹ cū tollere crucē. fuit penalis ꝓpter plāgentiū mulieꝝ seq̄las io se negligens illas ꝯsolak. di. filie hierusalē ꝛc. Sed cū quāt in iuriis dn̄m impellebāt. q̄nt blasphemiis acclamabāt. q̄ntis furorib⁹ iā dānatū agitabāt mens

pia meditetur. In argumẽtũ et pene augmentũ veniẽtes in locũ caluarie. amaritudinis poculo. nõ tam refecerũt qȝ amaricarũt Scḋs arti. quarte ptꝭ cõtinet affixoꝝ ligni dolorosã Ibi crucifixerũt eũ et latrones vnũ a dextris. aliũ a sinistris hic et hinc. mediũ aũt iesum. Breuiter dictũ lacius speculemur. Est namqȝ salutis nostre speculũ pfulgidum pie meditanti imagines deuotissimas representans. Meditemur aũt preparatiõem crucifixionẽ. exaltationẽ. Preparationẽ christi p eius spoliationẽ in augmentũ altissime paupertatis quia priuat⁹ omni necessario vsu ministerij matris. amicorũ. vsu habitaculi vsu cibi nec talis fuit paup lazarus. Usu indumenti. Preparationẽ christi p eius spoliatiõem in augmentũ immensi doloris. vulnerũ innouatiõem. iteratã coronatiõem iã tercio factam. aeris inclementiã Preparationẽ xpi p eius spoliatiõem in augmentũ horrende confusionis quia ſm. Amb. nudat⁹ corã omnibus. amicis. inimicis. nõ reinduendus. Preparationẽ crucis aptate et pforate in eius oculis. Unde dicere potuit quod canit ecclesia Popule meus ꝛc. O qm tristis visio. Si imaginatio in orto sudorẽ sanguineũ expressit quantũ visio hec cõtristauit. Meditemur crucifixionẽ acerbissimã. Ex ꝯfossione in locis neruosis. clauis ferreis carnem foraminibus crucis impellentib⁹. pȝ Foderũt man⁹ meas ꝛpe. m. di. o. ossa mea. Ex rigida mẽbroꝝ tensiõe q vna de maxis penis fuit. Hinc canitur Flecte ra. ar. alta ꝛc. Ex eleuatõne ꝛ imiti crucꝭ defixiõe vñ apte sunt vene. hinc canit Clauis mite corp⁹ pforat. Ex mortꝭ turpitudine qntuplr ex gñe supplicij. ex loco fetẽti. ex tpe paschali. ex societate vili. ex reuelatiõe corpꝭ nudi. Ecce agn⁹ imaculat⁹ in crucꝭ ara imoland⁹ durissime alligat. ligatũ legim⁹ olim ꝛ hodie Sacco carnis hodie cõcisso cũ ex obedientia pr̃is se exinaniuit formã fui accipiẽs ꝟgiali vtero Hiere. 31. mulier circũdabit viꝝ Uascia i pſepio. vñ vagit infãs inter arta ꝛc. Funib⁹ in orto qb⁹ ducit ad Annã. Caypã. Pilatũ Flagellãdus in ptorio lȝ ꝛ flagella vincl'a putari potant Corona spinea in capite sanguie elicito Immicia fuerũt hec vincula. sȝ horribiliora fuert illa qb⁹ ligatus ẽ hodie clauis ferreis i crucꝭ patibulo O qȝ indigna vincula regi regũ. multomagis qȝ regulo alexãdro O rex regũ quãtũ tue libertati derogatũ ẽ. q sol⁹ liber solus ligãdi ꝛ soluẽdi hẽs ptãtẽ Clauis dauid. Sȝ vt nos soluere sic ligari penaliter voluisti. Honor ꝛ gl'ia vinculis tuis qb⁹ nr̃a tã poteter vincula dirupisti Nec satꝭ fuit insaciabili furori

iudeoꝝ. crucifixiōe adimere vitā nisi omnimodis famā maculādo nois deleret meoriā Jō qdq̄d in diffamiā poterāt adhibuerūt In captiōe cū armis et ligatiōe. In defensionis negatōe. In ꝯsputi one ꝛ collaphisatiōe. in blasphe mijs ꝛ irrisiōe. in latronis Bar- rabe platōe. in crucis īpositiōe. In latronū assotiatōe In corpis nudatiōne. In tituli mutatione

Hec āt diffamatō valde ꝯtri- stabat qꝛ simplicib⁹ scādalū intu lit. In pr̄is ignominiā redunda uit. Personā dignissimā vilipen dit. Meditemur exaltatōz tāqꝫ spectaculū pr̄i d celis in faciē xpi sui spectātꝫ vt reꝓpiciet mundo. Mr̄i de terris cū dolore cordis anxij vt cōpaciat filio. Angelis creatoris iiuriā mirātib⁹ qs ē iste qui venit de edon⁊ ꝛc̄. Demōib⁹ spoliū inferni timentib⁹. Mun do tāqꝫ purgamētū ꝛ ꝑipsima cō tēnenti. hoib⁹ viuis et mortuis. pr̄iarchis ꝛ ꝓphetis. amicꝫ ꝛ emu lis. Nobis spectantib⁹ mediato rē stētē in ꝯfractōe ps̄. jo5. Ma ledictū factū vt liberaret a male dictōe. ad Galat. 3. Agnū ꝛ spō- sū cādidū ꝛ rubicundū. Fera pes sima laceratū. Cāti. 5. Manib⁹ extensis trahentē omia ad seipm Jo. j2. Pedib⁹ fixū se diligētes expectātē. Capite inclinatum ad osculū paupes iuitātē. Oīm cru ciat⁹ penaliter supantē. Faciē lō geuis ꝺsiderarā suspirijs turpit abscōditum. Librum scriptū fo ris et int⁹. Citharā dauid tensā ludentibus Hanc citharā te- tigere oēs ꝓphete. in ea vite ac re dēptiōis carmīa cōcinētes Sz ꝛ ver⁹ dauid nr̄ manufortꝫ dulces ꝛ saluberrimos reddidit sonos. nimie nihilomin⁹ amaritudinis exp̄ssiuos. spm̄ malū fugātes re- creantes omēs. languore etiā de- speratissimo laborantes.

Articul⁹. III. ptis quarte.

Terci⁹ articul⁹ ptꝫ quarte ꝯdi tiōem testamēti fructuosā cōti- net. nā ſm Amb. Auctor pietatꝫ in cruce pēdens. pietatis officio diuidebat p septē verba que fōs clemētie in cruce edidit diuisiōe septēplici vniuersa que hūit suis liberaliter ꝯdiuisit. Remissiōem ignorāt peccātib⁹. Pat dimitte illis qꝛ nesciūt q̇d faciūt. Regnū ꝯuersis veniā petētib⁹. Amē di- co tibi hodie mecū eris i padiso. Matri discipulū p ceterꝫ dilectū mulier ecce fili⁹ tu⁹. Corp⁹ satis factorijs penis exterminand. hely hely lama sabathani. Justiciā di scipulis ꝛ ceteris xp̄ianis dicēdo sitio Bern̄. Cōpassionē penitēci am lacrimis ꝯpūctōis. Veritatē pr̄ib⁹ et ꝓphetis. ꝯsūmatū est. Spm̄ manib⁹ pr̄is. Pater i ma n⁹ tuas ꝯmēdo spm̄ meū. Sz hoꝝ ꝓsecutiōe dimissa videam⁹ qūo p hec verba cruciat⁹ intolle rabilis declaretur.

Primū verbū pater di- mitte illis ꝛc̄

Solēt hinc paciētes magꝫ lamē

tari vñ acerbiores sensiūt cruci
at⁹ ita ꝓmū paciētꝫ dñi verbū. in
tensio: ai tristicia edidit Que fu
it de offensa prīs ꝑ pctā oim gñā
liter. Et spēaliter crucifixoꝝ. nā
illud maxim fuit pctm̄ ⁊ iō maxie
prīs offensiuū ⁊ qꝛ nō nisi ꝑ prem
rmittētē culpā delet. orat vt ceſſꝫ
offensa prīs ꝑ culpe remissiōem.
Nec frustra orauit. ait leo. Sꝫ
hac pijssimi cordꝫ voce audita q̄
ñ mō dolorē sꝫ in tēsissimū a secu
lo inauditum amorē declarauit.
obstinata malicia āpli⁹ seuiebāt
⁊ quē exaltatū corpe. manuū vio
lētia ⁊ spūtꝫ attingere ñ poterāt.
in ea q̄ illi⁹ erāt pleni rabie seue-
bāt. satagētes tituli inscriptōem
viciare. vestes q̄b⁹ eū spoliauerīt
ptiri. sūme ci⁹ pacie insultare sig
nis motu s. capitꝫ ⁊ ꝟbis detrahē
tes. poñe dicētes. vah q̄ destruis
templū ⁊c. Dignitati regie. si rex
isrl' est ⁊c. Cōfidētie diuie Sine
videā⁹ si veniat helias ⁊c. Hic
noteť inhūana feritas nulli vnq̄ꝫ
malefactori in extremis illata
supplicijs ⁊c. Semꝑ iudiciū mi-
ſicordia tpatur. Huic innocēti
q̄ nihil mali intulit sed sꝑ (etiā in
penis) ꝓfuit. ꝑ inimicꝫ orando
omis mīſicordia retrahiť.

Scōm verbum Hodie
mecū eris in paradiso

Nō solū āt dñs in tāto supplicō
irrisus ē a sedentib⁹ ⁊ eū obſuāti
b⁹ Ptereūtib⁹ ⁊ pncipib⁹. scri
bis ⁊ sacerdotib⁹. popul' stātib⁹
⁊ expectātib⁹. militib⁹ ⁊ gentib⁹.
Sꝫ etiā a latrone sceleratissimo
tā dānato. in eodē pena laborāti
ac ꝓ latrocinio, mox morituro.
quē soci⁹ ꝯuersus increpauit di.
neq̄ꝫ tu times deū Sꝫ nō medio
cris tristicia fuit dño q̄ inter pre
sentes tāto spectaculo assistētes
Amicos di cultores. bñficiatos
resuscitatos. nemo inuent⁹ est ꝓ
dño ꝫdare. Oēs declinauerīt ⁊c.
Et certa ꝯtūelia ē pncipꝫ. si ꝓ co
vilis ꝑsona loq̄tur. Sꝫ attende
latronis h⁹ fortitudinē ac sapiāꝫ
Chris. ome. x. Petri infirmita
tē Jōq̄ꝫ pendētꝫ in cruce miāꝫ fla
gitauit di. Memēto mei dñe ⁊c.
Leo. vñ tanta latronis fides. qꝛ
cessauerūt pdicatio. miracula. sꝫ
nō dilectio quā cū nō petentib⁹
inimicꝫ ipendit. nō negaturā pe-
tenti ꝓsūpsit. nec frustra. Audit
em̄ Amē dico tibi. Hodie mecū
eris in padiso Quali? Magna
ꝓmissio. ⁊ vñ edit? nō tā d̄ ligno
crucꝫ q̄ꝫ throno prātis Leo Ecce
scōm ꝟbū oi ꝯsolatōe plenissimū
nihil hñs amaritudis. nihil aspi
tatꝫ. nob. sꝫ ñ xp̄o c⁹ dolorē ñ mo
dicū expmit. Propť amissiōꝫ pa
disi toti hūano gñi. ꝓbāt lacrie
lazari ⁊ excidij ihrl'm Propť pau
citatē fruct⁹ passi tormenti. in c⁹
signū lucrat⁹ ē latronē. ꝑdidit di
scipulū. ppť occasiōꝫ futi i pl'ib⁹
hui⁹ occasiōe pniam differētium
ac ꝓsumentiū Terciū ver
bū Mulier ecce fili⁹ tuus
Solet afflictis ꝯsolatōi esse pre
sentia amicoꝝ Eccs. 4. Melius
est duos esse simul. Sed hic. tri
stissima fuit Matri stanti. filio

pendenti. populo audienti. vsqꝫ in diẽ hanc. ꝟbis his plus ceteꝝ ꝯpungit ad lacrimas Rufus in ome. Statio matꝛ. respectus ꝛ allocutio. finalis recõmẽdatio. plãgenda sepatio resoluũt lacrimas Tractemꝰ ꝛ nos latiꝰ verba singula ad excitã dñ nr̃am deuotõẽ ꝛc. Stabat mẽte. nõ recedẽs a fidei integritate. a caritatꝫ pfectõe. a ꝟtutum culmie. Stabat corpe assistẽs discipul' fugiẽtibꝰ. infirmis curatꝫ. populis saciatꝫ. mortuis suscitatis tacẽtibus. ceteꝫ insultãtibꝰ. Stabat gestuũ honestatẽ ñ negligẽs licet de tali morte. talis vnigeniti sup̃ modũ doloret. ñ obliuiscẽs in tantꝫ doloribꝰ fidei catholice ꝟginal' pudicicie q̃ dolorẽ vtcũqꝫ tpabant. ĩdo nõ iacuisse vel sedisse describit sꝫ stetisse Mirũ quõ stare potuit dũ vnigeniti sudorẽ sanguineũ vsqꝫ ad ꝯdẽnationẽ expletia vel relatõe didicit. Dũ eductũ vsqꝫ ad caluarie locũ seq̃bat vel obuiũ excepit. Dũ expoliatũ clauari. extendi. mẽbrorũ fragorẽ ꝛ malleoꝝ ictus audiuit. Dum erecti in cruce sanguis fluẽta d̃ mẽbris singulis ꝯspexit Dũ tot i aĩa. q̃t in corpe filiꝰ vulnera supportauit Putandũ magis q̃ exanimis iacuisset si nõ supra nãm ad ꝯpaciendũ fuisset a patiente filio refuata. moriebat vinens q̃ viuẽdo dolorẽ sustulit morte crudeliorẽ Juxta crucẽ Quid tibi et cruci virgo sancta

mõi dña. gloria angeloꝝ? Que pticipatio despectoꝝ loco Et dei tẽplo? Que ꝯuẽtio arce maledictõis ꝛ armario bñdictoꝝ? Que societas patibuli et mie matris? qs ꝯscẽsꝰ supplicij malefactoꝝ ꝛ speculi virginũ A seculo nõ ẽ auditũ. i loco dãnatoꝝ iuenire ꝟginẽ delicatissimã. pietatis thesaurariã. celi reginã Sꝫ q̃ virentia montana nõ nisi festina ptrãsijt i loco caluarie q̃ stetit magnum aliq̃d habuit qd̃ euangelista expmit dũ addidit Jesu Inueniꝰ altissimam iesu pauptatẽ aliq̃d possidere. crucẽ scꝫ. quã licet nõ fabricauit Jpe tñ nõ aliꝰ ꝑpꝛijs humeꝛ portauit. ꝛ inhitauit nõ ad cõmodũ sꝫ ad supplicium. Stabat iux̃ crucẽ iesu. imobil' fidei colũna in q̃ vno oia habuit prẽm ꝛ filiũ dñm ꝛ sponsũ. deũ ꝛ subditũ Hunc aliq̃n amiserat inf notos q̃rebat. ñ modo q꞉ iã a longe steterũt. necesse habuit imobil'r iux̃ crucẽ iesu stare. q꞉ si aliq̃n recedens rediret q̃s eũ sibi demõstraret Nã facies sũmi põtificis ꝑus clara nunc mutata. Veste ablata pepẽdit caro nuda sanguie rubricata. Corpꝰ sp integrũ nũc mille vulneribꝰ laceratũ Manꝰ bñfaciẽtes sanãtes. ad pietatis opa liberales nũc clauãte cruci adherentes. Pedes ad oim salutẽ directi nunc dãnatoꝝ ligno ꝯfixos. Propꝫ flebilem hãc filij mutatõẽ eiꝰ noticiã abscondentẽ dicere poterat i corde

suo. Stabo expectās. quā feret
pilat⁹ mortꝫ sniaꝫ. seqr a tergo
egredictē ac crucē suā baiulantē
Uidebo lacrimosis oculis quo
ducat ꝛ quēadmodū expolietur
Cōsiderabo q̄ui corde q̄uo pfo-
rent pedes et man⁹ nati mei. Ac
cedā tanꝙ maledicto pēdenti in
ligno ꝑprius. amplectar brachijs
ꝯ osculer labijs. rigabo lacrimis
aspiciā morientē ꝛ hinc exeūtem
quē sola noui ingredientē. O ꝙ
desiderabile ꝑ eo vel cū eo mori.
qꝺ quia negat iuxta crucē stabo
Et vere digna tanto filio ma
tris rāte assistentia in terris quā
solā suo ꝯsortio indicauit dignē
in celis. Nā rinocer⁹ ille fatiga
tus oibus dimissis creaturis. ad
gremiū declinauit ꝟginis. Nūc
ab oibus derelict⁹ assistentē hēt
sociā sue passiōis. oia pacientē i
uisibilit que passus est ille foris
Ad cuius ꝯpassiōis expssiōꝫ. ta-
cito noie ꝑprio nomen ponit of
ficij pietatis. Mater eius.
Cui⁹ eius: iesu vnigeniti(ve
rius soligeniti)sine pre dulciter
nutriti. āplexati. subditi. oēm
rōem diligibilitatis hābēris qꝛ
ds. creator ꝛ cetera oia in oibus
C⁹ ei⁹: A ds pcussi. hūiliati. ab
hoib⁹ despecti. dolorib⁹ affecti
ꝛ morte crudelissā iāiamꝙ mō
rituri. O ꝙ triste. non solū audi
re. sꝫ videre. tali morte. talē inte
rire. Auct⁹ est doloꝛ qꝛ nō po
terat auxiliari. Uidebat sed nō
poterat. corpus vulneratū linire
nec ligāre Carnē rubricatā exi-
gere. Sāguiem ꝺfluentē collige
re. Oculos lacrimantes siccare.
Caput pēdulū sustētare. Siciē
tē ꝛ aridū potare. Derelictū ꝯso
lari Blasphematū excusare Ex
pirātē nec poterat ꝯmori Mor
tuū. osculis ꝛ āplexib⁹ ꝯtrectare
O q̄nt⁹ btissimoꝝ viscez tre
mor. cū ad salomonis ꝟbū. mere
trix ꝯtremuit clamauit ꝛ obtinu
it. Sꝫ tu mat si in celū vsꝙ cla-
masses nihil obtinuisses. illis sp
reclamātib⁹. tolle tolle. crucifi-
ge crucifige. Si hūc dimittis n̄
es amic⁹ cesaris Id circo cōclu-
sus doloꝛ matern⁹ maxim⁹ fuit
Doluit etiā de excecatōe populi
sui plus paulo ad Ro. 9. qꝛ plus
dilexit prēꝫ ꝛ populū vn̄ ꝛ dicere
potuit. illꝺ Ruth. i. Nolite me
vocare noemi. i. pulcram Hec
matrꝫ tristicia i filiū redūdauit
Fugiūt discipli viri robusti. pa
ne celi r̄fecti. colūne ecclīe Stat
iuxta crucē mr̄ ꝯplosis manib⁹.
lacrimātibus oculis. q̄rula voce
plena dolore. C⁹ doloris mēsu-
ra magnitudo est amoris Nūꝙ
ita dilexit fili⁹ mr̄em. q̄uo iesus
mariā. Ex pte sui qꝛ eā creauit.
eā elegit. ab ea sola natāꝫ homi-
nis assūpsit. iō q̄si pr̄ et mr̄. Ex p
te mr̄is qꝛ nō mr̄na auctoritate
impauit. ꝛ vt ancilla hūilis soli-
cite defuinit. Sic doloꝛ passio
nis filij fluēs i mr̄eꝫ redūdabat
in filiū tam intēsius vt corporei
doloris sensū excederet. In c⁹ si

gnũ se neglecto. morte iminente
matri puidit ꝛ q̄ libera hũit. in
ei⁹ obsequm ptin⁹ ↄuertit ocl'os
s. ꝛ liguā. Oculis respexit quos
mors daudere. amor apire cogit
O pfunde infix⁹ finalis visiõꝫ
radi⁹ O indeflex⁹ matrꝫ respect⁹
O tristis aspect⁹ vulnerãs ꝛ vul
nerat⁹. Seruiuit ꝛ lingua d.
mulier ecce fili⁹ tu⁹. Que dupl'r
exponi pñt. De x° cui⁹ hora veit
in qua patiebat̃ qd̃ de mr̃e acce-
gat. De iohe. q. d. me tuo filio sb
dito defensore. nũc āt exaltato ā
terra puarꝫ. iõ hunc castũ ꝛc. tibi
delego in famulũ. custodē. filiũ.
ad iohem ait Ecce mat̃ tua Nõ
mr̃ez sꝫ mulierē dr̃. ne tenerĩtu°
mr̃ni nois tristiciā cumularet. B
Chris. O symeõis gladi⁹ q̄ntũ
in his verbꝫ virgis aiam iugula-
bas vere verbũ fmo viu⁹ sꝫ mor
te amarior. penetrabilior oi gla-
dio ācipiti. ptingēs vsqꝫ ad diui
siõem aie ꝛ spũs. ↄpagũ qꝫ ꝛ me-
dullaꝝ. Sꝫ ad hec dixisse potu
it ad circũstãtes q̇dem. O flebile
ↄcambiũ. O omẽs q̇ pia gestatis
viscera Jh̃c me⁹ subtrahit̃ ꝛ ali⁹
in filiũ subrogat̃. quē clara luce
intuēs dephendi meũ nõ ee̅ Nõ
qui stat iux̃ me sꝫ q̇ pendet an̄ me
nõ hic san⁹ sꝫ liuidus vult⁹. Nõ
hic viuēs sꝫ in cruce iā moriens.
hũc volo qꝛ genui. hoc ↄtẽt⁹ sum
mortuo. qꝛ delectabar viuo. Ad
filiũ aũt Heu me fili⁹ meus ꝛ ds
meus heu me q̇s mihi det vt ego
moriar p te fili dulcꝫ iesu Quid
est vnigenite me⁹ fidelissim⁹. me
stor ↄsolator. qui oĩa relinq̄ns
in matrē me elegisti. inh̃itasti cũ
fideliter sp adhesi. nõ reliq̇ Ecce
mundũ relinquēs. ad patrē redi
ens. me tristē deseris. Quid in
me tibi displicuit vt nõ egrediar
tecũ? Nā et latronē propter sce-
lera suspēsum tecũ assumis qꝛ ro
gauit te. cur me in exilio dimittꝫ
ꝛ aliꝫ tradis? Tu q̇ me sp audis.
ne in hac pce despicias vt si possi
bile est. qꝛ nõ expedit mori pro te
saltē moriar tecum. Tibi esse me
rear comes indiuidua Uex si n̄
potest transire hic calix nisi ꝛc.
Fiat voluntas tua. Et tñ nisi
dolorosissime amittā tñ donum
tuũ nõ spno. sꝫ non ad solatiũ
vel ad dolorꝫ cremētũ. Addat̃ h
replica Bernar. ꝛ auctoritates
Aug. ↄsiderare libet. Sꝫ inter
hec q̄ntũ ↄpaciebat̃ matri filius
cui⁹ nouit angustias. quā iõ asta
re voluit vt passio sua amarior
esset. Jdo interit⁹ discipul⁹ su-
scepit eā i suā s. curā. matrē. do-
minā Ecce paupimũ iesũ. solam
matrē ꝛc. sol⁹ inter lupos Sꝫ in
sensibilia elemta ↄpaciũt̃ Nā ab
hora 6. tenebre ꝛc. Que cõtene-
bratio qꝛ nãlis nõ fuit opposito
mora. vl'itas. manifestāt. Qũo
facta sit hiero. p sbtractiõꝫ radi
oꝝ dyonisi⁹ p ecclipsatõꝫ oñdit
Uerbũ q̄rtũ hely hely ꝛc.
Jnterea cũ sũma caritate. pijssi
m⁹ oib⁹ puidit. crucifixorib⁹ la
troni matri. discipulo. Crescēti

bus in imensum dolorib⁹ quos muta elemēta sua mutatōe quasi vocib⁹ planxerūt ad se reuersus circa horā nonā. Clamauit voce maḡ. Hely hely lamasabatani ad vere humanitatꝫ ⁊ intēsissimi doloris declaratōēꝫ Que visus nō ꝑcepit. passus est intus maximā tristiciā propter oīm culpas patrꝫ iniurias. sui ⁊ alioꝝ penas foris penaꝝ ꝯtinuū incrementū in orto sudat sanguinē. Ab vno discipulo traditur. a ceteris derelinqtur. a fortiore negat̄. capit̄ ligatur. trahit̄. ceditur. flagellat̄ coronatur. irrisione. ioculari veste latronis ꝑlatione. latronū societate. crucis onere. Seuissime torq̄tur in expoliatōe. ꝯfixione. extensiōe. Pendētis corpis pondere sine intermissiōe. vulneꝝ dilatatiōe. heu q̄nt⁹ cruciat⁹ nulla q̄ete interpolat⁹. Ad haꝝ penarum declaratōēꝫ ⁊ laborē magna voce clamauit. laboraui clamās rauce facte sūt fauces mee. Eya q̄s ad hanc vocē creatoris. amatoris. redēptoris. patris ⁊ ꝓpugnatorꝫ nō illacrimet. nō ꝯpaciatur? Sed q̄d clamando lamētatus fuerit audiam⁹. hely hely lamazabatani Obliuiscit̄ penas Derelictum se clamat nō a discipulis. amicis beneficiatis. matrem alij commendauit sed a patre videnti et subuenire potenti. Que super omnia contristant cor filij in vltimis cruciatibus constituti. Clamat se derelictū non diuinitatis separatione. sꝫ defensionis subtractione.

☞ Dereliquit filium pater subtrahēdo mitigatiua que ceteris martiribus adhibuit causas secūdas suspendendo et dulcedinem imittendo. Dereliquit conferendo augmentatiua. conseruando potentias ne absorberentur. sed percipent. Dereliq̄t. redundantiam potentiaꝝ superiorum prohibendo. Dereliquit actiuitatem causarum naturalium respectu delectatiōis suspendendo. Unde christi dolor fuit purissimus nulla consolationis redundantia permixtus. Generalissimus omnes anime potentias replens Maximus. omniū viatorum dolores vincens iustorum et malorum. ☞ Dolor vehemēs sensibilis natus est de communi lege impedire vsum rationis. longe magis q̄ꝫ vehemens delectatio sed prepeditus fuit in christo. Item delectatio vnius potentie redundat in aliam ex potentiarum colligantia. sed hoc in xp̄o fuit prepeditum. O q̄m dura sustinuit. De⁹ est q̄ patitur Nec torcular passionis sibi alleuiat qui seruis suis abbreuiādo alleuiando succurrit. qui peccatoribus parcit. filio nō pepcit imo sibi non pepcit vt peccatorib⁹ pceret in eternū. Hanc vocem quidā romani nō intelligentes ⁊ in dei verba xp̄i puertētes dixerūt helyā vocat iste

Quintū verbū Sitio

Postea sciēs iesus q2 oīa ɔsummata sunt pauca restabant ait. Sitio. q. d. fm Aug. hoc min⁹ fecistꝫ. date qđ daturi estis. Sitis magnitudinē ƌclarauit Signū ꝛ rō. signū q2 veritas silare non pōt. cetera tacet corona. clauos. cruce. vulnera. Rō qm̄ dure laborando fatigat⁹ a cena hesterna vsq3 in pn̄s. Itē sanguinē multipl'r. ꝛ vndiq3 fudit in sudore. in genaꝝ vellicatōe. in crudeli flagellatōe. in spinosa coronatōe in vestiū spoliatōe. in manuū pedūq3 flagellatōe Itē 3ᵃ corp⁹ nudum sol ꝛ vēt⁹ torruit. vn̄ ps. sic aqua effusus sum. dispsa sūt oīa ossa mea. fa. est sic ce. liq. ꝛc. Aruit tꝗ3 testa virt⁹ mea. ꝛ ligua mea adhesit faucib⁹ meis. Ossa mea sic cre. aru. ꝑcussus sum vt fenū. ꝛ aruit cor meū. ꝛc. Jō in lanceatōe cū sanguie aq̄ exiuit. O quanta sitis tantā seq̄bat ariditatē. q̄3 ꝗuiter cruciabat plusq3 ceterꝫ penis sensus. Sz qūo reuocillata sitis tanta? Uas positū erat aceto plenū. currēs vnus accepit spongiā. impleuit ꝛc. Ecce insaciabilē rabiē heu q̄lis cena p⁹ labores. q̄le vale vltimū exituro de mūdo. Sic fons vite aruit q̄ clamauit. Si q̄s sitit veniat ad me ꝛ bibat. Qui petētib⁹ dat aquā salientē in vitā eternā. Qui trārore ꝛ pluuia inebriat. vniūsa potat. Sitit ꝛ aq̄ gutta negat. in augmentū pene. fel ꝛ acetū offertur Accepit dn̄s nō traijciendo vbi recreare poterat sz gustādo vbi affligere valebat. Afflixit vehementer ꝓpter nimiā gutturis ariditatē fortiter fel attrahentē alias nō dixisset pphā Recordare paupertatis et transgressionis absinthij et fellis.

Sextū verbū Consummatum est.

Hoc amaritudinis poculo gustato: nō ebibito. q2 afflicto nō recreato ait. Cōsummatū ē q̇d q̇d de me scriptum est. Repleuit me amaritudine. inebriauit me absinthio Tren. 3. Cōsūmatū est opus qđ dedit mihi pr̄ vt faciam Cōsummata est obediētia vsq3 ad mortē turpissimā. Cōsūmat⁹ est labor ꝛ pena ꝑ redēptōe hois vsq3 ad expiratōꝫ ꝑximam

Uideri posset h̄ verbū esse ɔsolatōis ꝑ dnrissimoꝝ laboꝝ expletōne sz nō sine dolore nimio hoc dixit q2 nouerat hunc paucis ꝓdesse. igratꝫ obesse Hinc dn̄s ipse miaꝝ pr̄ qui vult oēs hoīes saluos fieri. satis ꝛ supra. ꝓ oib9 laborauit offerens passiōem suā efficaciter ꝓ electis tm̄. hoꝝ paucitatē. ꝑscitoꝝ mltitudinē vidēs abūdātes lacrimas fudit. Heb. 5. Qui in dieb9 carnis sue p̄ces ꝛc. cū clamore valido ꝛ lacri. offerens. scꝫ se ipm p̄tib⁹ in cruce clamādo hely hely. Expirās q̄3 clamauit voce magna. inter has lacrimas fudit. multo plures ꝓ redemptōe toti⁹ generꝭ humani q̄3.

vni⁹lazari resuscitādi. seqtur Et exaudit⁹est p sua reuerētia Pro qbus? sine dubio paucꝫ. qꝛ seqꝉ. Cōsummat⁹fact⁹ est oibus obꝭ trpantib⁹ sibi cā salutꝫ. Obtemꝭ perant soli electi. repugnāt repro bi. qꝛ multitudo multitudinē la crimaꝝ elicuit p tristicie magni tudine. qꝛ salutis remediū respu unt tam penale.

Septimum verbum Pa ter in manus ꝛc.

Inf hos inexplicabiles dolores fletus ꝛ tristicias. cepit iterꝫ claꝭ mare voce magna. Pater in ma nus tuas cōmēdo spm̄ meū Quo verbo ꝛ clamore magno nō tam suā qꝫ oim̄ electoꝝ aias pr̄i cōmen dauit. Maximū mortꝫ dolorem Et mortē nō necessariā sꝫ volun tariā declarauit Quē illa vox magna q̄ emissa expirauit fuerit hec. In ma. tu. cō. sp. m. pbant Rab. ꝛ Be. Ecce testamentū fructuosū. 7. verbis expl̄ium ple nis tristicia ꝛ dolore. Hac itaqꝫ voce magna cōsūmatꝫ omib⁹ claꝭ mās cepit fons vite lāguescētes oculos deprimere. facie pallescere caput inclinare. morientis spēm pferre ac ppria sponte mortē tur pissimā subire. Fuit aūt mors xp̄i amarissima. ppter horribilē penā pcedentē ꝛ manentē. ppter vehemētē aie ad corp⁹ tā nobilit cōplexionatū inclinatōeꝫ. ppter vite nobilissime amissiōꝫ. ppter actualē in sepatōis instanti pcep tōem Vn̄ nunqꝫ mors cuiuscūqꝫ viuentis hoīs aut bestie fuit peꝭ nalior morte xp̄i. qꝛ a nullo ppꝉ corruptiōem potentiaꝝ sic a xpo pcepta. q̄ in ipso mortis instanti plenā habuit oim̄ cōgnitōꝫ. Hāc mortꝫ amaritudinē gustans claꝭ mauit voce mag̃ ꝛ caput spōte in clinās sacrificiū vespertinū cōsum mauit ppa ptāte aiam ponēs ex pirās emisit ꝛ tradidit spm̄. oim̄ creaturaꝝ. gr̄a et pfectōe nobilis simā scꝫ aiam beatā d eo patri.

Articulus quartus et vltimus partis quarte

Articulus quart⁹ cōtinet expiratōem ꝛ mortē dolorosam In q̄ sunt pūcta. 4. mors. planct⁹ nāe cōpassio. lanceatio Sic fons viꭓ te in q̄ omia q̄ facta sunt viuunt morif vt morti obnoxios libera ret. Sic tāto pcio q̄ inter creaꝭ turas mai⁹ nihil ē nr̄a pctā rede mit Sic tali obediētia pr̄i vsqꝫ ad mortē crucis p nr̄a inobediē tia satiffecit. Cui laus ꝛ gloria. imperiū ꝛ gr̄aꝝ actio cū eodē pr̄e ꝛ spū sancto p imortalia secula se culorum Amen. Pater noster

Planctus

Eya carissimi intuemī vite nr̄e auctorē p nobis ianuas mortis introeūtē. vt nos ad vite vias re uocaret. tradidit se rex p seruo. iudex p dānato Morif p hoie de⁹. p creatura creator Crucifi gif innocēs p nocēte. iust⁹ p pec catore Dem⁹ lacrimas in tāta ca ritate morīēti qꝛ pꝛor dilexit nos In tantꝫ dolorib⁹ ꝛ despectu mo

rienti qꝛ lacrimatꝰ est ꝑ nobis

Doluit dauid sup ionathan amicū nō ꝑ se nec sui occasiōe oc cisū. frēm. decoꝝ nimis. amabilē sup amorē mulieꝝ. cuiꝰ sagitta n̄ est retro reu͂sa. in bello fortꝫ qūo cecidit. aqͥlis velocioꝛ ē. leone for tiorē. Maioꝛ ionatha h̄. qꝛ do natio dn̄i. qꝛ colūba veniēs ꝛ fra ter. Dicamꝰ ꝛ nos Doleo sup te Dn̄s meꝰ ꝛ ds meꝰ. rex ꝛ defēsoꝛ Pr̄ ꝛ mgr̄ ꝛ fratꝛ amātissime iesu Decoꝛꝰ p̄ filijs hoīm. amabilis sup amorē vniuerse creature.

Sagitta i. doctrie s̄mo viuꝰ ꝛ ef ficax. clipeꝰ n̄ dclinauit Scuto gr̄e ꝛ bone volūtatꝫ tue corōna sti nos. hasta orōm tuaꝝ non est auersa. qꝛ ꝑ transgressorib ora uit Tu leone fortioꝛ. quia leo de tribu iuda leonē q̄ circuit vicisti Aquilis velocioꝛ exultasti vt gy gas ad currēdū ꝛ implēdū redēp tōis misteriū Et sic aqͥla ꝓuocās ad volādū ꝛc. expādisti brachia ꝛ assūpsisti in humerꝫ. Portasti ad domū sanctū habitaculū fa miliaritatꝫ ꝛ caritatꝫ. Et cū tātꝰ sis in excelsis occiderꝫ. morte tur pissima ꝯdēnarꝫ. Venite q̄so cō dolete mihi q̄ gaudere desidera tis in dn̄o. Attēdite nr̄m manu fortē ꝯtritū vbi robur. nr̄m desi derabilē deformatū vbi candoꝛ nr̄m pacificū ꝑemptū vbi decoꝛ.

Heu heu lux oculoꝝ. splendoꝛ faciei. gene amabiles labia oris. ꝯtus oīs exaruit Sic speciosuꝫ p̄ filijs hoīm corpꝰ exangue. deformatū. velut lepsi. nouissimū Ve pctīs hoīm q̄ te innocentissi mū dn̄m occiderūt. Ego debui. tu soluisti merito ꝑ me. nō ꝑ te qꝛ manet tibi intꝰ decoꝛ. ꝛ splen doꝛ glorie pr̄ne Ego peccaui. tu portasti. merito ingemisco ꝛ plā go qꝛ id elemēta insensibilia do cuere. Ego sum mortꝫ filiꝰ. tu vi tam p̄ciosissimam tradidisti.

Nature compassio

Cōpatiebaꝫ morti auctoris nāe natura insensibilis. velū scissum tra mora. petre scisse. monumēta apta. Rōnalis Cēturio ꝯfitēs. Vere h̄ hō iustꝰ erat. vere filius dei erat iste. Custodes tremētes Omis turba ꝑcutiētes pectora. Oēs noti ꝛ mulieres a lōge aspi ciētes. Sꝫ ve scribis. p̄ncipibꝰ. phariseis. ad q̄s Amb. O durio ra saxꝫ pectora. iudex arguit. cre dit mister. ꝓditoꝛ scelꝰ morte cō dēnat. elemēta fugiūt. tra ꝯcutit monumēta reserāt iudeoꝝ tn̄ imo bil duricia manet orbe ꝯcusso

Lanceatio

Ob eandē cordꝫ duriciā rogaue rūt pilatum. qm̄ pasceue erat ne manerēt i cruce corpa vt frāgerē tur coꝝ crura. non legꝫ deuotōe. Deutro. xxj. sꝫ solida crudelitate Venerūt milites ꝛ crura fregerūt latronū. n̄ xpi qꝛ sc̄ptū ē. os n̄ cō minuetꝫ. Sꝫ vnꝰ militū lancea latꝰ eius apuit. Ex pte xp̄i mag̃ pr̄is caritas. Ex pte iudeoꝝ ma ioꝛ crudelitas Etem̄ mag̃ cru de litas fuit innocētē tali morte pi

meret maior corp⁹ mortuū vulnerare Lanceatio ſm Dam. facta eſt a latere dextro ſub coſtis ⁊ quātū lancea ꝓfundata Quātū ex hoc doluit. nō fili⁹ mortu⁹ ſʒ mater cui⁹ aīa hinc auelli non potuit. Nec forte in aliq̄ tm̄ paſſionis articulo āplius doluit. cū nec mortuo pcere potuerūt. Aperto vulnere exiuit ſanguis et aq̄ nō ſil' ſʒ ſucceſſiue. vt Symō ꝺ caſſia. Ecce ſitim ſāguineā i ſaciabilē fremētiū beſtiaꝝ ñ ſūt ſaciati effuſo ſanguine ex venis minoribus ⁊ maiorib⁹. niſi ⁊ eliceretur qui ſuperſtitit in corde. quo nec flagella nec claui pertigerant. Et ne incredibilis videatur tāta crudelitas Cōcludit euangeliſta experientia ꝓpria et ſcriptura ꝓphetica. Et qui vidit teſtimonium phibuit. Os non cōminuetis Exod. xii. Uidebūt in quē transfixerunt. zacha. 9. Ex his aliquātulūʒ patet paſſiōis xpi acerbitas litteraliter ꝓſecuta. ⁊ ſūmarie elaborata. Ex diffuſo hiſtoriali ſermōe quē idē olim edidit. C⁹ iniciū eſt ieſū tradidit volūtati eorū. Uerū hec breuia ſapiēti ſufficiūt Paſſio dñi inter oēs vite hui⁹ paſſiōes fuit maxia Extenſiue et itenſiue. Extēſiue ppt cām efficiētē. obiectoꝝ nūeroſitatē. ſubiecti totalitatē. actuum gñalitatē. loci indifferentiā tpiſ ꝯmunitatē. Propter cām efficiētē q꞉ paſſ⁹ ē ab oī ꝯdiciōe ſcʒ gētilib⁹ ⁊ iudeis Ab oī ſtatu ſcʒ pncipib⁹ miſtriſ. poplarib⁹ phariſeis. ſimplicib⁹ doctis ⁊ ſcribiſ extraneis notis fugiētib⁹ diſcipul' Petro negāte. iuda tradēte Ab oī ſexu maſculis ⁊ feminis. Scḋo ꝓpter obiectoꝝ nūeroſitatē q꞉ paſſus ē De pr̄is offēſa dūm iudeoꝝ. diſcipuloꝝ. iude et crucifigētiū. De ꝓprij ſuppoſiti penis. de diffamia nois. De ſpolatiōe veſtis. De triſticia matris. De diſcipuloꝝ deſolatione. De martiꝝ ⁊ iuſtoꝝ pſecutōe. Tercio ꝓpter ſubiecti totalitatē q꞉ paſſus ē in toto corpe. in oib⁹ ſēſib⁹. i q̄libet portiōe In toto corpore. in capite coronā ⁊ pcuſſiōeſ in facie ſputa ⁊ velatōes. in genis alapas. in barba vellicatōes in collo collophiſatōeſ. in dorſo duras illudētiū pcuſſiōes. i ſcapulis crucis pondera. i manib⁹ ⁊ pedibus trāſfixa clauoꝝ vulnera. in latere apturā. i corpe pfūdā lancee fixurā. in cute nuditatem ⁊ flagellatōem. in oſſib⁹ viſcerib⁹ crurib⁹ brachijs rigidiſſimā extēſiōeʒ. in mebꝛ vitalib⁹ toti⁹ ſanguis effuſiōeʒ. In oib⁹ ſēſib⁹. ocul' lacrias. caligatōem ac alcoꝝ ꝃbatōeʒ. Auditu ludibria. blaſphemias. Olfactu ſputi ac cadaueꝝ fetorē Guſtu fell' ⁊ aceti amaritudīeʒ Tactu toti⁹ corpis laceratōm. vētos ac imbrē. In q̄libʒ portōe ſupiore de pr̄is offenſa. Inferiore ꝺ mr̄is ⁊ diſcipl'oꝝ ꝯpaſſiōe. Senſitiua de ꝓprij corpis mortifera leſiōe. Quarto ꝓpter actuū genera

litatē. q2 passus est in verbꝫ ꝯtra dictores. ī pdicatōe detractores in opibꝰ obſuatores. in miraculis blasphematores. in meritis scandalū accipiētes. in penis irrisores. ī morte exprobratores. in sepulſ̄a custodes. in resurrectōe dolosas custodū subordiatōes.

Quinto propter loci indifferētiam q2 passus est in p̄sepio indigentiā. duriciē. artitudinē in egipto exiliū. in deserto pugnā. in tēplo resistentiā. lapidatiū impetitōem. in hospicio obſuatōꝫ in itinere fatigatōeꝫ. in ciuitate reiectōeꝫ. laborē. p̄icula. In mōte p̄cipiciū conatū. in orto sudorē sanguieū. p̄ditoris osculū. cōp̄hensiōeꝫ. ligatōeꝫ discipl'oꝝ fugā. in atrijs pōtificū alapas. illusiōem falsū testimoniū. ꝯsputōnē. mľtiplicē p̄cussiōem. ī p̄torio calumniosam accusatōeꝫ. flagellatōem. cōronatōem ꝛ crudele iudiciū. In caluaria expoliatōem crucis mortale suppliciū. Sexto p̄pter tp̄is cōitatē q2 passus ē in infantia angustias vteri. fetorē stabuli. indigentiā mr̄ni obsequij. p̄secutiōem aduersarij. fugā egipti. circūcisiōem ſm legem moysi. In pueritia ꝛ adolescētia labores. abstinētias vigilias ꝛ cetera q̄ scripta nō exp̄mit. In iuuētute paupratē. famē q̄dragin ta diebꝰ. dyaboli tētatōeꝫ. laborē p̄dicādo sanādo ꝛc̄. lacrimas insidias blasphemias contradictiones Hora completorij patet tristatur sanguinem sudat. Hora prima ꝙ capitur. ligatur. ad annā. cayphā ducit. p̄cutitur ꝯspuit. irridet. Hora tercia linguis iudeoꝝ crufigit. flagellat. coronat. purpura vestit. Hora sexta ꝯdēnat. educit. crucifigit. Hora nona expirās morit. a p̄re derelinq̄t. hely hely ꝛc̄. Hora vespera ꝙ lanceat. de cruce dponit Hora ꝯpletorij sepelit Scdo passio xp̄i fuit maxia intēsiue tā interior q̄ꝫ exterior Interior p̄pt claritatē ꝯgnitōꝫ. perfectōꝫ amoris Puritatē doloris. Subtractōem p̄rne ꝯsolatōꝫ. Dolorē augentiū ꝯſuatōem. Redēptoꝝ ingratitudinē. fructꝰ modicitatē. Exterior p̄pter corp̄is teneritudinē. etatꝫ vigorē. optimā ꝯplexionē. mortꝫ genꝰ. qd̄ fuit turpissimū. Quid em̄ turpiꝰ iudicē vniuersoꝝ iudicare. celi terreꝙ regē illudere summū pontificē crucifigere. mōi ꝯditorē in medio latronū suspēdere. inocentissimū dn̄m q̄ solē vestit lumie. cūcta decore. corā oibꝰ toto corp̄e nudare. Dn̄m ꝯſuatorē ab oibꝫ derelinq̄ Qd̄ fuit scdo acerbissimū q̄d em̄ acriꝰ q̄ꝫ toto corp̄e vulnerari. locꝫ neruosis ꝯfodi. articulatim extendi. talē soli ꝛ vēto exponi. tribus tm̄. duobꝰ vel vno clauis sustētari. Fuit 3° diuturnū q2 ab effusione sanguis in p̄mo ꝯpletorio in orto cepit ꝛ ad nonā diei seq̄ntꝫ penaꝝ successione ꝛ aggu̅atōe ꝯtinua p̄durauit

In die sanctissimo pasche ꝑmo. l. i ordie. XXV.

Surrexit nõ ē hic. Mar. vlti. A Desiderata ac diu optata adest nob solemnissima festiuitas dñice resurrectiõis. que sinccrissimo spiritualiqꝫ gaudio toti⁹ mūdi tristiciam absorbet. de pacientis iniuria creatoris. De quo Aug. in ser. hui⁹ festi ait. Surrexit xps exultet vniuersus mūdus. Par etenim est vt sicut omis creatura luctuq̄ doluit ploratu in morte creatoris sui. et que in funere noctis obscuro ꝓsecuta est exequias in cruce morictis. nūc triumphalē ab inferis reditū leta suscipiat resurgentis. Neqꝫ tñ sicut luctus ita ꝛ gaudiū. sed abūdanti⁹ multo magis. qm̄ granū frumenti qd̄ solū mortificatum est in passione. multū fructū attulit in resurrectiõe. Solus em̄ mortu⁹. sed solus minime resurrexit. Quoꝝ eni sepulcra in eius sunt morte patefacta. hoꝝ corpa cū xpo resurgere sunt de puluere suscitata. ꝛ sicut cū dño surrexerūt ita cū eo ascēdente ꝛ ipsi ascēdisse credunt. Exultem⁹ ergo ꝛ letemur in hac die gloriosissima. qꝛ dñs pridie morte turpissima dānatus. hodie gloriosus surrexit Sed iocūdemur ampli⁹. qꝛ resurgens nō est hic. Hic in monumento. in hoc mutabili mundo. loco vtiqꝫ corruptiōis ꝛ imagine mortis. Surrexit ꝛ lazarus cū ceteris a dño adhuc morituro suscitatis. sꝫ hic mansit itez moritur⁹ Christ⁹ ꝟo hodierna die resurgēs ex mortuis iam nō morit mors illi vltra nō dñabit. Qꝫ eni mortuus est. pctō mortuus est semel. q̄ aūt viuit. viuit deo. Ad Ro. 6. Nō ḡ christ⁹ qui pfecte resurrexit. hic est sm legem hui⁹ corruptibilis tpis. q̄ tñ vsqꝫ ad ascensionis diē in terris manēs nō defuit ꝑ p̄sentiam glorificate resurrectiōis. Unde et discipul hac ipsa die in q̄nta apparitione loquēs ait. Hec sunt verba que locut⁹ sum ad vos. dum adhuc essem vobiscū. Luc. 24. que tractans beatus Grego. omel. 24. Neqꝫ eni inquit cū ipis nō erat. quibꝫ p̄ns corꝑaliter apparebat Sed tñ iam cū ipis se esse denegat. a quoꝝ mortali corꝑe carnis imortalitate distabat. Gaudete ergo in dño semp. qꝛ xps mortis īferniqꝫ destructor surrexit. Itez dico gaudete. quia ꝑ vtriusqꝫ aīe et corꝑis pfectam inamissibilēqꝫ gloriā nō est hic. Quod duplicatum in nobis gaudiū et sonorū carmen oris. ꝛ deuota mētis oratio ꝯtestet. canentes in gaudio. Christ ist erstanden. subiungat mentis deuotio ꝑ impetrāda dicendi grā angelicā salutationē. ☞ B Surrexit. Nō ē hic. Duo nobis hec ꝟba insinuāt

omni gaudio constipata. Pri-
mū est xp̄i clara resurrectio post
tristissimā mortis noctē Scd̄m
eterna gl'ie stabilitio. defectū su
pergrediēs tpalem. Primū fcat
in verbo surrexit. a morte scʒ ad
vitam. a corruptiōe ad gloriā. a
sepulcri latebris ad splendorē lu
cis. Scd̄m in verbo nō est hic.
Nō est hic. qꝛ transmigrauit. qꝛ
euasit seuientis mūdi fraudem.
immanis pene dolorꝫ. tpis fu-
gitiui corruptionē. Propter pri
mū xp̄o cōgaudem⁹ canētes all'a
Propter scd̄m desiderio ei cohe
rem⁹. petentes post eū trahi cum
sponsa. Et q̄uis hec oīa pascha
lis festi officia. sublimioribꝫ sint
plena misterijs. ita vt nō solū hu
militatis mee tenuissimū sensuʒ
sed etiam magnoꝝ ingenioꝝ su-
perent facultatē. tn̄ attentis no-
ctis hui⁹ ac diei clarissime labo-
rib⁹. q̄b⁹ ꝛ fatigatos vos video
et somnolētos. planiora ꝓferā q̄
delectēt. nō q̄ audientiū ingenia
grauēt. Ea ppt̄ q̄ ad primū pla-
nā audietis dn̄ice resurrectiōis
historiam. Quo ad scd̄m deside
ria nr̄a quo christus resurgendo
ꝓuenit exhortatōe breui attollā.

3 ¶ Quo ad primū. Postq̄ʒ re
demptori nostro placuit animaʒ
suam ꝓ redemptione mundi pa-
tri in crucis ara victimando po-
nere. vt fm̄ ꝓphetaʒ Ezech. 34.
ipsemet req̄reret oues suas. ad-
uersariūq̄ʒ ꝓprijs in edibꝫ confu
taret. Penetrabo inquit oēs infe
riores ptes terre. et inspiciā oēs
dormientes. ꝛ illuminabo omēs
sperātes in dn̄o Eccl̄i. 24. Reli-
cto in cruce exanimi corpore. fm̄
aiam tm̄ ad inferni claustra ple-
nus libertate descēdit. hos q̄ in
tenebris et vmbra mortꝭ sedebāt
illuminatur⁹. ꝛ pedes coꝝ in viā
pacis ꝺ longis ereptos vinculis
ducturus. Cū aūt vt ait Aug⁹. 4
in sermone quodā. dn̄s tanq̄ʒ im
perator splendidus h̄ ꝓfundum
attigisset. mox ferruginei ianito
res ꝛ tartaree legiones territi. in
ter vmbrosa silentia murmuran
tes inquirere ceperunt et dicere.
Quis est iste tam fortis tam ter
ribilis. tam preclar⁹. ꝛ niueo splē
dore coruscus? Nunq̄ʒ talem no
ster excepit tartarus. In nostrā
cauernā mūdus qui semꝑ nobis
subfuit nunq̄ʒ talem mortuū mi
sit. Inuasor est iste non debitor.
effractor nō peccator. Judicē vi
demus. sed nō supplicem. Jube-
re venit. nō succūbere. eripe. non
manere. Nō solum nostrā uō ve
ret. sʒ etiā alios ꝺ nostris vincu
lis soluit. Nunq̄ʒ sic mortui hic
superbierūt. nec sic potuerūt ali
quādo hic letari captiui. Nun-
q̄ʒ prius in hac magna caligine ꝛ
cecato semper carcere iocūdū lu-
men apparuit. O pnceps noster
lucifer. ad quid illum adducere
voluisti? Si eum aliqua delicta
sustentarent. nunq̄ʒ nostras tene
bras suo dissiparet fulgore. post
istas crudeles infernaliū voces.

ad christi imperiuȝ omnes porte eree ꝛ ferrei vectes inferni cōfracti sunt. ꝛ ipso dn̄o antra subintrante. mox occurrūt sanctorum turbe et redēptoris vestigiis ꝓuoluunt. regiqȝ seculorum mesta supplicatione deplorāt dicētes. Venisti tandeȝ desiderabilis et clementissime iesu. quē desiderāter expectabam⁹ in tenebris. succurre nunc per te fessis. nunc miserandos salua gemitus. Redemisti viuos cruce tua. eripe mortuos morte tua. Ad tuū aduentum omnis creatura pendebat. Te nostra vocabant suspiria. te larga requirebant lamenta. Tu solus caput draconis cōminuere potuisti. Tu portas ereas ꝛ vectes ferreos cōfringere venisti. Quis aūt portas ereas ꝛ omēs ferreos vectes inferni. i. reatum culpe originalis et omīa impedimenta quibus sancti patres a ꝑceptione glorie et ab exitu d' loco inferni ꝓhibebantur. sine mora dominus et saluator noster abstulit planctumqȝ patrum in ineffabile gaudium cōuertit. quoniam statim ad diuine sue essentie visionem. beatificamqȝ fruitionem per glorie lumen sm̄ opinionem sic loquentiū qđ mox infuderat eleuauit. nō tamen statī de loco carceris. quem eis paradisuȝ fecerat eduxit. Sed toto illo tempore quo sacratissimum corpus eius in sepulcro ad ꝓbandam mortis sue veritatē iacuit. anima eius in inferno plena cuȝ patribus gloria ꝑdurauit. D

Itaqȝ sacre quietis dn̄i in sepulcro illucescente tercio die. qui est in reuolutione dierum primus ꝛ octau⁹. pacto apud inferos bello. et alligato ibi forti armato. Inde rex nr̄ hodierna die laureatus triūphator exiuit. destructo patruȝ limbo qui hos iustos cōtinebat. qui sola damni pena gementes nihil purgandum habuere. Euacuatoqȝ toti⁹ purgatorii regione vt pia ac ꝓbabilior doctorū tenet sn̄ia. et hoc ex singulari gratia redemptoris nr̄i. regis christi. post tantam victoriam ad inferos personaliter descendentis. recompensatis ceteris purgandorum penis ex supabundantia meritorū passionis sue. Sicqȝ leta cum principe suo omnis beatorum turba ꝓcessit sm̄ zacha. ꝓphete vaticiniuȝ ad christum ca. 9. dicentis. Tu ꝗ̄o in sanguine testamenti tui. eduxisti vinctos de lacu vbi nō erat aqua. scȝ refrigerii et perfecte liberationis. Et ad Colos. 2. Expolians ait apostolus principatus et potestates scilicet infernales. auferendo Abraam. Isaac. et Jacob et ceteros. traduxit suos confidenter. i. lōge ab hoc regno tenebraꝝ duxit potēter. palā triūphās illos. i. ꝯ illos inferni ꝑncipes vl' illos p̄res eductos

triũphare faciẽs in semetipso. E est ꝑ virtutẽ ꝓpriam nõ alienaꝫ. Processit aũt victrix anima cuꝫ spolijs suis. obstinatis demonibus ac damnatis in inferno. cũ pene sue iusta augmentatione relictis atqꝫ cõfusis. O q̃ꝫ leta processio. O q̃ꝫ gloriosus transitus. O q̃ꝫ iocunda ꝯiunctio a seculo inaudita sctõꝵ angeloꝵ ꝛ filiorũ adam. iam vnius celestis patrie ꝯciuiũ cũ xp̃o rege suo. Uere hodie lapis iste angularis xp̃s. quẽ ꝑidicedificãtes syon i sanguinibus reprobauerũt. fact⁹ est i caput anguli. ꝯiungẽs hodie in seipsum duos parietes beatifice. angeloꝵ scꝫ ꝛ hominũ. E Quem affuerint angeli si nõ omnes. tñ turba copiosissima. quis dubitat? Nam si nobis tandem resurgentibus assistent. rapientes nos in nubib⁹ obuiã xp̃o in aera vt tradit aplus. j. ad Tessal. 4. nõ ex indigentia glorificati corporis. qd̃ seipm mouere põt quocũqꝫ vult ẜm Aug. sed ex reuerẽtia resurgentiũ. q̃ꝫtomagis affuerũt honorãtes resurgentẽ xp̃m? Si etiam illi astiterunt intrãti hunc munduꝫ. adhuc mortali et passuro i natiuitate. Luc. 2. Ipi ministrarũt ꝯuersanti cũ mortalib⁹ Mar. j. Lõge magis affuerunt victori immortali exeũti de corruptiõe ad incorruptioneꝫ ex hoc mũdo ad patrẽ. Quõ etiam nõ plus dño q̃ꝫ dubitãtibus mulierib⁹ sed amantib⁹ astitissent.

O q̃ꝫtã angelorũ leticia hodierna festiuitas adornat. q̃ letiorem diem post illum q̃ ruentibus apostatis ꝯfirmati sunt in glĩa. habuisse nõ credunt. Letant em̃ et gaudẽt de sue ciuitatis restauratiõe in quã nunc tanq̃ꝫ noui ciues omẽs educti de tartaro assumunt. O q̃ꝫta patrũ ac ereptorũ iocunditas ꝛ ꝓ sua liberatiõe q̃ de subiectis demonũ. facti sunt compares angeloꝵ ꝛ ꝓ adepta iã felicitate. Un̄ hodiern⁹ dies nõ tm̃ nobis hominib⁹. sed ꝛ angelis est celeberrimus ꝛ festiuus vt declarat Grego. in omel. hodierna. Felix ĝ et ꝑ oĩa letabunda processio xp̃i. F Processit aũt victrix anima. vtroqꝫ angelorum ꝛ sanctaꝵ animaꝵ stipata exercitu ad tumulũ. Et vt simon d̃ cassia ait. corp⁹ repetit voluntarie qd̃ sponte reliquerat. ꝛ reanimat inanimatũ. recalescit frigida caro. venarũ humor ebullit. vitalis spũs in omni sua ꝑte inseritur. ꝛ aĩa tota in toto. ꝛ tota in omne corpus reuertit. ea celeritate qua in ꝯceptiõe deitas. aĩa. caro. insimul ꝑ vnionẽ ad ꝯstitutionẽ hui⁹ hominis ꝯuenerũt. preda inuisibiliũ animaꝵ i loco aut vage vt anima xp̃i decreuerat cõstituta. Et eadem celeritate ꝓsiluit de clauso atqꝫ signato sepulcro in magnifico terremotu ad terrorem omniũ ꝛ memoriã ceterorũ atqꝫ ad excitationẽ custodũ vt ipsi omnino fierẽt resurrectio

nis testes q̄ ne tollerẽť fuerāt fa-
cti custodes. Hec symon. Sic ḡ
dn̄s resumendo carnē nō iā mor
talē sed gloriosam resurrexit. vt
nouitas celestis ꝑ resurrectionē
ĩ xp̄o capite inchoareť. Surre
xerit deniqꝫ cū xp̄o m̄lti ex educti
de inferno suis resumptis corpi
bus. nō tn̄ sua sed resurgētis xp̄i
virtute. vt sit ip̄e primicie dormi
entiū ⁊ ꝑmogenit⁹ in multis fra
tribus. Nā vt Matth. ait. Et
multa corpa sctōꝝ q̄ dormierant
surrexerūt. ⁊ exeuntes de monu-
mentis post resurrectionē ei⁹ ve-
nerūt ĩ sanctā ciuitatē. ⁊ appaꝛu
erūt multis. eiusdē. 27. q̄ mani-
festius demōstrauit qꝛ in virtu-
te sue resurrectiōis oēs resurre-
cturi sum⁹. Sed qui in ip̄m cre-
dūt. ad vitā sempiternā. Sicut
dic̄ apl's. Sciētes qꝛ qui suscita
uit iesum. et nos cum iesu suscita
bit. Glorienť ergo hodie credē-
tes. plaudant manib⁹ omēs gen
tes. qꝛ rex nr̄ christ⁹. post ligni pe
nalem victoriā. q̄ vict⁹ carne. vir
tute factus est victoꝛ Vicit olim
in celo. vicit in crucis patibulo.
vicit in inferno. vicit carnis coꝛ
ruptionem in sepulcro. In omni
bus victoꝛ triūphauit et glorio-
sus corpore et anima victoꝛ ꝑpe-
tu⁹ hodiernā die de sepulcro sur
rexit. B Ecce ꝯsiderate itaqꝫ
6 carissimi hodierne solēnitatis ⁊
hāc rationē. Cogitate (si tn̄ po-
testis) q̄ꝺtū nob ꝯtulit sacrosctā
dn̄i resurrectio. Cōtulit corpis
ꝑfectā sanitatē. sic̄ passio. aīe nr̄e
plenā liberationē. lōge pulcri⁹ re
formata est caro nr̄a qꝫ olim fue
rat in ꝑadiso cōdita. Quis enī
mortua nō fuisset si nō peccasset.
mortalis tn̄ semꝑ erat. Nam ad
huc elemētoꝝ actiōib⁹ sbiecta vt
vult Sco. in. 2. Jō eciā indigu-
it ꝑadiso. Cōsumpta deniqꝫ fu-
isset resolutiōe ꝓp̄a hūidi radi-
calis. iō indiguit cibo. fuisset de
niqꝫ virt⁹ vegetatiua debilitāta
eo qꝛ agēs agēdo repatiť iō indi-
guit ꝓ sua ꝯfortatiōe ligno vite
Nō sic caro xp̄i hodie glorifica-
ta. Hec enī qꝛ ꝑ dotes glīe oīno
ĩmortal' facta ē ⁊ ĩpassibilis. sbti
lis. agilis ⁊ clara. ꝓ sua cōserua-
tiōe. neqꝫ loco certo ĩdiget nec ci
bo. sꝫ tot⁹ mūdus ei ꝑadisus est
nec ĩ q̄cūqꝫ elemēto. imo nec ĩ ĩfer
no pati molestie q̄cqꝫ posset. Ho
die ḡ gleba ista de terra ꝑmo foꝛ
mata. cui aliqn̄ dictū ē. terra es
et ĩ terrā ibis. Gen̄. 3. sup celorū
stabilitatē sil' ⁊ claritatē ē nobili
ter exaltata. Vn̄ ꝯsiderare li-
beat q̄ꝺta ĩ hac gloriosissima festi
uitate dn̄o teneať iocūdissimas
grāꝛūcatiōes rependere. nō mō
spūales sꝫ ⁊ carnales adhuc ho-
mines. ĩ q caro reformata reflo-
ruit. lōge facta ab hoc Jsa. ma-
gno clamore. oīs caro fenū ⁊ oīs
gloria ei⁹ tanqꝫ flos agri. exicca-
tuꝫ est fenū ⁊ cecidit flos. eiusdē
40. Sꝫ ab omī defectu ac coꝛ-
ruptōe liberrima. cū omī possibi
li sibi ꝑfectiōe cōsūmata stabiliť 7

hodie resurrexit. H Verũ
qui sua ineffabili pietate descen-
dens. pr̃es longa vt dictũ est ex-
pectatiõe gementes. sua felici p̃-
sentia letificauit. nũc resurgens
amicos suos. de sua passione tri
stissimos. eis seipm̃ rediuiuũ ma
nifestãdo dignat⁹ est consolari.
Primo oĩm eaꝫ quã pre cunctis
passionis gladi⁹ trãsfixerat ma-
trem gloriosam vt vult Amb. et
Ans. Et simon de cassia ita ait.
Filius resurgẽs ex mortuis ipaꝫ
p̃honorauit. tanq̃ꝫ pre ceteris in
sua morte doloribus pfusam. et
diligentem ardentius. ꝛ expectã
tem anxius resurgentem. Et pre
honoranda erat in resurrectione
virginitas. que in incarnatione
eum ad hoc susceperat. vt p nobis
moreret̃ et resurgeret. Et dignũ
erat vt que natũ prius ipsa prior
adorauit atq̃ꝫ sola suscepit d̃ ter
ris. ꝙ prius respiceret regressum
ab inferis. Ipsa siquidẽ angelo-
rum ꝛ hominũ facta regina. ꝛ su
per omẽs virtute prefulgens. me
ruit in nouitate celesti altius ho
norari. Id dixerim ante omnes
aspicere filiũ resurgentem. nõ qꝛ
mater. sed qꝛ caritate pollentior
Et qui omia ordinate disponit
iure seruandi ordinis. hãc singu
larem in virtutibus feminam re
surgens a mortuis primitus suã
exhibendo corporalem presentiã
honorauit. terminũ dando sin-
gultibus. cuius cor doloris ma-
chera perfoderat. Hec simon.

8

I Deinde aũt ꝛ mulierib⁹ euꝫ
pre ceteris diligentius querenti
bus ꝛ mane ad eũ vigilantibus.
Nam mane prima sabbati val-
de diluculo dum adhuc tenebre
essent. p̃paratis aromatibꝫ ptim
in parasceue pasche q̃ꝫdiu licuit
opari vt tãgit lucas ꝛ ptim in ve
spera sabbati qua licẽtia operã-
di rediȷ̃t vt dicit Matth. Pro-
perãt ad monumẽtũ maria mag
dalena cũ ceteris mulierib⁹ que
dominũ viuenteꝫ dilexerant. vt
eum vngendo etiã mortuo obse-
querent̃ vt vult Grego. Quib⁹
in itinere de lapidis magni. osti-
um monumenti claudẽtis reuo-
lutione solicitis ac sibi dicenti-
bus. Quis reuoluit nob̃ lapidẽ
a. h. m.⁹ cum venirent ad locũ se-
pulcri respicientes viderũt reuo
lutũ lapidem. Nam angelus do
mini descẽdit de celo in terremo
tu magno. reuoluit lapidem ꝛ se
dit sup eum. Aspectu quoq̃ꝫ suo
qui erat tanq̃ꝫ terribilis fulgur.
terruit custodes. nã p̃ timore fa-
cti sunt velut mortui ne molestã-
rent mulieres. vestitu ꝟo suo ve-
lut nix albo ꝛ blando. venientes
ꝯsolabat̃ mulieres. Verboq̃ꝫ al-
loquens ait. Nolite timere vos.
Scio eni ꝙ iesum q̃ crucifixus ẽ
queritis. Nõ est hic. surrexit eñ
sic dixit. Venite ꝛ vi. lo. v. po. e.
dñs ꝛc. Ad cui⁹ exhortationẽ in
troierũt domũculã d̃ petra exci-
sam i cui⁹ pte aq̃lonari erat dñi
sepulcrũ. de ea dẽ petra excisum.

septē hñs pedes in longitudine. tribꝫ palmis cetero altiꝰ pauimē to quasi sarcofagꝰ eidē suprapo situs fm Bedā ꝛ Remigiū ꝛ ma gistrū histo. Viderunt iuuenē. h est angelū in specie iuuenis sedē tem in dextris loculi dñi .i. pte meridionali eiusdē. cooptū sto la candida ꝛ obstupuerūt. quibꝫ dixit. Nolite expauescere. Jesū queritis nazarenū crucifixū sur rexit non est hic. Ecce lo. v. po. e. Sz ite di. dis. eiꝰ ꝛ petro qꝛ pre. vo. i ga. ibi eū vi. sic di. vob. Pri mus ḡ angelus introduxit vt vi derēt locū. ille ꝟo i loco sedēs. lo cū ipm ondit. et d h loquit mgr. R. Vez dū adhuc p nimia ām iratōe ꝛ miraculi magnitudie qd mens hūana statim cape nō pote rat nec crederēt ꝟbis āgelorū. cū mēte ꝯsternate eēnt ꝛ stupefacte. eo ꝙ dñi corpꝰ nō īuenert. Ecce duo viri dic lucas steterūt iuxta eas. h est duo angeli i virili hitu fulgēti. et declinātibꝫ mulieribꝰ in terrā vultꝰ. dixert eis. Quē q ritis? viuentē cū mortuis? Non est hic surrexit. Recordamini q liter locutꝰ ē vob dū adhuc eēt i galilea. qꝛ oportet filiū hois tra di i manꝰ hoim pctōꝝ ꝛ crucifigi et tercia die resurgere. Et recor date sūt ꝟboꝝ eiꝰ et regresse cito de monumēto. Matth. cū timo re sil ꝛ gaudio mag. Fecerāt eni eis ꝟba xpi ad memoriā reducta aliqlē resurrectōis fidē. quā nec āgeli nec vacuitas loci facere po terat Et nūciauerūt hec oīa illis xj. aplis ꝛ ceterꝫ oībꝫ discipul. Sz nec illi crediderunt eis. qm visa sūt quasi deliramēta apud eos verba hec. Maria ꝟo mag dalena q ardentiꝰ amabat. ardē tioribꝰ amatoribꝰ ex discipulis locuta est. petro scꝫ ꝛ iohi dicēs. tulerūt dñm meū ꝛ nescio vbi po suerunt eū. vt dicit Joh. Petrꝰ ergo ꝛ ioh. cucurrerūt ad monu mentū. et mulieres iterū cum eis reuerse sunt. credētes se aliquid certiꝰ cum apostolis posse inueni re. Et cū nihil preter id qd vide rant inuenissent. recedētibꝫ apo stolis mulieres sil recessert. lenti ori tn passu p tristicia gradiētes pter mariā magdalenā. q amorꝫ catena ligata. nō recessit a monu mēto sz stabat foris plorans. Et dū fleret ait Joh. iclinauit se ꝛ re spexit i monumētū ꝛ vidit duos angelos i albis sedentes. vnū ad caput. et aliū ad pedes. vbi posi tum erat corpus iesu. Dicūt ei il li. Mulier qd ploras? Dicit eis. Tulerunt dñm m. ꝛ ne. v. po. eū. hec cum dixisset conuersa est re trorsum. ideo fortassis qꝛ ange li assurrexerunt psentie christi vt dicit Gerson. Cōuerso ergo vi dit Jesum stantem. quem tamen non cognouit. putans eum ortu lanū. Cui querenti. quid ploras dixit. domine si sustulisti eum di cito mihi. vbi posuisti eum ꝛ ego eum tollam. Quam cum domi nus pprio noie noiauit dicens.

maria statim cognouit eū dicēs.
Rabboni. et suo more ad pedes
ei⁹ pcidit volēs tāgere eos. Cui
iesus pcepit. vt fratrib⁹ suis apo
stolis suā resurrectiōez nūciaret
et p⁹ hec disparuit. Illa ḡ iam d̄
resurrectōe credula ⁊ iocūda. sta
tim relicto sepulcro ad apl'os iu-
xta pceptū dn̄i festinabat. Que
cū adhuc i itinere socias suas cō
stitutas vidisset. atq̧ q2 dn̄m vi
derit. leta tristib⁹ nūciasset. eisq̧
sil' in hierusalē pgētib⁹ occurrit
eis iesus dicēs illis. Auete. et te-
nuerūt pedes ei⁹ ⁊ adorauert eū
q̄ iterꝫ pcepit vt nūciarēt fratrib⁹
suis. qtin⁹ irēt i galileā ibi eū vi-
suri. vt dicit Matth. qd̄ ⁊ fece-
rūt. nūciātes eis iā scd̄o. Prius
nūciauert visionē āgeloꝝ. nūc āt
xp̄i. Sz et ipa die appuit petro.
apparuit ⁊ duob⁹ trāseuntibus
in emaus. ⁊ tandē omnib⁹ apl'is
excepto thoma. L Recedē
tib⁹ aūt pmo mulierib⁹. q̄dā de
custodib⁹ vt refert Matth. ve-
nerūt i ciuitatē. ⁊ nūciart pncipi
bus sacerdotū q̄ eos ad custodiā
sepulcri deputarunt. oia q̄ facta
fuerāt. xp̄i scz resurrectionē quā
auditu angeli coguerūt nō ipi vi
derūt. Et angeli terribilē appa-
ritionē. cuius visiōe territi facti
sunt velut mortui. eius quoq̧ al
locutiōe q̄ mulierib⁹ dn̄icā nūci
auerat resurrectionē. Sacerdo
tū itaq̧ pncipes cū seniorib⁹ ɔsi-
lio accepto. pecuniā copiosāz de-
derūt militib⁹. mandātes vt di-
cerēt. discipulos corpus dn̄i eis
dormientib⁹ noctu subtraxisse.
pollicentes eos indemnes apud
psidē seruaturos. si eoꝝ negligen
tiā corripe voluisset. Illi ꝟo ac-
cepta pecunia fecerunt sic edocti
fuerāt. Qd̄ mendaciū ꝟbū diuul
gatū est apud iudeos vsq̧ i hodi
ernū diē licet frustra. Qm̄ ad p
hibendū discipuloꝝ furtū prout
corā pilato allegart custodia eis
credita fuerat. nō ḡ tanq̧ verisi-
mile suaderi poterat oēs dormi-
uisse. Qz si dormierūt oēs. vn̄ te
stari poterāt. que ipsi dormiētes
nec videre nec audire aut scire po
tuerūt. vn̄ manifestū est eoꝝ testi
moniū eē merito repellēdū. Hec
de historia dn̄ice resurrectionis
narrasse p pma pte sermōis suf-
ficiat. reliquā ptē alteri sermoni
reseruam⁹ tercio scz. j. ponēdo.

De sepulcro domini

☞ De monumento dn̄i dicit
Beda sup Mar. ca. 15. q̄ dom⁹
fuit rotūda de subiacēte rupe ex
cisa. tante altitudinis vt vix hō
manu extēta culmen posset attin
gere. introituz habēs ab oriēte.
cui magn⁹ lapis appositus erat
p hostio. In parte eius aquilo
nari. locus dn̄ici corporis de ea-
dem petra factus est. septē pedes
habēs longitudinis. tribus pal
mis altius cetero pauimēto emi
nens. quasi sarcofagus supposi-
tus pauimēto vel in ipso pariete
loculus fact⁹ erat. sicut fit in mu-

ris domorũ ad vtensilia reponẽda. Nam ⁊ dicit Beda locũ illũ nõ desup. sed a latere meridiano patuluꝫ vñ corpus inferebatur. qd tñ ⁊ priori sñie cõgruit. vt eẽt q̃si sarcofag⁹ inclinat⁹ sup lat⁹. aperturã a latere habens desup Color ꝓo monumenti et loculi. rubicundo et albo dicit̃ esse ꝑmixtus. Hec mgr̃ in histo. ca. 181.

In die Pasche sermo ii. in ordine. XXVI.

Viuificabit nos post duos dies. Die tercia suscitabit nos. Osee. 6.

A Post diẽ afflictiõis seuissime passiõis. Post diẽ alterã tristicie dñice mortis. illuxit hodie dies serenissima. dies gaudij et exultationis. Dies dñice resurrectionis. Qua nõ mõ suscitatus est domin⁹ ad gloriã. sꝫ ⁊ nos ipsi in xp̃o ad eandẽ gloriã suscitati. nũc in spe. resuscitãdi tandem in re. Hinc Leo papa. Dubitandũ nõ est de ꝯsortio glorie. sicut dubitandũ nõ est ꝺ cõione nature. Et sequit̃. Nos i xp̃o crucifixi. nos in xp̃o sum⁹ mortui. nos in xp̃o die tercio suscitati. Nimirũ q̃m sicut dat⁹ est nob Jsa. 9. ita nobis crucifixus. nobis mortu⁹ nobis est hodierna die resuscitatus. imortalis et gloriosus. Hec ergo dies est celeberrima. in qua post arduissimũ iter ⁊ merita xp̃i acceptissima. postq̃ꝫ tyrãni victoriã. patrũ liberationẽ. inferni destructionẽ. christ⁹ mortꝭ triũphator gloriosus ab inferis resurrexit. In cui⁹ diei laudẽ ꝓpheticũ illud Ps. 117. replicat. Hec ẽ dies quã fe. do. ex. ⁊ le. in ea. Exultem⁹ quidẽ xp̃o ꝯgaudentes. q̃ cõciso mortalitatis sacco circũdat⁹ ẽ leticia. dũ mortalitatis ac corruptiõis vetustate deposita. resurrexit hodie caro noua. vbi virtutis augmẽto nõ fuit corrupta substãtia. Qualitas trãsijt nõ natura defecit. Et factuꝫ est corpus impassibile quod potuit crucifigi. Factum est immortale qd potuit occidi. Factũ est incorruptibile quod potuit vulnerari Hec Leo. Letemur etiaꝫ nobisipsis. q꞉ ꝑ resurrectionẽ dñicam paratũ ẽ regnũ. ⁊ eadẽ immortalitatis gloria. q̃m caput seq̄nt̃ sua membra. dum post diem hũc primũ nostre ꝑegrinationis ⁊ laboris. et alterum quietis. die tercia nos viuificabit et suscitabit. In cuius exultationis testimonium voces demus leticie canẽtes mẽte deuota Christ ist erstanden.

B Viuificabit nos ⁊c. Quis dies tres q̃s ꝓpheta innuit. mltiplicit̃ accipi pñt. Alit̃ in xp̃o aliter i nobis. In xp̃o vt sit dies prim⁹ incarnatiõis. scd̃s passionis. terci⁹ resurrectiõis. In nobis. vt sit dies prim⁹ ꝑegrinationis. scd̃s glorificationis. tercius iudicij finalis. Tamẽ ꝟm exposi-

tiōez Nico. d Lyra corrñdēt ad
p :tez festiuitatē. tres dies. duo
dies p̄cedētes sunt cū p̄nti scz. se
xta q̄ crucifix⁹ est dñs. septima q̄
quieuit mortu⁹. Hodierna qua
resurrexit gloriosus. In primis
duob⁹ saluare nos cepit. In ter
cia nos viuificando suscitauit.
In primis duob⁹ p̄ciū soluēdo.
Infernū destruēdo. pctā delen-
do. In tercia vitā ⁊ gloriā ꝯferē
do. vnde in p̄fatiōe canit ecclesia
Ipse eni ver⁹ est agn⁹ qui abstu-
lit peccata mūdi. Qui mortē no
strā moriēdo destruxit ⁊ vitā re-
surgēdo reparauit. Uerum q̄z
sancta mater ecclesia. distīcta fe-
sta p̄sonaꝝ diuinaꝝ instituit. vt
in eisdē de fidei articulis has vł
illas ꝯcernentes p̄sonas erudia-
mur. Ideo necessariū est in hodi
erna die resurrectiōis dñi nr̄i ie-
su xp̄i ſm carnē. articulum de re-
surrectiōe eiusdē ptractare. quē
ꝯfitemur in symbolo dicentes.
Descendit ad inferna tercia die
resurrexit a mortuis. ℭ Pro
intellectu itaq̄z hui⁹ articuli de-
scēdit ad inferna (xp̄s scz) breui
ter notādū. q̄ dñs ac redemptor
nr̄ xp̄s. postq̄z hūani generꝫ redē
ptionē in cruce p mortē ꝯsumma
uit. Cū iā valido clamore aīam
suā sacratissimā in man⁹ patris
cōmēdādo. capite inclinato. spi-
ritū emisisset. Derelicto in cruce
corpe a deitate n̄ sepato. Aīa ei⁹
bn̄dicta. deitati vnita ī v̄bo de-
scendit ad inferna vt luceret eis

ibidē. p̄itq̄z eos q̄ ibi detinebant
secū educeret. ſm Isa. vaticiniū.
hitantib⁹ i regiōe vm. mortꝭ. lux
orta ē eis. ca. 9. Et sic infern⁹ fa
ct⁹ ē padisus ex v̄bi diuini intui
tiua ꝯtēplatiōe. In hūc infernū
et latro credit descēdisse cū xp̄o.
cū ei diceret. Hodie mecū eris ī
padiso. Et lꝫ dñs mortu⁹ sit in
cruce p solutionē vniōis corpis ⁊
aīe (Nihil em aliud dic mors. ni
si aīe a corpore q̄d prius viuifica
uit sepationē. et ita x̄e i triduo n̄
fuerit hō. q̄ loca illa tenebrosa.
vbi p̄res erant illustrauit) Attn̄
nec vnio aīe cū deitate ī v̄bo. nec
corpis cū v̄bo vnq̄z soluta ē post
ei⁹ assūptionē. vt hꝫ mgr̄ i. 3. di.
21. Mors ad t̄ps carnē ⁊ aīaꝫ se
parauit. sꝫ neutrū a v̄bo dei. Et
h̄ vult Dam̄. i suo. 3. verbū q̄d se
mel assumpsit nunq̄z dimisit. q̄z
naturā hūanā quā assumpsit nō
dimisit q̄ztū ad ptes suas essenti
ales. q̄z ſm eundez vt ipe loquit.
Nunq̄z aīa vł corp⁹ in morte xp̄i
erat i ppria ypostasi. D Du-
plex eni in xp̄o fuit vnio scz aīe et
corpis int se. p quā ꝯstituit natu
ra hūana. Alia eorundē cū v̄bo.
Prima soluta fuit in morte siue
per mortem in cruce. firma semp
manente scđa. Et quia illa scđa
nunq̄z fuit soluta. ideo dicit pro
pter illam scđam vnionem chri-
stus descēdisse ad iferna. ⁊ simul
tpe iacuisse in sepulcro. Aīa eni
xp̄i vnita verbo descendit ad in
ferna. Corp⁹ v̄o xp̄i vnitū deita

ti mãsit in sepulcro Hic ē breuis hui⁹ articuli descendit ad infer na intellect⁹. Nõ aũt hic p infernũ intelligit̃ loc⁹ damnatoꝝ. Siq̃dem ſm sctm̃ Tho. dis. 22. tercij. q. 3. ar. 2. q̃druplex hr̃ ifer nus. prim⁹ est damnatoꝝ in quo sunt tenebre q̃tũ ad carentiã visionis diuine ⁊ gratie. et cũ h̃ ibi est pena sensus. scd̃s isto supioꝝ (prim⁹ eni ponit̃ pfundissim⁹) est limbus pueroꝝ. in q̃ sunt pene duplices pdicte. sine pena sensus Terti⁹ sup hũc. qui est aĩaꝝ pur gandarũ. in quo sunt tenebre. ca rentie diuisionis diuine. sed nõ gratie. est tñ ibi pena sensus. q̃r tus supra illos est patrũ. qui ē te nebrosius q̃tum ad carentiã luminis glorie sed nõ gratie. Nec est ibi pena sensus. ad hũc descẽdit xp̄s ſm aĩaꝫ postq̃ꝫ expirauit in cruce. ⁊ ſm plures etiam in ter cium quē nominam⁹ purgatoriũ. Cũ ḡ christ⁹ sic ad inferna descẽ dit. statim ſm sctm̃ Bonauẽ. cõ secuti sunt lumẽ eternũ beatitudinis. ⁊ patuit eis celũ q̃tum ad beatificũ pmiũ sed nõ q̃tũ ad lo cum. Eduxit aũt vt cõiter te nẽt doc. oẽs quos fide et caritate formatos reppit. siue passi fue rint solam penam damni vt pa tres in limbo. siue etiam sensus vt existentes in purgatorio. Destruxit aũt infernum illũ. dyabo li potestatẽ auferẽdo. vt de cetero dyabolus nullũ inibi detine re possit nec p instãs. q̃ est deo caritate cõiũct⁹. nisi fuerit debitor pene sensus. Et ideo ifantes baptisati mox euolant ad vitam. si moriunt̃ in innocẽtia. De hac liberatione sic loquit̃ beat⁹ Gre go. omel. 22. Neq̃ꝫ infideles q̃sq̃ꝫ et p suis meritis eternis supplicijs deditos. dominus resurgendo ad veniaꝫ reparauit. Sꝫ illos ex inferni claustris rapuit. quos suos in fide et actibus recognouit. Hoc est quod p Osee ca. 3. predictũ est. Ero mors tua o mors. Morsus tu⁹ ero iferne. Quod occidimus agimus vt penitus nõ sit. Ex eo aũt q̃d mordemus partẽ abstrahim⁹. ptẽ re linquim⁹. Quia ḡ dñs in electis suis funditus mortem occidit. mors mortis extitit. Infernũ vero momordit. q̃r ptẽ abstulit. ⁊ p tem reliquit. E Euacuato itaq̃ꝫ limbo ac forti alligato. victrix aĩa cũ spolijs suis ad tumulum rediẏt die hodierna. Atq̃ꝫ resumpto pridem effuso sanguine. in toto vel in parte sicut placuit. exanime corpus. (alienum tamẽ a corruptione propter vnitaꝫ sibi deitatem. ob quã indecens erat sanctum id est corpus sanctificatum videre corruptionem. ſm Dauid vaticinium) virtute verbi anime reuniuit. Ipsum q̃ꝫ corpus sic informando viuificauit et viuificando glorificauit. Sicq̃ꝫ ſm carnem immortalis resurrexit. Scd̃m hãc enim cecidit. dũ aĩa a carne p mortem

separata fuit. anime itaq; ꝛ corporis reunitio resurrectio dici põt. Hoc eni et nihil aliud est resurgere. scȝ qḋ mortuũ fuerat iterũ viuificari vel aiaȝ viuificãtẽ iterũ corpori qḋ deseruit vniri. Et hoc est qḋ dꝛ extra ḋ sum. trini. et fide catholica. firmiter. descẽdit in anima. resurrexit i carne. ascendit pariter in vtroq;. Et in canone misse dicit. Cõmunicantes ꝛ diem resurrectiõis sm carnem celebrantes. Uiuificato itaq; corpe. domin⁹ noster de sepulcro. nullis effractꝭ sigillis ꝓdijt gloriosus videntibus cunctis quos secum duxerat. ea que fecerat in ꝓprio genere. Cetera ad historiaȝ pertinentia vide in sermone primo. Quales fuerint exultationis voces. Quibus ve primũ apparuit ꝛc. ¶ Sed quia domin⁹ discipulis suis. resurrectionẽ suam gloriosissimaȝ multipliciter ostendit ꝛ ꝓbauit. Ideo ꝓ gaudiorũ exuberantia. qꝛ nil iocũdi⁹ a nob cogitari põt dñica resurrectõe. q̄ toti⁹ salutꝭ nr̃e est ꝯsũmatio (In cui⁹ signũ oia ecclesie cãtica. nũc tpm terminant p all'a solẽne.) placuit circa resurrectiõis argumẽta. qb eaȝ domin⁹ nobis mãifestare dignatus est. pro fidei nostre cõfirmatione paulisper imorari. Articulus de xp̄i resurrectione is est. Tercia die resurrexit a mortuis. Hanc veritatẽ dñs nobis ostendit. veridico testimonio. et rerũ experiẽtia siue euidenti facto.

Testimoniũ q̄druplex est quo xp̄i ostendit resurrectio scȝ angelorũ. hoim. scꝑture et dei. Testimoniũ ꝑmuȝ de resurrectione xp̄i. est angeloꝝ. Apparuerũt eñi angeli et extra sepulcrum et in sepulcro mulierib⁹ dominũ querẽtibus. vñ Matth. 28. Terremotu facto angelus dñi descẽdit ḋ celo. ꝛ accedẽs reuoluit lapidem et sup eũ sedit dicẽs mulieribus ꝛc. vide i textu plura. Et Mar. vlti. Plura habent de angelis. Itẽ Joh. 20. Maria introspiciens in monumẽtũ vidit duos angelos ꝛc. Et plura ad h̄ ex euãgelistꝭ colligi pnt. Itẽ Luc. 24. silr h̄r de duob angel' testimoniũ ꝑhibẽtib resurrectiõi xp̄i. Et discurrẽdo text⁹ euãgelist. repiũt sex ãgeli (si saltẽ fuerũt alij ꝛ alij) testimoniũ ꝑhibẽtes resurrectioni. xp̄i. Et nõ miꝝ si m'lti ꝑhibuerũt testimoniũ ei⁹ resurrectioni. cũ ꝛ in ei⁹ natiuitate pastoribus apparuit m'titudo celestꝭ exercitus deũ laudãtiũ ꝛc. Et si eidem sepe appuere. saltẽ ex luce ꝛ ioh. euãgelio h̄r qꝛ duo fuerũt ad minus. Cũ aũt i ore duoꝝ vel triuȝ hoim stet oĩe testimoniũ. (tñ et si ois hõ mẽdax sm ꝓpham) q̄to magꝭ i testimonio duoꝝ angeloꝝ. Q aũt fuerũt angeli. sumi pt ex tremotu. magni lapidis amotiõe. a spect⁹ claritate. vestꝭ cãdore. sbita appitõe. diligẽti iformatiõe. ac mag̃ custodũ trore. si eni

apparens angelus. fuisset homo
quō custodes ita territi fuissent
ppter vni⁹ hoīs p̄sentiam. Non
eni nisi angelū reuoluentē lapidē
viderūt. Qui ideo diligentez
habuerūt custodiā. vt totā apo-
stoloꝝ et discipuloꝝ cateruam. si
ad furandū dn̄m aut dn̄i corp⁹
venissent. posseten⁹ obijcerent et
captos tenerēt. Hij āt custodes
viso terremotu. ⁊ angeli splendo
re velut mortui facti sunt p̄ terro
re et timore. Ita vt nec mulieres
eoꝝ formidarēt potētiā aut p̄sen
tiā. Sz quidā ex eis ingressi i ci
uitatē nunciarūt principibus sa-
cerdotum oīa que facta fuerant
Qui vt Matth. dic ca. vlt. Cō
silio cum senioribus accepto. pe-
cuniam copiosam dederunt mili
tibus dicētes. Dicite q̄r discipu
li venerūt nocte ⁊ furati sunt eū.
nobis dormientibus. Ecce testi
moniū angelorū de resurrectiōe
christi fm omēs euangilistas.
☞ S Testimoniū scd̄m est
hoīm. p̄mo illorū q̄ cōsurrexerūt
cū xp̄o d̄ q̄bꝰ Matth. 27. Mo
numēta apta sunt ⁊ multa corpa
sctōꝝ qui dormierāt ⁊c̄. Sup q̄
Hiero. Multa corpora scōꝝ re-
surrexerūt vt dn̄m ostenderēt re
surgentem. Et Grego. omel. 21.
plura de hoc loquit̄. Hoꝝ aūt te
stimoniū tāto efficaci⁹ esse pote-
rat. q̄nto maiori fulserūt sancti-
tate. Cui repugnat falsum testa
ri sciēter ⁊ maliciose Et forte hu
ius homies pacto testimonio re-
surrectiōis xp̄i cum eo ascēdente
pariter et ipi corpe ⁊ anima ascen
derūt vt placet Hiero. in ser. co-
gitis vt videtur Aug⁹. ꝑo i epl'a
ad enodium magis videt̄ velle q̄
solū fm animā cū xp̄o ascendēte
ascenderunt. sed neutrū illorum
scriptura testat̄. Scd̄o chri-
st⁹ testimoniū habuit resurrecti
onis sue a feminab⁹ sanctis que
suā resurrectionē ab angelis eaz
videntibꝰ audierūt. ⁊ discipulis
nunciarūt. p̄ut iussi erant ab an
gelis. Nec obstat dictū Apl'i. j.
Thim. 2. quo p̄hibet̄ femia pu-
blice in ecclesia docere. q̄r femie
nō dederunt testimonium ad po
pulū ⁊ in publico vt Amb. loqui
tur sup Lucā. sz ad domesticos
Cur aūt mulieres pre ceteris
sumpte sunt ad p̄hibendū testi-
moniū resurrectiōis xp̄i. plures
a doc. p̄suasiōes ponunt̄. quarū
aliq̄s tangit sanct⁹ Tho. in. 3. p.
q. 51. arti. j. scz vt mulier que pri
mo nunciuz mortis ad homines
attulit. prima etiā vitā resurgen
tis christi in gl'ia denunciaret p
q̄d honor delatus est sexui illi. ⁊
ne desperet ex petō primo. vn̄ di-
cit Cirillus. Femina que quodā
mō fuit mortis ministra. venerā
de resurrectiōis misteriū. primo
p̄cipit et nūciat. Adeptū est q̄ fe-
mineum genus. ⁊ ignominie ab-
solutionem ⁊ maledictiōis repu
diū. Et scd̄o hoc factū est. quā-
tinus p̄ hoc ostendat̄ q̄ q̄ntū ad
statū glorie p̄tinet. nulluz detri-

mentũ patiet̃ femine⁹ sex⁹. Sed
si maiori corã deo feruet carita-
te maiorẽ habebit gloriã ex dei
visiõe. p̱ h̃ enĩ mulieres que dñm
ardenti⁹ amauerũt (ita ꝙ disci-
pulis recedentibꝫ. ipse a sepulcro
nõ recesserũt) meruerũt dñm re
surgentẽ p̃mo videre. Et h̃ innuit
Apl's Gal'. 3. Nõ ẽ masculus ne
q̃ femia ⁊c̃. sed mag᷑ diligẽti in
via. maior debet̃ gl'ia in patria.

Tercio testimonium habuit a
discipulis. alterutrũ resurrectio
ni xpi testimoniũ p̱hibentibꝫ vt
p3 de trãseuntibꝫ ĩ emaus Luc.
vlti. Itẽ Joh. 20. testificati sunt
thome absenti. Deniq̃ vt Act᷑.
testat̃ historia ⁊ p̃sertim Act᷑. 4.
virtute magna reddebãt apl'i te
stimonium resurrectiõis iesu xpi
dñi nr̃i. Itẽ Act᷑. 10. Inquit pe-
trus cornelio. ⁊ hijs q̃ cũ eo erãt.
Nos testes sumus oĩm q̃ fecit ie
sus ⁊c̃. et sequit̃ hũc de⁹ suscita-
uit tercia die. ⁊ dedit eũ manife-
stum fieri. nõ oĩni ppl'o. sed testi
bus p̃ordinatis a deo. nobꝫ q̃ mã
ducauim⁹ ⁊c̃. Istud testimoniũ
efficax fuit. q2 verbis et fact᷑. ⁊ si
gnis. ac portẽtis roboratũ. subse
quente morte. quã p̱ xp̃o in testi
moniũ fidei ptulerũt. Cui⁹ testi
monij efficacia etiã ex hoc sumi
põt. q2 licet essent hoies ydeote.
paupes ⁊ ignobiles. ⁊ ƒm huma
nam sapientiã stulti reputati. ni
hilomin⁹ articulũ de resurrecti-
one ediderũt. ⁊ toti mũdo p̱mul
garũt ac persuaserũt. de q̃ pulcre

scribit beat⁹ Aug⁹. li. 22. ꝺ ciui.
dei ca. 5. Que oĩa hic decidere
breuitas vetat. Sic ĝ habet̃ ho
minũ testimoniũ duplex. sc3 con
resurgentiũ cũ xp̃o ⁊ nõ cõresur-
gentiũ. ⁊ illoꝝ quidẽ fuere femie
sancte. Alij discipuli ⁊ apl'i dñi.

D Testimoniũ. 4. de resurre
ctione xp̃i est scripture testifica-
tio quã hoies spũ dei inspirati
locuti sunt. Cui⁹ maxima est au
ctoritas. Ita vt ecclesia canat in
symbolo niceno. et resurrexit ter
cia die ƒm scripturas de auctori
tate scpture canonice a spũ sc̃tõ
allate et inspirate alibi videndũ
Unde Luc. vlti. dixit saluator.
Necesse est impleri oĩa q̃ scripta
sunt in lege moysi et prophetis ⁊
psalmis ꝺ me. Et aperuit eis sen
sum vt intelligerẽt scripturas q̃
de ei⁹ passiõe erãt ⁊ resurrectiõe
Sicut ⁊ pri⁹ interp̃tabat̃ eunti
bus in emaus omnes scripturas
que de ip̃o erãt. incipiens a moy
se ⁊ omnibꝫ p̱phetis. Sz que
fuerũt scpture ve. test. q̃s interp̃
tabat̃ xp̃s discipulis. Dicit hein
ric⁹ de hassia ꝙ ad min⁹ fuerũt ĩ
le scpture. q̃s sparsim apl'i ⁊ euã-
geliste in suis scriptis ex ve. te. al
legarũt. quaꝝ scripturaꝝ aptio
p̃mo facta est p̱ xp̃m q̃ h3 clauez
dauid ⁊c̃. Apuit aũt xp̃s scri
pturas q̃ de ip̃o erãt quadrupli
citer. p̃mo agendo ⁊ paciẽdo oĩa
que in scpturis p̃dicta vel figu-
rata erãt de ip̃o. Quia de factis
post facta. fit applicatio figura-

rum ad figurata. Scḋo ore pro
prio scṗturas discipulis exponē
do. de quo Luc. vlt. legit. tercio
ꝑ missionē spūssancti ipos disci-
pulos ꝑ scripturaꝝ intellectu ex
tensiꝰ ꝛ plenius erudiendo. q̄rto
suscitando doctores qui eas vl-
timata declaratione elucidarēt
non solum historice ꝛ allegorice.
quō ꝑ xp̄m apte fuerūt a ṗncipio
sed etiā anagogice ꝛ tropologice
Possunt tn̄ hic exemplariter
alique figure ꝛ scṗture poni. Fi-
gurata siquidem est dn̄i resurre
ctio in facto sampsonis ſm Hie
ronimū q̇ obsessus a philistym i
ciuitate gazan. cum dormiuisset
vsqꝫ ad mediū noctis. inde ↄsur
gens apprehēdit ambas portas
cum postibus suis ꝛ portauit ad
verticē mōtis que respicit ebron
Judic. 14. hanc figuram ponit
Grego. omel. 21. prope finē et no
stro ꝑposito applicat. Expressiꝰ
aūt figurata fuit xp̄i resurrectio
i facto Jone. sic dn̄s ipe expone
re dignatꝰ ē Matth. 12. di. Si
cut fuit Jonas in ventre ceti tri
bus diebus ꝛ tribꝰ noctibꝰ. Ita
erit filius hoīs in corde terre.
tribus diebꝰ et tribus noctibus
ꝑ synodochen. cuiꝰ expositio in-
fra tanget in dubiolo sermonis
presentis. Scripturā deniqꝫ il-
lam Ps̄. 15. adducit pe. Act. 2.
Caro mea requiescet in spe. qm̄
nō delinques aīam meā in infer
no. nec dabis sanctū tuū videre
corruptionē. Et late h̄ ꝑbat de
xp̄o. nō de dauid. Itē de resurre
ctiōe est totꝰ ps̄. 29. vbi int̄ alia
d̄r. Dn̄e eduxisti ab inferno aīaꝫ
meā. Et sequit. ad vesperꝫ demo
rabit fletꝰ ꝛ ad matutinū leticia
Sequit. Que vtilitas i sangui
ne meo dū descēdo in corruptio
nē. Itē Conuertisti plāctū meū i
gaudiū mihi Cōcidisti saccū me
um ꝛ circūdedisti me leticia. Itē
ps̄. 3. Ego dormiui ꝛ soporatus
sū ꝛ exurrexi Itē Job. 19. Scio
ꝙ redēptor meꝰ viuit ꝛc. q̄ verba
pulcre exponit ad ꝑpositū Gre-
go. 14 moraliū. Innumera testi-
monia scṗture ad h̄ allegari pos-
sent. ¶ Testimoniū q̇ntum
(ꝙ est efficacissimū) est testimo-
niū dei. Qui sic an̄ passionē suā
oīa ꝑ eū pacienda p̄dixit. Ita et
resurrectionē suā ac apparitionē
et p̄cessionē in galilea. ꝑpter qꝺ
et angeli ad inducēda resurrecti
onis fidē. verba xp̄i rememorati
fuerūt. et ea mulieribꝰ dixerūt ad
sepulcrū. illis ipsis plus angeloꝝ
testimonio innitētibꝰ. Et sic oīa
que de sua passiōe p̄dixerat. ita
vt p̄dixit impleta sunt. p̄iformit̄
nihil hesitanduꝫ est de sua resur
rectiōe. Ipsam deniqꝫ iam factā
ꝑprio ore testificatꝰ ē. ꝛ miracul̄
ↄfirmauit. i captura pisciū Joh.
21. Sustētatiōe petri. ne i mari i
qꝺ se misit p̄cinctꝰ tūica absorbe
ret. In sua deniqꝫ clara ꝛ oībꝰ
visa ascensione. Innumera deni
qꝫ ꝑ apostolos deus fecit miracu
la ad testimoniū resurrectōis. sic

clare patet in actibꝫ. Talia vtiqꝫ
que nō nisi p deū fieri possunt. si
cut est resuscitatio mortuorū ad
vitā pfectam ⁊c̄. Patet ḡ q̄z effi-
cacibus testimonijs suā dn̄s no-
bis pbauit resurrectionē. K

Scd̄o pncipaliter pbauit et
ostendit suam resurrectionē ra-
tione multiplici sumpta p experi
entiam. Ad hoc ꝫo q̄ aliq̄s vere
dicat̄ resurrexisse tria sunt neces
saria. scꝫ q̄ vere fuerit mortuus.
q̄ nunc sit vere viuēs. Et sit idē
numero nunc viuens ⁊ pri⁹ mor-
tuus. Primū scꝫ q̄ dn̄s fuerit
vere mortu⁹ pōt ostendi triplici-
ter scꝫ euidentia facti. et testimo
nio duplici. amicoꝝ ⁊ inimicorū.

Euidentia facti sumi poterat
ex cordis lanceatione. Cor enim
eius fuit lācea militis transfixuꝫ
et vulneratū. sed talis vulnera-
tio ⁊ cordis transfixio nullo mō
stare pōt cum vita. Cum ergo fu
it clauatus ⁊ lanceat⁹ et oīm san
guine priuatus. vitam naturalit̄
habere nō potuit. Potest etiam
facti euidentia sumi ex ei⁹ sepul-
tura. Si eni vlla vite iudicia in
eo apparuissent. nullaten⁹ amici
eius eum sepelijssent. Jacuit aūt
sepultus vsqꝫ in diem tertiuꝫ ad
sensum infra tangendū. ⁊ primū
tercio die resurrexit. Quo tem-
pore tridui satis cōpiri poterat
mors eius. Et si diceret aliquis
q̄ corpus eius fuerit furto abla-
tū. sic suggerentibꝫ iudeis. custo
des pecunia corrupti dixerīt. Re

spōdet̄ q̄ h̄ nō ꝯcludit. ptꝫ tripli
citer. Nam quō verisil'ce est q̄ tot
custodes oēs dormiuissent. ma-
xime iam illucescēte tercia die. in
qua pdixit se resurrecturum. sic
pilato ipsi iudei testificati sunt.
Matth. 27. Quō etiā tantū la
pidē d̄ q̄ Mar. ait q̄ erat magn⁹
valde amouisse potuissent. clau-
suras munimenta ⁊ sigilla effre-
gisse. sine excitāte fragore. Quō
deniqꝫ corpus dissuissent. ac di-
stincte sudariū qd̄ fuerat sup ca
put eius inuolutū in vnū locū. et
lintheamina in alio loco seorsuꝫ
posuissent. prout ea posita fuisse
testat̄ Joh. ca. 20. Nō eni furan
tes tantaꝫ morā fecissent. marie
ppter custodū horribilē p̄sentiā
sed magis corp⁹ inuolutū cū sin-
done asportassent. Quō demuꝫ
mendacissimi custodes scire po-
terāt. q̄r eis dormientibus. disci
puli corpus dn̄i furati sunt de se
pulcro. Si dormierunt. vn̄ no-
uerunt que dixerūt. Si nō dor-
mierūt. cur furātes nō tenuerūt.
vere defecerūt scrutantes scruti
nio vt vult ppha ⁊ Aug⁹. Sic ḡ
ptꝫ facti euidentia ex ei⁹ lancea-
tiōe ⁊ sepultura triduana. Te-
stimoniū duplex sil'r fecit suffici
enter fidē facti. Primū fuit ami
corū eum sepelientiū Nicodemi
scꝫ ⁊ ioseph. Hij eni omni diligē
tia corp⁹ tractabant. aromatibꝫ
condiendo. ⁊ cū ipsi fuerūt disci
puli dn̄i. licet occulti. ppter me-
tū iudeoꝝ. vt dicit Joh. Nullas-

tenus eum sepelijssent. si mortuũ
non inuenissent Scdm fuit ini
micoꝝ seuientiũ ⁊ auidissime eiꝰ
mortẽ sitientiũ ac resurrectiõem
timẽtiũ. hij etem̃ nullatenꝰ pmi
sissent eum de cruce deponi. aut
in sepulturam preparari. nisi clare
vidissent eũ mortuũ Hinc ⁊ mor
tem eius pilato testati sunt dicẽ
tes. Dñe recordati sumꝰ. ꝙ sedu
ctor ille ꝛc. Ut itaqꝫ omi populo
euidens fieret xp̄i mors. etiã se-
peliri voluit Habuit ergo eiꝰ
mors testimoniũ triplex aut qua
druplex. scꝫ facti euidẽtiã. Ami
coꝝ eum sepelientiũ diligentiã.
Inimicoꝝ seuiciã. ⁊ sepulture cõ
summatõem. quibus sufficiẽter
ostendi poterat ꝙ fuerit ꝟe mor
tuus. L Scdm qđ requiri
tur ad resurrectõis ostensiõꝫ est
vera vite ostensio. Ostendit aũt
dñs euidentibꝰ ⁊ multꝫ argumẽ
tis se esse veꝝ et viuentẽ hominẽ
post resurrectõeꝫ. Primũ ex pte
corpis. habuit em̃ corpꝰ veꝝ non
fantasticũ. Solidũ nõ aereum.
quod ostendit sensu visus et ta-
ctus quibꝰ minꝰ cõtingit decipi
vñ Luc. vl. palpate et videte qꝛ
spũs carnem et ossa nõ habet sic
me videtis hr̃e. Et thome ait.
Infer digitũ tuũ huc ⁊ vide ma
nus meas. Et affer manũ tuam
et mitte in latus meũ ꝛc. Joh. 20
Jdo iohẽs in pma canonica sua
volens testimoniũ phibere inq̇t
Qđ vidimꝰ oculis nostris. qđ p
speximꝰ. ⁊ manꝰ nr̃e ꝯtrectauert

de verbo vite. testamur ⁊ annun
ciamus vobis. Scdo ex pte
aĩe que est vita hoĩs. Animã ꝟo
se habuisse ostendit pmo p opa
vite vegetatiue seu nutritiue. Co
medit em̃ et bibit cũ discipulis
vt habẽt Mar. Lu. ⁊ Joh. ⁊ pe
trus Act. x. Scdo p opa vite
sensitiue qꝛ vidit discipulos su-
os Eos salutauit Ad interroga
ta rñdit Et eosdem audiuit ptꝫ
ex euãgelijs. Tercio p opa vi-
te intellectiue in eo ꝙ cũ discipu
lis loquebat᷑. et eis scpturas ape
ruit Luc. vltio. p que sufficiẽter
ostendere potuit se esse viuentẽ.
☞ M Terciũ qđ requiri
tur ad resurrectõꝫ ostensionẽ est
ꝙ viuens sit idẽ nũero cũ eo qui
mortuꝰ fuit. Et hoc dñs tripl'r
pbauit. Primo ex pte corpis.
quod post resurrectionem fuit
eiusdẽ stature. coloris. figure ꝛc
vt pus eũ viderant. cum in vita
ista cũ eis esset. licet a pnͦ ex cer-
tis causis. nunc ortulanꝰ. nunc
pegrinus (cũ oculi eoꝝ tenebãn
tur ne eũ agnoscerent) visus fue
rit. Item clarꝰ ex ostensiõe cica
tricũ in manibꝰ. in pedibꝰ. in la
tere. quoꝝ in cruce ipsis videnti
bus vulnera suscepit. vñ Lu. vl.
Uidete manꝰ meas et pedes me
os. qꝛ ego ipse sum. Scdo ex
pte anime. qꝛ que pus disseruit
cũ eis de scripturis ꝛc. iam in re-
miniscẽtia habuit ⁊ in memoriã
reduxit. vñ Lu. vlt. hec sunt ver
ba que locutꝰ sum vobis. cũ ad

huc essem vobiscum. scz in corpe mortali. Tali em̃ signo homies dudũ sibi absentes. ꝛ iam extra mutuã noticiã ↄstituti se solent ĩrex noscere. Ostendit deniqꝫ ꝛ hoc speciali signo se eundẽ esse q̃ et deũ se ꝓbauit. qꝛ occulta cordiũ nouit vnde cõturbatis illis ꝛ existimãtib⁹ se spm̃ videre. nec tñ dicentib⁹ ait. Quid turbati estis ꝛ cogitatões ascendunt in corda vr̃a videte man⁹ meas ꝛc̃. qꝛ spũs carnẽ et ossa nõ habent Luc. vlt. Sic octaua die resurrectõis. p̄sente thoma dixit thome. Infer digitũ tuũ huc. quasi p̄sens fuisset dum dixerat discipulis. Nisi videro i manib⁹ ei⁹ fixuras clauoꝝ ꝛc̃. Nõ credam Sic tandẽ ad ea opa que prius misit. scz ad p̄dicãdũ baptisandũ. dato p̄us spũsancto Mat. vlti. ꝛ Joh. 20. Tercio ex pte vtriusqꝫ qꝛ similes gest⁹ et opa exercuit vt p̄us. vt ptꝫ de fractione panis qua cognouerũt eum discipuli euntes in emaus Sic ex qualitate vocis cognit⁹ est a maria magdalena. Sic em̃ per vocis auditõem cõtingit qnqꝫ aliquẽ indiuidualiter nosci nõ visum. Aut in aliena spẽ visum. sic olim Isaac (cum caligauerũt oculi eius) Ait. vox quidẽ vox iacob. Man⁹ au tem esau sunt. Gen̄. 28. Sic ouicula inter mille oues. matrem suam ex balatu audito ↄgnoscit. ¶ Ex his patꝫ breuiter. ꝙ oibus mõis quib⁹ p naturã nosci potest aliquis ad horam se absentans ꝛ rediens esse idẽ qui p̄us. hĳs se eundẽ esse ꝓbauit dñs discipulis. Nec est alius mõ⁹ quo id ꝓbari possit p naturã. hoc est naturalẽ cognitõez ab hĳs q̃ tacti sunt. Vñ manifestũ est. ꝙ com̃õ euidentie quo de re quacũqꝫ sciri potest. qꝛ est eadẽ que p̄us fuerat. cognitũ est a discipulis. qꝛ ille qui ipsis post triduum mortis iesu apparuit. fuit iesus p̄us mortuus ꝛ crucifixus Unde eadem euidentia qua iohes nouerat pendentẽ in cruce. fore illum sup cui⁹ pectus reqeuit in cena. nouit eum esse qui resurrexit. Patet itaqꝫ ꝙ discipuli eũ quẽ viderant post resurrectõꝫ nõ crediderũt esse iesum. sed sciuerũt euidẽter Extendendo nomẽ scientie ad noticiã euidentẽ singularium. hinc Joh. vl. dr̃ Nemo audebat discumbentiũ interrogare. tu quis es. sciẽtes. qꝛ dñs est. Crediderunt aũt eundẽ esse deum. Et hoc est de intentione beati Grego. in omelia. octaue pasche. hoiem inquit vidit thomas. Deum esse credidit Cõcordat sco. li. 3. dis. 23. in solutione rationũ p̄ncipaliũ. O Sz di. aliquis. Non cognouerunt euidenter que dicta sunt Poterant em̃ sic cognoscendo decipi quia omĩa que dicta sunt. Potuissẽt facta fuisse per angelum in assumpto corpe. saltẽ quantũ

 106

ad appentiam. Possunt enim
assumere corpa palpabilia. imo
mortuorꝝ cadauera. Sicut de
incubis et succubis doctores di
cunt Et de ceteris satis patꝫ ex
facto angeli thobie. ☞ Pro
solutione supponendũ ex meta-
phisica Arestotelis. ꝙ ad scien-
tiam naturaliter adquiribilem
ex ꝑncipijs notis ꝑ experientiam.
non requiritur euidẽtia summa
que excludat simpliciter omnez
deceptõem ꝑ quãcunqꝫ potenti-
am possibilem. Alioquin nulla
ꝓpositio ꝑ experientiam poterit
esse nota. Nec sic euidenter pos
set sciri. hunc ignem esse calidũ.
imo hoc visum esse ignẽ. hoc vi-
sum esse hoĩem vł azinum. quia
omis effectus quo hoc cognosci
põt. etiam a solo deo miraculo-
se illis absentibus causari possꝫ
Q: si fieret. aut deus sic ꝓduce
ret. nihilominꝰ sensus et per sen
sum intellectus similiter iudica
ret sicut modo. Sꝫ sufficit eui
dentia ac certitudo naturalis q̃
excludit oẽm deceptõem possibi
lem ꝑ naturã ⁊ eiꝰ cõem cursum
Et certũ est ꝙ illam habuerunt
apli de xp̃o resurgente Q: ꝓ
obijcitur de angelo assumente
corpꝰ. Dicit. etsi sic apostoli deci
pi nõ poterant. ꝓ tanto quia an
gelus malus. multa per christũ
acta. etiam in assumpto corpore
palpabili non potuisset. scilicet
per ianuas clausas intrare. Nõ
enim per potentiam angeli pos-
sibilis est penetratio dimensio-
num. Neqꝫ potuisset reuelasse
secreta cordium. et inflammare
corda eorum in scripture cogni-
tione Hec em̃ solius dei sunt. q̃
non ꝯmunicat ista angelo malo
ad decipiẽdum. quia ꝭm Aug.
Deo auctore. nemo fit deterior.
Si vero fuisset angelus bonꝰ.
ille omnino decipere non potu-
isset. Nec mentiri. Ideoqꝫ nec
affirmasset seprius mortuum. et
iam se esse eundem numero et a
mortuis resurrexisse. quẽadmo-
dum fecit christus. ☞ Et si
forte diceretur. Angelus hoc di
xit in persona christi. bene est. er
go verum fuit christum resurre-
xisse cum angelus bonus menti
ri non potuit. ☞ ¶ Sic
ḡ patuit que dicta sunt breuiter
summando. ꝙ dominus octupli
ci signo suam probauit resurre-
ctionem scilicet ꝑmo angelorum
secundo mortuorum qui cũ xp̃o
resurrexerũt et apparuerũt mul
tis in sancta ciuitate. Tercio ho
minum viuorum mulierum ⁊ vi
rorum. custodum et discipulo-
rum nedum verbis. sed proprij
sanguinis effusiõe. Quarto mi
raculorum exhibitione factorꝝ.
per angelos. per christũ. per di-
scipulos. Quinto scripture pro
phetarum expositione. Sexto
Cogitationũ maifestatiõe Cor
diũ inflãmatõne in scripturarũ
expositõe. Dimensionum pene-
tratiõe Secretorꝝ reuelatõe ⁊c̃.

Septimo sanctispũs discipu-
lis missione in die penthecostes
Octauo Signoꝝ ⁊ multoꝝ effe
ctuũ in corpe ꝓprio vt añ resur-
rectõem manifestatõe Patet
etiã ꝙ ex his tanta euidentia na
turali (licet non summa) ꝓbata
est xp̃i resurrectio. quãta ꝓbat̃.
hunc ignẽ esse calidum Et hunc
visum esse eundẽ post auersionẽ
oculoꝝ q̃ prius fuit ⁊c̃. Nihil enim
appens per sensus est summe eui
dens esse id ⁊ tale. qd̉ ⁊ quale ap
paret Et licet forte aliq ue ꝑticu
lares ꝓbatiões sine alijs sole nõ
fuissent sufficiẽtes. omnes tñ sil̃
sufficiẽtissime fuerũt ⁊ simplicit̃
euidẽtes Q. Sed circa pre
dicta paucula inter multa pos-
sent moueri dubia Primũ quõ
tercia die resurrexit. qui ꝑ vnã
solã diẽ scz sabbati in sepulcro
iacuit. Nã sexta passus est. et in
diluculo diei dñice resurrexit.
Dicendũ ꝙ ſm btm̃ Aug. Dñs
quadraginta horis in sepulcro
quieuit et mortu⁹ fuit. Expira-
uit enim circa horã nonam A qua
vsqz ad noctẽ ꝯputãtur q̃ttuoꝛ
hore. Quib⁹ additis triginta sex
horis sequentis noctis sabbati. ⁊
noctis dñicalis in cui⁹ termino
dñs surrexit. resultant quadra
ginta hore Nam p̃usq̃ ad sepul
crũ venissent mulieres. iam dñs
surrexit Venerunt aũt v̓ Iohes
ait. Cum adhuc tenebre essent.
Matthe⁹ aũt. valde mãne orto
iam sole. Quos ꝯcordare videt̃
lucas. valde inq̃t diluculo id est
in p̃ncipio diluculi. Diluculum
ſm hiero. mediũ est inter noctis
tenebras ⁊ diei claritatẽ. Ve
nerunt itaqz ſm Aug. in de ꝯsen
su euangelistaꝝ. cum iam sol suo
vicino ortu. nostꝝ emisperiũ illu
strare incepat. q̃uis nõ corpus
solis appuit. raris tenebris i ter
ra existentib⁹ Sic ⁊ nos cũ celũ
albescit in aurora. Dicim⁹. q̃nqz
solẽ ortũ esse ac diẽ. q̃nqz adhuc
noctem ⁊ tenebras. qꝛ mediũ est
qd̉ sepe vtrinsqz nomen ꝑticipat
extremitatis. Nunc aũt sine lo
quamur de die naturali siue ar-
tificiali. patet dñm tercia die re
surrexisse. Nam in fine diei arti
ficialis sexte ferie mortuus est. ꝑ
integras duas noctes. et sabba
tum intercipiens illas. in p̃n° q̃z
diei tercie gloriosus resurrexit.
Naturali quoqz. qꝛ nox vsqz ad
diluculũ. quo dñi resurrexio de
clarata est. ſm Aug. 4. de trini.
ad terciã ꝑtinet diem. qꝛ deus q̃
dixit de tenebris lucẽ clarescere.
(vt ꝑ grãm no. test. ⁊ ꝑticipatõꝫ
resurrexionis xp̃i audirem⁹ illd̉.
Ephe. 5. fuistis aliq̃n tenebre.
Nunc aũt lux in dño) insinuat
nobis quodãmodo ꝙ a nocte di
es sumat initiũ. Sicut enim p̃mi
dies. ꝓpter futuꝝ hoĩs lapsum
a luce in noctẽ Ita isti ꝓpter ho
mis repatõnẽ a tenebris ad lucẽ
ꝯputant̃. Et hoc figuratũ est in
sabbato iudeoꝝ. qd̉ incipit a ve
spera p̃cedentis diei. ꝙ scz futuꝝ

esset sabbatū requietōis xp̄i in
sepulcro. Quasi secutura ē octa
ua dies dn̄ice resurrectōis. in q̄
die ꝝ ordo mutādus erat. vt nō
sicut prius a luce pncipiū sumeret
tenderetq̈ȝ in tenebras. sed a te-
nebris recedendo exordiū habe
ret. Processumq̈ȝ in lucē sempit
nā. vt vult Beda Nec vacat
a misterio. ꝙ vna die integra.
duabꝰ ꝯo noctibꝰ mortuꝰ iacuit
in tumulo. q2 ſm sctm̄ Tho. vbi
sup. Xp̄c vna sua morte corꝑali
scȝ. q̄ lux fuit ꝓpter iusticiā. du
as nr̄as mortes destruxit q̄ sūt
tenebrose ꝓpter pctm̄. corꝑ scȝ
ꝛ aīe. vt vult Augꝰ. 8. de trini.
Patet itaq̈ȝ. quō et quare dn̄s
tercia die resurexit R Se
cundū dubiū. Quō dr̄ xp̄c pꝰ re
surrectōȝ comedisse Rn̄det bre
uiter ſm Alex. de ales. ꝙ duplex
est comestio scȝ indigentie ꝛ ptā
tis. Prima fit ꝓpter restaurati
onē deꝑditi. Scd̄a nō fit ad re
stauratōem sȝ ad alicuiꝰ rei ostē
sionē ex potentia ꝛ ptāte mādu-
cantis. Prima manducatio est
corꝑm in hac vita. Scd̄a ē cor-
poꝝ gloriosoꝝ q̄ magis potētia
sunt nō gloriosꝫ corꝑibꝰ. Itaq̈ȝ
ꝙ corpꝰ gloriosum seu xp̄c in cor
pore glorioso comedit. nō est ne
cessitatꝭ sȝ potētie. vt vult augꝰ
22. de ciui. dei. Siq̇dem resur-
rectio non est ꝓprie loq̄ndo nāe
humane subālis mutatio. ita vt
pꝰ resurrectōeȝ sit alteriꝰ nature
ꝛ subē. q̄uis sit alteriꝰ glorie. ita

quoq̈ȝ est dotibꝰ glorie sublima
tum. ꝙ nihil ꝯtutis naturalis ei
deꝑijt. q̇n eis vti p̄t dū vult Nō
vti dū nō vult. Nō ḡ aliq̇d ꝯtu
tis nālis ꝑijt corꝑi glorioso ꝑ
glorie sublimatōȝ Sȝ ꝙ vere
comederit ꝓbat̄. q2 ꝑ potentiā
aīe corpus viuificātꝭ. cibū foris
sumptū ꝛ masticatū ad iteriora
ꝑ os ꝛ artereas seu nāe vias tra
iecit. Hoc em̄ est ꝓe comedere ꝛ
nihil aliud Alias q̇ vomeret ci-
bū. nō vomeret comesta Potu-
it eȝ cibū hmōi ꝑ q̄s voluit ꝑtes
emittere Aut in suū corpus licet
gloriosum ꝯuertere. ꝛ tūc cibꝰ as
sumptꝰ ꝛ vnitꝰ corꝑi glorioso ꝑ-
ticipauit gloriā corꝑis sic cetere
eiꝰ ꝑtes Potuit etiā ille cibꝰ sim
plicit̄ ānihilari vel in elemēta re
solui Nec resistit factū rapha
elis appent̄ comedētis. dū duce
ret thobiā in rages medoꝝ Qui
ait. videbor q̇dem vobiscū man
ducare ꝛ bibere. sȝ ego cibo inui
sibili vtor ꝛc. Thob. vlt. vbi ne-
gat se comedisse. ꝛ bn̄. q2 illa ma
sticatio non fuit ꝑ formā corꝑis
assumpti. nec fuit traiectio ad
stomachū q̇ ibi nō fuit Sȝ oīa
illa facta fuerūt ꝑ angelū corꝑi
assistentē ꝛ nō viuificantē Nō
ḡ fictū fuit qđ ibi aꝑꝑuit. fictū
em̄ est qn̄ res apparet q̄ non est.
Quidq̇d aūt in mādūcatōe ra-
phaelis aꝑꝑuit ita fuit in veri-
tate. q2 cibus verus ꝑ ꝑtem cor
ꝑis assumpti ori similē. moueba
tur ad interiora ꝛ hoc aꝑꝑuit et

nihil aliō ❡ Dubiū terciū
Cur ī aliena spē appuit. Rñdet
ppt misteriū. fm Greg. vt talis
appereret foris. quales int⁹ fuere
qui eum viderunt Cur corpis
gloriam non oñdit Rñdetur qr
videre nō potuissent discipuli. si
cut et in transfiguratōe. Cur
euanuit. et nō vt prius ɔtinue cō-
uersat⁹ est cum eis vsqꝫ ad ascē
sionem suam. Solutō Quia p
bare debuit resurrectōis verita
tem et qualitatē. Et sic oñdere
alium statum resurgentiū ac do
tes impassibilitatꝫ agilitatis et
subtilitatis ꝛc. Plura alia hic
moueri possēt. sꝫ hec dixisse suf-
ficiat circa articuli de resurrecti
one dñi ostensionē ꝛc.

Si placet alicui predi-
catori. Euangeliū diei mi
stice et breuiter pro popu
lo exponere. ex sequētib⁹
sese (si indiget) poterit in-
formare Dicto itaqꝫ pri
mum euangelio sic sermo
nem abbreuiatum facere
poterit

Euangeliū ꝛc. Res ad
lrām acta. significat aliqd agen
dum. fm Grego. in ome. Unde
a nobis querendus est domin⁹
et vngendus. Querend⁹ autem
ī sepulcro. id est eucaristie sacra
mento. in quo latet christus in-
uisibilis sed gloriosus qui in se
pulcro iacuit mortuus. Si sic
diligēter ꝛ amanter quesierim⁹
inueniemus eum.. non iam mor
tuum in sepulcro. sed viuum. sꝫ
resurrexisse. atqꝫ nos sua virtu-
te resuscitantē ꝛ in se ipso viuifi
cantem. Sunt autem in no-
bis tipica aromata vngenti. ac
emptionis precium. sed ꝛ marie
ipse vngentes. Marie sunt
potentie tres ptis intellectiue. q̄
bus dominū inuestigare ipmqꝫ
inuenire possumus ac vngere.
Hee enim dei capaces sunt. in q̄
bus ipsius imago ɔsistit. Un
genta sunt opera bona ꝯtutum
deo placentia. sanitatē eternam
p̄stantia. ꝛ prim edificātia ꝛ qꝛ
vitam prestāt. p̄ciosa sunt. qꝛ lu
centia in manib⁹ nostris. ad pa
tris glorificationem edificant.
Aromata sunt. odorem suauissi
mū diffundētia. Greg. in ome.
dicit odorem hui⁹ vngenti opi-
nionem fore bonoꝝ opm. Ue
rum quia opera virtutum mora
liū vitam prestare non possunt.
et ita preciosa non sunt. Nisi ex
p̄ciosissimis radicibus theologi
calium virtutum oriantur. que
faciunt ipsa preciosa (Siqui-

dem. vincere caste. diligere iusti⸗
ciam. mansuetudinē. humilita⸗
tem. amplecti veritatem. ꝓpter
honestatem quam ratio natura
lis cognoscit et dictat. ⁊ contra
ria odire. bonum quidem est. et
suaue. bene olens. sed non pre⸗
ciosum. quia non ordinatur ad
finem beatitudis. que sola me⸗
ritorum precium constituit cum
ipsa sola sit plenum et perfectū
bonum) Oportet ipsa ꝑcio ha⸗
rum virtutum emere. quoniam
ex nobis opera virtuosa(quati
nus sint meritoria) habere non
possumus. Sed ex theologicis
virtutibus. quas per infusionē
spiritussancti. ꝓmo in baptisma
te. Deiñ in penitentie sacramē⸗
to percepimus. ea formare ⁊ pre
ciosas reddere. Sunt ergo
ipe virtutes theologice denarij
tres. quibus aromata compan⸗
tur. Fides ad intellectum perti
net Spes ad memoriam(ipam
etenim nutrit memoria benefi⸗
ciorum) Caritas ad affectum.

Fides denarius est argente⁹.
quia quantum ad actum suum
qui est credere. sonora predicati
one gignitur. ſm apostolum ad
Romanos. x. Fides ex auditu.
Auditus per verbum dei ⁊c̄.
Sequitur. In omnem terram
exiuit sonus eorum. ⁊c̄. Ca
ritas aureus denarius est. quia
velut aurum durabile in proba
tione ignis. ita caritas non exci
dit in camino tribulationis pro
bata. sed purgatur. sed crescit.
Multe enim aque caritatem ex
tinguere non possunt. In canti
cis canticoꝝ. Spes mixtus
est ex argento et auro. plus ha⸗
bens de argento. quia ex fide et
caritate oritur. magis tamen ex
fide constat. ꝓpter id desperan
tibus per confirmationē fidei
subueniendum est. vt vult Sco
tus. ☞ Si ergo intellect⁹
noster fidem infusam expendit
in opus actualis credulitatis.
considerando fideliter. creden⸗
da. speranda. diligenda. et hec
credendo. quia a deo (veritate
eterna)reuelata. Jam ꝓma ma⸗
ria Magdalena. que interpre⸗
tatur illumiata et turrita vel de
fensa(. Intellectus enim illumi
nationem capit. ex turre dauidi
ca. que est scriptura sacra. ex ꝓ⸗
logo sententiaꝝ) emit ꝑ nummū
infuse fidei aromata. meditati
onum credendorum ac diuino⸗
rum beneficiorum exhibitorum
pariter et promissorum. ☞

Si memoria harum conser⸗
uatrix. spem infusam in feruo⸗
rem desideriorum futurorum
bonorum. iam consideratorum
accendit(quia a fidelissimo do
promissa.) Jam altera Maria
salome. id est amara. pacificans
(Memoria enim amaritudi⸗
nem temporalium consolatio⸗
nū. per spem eternoꝝ attendens

pacificat) iam nũmo spei. emit aromata sanctissimorum desi-deriorum ignitorum Si affectus per infusam caritatẽ se ad omnium mandatorum dei pmptissimã obedientiam extendit. quia a deo summo bono. bono preceptore p̄cepta sunt Jam maria. tercia Jacobi. i. dña supplantatrix (Affect⁹ eñi qui est libera voluntas. ceteris potẽcijs. dñatur. ⁊ p caritatẽ dei omĩa vicia supplantat) nũmo caritatis aureo. emit aromata pmptissime obediẽtie. p̄ceptoꝝ imo ⁊ ꝯsilioꝝ. tanq̄ a dilectissimo ⁊ sũmo bono ordinatoꝝ. His aromatib⁹ ꝯficit ab aĩa fideli. vngẽtũ misticũ. sup auꝝ et topasion pciosum ⁊ odoriferꝝ q̄ aĩa ipsa efficitur bon⁹ odor deo. 2. Coꝝ. 2. q̄ sic ꝯfecto. si amãter ardẽter ⁊ desiderãter q̄ritur in sacrãlib⁹ latibulis xp̄c. p nobis p̄dẽ sepult⁹. Merebimur p̄mo angeloꝝ ꝯsolatõem. inspiratõz. defensiõem. q̄bus puie ac satisfactõĩ lapis. viteqz nouitas spũalis. nouit conuersis onerosa remouet. fitqz in dies leue. qd̄ p̄mo graue videbatur vt Bern. ait. Deinde dñm ipm xp̄e i sacro suscipiẽtes. nõ iã mortuũ sz resurrexisse in nob. ac nos suscitasse de peti morte ad vitã gratie sentiem⁹ Nos q̄z precedere in galileã. ac se nobĩ p internas ꝯsolatões dulcedines ⁊ defensiões videndũ. oculo fidei et intellect⁹ oñdet. ac nos sibi vnit et in seipso viuificatos. de cetero iã nõ morituros Amen.

In die pasche
Sermo. III. In
ordi. XXVII. A

Recedet

vos in galileam ibi eũ videbitis. Matth. 16. Gaudiũ ineffabile summãqz nobis exultatõz solẽnitas attulit festi summi. In q̄ saluator nr̃ post illa iudeoꝝ seuissima tormenta q̄bus in cruce moriens mort ẽ occidit. infernũ momordit. stola imortalitatĩ indut⁹. gloriosus aĩa ⁊ corpe resurrexit. sua q̄z resurrectõe iocũdissima. similẽ nobis gloriã ppetuo possidendã prepauit. Reformabit corp⁹ hũilitatis nr̃e ꝯfiguratum corpi claritatis sue. inquit apl's ad Phil. 3. De hoc quoqz Greg. li. 14. mora. ait. Resurrectiõem quã in se dñs ostendit Qñqz in nobis etiã factur⁹ est. Resurrectõz q̄ppe quã in se oñdit nobis repromisit. qr sui capitis gloriã sequũtur membra Idcirco etẽm redemptor nr̃ suscepit mortem. ne mori timerem⁹. ostẽdit resurrectõem. vt nos resurgere posse ꝯfidam⁹. Quis rogo carissimi. non toto exultaret aĩo. quẽ imortalitatis gloria expectat. O solennitas gloriosa O dies iocunda vere. in dieb⁹ anni transeũtib⁹ nõ ꝯputanda.

In mensib⁹ labentis tpis nō nu
meranda. Sed eternitatis euo
inscribenda. Recte fm Greg
ome.22. omniū festiuitatū festi-
uitas hec est. qm̄ cetere tpalium
beneficioꝝ sunt memorie. Hec
eternitatis gloriā nobis repro-
mittit. Non inter septem dies
quibus vniuersum tempus euo
luitur numerat. Sed post septi
mam diem prima. id est octaua
eternitatis est dies. qui cxpletā
septem dierum vicissitudinē se-
quitur nunq̄ꝫ finiendus. Mul
tiplici quidē sacramēto. octaua
dies. postquā aliā scriptura nō
nominat resurrectionis dies est
Nā et saluator noster sexta die
a ꝯditione passus est. sabbato q̊
euit in sepulcro. Et octauo id ē
hodie resurrexit a morte nunq̄ꝫ
moritur⁹ Ome.16. sup ezechielē
Non ergo vna de septem p̄sentꝭ
miserie est. sed post hāc transmi
gratiōem future leticie. qm̄ et si
nobis in p̄senti gaudia quedam
cumulat. incōpabiliter tñ maio
ra in futuro p̄figurat. Ad que
non nisi post hoꝝ transmigrati-
onē licitum est p̄uenire qd̄ redē-
ptor noster in eo designat. qr re-
surgēs ex mortuis in galilea qd̄
trāsmigratio sonat se videndū.
quod totius beatitudinis est le
ticia repromittit. sꝫ verbs ab an
gelo missa apostolis. Precedet
vos in galileam. ibi eum vide-
bitis. Sed quia absurdū est
tanta vel meditari vel eloq̊ gau
dia. corde mesto. sicut e diuerso
impiū est pacienti domino assi-
stere animo nō ꝯpaciente. gau-
dete inquit apostolus cum gau
dentibus. flere cum flentib⁹ ideo
qꝫ exultatōem mentis. vox exp̄-
mat canētis. p impetranda gr̄a
Cristi ist erstā. addito Aue ma.
☞ B Hodierna dies sa-
cratissima fratres dilectissimi
totā desiderabilis est. tota iocū
da. plena consolatione. Quis
enim qualibꝫ deiectus tristicia.
tribulationibus. angustijs. ad
uersitatibus cōuolutus. non re
spiret. dum memorie paschalia
festa imp̄mit. dum status illius
quē sua resurrectiōe redemptor
noster hodierna die nobis pre-
parauit meminit. in quo finem
habere non dubitat omnem ad
uersitatem. Initium autem sine
termio p̄fectam felicitatē? Si
enim cōsolabatur adhuc longe
futura patres sanctos veterꝭ te
stamēti in tribulatione positos
quāto magis id facere preualet
iam exhibita? Nam beat⁹ Job
contra quē inimicus seuiēs cun
ctas tentationum machinas ere
xit. abstulit substantiā. interfe-
cit filios. percussit corpus. in-
stigauit vxorem. amicos ad con
solationem adduxit. sꝫ in aspe-
ritatem increpatōnis excitauit.
qui eum iniustum. impium. pec-
catorē culparēt et id circo a do-
mino totipliciter p̄cussum affir-
marent. Sed cōtra omnes ten

tationes ⁊ pericula ād hui⁹ diei
festiuitatē quā ꝓuidit ꝯsolatus
cucurrit dicens cap̄. j9. Scio q᷑
redemptor meus viuit. redemp
tor ait non ꝯditor. vt eum denū
ciare insinuet qui vt nos de cap
tiuitate redimeret. inter nos in
carnatus apparuit et sua passio
ne nos a morte perpetua libera-
uit. De hoc itaqȝ ait. Scio qđ
redemptor meus viuit. ac si aper
ta voce dicat. ſm Grego. j4.
moral'. §. 93. Infidelis quisqȝ
illum flagellatum. derisum. pal
mis cesum. corona spinea coro-
natum. sputis illitum. crucifix-
um. mortuum nouerit. Ego il-
lum post mortem viuere certa fi
de credo. libera voce profiteor.
quia redemptor meus viuit. qui
inter impiorum manus occubu
it. Sed quid sibi hec do-
mini resurrectio contulerit sub-
dit. et in nouissimo die surre-
cturus sum et in carne mea vide
bo dominum saluatorem meū.
Exemplo enim monstrauit in se
ipso. quod promisit nobꝫ in pre
mio vt sicut ipsum resurrexisse
fideles agnoscerent. ita in se ip-
sis in fine mundi resurrectionis
premia sperarent. Reposita est
inquit hec spes mea in sinu meo
Hec breuiter innuūt verba the
matis. Precedet vos in galile-
am. ⁊c. ☞ ¶ Designat
nanqȝ status ad quem redemp-
tor noster resurrexit immutabi
litatem. et allatam nobis simi-
lis in corruptionis vtilitatem.
Primū tangitur cum dicitur.
Precedet vos in galileam. Se
cundum cum additur. Ibi eum
videbitis. Galilea quippe id so
nat quod pascha. pascha transi
tus. et galilea transmigratio fa
cta interp̄tatur. Saluator ete-
nim noster resurgens ex mortu-
is precedit in galileam. quoniā
vt ait Gregori⁹ in omelia. a pas
sione ad resurrectionē. a morte
ad vitam. a pena ad gloriam. a
corruptione ad incorruptōnem
transmigrauerat. Omnes quip
pe penales nostros defectus as-
sumpsit atqȝ languores ac dolo
res carnis nostre vere portauit
moriendo Cuius tamen omnes
molestias deposuit resurgendo

Quadruplici enim molestia
et graui onere laborat caro no-
stra. Est enim ꝑmo corruptibile
et passibile cōtinue tendens ad
non esse. quod quasi flos egredi
tur. et continue cōteritur. fugit
velut vmbra. et nunq̄ȝ in eodem
statu ꝑmanet Job. j3. Est quo-
qȝ secūdo grossum et impedibi
le vt non possit que volet pene-
trare. Sed ab alio corpore an-
gustiatur et ꝑmitur. Est tercio
tardum ⁊ fatigabile adeo vt di
cat Philo. Corpus qđ corrum-
pitur aggrauat animam. Sap.
.9. Est denum obscurum et tur
pe. ita vt nedum ad protectionē

a frigoribus. sed turpitudinis
operimentum. opus sit vestitu. vt
habetur Ecclesiastici. 29. ☞
Nos defectus et christus p̄
pter nos assumpsit. et in sua pas
sione sustinuit. Nam nudatus
est corpore. et sputꝫ ac alapis tur
piter confusus facie. Fatigatus
est sub graui crucis onere. con⸗
quassatus est clauis corona et a
rundinis percussione. corruptū
deniqꝫ diris vulneribus ꝛ ama
rissima morte. ☞ D In
resurrectione autem hec omnia
abiecit. Et corpus quidem. vt
Gregoriꝰ ait eiusdem nature sꝫ
alterius glorie resumpsit. quia
eiusdem substātie sꝫ dotibꝰ glo
rie adornatum. ☞ Impassi
bilitate que excludit anime sepa
rationem et cuiuslibet nociui q̄
lemcunqꝫ lesionem. Nam resur
gens ex mortuis iam non mori⸗
tur. mors vltra illi non domina
bitur Roma. 6. Subtilitate p
quā a nullius corpis soliditate
impediri p̄t sꝫ sine cuiuscūqꝫ im
peditōe que voluerit penetrare.
Agilitate qua sic corpꝰ habilita
tur. vt vbicunqꝫ voluerit spūs.
ibi sine fatigatione ꝑrimus erit
corpus. vt dicit Aug. Claritate
pulcerrimi ꝛ viuacissimi coloris
atqꝫ lucentissimi splendorꝫ solis
fulgorem vincentis. ☞ E
Corpis impassibilitatem osten
dit in pfecta sanatōne corpis p
passionem crudelissime. a verti⸗
ce capitis ad pedis plantam vul
nerati. Perfecte quidem sana⸗
tum ostendit. quia potens ad
omnes naturales operationes.
Unde cum discipulis stetit. am
bulauit. loquebatur. comedit. ꝛ
vulnerum. Luce. vltio. plagas
sine sensu doloris palpandas p̄⸗
buit. Palpate inquit et videte
quia spiritus carnem et ossa nō
habet. et Thome Infer digitos
tuos huc. scilicet in locum clauo
rum et manuꝫ tuam mitte in la⸗
tus meum. Quod et fecit nam
vt Leo ait. suffecit sibi vidisse
quem viderat ad fidem ꝑpriam
sed nobis operatus est vt tange
ret quem videbat Sed forte
diceres. quomō Tho. pte. 3. q.
54. arti. vltio. si fuit corpus in
corruptibile. post resurrectionē
apparuit vulneratum. cum vul⸗
neratio ad corruptiōem ptinet
et ad defectum. Sed dicen
dum q christus resurgens. cor⸗
poris sui nedum cicatrices sed
vulnera fuauit et vulnerum a⸗
perturas cum quadam continu
itatis solutione. Non tamen
vt dicit Be. super Lucam. ex
aliqua impotentia curandi. sed
ad singularem gloriam et prop⸗
ter speciales quasdam rationes
Ideo ista vulnera non ad cor⸗
ruptōeꝫ ptinēt vel defectū. Nā
vulnera sine dolore ꝛ impotētia
q̄ ad defectū ptinēt refuauit.
F Sunt āt int alias tres cāe p
pter q̄s inflicta in passione vul⸗
nera. in suo corpore glorificato

reseruauit Prima ꝓpter gloriā
victorie christi. vñ ait Beda vbi
supra ꝙ cicatrices dominꝰ ser-
uauit vt in perpetuum victorie
sue circumferat triumphum.
Sicut miles milicie signū. Vñ
Augustinꝰ. 22. de ciuita. dei ait
Fortassis in isto regno in corpo
ribus martirꝫ videbimus vul-
nerum cicatrices que ꝑ christi
nomine ꝑtulerunt. Non enim
deformitas in eis sed dignitas
erit. et quedam quāuis in cor-
pore non corporis sed virtutum
pulcritudo fulgebit. Et dicit
Thomas. in. 3. ꝑte. q. 54. ar. 9.
ꝙ in illis locis vulnerum quidā
specialis decor apparebit Et vt
idem dicit in quarto scripto di.
44. Vulnera ista cicatrices xpi
et sanctorum. signa erunt con-
stantissime virtutis qua passi
sunt ꝓ iusticia et fide. vt ex hoc
ipsis et alijs gaudium crescat.

☞ Secundo ad confirman
dum corda discipulorum circa
fidem sue resurrectionis Unde
postq̄ꝫ quinta vice hodierna die
viuus apparuit ait discipulis.
Pax vobis. quod cum dixisset.
ostendit eis manus et latus Jo
hānis. 20 Tercio vt in iudi
cio q̄ꝫ iuste damnentur reprobi.
ibidem anūnciet. De quo Augꝰ
in libro de simbolo. Sciebat
xpus inquit quare cicatrices in
suo corꝑe seruaret. sicut enim de
monstrauit thome non creden-
ti vt tāngeret et videret. ita ini-
micis etiam vulnera demonstra
turus est sua vt conuincens eos ve
ritas dicat. Ecce hominem quē
crucifixistis videtis vulnera que
inflixistis. agnoscitis latꝰ quod
pupugistis quod per vos et pro
pter vos apertum est. nec tamen
intrare voluistis. Congruum
quippe et decens est. vt homīes
oculari intuitu cicatricum. ag-
noscant istum esse iesum filium
dei. quem apostoli predicabant
pro hominum salute incarnatū
crucifixum. et nimia caritate sic
vulneratū. Et vt rebus loquēti
bus iusti agnoscant. Non ex o-
peribus que fecerunt ipsi. sed ex
ineffabili misericordia dei se ad
gloriam assumendos. Et omēs
ille rationes nō solum ꝑsuadēt
de quinqꝫ vulneribus sed om-
nibus eque paruis sic maioribꝰ

Potest addi quarta ratio.
Q eo ipso erudiamur quod si-
cut redemptionis nostre signa
ipse in suo corpore indelibiliter
impressit. ita et nos passiōis eiꝰ
beneficia sine vlla obliuione cor
dibus nostris infigamus Ad
quod etiam ꝑ ꝓphetam horta-
tur. Recordare paupertatis et
transgressionis mee ⁊ absinthei
et fellis. Trenor. 3. Ob eandē
causam presentibus paschalibꝰ
gaudijs frequētius commiscet
ecclesia immo scriptura memo-
riam dominice passionis.

S Subtilitatē assumpti corpis declarat in eo q̄ de sepulcro nullis effractꝫ sigillis nec remoto lapide resurgens egressus est. ⁊ freq̄nter ad discipl'os clausis ianuis. vt Joh. memorat ingressus deƀ Bern̄ in ꝭ. de hac solicitudine qui incipit vicit leo ait. Constat pinde clauso exisse tumulo rediuiuū corpꝰ. q̄d clauso virginis vtero natum pcessit in vitā. et ad discipulos clausis introiuit hostijs īɔclauū. Sꝫ est locus vnde clausis voluit exire ianuis. Carcer vtiq̄ꝫ gehēnalis Confregit si quidē ferreos vectes. repagula vniuersa ɔtriuit vt liber suos educeret. quos de manu redemerat inimici.

Agilitatē ꝑo demōstrat in eo q̄ cum voluit subito apparuit. subito ⁊ disparuit discipulis q̄bus se viuū in multis pbauit argumentis D Claritatē ꝑo et splendorē sue glorie infirmis oculis cape nō valentibꝰ tpauit de quo Augꝰ. ad orosium dicit Clarificata carne dn̄s surrexit sed noluit in ea clarificatōne discipl'is appere. q̄r nō potuissent corporeis oculis talē claritatem pspicere Si eīm anteq̄ꝫ moreret̄ p nobis ⁊ resurgeret q̄n transfiguratꝰ est in monte. discipuli eū videri nō potuerūt. quāto magꝭ clarificata carne dn̄i eum videre nō potuerūt. Quē tn̄ carnis splendorem fortassis non longe a veritate est sentire. q̄ eisdem a longe monstrauerit dum ascendens in celum eleuatꝰ ab oculis eoꝝ a nube susceptus. haud dubium q̄n lucida distribuitur. vt nubes illa. nō vapor aqueus. sꝫ splendor corpis ppriꝰ. tanq̄ꝫ nubes lucidissima. visa a remotis oculis intelligat̄ ⁊c̄. J De his sūmatim d̄t quidā. Nimiū felix illa dies que amplius de sepulcro radiauit q̄ꝫ de sole refulsit. q̄n xp̄c sol verus. ab inferis. emergens illuxit. Quādo stella matutina de cubili sepulcri sui exilijt. q̄n caro humana que in adam ꝑ peccatū defloruit i xp̄o omniū virtutū floribꝰ immunitate peccati floruit. Cum ex maria semꝑ ꝟgine tanq̄ꝫ pulcerrimi floris singulare decus emicuit. Et in qua carne ɔuersando inter homies. et opando nr̄am salutē ꝑ miracula ⁊ p̄dicatōem suā. tā q̄ꝫ bona arbor multiplicē fructū ptulit. ⁊ in morte pridie succisa aruit. hodie refloruit. cū resurgendo de terre inferioribus. in ethereas naturas dotum glorie mirabili decore prupit. et imortali stipite vt lignū vite ꝑpetue ꝑdurabit. et q̄n verꝰ sol iusticie. quē ipīi iudei se extinxisse putauerunt. ꝑ passionis ignominiā. pulcrior surrexit de suo funere. ⁊ creuit nois sui gloria ex morꝭ victoria. sicut ait apl's Phyl. 2. Factus est obediens patri vsq̄ꝫ ad mortē. mortē aūt crucis. ppt̄ quod ⁊c̄. ⁊ ɔfiteatur omis ligua

q₃ dñs iesus x̄ᵖ in glīa ē dei prīs

Ecce vtcūq₃ patuit qm̄ resurgēs dñs in galileā p̄cessit. dum ab ignomia ad gloriā. a passiōe ad gaudia. a tpalibꝰ ad p̄petua a mortalitate ad icorruptibilia a terenis ad celestia. ab imis ad sūma. ꝯmutatōe felicissima trās migrauit. Quā resurrectōꝫ gloriā ⁊ nob̄ p̄misit. ac infallibilr̄ reddet. vt ibi eū. ꝯformati sibi i glīa videamꝰ si tñ dñi exē° accepto nr̄e ꝯuersiōꝫ itinere. ñ retrocedamꝰ. put scd̄a thematis nr̄e p̄ticula designauit. Quā hmōi alteri resuabo. Interim in dño letemur. i azimis sinceritatꝫ ⁊ veritatꝫ epulātes. fermentū malicie et neq̄tie sūmope cauētes ⁊c.

☞ In die pasche Sermo IIII. in or. XXVIII. A

Ec est dies quā fecit dñs

Ps. 117. Gloriam huiꝰ solēnissime diei q̄ oīm celeberrimꝰ. ⁊ deuotiori colendus ē gaudio. Nō ortus solis (q̄ iterꝫ occidit) s₃ solis iusticie. xp̄i iesu occasum nesciētꝫ illustrat. Non eñ de celo s₃ inferno. Nō de reuolutōe luminarꝫ magni. sed de claustris sepulcri Nō de sereno etheree regiōꝫ. s₃ de penaꝝ tenebris pulcriꝰ elucessit. Hodienā q₃ dñs vbiq₃ triūphans de inferni. tenebris. q̄s hoc triduo illuiauerat. deuicto mortꝫ p̄ncipe cū sctōꝝ patrū p̄da carnē resūpturꝰ emersit. Ipe eñ est fortior superueniēs q̄ fortē armatū vicit. arma abstulit spolia t̄duxit Lu. 11. Hodie dñs corruptibili veste mortalitatꝫ deposita. imortalitatis ⁊ glīe hitu amictꝰ. de clauso monumēti locello letior resurrexit. Cōcidisti inq̄t p̄pha i ps. saccum meū ⁊c. Hodie solutis pacꝫ nr̄e disciplinis horribilibꝰ ⁊ acerrimis. rediuiuꝰ ⁊ ipassibil' appuit nunq̄₃ moriturꝰ. Ro. 6. Vñ merito festiuitatū oīm. hec dies dñi obtinet p̄ncipatū. hic Greg. sic in sacro eloq̄o scā scōꝝ vel cantica canticoꝝ. p̄ sui magnitudie dicunt. ita hec p̄ns festiuitas. dici p̄t solēnitas solēnitatū. qm̄ oīm maior est q̄ p̄ anni circulū celebrant. In hac siq̄dem. lapꝫ ille angularꝫ. xp̄c dñs (quē p̄die' edificātes syon i sanguibꝰ. pōtifices videlic₃ pharisei ⁊ scribe reprobauerūt. corā pilato negātes. In cruce blasphemātes. In sepulcro custodiētes factꝰ est in caput anguli. oēm soliditatē fabrice ecclesie in se fundans) diuersos p̄ietes hoim et angeloꝝ. gentiū. ⁊ iudeoꝝ in sue resurrectōis glīa copulauit. resurrectōe eñ sua exaltatꝰ. inotuit mōo. demōibꝫ ⁊ angel'. vt i eiꝰ noie. omē genu curuaret celestiū terrestrium ⁊ infernoꝝ. Phi. 2. Hūiliatꝰ p̄ dē passiōe. exaltatꝰ ē hodierna resurrectiōe singulari opatōe prīs Nob admirabili ⁊ exultabili Qō p̄uidēs p̄pha. ad hꝰ diei glīam sil' ⁊ gaudia exhortās ait. hec ē di. ⁊c. Exultēꝰ for

et letem̄ int⁹ cordꝭ deuotõe xp̄m resurgentē adorē⁹. forꝫ canētes. Crist ist. B Hec ē dies ⁊c. In v̄bis istis. diei p̄ntꝭ gl'ia declarat̄ ex trib⁹. Ex imutabili stabilitate. Hec ē dies Ex eminēti singl'aritate. quā fecit dn̄s. Ex sp̄ūalis gaudij iocūditate. exultem⁹ ⁊ letemur i ea. In oib⁹ his dies hodierna oēs alios excellit Primo in imutabili stabilitate Ceteri oēs transeūt. ille solus i etnū pseuerat. Jō recte dr̄. Hec est dies. Sol⁹ ille v̄e est. q꜡ imutabilis. q꜡ etern⁹. Sꝫ d. qūo ē. cui⁹ esse i ꝯtinuo desinere ꝯsistit Nō v̄e sunt q̄ mutabilia sūt. ꝓpter qđ Exo. 4. q̄ est misit me. d̄ q̄ mgr̄ dis. 8. p̄mi. Sola diuīa eēntia simpl'r v̄e ē. q꜡ i ꝯmutabil' ē. ⁊ sine sui mutatõe cūctas ꝯdidit nās. q̄ q꜡ ꝯmutabiles sunt. ⁊ suū eē nō h̄ūāt. respectu incōmutabil' eē qđāmō nō sūt. sic respectu dieꝝ q̄ trāseūt. respectu ei⁹ q̄ manet qđāmō nō sunt Cū diē noīo. nō tp⁹ id qđ solis motõne p̄ns ē pteritū vel futuꝝ intelligo sꝫ quā sigt ipensi opis vl' bn̄ficij claritatē Oēs anni dies. eiusdē tpis ⁊ mot⁹ ptes h̄m id qđ sunt. eiusdē sūt dignitatꝭ. Sed ex rebus in eis actꝭ ⁊ bn̄ficijs hūano gn̄i exhibitꝭ eoꝝ dignitas estiat̄

Ex eo itaqꝫ p̄ns ē dignioꝝ. q꜡ cetoꝝ bn̄ficia tp̄alia fuerīt isti⁹ etnū Nr̄itas xp̄i magnū bn̄ficiū. q̄ nr̄aꝫ mortalitatē assūpsit. sꝫ trāsijt. sanitates ipense mag bn̄ficia. sꝫ trāsiert iteꝝ mortu⁹ est lazar⁹ quē r̄suscitauit dn̄s Magnū bn̄ficiū passio q̄ dleuit pctā sed trāsijt Magnū mors. q̄ destruxit mortē. sꝫ transijt. maxim resurrectõ ad vitā imortalē hec sola manet i etnū illa q̄si media Ista oim hoꝝ finis qđ declarabuiter C Sꝫ dicꝭ q̄d nob est dn̄ica r̄sur°. certe nāe nr̄e etna ⁊ btifica stabilitõ. ad hāc ꝯseq̄ndā cati sum⁹ hāc ꝑ pctm̄ amisi⁹ lauit nr̄a pctā xp̄i mors ⁊ passio r̄stituit btitudinē ei⁹ gl'iosa r̄r° Hic in p̄fatiõe canit̄. Te q̄dē oi tp̄e. sꝫ in h̄ potissimū ⁊c. Qui m. n. mo. dest. ⁊ vi. resur. p̄pa. Ecce i xp̄i resurrectiõe hodierna. nr̄a nā iā suā ꝯsecuta ē btitudinē. et vltiatā in amissibilē pfectōꝫ Et h̄ in x°. tanqꝫ in nr̄o capite. ꝯsequtur āt indubie in nob singul' ei⁹ mēbris. q꜡ caput ncc̄e ē mēbra seq̄nt̄. vn̄ q̄ suscitauit iesum ⁊ nos cū iesu suscitabit. 2. Coꝝ. 3. hic Sre. in o. Ex hac solēnitate exēplū nob datū ē resurrectiōꝭ. spes celestꝭ p̄rie apta ē. ⁊ facta iā p̄sūptibilis celestꝭ regni gl'ia. nā ⁊ ꝑ illā electi (q̄ cꝫuis in trāq̄llitatis sinu. tn̄ apđ iferni claustra tenebāt̄) Ad ꝑadisi amena sīt r̄ducti Si dicꝭ h̄ etꝭ in triduo ꝯsecuti sū⁹. So° si q̄ ad aiam non tn̄ q̄ ad coꝛ⁹. q꜡ x⁹ p̄micie dormiētiū resurrexit D Resurrexit dn̄s resumēdo quā dposuit hūanitatē. nā sepatõe aīe a corpe mortu⁹. ē hō x⁹. q̄ sepatõe ita hūanitatē

depoſuit. vt non eſſet homo in triduo. vtriuſqꝫ tamen (corꝑis ⁊ anime) vniõnẽ cum deitate in verbo non ſoluit. Uñ ⁊ ſi xp̃c nõ fuit hõ in mortis triduo. qꝛ vere mortuus. Manſit tñ xp̃c qꝛ manſit vnio carnis et anĩe cũ verbo. ꝓpter qđ xp̃c in inferno. xp̃c in ſepulcro. ſꝫ neqꝫ ĩ inferno neqꝫ ĩ ſepulcro fuit hõ. Nec obſtat verbũ Damaſceni. quod aſſumpſit nõ dereliquit. Intelligendũ em̃ eſt quantũ ad humanitatis ꝑtes integrales reuniendas vel nõ depoſuit humanitatẽ manentẽ quã reliquit. Sco. diſ. 22. li. 3. E Reſumendo ĝ qđ depoſuit reſurrexit. Glorient hodie fideles. plaudite manibus omẽs gẽtes. qꝛ rex noſter xp̃c. poſt ligni penalẽ victoriam quã victus carne virtute factus eſt victor Uicit. In celo olim ſpm̃ apoſtatam. In crucis patibulo. blaſphemantẽ iudeũ. In ſepulcro carnis corruptiõem In inferno tenebrarꝫ ꝑncipem In omibus victor triũphauit cum glorioſus corꝑe et anĩa. victor ꝑpetuꝰ hodierna die de ſepulcro reſurrexit. F Sed nunc cariſſimi ꝯſiderate (ſi tñ capere poteſtis) quantũ nobis ꝯtulit ſacroſancta xp̃i reſurrectio. Contulit aĩe ꝑfectam libertatẽ. corꝑi ꝑfectam ſanitatẽ. Longe pulcriꝰ reformata eſt caro nr̃a q̃m olim fuit in ꝑadiſo condita. quia ibi mortalis ⁊ ſi nõ mortua. elemẽtꝫ ſubiecta. incdia ꝯſumpta. Ideo indiguit loco ꝑato. cibo reſtauratiuo. ligno vite virtutꝫ reformatio. Sco. in. 20. diſ. 19. Nõ ſic caro xp̃i hodie glĩficata cui ꝯformabit̃ et noſtra. Hec em̃ ꝑ dotes glorie facta eſt. immortalis. ſubtilis. agilis. clara vt ſermone p̃cedenti patuit hinc pro ſua ꝯſeruatiõe neqꝫ loco indiget neqꝫ cibo. Totus ei mundꝰ ꝑadiſus eſt. vt nec elem̃ta. nec infernꝰ ipſe p̃ualere poſſit. Hodie ergo gleba iſta de terra formata. cui dixit olim dñs. terra es et in terram ibis. Stabilita eſt ſuꝑ celorꝫ ſtabilitatẽ et claritatem exaltata. Uñ ꝯſiderate quantas iocũdiſſimas gr̃as. in hac feſtiuitate tenemur dñice reſurrectõi etiã carnales. per quã ſic refloruit caro nr̃a. longe facta ab hoc magno clamore ꝓphetico Iſa. Omis caro fenũ. ⁊ omis gloria eiꝰ quaſi flos agri Exiccatũ eſt fenũ ⁊ cecidit flos. c. 40. Sed ecce ſuꝑ oĩm mutabiliũ regionẽ (etiã celũ ipm̃) ſtabilita in omi poſſibili gloria et honore ⁊ vltimata ꝑfectõe ſine mutabilitate collocata ꝯſiſtit Itaqꝫ hec dies. vere ẽ dies quã fecit dñs. eternus. imutabilis. vnus. ſine fine manſurꝰ. Sꝫ ſi tanta ꝯtulit reſurrectio corꝑi. parti minꝰ nobili. vt ſmone p̃cedente de dotibꝰ patuit. quantũ ꝯtulit aĩe nr̃e q̃ dignior eſt corꝑe De hoc ſmone dici craſtine ⁊c̃.

Feria scda pasche pars
secunda sermonis quarti

Ec est dies quā
fecit dn̄s vbi s.
H Laudem hu⁹
diei eximiā qua ce-
teris dieb⁹ p̄fertur
ppheta ex autore eius metir cū
ait. Hec est dies quā fecit dn̄s.
Sed quō hunc singulariter fe
cisse dr..qui a pncipio temp⁹ cre
auit et dies omēs fecit. Deniqȝ
si temp⁹ est mensura motus. ſm
prius et posteri⁹. 4. Phisicoꝝ.
et dies solis motus diurnus sb
polis mundi. sicut ānus motus
eiusdē ppri⁹ sub polis zodiaci.
quō hunc diē singl'ariter fecit.
qui soli motū dedit? Nisi forte
filium diē dixeris. ex die patre.
ſm illō simboli athanasij. deū
de deo. lumen de luie. et qd lux
nisi dies. ſm illud Gen̄. j. Diui
sit lucem ac tenebras. vocauitqȝ
lucem diem. Et in ps̄. 95. An-
nunciate de die in diē salutare
eius. de die pr̄e. in diem filium.
Sed hunc diē ꝛ lucē verissimā
pater genuit. nō fecit Fili⁹ a pr̄e
solo est. nō factus nec creat⁹ sed
genitus. An ꝟo hunc scdm ho
minem factū nō dubitam⁹. ſm
illud Ro. j. Qui factus est ei ex
semine dauid ſm carnē. Et ſm
hanc dies est. qꝛ lux ſm illō Jo.
8. Ego sum lux mūdi Cuius et
nos filij sum⁹. ſm illō apl'i Uos
estis filij lucis ꝛ filij diei. haud
dubiū qn xp̄i. Sed hunc diem.
xp̄m scȝ ſm hominē. dn̄s hodie
nō fecit. sed magis in die tp̄alis
natiuitatis. Nisi dicere placue
rit. ꝙ pater dn̄s tunc fecit diem
sub nubilo. lucē in lucerna. ꝛ q̄si
sub modio quā ꝑ hodiernā re-
surrectōem exaltauit ac declara
uit. dum discussis mortalitatis
tenebris ꝺ sepulcro in claritate
glorie suscitatū. toti fecit mōo
splēdescere. Nouo ḡ mō. hodie
filiū ſm assumptā carnē dn̄s di
em fecit. cui nouā claritatē ꝑ do
tes gl'ie corpis ꝛ aīe nunqȝ aufe
rendas stabiliuit. hac ꝑ h̄ diem
sine nubilo' gl'iosū. sine defectu
clarissimum ꝛ serenissimū fecit.
ſm quē intellectū catholice cum
ppheta letantes ꝛ exultātes ca-
nimus. Hec est dies quam fecit
dn̄s addentes. Crist ist erstādē
cū angelica salutatōe Aue ma.
D Referendo diē ad nr̄e sa-
lutis opā. ſm ea q̄ dictā sūt ser.
hesterno. q̄zuis dn̄s fecit quid
q̄d saluti nr̄e ꝯgruit. qui opat⁹
est salutē in medio terre. et vult
omnes homines saluos fieri. j.
Thio. 2. ꝛ alibi ait. Salus tua
ex me israel. Osee. 13. Hunc tn̄
diē resurrectiōis p̄ oibus fecisse
dr. quē p̄ oibus fecit dn̄s. pnci-
paliter ꝛ singulariter Princi
paliter qm̄ ꝑ opus resurrectōis
ꝯsūmauit opus btitudinis qd
in opibus oim ceteroꝝ dieꝝ fe-
stoꝝ finaliter intēdit tanqȝ op⁹
ꝑfectum. bonū vniuersale ꝛ ppe

tuũ In hac ergo die. in christo. beatitudo quo ad corp⁹ ꝛ aiam (que ꝑus in sola supiori anime portiõe suspendebat inclusa) ꝑfectissime quantũ ad omẽs vtriusqꝫ potẽtias ꝑfectissime est cõpleta. et in nobis ꝯplenda Que nõ ꝑtiale bonũ. sed totũ est ꝑfectum. ſm illud Boe. 3. de ꝯsol. Btitudo est status oim bonoꝝ aggregatiõe ꝑfectus. et ita in se oia bona ꝯtinens. ad quẽ cetera salutis opa singula referuntur.

Audistis heri. ꝙ corpus ꝑfecte restituit integritati. vt iam nulli⁹ extrinsici egeat sꝫ sibi sufficiat. Non medicina vel cibo. qꝛ imortale et ĩpassibile Nõ ꝯtinente loco qꝛ subtile Non vehiculi adiutorio. qꝛ agile ꝛ infatigabile. Non mẽdicato ornatu. qꝛ claꝝ et pulcerrimũ Qꝛ si tãta. resurrectio tribuit corpi. ꝑti homis vtiqꝫ viliori. quanta aie Reuera oculus nõ vidit. auris nõ audiuit nec in cor hois ascendit. quãta prepauit dñs diligẽtibus se Isa. 4. j. Cor. 2. ꝑ̄tim ſm aiam. Restituit potencijs aie. ꝑfectã pacẽ. ablata omi sensualitatꝫ rebelliõe ad rõꝫ. imo ꝛ nccia misteria Non iam intellectus vt speculet. indiget fantasmatibus. ipse intuitiue ꝛ imediate videt oia q̃ videre dꝫ in ꝟbo ꝛ ꝑ̃ria in genere ꝓpo Null⁹ error in rõne. nulla obliq̃tas in volũtate. ibi sunt oẽs docibiles di nulla obliuio in memoria. tran-

sierunt tempalia. sub sistũt eterna. ☞ Super hec omnia per lumen glorie pulcerrimũ speculatur. per caritatem consummatã bono summo fruitur. per tentionem firmam non separatur. per gaudium ineffabile incõꝑhensibiliter delectatur. hoc opus. hunc finem. dominus ꝑ̃ncipaliter intendit in omibus nostre salutis operibus. ad quod cetera referuntur. Quare ꝑsentis diei opus recte domin⁹ pre alijs omnibus ꝑ̃ncipal'r fecisse dicitur. ☞ I Fecit etiam hui⁹ diei opus singulariter quoniam in ceteris donis et operibus sibi coopantes habuit In isto beatitudinis dono. solus sine adiutorio operatur. In natiuitate coopantẽ habuit matrem. In ꝑ̄dicatõne discipulos quos misit binos ante faciẽ suã in omnẽ locũ quo erat ventur⁹. In miraculis fidem infirmoꝝ. In pctõꝝ remissione bonũ liberi arbitrij motũ. In passione tortores In btifica resurrectõe solus opatur. nedũ in resuscitatõne corpm. qm̃ omnes q̃ in monumentꝫ sunt. audiẽt vocẽ filij dei. ꝛ ꝓcedent in resurrectiõem Joh. 5. Sꝫ etiã in actib⁹ btificis mentiũ. q̃s ſm multos solus infundit. ita ꝙ respectu eoꝝ aia se habet tm̃ passiue nõ actiue. ꝓpter nimiã eoꝝ ꝑfectõꝫ Vñ ſm illos. lumẽ glorie qd̃ sol⁹ infundit req̃ritur ad receptõem visio

nis beatifice. nō ad ꝓductōem. qd̄ si non placet. nihilomi⁹ ipse se ostendit qn̄ vult. ⁊ non videt quando nō vult. vt vult Aug⁹. K Hec hodierni euangelij hystoria figurat. Nam ipse aperuit sensum scripturaꝝ q̄ ad intellectum. Fregit panem quo ad affectum Accendit ardorem quo ad memoriā. hoc quantum ad mentē. Quo ad corp⁹ aūt impassibilitatē in ꝑfecta corpis sanatiōe. Claritatē in aspectus transformatōne. Agilitatem in subita apparitōe Subtilitatē in infatigata ambulatōne quo ad se ⁊ discipulos. Nam vt hystoria euangelij dicit. duo ex discipulis ⁊c̄. Applica si placet totam euāgelij hystoriā ad ꝓpositum Amen

In festo ascensionis domini. Sermo. I. In ordine. XXIX. A

Identib⁹ illis eleuatus est. Act. j. Hodiernā dn̄ice ascensionis festiuitatē. dignū est sursū erectꝭ nos cordib⁹ celebrare Si em̄ natiuitatis inq̄t btūs Bern̄. ẜ. 4. de ascen. Si resurrectiōis dn̄ice solēnia. digna deuotōe celebram⁹. Hodiernū quoqꝫ ascēsionis diem non minus deuote conuenit celebrare. In nullo siq̄dem a festiuitatib⁹ illis. ista degenerat. Sed finis earum et adimpletio est. felix quoqꝫ clausula totius itinerarij filij dei. ☞ Merito solennitatis et leticie dies agitur. quando sol ille supercelestis sol iusticie. nostris se presentabat obtutibus. nube carnis et mortalitatis sacco. fulgorem suum et lumen temperans inaccessibilem. Magna quoqꝫ leticia ⁊ exultatio multa. quoniam consciso sacco leticia circumdatus est. factaqꝫ de medio sacci non substantia sed vetustate. sed corruptione. sed miseria. sed vilitate. nostre dedicauit ꝓmordia resurrectiōis. ☞ Sed quanta hodie leticia nobis erit. dum nostra natura olim in adam prothoplasto damnata. in christo autē in die sue passionis patri reconciliata Hodierna die paradiso nō terreno vnde pulsa est. sed celesti longe eminentiori. in christo restituta est. dum magnificentia eius. vt Propheta ait. Eleuata est super omēs celos. Hodie inquit Gregori⁹ in omelia. natura illa cui dictum est. terra es. et in terrā ibis. in celum iuit. Iuit in christo. ibit post eum. et in omnibus membris eius fidelibus. in eum spem suam ponentibus. Vado inquit hijs qui sibi fideliter adheserunt apostolis. Vado parare vobis locum. et si abiero et prepauero vobis locū Iterum venio et accipiam vos ad me ipm̄. vt vbi sū ego. et vos sitꝭ Jo. 14. qua spe plimū erecti

apostoli. ascēso domio regressi
sunt in hierusalem cum gaudio
magno. vt Lu. testat. qui prius
eius recessum audire non pote-
rant nisi cum tristicia et merore
prius siquidem adhuc modice
erant fidei. auditis credendo.
Hodie ꝑo in xp̄o omia impleta
fuisse misteria. seqꝫ in nullo de-
ceptos sꝫ ꝑo dei filio. t̄ra celoqꝫ
potenti adhesisse s̄t certificati.
dum'q̄ a morte se resurrexisse in
ml'tis argumētis demōstrauerat
ſm p̄dicta. Videntibꝰ illis ele-
uatus est in celum. De q̄bus pro
2 gratia Aue maria B Ea q̄
dn̄s in terra ad omniū salutē se-
mel opatus est nascendo. paciē-
do. resurgendo. ascendēdo cor-
paliter. Hoc ip̄m in electoꝝ suo
rum cordibꝰ opatur ꝑ dies sin-
gulos spiritaliter. dum in eis su
aꝝ opationum merita innouat
atqꝫ fructꝰ. Nosqꝫ similia fa-
cit spiritalit̄ imitari Quos nisi
ↄtingat apph̄endere. nihil nobꝭ
ꝓderit omnis xp̄i actio passio ⁊
labor ꝓ nobis in assumpta car-
ne exhibitꝰ. Quāuis itaqꝫ dn̄s
ascendens in celum oibus dn̄et
sedens ad dextram patris. non
omnibꝰ ꝓdest sua ascensio. sicut
nec tunc oibus ꝓfuit iudeis in
hierusalē ↄsistentibꝰ. qm̄ nō om
nibꝰ innotuit. plurimis inuisa
fuit. Multū aūt suis contulit.
qm̄ videntibꝰ illis eleuatus est.
Ita et nunc illis solū p̄stat salu
tem. quibꝰ videntibꝰ ascendit.
illis veniet iterū blandus. sicut
viderunt ascendentē. ceteris ꝑo
iudex terribilis qui nō credunt
regnantē. Primo ergo recitet
historia ascensionis vt fides in
struatur. qm̄ eleuatꝰ est. Scd̄o
quid agentes ad locū a dn̄o pre
patum tendamꝰ. vt mores corri
gantur. qm̄ videntibꝰ illis ele-
uatꝰ est C Quo ad p̄mū sic
testat Luc. Act. j. Dn̄s noster
suis amicis se viuū prebuit post
passiōem suam et resurrectōꝫ in
multis argumentis ꝑ dies. 40.
appens eis. nō quidē ↄtinue cō
uersans cū eis. sicut duꝫ adhuc
mortali in corꝑe vitam agebat.
sed vicibus interpellatꝭ nō sine
causa. vt se nō ad vitā surrexisse
mortalē qualē p̄ꝰ habuit demō
straret. si cōtinuo vt p̄us cū eis
ↄuersatꝰ fuisset sꝫ ad vitā imor
talem ⁊ gloriosam ⁊c̄. Appuisse
itaqꝫ dn̄m post resurrectōꝫ scri
ptura canonica decē vicibꝰ ostē
dit. q̄nqꝫ in die resurrectōꝭ. die
octaua. ac deinde in piscatōne.
ac in monte galilee. vt Matth.
refert. Vide ad hᵒ lyrā Mat.
vlrio bene ad ꝓpositū. Pluribꝰ
etiā vicibꝰ appuisse credendꝰ est
Nā et paulꝰ. i. Cor. 15. Plusqꝫ
500. fratribꝰ appuisse. Itē iaco
bo. et sibi testatur. Nec oia tra
dit scriptura. sed que sufficiunt
ad fidem in nobis radicādum.
Hodierna quoqꝫ die bis appa
ruit ſm Lyrā sup lucā. Primū
in hierusalē recūbētibꝰ ac come

dētibus. xi. discipulis. vt dicit
Mar. vbi etiaꝫ exprobrauit in
credulitatē. i. tarditatē et duri
ciā cordis eoꝝ in credendo. quā
ostenderūt p̄usquā ipsi dn̄m iā
resurrexisse oculis corpalib⁹ vi-
dissent. ⁊ eo ꝙ his qui viderant
eū resurrexisse. angelis scꝫ ⁊ mu
lieribus nō crediderūt. cum tn̄
mund⁹ totus non visurus erat
xp̄m corpali spē. ⁊ nihilomi⁹ eoꝝ
testimonio creditur⁹ Ad quem
ꝯuertendū misit di. Ite in orbē
vniuersum et p̄dicate euangeliū
omni creature. i. omni nationi
gentiū. Qui crediderit ⁊ bapti
zat⁹ fuerit salu⁹ erit Qui vero
nō cre. ꝯdē. Addens signa secu
tura credentes in ecclesia p̄miti
ua corpaliter. ⁊ vniuersos vsqꝫ
in finē seculi spūaliter. credītos
inquā fide formata q̄ salutē pre
stat. Et cōuescens p̄cepit eis ab
hierosolimis ne discederēt. sed
expectarēt' pmissioꝫ pr̄is. missi-
onē scꝫ spūs pacliti. quā audistꝭ
inquit p os meū. scꝫ post cenam
nouissimā. vt hr̄ Jo. 15 ⁊. 16. di-
cens Vos aūt sedete in ciuitate
donec induami virtute ex alto.
p quā scꝫ eritis apti ad ꝯstanter
p̄dicandū omni creature euāge
liū meū. Interrogabant aūt eū
qui ꝯuenerāt discipuli. dicētes
Domine si in tempe hoc restitu
es regnum israel. dixit eis. Nō
est vestrum nosse tempa vel mo-
mētā que pater posuit in sua po
testate. Sed accipietis virtutē

superuenientis spiritus in vos. et
eritis mihi testes in hierusalem
⁊ in omni iudea et samaria. ⁊ vs
qꝫ ad vltimū terre. D Et
cum hec dixisset p̄cepit eis vt exi
rent d̄ ciuitate in montē oliueti
vt inde viderent eum ascenden-
tem in celum. Et hoc est qd̄ di-
cit Lucas vlt. Et eduxit inquit
eos foras in bethaniā id est ver
sus bethaniā. fm Nico. de lyra
qꝛ mons oliueti ad quem exiue-
runt est extra hierusalem in via
eundi ad bethaniā. et bethania
sita est ꝓpe montē oliueti Edux
it aūt non ꝯducendo eos. sed p
cipiendo vt exirent. Et postquā
p̄ceperat eis. vt dicit Lyra super
Lucā. disparuit ab eis. ipsi vero
fm p̄ceptum domini exeūtes ve
nerunt in mōtem oliuarum vbi
iterum apparuit eis. Et eleua-
tis manibus in celum vbi vole-
bat ascendere. recessit ab eis. p̄-
sentia corporali. apud quos tn̄
mansit presentia maiestatꝭ et fe
rebatur in celum. Nam viden-
tibus illis eleuat⁹ ē. et nubes su
scepit eum ab oculis eorum Ele
natus autem est et ferebatur in
celum. nō aliena sed propria vir
tute. nedum diuina sed ⁊ huma
na iam glorificata. per dotē agi
litatis. per quam glorificatum
corpus obedit spiritui quātum
ad localem motum. De quo la-
cius vide alibi Sic ergo assum
ptus est in celum ait. Mar. Et
sedet ad dexterā dei scilicet pa

tris. Hoc quomõ intelligi ha-
bet vide ꝑmone sequente. Apo-
stoli vero adorabant dominum
ascendentem q̃mdiu videre po
terant eum. Cũq3 intuerentur
in celum euntẽ illum. Ecce duo
viri. id est angeli in specie viroꝝ
in vestibus albis astiterunt iux
ta illos. et dixerũt. Uiri galilei
q̃d statis aspicientes in celũ hic
iesus qui assumptus est a vobis
in celũ sic veniet queadmodũ vi
distis euntẽ in celũ. Aug⁹ in ꝑmo
ne qui incipit. delectat aspicere.
Profectus inquit est desidera
bilis. nõ veniet vobis terribilis
Nubes in occursu. nubes in re
ditu. vulnera portabat. ipsa ite
rum reportabit. crucem retulit
cum triumpho. signũ filij homi
nis vobis appebit in celo. Sic
veniet in ipso corpe. in ipsa nu-
be. in ipsa veritate. vobis in a-
more. impijs in tremore. Beati
quibus vere dicitur. sic veniet
queadmodũ vidistis eũ euntem
in celum. Nunquid sic veniet o
culis peccatorum? Ipsa erit ve
ritas. sed non ipsa erit securitas
Et in alio ꝑmone idem. Sic ve
niet vna erit euectio. vna lectica
nubifera. vna species mansueta
vobis clarifica. sed peccatorib⁹
metuenda. Quibus auditis re
uersi sunt in hierusalem cũ gau-
dio magno. vt dicit Lucas ex
causis supradictis. a monte qui
vocatur oliueti. q̃ est iuxta hie
rusalẽ sabbati habẽs iter Et cũ
introissent in cenaculũ ascende
runt in supiora. vbi manebant
apostoli. xi. pseuerantes vnani
miter in orone. cũ mulieribus z
maria matre iesu. z fratrib⁹ ei⁹.
donec i eodem loco decima die
reciperent spm̃ sanctũ Hec breui
ter de hystoria. z tantũ de ꝑmo
E Uidentibus illis eleua
tus est Sed reuersur⁹ nõ equa
sorte omnibus Alijs nanq3 ve-
niet blandus. alijs terribilis Il
lis daturus benedictõem. istis
maledictõem. Sicut etiã ascen
dens quibusdã benedixit. alijs
maledixit. Benedixit apostolis
quib⁹ videntibus eleuatus est.
Uidentib⁹. non tam oculo cor
poris q̃m fidei et amoris. Qui
vero eum videre nolebant ascen
dentem in fidelitate cecati. aut
desiderijs terreni pulueris obte-
nebrati. hos maledixit. Qui in
quit nõ crediderit. fide scz for-
mata. ↄdemnabit. Ita vt vera
sit angelica pphecia. Sic veni-
et queadmodũ vidistis eũ eun-
tem in celum. nedum quantum
ad corporis veritatem. sed etiã
quantum ad iudicij executionẽ
Sicut ergo eum videbimus a-
scendentem fideliter et deside-
riose. veniet ad consolationem.
Non enim ait Augustin⁹ terre-
bit aduentus quos consolatur
eius ascensus Ita dedignanti-
bus eum videre ascendentem.

veniet ad ppetuam desolationē Nos ergo vt tunc videre merea mur blandum consolatorem. vi deamus hic fideliter ascenden tem. Neqz enim nobis ascen dit spiritaliter. si ascendentem non videmus diligenter.☞

f Sunt enim. vt beatus Bernar. ait sermone. 6. de resur rectione. Quibus nondum con ceptus est christus vt infideles. qui penitus christum non reci piunt. nullum locum in agro cor dis diuino semini prebent. ipsi scilicet fidei que est semen vite eterne. vt dicitur Johā. 3. Qui credit in filiū habet vitam eter nam. in semine scilicet. habitu s rus eam etiam postmodum in fructu. Sunt quibus non dum natus est. vt fideles supbi Nam dominus vt nasceretur se ipsum exinaniuit formam serui accipiens. ad Philipē. 2. Quo modo ergo dei humilitas i sup bo homine nasci potest. Nam que pticipatio iusticie cū iniqui tate. 2. Corinth. 6. et ita queĉo nentio humilitatis et superbie? Non potest qui adhuc toto ter renis honoribus et diuicijs in hiat dicere. Paruulus nat⁹ est nobis. in quo puritatis xpi nul la manent vestigia. Sunt q̄ bus christus nōdum passus est. qui penitentie labores fugiunt. in sordidis volutantur delicijs nō volentes carnem suam vel in minimo ieiunijs. abstinentijs. vigilijs. disciplinis. et similibus perturbare. Qui deniqz perse cutiones metuunt. et mortem ti ment vsqz adeo. vt pro hijs vi tandis parati sint a iusticia de clinare. et viam vite que christ⁹ est relinquere. qua si christus la bores sustinendo et mortem mo riendo non vicerit. Quomodo eni illis passus est christ⁹ in qui bus nondum hec vox petri con ualuit. Christus passus est pro nobis vobis relinquens exem plum vt sequamini vestigia ei⁹. pma. Petri. 2.☞ Sunt quibus dominus nondum re surrexit. qui laboribus siue cor poralib⁹ siue spiritualibus sub duntur. vitam exterius peniten cium agentes. in vigilijs mul tis. in fame. siti. nuditate. pau pertate. orationibus. discipli nis. persecutionibus. ceterisqz laboribus. sed non sua sponte. magis autem metu aut gehen ne aut corporalis pene. pudo re. aut necessitate. In omnibus tediosi. in omnibus tristes nul la consolatione erecti. cum mur mure mentis et deiectione pro pe desparata incedentes angu stiati. Illi si cōmunicant passi onibus christi laborando. Nō tamen resurrectioni. Non enim in eis viuit christ⁹. qz nō amore xpi qui vita est anime aguntur. Nam caritas xpi. oia suffert sp

paciens est. benigna. non emula
tur. congaudet semper veritati.
.i. Corinth. iz. Hinc hortatur
petr⁹. ꝯmunicātes christi passi/
onibus gaudete. ☞ B
Sunt et quib⁹ christus etiā si
resurrexit non tamen ascendit.
Qui domino q̄dem fuiunt ꝛ in
certis obfuantijs laborant etiā
sponte ꝛ patiēter. letantur in do
mino bn̄dicētes. sed q̄mdiu eis
benefecerit. q̄mdiu tpalibus ab
undant. q̄mdiu etiā interiori q̄
dam dulcedine ad hec trahunt
q̄mdiu delectatōe mētis ad hec
pelluntur. In hijs quiescunt. in
his finem ꝯstituunt dicentes cū
petro. Domine bonum est nos
hic esse. faciamus tria taberna/
cula ꝛc̄. Sz sic sup can. Rich.
ait. c. 6. q̄diu durat hec dulce/
do. durat ꝛ dilectio. Sz i bois
istis nō ꝯgnoscit amicus. subla
tis aūt dei beneficijs statim per
impacientiā cadunt in murmu/
ra. et cessant ab omni eo q̄d pus
grati dn̄o inpenderūt. De illis
ꝓpheta cum de petōrib⁹ ageret
ait. aīa eius in vita ipsi⁹ benedi
cetur. Cōfitebitur tibi cum be/
nefeceris ei. Sed nō sic itur ad
astra. Non enim hec sufficiunt
ad salutem. Non enim isti dili/
gunt deum amore casto. sed ma
gis amore quodam meretricio.
vt Hugo de arra anime loquit.
quia munera dantis plus q̄ di/
ligentis affectum. nō deum sup

omia sed super deum sua amāt
munera Ideo de illis vbi supra
Propheta ostēdens quis finis
huius amoris mercenarij. Cum
dixerat. Confitebitur tibi cum
benefeceris ei. addit Introibit
vsq3 in progenies patrum suoꝝ
et vsq3 in eternum non videbit
lumen. Q si ita est de his vlti/
mis. qui licet mercenario amore
tm̄ diligunt deum. Quid dep
oribus q̄ omnino nec diligunt
H Quid ergo? Agendum
nobis est omimodis. vt is (qui
nobis cōceptus est christus. na/
tus. passus. q̄ et resurrexit.) eti
am in celum ascendat Ascendit
aūt nobis. si illum videm⁹ dum
tollit a nobis. Vident autem
christum ascendentem. qui dili
genter meditantes considerant
hunc qui ascendit fore christum
iesum. Christum. id est vnctum
super substātiali deitate et deū
verum. Jesum. id est saluatore.
qui sicut nos in terris sui san/
guinis precio redemit. ita in ce/
lum ascendens locum vt ipse p
misit preparat nobis eterne bea
titudinis. vt vbi ipse est illic et
nos simus. non quidem separa/
ti sed beatitudinis participatō
ne vnus cum eo spiritus effecti.
Vident quoq3 ascendētem
christum. fm Bern. fmone. 3.
de ascen. Qui cogitant quomō
eos orphanos reliquit. q̄ pegri/
ni et aduenī sint super terram. q̄

tam diu fetulenti corporis hor-
rido carceri tenentur. et nõ sunt
cum christo Hec enim medi-
tantes nedum videmus sed et se
quimur ascendẽtem dominum
nunc passibus fidei et deuotio
nis. Erit exhinc. cum domino
occurremus venienti ad iudici-
um sine difficultate volatu cor-
poris. per aera secum ascensuri.
beatificandi in vtroqz. ☞
I Primum nanqz meditan-
do afficiemur ad celestia. incale
scimus in amore dei. Quis eñ
in dei amore non igniretur. qui
attenta meditatione hunc esse
bonum summũ cognoscit. oẽm
amabilitatis rationẽ in se supra
omnem comprehensionem conclu
dentem. Quã considerans pro
pheta in cõmunem laudis con-
fessionem hortatur. quasi nulla
singularis laus sufficeret. Con-
fitemini domino quoniã bonus
quoniã in seculum misericordia
eius. Quis non toto desiderio
in supnas illas inardesceret de-
lectationes attente considera-
tas. que omnem cogitatiõis no
stre mensuram excedunt. Felix
inquit Bern. smo. 4. Cuius me
ditatio in conspectu domini sp
est. qui in corde suo delectatio-
nes dextere domini vsqz in fi-
nem sedula cogitatione reuol-
uit. Quid enim illi graue pote-
rit videri. qui semper mente per
tractat. q nõ sunt condigne pas
siones huius temporis ad futu-
ram gloriam que reuelabitur in
nobis. Quid concupiscere pote
rit in seculo nequã. cuius oculus
videt semp bona domini in ter-
ra viuentium. semper videt pre-
mia eterna. Et beatus Grego.
omelia. 37. Si consideremus
fratres carissimi que et quanta
nobis pmittuntur in celis. vile
scunt animo omnia que sunt in
terris. Terrena nanqz substãtia
superne felicitati compata pon
dus est nõ subsidium. temporal
vita mors potius dicenda est. p
pter quotidianos corruptionis
defectus q̃z vita. Potest hoc
ostendi compando omnia psen-
tis vite ↄcupiscibilia ad eterna.
honorem. voluptatem. diuicias
potentiam. corporis sanitatem.
fortitudinẽ. agilitatem. pulcri-
tudinem etc̃ hmõi ad similia in
patria. scientiam. prudentiam.
amorem terrenorum. ad visio-
nem patrie et fruitionem etc̃.
K Secundum meditan-
do scilicet peregrinatõis nostre
pericula etc. non tenebunt nos
desideria. et misera huius vite
oblectamenta. vbi vt Bernar.
ait smone. 6. huius festi. Mali-
cie plurimũ. sapientie modicum
fidelitatis nihil. omnia lubrica
operta tenebris. obsessa laqueis
Ubi piclitantur anime. affligi
tur spiritus. oĩa vanitas. tran
seunt vniuersa. constant solidi-

tate nulla. Turpe autem est diligere fm Greg. omel. 3. quod cõstat citi⁹ perire Ideo ab eis nos reuocare cupiens. petrus nos peregrinationis nostre admonet. Obsecro vos inquit tanq̃ aduenas et peregrinos abstinere a carnalibus desiderijs que militant aduersus animã. j. Pet. 2. Peregrinus siquidẽ ait Bern. fmo. 6. de. 40. via regia incedit non declinat ad dexteram neq3 sinistram. Et si forte iurgantes viderit non attendit. si nubentes aut choros ducentes aut aliud quodlibet facientes. nihilominus transit. quia peregrin⁹ est. et non pertinet ad eum de talibus Ad patriam suspirat. Ad patriam tendit. victum et vestitum habens non vult alijs onerari Beatus plane qui suam sic agnoscit et deplorat incolatum. dicẽs. illud Prophete Quoniã aduena ego sum apud te. et peregrinus. sicut omnes patres mei. Hec Ber. Qui ita vident meditando. et ad visa suspirant desiderio. sapientes que sursum sunt non que super terram. hijs ascendit domin⁹. hijs ascendit iesus christus. ☞ L Ad quod etiam Augustin⁹ fmone. qui incipit. Glorificatio domi nostri hortatur dicens. Hodie dominus iesus christus ascendit in celum. ascendat cum illo et cor nostrũ. Sicut em̃ ille ascendit nec recessit a nobis. sic et nos cum illo iam simus. quãuis nondum in corpore nostro factum sit quod promittitur nobis. In hoc. ipsi interim roboremur. in hoc votis omnibus estuemus. Hoc meditemur in terris. quo cõputemur in celis. Tunc exituri carnis mortalitatem nunc exuamus animi vetustatem. Facile leuabitur corpus in alta polorum. si non premat spiritum sarcina peccator. Hec visio ascendentis est. que nos ascendenti vnit. et spiritũ eius meretur duplicatum. sicut olim de Heliseo legitur et Helya. 4. Regum. 2. Sciens nanq3 Helizeus quia Helias domin⁹ suus ab eo tollendus fuerat in celum. Oro inquit domine. vt fiat spiritus tuus duplex in me. Nimirum duplicari ei spiritum oportebat. vt magistri abeuntis absentiã grã duplicata suppleret. Unde et helias ad eum. si videris inquit quando tollar a te. fiet quod petisti. Duplicauit enim spiritum visio abeuntis. cum euidenter raptus in celum. vniuersa eius desideria pariter secum tulit. vt inciperet ipse quoq3 iam sapere que sursum sunt. non que super terram Duplicauit spiritum visio abeuntis. vt intellectui spiritali. spiritalis iũgeret affectus. Quem nobis spiritum duplicatum mittere dignetur desuper.

qui ascendens in altum dedit dona hominibus Jesus christ⁹ domin⁹ noster. cum patre et eodem spiritu deus vnus sup omnia benedictus in secula seculorum Amen.

In die ascensionis domini Sermo. II. In ordine. XXX.

Assumptus est in celum. sedet ad dexteram dei patris. Mar. vltio A Gaudia dominice resurrectiōis nobis hodierna festiuitas non terminat sed adauget. In qua dñs noster iesus christ⁹. postquā resurrectionis sue gloriam in multis manifestisqꝫ documentis. multorū per hos. 40. dies declarauit aspectibus. triumphū victorie quem reportarat a mortuis. hodierna die intulit celis. Sic ergo in solēnitate paschali resurrectio dñi nobis fuit causa letādi. ita ascensio eius in celum. p̄sentium nobis est materia gaudiorum. Et merito hodie totis letari oportet cordibus. quo beati apostoli vt Leo ait in sermone presentis festiuitatis qui tot miraculis ꝯfirmati. tot sermonib⁹ eruditi. atrocitatem tm̄ dominice passiōis expauerant. et veritatē resurrectōis eius nō sine hesitatōne susceperunt. tm̄ de ascensiōe domini ꝑfecerunt vt quidquid illis p̄us intulerat metū. verteretur in gaudium. Totam em̄ ꝯtemplatōem animi in diuinitatē ad dextram patris cōsedentis erexerant. Nec iam corpee visionis tardabant̄ obiecto. quo minus in id aciem mentis intenderent. quod nec a patre descendendo abfuerat. nec a discipulis ascendēdo recesserat Hodie siquidē filius hominis dei filius excellētius sacratius qꝫ innotuit. cum in paterne maiestatis gloriam se recepit. et ineffabili modo cepit esse diuinitate p̄sentior. qui factus est hūanitate longinquior. Ideoqꝫ miro modo nō eos vt p̄us mestos reliquit. sed gaudio cumulauit. Dicente luca. Et factum est cū bene e. f. in. c. et ipsi adorantes regressi sunt in hierusalē cū gaudio magno cum in ꝯspectu sancte multitudinis. supra omniū creaturaꝝ celestiū dignitatem. humani generis natura cōscenderet. ac illius glorie sociaretur ithrono. cui⁹ nat̄e copulat̄ in filio. Dū hodierno die vidētib⁹ discipul'. fili⁹ ip̄e assumpt⁹ ē ꝛc.

B Assumpt⁹ est ꝛc. In hodierna dominice ascensionis solennitate. dignum est nos magnis gratiarumactiōibus saluatori nostro respōdere. Qm̄ p eā nr̄a infirmitas longe felici⁹ reparata est. q̄ȝ olim in p̄mo parente cecidit Xp̄i nanqꝫ ascensio. nr̄a est ꝑuectio. ait Leo s̄mōe de ascensione. qui incipit. post beatam.

Et quo processit gloria capitis. eo spes vocatur et corpis. Seq̄tur. Hodie em̄ nō solum padisi possessores firmati sumus. sed etiam celorū in christo supna penetrauimus. ampliora adepti p ineffabilem christi gratiam. q̄z per dyaboli amiseram⁹ inuidiā Nam quos virulentus inimic⁹ p̄mi habitaculi felicitate deiecit. eos sibi concorpatos dei filius ad patris dextrā collocauit.

Uerum cum dominicā ascensionem celebram⁹. sextum articulū quē apostoli de humanitate christi ediderant tractamus. qui est. Ascendit in celum. sedet ad dextram patris. Quē vt clarius credentes intelligam⁹. Primo de eius ascensione Secūdo de sessione ad dextrā patris sermo p̄sens erit.

·1· ¶ Quantū ad primū. Cū pfitemur christū dominū nostrū. 40. resurrectiōis sue die. hoc est hodie sup omēs celos ascendisse congruit intelligere. s̄m quā naturam ascensio attribuatur christo Et qua virtute quo ad primū. Nouim⁹ autē in christo duas fore naturas. Diuinam scz et humanam. Diuinam s̄m quam eternaliter vnum est cum patre ⁊ spū̄sancto Ubiq̄z est incircumscriptus. illocalis. incomp̄hensibilis. omia tenet. omnia implet. omnia complectitur. omnia superexcedit. vt dicit Gregori⁹ omelia. 8. in ezechie. Humanā vero quā ex tempore sumpsit ex virgine. que creatura est circumscripta. In certo loco existens. ad alium locum localiter mobilis. licet nature immobili ypostatice sit vnita. Ex quo etiam hoc relucet. q̄ licet christus sit vbiq̄z ⁊ etern⁹. tamen natura humana in christo tempalis est ⁊ non replet omnem locum. quoniā s̄m Ambro. libro. 1. de s̄s. In omnibus ⁊ vbiq̄z esse. diuinitatis et dominationis est pprium. Cum autē ascensio motum quendā importet ad alium locum altiorem vel dignitatem. s̄m Tho. in. 3. pte. q. 57. arti. 2. Manifestū est q̄ nō diuinā ascēdere nata potest quo ad locum. quia illocalis et vbiq̄z est Nec quo ad dignitatem. tū quia nihil diuinitate altius. tū quia simplex est ac inuariabilis Apud quē non est transmutatio nec vicissitudinis obumbratio. Jacobi. i. Quapropter ipsa ascensio tantū conuenit christo s̄m naturā humanā. tamq̄z s̄m illud qd̄ ascendēdo subuectū est a p̄ris. ⁊ collocatū ad dextram p̄ris Quāuis ei attribuat etiā s̄m naturā diuinā. tamq̄z s̄m illud qd̄ ascensiōz hmōi p̄ncipalr̄ effecit. quō dt Aug⁹. in s̄. de as. De nr̄o fuit q̄ fili⁹ pepēdit i cruce. De suo aūt q̄ ascendit. Et iō articul⁹ ille inter illos qui ad humanitatē ptinent ɔputat. ¶ Sz forte occurrit alicui scptā. Jo. 3. Nēo as. in ce. ni. q̄ d. d ce.

Et iter Ephe. 4. Qui descen-
dit ipse est qui ascendit sup o. c.
vt a. o. Glo. donis suis. Nunc
aūt xp̄c nō descendit fm naturā
humanā. que ante hodiernū di
em nūq̄z fuit in celo. quare neq̄z
fm illā ascendit in celū Sed fa
cile soluit hec q̄stio. si verba scri
pture diligenti⁹ attendant Ne
q̄z em̄ scriptura dicit. Nemo a-
scendit in celū nisi fm id fm qđ
descendit de celo. sed nemo ascē
dit in celū nisi qui descendit. sic
nō dicit apl's. Natura diuina
que descēdit d̄ celo ipsa est quo
ascendit. sed q̄ descendit ipse q̄
ascendit. Nō idemptitatē natu
re. s3 p̄sone vnitatē clare fcans
Xp̄c siquidem nō due p̄sone sic
nestori⁹ heretic⁹ mentit⁹ est. sed
vna tm̄ est subsistens in duab⁹
natur3. fm Damas. Et hec p̄so-
na xp̄i licet eterna sit. facta tñ ē
homo ex tp̄e eadem que de⁹ est.
Propter qđ xp̄c sicut vere ꝛ na-
turaliter de⁹. est filius p̄ris dei.
ita v̄e ꝛ natural'r hō fili⁹ est vir
ginis matris. etern⁹ ꝛ tempalis
passibilis ꝛ impassibilis. idē vti
q̄z xp̄c sed nō fm idē. q2 fm diui
nitatē deus. fm humanitatē hō
Ita eadē p̄sona ē q̄ ascēdit ꝛ de
scendit. sicut Aug⁹ ait li. de sim
bolo. Quis est q̄ descendit? de⁹
Quis est qui ascendit Idē ipse
deus homo. Ver nō fm idē. q2
xp̄c descendit fm diuinā. ascen-
dit aūt fm hūanā naturā Et
q̄uo descēdit fm diuinā que im

mobilis est? Non localis fuit il
le descensus. sed fm exinanitō3
qui cū in forma dei esset. formā
serui accepit Sicut em̄ dr̄ exina
nitus. nō q̄ suā amitteret pleni-
tudinē. sed q2 nostrā p̄uitatē su
scepit Ita de celo descēdisse dr̄.
non quia celū deseruit. sed q2 in
vnitatem p̄sone naturā terrenā
suscepit. Q̄uo p̄nceps de sua di
gnitate descēdere dr̄. si alicui po
pulari ꝯiugio sociatur. fm hūa
nam v̄o hodie localiter ascēdit
in celum. ꝛ terrā deseruit. cui vi-
sibilem p̄sentiā subtraxit. Licet
in sacramēto eucaristie in finem
vsq̄z p̄mansur⁹ hic inuisibilit' p-
māsit E Ascendit aūt dn̄s
in celum. nō subuect⁹ ab alio. s3
sua p̄pria virtute Virtute d ico
tam diuina q̄z hūana. Diuina q̄
dem que est p̄ncipale agēs ꝛ mo
uens in omni positiua actiōe. sic
Joh. ait. Oia p ip̄m facta sunt
et Ro. xi. Per ip̄m et cū ipso et
in ipso sunt omnia. et Actuū.
17. dr̄ paulus. In ipso viuimus
mouemur ꝛ sumus. Hec autem
diuina virtus p̄pria est xp̄i. imo
ipse xp̄c idemptice. Quecūq̄z g
xp̄c in carne egit in q̄buscūq̄z mi
raculis. p̄pria virtute effecit. de
hoc Greg. ome. 29. Redemptor
noster nō curru. nō angelis sub-
leuat⁹ legit'. q2 is qui fecerat oia
nimirū sup oia. sua virtute fere
batur Illuc etem̄ reuertebatur
vbi erat. Et inde redibat vbi re
manebat. Quia cū p hūanitatē

ascenderet in celum. p diuinita
tem suam z terrã piter ɔtinebat
et celum Ascendit quoqꝫ ppa
virtute humana glorificata Cꝰ
dos vna est agilitas. sicut dicit
Sap. 2. Sicut scintille in arũ
dineto discurrent. p hanc q̃dẽ
dotem corpꝰ glorificatũ pfecte
subest aie. rõne cuiꝰ aia poterit
ipm mouere ad oẽm differentiã
positõis. ad quãcũqꝫ distantiã
z qua voluerit agilitate. sic ait
Augꝰ. 22. de ciui. dei c. vlt. Ubi
volet spũs. ibi ptinus erit corpꝰ
f Sꝫ forte mouere posset
qꝛ lucas ait Act. i. Eleuatus est
z nubes suscepit eum Et iterꝫ de
scribit angelos affuisse z aplos
allocutos fuisse. Uñ videtur ꝙ
misterio nubis z angeloꝝ subue
ctus sit Sꝫ nihil h pdictꝭ ɔtra
riat Eleuatꝰ quidẽ est xpc nõ ab
alio sꝫ a seipo. cuiꝰ nutu oĩa alia
subsistunt Assumptus est a pr̃e.
cuiꝰ ꝟtus nõ est alia a ꝟtute xpi
sed eadẽ Nubes ꝟo illa q̃ ascen
dentẽ dñm ab ocul' suscepit di
scipuloꝝ. nõ ãminiculũ xpo pbu
it. sic dt Tho. sꝫ in signũ appuit
deitatꝭ Sic gloria dei israel ap
paruit sup tabernaculũ in nube
Et in transfiguratõe in testimo
niũ deitatꝭ nubes lucida obum
brauit eũ Et vox de nube. Hic
est filiꝰ meꝰ dilectꝰ in quo mihi
b. cõ. ipsum audite Math. 17.
Ita etiam nec angeli ipm suble
uasse dicunt. sed post ascensionẽ
astitisse discipulis. Non tamen

defuerunt angeli Non quidem
subuehentes. sed suo impio ob
temperantes Et vt vere pbaretur
deus. cui semp angelicꝰ subycit
famulatus. De quo Leo p. huiꝰ
festi ait. Nec posset ambigi oĩa
illi subiecta esse. cui ab ipso cor
poree natiuitatis exordio famu
latus seruiuisset angelicus Si
cut eñ ɔcipiẽdũ xpm de spũsan
cto beate marie angelus nuncia
uit. sic et editum de virgine vox
celestium pastoribꝰ cecinit. Am
bulãti in carne accedẽtes angeli
ministrabãt Agonizantẽqꝫ cõ
fortabant. Et sicut resurrexisse
eum a mortuis supnoꝝ nuncioꝝ
testimonia pma docuert. sic ad
iudicandũ mundũ in ipsa carne
venturum angeloꝝ officia decla
rarunt. vt intelligeremꝰ quante
potestatis affuture sint cum iu
dicaturo. cui tante ministrarũt
etiam iudicando. Et q̃d
mirum ꝙ ppria virtute christus
ascendit. cuius gr̃a resuscitata
gloriosa corpora sanctoꝝ. p do
tem agilitatis virtute ppria ad
iudicium in occursum domino
subleuabũtur in aera. et post iu
dicium in celi empirei culmina
Et quãuis etiam sic deferentur
ab angelis. vt vult glo. i. Thes.
4. Non tamẽ hoc fiet propter
indigentiam. sed ad reuerentiã
designandam. que corporibus
gloriosis ab angelis et ab omni
bus creaturꝭ deferetur. vt vult
Thomas et Scotus in quarto

Sic ergo patet p̄mum. videlicz ſm quā naturam chriſtus aſcen dit et qua virtute.

Nunc quo ad ſecundū reſtat videre. quo aſcenderit. et quare Aſcendit autem ad dextram di patrꝫ. in qua et ſedere eum affir mat euangeliſtā. Intelligitur autem patris dextra. vel gloriā diuinitatis. vt vult Damaſcen⁹ in ſuo. 3. dicens. Non localem patris dextram. dicimus. Qua liter enim qui incircumſcripti bilis eſt localem adipiſceretur dextram? Dextram autē patris dicim⁹ gloriam et honorem dei tatis. Vel nomine dextre accipi tur pociora bona patrꝫ. que ſūt beatitudo ipſa. ſcilicet ad viſio nem et fruitionem ſummā natu re create poſſibilē. Unde in pš. Delectatōnes in dextera tua vſ qꝫ in finem. Et beatus Aug⁹. in ſmone de ſymbolo. Credite chriſtū ſedere ad dextrā patrꝫ. Beat⁹ em̄ eſt. et ipſius btitu di nis nomen eſt dextra patrꝫ. Uel tercio intelligitur iudiciaria po teſtas. vnde Aug⁹ in alio ſmōe de ſimbo. Ipam dexteram intel ligite poteſtatem quā accepit il le homo ſuſceptus a deo. vt ve niat iudicaturus. qui prius ve nerat iudicandus. Sedere autem quiſcere eſt vel habitare De p̄mo dicitur Luce. 24. Se dete in ciuitate donec induami virtute ex alto. Sedere id eſt q̄ eſcite. De ſecundo dicit Aug⁹. in ſmone de ſimbolo. Sedere ha bitare intelligite. quomodo di cimus de quocūqꝫ homine. In illa patria ſedit per tres annos. Chriſtus itaqꝫ ſm vtramqꝫ naturam ſedet ad dex teram patris. Secundum di uinam quidem ſedet ad dexte ram vel verius in dextera patris ſm equalitatē. quia eius cū pa tre manet eternaliter ꝛ incōmu tabiliter vna deitas. equalis be atitudo ꝛ gloria. ꝛ coeterna ma ieſtas iudiciarie poteſtatis.

Sicut in ſymbolo athanaſij in nuitur Patris et filij ꝛ ſpūſſan cti v. e. d. e. g. c. maieſtas. Se cūdum humanitatē vero ſedet ad dextrā p̄ris. nō ſm eq̄litatē ſed acceſſum quendā excellentē ſup oēs creaturas (Ad) ſiquidē ppoſitō tranſitiua eſt impta ns acceſſum. Xp̄c āt ad honorē dei tatis. ſm nām hūanā ad btitu dinē p̄ris ac iudiciariā ptātem ppinquus accedit ſup oēs creatu ras. ſm grām duplicē ꝛ gloriam Scdm graꝫ pſonal' vniōꝫ. que ſingl'arit ꝯueit hūanitati xp̄i. ꝛ nulli alij creature. ſm grām ho bitualē q̄ eſt grā vniōꝫ ſpūalis. qꝛ illa. cum angelis ꝛ ceteris ho mibus data ſit ad menſurā. ſoli aīe xp̄i dat⁹ ē ſpūs n̄ ad mēſurā Jo. 3. qm̄ de plenitudīe ei⁹ acce pim⁹ oēs graꝫ p grā Jo. i. Jōqꝫ grā illa hitualis vt i xp̄o dr grā capitis. cui⁹ eſt influere in cetera corpis membra. Non enim niſi

per xp̄m grām accepit quisq̄ʒ homini eam accepit. Et q̄ꝛ grām cum ceteris carismatibꝰ donoꝝ sup omēs creaturas accepit aīa xp̄i. Nihil dubiū qui et btitudinis gloria sup omēs est eleuata Quāuis eñ xp̄m ſm hūanā naturā deus pater paulominꝰ minorauit ab angelis. quantū ad pfectōem essentialē hūanitatis. tñ vt pphetā ait. Gloria ⁊ honore coronauit eū. et ꝯstituit eū sup oīa opa manuū suaꝝ. i. oēs creaturas Et omīa subiecit sub pedibus eiꝰ. dando ei scʒ excellentissimā iudiciariā ptātem. q̄ cōicari pōt creature Ideo dꝛ iudicare subantētice excellentissime. vt declarat Sco. in 4. dis. 48. q. j. Et in oībus sedet. quia nihil hoꝝ ab eo potest auferri.

☞ J Sed forte dicꝫ. q̄uo ascendendo sedet ad dextrā patris moꝫ dictis. cū ea que dicta sunt. ſm diuinitatē ꝯueniāt xº ab eterno. ſm hūanitatē xͦo āpº instāti ꝯceptōꝫ. sic dt mgr. li. 3. dis. j8. Ab ipa ꝯceptione tanta plenitudo spūalium carismatū in eo fuit. ꝙ eis pficere non potuit. et ideo melioꝛ ipsa aīa fieri nō potuit. Sed ad illud plane dicit̃. dñm in ascensione sua ad dextrā patris ſm hoiem ꝯsedisse. ſm illū tropū creberrimū in scriptura. quo dꝛ res fieri qñ innotescit. qd̄ xͦo fuit ante passionē. p resurrectōꝫ eius et ascensionem in euidenti positū est. vt scirent hoies et demones. Hoc eodem tropo dñs vsus est. etiā post resurrectōꝫ dicēs. Data est mihi omis ptās in celo ⁊ in t̃ra. Mar. vltio. Nō ꝙ tūc pmo accepit. sed quā ante habebat tūc manifestata est ptās. Hec mḡr. Uerū aliquā extrinsicā hodie ꝯsecutus est dignitatē. qm̄ sicut omnē creaturā excedit humanitas xp̄i meritis. btitudine. ac dignitate. sic hodie in supmū locū celestis hierusalē localiter ascēdit. qm̄ vt dt Tho. in. 3. p. q. 57. ar. 4. quanto corpa pfectiꝰ pticipant bonitatē diuinā. tanto sunt supioꝛa corpali oꝛdine. qui est oꝛdo localis. Sicut videmꝰ in elemētis. ꝙ magis spūalia sunt supioꝛa Uñ q̄ꝛ corpus xp̄i glorioſum. magis oībus corpibus ad diuinam bonitatē accessit. ideo sup omēs est eleuatū Sicut ips̄ dꝛ. Eleuata ē mag. t. s. c. Et glo. sup illud Ephe. 4 Ascendens xp̄c in altū. dicit loco ⁊ dignitate.

☞ K Ecce ad celū dñm ascendisse audiuiꝰ hoc fuemꝰ in meditatiōe quod credimus. Et si adhuc hic tenemur in infirmitate corpis. seq̄mur tñ cum passibus amoris. ⁊ vt Leo ait. Liberos coꝛdis oculos ad illā altitudinē in qua xpͦ est erigamus. sursum vocatos aīos. terrena desideria nō deprimant. Ad eterna p̄electos. peritura nō p̄occupent. Uiā veritatis ingressos. fallaces illecebre non

retardent Sed ităa fidelibus hec tpa pcurrantur. vt pegrina ri in hac mundi valle se cognoscant In qua si cōmoda blandiunt. nō amplectēdā sunt neqter sed transeūda sunt fortiter Pēsantes diligenter. vt Greg. hortatur. qz is qui placid⁹ ascēdit terribilis redibit Et quidquid nobis cū mansuetudine pcepit. cū districtōe exiget Nemo ġ indulta pnie tpa puipendat Neō curā sui dum valet agere negligat. quatin⁹ dum hic in suis preceptis deuoti inuenimur. ipm q in celos ascendens suos discipulos n̄ ɔtristauit sz letificauit. sic venientē nō iratum. sed māsuetum iudicē cum gaudio suscipe mereamur. Qđ ipse nobis ɔcedere dignet qui cū pr̄e z ſſ. vi. et reg. de. p omia secula. se. Amen.

Quare ascēderit fmo seqns declarabit.

In festo ascensionis domini Sermo. III. In ordine XXXI.

Dominus postquā locut⁹ est eis assumptus est in celum. Mar. 16. A

Sacramētū nostre salutis quā precio sanguis sui vniuersitatis cōditor estimauit. vt ait Leo in fmone hui⁹ festi. a die corpalis ortus vsqz ad exitū passiōis per dispensatōz humilitatꝫ impletū est. Licz multa etiā in forma serui diuinitatꝫ signa radiauerint Glorificatio aūt eiusdē dn̄i nostri iesu xpi resurgen⁹ z ascendēdo ɔpleta est. Resurrectōz vero ipsi⁹ paschali festiuitate celebrauim⁹. Ascensiōem hodie celebramus. Festus nobis dies vterqz qz vterqz nobis magni bn̄ficij causa extitit. Qm̄ iđo surrexit. vt nobis exemplū resurrectōnis ostēderet. z iđo ascendit vt nos desup ptegeret Habem⁹ ġ deū z saluatorem nr̄m. pus pendens in ligno. nunc sedentem in celo. Preciū nostz dedit cū penderet in ligno. Colligit qđ emit dum sedet in celo. Totū ergo nobis pficit. et qđ in carnis assumpta infirmitate seminauit. et qđ nūc gloriosus ascendens metēdo in celū colligit. Qđ ipse i eo pulcre figurauit. dum iam ascensur⁹ in celū multꝫ sermōib⁹ corda suoz discipuloz q̄s relictur⁹ erat in⁹struxit. et quasi semē vite largi⁹ sparsit vt ɔtinuo eleuat⁹ ad pātris dextrā. semis sui fructū in celestis glorie collecturū horrea se signaret. Expletis enī oibus que euāgelice p̄dicatiōi et noui testamenti misterijs ɔgruebant q̄dragesimo resurrectōis sue die quā hodie colim⁹. Videntibus discipulis eleuat⁹ est. fm thematis verbū. Postquā dn̄s locut⁹ est eis B Posset alicui fen sui hūano videri. nobis longe vtilius fuisse. si dn̄s ex mortuis resurgens nobiscū manēs in ter

ris corporaliter ɔuersatus fuisset.
vt sic sua corporali pñtia ɔtra oẽs
aduersitates ɔsolaremur. ⁊ sua
ineffabili doctrina ɔ emergentes
hereses et errores circa fidẽ do
ceremur. Ob has em̃ causas. di
scipuli dñi suũ recessum sine tri
sticia et merore nõ poterant au/
dire. teste dño q̇ ait. Uado ad
eũ q̇ misit me sed qꝛ hec locutus
sum vobis tristi. ⁊c. Sed sic
cogitantiũ error appebit. ostẽso
qꝫ ɔgruũ fuit dñm corporaliter a/
scendere in celũ. Hui⁹ aũt ɔgrui
tatis duplices assignari possũt
rõnes. quedã ex pte xpi ascendẽ
tis. quedã ex pte homis p⁹ xpm
venire cupientis. Ex pte xpi
ascendentis ɔgruũ fuit vt pba/
ta resurrectiõis veritate in dieb⁹
40. in multis signis apparens.
Act. j. Ipsa die. 40. ſm corpus
suũ iam glorificatũ ascenderet
in celum qdruplici rõne. Prima
sumit̃ ex pte corpis ſm se. Alie
tres ſm hitudinẽ xpi ad nos.

Ex pte itaqꝫ corpis glificati
ɔgrue ascendit xpc. vt loc⁹ ppor
tionaret̃ locato. Duplici aũt re
spectu loc⁹ celorũ supm⁹ ɔgruit
xpi corpi glificato. Pzio qꝛ ſm
s. tho. in. 3. p. q. 57. ar. 1. Per re
surrectõẽ vitã incorruptibilẽ et
imortalẽ inchoauit. Loc⁹ aũt in q̃
nos hitã⁹ loc⁹ est gñatõis ⁊ corru
ptõnis. sꝫ celũ loc⁹ est incorrup
tõis. iõ ille ɔgruebat corpi xpi iã
p dona glie incorruptibili. Se
cũdo loc⁹ supior ɔgruit locato

digniori. qꝛ supioritas loci ar/
guit ei⁹ dignitatẽ. Corp⁹ aũt xpi
ppt glie excellentiã q̃ refulget
sup oia alia corpa (etiã gliosa)
digni⁹ est oi corpe. Et ppter ipo
staticã vniõẽ excedit dignitate
oẽm spm̃. ⁊ vlr oẽm creaturã vt
idẽ dt vbi s̃ ar. 5. Iõ sic ascẽdit
sup oẽs celos corpales ſm corp⁹
quo ad pmũ. Ita etiã ſm id cor
pus ascendit sup oẽs celos spiri
tales. i. angelos ⁊ btõs. quo ad
scdm. ⁊ hẽ qd dt apls ad Ephe.
4. Qui descẽdit ipe est q̇ ascen/
dit sup omẽs celos. de h Leo in
s. q̇ incipit Sacrm dilectis. ita
dt. Natura nr̃e hũilitatis in x⁹
sup oẽm celi miliciã. sup oẽs or/
dines angelorũ. ⁊ vltra cũctarũ
altitudinem ptãtum ad dei pa/
tris est profecta ɔsessũ. Ut illius
grẽ sociaret̃ in throno. cui⁹ nãe
copulat̃ in filio. E Fuit etiã
ɔgruũ xpo ascendere in celũ ſm
hitudinẽ ei⁹ ad nos triplici rõe.
Prio q̇dẽ vt sua ascensiõe nob
viã ascendendi pareret. sic ipe ait
Joh. 14. Uado pare vob locũ.
et Mich. 2. Ascendit iter pan/
dẽs añ eos. qꝛ etem̃ ipe est caput
nrm. optet illic seq̃ mẽbra vbi ca
put pcessit. Iõ vbi s̃ sbdit. Si
abiero ⁊ ppauero vob locũ. iterũ
venio ⁊ accipio vos ad meipm.
vt vbi ego sum ⁊ vos sitis. Et in
signũ h⁹ aĩas de iferno eductas
traduxit in celũ. ſm illd ps. As/
scendẽs x⁹ in altũ cap. dux. cap.
qꝛ a dya° captiuatos secũ duxit

in celū. locū nat̃e nr̃e ꝑegrinum.
bona captōe captiuos vtpote ꝑ
victoriā adq̄sitos. Sc̄do vt tanq̄
aduocatꝰ nr̃ ⁊ ꝑronꝰ assistēs iu-
dici intpellet ꝓ nobis Vñ sic in
v. t. pōtifex intrauit sanctuariū
vt assisteret dño ꝓ pplo. ita xp̄c
intrauit celū ad intpellandū ꝓ
nobis. hinc Heb. 7. dt apl's de
xp̄o. Accedēs ꝑ semetip̄m ad de
um. viuēs ad intpellandū ꝓ eis
Et seq̄t. c. 9. Jesus ip̄m celū in-
troiit. vt appeat nūc vultui dei
ꝓ nob. Cui ɔcordat ioh. i. Joh
2. Aduocatū inq̄t hēmꝰ apd̄ pa-
trē iesum xp̄m iustū. ⁊ ip̄e est ꝓpi
tiatio ꝓ pctis nr̃is Ip̄a eñ rep-
sentatio sui ex nat̃a hūana quā
celis intulit. est q̄dā interpella-
tio ꝓ nobis. vt ex q̄ ds hūanam
nām sic exaltauit. etiā eoꝝ mise-
reat̃ ꝓ q̄bus filiꝰ dei hūanā nāꝫ
assumpsit. Tercio vt in celoꝝ se-
de tanq̄ deus ⁊ dñs ɔstitutꝰ. ex
inde dona diuia mitteret hoibꝰ
sic ait ps̄. Ascē. xp̄c in al. capti.
duxit captiuitatē. dedit dona
hoibꝰ. et glo. sup illud Ephe. 4
Qui descēdit ip̄e est q̄ ascendit
sup. o. ce. vt ad. oia. s. donis suis
Dona ista sunt gr̃e spūssancti.
tam grat̃ date. q̄ gratū facient̃.
imo ip̄e s. dator donoꝝ. Idcir-
co dñs ait Joh. 16. Ego verita
tē dico vobis. expedit vobis vt
ego vadā Si eñ nō abiero pa.
nō veniet ad vos Si āt abiero
mittam eū ad vos. Ex quibꝰ
clare colligit̃. quantū nobis ꝓfe
cit dñm s̄m assumptā naturam
ascendisse in celuꝫ. qm̄ ascensio
xp̄i in celū causa est efficiēs ascē-
sionis nr̃e. ex pte sui. quantū ad
ea q̄ tacta sunt. q̄ ascendēs fecit
ꝓ nobis. Hinc Bern̄. s̄. de hac
festi. qui incipit. Si natiuitatis
Vides ne queādmodū cetaꝝ so
lēnitatū. ea quā hodie celebrāꝰ
⁊ ɔsumatōꝫ hēat. et fructum de
claret. et augeat gr̃am Sic eñ
cetera oia eius qui nobis natꝰ ē
et nobis datus. ita ipsa q̄ꝫ ipsiꝰ
ascensio ꝓpter nos facta est ⁊ fe
cit ꝓ nobis. et Augꝰ in s̄. Dia
inquā carissimi ꝛc. ad id loq̄tur.
D Cōgruebat id ip̄m ex pte
nr̃i totidem rōnibꝰ. qm̄ ꝑ hanc
dñi ascensiōem ad ip̄m i nobis
excitata ē reuerētia. fides aucta
spes roborata. caritas inflāma
ta. sicut Leo in s̄mōe cuiꝰ ꝑnci-
piū Sacr̄m dilectis̄ ait. Ascen
sione domini nos fundati. nos
edificati sumus. vt mirabilior
fieret gratia dei cum remotis a
conspectu hoim que reuerentiā
sui senciebant̃ inducere. fides
non deficeret. Spes non fluctu
aret. caritas non teperet. Dñi
itaq̄ꝫ ascensione creuit in nobis
reuerentia ad deum. q̄ timoris
est ꝑncipiū. nō illius solū q̄ s̄uil'
dr̄. sꝫ ⁊ filialis tioris ⁊ casti. qua
timemꝰ ne deo irreuerentiā irro
gemus. Cū ergo deū ascendisse
celos credimꝰ. iā nō vt hoiem sꝫ
vt deū recolimus. vñ. 2. Coꝛ. 5.
Et si cognouimꝰ xp̄m s̄m carnē

.i. mortalē. ꝑ qđ putauim⁹ eū tm̄
hoiem ſm glo. ſ; nunc nō noui⁹
sic. sed hoiem deū. nedum in ter
ris sed in celo potētem. Et ideo
merito reuerendū. E Per
dn̄icam ascensiōe;. fides nostra
recepit augmentū. que est de nō
visis. de quo Leo in ſmōe Sa
cramentū dt. Tunc fili⁹ hois. di
fili⁹. excellenti⁹ sacrati⁹q; inno-
tuit. cū in paterne maiestatꝭ glo
riam se recepit. ⁊ ineffabili mō ce
pit esse diuinitate p̄ſentior. qua
factus est hūanitate longinqor.
Tunc ad equalē patri filiū eru-
ditior fides gressu cepit mentis
accedere. ⁊ ꝯtrectatiōe corpee in
xp̄o substātie qua p̄re minor est
nō egere. quin glorificati corpꝭ
manēte natura. eo fides creden
tiū vocabat. vbi nō carnali ma
nu. ſ; spirituali intellectu par ge-
nitori vnigenit⁹ tangeret. Hāc
fidem ascensiōe dn̄i auctā. ⁊ ſſ.
munere roboratā. non vincula.
nō carceres. nō exilia. nō fames
nō ignis. nō laniatus ferarꝫ. nec
exquisita ꝑſequentū crudelita-
tibus supplicia terruerūt. Pro
hac fide ꝑ vniuersum mūdū. nō
solum viri ſ; et femie. nec tm̄ im
pubes pueri. sed etiā tenere ꝟgi
nes vsq; ad effusiōē sui sangui
nis decertarūt. Hec ille. Hec fi
des ꝯformiter ad euangeliū ho
diernū. Demonia eiecit. egritu-
dines depulit. mortuos suscita
uit. Vn̄ et ipsi aplī qui tot mira
culis ꝯfirmati. tot sermōi b⁹ eru
diti. atrocitatē tn̄ dn̄ice passio-
nis expauerant. ⁊ veritatē resur
rectōis ei⁹ dubitādo susceperūt
tm̄ de ascensione dn̄i ꝓfecerūt.
vt quidqd illis p⁹ intulerat me
tum. nunc verteretur in gaudiū
Et quib⁹ abcessus corpalis dn̄i
tristiciā intulit. postea ascensus
in celū gaudiū cumulauit. vnde
Luc. Et factū est. dum bn̄dice-
ret eis recessit ab eis. et ferebat
in celū. ⁊ ipsi adorantes regressi
sunt hierusalem cū gaudio ma-
gno. Quid ni gauderent. dum
iam certissima fide deū cogno-
scerent ꝓpria virtute ascēdentē.
cui⁹ hūanitati tam dulciter ad-
heserunt? Dum iā se frustratos
nō esse scirent. q; dn̄m celi fore
iam nō dubitarūt. quē in terris
relictis oībus sunt secuti. F
Spes etiā nostra hac domi
ascensiōe plurimū est roborata.
Nam quo p̄cessit gloria capitꝭ.
eo spes vocat et corpis. ait Leo.
Ideo enim nostram naturam
in suo corpore leuauit in celum.
⁊ nos ad se in fine leuaturum ꝓ
misit. Ait em̄ nunc. Si abiero
et prepa ⁊c. quatin⁹ ꝑ ea que cog
noscim⁹ p̄stita. discam⁹ sperare
ꝓmissa. ⁊ dei quoq; nr̄i p̄teritā
p̄ſentēq; bonitatē quasi futuro
rū teneam⁹ cautōē. Hinc leo ser
mone qui incipit hodierno die
ait. Ille ꝑ quē factū est celum et
t̄ra. ꝓpt eū quē fecit de terra de
scendit in terrā. ⁊ in celū hinc le
uauit terrā. Vg in illo p̄cessit.

in fine spem⁹. Reddet nob qđ
ꝑmisit. securi sim⁹. cautōȝ fecit
Plus eīm est ꝙ iā impendit nob
Putam⁹ eū nō redditurū vitā
suā qui ꝑ nob iā erogauit mor-
tem suā? Hūilitatē passiōis. in
iurias. ꝯtumelias oēs indigni-
tates in terra suscepit ꝑ nobis.
regnū. felicitatē. imortalitatē n̄
dabit nob. mala nr̄a ꝑtulit. bo
na suā nobis non donabit. Ad
hāc ḡ spem (qꝛ ꝑmissoꝝ verax ē)
secure ambulem⁹. Sȝ sic viuā⁹
vt bona fronte illi dicam⁹. Feci
mus qđ iussisti. redde qđ ꝑmi-
sisti. Hec ille ¶ Inflāmata
est demū ꝑ dn̄i ascēsiōȝ. caritas
apl'oꝝ. ꝛ cūctoꝝ xp̄i fideliū. Do
mino siqdem in terra posito et
corꝑaliter ꝯuersante cū eis. nō
valebant ipsi erigere mentē ad
celestia ac diuina. Attn̄ necesse
erāt apl'is tanq̄ȝ hoibus mūda-
nis ꝛ carnalib⁹. q̇ vt Bern̄. ait.
s̄mo. qui incipit. Hodie seden̄.
ad fidei intellectū sine aliq̄ ꝑmo
tōe affectus nō poterāt ꝑmoue
ri. nec plene ad spūalia assurge-
re. ido exhibuit eis verbū in car
ne. et in sue carnis ꝓuocabat af
fectū. vt amore quodā humano
homī oꝑanti mira. mira loq̄nti
adhererēt. Amore vtiq̄ȝ carnali
adhuc. sȝ tam valido vt ceteris
oib⁹ ꝓualeret Ita nimiꝝ h̄ erat
ille moysi serpens. qui serpentes
magoꝝ omnes ꝑiter deuorauit
Exod. 7. Vn̄ et apl'i dixerunt.
Ecce nos r̄liqui⁹ oia ꝛ secuti sū⁹
te. Matt. 19. Ad h̄ itaq̄ȝ carnē
suā eis ꝓposuit. vt oēm cogita-
tū suū ab hūanis reb⁹ ad carnē
suā adunitā de carne trāsferret
ad spm̄. qđ plene fieri nō potu-
it. nisi aspect⁹ s̄btraheret carna
lis. qꝛ ipa p̄nte. ab ei⁹ dulci ꝯuer
satōe sic ab vberib⁹ infans auel
li nō poterant. Spē v̄bo spūalis
plenitudinē ait Bern̄. occupata
mēs nō admittit. nō recipit ani
mus. nō capit affect⁹ Ascendēte
aūt xp̄o in celū ac corꝑalē subtra
hēte aspectū. sic ait Beda in o.
dn̄ice. cantate. ꝛ illi ꝑiter omne
desideriū suū illo transferebāt
iuxta h̄ ꝙ alibi audierāt. Vbi est
thesaur⁹ tuus ibi ꝛ coꝛ tuū erit.
Inflāmabat̄ ḡ affect⁹ apl'oꝝ. ve
rius inouabat̄. dū ablato ab eo
rū oculis qđ diligebāt carnalit̄
iam ad celestia suspirabāt. desi
derātes tā adherere forme fui.
q̄ȝ adherere dino spūi ¶ Ex
q̇ illud libeat aduertere. qntum
errāt hoies isti q̇ spūalē s̄. ꝯsola-
tōȝ. expectāt ꝛ nihiloi⁹ carīs sue
ac mdi solacijs fuiūt. Putā tes
sil' fuire carni ꝛ spūi. mōo ꝛ xp̄o
mām one ꝛ deo. ꝛ ita in vtrāq̄ȝ ꝑ
tem. vt Helias loquit̄ claudicā
tes Cōtra q̇s ita dt b. Bern̄. s̄.
quo s̄. Amant inquit in carne
sua terrenas ꝯsolatōnes. siue in
v̄bo. siue in signo. siue in facto.
aut aliq̄ alio. ꝛ si hoc interrūpūt
aliqn̄. nō tn̄ abrūpunt Inde est
ꝙ raro affectōes suas dirigunt
in deū. ꝛ coꝛ ꝯpunctio. nō ꝯti-

nua sed horaria est. Impleri aūt visitatōibus diuinis aīa q̄ hijs distractōib⁹ subiacet nō potest. ⁊ quanto magis illis euacuabit̄ tanto ampli⁹ illis implebit̄. Si multū multū. si parū parū. Uel forte si magis ꝓbas. nunq̄ꝫ ille istis misceri poterunt in eternū quia vbi vasa vacua nō inuenit oleum stare necesse est. 4. Reg. 4. Nec mittunt vinum nouum nisi in vtres nouos vt ambo ꝯ̄ uentur Lu. 5. Ita nec spiritus ⁊ caro ignis et tepiditas in codē domicilio ꝯmorant̄. Et in alio ſmōe ait. Errat oīno si quis celestem illam dulcedinē huic cineri. diuinū illud balsamum huic veneno. carismata illa spūs misceri posse hmōi illecebris arbitratur. Quis eñi de cetero fantasticis quibusdā illecebris deditus. sectans lenocinia carnis sue. carnis vtiqꝫ peccatricis In peccatis genite. nutrite et assuete. piter expectare paclitum. superne visitationis ꝯsolatōe voluptatis illum torrentem et gratiam spirit⁹ vehementis audeat quam apostoli dn̄ice carni. carni verbi adherentes. que sola sancta quia sancti sanctoꝝ erat sola pudica. et casta Sola omī honeste ꝯuersatōis gratia repleta. teste veritate recipe nullatenus potuerūt Decipit̄ reuera q̄s quis talis fuerit. nisi prius carnalibus ꝯsolationib⁹ funditus renunciare tentauerit Qō si in ceperit tristicia implebit cor ei⁹ sed si ꝑseuerauerit tristicia sua in gaudium ꝯuertetur. Hec ille Hinc doctrine multiplices pro eis q̄ ꝯtēplatiue vite se deuouēt hauriri possent. Ad cui⁹ iō pauci ꝑueniunt ꝑfectōem. qꝛ pauci carnalium consolatiōm amplectuntur plenam ac ꝑseuerantem mortificatōem. quod tamen p̄ncipium est huius vite. ☞

K Ex quibus omnibus patet nihil nobis obfuisse sed ꝓfuisse valde dominicā ascensionē. qui et si a nobis eleuatus est corpore p̄ns tn̄ est spūs sui gratia et omnipotēti deitate. que tāto in nobis opari p̄ualet efficacius. quā to ab omni carnali amore nos inuenit euacuatos. Hinc de sua carne. Joh. 6. ait. Spiritus est qui viuificat. caro nihil prodest Hic nisi intus ꝯsoletur. nisi intus doceat. nihil ꝓderūt verba aut ꝯsolatio foris. etiam a corpore corꝑaliter audita vt ꝓbāt Greg. omē. 30. Eleuatus est ḡa nobis. corꝑe. nō ꝯsolatōꝫ vnctione. vt ⁊ nos eleuemur a terenis desiderijs et sequamur xp̄m agnum imaculatū quocunqꝫ ierit Sequamur descēdentē. sequamur pacientē. sequamur resurgentē. sequamur multo libenti⁹ ascendentē. Humiliet̄ nostra p̄sumptio. vet⁹ hō peti crucifigat̄ cum illo. et q̄uo ille resurrexit a mortuis ꝑ gl'iam p̄ris. ita ⁊ nos in nouitate vite ambulem⁹. Re

surrectiõis deniqʒ dignitas locum exigit altiorem. sequamur ergo in celum ascendentē. q̄ sursum sunt querentes. nō que sup terrā. vbi ille sedet ad dextrā dī pris. quo nos pducat ꝛc. Amē.

In festo penthe. Sermo. I. In ordine. XXXII

Spiritus dñi repleuit orbē terrarū Sap. j. A Adest nobis dies celeberrima. festiuitas eximia. solēnitas adoranda. exultēt deuota fideliū corda. qm̄ aduenit hodie ignis ille diuinꝰ. nō ɔburēs sed illūīans. nō ɔsumēs. sʒ ppata discipl'oꝝ corda diuino amore inflāmans. transformās. deificans. qui nisi iocūdissimo ɔsolatorioq3 suo aduētu spūales faceret q̄s inhitat. nō fieret salua oīs cāro. Caro siqdem ꝛ sanguis regnū dei possidere nō pnt. neq3 corruptio incorruptelā possidebit. i. Cor. 15. Si q̄s spm̄ xpi n̄ habet. h nō est eiꝰ Ro. 8. Hinc audacter pnuncio. q2 nulli psentis tēpis festiuitati hec inferior aut secūda dici poterit. qua ss. tercia sūme trinitatis psona ꝑtus ex alto missus ē. vt discipulos xpi q̄s ascendens carnales reliqrat. spūales efficeret. ac celestiū dono2 thesauri sufunderet ꝛ ditaret Si nāq3 ex pncipio mittēte scilicet et misso festi huiꝰ excellentiam pensare libuerit. profecto maximum fore patet. quoniam a patre et filio immo a se ipso missus est spiritussanctus eidem patri et filio per omnia coequalis. In trinitate em̄ ait. Augustinus. in sermōe. huius festiuitatis qui incipit Discessurus Non minus aliquid aut maius. quia si in deum aliquid minus dicitur. imperfecta diuinitas accusatur. Si finē intuebimur. qđ est bñficium nobis collatum. iam nō solū pietatem sed eminentiā quandā sup cūcta festoꝝ solennia cognoscemus. In alijs festis vel impedimēta sublata. vel bona spiritualia nobis recolimus ppatata. In ista vero p spm̄. s. nobis sūt infusa. vnde btūs. Greg. cōparās ad inuicē festū dominice incarnationis et penthe. ait. in omē. Pensate fratres dilectissimi post incarnationē vnigeniti filij dei qualis sit festiuitas hodierna de aduentu s. sancti. Sicut em̄ illa. ita ꝛ hec est honorabilis. In ipa quippe deus in se pmanens semetipsum creauit hominē. in ista vero homines desup venientem suscepe runt deum. In illa deus naturaliter factus est homo. In ista homines per adoptionem facti sūt dij. In illa ideo vsq3 ad nostra infirma descendit. vt in hac nos ad sua excelsa exaltaret.

Et b. aug⁹ in s. qui icipit. Sanctitati vre. inqt. Saluator nr victor dyaboli cū p⁹ triumphū celos ascendit. discipulos qz liberauit captiuitate. etiā bndictōe ditauit. Liberauit aūt nos cū ad resurgendū p seipm tartara nobis apuit. Ditauit nos cū ad regnand p paclitū nobis celestia reserauit Quibusdam em̄ qsi pfectuū gdib⁹ tunc d morte ad vitā didicim⁹ remeare. mō autē de terra ad celos docemur ascēdere. Et vt paucz multa concludā. Oia q̄ nobz xpc in carne meruit nō pficerēt. nisi p ss. hec nobis cōicarent. Qd etz ex ipso effectu declarat Uenit x⁹ in carnē. liberauit pdicauit miracula fecit. paucos tn̄ admodū discipulos collegit. Erat em̄ turba hoim sil' fere. 120. Act. i. 7 qs iaz collegerat. passiōis tioz q̄ mōm redemit dispsit. Sic scriptū ē. pcutiā pastorē 7c. zach. 13. Iterz appens p⁹ resurrectōez collegit. sz n sine coz timore. Promouit aliqntulū ascensiōe. vt regrederēt cū gaudio in hierusalē sz cū trepidatōe Adhuc em̄ in cōclaui morabāt Sz dū hodierna die s. scō sunt repleti. iā velut pfecti cōsūmati. igniti. p⁹posito oi tiore. portaz repagula irrūpentes i publicū psiliunt. pleni donis carismatū xpm pdicant tanta auctoritate vt i vno smōe ad fidē xpi tria milia sūt cōuersi. q̄ et ipsi oēs in linguaz dono ss. susceperunt Ecce spūs efficaciā plus in hodierna festiuitate q̄ in qcūqz alia declaratā. vn̄ certissime hodierna die verificatū credimus verbum thematz in pn° assumptum Spūs dn̄i 7c. q vt nos plenius intelligere faciat veritatis doctor. dicā⁹ Ueni scte spūs 7c. Primo tractabit thema gn̄aliter. scdo inquiret speciali⁹ q̄ sint illa dona. qbus suos dotauit tā excellenter. Nunc vero historialiter videbimus qūo spūs dn̄i hodierna die repleuit orbē terraz. Tercio p intellectu clariori dissoluem⁹ paucaz dubia qōm.

Spūs dn̄i re. 7c. B Quāuis spūs dn̄i idē cum pr̄e 7 filio dn̄s. vn⁹ solus et ver⁹ deus. ab initio cōditōis creature orbē terraz 7 vniuersam repleuerit creaturā. In ipsa em̄ creatōe de ipsa scribit. Gen. i. In pn° creauit deus celū 7 terrā. T. a. e. i. 7 v. et te. e. s. fa. abissi. Et spūs dn̄i ferebat sup aqs. Lyra tanqz volūtas artificis sup materiā quā formare 7 ornare intēdit Et iterū Job. 26. Spūs ei⁹ ornauit celos. Qm̄ et si vbo dn̄i celi firmati sunt. nihiloi⁹ spū oris ei⁹ omis vtus coz. in fieri. i esse. in cōsuari Et deniqz idē spūs cum pr̄e 7 filio in oibus rebus. vt ait ppha Hiere. 23. Nunqd celū 7 terrā ego impleo. Impleo quidē potētialiter oīa mihi subiiciens Presentialiter oibus localiter indistās Eēntialr oīm intnseca

penetrans Quod attendens propheta
ait. Quo ibo a spũ tuo. aut quo
a facie tua fugiã Si ascendero
in ce. tu il. es. si des. ad in. ad. et
tenebit me dextera tua ps. 138
Quãuis quod hec ita se habeãt. ho
dierna tñ die singulari quodã et
longe excellentiori mõ viuifica-
tor spũs repleuit orbem terrarum.
Non terre illi⁹ q̃ apud phos sex
elementorum dr et vnica est. cui pro-
pter homĩs trãsgressiõem dñs
maledixit ac spinas et tribulos
germinare iussit. sed terre rõna
lis fm numerum hoim multiplica-
te. cui hodie benedixit dñs et in
celũ transmutauit. sicut Greg.
in ome. dicit. Qui in tante cos
(haud dubiũ quin aplos) celsi
tudinis culmen erexit. q̃d aliud
dixerim. nisi quod mentes terrenorum
hoim celos fecit. Hodie nanque
50. die dñice resurrectiõis ac p⁹
ascensiõis decima. vniuersarum nře
redemptiõis dispensatiõez. dñs
nř iesus xpc iam in dextera pris
residens consũmat Dum vt actuũ
refert historia. Omẽs discipuli
erãt pariter in codẽ loco. cenaculi
scz superioris. quo p⁹ ascensiõem
dñi regredientes in hierusalem
ascenderant. Et fact⁹ est inquit
Lucas. repente de celo son⁹ tanque
adue. spi. ve. et. re. t. d. vbi erant
se. Ad preparata enĩ sibi aplorum tẽ-
pla hac die spũssanct⁹ velut im
ber sanctificatorum illapsus est. nõ
visitator subit⁹ sz perpetu⁹ consola
tor et cohabitator etern⁹ Nam
sic de semetipso aplis dixerat.
Ego vobiscum sum omnib⁹ die
bus vsque ad consu. seculi. Math.
23. Ita etiã de s. scto. Paracli
tum inquit dabit vobis pater vt
maneat vobiscũ in eternũ. spm
veritatis quẽ mund⁹ nõ pr acci
pe. Joh. 14. Hic in quodam smo.
qui incipit. p⁹ singularẽ dr aug⁹
Affuit in hac die fidelibus suis
s. sanct⁹. nõ per grãm visitatõis et
operatõis sz per ipam pñtiam ma-
iestatis. atque in vasa ñ iam odor
balsami. sed ipsa suba sacri de-
fluxit vngẽti. ex cui⁹ flagrantia
latitudinẽ toti⁹ orbis impleret
et appropinquãtes ad eorum do-
ctrinas di fierent pricipes atque
capaces ℒ Apparuerũt aũt illis
dispertite lingue tanque ignis. sedit
que supra singulos eorum. ignis ille.
linguarum figurã hñs Repletique
sunt oẽs s. sancto Foris visibili
ter spũssanct⁹ appruit. Int⁹ inui
sibiliter inhabitãs donis et gra
ciis repleuit Ad hoc autẽ foris
appruit in signis. vt ostẽderet quid
int⁹ operaret in donis. Neque enĩ
signa illa. son⁹ ipse aut ignee lin
gue erant ss. aut ss. suppositalit
vnite. quõ hũanitas xpi in verbo
Neque in eis ita visibiliter ss. ap
paruit. quasi aliquid ss. videretur
aut videri possit. qui subã q̃dã
summa est et spũalis. et corpali-
bus oculis penit⁹ inuisibilis.

Uisibiliter autẽ dr appruisse.
quia creature quedã ad corpalem
sensum apparuerunt. q̃ s. sanctũ

inuisibilem aduenisse significa-
bant. atqz suis naturalib⁹. ppri
etatib⁹ effectus quosdã gratui
tos quos in discipulis opat⁹ est
spũssanctus figurabãt Unũ non
poterãt dicere. ſm ſmõẽ pþeta
tẽ videntes igneas linguas sup
apostolorum capita. vidi⁹ spm̃san
ctum. sicut videntes in hũanis
xp̃m. videbãt verbũ patris siue
deũ Cõicatio ydeomatũ q̃ vtra
qz natura i xp̃o suas deno iatõs
ↄcretiuas cõicabanr supposito
hic locũ hr̃e n̄ pt. ppter defectũ
ipostatice vniõis. signorum visibi
liũ ad signatũ spm̃sctm̃. de hoc
Leo in ſmõe Aug⁹ quoqz. 2. de
ſnitate. Et mgr̃ dis. 16. p̃mi mul
ta loquunt̃. Si vero in scriptu
ra inuenit̃ visum esse spm̃ sanctũ
sicut Math. 3. dr̃. qr vidit spm̃
dei descendentẽ sup columbam
Intelligendũ est sic in signo vi-
dere dicim⁹ signatũ vt visio cor
palis ad signũ terminari intelli
garur. sz visio intellectualis ad
signatũ. D Queris forte.
quod aut quãle signãtũ fuerit
hodie appentiũ signorum Certum
est oĩa illa vnius spũssancti p̃sen
tiã rep̃sentare. sed et multiplices
eius salutares effect⁹. Nam ig-
nis sup singulos sedens aplos.
Hunc ignẽ accendisse singulorum
corda demõstrabat. De q̃ apl's
ad Hebre. 12. Deus nr̃ ignis cõ
sumens est. qr p hũc rubigo pec
catorum ↄsumit̃. vt dicit Greg. in
omẽ. De quo etiã in ſmo. Aug.

qui incipit. In hãc solẽnissima
scribitur. O salutarẽ ignis quẽ
in suis accendere cupiẽs electis
clamabat fili⁹ maiestatis Ignẽ
veni mittere in terram Et quid
volo nisi vt accendat̃ Luce. 12.
O inquã salutarẽ ignis cremãs
stipulam pctõrum. chorusçans flã-
mam virtutũ Et ſm Grego. in
ome. Bene in igne appuit s. san
ctus. qui ab omni corde q̀d re-
plet torporem frigoris excutit. ⁊
hoc in desiderio sue eternitatis
accẽdit In igne ḡ sup apl'os ap
paruit. quos viui fontis luce p
fudir. vt ipsi postmodũ vniuer-
sum mõm tanq̃z duodecim solis
radiũ ac totidẽ lampades veri-
tatis illuminẽt Ob h̃ quoqz lin
gue figuram ignis iste habuit.
qr oĩm eis linguarum scientiam de
dit. qui ↄtinẽs oĩa. sciam habet
vocis. vt sic internas diuicias
publicaturos. diuersarum gen-
tium multitudinẽ. suauissimo p̃
dicatõis ardenti eloquio cogre
gaturos d̃signaret. Propterea
q̃z fact⁹ est repente sonus tanq̃z
ve. s. venientis. totam domũ re-
plentis. qr totũ mõm veritatis
eloquio vocibus. virtutũ gran-
ditate magnis erant repleturi.
sicut pphera dixit. In omnem
terram exiuit son⁹ eorum. Et h̃ est
q̃d teste scriptura ↄtinuo execũ-
tur. Nã repleti s. sancto statim
ceperunt loqui varijs linguis
magnalia dei. Uirture magna
reddentes testimonium resurre

ctionis iesu christi domini nri. et omnium operum eius. vt Actuum docet hystoria. Ecce ad qd apostoli repleti spiritusancto. et visibilibus signis hodie demonstrati sunt. nisi vt p eos ab hac die verbum salutis virtute multa seminantibus spiritus dni repleret orbem terrarum. Is vtiqz qui continens omnia scientiam habet vocis. Tantum de pmo.

E Ut aut eo ardentius huic festo inhereamus quo clarius magnalia dei in eo nobis p spm sanctum donata cognoscimus Libet nunc quibusdam qstiunculis rndere Posset nanqz aliqnis minus eruditus querere. Quare tanta festiuitate s. scti aduentus hodierna die solenisatur. cum tn non hodie pmum sed longe an datus cognoscat. nam vt Leo in smo. ait. qui incipit. plenissime quid. Cum in die penthe. discipulos dni spus sanctus impleuit. no fuit inchoatio huius muneris sz adiectio largitatis. qm patriarche et pphete et sacerdotes oesqz sancti qui p oribus fuere tpibus. eiusde sunt spus sanctificatone vegetati. et sine hac gra. nulla vnqz istituta sunt sacramenta. nulla sunt celebrata misteria. vt eadem semp fuerit virtus carismatum. qzuis non eadem fuerit mensura donorum. vn. i. Pet. i. Non voluntate humana allata est aliqn pphetia. sed spusancto inspirati locuti sunt dei homies Hoc denicqz spu opante xpc est incarnatus. Hoc obumbrante conceptus. hoc p cunctis suis pticipibus sup mensuram punctus Hoc in spe columbe appente baptisatus

Nec huius potentia virtutis aberat a quibuscunqz opibus saluatoris Si inqt in spu di eiitio demones v. in u. r. d. Mat. 12. Ipsi denicqz apli. quo sine h spu electi. quo vocati purgati. miraculorum virtutem consecuti ad pdicandum missi. Cum nemo pt dicere dns iesus nisi in spiritu sancto. 2. Cor. 12. Ipsis denicqz suis discipulis post resurrectioem dixit. Accipite spm sanctum quorum remiseritis peccata rc. Joh. 20. Oes qz qui ab initio mundi crediderunt in xpm hebant spm sanctum Dicente aplo Rom. 8. Si qs spm xpi no habet. hic no est eius. Item possetqueri. Quare festum hodiernum spui sancto ascribit et non toti trinitati. Cum tn non tm spusanctus. sed eqz pater et filius discipulorum cordibus illapsus die hodierna inhitauerit. Sic etiam in hodierno euangelio dns repromisit. Si qs diligit me sermonem meum suabit. et pr meus di. eum. et ad eum ve. et man. a. ipm fa. Et seqt. de spu sancto Paraclitus at spus. que mittet pr in. m. rc. De h di. 27. pmi li. Neqz visibilia sig linguc ignee scz plus ss. qz prem et filium representant. quia no solum de spiritu sancto. sed de.

tota trinitate dicit apl's Etem̄ deus nr̄ ignis consumens e st.

Et similiter tercio queri pos set. cur donoꝝ carismata spūi sancto tanq̄ datori attribuant̄ ita vt etiā dona sctispūs dicant̄ cōiter. cum tn̄ trinitatꝭ opa ad extra penitꝰ sint indiuisa. sicut ꝛ suba est indiscreta. et omēs effe ctus ad extra ꝑducti non sunt magis ab vna ꝑsonaꝝ q̄ ab alia

Ad hāꝝ q̄stionū p̄mam re spondendo. h p̄mū et eiꝰ ꝓpōne intelligimꝰ. qꝛ quanto freqntiꝰ scriptura sancta spm̄ testat̄ mis sum. ac omnē vniuersal'r in omi bus opatū salutē. tanto maiori gloria hodierna refulget solēni tas et exultatiōe. Erant em̄ vni uersa spūssancti donorum caris mata ab initio, mōi nob̄ ipensa solenni memoria cum gratiarū actione deuotissime recolenda. Sed quo die ꝯuenientiꝰ q̄ eo quo hunc datum fuisse constat euidētius. generalius. copiosiꝰ. quod factum hodierna die con stat. Hodie nāq̄ visibiliter mis sus est spiritussanctꝰ vt dictum est. quod in toto vete. testa. nun q̄ factum legitur. vt declarat Augꝰ. 4. de trini. Neq̄ enim decuit signum pleītudinis gra tie exhiberi visibiliter. ante tem pus plenitudinis gratie. quod a christi aduētu incepit. vt vult apostolus Galla. 6. Sed neq̄ añ hunc diem visibil'r missum legimus spm̄sanctum in no. tes. nisi ad xp̄m in specie columbe et nubis lucide. Inuisibiliter vero frequenrissime ab initio mundi credimus missū Sed cum ec clesia simul et scriptura creber rime rē dicit, aut recolit fieri cū innotescit (ꝓpter qd̄. apl'us di cit xp̄m ꝑ obedientiā passionis exaltatū in resurrectiōe. et acce pisse nomē qd̄ est super oē nomē quo vocabat̄ deus. qd̄ tn̄ habu it homo christus ab inicio ꝯcep tionis. sed in resurrectione in e uidenri positū est vt scirēt homi nes et demones. Et s'm hūc tro pū dn̄s dixit. Math. vlti. Da ta est mihi omnis ptās in celo et in terra. post resurrectionē. quā tn̄ prius habuit sed in resurrecti one fuit manifestata Ob eandē causā maiori solēnitate colit ec clesia festū natiuitatis xp̄i q̄ in carnationis. eo q̄ tūc xp̄i incar natio prius in vtero virginis fa cta apparuit incorrupta natiui tate. Ideoq̄ hodie colit missio nē s. sancti tanq̄ p̄mo factā. qm̄ p̄mo euidentibꝰ signis facta ho minibꝰ declarat̄ Est q̄ missꝰ hodie generaliꝰ. qꝛ oibus disci pulis. 120. et 3000. ꝑ p̄dicationē petri hodie ꝯuersis. qui ꝛ ipi ꝯ tinuo ceperūt loqui linguis. ita vt nō dubitet̄ ꝓphetia. Johel. ipleta. quā hodie allegabat pe trus. Erit in nouissimis diebus effundam de spiritu meo super omnē carnem. Et ꝓphetabunt filij vestri et filie vestre.

De hoc Beda in omel. de vigi. penthe. Missus quoqꝫ est ad vtilitatē nō vnius gentis sꝫ vniuersi orbis in vnitatē fidei colligendi aplorꝫ p̄dicatōe. ideo ipsi oim linguis grādi ⁊ inaudito loq̄bant miraclo. pp̄ter qđ q̄ erāt in hierusalē ex omi natiōe q̄ sub celo est. ꝯueniebāt ⁊ audiebant ⁊c. Ac. 2. Missus ergo fuit hodie in donis copiosi⁹. nā fm Durādū in suo p̄mo dis. 16. Missio visibilis fit p̄ncipalr ad ꝑcandū plenitudinē grē in eo cui fit. ⁊ hꝫ fm ꝙ p̄t in alios redundare.

S Aliorꝫ dubiorꝫ solutio ab vno dependet fundamēto. Nā intellecto cur dona hodie missa spūisancto approp̄ent. satis ptꝫ qꝫ ꝯgrue festū hodiernū ss. ascribatur. Quāuis ergo vt Leo ait in trib⁹ psonis summe trinitatis. nec subē nec potētie. nec volūtatꝫ nec opatiōꝫ sit vlla diuersitas sꝫ hui⁹ beatissime trinitatꝫ incōmutabilis deitas. vna est subā. indiuisa ope. ꝯcors voluntate. par oim potētia. equalis glīa. Ne tn̄ fidelium ꝯfessio in trinitate erret. vt veritas trinitatꝫ insinuet. quedā p ꝓprietatē vel appropatōeꝫ pr̄i. quedā filio. q̄dā ss. attribuūt. que tn̄ nō ita diuidit intellect⁹. sicut distiguit audit⁹. Si em̄ oia hec de ēnitate inseꝑabilit dicerent sicut ipa inseꝑabilis est. nunq̄ꝫ intelligeret trinitas esse. Sic ergo opus creationis pr̄i. Opus repatōis filio. Op⁹ sanctificatiōis spūisancto attribuit Nā in ope creatōis relucet potentie infinitas. In ope repatōis qua nos filius a ptāte dyaboli liberauit in assumpta hūana natura. ⁊ debitū nr̄m soluēs. ac ꝑpentꝫ astutias deludēs relucet sapīa In ope vero sanctificatōꝫ bonitas diffusiua Potētia aūt pr̄i. sapīa filio. bonitas ss. approp̄atur fm mgr̄ꝫ. dis. 34 p̄mi

D Possum⁹ tn̄ si oculati⁹ rem inspicim⁹ aliā fundamētaliorē hui⁹ approp̄atōis reddere rōem Nā opus sanctificatōis aie fit p infusionē grāꝫ donorꝫ ⁊ virtutū. quas nob infundi meruit xp̄c i sua passiōe ⁊ morte benedicta. In his aūt donis diuinitas ipsa mentib⁹ nostris illabitur. ⁊ seip̄am ex incōprehēsibili amore nobis donat sic tractat dis. 14. p̄mi. ⁊. 37. p̄mi. Ea ergo que liberalissimo nobꝫ amore donāt. cui recti⁹ attribuūt psone in trinitate. qꝫ ei que p modū amoris ⁊ volūtatis amantis ad intra ꝓcedit. Hic est spūss. sicut ait Aug⁹. 4. de trini. Sic̄ natū esse ē filio a pr̄e ꝓcedere. sic spūisancto donū esse dei est a pr̄e ꝓcedere et filio. Quecūqꝫ in nob deus liberaliter ad nr̄am salutem opatur siue remittendo culpam. siue infundēdo grām. siue largiendo virtutes ⁊ dona. imo dando seip̄m. qđ est donū super omne donū. quāuis q̄ tota trinitas opatur. recte tn̄ spūiscrō

p approbatōem que dicta est āt
tribuit̄. Jō etiā xpi incarnatio
q̄ maximi amoris ⁊ diuine libera-
litatis opus extitit spūi sctō tāq̄
auctori attribuit̄. sic Matth. j.
dr. qđ em̄ in ea natum est. de ss.
est. Et in symbolo. Qui ɔcept⁹
est de ss. Et pp̄ter idē hodierna
festiuitas. in q̄ visibilib⁹ signis
carismatū infusio. atq̄ aduētus
toti⁹ trinitatis p. f. ⁊ ss. in aīas di
scipulorꝝ ostensa est. ss. cui tota
illa opatio attribuit̄ dedicatur
Nō tm̄ ita accipiendū est. q̄si
s. s. nō pr̄ et filius sit hodie colē
dus aut min⁹ s. sancto adoran-
dus. Neq̄ em̄ festiuitate sepan
tur quorꝝ est vna eadē q̄ adora
tio. Sic em̄ vna diuarꝝ psonarꝝ
sine alīa cogn̄sci nō pt. nec amari
nec frui. vt vult Aug⁹ p̄° de tri.
c. x. tractans illud Joh. j4. phi
lippe qui videt me. ⁊ Beda. in
ome. dn̄ice q̄ dr Uocē iocūdita
tis. ita nec vna sine altera debet
adorari. Sed vna eadē q̄ ado
ratōe latria pr̄em colim⁹ ⁊ filiū
⁊ spm̄ sctm̄ Et ita quidē sp faci
m⁹ de facto. q̄uis forte nō sp at
tendam⁹ actu Semp aūt atten
dim⁹ hitualiter Quāuis em̄ qs
iam cogitādo de pr̄e p̄po ɔcep-
tu. forte nō cogitat de ss. ⁊ sic pa
trē adorat nō cogitans actu de
spū sancto. habitualr̄ tm̄ ⁊ spm̄
sanctū adorat. qr si de eo p ɔcep
tum p̄priū cogitaret vtiq̄ ado-
raret simul cū pr̄e. alioquin erra
ret nimiū. qui cū deliberatōne
ab adoratōe pr̄is secerneret filī
um et spm̄ sanctū ⁊ ecōuerso. Et
fm hoc dirigēda est intentio in
orōibus illis. q̄ aliqn̄ ordinant̄
a p̄patōe quadā speāli ad pr̄em.
alie ad filiū. alie ad. ss. vt scilicet
ita actualiter intentio ferat̄ ad
pr̄em. vt tm̄ hitualiter in filiū et
spm̄ sanctū. J Per idē dr
q signa illa visa. lingue scʒ ignee
p̄ncipalr̄ fcabant effectū dei in
apl'is causatū. et p hoc p̄n̄tia di
Sicut ḡ effect⁹ illi approp̄ant̄
s. sctō. ita et signa p approp̄atōz
ss. fcabāt. qr ignis amorē fcat
Amor autē spūi sancto approp-
atur. ⁊ ideo ignis eodem modo
spm̄ sanctū fcabat Et sic ptʒ du
biorꝝ solutio Et tm̄ de p̄mo arti
culo. Scđm articulū sequens
s̄mo p̄seq̄tur đ donorꝝ collatōe.

Sermonis primi de
pentheco. ps scđa In or-
dine. Sermo. XXXIII

Piritus
dn̄i repleuit or-
bem terrarū vbi
supra. A Omnipotēs ds
volens suam bonitatē ad extra
creature cōmunicare. a p̄ncipio
tpis spūalem creaturā p̄duxit
simul et corporalem. vt tangit
Mgr̄ p̄ma dist. 2. et Genes. j.
originaliter. Sed quia dei per
fecta sunt opera. vt operi suo
nihil deesset. nec vlla possibi-

lis creatura saltem sm genus. ppetuo sub nihilo lateret creatu rā ex vtroqꝫ. corpe scꝫ et spū mix- tam vel ɔpositā ad esse vocauit hominē scꝫ. cuius corpus de ter ra finxit. spm̄ vero rationalē de nihilo creans. corpi inspirauit. atqꝫ terre incolā fecit hac lege. vt caro spūi seruiret et tanqꝫ ancilla dn̄e obediret. spūs vero deo ad- hereret subiectōe et amore. quē vt creatorem suū nouerat infusa ɔgnitione. Sic qꝫ tandē totus homo trāsferretur in celū. cū cre atore suo felicitate ppetua gaui- sur⁹. Et vt sine difficultate caro seruiret spūi. data est originalis iusticia. p quā tanta ɔcordia ca- ro spiritui subesset. vt sine mole- stia. imo delectabiliter spūi obe- diret. magis qꝫ ea que spūs dic- tabat etiā sensū delectabant. qꝫ obiecta ppria Per h̄ deniqꝫ sub lata ēet. oīs rebellio sens⁹ carnis aduersū sensū rationis Sed cū suasu serpentis. spūs dn̄i cre- atorē suū reliquit. factus inobe diens atqꝫ mādati transgressor. originali iusticia pdita. caro qꝫ spiritui rebellabat. q̄ carnꝫ sunt delectabāt. ac q̄ spūs sūt crucia- bāt. ita vt iā nō mō nō obediret sꝫ etꝫ repugnaret ⁊ totꝫ conatib⁹ sibi spiritum subiugare et suis delectatiōibus obruere non ces saret. Et quia sm Augu. li°. 19. de ciuita. dei. Nemo est qui non pacem amet. ne semp cum carne sua (quā vt apostol⁹ ait ad Ephe. 5. Nemo vnqꝫ odio ha- buit) tanta sentiat bella. sue di- gnitatis oblitus. carni condele ctatur. obedit. seruit. sicqꝫ to- tus homo effectus carnalis. spi ritualia fastidiendo contra dei ordinationem. Damnationi p- petue se subegit. ☞ Cum er go deus qui spiritus est. ab ho mine animali iam amari nō po- tuit vt spiritus. carnem (sed nō viciatam. nō rebellantē. sꝫ spūi p oīa ɔsentientē) induit. oculis hominū obiecit. vt a carnalib⁹ deus (incarnatus et visibilis fa ct⁹) amaret Qd̄ et factum est. nam magno dilectiōis feruore. dn̄o discipuli adherebant. qd̄ fuit initium qddam amoris dei sed imperfectum nimis. quoniā et amor ille ad huc erat carnalis vt vult. Bern̄ sermōe. de ascen. Restabat igitur vt soluto debi- to nostro in assūpta carne. pmo tisqꝫ iā aliquantulū discipulis. pficerentur. vt nunc nō carnali ter sed spiritualiter deū dilige- rēt. sine qua nō sufficeret. quid- quid in carne domin⁹ exoluisset ☞ Pro isto vero necessariū erat tantis donis et virtutibus spiritum hominis roborari. q̄ti nus ita spiritus subiugaret ac vinceret carnem. sicut prius spi- ritum vicit caro Sublata ergo xp̄i in celum sui forma. Hodier na die misit a p̄re spiritū sanctū nō carnis sed spirit⁹ ɔsolatorē. sig° q̄dē visibili sꝫ ope inuisibili

quo terrenū hoiem ſpūalem effi‍ceret. atq; ad carnē vincendā. et fortiter ſibi inherēdū. donis in‍funderet copioſis. ſm verbū du‍dum a ſapiēte pmiſſum. Spiritus dñi repleuit orbem terrarū. De quibꝰ effuſis donis nūc dicendū p grā Aue maria. B

Quantum ad ſcd'm ſmonis pcedentis articulū heri reſuatū videndū eſt quibꝰ donis orbem terrarū dñi ſpūs repleuit. Et q̇dem dictū eſt. qm̄ quecūq; dona ad ſalutē ꝯſequendā nccia a ſpū ſancto ſunt. ppter qḋ orbē terrarū repleſſe dr. qꝛ nihil eſt quo terrenꝰ homo indiget vt celi habitator fiat. qḋ non abunde tribuat ſpūſſanctꝰ. nā ipſe nos facit declinare a malo. ipſe nobis tribuit facere bonū. vt late oſtēdit Bern. ſmōe pͦ huiꝰ feſti In quibus ꝯſiſtit omis iuſticia ad vitā preparatiua. Vez qꝛ vniuerſa que nobis ſpūſſanctꝰ tribuit cariſmata nūero ꝯphendi nō poſſunt. ad ſeptenariū donorū nūez in genere reducunt. Et qꝛ ſeptem. nūerꝰ eſt vniuerſitatꝭ eo ꝙ ſeptē diebus vniuerſum tēpus reuoluit. vt dr Greg. ome. 16. in ezech. Et qꝛ illis ſeptem donis vita homis i terra pegrinantis ad ſalutē ſufficiēter ordinat. ea ppter ſeptiformis ſpūs noiatur Unde canit eccleſia. tu ſeptiformis munere. et Greg. ſup ezech. ome. 19. p ſeptiformē ſpūſſancti grām. aditꝰ nobis vite celeſtis aperitur. Annumerat hec Iſa. ppha. c. xi. loquens de flore qui pceſſit de radice ieſſe. hoc eſt xpc dñs de maria virgie ſup quē ſpūſſanctꝰ ſm omnē ſui plenitudinē. nō ad menſurā req̇eſcit Ioh. i. ſꝫ ipſiꝰ ꝯtentus manſione pectoris. Ait em̄ egrediet virga de radice ieſſe. ⁊ flos de radice eius aſcendet. ⁊ requieſcet ſuper eum ſpiritus domini. ſpiritus ſapientie. et intellectus. ſpiritus conſilij. et fortitudinis ſpiritus ſcientie. et pietatis ⁊c.

C Hec dona multiplici ſeptenario in ſcripturā ſūt figurata Iudicū. 14. ſeptē crinibus in capite ſamſonis. quibus manentibus ꝑualere nō poſſūt philiſtei eis ꝓo abraſis debil' homo redditur ⁊ ad reſiſtenduꝫ hoſtibus infirmus eo ꝙ eis ſublatis ab anima pugnatorū dñs ſimul recedit. Item ſeptē filijs iob. Iob. i put exponit. Greg. i. mo. ſeptē quippe nobis filij naſcuntur. cū ꝑ ꝯceptionē bone cogitationis. ſancti ſpūs i nobis virtutes ſeptem oriūtur. Item ſeptem gradibus quibꝰ aſcendebatur ad portam templi. Ezech. 40. ſicut ait. Greg. ome. 19. in ezech. Septem gradibus ad portā aſcēditur. quia ꝑ ſancti ſpūs ſeptiformē gratiā aditus nobis vite celeſtis aperitur. Item in. Apo. i. Septem ſtellis in dextra xpi. quia pſentem vitā illuminant q̄ nocti recte cōparatur. et ppter

aduersitates q̄bus plena est ꝛ ꝓpter tenebras duplices culpe et ignorantie q̄bus abundat Hec aūt in dextra xp̄i esse dicunt̄. qꝛ in sua potestate ē dare cui voluerit. ꝛ dona et donorum auctorē sī. Sicut ip̄e ait. Joh. 15. sp̄m paclitū quem ego mittā vobis a patre. Unde et christus dextera patris dicit̄. sṗsanctus autem huius dextre digit⁹. Dextra em̄ īmediate a corpe dependet. digitus ab eo mediāte dextra. ita filius a solo patre est. s. sanctus aūt a patre et filio. Multe ad idem possent aptari figure. sed iste exemplariter posite nūc sufficiunt D Q̄uo aūt omnia que ad vitam sunt necessaria ad hec dona reducūt̄. vario modo assignant doctores. multiplicit̄ etiā distinguen̄. inter virtutes ꝛ dona. fruct⁹ ꝛ btitudines. Sꝫ qꝛ omnia recitare magis ꝯfusionem inducit q̄ꝫ informatōem. sequar in hac pte doctrinā scoti in suo. 3. q. j. dis. 34. qui ōndere videtur ꝙ ꝑ septem virtutes. 3. theologicas. ꝛ. 4. morales hō sufficiēter disponit̄ in via respectu cuiuslibet obiecti. q̄tin⁹ bn̄ viuat ad salutē. Omē em̄ obiectum circa qḋ ꝑficitur viator. ē deus vel creatura Circa deū sufficiēter ꝑficit̄ trib⁹ ꝟtutib⁹ theologicis. Nam circa ip̄m vt intelligendum in via. sufficiēter dispoit fides De deo em̄ in via non potest h̄ri ꝯgnitio nisi fide saltem excellentior. ꝓpter ꝯgnitōm naturalē quā habemus de deo. sed ista est inferior fide. Circa ipsum vt in se diligibilis sufficiēter ꝑficit caritas. Et circa ip̄m vt appetibilē tanq̄ꝫ comodum mihi. perficit spes. Neqꝫ em̄ cōtingit viatorē circa deum h̄re alium actū ordinatū. q̄ꝫ intelligere deū. diligere eum in se. et appetere eū mihi. vt bonum meū. Perficit̄ aūt viator magis et min⁹. ſm ꝙ virtutes illi sunt magis vel minus intense. Nam qui habet has virtutes i sūmo. quō haberi possūt in via in sūmo et ꝑfectissime se habet circa deū ſm statū viatoris. Perfectissime cognoscit deum qui habet fidem ꝑfectissimam. Summe diligit. qui sūmam habet caritatem. Sperat q̄ꝫ securius q̄ spes habita fuerit intensior E Circa creaturā vero (non curando de scientiis speculatiuis q̄ ſm Aug. plus habent supuacue curiositatis q̄ꝫ vtilitatis) ꝑfectissime homo ꝑficitur ꝑ prudentiā quantū ad intellectum si ip̄a fuerit ꝑfectissima. qꝛ ipsa est de omni agibili quantū ad omnē ꝯdictionē agibilis. Et quantū ad appetitū sufficiēter ꝑficitur tribus virtutibus moralibus. et hoc siue circa alterū et appetibilia alteri. q̄ꝫ circa seip̄m et appetibilia sibi. siue primo et directe. siue scḋario ꝓpter illa prima. Nam circa alteꝝ di-

sponit insticia q̄ q̄s recte se hz ad alterū dando cuilibet qḋ suū ē. Circa seipm ⁊ appetibilia sibi ṗ° siue ex se. puta q̄ stati ex se nā sit ↄucire. vt sit honor. delectatō pficit tpantia Sz circa appetibilia sibi nō ṗ° sz q̄i sc̄dario ppt ṗ° appetibilia. sic ē velle vindicare se circa offendētes. puta ṗma bona auferētes aut velle sustinere offensā Et circa h̄ sufficiet disponit ac pficit fortitudo De ṗmis ꝟtutib⁹ theologicis hr̄. j. Cor. xiij. Excellētiorē viā vob̄ demonstro. Et seq̄tur. fides. spes. caritas tria hec. maior horū est caritas. De aliis virtutibus moralibus que cardinales dicūtur. habet Sapie. 8. Sapiētia em̄ sobrietatē. iusticiā. prudentiam. et virturē id est fortitudinē docet. q̄bus in vita nihil vtili⁹ ē hoībus. Iste ergo septenari⁹ virtutum. quarū quelibet multas habet spēs. si pfectissim⁹ est. pfectissime pficit viatorem. F Unde omnes habitus pfectiui viatoris. respectu creatoris vel creature. q̄tin⁹ ꝓmouent ad salutem. ad aliquē de illis septem habitib⁹ reduci habent. vel plures eoꝝ. q̄uis in scripturꝫ variis nomīnb⁹ nomiant Unde ⁊ beatitudines dona et fructus. non sunt nisi habitus virtutum. vel saltem delectationes actus eorum ↄsequentes. propter quedā que in fructibus numerantur. Unde qui pfectissime habet illas septem virtutes. habet omnes fructus dona et beatitudines. Qḋ sic ṗt oñdi. Nā donū sapie duas ↄplectit̄ theologicas ꝟtutes. caritatē scz et spē Est em̄ sapia dicta q̄i sapida sciẽtia. et cōiter in scripẗa accipit̄ ꝓ habitu caritatꝫ qz sapia est habit⁹ q̄ sapit habēti obiectū summum et eternum. quod in se est sapidum. id est quo placet illud bonum in se. et illud volo mihi. Et hoc est quod dicit mgr̄ in. 3. dis. 35. Sapientia nō modo capimus supiora. sed etiam in cognitis delectamur. Sapit autem siue diligitur deus sapientis. vt dictum est. et quia in se bonus. qua dilectione volo deo bonū. et quantum ad hunc actum perficit caritas Hac enim deum in se et propter se diligimus. volendo sibi bonum summū. Uerum qui sapit bonū et saporem in se approbat. etiam sibi id bonum appetit tanq̄ cōmodum suum. ⁊ ad sic appetendum perficit spes vt alio sm̄oē dictum est. Sapientia ergo generaliter accepta. qua summū bonum mihi sapit. in se. et appeto mihi. caritatem compꝛhendit simul et spem.

☞ H Donum autem intellectus et donum sciētie simul fidem exprimunt. fm eius perfectionem ⁊ impfectōm. Nam in naturalibus. 6. Ethicoꝝ. Intellectus dr̄ noticia ṗncipioꝝ. sciẽtia vero ↄclusionis. Ita in ꝓpo.

ſito. ꝑ intellectum intelligitur fi
des impfecta. id ē noticia ꝓmo⸗
rum articuloꝝ. que eſt fides ſim
plicium. quibus ſpeculamur im
plicite ſaltem. creatorem ⁊ crea⸗
turas. De vtriſqꝫ enim articuli
faciunt mentionem. ☞ Per
ſcientiā vero intelligitur fides
ꝑfecta et explicita. nedum ꝓmo
rum articuloꝝ. ſed etiam eorum
que in eis latent. ⁊ ex eis deduci
poſſunt quaſi concluſio ex prin⸗
cipijs. et hac ſcientia nō ſolum
articuli ꝓmi creduntur. ſed etiā
fides eorum nutritur. defendi⸗
tur. ac roboratur. Et ita loqui⸗
tur Aug᷒. 14. de trinita. Illud
tantum huic ſciētie tribuo. quo
fides ſaluberrima. que ad verā
ducit beatitudinē gignitur. nu
tritur. defenditur, roboratur.
qua ſcientia non pollent fideles
plurimi. quāuis polleant pluri⸗
mū ipſa fide. ſcꝫ imꝑfecta. Ali⸗
ud eſt eni ſcire tm̄. quid homo
debeat credere ꝓpter adipiſcen
dam beatā vitam. Aliud eſt ſci⸗
re. hoc ipſum. et quomodo pijs
opituletur. et contra impios de
fendatur. que ꝓprio vocabulo
appellatur ſcientia. ☞ P
Per alia quattuor dona. quat
tuor virtutes cardinales deſig⸗
nātur. fortitudo quidem ſub ꝓ
prio vocabulo exprimitur. qua
nos bene habemus reſpectu of⸗
fendentiū et contra terrorem pe
riculorum. Prudentia vero no
mine conſilij. quia prudentia ha
bitus eſt conſiliatiuus de omni
agibili. Iuſticiā vero exprimit
in ſua ſpecie ſcilicꝫ pietate. Pie
tas enī ſiue intelligatur habitus
ad cultum dei nos perficiens q̄
theoſebia grece dicitur. Sicut
dicit Mgr̄ diſ. 35. libro. 3. ſiue
miſericordia qua ꝓximis cōpati
mur. miſerias eorum ſubleuan⸗
do. vt vult Scot᷒. ⁊ Lyra ſuꝑ
Iſa. manifeſtum eſt ꝙ ad iuſti⸗
ciam ꝑtinet. quia nos bene ordi
nat ad alterū. dando alteri qd̄
ſuum eſt. deo honorē. ꝓximo iu
uamen. Donum timoris ad tē⸗
perantiam. ꝑtinꝫ ſm Scotū. qꝛ
idē omnino eſt timor quod hu⸗
militas. ſicut patꝫ per Aug. ſuꝑ
illud Matth. 5. Beati paupes
ſpiritu. Qꝛ ſcriptura frequēter
cōmendat timorem domini. in
itium ſapientie. nihil aliud eſt.
q̄ꝫ ꝙ humilitas eſt ꝓncipium vir
tutū. et recte. quomodo eo quis
timet quo humilis. humilitate
nos ipſos paruos. inſufficiētes
et defectuoſos cognoſcimus. et
ideo fortiora timemus. Humi⸗
litas ad temperantiam pertinet
tanquā ſpecies ad genus. nam
moderatur circa ↄcupiſcentias
honorum Uel ſi hoc nō placet.
vt timor identificetur humili⸗
tati. nihilomi᷒ ad temp erantiā
ꝑtinet. nā vt dē Lyra ſuꝑ Iſa.
Contra ↄcupiſcentiam inordi⸗
natam delectabiliū. ordinamur
ꝑ donum timoris. ſicut ſcriptū
eſt Prouer. 16. ꝑ timorē declīat

omnis a malo. Patz ĝ ꝙ dona
illa septem extendunt se ad oia
ad que ṽtutes theologicales et
adquisite. tam intellectuales q̄
morales. et ꝑ ꝯn̄s sufficienter re
plent animā omnib⁹ necessarijs
ad salutem. J Et q̄uis vir
tutes cardiales naturaliter ad/
quiri possunt. nō tn̄ supfluunt
dona. qm̄ vt dicit Mgr vbi s.
Per hec dona. illa naturalia re
formant et adiuuant. Sunt de
niqȝ pfectiora q̄ virtutes quas
naturaliter adquirim⁹. q2 a pfe
ctissimo p̄ncipio. ab eo vtiqȝ c⁹
perfecta sunt opera. Deniqȝ
spūssanct⁹ subito hec infundit.
q̄ s̄m naturā nō nisi longissimo
tpis exercitio adquirunt. Ne/
scit em̄ tarda molimina spūssctī
gratia. dicit Ambro. sup lucam
Et s̄m hec mlti distinguūt hec
dona a virtutibus licet forte in
sufficiēter. R Hec aūt do
na omnia. aduenīēs spūssanct⁹
discipuloꝝ cordib⁹. p̄habita cō
fortauit. et auxit. nō habita in/
fudit. ꝛ quantū ad omia sibi ac
alijs fidelibus necessaria pfecit
quod actus coꝝ euidēter demō
strant. Donum sapiē in eo ꝙ
omnib⁹ spretis soli deo adhese/
runt ita vt nec mensis fuire libe
ret Act. 6. c. Donum scientie
ꝛ intellectus. q2 et articulos or/
dinauerunt. et fidē in alijs gig/
nebant. nutriebant scripturarū
doctrinis solo spūssancti dono
genitis. que errantes defende/
bant. vt patz in p̄dicationibus
petri et stephani. Donū ꝯsilij
prudenter ad vtilitatem fideliū
omnia tpalia ordinando. nam
quotqt possessiones agroꝝ aut
domoꝝ erant. Vendētes affere
bant precia coꝝ que vendebant
ꝛ ponebant ante pedes aplōꝝ. q̄
diuidebant singulis put vnicui
qȝ opus erat Act. 4. Donum
fortitudinis in eo ꝙ nec. minis
nec terrorib⁹. nec morte. nec ver
beribus deterreri poterant. ne
nomen dn̄i non p̄dicarent. atqȝ
ne nō ꝯmissam exequerent dispē/
satōem. publice fidei aduersari
os ꝯfundētes. ꝛ ꝯfidentes quia
optet plus obedire deo q̄ homi
bus Act. 5. Donum pietatis
vtroqȝ mō habere se ostēderūt.
Ad deū quoniā quotidie erant
pseuerantes vnanimiter in tem
plo. cōicatōe fractōnis panis et
orōnib⁹ Act. 2. Ad primum
ṽo. quoniā non solum primoꝝ
miserijs cōpassi sunt. Sed eas
fecere suas. Nam multitudis
credentiū erat cor vnum et anīa
vna. nec quisquā coꝝ que possi/
debant suū esse dicebat. Sed
erant illis omnia ꝯmunia Act.
.4. Donum timoris manife/
stauit magna aplōꝝ humilitas.
quia oēm a se piecerunt mōi ho
norem Nam petrus et iohānes
cū claudum illum ex vtero ma/
tris sue. 40. annos habentem.
in noīe iesu pfecte restituissent
sanitati. eosqȝ ꝯcurrētes poplī

admirati fuissent. ne eis honor attribueret ait petrus Viri israelite. quid nos admiramini. aut quid nos intuemini. quasi nostra virtute aut pietate fecerimus huc ambulare etc. Act. 3. Simile illius de paulo et barnaba expresse continet Act. 14. Ubi dicitur Paulus et barnabas morabant in listris. Et quidam vir listris. infirmus pedibus. sedebat. claudus ex vtero matris sue. qui nunquam ambulauerat. Hic audiuit paulum loquentem et credidit. Qui intuitus eum et videns quod fidem haberet vt saluus fieret (mente scilicet et corpore) dixit voce magna (quatinus ex vocis altitudine plus ad diuinum honorem miraculum deuolueret) Surge super pedes tuos rectus. Et exiliuit. omnibus astantibus videntibus Et ambulabat Et sequitur ibidem. Turbe autem cum vidissent quod fecerat paulus. quasi hoc sua virtute perfecisset. leuauerunt vocem suam licaonite dicentes. Dij similes facti hominibus descenderunt ad nos. Et vocabant barnabam (qui senior erat) iouem. Paulum vero (qui ductor verbi extiterat) mercurium qui fertur fuisse eloquentissimus. Sacerdos quoque iouis qui erat ante ciuitatem. tauros et coronas ante ianuas afferens cum populis. volebat sacrificare paulo scilicet et barnabe tanquam veris dijs Ipsi vero beati apostoli non sibi sed deo honorem in omnibus operibus querentes vbi hoc viderunt. conscissis tunicis suis exiluerunt in turbas clamantes et dicentes. Viri quid hec facitis? Et nos mortales sumus. similes vobis homines annunciantes vobis ab his vanis conuerti ad deum viuum qui fecit celum et terram et mare et omnia que in eis sunt. Ecce si honorem mundi voluissent. maximum adepti fuissent. sed quia timorem domini qui peccatum expellit cum primo habuerunt. hunc caducum honorem penitus spreuerunt. Silr tantus erat in eis timor dei. quo malum declinatur. vt non solum ipsi in se sed et in alijs conuersis. mala grauissime punierunt. vt in facto Ananie et zaphire vxoris eius. patet. Unde magnus timor factus est in vniuersa ecclesia. et in omnes qui audierunt ipsum Act. 5. L

Ecce si iam statum illum et profectorum quam per diffusionem carismatum sancti spiritus consecuti sunt apostoli ad priorem eorum torporem. dubitationem. hebetudinem. carnalitatem. infirmitatem. propriam solicitudinem. presumptionem. quis comparare voluerit. luce clarius videbit. quanta mutatio. imo innouatio dextre excelsi. quos spiritus domini non quibusdam munusculis adornauit. sed fluminis sui impetu. ac vnctionis suauitate totos repleuit. ita vt vngentum hoc de capite christo in barbam barbam aaron fluens. descenderit in oram vestimenti eius dum vsque ad fines orbis terre. apo

stolicā doctrina cōuersi. huius vnguenti pinguedine et exultationis oleo sūt puncti. vt fideliter dictū sit ꝑ ꝓphetā. Spirit⁹ domini repleuit orbem terrarū ꝛc. et tm̄ de secūdo

In festo penthe. Sermo. II. in ordi. XXXIIII.

Piritu oris eius oīs virt⁹ eorum Ps̄.32.

☞ A Hactenus egit ecclesia festa. celebrans diuina beneficia et opera quibus redemptor noster nos redemit. debitum nostrum soluendo salutis impedimenta remouendo. locūqȝ apud patrem ꝑparando. et viam ꝑueniendi ostendēdo Omniaqȝ exhibendo que ex parte redemptionis nostre adquirende perdite beatitudinis necessaria videbantur. ita vt nihil vltra restaret nisi vt ipsi transiremus. et reparatā nobis beatitudinē apprehendēdo possideremus. In hac autem gloriosissima solēnitate beneficium summe necessarium recolit quo nos ad ambulandū et ad iter ꝑficiendum ꝯualescimus et ꝯfortamur. sine quo oīa priora bñficia licȝ maxima et preciosissima cassa forēt ꝛ sine fructu. Quid enim ꝓficeret delicatissimum conuiuium ꝑpare ei qui ex corporis debilitate ad ipsum perfruēdum iter arripere non valeret Prima facta sūt per verbum ex patris obedientia humanatum. qui in carne sua debitum nostrum soluit. Eph.2. Natum enim ex virgine illuminauit sedentes i tenebris et vmbra mortis. principi tenebrarum suis ydolatriis seruientes. quorum primi fuerunt magi. stella duce ad veritatis agnitionem perducti. Sua conuersatōne viam ostendit. Discite a me inq̄t. qꝛ mitis sum ꝛ humilis corde. Matth.xj. Passione cyrographū decreti suo sanguine deleuit affigens illud cruci Collosens.2. Morte mortez cū suo ꝑncipe dyabolo vicit. Et infernum fregit. O mors ero mors tua Morsus tu⁹ inferne Osee.13. Resurgens captiuitatem in inferno detentā reduxit ꝛ spem īmortalitatis dedit Psal. Ascēdens in altum captiuā duxit ꝛc. ꝛ Johis.17. Volo pater vt vbi ego sum illic sit et minister meus ꝛc. Ascendens locum nobis apud patrem parauit et disposuit. Joh.14. Vado parare vobis locum ꝛc.

☞ Secundum vero missione spiritussancti hodierna perfecit Nā aduenīente hodie spū sancto i signo visibili ac fideles

replente. nedum perfecte ad omnis veritatis cognitionem illuminati sunt. sed et celestis igne caritatis accensi ac roborati. vt quecunqz intellexerant fortiter sine timore perfecerũt. et qui timidi vsqz huc clausi mortis timore latuerunt. accepto spirit⁹ sancti dono. portas et repagula irruperunt. se qz in medium populi et principum dederunt. et quem prius territi negarũt. nũc publice. testificantur. verbis predicando. opere miraculis confirmando. et sanguine pro ipso voluntarie moriendo. Prius vt carnales ⁊ terrestres timuerunt nunc vero repleti spiritu vt celestes terrena omnia contempserunt. Hinc Chrisostom⁹. Hodie nobis terra facta est celum. nõ stellis de celo ad terrã descendentibus. Sed apostolis ad celum ascendentibus. quia effusa est copiosa gratia spiritussancti et vniuersum orbem operata est celum. non immutans naturam sed voluntatem emẽdans. infusis donis celestibus ac virtutibus. Unde verificatum est hodie quod longe ante prophetatum est. Spiritu oris eius. scilicet verbi domini. omnis virt⁹ eorum. celorum scilicet ex hominibus formatorum. Pro gratia Ueni sancte spiritus reple ⁊c. Aue maria

☞ B Quia agimus hodie festum spiritussancti tercie persone in diuinis. qui hodie visibiliter missus est apostolis et cunctis fidelibus. Aliquid de ipso. ipso donante loquendum est.

Et videnda sunt tria

- Primum quomodo intelligẽda est tercia ꝑsona i diuinis que spiritussanctus dicitur.
- Secundo de operatione et donorum multiplicitate
- Tercio de hominum quos inhabitat dispositione

☞ Circa primum licet trinitas superbenedicta nedum sit ineffabilis sed etiam inuestigabilis. ſm illud Roma. xi. O altitudo diuiciarũ sapiẽtie et scientie dei. q̃m incõprehensibilia sunt iudicia eius et inuestigabilis vie eius. et hoc quantum ad perfectam eius cognitionem.) non tamen penitus nobis ignotus est. Nam inuisibilia eius a creatura mundi .i. homine. per ea que facta sunt intellecta ꝯspiciuntur. sempiterna quoqz eius virtus et diuinitas. ad Roma. ꝑmo. Inter ea autem que facta sunt. nihil ita ducit in cognitionem dei sicut homo. Quippe cũ

in ceteris apparet vestigium tri-
nitatis. In homine etiam imā-
go eius impressa est. Unde ho-
mo creatus dicitur ad imaginē
et similitudinem dei Genes. j.
☞ Creatus est aūt ad ima-
ginem dei non sm corpus. sed
sm animā. siue spiritum. Quo-
niam et deus non corpus sed spi
ritus est. Joh. 4. et pma Cor. 3
Ideo in spiritu seu anima nr̄a
querenda est imago trinitatis.
vt per eam venire possum⁹ in no-
ticiā ei⁹. ☞ Inuenim⁹ aūt
in anima nostra quandā trini-
tatem. quia habemus in nobis
intellectum. voluntatē seu affe-
ctum. et vtriusq3 operationē siue
actum. sed cum magna imp̄fe-
ctione. et quantum ad obiectū.
quia non multa simul distincte
cognoscere. nec amare possum⁹.
sic sensu percipe Et quantū ad
mutabilitatem. quia nunc hoc.
nunc illud. nunc amamus. nunc
que amauim⁹ odimus. Et quā
tum ad modū. quia nos p simi-
litudines fantasmata. ⁊ fictas
imagines. nihil p essentiam cog
noscimus. ☞ Deus autē in
tellectum habet. voluntatem et
actus eorum sine imp̄fectione.
quantū ad substantiā. q2 om̄ia
hec in deo idē sunt. Quia vna
simplicissima essentia. Aug⁹ de
triplici habitaculo. quātum ad
obiecta omnia simul distinctissi
me. sine mutatione. nō per speci
em. sed p essentiam suam. et rei

cognite. semp ⁊ imutabiliter etiā
mutabilia videt. Et circa ꝯgni
ta imutabilem et eternā habet
voluntatē nec vult aliquid mō
quod aliquādo non voluit. aut
aliqñ velle desinet. Omnia em̄
nuda sunt et aperta oculis eius
ad Heb. 4. et voluntas eius in
eternū p̄manet Prouer. 19. Et
Aug⁹ in medi. c. 28. opa mutas
sed non consilium. Ecce tenuis
similitudo ⁊ magna differentia
imaginis nostre ad deum.
☞ Sed nunc p̄pinquius ac-
cedam⁹. Experimur in nostro in-
tellectu quandā vim fictiuā rei
cognite. p quā in se ipso format
imaginē. tanto rei cognite silio
rem. quanto ipsa3 p̄fectius cog-
noscit. Unde si intuitiue et p̄fe-
cte cognosceret. imaginē simili
mā fingeret. que imago manet
in intellectu. Et si haberet vim
p̄ductiuam. p̄ducere3 rem simil
limā imo ꝯsubstantialē rei cog-
nite ab ea in nullo differētē. nisi
q hec ab illa esset p̄ducta. Et si
seipm sic cognosceret. de se ima-
ginem simillimā p̄duceret. sibi
ꝯsubstantialē et a se sola p̄du-
ctione distinctam. Que et vere
esset filius eius. quoniā filius
viuens est de viuente. in eadem
specie et natura productus.

Sic voluntas nostra habet
quandā vim inhesiuam. nam cū
obiectū ꝯgnitū volen⁹ acceptat
in se quandā ꝯplacentiā vel dile
ctōem aut fauorē p̄ducit. q ob

iecto volito inclinatiue ꝛ ꝯplacē
ter inheret et q̄si p° se volito seu
amato donat. q̄ et amor dr̄. quo
amās se cōmunicat amato. qui
similiter manet in voluntate. ꝑ
quem semper est inclinata ad be
nefaciendum et complacendū
amato. ☞ D Sic in deo.
Pater seipsum sua essentia cog
noscens. cognoscendo imaginē
suam ꝑfectissimam in se ꝓducit
sibi per omnia equalem et ꝯsub
stantialem. in nullo differentē.
nisi q̄ hec est producta. pater ve
ro ꝓducens. Hec imago ꝓprijs
sime verbum dicitur a patre di⸗
ctum et viuit in eadem natura.
nō specifica sed indiuiduali sin
gularissima ꝛ simplicissima. ideo
verissime filius est. et dr̄ pr̄i con
substantialis et coeternus et in
omnibus ꝑfectionibus coequa
lis. vt vult Aug⁹ in de cognitio
ne vere vite prope finem cum in⸗
quit. Nihil aliud est filius vel
verbum dei. q̄ȝ cogitatio vel ars
vel sapientia dei. Nempe cum
nos aliquam rem cogitamus.
ipsius rei imaginem ī cogitati⸗
one nostra formamus. Sic de
us cum seipsum cogitauit simi⸗
lem sui per omīa imaginem for⸗
mauit. et ideo verbum vel ima⸗
go dei dicitur Sed nihil aliud
nisi eadē essentia exprimitur. Et
supra. Certum est q̄ mēs gignit
cogitationē. Cum autē mens se
ipsam cogitat quasi aliam sibi si
milem generat Sic summ⁹ de⁹
cum seipsum talem qualis est co
gitauit. ꝓcul dubio similē sibi
per omnia imaginem generauit.
Et sicut gignens iure vocatur
pater ita rectissime imago fili⁹
noiatur Et infra Nihil in reb⁹
creatis ad integrum eius imagi
nē seruat a quo nascitur vt ibi
declarat Infert. hic autem per
omia gignenti est simillimus. ꝛ
ideo verissime filius non filia
nominatur. Hec ille. ☞ E
Sic pater volendo se ꝛ ver⸗
bum suum. et similiter verbum
volendo se et patrem. quorum
vna eadem q̄ȝ est voluntas et
essentia. et ꝑ h̄ se amantes amo⸗
re essentiali. qui ſm eūdem vbi
supra est idem omnibus modis
essentie. producunt quendam
fauorem. quo pater inheret et
connectitur filio. et filius patri
et quem vt Richardus ait. Pr̄
tanquā donum infinitum im⸗
pendit filio. et filius rependit
patri. et h̄ fauor est amor ꝓdu⸗
ctus. et tante perfectionis quā⸗
te pater est amabilis. similiter
filius et diuina essentia. que cū
sit infinita infinite est amabilis
et per consequens infinitus. q̄ȝ
idemptificatur essentie et amo⸗
ri essentiali infinite. Solum
ab ea differens. quia ꝓductus
Ille autē amor essentialis et il⸗
la diuina essentia nec ꝓductus
nec producta. Et quoniam hic
amor notionalis siue product⁹.
idemptificatur essentie. ideo vi

nus deus. omnipotens. et in omnibus pfectionibus. patri et filio coeternus et equalis Nō quidem ex formali ratione productionis qua producitur vt donum. sed ex ratione sue perfectionis. ppter quam pducitur in eadem essentia. Audiamus et de hoc beati Augustini testimoniū in libro prefato vbi vice magistri respondit fratribus q̄rentibus. Quomodo spiritussanctus dicitur a patre et filio procedere dicens. Nihil aliud spūs sanctus q̄ȝ amor dei intelligit. Constat autem quia pater filiū vt seipsum diligit. et item filius patrem tanq̄ȝ seipsum diligit. Uita nanqȝ diligit se sapere. et iterum. sapientia diligit se viuere. vite autem et sapientie pbata est vna esse essentia Igitur dilectio vel amor vl' caritas quod est spiritussanct⁹ in substantia patris et filij coessentialis existit. et ideo ab vtroqȝ equaliter procedit Et statim supra. dei viuere. intelligere. diligere. nihil aliud est q̄ȝ existere. Dilectio ergo dei est vita. et vita est spirit⁹ Hec ille.

☞ Hec tercia persona in diuinis spiritussanct⁹ dicitur. quasi cōmuni nomine. Nam et pater spiritus est. et filius spiritus est. et vterqȝ sanctus. vt sic denoteтur esse communis amor et nexus amboꝝ. ☞ Quod sic declarat sanct⁹ Bonauētura dist. 10. pmi sententiaꝝ. q. vltia. Nam hoc nomen spiritus. a spirando vel spiratione sumptum est. Actus autem spiratōnis in corpore. est actus internus. act⁹ continuus. actus viuificus. habens originem a calore. Hec autem omnia amori conueniunt. Amor enim venit ab intrinsico quia actus est anime. Et amor est actus viuificus. et sic viuific⁹ vt homo non sit qui non amet. Est etiam amor actus continu⁹ et hoc si perfectus est. qui enim nūc amat. et postea nō amat. nō perfecte amauit. Est deniqȝ amor. calor spiritualis. Unde et a poetis ignis dictus est. Et quia spiritussanctus a patre et filio procedit per modum amoris. vt patuit. Amori autem omnes cōditiones actus spirationis conueniunt. Ideo in huius euidentiam tercia in trinitate persona proprie spiritus dicta est. Et nō solum spiritus. sed et spiritus sanctus ad insinuandum q̄ hec tercia persona. non sit patris et filij amor immund⁹ sed omnino mūdus. Duplex enim reperitur amor. Primus qui purus est et mundus. Alius qui immūdus est atqȝ libidinosus. Ad significandum ergo q̄ illa tercia persona non esset patris et filij amor immundus. imperfectus seu libidinosus. sed mundus perfe-

ctus atq3 castus. dicta est nō solū spirit⁹. sed spiritus sanctus Uel q: tanq̄3 ex nr̄o vsu loq̄ndi. non habens nomen appropriatum retinet nomen commune.

Uerum nomen (spiritussanctus) vt dicit. spiritum diuinū spiratione ꝑductum. proprium est tercie persone. et neq3 patri conuenit. quia productus nō est nec filio. quia ⁊ si productus est non tamen spiratione sed generatōe. Unde non est spiratus a duobus spiratoribus sed a solo patre genitus. Hec breuiter sufficiant ad qualemcūq3 manuductionem cognoscendi spiritū sanctum. ☞ ꝭ Ex quo tamen multe veritates elici possunt. quas forte vnius sermōis breuitas capere nō valet. ☞

Prima veritas est Spirit⁹ sanctus non est creatura. cōtra macedonium. quoniam spiritus sanctus est essentia diuina. et amor essentialis. ſm Augustinū vbi supra. et procedit tanquam amor et donum adequatū p̄n⁹ ꝑductiuo infinito. s3 oē infinitum necessario est deus. Infinitas em̄ creature repugnat. hinc 2. Corinth. 3. Dominus spirit⁹ est. Et Johis. 6. Spiritus est qui viuificat. ⁊ ita de similibus ꝓprietatibus diuinis ex scriptura colligi posset que conueniunt spirituisancto. Secunda veritas Spiritussanctus neq3 pater est neq3 filius. sed ab vtroq3. non essentialiter sed personaliter distinctus. Contra sabellium. Non pater. quia ꝑduct⁹ Non filius. quia non genitus. sed per modum doni libere productus. De hoc. j. Joh. 5. Tres sunt qui testimonium ꝑhibent in celo. pater verbum et spirit⁹ sanctus et hij tres vnum sunt. Una scilicet essentia diuina nō vna persona.

ꝭ Trecia v̄itas Spūssct̄us ꝑducit̄ a p̄re et filio simul. Nō a solo patre. Nec tanq̄3 a diuersis. sed tanq̄3 ab vno principio. Contra errorem grecorum dicentium spiritūsanctum a solo patre ꝓcedere. Hec veritas est catholice fidei. Et potest breuiter sic ostendi. In instanti generationis pater cōmunicat omnem perfectionem filio. et sic infinitā voluntatem que est ꝑncipium ꝑducendi spiritumsanctū. Cum autem illa voluntas sit infinita impediri non potest. Nec in instanti productionis filij. intelligitur iam productus a patre. spiritussanctus. cum filius sit prior origine spiritu sancto. licet non tempore aut duratiōe. hoc est filius est genitus a patre cum quo ꝑducit spiritūsanctū. Exēplum rude poni posset. Si em̄

duo ignes haberent eandē vim calefaciendi. simul eundem calorem pducerent in obiectum approximatū. Sic pater cōmunicat voluntatē suam vt perfectum pncipiū spirandi spiritū sanctū. pus origie q̄z pducatur spiritussanct⁹ Ideo sicut pater ita filius eadem voluntate spirant spiritūsanctū ☞ P

Quarta veritas in diuinis sunt solum tres persone Una producens et non producta scilicet pater Producens et producta que est filius. Producta ⁊ non pducens que est spiritussanct⁹.

Quinta veritas. Nulla est alia maior. dignior prior tempe aut duratione. quia eadem est omniū perfectio et coeternitas ac ɔsubstantialitas. Sexta veritas Non dispar cultus adoratio aut honor. sed idem. Debetur omnib⁹ personis diuinis.

Hec de pcessione eterna spiritussancti ad intra balbuciendo dicta sufficiant. que et si non intelligimus. non minus credamus. Dicentes cum Hill'. 12 de trinitate iuxta finem libri Ante tempora vnigenitus tuus. ex te manet natus. Ex te per eum spiritussanctus tuus est. Quod si sensu non pcipiam. tamen teneo ɔscientia. In spiritualibus em̄ tuis rebus hebes sum. Cōserua hanc oro fidei mee religionē incontaminatā. vt quod in regenerationis mee symbolo professus sum semper obtineam patrē scilicet te nostrum et filium tuū vna tecum adorem et sanctū spiritum tuum qui ex te per vnigenitum tuū est pmerear Hec sūt hill'. hincinde iuxta finem libro .12. de trinitate. Quem spiritū nobis infundat idem pater cuz filio ⁊ spū sancto in secula benedictus Amen.

Secunda ps scdi smonis de festo penthe. In ordine smo. XXXV.

Spiritu oris eius oīs virt⁹ eorum vbi s̄. A

Sapiēs architect⁹ opus a se inchoatū nō deserit donec ad pfectum illud deducat. Sūmus itaqz artifex et rerum omnium opifex deus pater omipotens filium suum vnigenitum ad hoc misit in mundū. vt qui pus erāmus filij ire. adoptionem filioꝝ dei accipemus Gal'. 4. ⁊ Joh. p°. Dedit eis potestatem filios dei fieri hijs qui credunt in nomine eius Hec fides vt vniuersis predicaret. idem dei filius iam dispensatōnis sue misteria ɔsūmaturus per passionē. triūphalē resurrectōz gloriosamqz ascensionē. apl'is suis iussionē ineuitabilē iposuit. q̄tin⁹ euāgeliū

veritatis. qđ ipse in partis galilee et iudee gentibus pdicauerat toti mundo nunciaret. In oēm quoqz terram son⁹ eoꝝ exiret. et in fines orbis terre verba eoꝝ vn̄ Act. j. Eritis mihi testes in hierusalē et in omni iudea et samaria. vsqz ad vltimū terre. vt sic ex vniuersis iudeis ꝛ gentib⁹ in vnitatem fidei cōuenientib⁹ vna ꝯstitueretur ecclesia christi sponsa Ad hui⁹ aūt ꝯmissionis magne efficacem executōem ꝛ moritur⁹ atqz post resurrectionē ascensur⁹. frequēter s. sanctū pmisit. qui ꝯsolaretur pusillos erudiret ignaros. omni virtute roboraret infirmos. vn̄ Jo. j4. Non relinquā vos orphanos. sed rogabo patrē ꝛ alium pacli tum dabit vobis. quo ad pmū. Jtē. c. j6. Cum venerit ille spūs veritatis docebit vos oēm veritatem quo ad scōm. Et quo ad terciū Luce. 24. Ego mittam pmissum patris in vos. vos autē sedete in ciuitate. donec induamini ꝟtute ex alto. Omēs hos pmissiōes hodierna die impleuit. dum sedens ad dexterā patris. victor gloriosus. famulis suis dona largitus est celestia. scꝫ spūssanctū diuine ꝟtutꝫ mgr̄m. Siquidem teste ps. Spū oris eius omnis virtus eoꝝ. Ps. 32. Pro grā Aue. B Hesterno fmone aliquid p nr̄a humilitate locuti sum⁹ p articulo p⁹ fmonis hui⁹ q̄uo intelligenda sit et cōcipienda tercia psona in diuinis q̄ ss. dr̄ et est. Ex quo et alijs tunc et nunc dictis colligi potest. duplicē esse ss. pcessionē fm mgr̄m di s. j4. pmi. vna est eterna de patre et filio. que ita ss. prestat essentiā. sine vllo tēpis initio. ꝛ sine vlla nature mutabilitate. Sicut filio prestat essentiam sine tempis initio. et sine nature mutabilitate. eterna generatio de pr̄e. vt ait Aug⁹. j5. de trini. De hac aliq̄d heri balbuciēdo locuti sumus. Alia est temporalis que ꝯmuni vocabulo missio noiatur. qua ad sanctificandū creaturā mittitur ex tpe a patre et filio imo ꝛ a seipso. vt ait Aug⁹. j5. de trini. ꝛ mgr̄ di. j5. de qua nunc dicendū. C

Hec duplex est. quedā visibilis. q̄dam inuisibilis. Missio spūssancti visibilis est appitio alicui⁹ rei corpalis. circa creaturam rōnalem. missionē inuisibilem ss. creature factā repsentās Sic baptizato dn̄o in iordane visa est columbe spēs descēdere sup eum. vt dr̄ Math. 3. Ad significandū in xp̄o hoie habitare spm̄sanctū Hoc ꝗ signo ss. dr̄ visibiliter missus Non qꝛ ss. in se visibilis sit. sed qꝛ aliqua creatura visibilis apparēs. spm̄sanctum alicui missum repsentat vt vult Leo papa in f. hui⁹ festi q̄ incipit hodiernā solēnitatem. Multū quippe distiterer se habuit ss. ad creaturas in quib⁹ vi

sibiliter mitti dicebatur. et filius ad naturā hūanam. Filius nanqȝ humanā naturam in qua visibilis apparuit in vnitatē suppositi assumpsit. Unde verū erat dicere. filius in diuis est homo. sic Joh ait. Uerbū caro factū est Naturā quoqȝ hūanam assumptam beatificauit. Persona autē spūssancti. nō assumpsit ad vnionem psonalē. columbā. flatū. nubem aut ignē. et ideo nec columba nec nubes dici potuit neqȝ tales naturas sanctificauit aut beatificauit vt vult. Augus. 2 de trinitate. Creature itaqȝ ille nulla speciali vnione fuerunt spiritui sancto vnite. sed dumtaxat adhoc specialitē a deo ordinate. vt spm sanctū inuisibiliter illos inhabitare. eisqȝ donatū fore circa quos apparuerūt repsentarēt quare nec adorande si adhuc in terris essent. D Nec tamen hmōi creature apparitio significat missionē inuisibilem spiritussancti. tunc pmo fieri. quādo hmōi creature apparent. sed significant vel tunc missionem inuisibilez esse vel factam fuisse et adhuc pmanere. Non enim cū columba sup xpm apparuit in baptismate tūc ei. ss. mittebatur aut habita gratia augmentata est quā in cōceptionis instanti receperat sed totam aie sue capacitatem Sed nec hodierna die apostoli primo. aut spiritū sanctum aut gratiā receperunt. quibus ante ascensionē dominus dixit. Accipite spiritūsanctum quorū remiseritis peccata. remittuntur eis. Joh. 20. quāuis hodie habita gratia. nō modice fuerit augmentata. fm Leo. in sermōe. festiuitatis presentis. qui incipit. Plenissime quidem. E

Tali missione visibili hodierna spiritussanctus datus est discipulis in ciuitate virtute ex alto fm pmissionem acceptam expectantibus. Post imolationē nanqȝ paschalis agni christi domini. eiusqȝ resurrectionis victoriose. illucescente die quinquagesima. que est dies hodierna vt Actu. historia. refert. ca. 2. Cum omēs pariter essent in eodem loco factus est repente de celo sonus. tanqȝ sonus aduenientis spiritus vehemētis repleuitqȝ totam domū vbi erant sedētes. Insolita scz claritate fm Lirā. Apparueruntqȝ illis dispertite lingue tanqȝ ignis. seditqȝ supra singulos eorū. Spiritu sancto scilicz in figura linguarum supra singulorūz capita apparente. Et repleti sunt omnes spiritu sancto Intus in cordibus inuisibiliter. vnde ceperunt loqui varijs linguis. put spiritussanctus da. elo. illis.

F Ecce qȝ aperte initio gratie euangelice. respondet initium legis date. euangeliū pfe-

ctionem significante. Ut enim
Exo᷑. docet hystoria. c. 20. libe
rati de seruitute egyptiorum fi
lij israel. pergentes per desertū.
vt in terram ꝓmissionis veni-
rent. Uenientes ad montem sy
nai. q̇nquagesimo die imolati-
onis paschalis agni. descendit
dominus in igne sup̱ montem.
comitante sonitu bucine. toni-
truis et fulgoribus. decalogum
eis apta voce disposuit. Ita im-
molato paschali agno xp̄o domi
no (Etem̄ pascha nostrū imola-
tus est xp̄s. j. Cor. 5. Qui sui sā
guinis p̄cio nos a pctōꝝ s̄uitu-
te redemit. Sīneqꝫ resurrectiōis
exemplo nobis spē ꝑpetue liber-
tatꝭ ostendit). 50. die ab eius re
surrectiōe hoc est hodie. sp̄ūs san
ctus ad legis euāgelice p̄dicati-
onē similibus insignis visibilit̄
apostolis missus est. nō ꝙ sicut
figura a veritatis significate de
ficit ꝑfectiōe. ita ea q̄ in legis da
tione ostensa sūt signa. a donis
datis hodie apostolis . S
Appuit q̇dem in mōte ignis. sed
fumans. Appuit in cenaculo ig
nis sed lucēs: qm̄ apostoloꝝ pce-
tora vt ait. Beda in. omc. vigi.
penthe. ss. inuisibili luce scie radi
auit. ꝛ inextiguibili caritatis ar
dore succēdit. ad intelligendā et
opandā altitudinē celestiū p̄cep-
toꝝ. quā ibi montis cacumen ꝛ
h̄ cenaculi altitudo idicat. Sꝫ
hic omnes q̇ accipiebāt spm̄ in ce
naculo erant positi. Illic pp̄l's
q̇dē ois infra mōtē stabat. ꝛ pau
ci seniorum montis partem con
scenderunt. Solus moyses in
ip̄m verticem (vbi in igne et cali
gine. diuina maiestas prefulge-
bat) ascendit. quia nimirum al
ciora et intima legis archana. ꝑ
fectiores carnalis istius populi
capere solum et seruare nouerāt
populus vero superficiei littere
adherebat. Adhuc enim velum
oppansum erat. qd̄ sancta san-
ctorum contegebat. Nūc autem
data gratia spiritus sancti ad in
telligendum sublimius simul et
ad implendum perfectius sanc-
ti euangelij dicta fidelium cor-
da subleuantur. Utrobiqꝫ soni
tus ingens auditur. sed ibi ad
terrendum. hic ad consolandum
hinc populus ille timore attoni-
tus ait moysi. loquere nobis tu.
non loquatur nobis dominus.
ne forte moriamur. Ecce timor
Apostoli vero accepta spiritus
sancti consolatione ibāt gauden
tes a facie consilij. quia digni
habiti sunt pro christi nomine
cōtumeliam pati. Actuū. 5. Et
isti auditis legalibꝰ edictis vna
voce responderunt. omnia que
locutus est dominus audiemꝰ
et faciemus. Apostoli autem
illustratione spiritus. omniū na
tionum linguis dei magnalia
loquebantur. ad designandum
quia legis obseruantia. vni tan
tum iudeorum genti data sit.

Verbum vero euangelij. cūctis p orbem gentibus p̄dicandum. Et cūctorū liguis populorū xp̄iane fidei essent p̄conia edicēda. Hec Beda D Et q̄d omnibus p̄fectius est. hijs signis apostolis apparentibus. s.s. visibiliter missus. eorū corda et sctificabat z illuminabat. z inflāmabat. donorūq; celestiū plenitudinē cōtulit. In signis vero ve. te. et si dei p̄sentia significabatur ad legis approbatiōm. nequaq̄ tn̄ in eis sp̄us sanctus mittebatur visibiliter ad populi singularē p̄fectionē. q̄m neq; circa populū signa. sed in monte apud maiestatē apparuere diuinā. Neq; eni aliqn in ve. te. legitur s.s. (vt Aug⁹ ait 4. de trinitate) visibilit̄ missus Neq; decuit signum plenitudinis gratie exhiberi visibilit̄. ante tempus plenitudinis gratie. q̄d a xp̄i aduētu incepit. vt vult apostolus. ad. Gall. 4. Christo vero adueniēte missus est spiritussanctus visibiliter xp̄o z apostolis Christo. nō instanti conceptionis quo recepit sp̄ussancti plenitudinē. s; dū iam se maifestare 30. etatis sue āno incepisset Et apostolis. dū statim mittēdi erant ad salutē misterialit̄ mōdo offerēdā. E⁹ rationē assignat Durandus in suo p̄mo. dis. 16. Nam missio visibilis fit p̄ncipaliter ad s̄cādū gr̄e plenitudinē in eo cui fit. et hoc s̄m q̄ potest in alios redundare. Gr̄a xp̄i in ceteros redundabat tripl'r effectiue p̄ncipaliter inquantū de⁹. Sed sic ad eum nō fit missio s; magis sic mittit. meritorie inq̄ntum homo. z misterialiter. Meritorie redundabat in sacramētorum collatōibus q̄bus efficatiā meruit. ideo in baptismate vbi tactu sāctissime sue carnis aq̄s vim cōtulit regeneratiuā. vt dt Beda. missus est ad eū sp̄ussanctus in sp̄ē columbe. q̄d est aial fecundum In sua p̄dicatōe aūt redundabat gr̄a misterialiter. q: p eam hominū corda ad gratiam disponebant̄. idō tūc missus fuit sp̄ussanct⁹ in sp̄ē nub lucide. cui⁹ est lucē receptam spargere. q̄uo p̄dicatores doctrinā. Ab apostolis aūt gratia solum redundabat misterialit̄. et b vel p sacrorū admistratōem. vel s̄m p̄dicatōem. p̄pter p̄mū fuit missus ad eos s.s. in specie flat⁹. qn̄ dn̄s dicēs Accipite spiritū sanctū quorū remiseritis peccata remittunt̄ eis. cōmisit eis dispensatōem sacramēti pnie. q̄d est magis necessariū sacramentū post baptismū zc. Flat⁹ nihil est ei⁹ qui flat vel spirat. et in sacramētorum collatiōe ministeriali. nihil ex ministri bonitate vel malicia cōtrahit effectus sacramenti. p̄pter s̄cd̄m missus est hodie in specie linguarū ignitarū vt essēt p̄flui verbis. et feruidi caritate. atq; ad suam et aliorū salutē zelosi. Sic ergo patuit aliqualit̄

quid sit ꝛ ad quid fiat missio vi
sibilis J Est etiā missio ſſ.
inuisibilis. ad quā repsentandā
vt dictū est visibilis missio ordi
nat Quia sicut eternalit a pre ꝛ
filio cōiter ꝓcedit. ita etiā tpali
ter ab vtroq3 mittit et ꝓcedit.
cū ad sanctificandū rōnalē crea
turam a pre et filio ꝛ a se ipo mit
titur. Ac deuotis mētib9 quoti
die datur. ꝑ spēalem ac inuisibilē
vnionē. vt vult mgr. di. 14. pmi
Est quidē ſſ. imo tota trinitas ge
neraliter in oibus creaturis (In
cōmutabiliter tn̄ in se exn̄s) po
tētialiter. psentialiter ꝛ essentia
liter. vt ꝑ Piere. dn̄s ait. Nun
quid nō celū et terrā ego impleo
eiusdē. 23. Et de ſſ. Sap. 1. dr.
Spūs dn̄i repleuit orbē terraꝝ
Eius em̄ potētie oia sunt subie
cta Oia deniq3 cogscit ꝛ indi
stāter sibi habet oia pn̄tia Sin
guloꝝ deniq3 essentijs intimat.
vt nec ab extrinsico cui9libet rei
aliq̄tin9 distet. est ḡ in omib9 ꝑm
potentiā pn̄tiam ꝛ essentiam. vt
lati9 tractat doc. anglic9 dis. 37
pmi. K Spēaliter tn̄ ꝛ ex
cellentiori mō est in sanctis spiri
tibus ꝛ aiab9. quas inhabitat ꝑ
grām. hoc aūt esse in aiabus. nō
ē aliud q3 eas ꝑ grām quā ꝯfert
illapsu sanctificatiuo acceptare
ad vitam. et in filios adoptare.
ꝛ sic nō est in his q̇ gratia gratū
faciēte carent. stante lege. Excel
lentissime aūt in xp̄o homine in
q̄ diuinitatis plenitudo habitat
corporaliter Col. 2. In eo enim ē
ꝑ grām nō adoptōis s3 vnionis
vt h3 mgr. di. 37. pmi Licet ḡ
ſſ. sit in omnibꝫ homib9 Nō tn̄
oēs inhabitat. q2 nō oēs ꝑ grā3
acceptat ad vitam. In his ḡq̄s
acceptat grificando. dr habita
re. ꝛ mentes eorundē ad deū me
ritorie eleuare. Dicit etiā qn̄q3 lo
cutione vulgata esse in bonis et
nō in malis. ad hunc sensum. q2
bonos acceptat ꝑ grām ad vitā
nō sic malos. Et isto mō idē est
dicere. deū esse in hoie ꝛ eū ꝑ gra
tiam acceptare. Sic dr venire
ad aliquos cū tn̄ sit vbiq3. q2 ali
quib9 nunc ꝯfert grām et ꝑ gra
tiam in filios adoptat. qui pus
erant inimici ꝛ nō grati deo Et
quāto maiora ꝛ plura in aliquo
opat bona. q3 in alio. tanto am
plius ꝛ plus in eo esse dr ꝑ grām
suam. Plures auctoritates ad
hoc adduci possent. quas vide
dis. 37. pmi. Talis itaq3 grē
inuisibilis collatō. dr ſſ. inuisibi
lis missio et hois ꝑ grām adop
tatō Eya carissimi tā benignissi
mū hospitem colligere festinate
habitū retinete Est eni3 dulcis
hospes anime. dulce refrigeriū.
in labore reqes. in estu tēperies.
in fletu solatiū. vt hr in psa Et
hec de missione tpali vtcūq3 di
cta sufficiant L Sed dice
res. qūo ſſ. in se datur nedum in
domis. pus se nō habenti. cū in
se sit imutabilis. Nec alicubi eē
possit vbi pus nō fuit. q2 ds est.

Apud quē nō est transmutatio nec vicissitudinis obumbratio. Iac. j. Ad hoc rñdet doc. anglicus dis. 13. et. 18. pmi Res dr alicui dari in se. cum in alteri⁹ dominiū vel quasi dominiū transfertur. Ita q illa ali⁹ vti potest vt libet ad agēdum. h⁹ mō etiā mos habet hominū. vt alter alteri se dare dicat. cum ad hoc se offert. q paratus est alterius parere voluntati. facietqz quecunqz alter rationabiliter ab eo fieri optabit. Cum ergo spūssanctus illapsu suo sanctificatiuo hominem p gratiam inhabitando. paratus est hominē iuuare in oi actione meritoria. et tandem eum in beatitudine sublimare. dicitur quodāmodo voluntati hois obtemꝑare. Stat enim ad hostium et pulsat. Si quis aperit ingreditur. Et nunquā manum suam subtrahit. Sic ergo hominē acceptando per gratiam. ee in actione meritoria modo singulari eum iuuādo. dicitur se homini dare. Possent ad hoc aliquo mō aptari exempla Iosue. 10. Quādo sol stetit in celo ad nutum hominis. ita vt nec antea nec postea longior dies fuerit. et Exod. 35. cū aie domin⁹ moysi. Dimitte me vt irascatur furor meus contra eos et deleam eos rc. M

Cum autem spūssanctus sic sese homini dat. veluti donum increatum semꝑ infundit etiam gratiam gratumfacientē donū creatum. quo anima ornatur et in dei spōsam adoptatur De cuius effectibus. Uide smōe. 2. de circumcisione domini. De alijs vero donis que spūssanct⁹ cōfert. Uide in parte scda pmi smōis de festo penthe. Item quomō dona illa claruerunt et patuerunt in apostolis Uide smone. 4. inferius de festo pnti.

Pars tercia sermonis secundi In festo penthe. in or. smo. XXXVI. A

uia vero

(vt ex pcedentibus ꝛ potissimū ex smone tercio de festo presenti statim p⁹ Aue patet) necessarium est homini ad vitam. quatin⁹ cor suū prepet habitaculū spūi sancto. Nemo enim a deo glorificabit in patria. quem hic in via non inhabitat spūssancti gratuita presentia Si quis enim spiritū christi qui est spūssanct⁹ nō habet ait apostol⁹ Roma. 8. Hic non est eius vt in smone tercio p⁹ aue lati⁹ patebit. Iō expedit imo sūme nccīm est ad vitā ꝯsequndā scire. qūo hmōi hospitiali ꝑpatio fieri debeat. Et licet h elici posset ex vb themat pmissi clari⁹ tn̄ h edocet dici festi euāgeliū B Itaqz vt ex euan⁹ colligi pōt Ioh. 14. Quattuor faciūt hoiem capacē spūssancti scilicz. Dilectio dei. quia est spi

ritus amoris dulcis et benign⁹ Sap. j. Obseruatio verbi. q: est spiritus veritatis Joh. 14. Pacificatio cordis. quia est vinculum pacis vnde Soliciti suare vnitatem spiritus in vinculo pacis Ephe. 4. Gaudium de pfectionib⁹ diuinis. quia est spūs paclitus tollens tristiciam ingerens gaudium. De pmis duobus ait domin⁹ in euangelio. Si quis diligit me sermonem meū suabit Quo fructu? Sequitur. et pater meus diliget eum ⁊ ad eū veniem⁹. ⁊ mansionē apud eum faciem⁹ ⁊c̄. Ecce diligendus est a nobis domin⁹ cum mandatoꝝ obsuatōne. vt ad nos veniat pater et filius. et māsionē in nobis faciat Haud dubium quin spūssanctus. de q̄ pus dixerat. Si diligit; me mādata mea sua. ⁊c̄. Et ego rogabo patrem et aliū paclitum dabit vobis spiritum veritatis. vt maneat vobiscum in eternum. Primū ergo est diligere deū affectu cordis. scdm effectu operis per mandatoꝝ obsuatiōem Affectu cordis diligimus deū. dū dulci ac benigno animo mouemur ad deum. ↄgaudētes illi in suis pfectōnib⁹ ⁊ cōplacentiam habentes in eis. Hic affect⁹ mentis nostre in deum prima ⁊ imediata dispositio est ad infusionem spūssancti. vt vult doc. anglicus et scotus ℒ Sed quomō hunc amoris affectum in nobis adquirere possumus ⁊ p hoc aptari ad spūssancti receptionē Respondeo. duplici medio. Remouendo impedimēta. Adhibendo fomenta. Impedimentū huius amoris. et p ↄsequens susceptōis spūssancti est amor mundi. Nam et xp̄c dum spiritū veritatis suis discipulis pmitteret addidit. Quē mūd⁹ non potest accipere. Joh. 14. Mundus. i. mundi amatores. vnde Be. in omel'. vigil'. festiuitatis h⁹ Quisq̄s ↄsolatōem foris in mūdi rebus inq̄rit hic diuine ↄsolatōnis munere int⁹ reformari nō valet. Cū em̄ termini mot⁹ a q̄ ⁊ ad quē sint ↄrīq. 5. ph. Mot⁹ autē recessus est a tmino a quo. ⁊ accessus ad terminū ad quē. Termini ꝑo in dispōne et motu ad s. scīm sunt mō⁹ ⁊ ss. et hij ↄrīj. fm illud Amicicia hui⁹ seculi inimicicia est dei. Jō qui vult esse amic⁹ h⁹ seculi. inimic⁹ dei ↄstituit Jac. 4. ⁊ Joh. in pma ca. c. 2. Si q̄s diligit mōm nō est caritas pr̄is in eo. i. ss. Relinquēdus est igit mōs. i. amor mōi vt in nob sit amor dei. Et q̄d dicim⁹ de amore mōi. Cum amor carnis seu carnalis p̄ntie xp̄i. ipedimentū fuit discipul' in receptōne ss. teste dn̄o Nisi ego abiero paclit⁹ nō veniet ad vos q. d. Nisi hāc carnalē dilectōꝫ a vob subtraxero. n̄ erit; digni vt paclit⁹ veīat ad vos. q̄ꝫdiu ei de me carnal'r sentiet;. n̄ erit; digni

siue ydonei vt spiritūsanctum recipiatꝫ. hinc Bern̄. Delicata est consolatio diuina. et non datur admittentibus alienam.

D Dicis forte durus est hic s̄mo. si nemo saluaꝛ sine inhabitante spū. Nec spiritū recipe p̄t carnis et p̄sentiū amator. ꝗ nec̄ saluatur Nam q̇s p̄t ēē in mōo et mūdialib⁹ rebus nō delectari Immo nemo carnē suam vnq̄ꝫ odio habuit. sed fouet ꝛ nutrit Eph. 4. Ad hui⁹ replice solutōem notandū. ꝙ hoīes in hac vita sunt in triplici differentia. Quidā in mōo et de mōo sunt. Quidā in mōo sunt. de mundo aūt ñ sunt. Et hij duplices vt infra dꝛ. In mōo sunt oēs mortales q̇ viuunt hac vita mortali Sed de mōo sunt q̇ s̄m mōm viuunt. i. qui toto desiderio falsis ꝛ p̄ituris mundi bonis adherent. eisq̄ꝫ adq̇rendis p̄ncipal'r intendūt. Magnā ꝛ p̄mā curā ꝑ terrenis. nullā ꝑ celestib⁹ hn̄t P̄ntia amant. futura ꝯtemnūt Carnis curam in desiderijs ꝑficiunt. vicijs infuiūt. ꝟtutes negligunt. In mōo sunt et non de mundo. qui in carne non s̄m carnem viuunt. sed quoꝝ vita ratione regitur. virtutib⁹ ornatur. In quibus mundi ꝯcupiscētie ꝑ gratiam supanꝭ. Hanc differentiā innuit dn̄s Joh. 17 Dicens discipulos suos esse in mundo. sed non de mundo. Et ideo nō rogat patrem vt tollat eos de mundo. ita vt nō sint in mundo. sed vt seruet eos a malo id est peccatis et illecebris. q̇bus tenentur qui sunt de mundo

Hij autē qui in mundo sunt et non de mundo. sunt duplices Quidam mōo in quo sunt vtūtur licet sint q̄si non vtentes. vt loq̇tur apostol⁹. j. Corinth. 7. Qui ita habent temꝑalia vt nō habeanꝭ ab eis. quibus p̄sentia temꝑalia sunt in vsu Eterna in desiderio. Tercij q̇dem in mundo sunt. q꞉ in carne viuunt. sed mundū cum suis ꝯcupiscentijs penitus reliquerūt. puri et nudi christum sequūtur. abdicant diuicias. voluptatib⁹ renunciant sub arta obediencia ꝓpter deū se ꝯstringunt. Quales sunt perfecti. De quib⁹ veritas ait. Si vis perfectus esse vade et vende omnia que possi. et da paupib⁹ et sequere me. Matth. 19.

Primi spirtūsanctū inhabitatorem habere non possunt. dicēte domino. Spiritū veritatis mūdus non potest accipe. Mūdus. id est amore mundi implexus Ab illo nos reuocat Joh di. Nolite diligere mundum neq̄ꝫ ea que sunt in mundo. Quare. quia qui diligit mundum. non est caritas patrꝭ in eo. Et quid intelligat ꝑ mūdum et ꝑ ea que in mundo sunt. statim exponit dicens. Omne quod est in mundo. aut est superbia vite aut ꝯcupiscētia oculoꝝ ꝛc̄. ꝛ alibi. Tot⁹

mūdus in maligno. i. malo igne positus est. Per mōm ğ intelligit vicia mūdi. i. hoim ₛm mōm viuentiū. Scdʼi spm̄ sanctum habēt inhabitatorē quantū ad nccia salutis. q̄uo eum apostoli habuerūt adhuc carnales ante ascensionē ꝛ resurrectōz domini. Q̄uo etiā hunc habēt oēs electi vñ. j. Coꝛ. 3. Nescitis qꝛ tē. dei sanctū est. qᵭ es. vos et spiritus dei habitat in vobis. Tercij hn̄t spiritūsanctū nō solū q̄ntū ad necessaria ad salutē. ſʒ ad singularē ꝯsolatōz ꝛ familiarē dilectionem ꝛ grē plenitudinē. Sic hodie acceperūt apl'i et ceteri fideles. coꝝ exemplo oīa relinquētes. Et ꝑ hoc patʒ solutio replice. Q̄m et si quelibet cōsol'o mundi impedit ꝯsolatōem spūs ₛm plenitudinē solū. tn̄ illa que querit ꝯtra preceptū dei repellit ſſ. quantū ad nccia salutꝭ. E

Nunc ğ qui mōo alligati. sed nō victi sunt a mūdo. qꝛ nondū possunt recipe quantū ad grē et plenitudinē ꝯsolatiōis. vt hunc recipiant quantū ad necessitatē salutis imitenꝭ aplm. j. Coꝛ. 7 di. Qui habēt vxores tanq̄ꝫ nō habētes sint. Et qui flent tanq̄ꝫ nō flentes. Et qui gaudent tanq̄ꝫ nō gaudentes. Et qui vtunꝭ hoc mundo tanq̄ꝫ non vtantur. Preterit em̄ figura mūdi hui⁹.

Que expones b. Greg. omel. 36. siue dn̄ica. 2. post penthe. dt Uxorē habet quasi non habeat qui sic studet placere coniugi. vt nō displiceat creatori. flet ſʒ tn̄ non fleat qui sic tꝑalibus damnis affligiꝭ. vt tn̄ ᵭ eternis lucrꝭ animū semp ꝯsoletur. Gaudet tanq̄ꝫ nō gaudeat qui sic tēpalibus bonis hilarescit. vt tn̄ sꝑ ꝑpetua tormenta ꝯsideret. Et ħ qᵭ mentē gaudio subleuat hāc ꝯtinuo pondere ꝓuidi timoris premat. Emit aūt quasi nō possidens. q̇ et ad vsum terrena preparat. et tn̄ cauta cogitatione ꝓuidet. ꝙ hec statim relinquat. Mundo q̄ꝫ vtitur sed quasi nō vtatur. q̇ necessaria cūcta exterius ad vite sue misteriū redigit. et tn̄ hec eadē nō sinit sue menti dn̄ari vt subiecta foris seruiant et nunq̄ꝫ intentōnē aimi ad alta tendentis frangant. Si sic terrena omia n̄ ad desideriū. ſʒ ad vsum assint. vt reb⁹ necessarijs vtantur. sed nihil cum pctō hr̄e cupiant. De ipsis quoqꝫ habitꝭ quotidie mercedes querant. et plus gaudeant de bono ope q̄ꝫ bona possessiōe. Sic mōo vtentes et corpus suū nutrientes. a spūssancti p̄ntia nullaten⁹ excludunꝭ. F Fomenta ꝓ qbus amor dei adqritur. sunt iuges ꝛ deuote meditatōes diuinoꝝ beneficioꝝ. exhibitoꝝ ꝛ ꝓmissoꝝ. per has ad diuine bonitatꝭ ardorem deuenim⁹. Bonitas em̄ rei intrinsica nō aliter nobis q̄ꝫ ꝑ opera ab ea ꝓcedentia innotescit. Ex his aūt attentis me

ditatõibus exar descit ignis di-
uini amoris teste pp̃ha. In me-
ditatõe mea exar. ignis. haud
dubiũ q̇n amor ꝛ p⁹ q̇dẽ amor
mercenariꝫ siue ↄcupie gignit ex
hmõi meditatõe bñficiorꝫ. q̇ p-
pter bñficia nob exhibita dili-
git ds Ac deinde ex meditatiõe
diuie bonitatis q̄ in se ds eẽnti-
aliter bon⁹ est. oritur dilectio fi
lialis seu amor amicicie. q̄ est im
mediata dispositio ad infusioꝫ
spũssancti. Et licet bona nob
a deo collata innũerabilia sint.
qm̃ ab ipso st̃ oĩa bona. si quid
nulla bona a deo nõ collata co-
gitari possunt. Ex quo. p quẽ. ꝛ
in quo sunt oĩa Ro. xi. Ipse pñ
cipiũ et finis toti⁹ boni. q̇ apit
manũ et implet omnia bonitate
Ps. ciiii. tñ p faciliori memoria
diuinorꝫ beneficiorꝫ. possunt ipa
in genere reducia d quendã nu-
merũ siue mẽbra. Sunt ergo di
uina dona et beneficia nobis ce
litus collata duplicia scꝫ. increa
ta et creata. Creata sunt multi-
plicia scꝫ. nature. fortune. gr̃e. ꝛ
glorie. Nature inq̃ꝫ corpis ꝛ aĩe
In quib⁹ notanda est superexcel-
lentia donorꝫ dei sup dona ho-
minũ In magnitudine. multitu
dine. pfectiõe. necessitate. ꝛ sin-
gularitate. Nullũ eñi donũ ma
ius celo et elementis. Oĩa deni
qꝫ creata et increata dei sunt.
Et infusa nobiliora sunt adqui
sitis. Dei etiam dona plus neces
saria sunt ꝛ quedam a solo deo
haberi possunt. vt aer. aqua.
sine quibus nec homo esse. nec
bene esse potest ita de alijs ele-
mentꝫ. gratia etiam ad salutem
necessaria a solo deo est. Item
dei dona nullo p̄cio comparari vel
appciari possunt. secus d donis
hoim. Bona increata sunt pr̃
filius ꝛ ss. Nõ sufficit deo omĩa
creata dare nobis. nisi et seipm
daret. Pater se nobis dat in p-
mium. fili⁹ in p̄cium. ss. in pign⁹
certissimũ. hec omĩa testant. qm̃
nobis bonus et optimus est de⁹
Et ideo merito saltẽ amore mer
cenario et ↄcupie a nobis diligẽ
dus. Sed si causa attendit.
nulla ex nob inuenit. Quid eñi
apud deũ mereri potuim⁹ prius
q̄m essemus. vt pduceret nos. q̇
futuri. sibi (q̇ solus sufficiens)
nihil adijcere potuim⁹ Sed q̇d
mereri potuim⁹. dum creari. re-
bellantes inimici. et totius mise
ricordie ꝛ bonitatꝫ idigni penas
soluere debuim⁹. Sola ḡ causa
tantorꝫ beneficiorꝫ intrinsica et
essentialis. bonitas est dei. q̇ nul
lis nostris meritis prior dilexit
nos. Teste euangelio hodierno
Sic deus dilexit mundũ vt fi-
lium suum vnigenitũ daret ꝛc.
Huius aũt amoris. ex sola essen
tiali et intrinsica dei bonitate p
cedentis diligens meditatio. ex
citat in nobis dilectionem ami-
cicie. qua eũ pprer seipm (quia
bon⁹ est) diligim⁹. qua dilectõe
tanq̃ꝫ pñcipalissima dispõne in

nobis existente. sine mora ss. illa
bitur. Non em̄ pōt hec dilectio
stare sine ss. cū sit dispō sufficiēs
et īmediata. Non em̄ estiman
di sunt hoīes. sz lapides adamā
te duriores. quos tantoꝝ memo
ria bn̄ficioꝝ ad diligendū deū
non emollit. hinc Bern̄. ſ. 2. de
pēthe. post recitatōem bn̄ficioꝝ
dei. O duri ⁊ indurati filij adā
quos nō emollit tanta benigni-
tas. tanta flāma tam ingens ar-
dor amoris. tam vehemēs ama-
tor. qui ꝑ tam vilibꝰ sarcinulis.
tam p̄ciosas merces expendit.

D Ex illo amore summi boni
fluunt cetera. ad ss. susceptōz di
sponentia scz obſuatio ſmonis
dei. Nā et hec obſuatio ē amor
effectiuꝰ sine q̄ amor affectiuꝰ nō
ē verꝰ. neqz em ꝑfecte ⁊ efficacit
vult deū oībus dn̄ari. q̄ nō vult
deo oīa ſuire ⁊ sbesse. sz nō vult
oīa subeē dō q̄ ꝑ mandatoꝝ eiꝰ
ɔtēpt ūvult ipsi obtꝑare hic q̄si
ɔn̄s nccio infert dn̄s. obſuātiā
sui ſmōis. h̄ ē mādatoꝝ a damo
rē s̄ui d. Si q̄s di. me ⁊c. ſmonē
meū ſuabit. ⁊ i eodē. c. q̄si nihil
intersit inter diligere deū ⁊ man
data ſuare ait. Qui habet man
data mea in memoria. et ſuat ea
in ope. hic est qui diligit me. Et
Joh in. j. ca. c. 5. Hec est inq̄t ca
ritas. vt mandata eiꝰ custodiāꝰ
Et beatꝰ Grego. Caritas ocio-
sa nō est. operatur magna si est.
Si autē oꝑari rennuit. caritas
nō est J Ex eodē amore etiā

seq̄tur pax cordis. Pax interna
licet nō externa huiꝰ mūdi. quā
neqz dat neqz exigit spūssanctꝰ
Hinc cū dominꝰ dixerat in euā
gelio Pacem relinquo vob. pa-
cem meā do vobis. Statim ad
didit. Non quō mundus dat
ego do vobis. ☞ Est em̄ pax
exterior quā mundus dat. nihil
aliud. nisi quies exterior. qua
quis sine molestia vtitur bonis
temꝑalibus mundi. quā frequē
ter concomitatur multiplicatio
peccatoꝝ. ſm illud Deutro. 32.
Incrassatus est dilectus ⁊ recal
citrauit. et illud ps̄. Pacem pec
catorum videns. hanc pacem au
fert deus a suis dilectoribus. ac
per multas tribulationes intro
ducit in regnum celorum. Act.
.14. hinc. 2. Thimo. 3. Omnes
qui pie volunt viuere in christo
ꝑsecutionem pacientur. ☞

Pax autem cordis siue con-
scientie consistit in tribus. que
in ipso homine debent ordinari
vt scz p̄mo intellectus nō obscu
retur errore Scd̄o voluntas ab
intellectu non dissideat sua libe
ralitate. Tercio sensualitas nō
obruat arbitrium sua passione.
Quarto in ordinata obediētia
ad deum per amoris indissolu-
bilis vinculum. Quinto in or-
dinata affectōe ad primū ꝑ cari
tatꝭ ɔsortiū Et ſm hāc diffinit
pacē. Augꝰ in x̄b dn̄i. Pax est
serenitas mentꝭ. Simplicitas
cordis. Tranquillitas animi.

amoris vinculū. ꝯfortium cari-
tatis. referendo suo ordine clau
sulas ad q̄uqȝ p̄dicta. In corde
igitur q̄d diuina dilectiōe eleua
tur. ratio non errat. passio non
vincit. anim⁹ deo subijcit. et cō
cordia ad ꝓximū ꝯfuatur. imo
ſm Aug. 19. de ciuita. dei. c. 14.
Omnis pax hoīs bona. in dile-
ctione dei fundat. Consequitur
itaqȝ dilectōnem dei pax bona.
ſm illud ꝓphete Pax multa di
ligētib⁹ legē tuā. Ps. 118. Quā
in suo habitaclo requirit s. sanct⁹
ſm illud Isa. vlti. Sup quē re
quiescet spūs meus? Sup hūi-
lem et q̄etum. hoc est pacificum

Ex eodem amore dei. sequtur
gaudiū de pfectōibus diuinis.
Nam q̄ amat. bene vult ei quē
amat. Cum aūt implet volitum
sequtur delectatio mētis. que est
gaudiū. Ad hmōi gaudium fre
quenter nos scriptura hortatur
dicens. Letami in dn̄o. Gaude
te in dn̄o sp ꝛc. Hec q̄ttuor q̄
ex diei festi euāgelio colligi p̄nt
disponunt hoīem ad dignā spi-
ritussancti receptōem et ad p̄pa
randum sibi habitaculū in quo
manere placet ꝑ illapsum sancti
ficatiuū ꝛc. ☞ Hic ſmo vlti
mus seu ps vltima ſmonis hui⁹
correspō det euangelio diei pen
theco. quod si predicare placet.
potest hic sermo adaptari vt ia-
cet ad diem festum.

De eodem Sermo
III. In ordine. XXXVII.

Apparue
runt illis disper
tite lingue tāq̄
ignis Act. 2 A Dies no
bis fratres gratissimus illuxit q̄
sancta solēnitas fideliū fulget a
spectibus. ferueat nunc in cordi
bus. Celebram⁹ quippe diē istū
quē spūssanct⁹ nouis munerib⁹
ꝯsecrauit. q̄ qm̄ eidē s. s. dedicat
nulli oīno festiuitati scd̄a habet
Quis em̄ hodiernā celebritatē
vel patris aut filij festis postpo-
neret. nisi qui cū impijssimo ma
cedonio heretico. spm̄ sanctū pu
taret esse inferioris nature. ꝛ nō
firmissime crederet ꝛ catholice
ꝯfiteret. spm̄ sanctū patrꝫ ꝛ filij
esse Nō sicut q̄cunqȝ creatura q̄
patrꝫ et filij est. sed sicut in vtro
qȝ viuens et potens. et sempitne
ex eo q̄d est pat filiusqȝ sbsistēs
Non attendens horribilē ꝯmi
natōem filij dicētis Matth. 12
Quicunqȝ dixerit verbū ꝯ filiū
homis remittet ei. Qui aūt di-
xerit verbū ꝯ spm̄ sanctū non re
mittet ei. neqȝ hic in seculo hoc
neqȝ in futuro. Permanēs nāqȝ
in hac impietate sine venia est.
ait Leo ſmo. hui⁹ festi qui inci
pit. hodiernam solēnitatē. qȝ ex
clusit a se eum ꝑ quē poterat re-
missionē ꝯsequi pctōꝝ. Nos v̄o
qui cū sancta matre ecclesia eod̄
spū edocti. ꝯfitemur beatissimā.

trinitatem esse vnū deū. atq3 in tribus psonis. nec subē. nec potentie. nec voluntatis. nec opationis vllam esse diuersitatē nihil dissimile. nihil impar. sed omia que de illa possunt subā cogitari. nec ꝟtute nec gloria. nec eternitate fore discreta. magnitudinē festi ac solēnitatē diei psentis nō ignoram⁹ in quo idem ss. sine initio a patre et filio in diuie nature idēptitate verus deus ꝓcedens. et ab initio humane creature sanctificandis pribus ꝛ ꝓphetis. cūctisq3 electis inuisibiliter missus. visibiliter hodie missus discipulis. euidenti⁹ generalius atq3 copiosius est illapsus. sicut ait Bern̄. ſmo. 2. de hac festiuitate. Spūssanct⁹ ꝓcedens a patre. largiore munere sue maiestatis in apl'os supuenit. ꝛ tribuit eis carismatū dona. Dum in eodem cenaculo ꝯgregatis apparuerūt illis disptite lingue tā q3 ignis Deq̇bus vt ſmo detur ignitus dicamus. Ueni sancte. Aue. B Hodiernā solēnitatem missiōis sancti spūs ad rōnalis creature sanctificatōz nemo ꝑuipendat fidelis. Ipsa em̄ quasi cōsūmatio siue ꝑfectio est omniū aliaꝝ festiuitatū. Nā in receptiōe summi hui⁹ doni tota nostra salus ꝑficitur et consistit Hinc ait apl's Ro. 8. Si quis spm̄ xp̄i nō habet hic n̄ ē ei⁹. Qꝫ si spūs eius q̇ suscitauit iesum a mortuis. habitat in vobis. viuificabit et mortalia corpa vr̄a ꝑpter inhabitantē spm̄ in vobis. Quicūq3 em̄ spū dei agūtur hȳ filij dei sunt. Ad hoc q̄3 cetera omīa ꝑ xp̄m nobis impēsa ordinata sunt vt spū inhabitāte sanctificaremur. sic ait apostol⁹. j. Thes. 4. Hec est voluntas dei sanctificatio vestra Ad hoc xp̄c saluator noster descendit. laborauit vsq3 ad ꝯsummatōz crucis vt affixis cruci peccatis nr̄is purgaremur. sicq3 digna sancti spūs habitatio efficeremur. Ido rursus ad celos ascendit. vt dispositis habitaculis inde mitteret ss. sicut ipē ait Si abiero ad p̄rem mittam paclitū ad vos Joh. 16 Nec ꝓdesset nob vniuersus xp̄i labor ꝛ actio in assumpta carne exhibita nisi inhabitāte spū viuificaremur Hinc ait Joh. 16. Spūs est qui viuificat. caro nō ꝓdest quicq3 sc3 sine spū. Ipse em̄ sua inhabitatōe vniuersa cōfert ꝯmoda ac necessaria ad salutem. Nam declinare nos a malo ipse facit. sic dn̄s dum loq̄retur de spū quē erant accepturi credētes in eū. ait Joh. 16. Ille arguit mōm de pctō. i. mū danāmentō. Nec solum arguit sed et lacrimaꝝ flumina penitentib⁹ q̇bus abluantur peccata ipse tribuit. sicut dicit apl's. Nam q̇d orem⁹ sicut optet nescim⁹. s3 ipe spūs pos. ꝓ nobis ge. inenarrabilib⁹. i. postulare nos facit. ſm glo. Ro. 6. Sed ꝛ pctā ipse re-

mittit. Hinc cū discipulis datā
ē ptās soluēdi audiert Accipite
ss. qꝝ remi. pctā ꝛc. vt clare ondē
ret cui⁹ ꝟtute soluerēt ꝛ ligarēt.
Ipe est q̇ carnalit natū ac ꝯuer/
satū r̄generat ad salutē sic scrip
tum est. Nisi quis renatus fue/
rit ex aqua ꝛ spū nō potest intro
ire regnum dei Joh. 3. qꝛ caro ꝛ
sanguis regnū dei possidere nō
possunt. j. Cor. 15 Qđ ꝓo natū
est ex carne caro est. ꝛ qđ natum
est ex spū spūs est Joh. 3. Ipse
deniqꝫ facit opari bonum. qm̄
adiuuat infirmitatē nostrā mul
tiplici iuuamie. sic in pḟ. ꝛ hym
nis ecclesia multipl'r decantat.
Et vt paucis multa ꝯcludā. q̇d
quid virtutis est. quidq̇d bn̄fi/
cij. quidq̇d gr̄e cuiuslibet gratꝫ
date siue gratū facientꝫ. aut bo
num quodlibet. non nisi ꝑ hunc
spm̄ datur nobis. Propter qđ
apl's. j. Cor. 12 Diuisiōs inquit
gr̄aꝝ sunt. vnus aūt spūs Et seq̄
tur. vnicuiqꝫ datur maifestatio
spūs ad vtilitatē. alij quidē ꝑ spi
ritū datur ꝟmo scie. alij ꝟmo sa/
pientie ꝟm eundē spiritū. alteri
fides in eodē spū. alij gr̄a sanita
tum i vno spū. alteri opatio vir
tutū alij gn̄a liguaꝝ Alij ꝓphia
alij discretio spirituū. alij intp̄/
tatio ꝟmonū. hec āt oīa opaꝫ et
coopaꝫ vn⁹ atꝫ idē spūs diuidēs
singul'. put vult ℭ Sol⁹ ḡ
spūs est q̇ sufficit ad salutē etiā
sine alijs. qm̄ ipo inhitāte pstat
oīa abūde. sine q̄ vniuersa n̄ suf
ficiūt. qm̄ ipe est pign⁹ heredita
tis nr̄e Eph. j. Exemplicā Nisi
q̇s rena. fu. ex aq̄ ꝛ spū ꝛc vt s̄ di
ctū est. Ueꝝ est si aq̄ pōt hr̄i. q̄ si
absit. sufficit baptisari i spū scō
ī q̄ nisi q̇s baptiseꝫ nihil sufficit
baptism⁹ aq̄ ad salutē. Sic ma
nifestū ē đ baptismo Joh. q̇ cor
ꝑa lauit. sꝫ aīaꝫ nō mūdauit. vt
docet ap⁹ Act. 19. ꝛ mgr̄. 4. sen.
dis. 2. Et sic de alijs sacris in q̇/
bus oīb⁹ ss. opaꝫ. qui etꝫ sine eis
sanctificat. sine spū āt sacra nū/
q̄ꝫ. Cū āt dico solū spm̄ nob suf
ficere aut solū spiritū salutē no
bis p̄stare ꝛ gr̄am. nō intelligēđ
est q̄si pr̄ et fili⁹ excludanꝫ. q̇niā
q̄ꝝ vna est subā ꝛ voluntas. etiā
opatio est indiuisa. Deniqꝫ ni/
hil sine pr̄e et filio opaꝫ i nob ss.
a q̇bus ꝑ eternā ꝓcessiōem acce
pit vt opeꝫ. Sic iteꝝ pr̄ est in fi
lio ꝛ fili⁹ in pr̄e ꝑ circūincessiōꝫ.
vt hr̄ Joh. 14. ita ꝛ ss. est in pr̄e ꝛ
filio. ꝛ pr̄ ꝛ fili⁹ in ss. Licet de
niqꝫ seipm̄ dat spūs ei⁹ ei cui il
labiꝫ. nihilomi⁹ tn̄ datur atqꝫ
mittiꝫ ꝛ visibil'r ꝛ inuisibiliter a
pr̄e et filio. neqꝫ venit sine patre
et filio. sed veniēte spū scō simꝉ
tota ꝟnitas illabiꝫ. vt hr̄ ex euā⁰
hodierno Que cum ita sint. cur
oīs gr̄osa ꝛ salutifera opatio at
tribuiꝫ spūi scō. in ꝟmōe ꝑ⁰ tāgiꝫ
D Idcirco mō his dimissis.
videā⁹ q̇d sibi vult ignis. q̇d lin
gue i q̇b⁹ visibil'r ss. lucas refert
missū Qm̄ ꝛ si cetera vniūsa ple
na sunt sacris. non tn̄ explicare

poterit s̄mo huis Referēte igit̄ luca. Dñ cō. di.pen. hodierna s. dic. 50. a resurrectiōe ac decima a dñica ascensiōis. ɔgregatis oib⁹ in cenaclo discipul' s̄m mādatū dñi ascendētis. Uos inq̄t sedete i ciuitate donec induami v̄tute ex alto Lu. vl. Fact⁹ est re. de ce. so. tanq̄ aduenī. spūs. i. venti vehemētis ⁊ reple. to. do. vbi erāt sedētes. insolita scz claritate. vt dic Lyra Et appuerūt illis dis. lig. tā. ig. seditq̄z sup̄ singulos eoꝝ. ignis ille. linguaꝝ figurā hn̄s. Et reple. sūt oēs ss. et ce. loq̄ put ss. do. eloq̄. illis Facta āt hac voce tam sonitus q̄z laudis aploꝝ. ɔuenere viri religiosi iudei. qui de diuersis natōib⁹. quaꝝ aliq̄s enūerat lucas ad q̄s gentes coꝝ ducti trāslati ac venditi fuerāt. i captiuitatib⁹ regū. salmāsar. nabuchodonosor. ⁊ anthiochi. nec q̄ntū ad hitatiōem redierūt in iudeā. Nūc āt festiuitatis gra ɔfluxerant in hierusalē Stupebāt q̄z mirātes. qm̄ audiuit vn⁹ quisq̄z lingua sua illos loq̄ntes magna dei Exponētib⁹ āt discipulis. qm̄ ss. esset gra quā cernebant olim quō voce pp̄haꝝ pmissa. tunc āt ex munere missa. crediderūt ex eis. 3000. viroꝝ. ⁊ baptisati acceperūt et ipsi ss. donū Hec est diei h⁹ ānua celebritas. Hec grē celestis sp̄ gta festiuitas In linguis itaq̄z igneis corpalib⁹ ocul' appntib⁹ sup capita singloꝝ missus ē ss. visibil'r non q̄ lingue ille fuerint spirit⁹ sanct⁹ aut spūisancto spāli vnione vnite. sed signa fuerunt corpalia. ad h̄ appentia. vt significarēt spm̄sanctū inuisibiliter ill' illapsum. apud quos ipa visibiliter appuerūt. vt vult Aug⁹. 2. de trini. c. 8. et Mgr. dis. 16. p̄mi. Hoc est visibiliter mitti alicui spiritūsanctū. aliq̄b⁹ corpalibus siue sensibilib⁹ signis circa creaturā rōnalē appntib⁹. repn̄tare pn̄tiam ss. eandē creaturaꝝ sanctificatiue inhabitantis E Sz di. forte. q̄uo sensibilia sig pnt repn̄tare pn̄tiā ss. inuisibilis. ac nullo sensu pceptibilis. cū repsentatio omnis fiat rōne alicui⁹ similitudinis. sed inter sensibile et insensibile nulla oīno cadit similitudo. Sed ad hoc plane dicit̄. q̄ inter sensibilia et insensibilia nō deficit similitudo pportiōis. q̄niā repit̄ aliq̄ siltudo vel ɔformitas in spūalib⁹ ad seipsa vel ad suos effect⁹ aut ppetates spūales. qualis est reꝝ corpalium ad se vel suos effect⁹. vel ppetates corpales. s̄m quē modū sacmenta visibilia dicūt̄ forme vel sil'itudines gratie inuisibilis. s̄m beatū Aug. 14. de ciuita. dei. c. 4. Ignis autem 6 materialis ıdō spiritū sanctū significat. q̄ȝ amorē similitudīne ml'tiplici rn̄tat. ppter q̄ amor freq̄nter in scptura ignis dicit̄. Quo vri pp̄ha expostulabat d. Ure renes meos et coꝛ meum

dñe Ps. 25. Et ab amore feruidissimo. supmus angelorum chorus seraphin qd ardens interpretatur nomen habz. Et oēs angeli lapides dicunt igniti. Cuius ppetates euoluere ad instar ignis sermonis breuitas nō admittit Amor aūt ss. est. et excellentissimū spūssancti donū. Amor increatus ipe spūs sanctus est. nō solū essentialiter quo et pater est amor. et filius est amor sed notionaliter. i. amor spiratus Cui etiā amor essentialiter appropriatur. eo q a prē et filio pcedit p modū volūtatis siue amoris. Deniqz pater et filius diligere se dicunt spūsctō. vt tradit Augus 6. de trini. et recitat Mgr. dis. 32. qr amādo se amore essentiali spirant sanctū spm tanqz amoris donum infinitū patri et filio p omia coequale. qd pater impēdit filio. et filius rependit pri. vt dicit Richar. in suo de trini. Et ob idem nexus dr et ɔnuulo vtriusqz. prem scz et filiū dilectū et redilectū p modū doni vnientis. Et qr mltiplici rōe ss. amor est increatus. ideo igne qui amoris est repsentatiuus fecatur. et ignis dr teste saluatore Luce. 12. Ignē veni mittere in terrā. i. spm sctm sm Glo. F Amor deniqz creatus ipa caritas scz. donū est spūssancti p approprīatōem. donum tale a quo nunqz sepatur. Nunqz em caritatem infundit menti rōnali quin seipm donet Nec aliqn illabitur absqz dono caritatis. Qm et si in oibus ceteris donis diuisiōes grarum sunt: et inter se et a spūsancto Inter se. qr vna sine alia datur vt s tactū est. Et a spūsancto. Dantur em cetera dona etiā reprobis et actu in mortali pctō exntibus. qbus nō illabitur ss. sicut ptz de dono fidei. nam sm iacobū. Demōes credunt et ɔtremiscūt Est quoqz in plerisqz fides mortua Sic cayphas et balaam donū habuere pphetie. quos tn nō inhabitauit ss. Eis em dumtaxat illabitur quos inhabitat sanctificatiue. quos et intima sua psentia regit et gratificat, et assistit ad opera meritoria exercēda. Tn ob hoc caritas nullatenus patitur diuisionem. sicut ait apls Ro. 5. Caritas dif. est in cor. nris. p ss. q da. est nobis. Deniqz cetera dona nō tam ad pfectum ppriū sicut ad vtilitatē tribuūtur aliorum. sz nec oibus ea desiderantibus dantur etiā dispositis. Donū pro caritatis ad pfectū ppriū datur. ipso em viuit aia. Uiuunt etiā vniuersa eius ad q ipa inclinat opa sicut Greg. ait Jlle ignis caritatis vitalis est calor aie. quo ardente viuit aia. et viuunt omnia opera eius bona. ita etiam nulli (obicē nō ponēti) negatur. sine qua vt docet apls. 1. Cor. 13. cetera dona nihil pficiunt ad salutem. Ex quo ptz ineffabilis largitas spūssancti. qui et si qdā munera minora negat. maria tn

scȝ seipm et caritatē omnib⁹ in-
fluit recipe preparis B Et
apl'oꝝ qꝛ pdicatōib⁹ omniū lin-
guaꝝ gētes in vnitatē ecclesie fu
erant ꝯgregāde. q̄ hᷓ caritatꝭ vin
culo nectiꝛ. recte ignis ille vnus
visibiliter appens. diuersaꝝ lin
guaꝝ spēm habuisse describitur
Q b hᷓ spūsanct⁹ in vno apl'oꝝ
ꝭmone omniū linguaꝝ intelligē
tiam instituit. quas olim in ba-
bilone spūs sugbie diuisit. ꝭm
Be. sup actus. vt vnitas eccl'ie
futura. p omēs gentes ꝭcaretur
vt dr Aug. 18. de ciui. dei. c. 49
Unde recte credunꝛ spiritū san
ctū non hre. qui diuidunꝛ a cor
pe. i. ecclesia. qd p omēs gentes
linguis omnib⁹ meruit psonare
vt dr in ꝭmōe qui incipit Anni-
uersaria. D Quia demum
ignis natura omia resoluit. oia
in se ꝯuertit. et in se ꝯuersa sur-
sum agit. recte i dispꝛitꝫ linguis
igneis ss. visibiliꝛ aplis missus
appuit. qm ad hᷓ missus ē aplis
vt omniū linguaꝝ gentes apl'oꝝ
pdicatōne colligēde. spū sancto
repleanꝛ. ac de carne in spiritū
ꝯuersi. despectꝭ terrenis reiecta
pusillanimitate cum slibꝫ mūda
ni terroris. liberrimo ardentiqꝫ
desiderio sursum tendant. Cui
cōsonat glo. sup illud Luce. 12.
Ignem veni mittere sup terram
Ignē ait. i. feruorē ss. qui illumi
nans corda ad supna puocat. q
vicia ꝯsumit. vasa dns pbat. q
etiā accendit lucernas quas in
manib⁹ xp̄e ardere monebat. p-
pter qd ꝭm Bern. ꝭ. j. de psenti
festiuitate. Nobis illa manife-
statio poti⁹ q̄ȝ apostolis facta ē.
Ad quid enim fuerūt necessarie
lingue gentiū. nisi ad ꝯuersionē
gentiū. Studeā⁹ itaqꝫ habere
hunc ss. ignem saluificū quo gu
stato desipit omnis caro ꝛc.

In festo penthe.
Sermo. IIII. in
ordi. XXXVIII

Loriosis
simā dic in maximis
anni solēnitatib⁹ nūc
tatam. hodie celebritate pcipua
veneramur. vtinā pcipua deuo-
tione Diem inquā ss. tercie pso
ne in illa summa ꝛ supsubali tri
nitate Ad cui⁹ dignitatē intelli
gendā cum oculos mentꝭ inten-
dim⁹. nihil diuersum (ait beat⁹
Leo ꝭ. qui incipit. Plenissime)
ab excellentia patris ꝛ filij cogi-
tem⁹. qꝛ in nullo ab vnitate sua
discrepat diuine trinitatꝭ essen-
tia. Sempiꝛnū est patri coeꝛni
sibi filij esse genitorē Sempiter
nū est filio intēpaliter a patre eē
pgenitū Sempiternū quoqꝫ ē
spūi sancto spiritū esse patris et
filij. vt nunqꝫ sine filio pr. nūqꝫ
pater ꝛ fili⁹ fuerint sine spūscto.
Et omnib⁹ exn̄tie gradib⁹ exclu
sis. nulla ibi psona sit anterior.
nulla posterior. Un⁹ enī beate
trinitatꝭ incōmutabilis diuini-
tas. vna est in subā. indiuisa in

ope. ꝯfors i volũtate. par in oi-
potentia. eq̄lis in gl'ia. hec Leo.
Hui⁹ itaq; sũmi spũs missiõem
tpalẽ et visibilẽ hodie colim⁹. q̄
vt Actuũ refert hystoria. 2. c. co
gregatis in cenaculo xp̄i discipu
lis. ꝑ p̄ceptũ eiusdẽ iam ascendẽ
tis in celũ. Vos inq̄t sedete i ci-
uitate. donec induami virtute
ex alto Lu. 24. ⁊ Act. j. Hodier
na die. facto repente de celo so-
no tanq̄ spũs vehemẽtꝫ. Spũs
sanct⁹ in visione ignis. diuisiõꝫ
q̄si linguaꝝ hñtis sup caput sin
guloꝝ foris apparẽs. sciam illis
omniũ linguaꝝ tradidit. cũ ca-
rismatum plenitudine ⁊ donoꝝ
Facta ãt hac voce. ꝯuenere viri
religiosi qui de diuersis. natõni
b⁹ paschalis festiuitatꝫ g̃ ꝯfluxe
rant. vt dt̄ Be. in ome. de vigi.
Stupebantq; mirãtes. q̃uo au
diebat vnusquisq; lingua sua il
los loq̄ntes magnalia dei. Ex-
ponẽtib⁹ aũt discipul' q̄ ss. esset
gr̃a quã cernebãt. Olim q̄dẽ vo
ce pphaꝝ pmissa. nũc ãt xp̄i mu
nere missa. crediderũt ex eis 3000
viroꝝ. et baptizati recepert etiã
ipsi donũ ss. Hec ẽ diei h⁹ ãnua
celebritas Hec gr̃e celestis semp
grata festiuitas. c⁹ solẽnitatẽ ac
misteria vt intelligere. eandẽ q;
valeã⁹ grãm pticipare. eiusd ss.
illapsũ q̄ nõ foris in spẽ ignis sꝫ
int⁹ in ardore caritatꝫ illumiet ⁊
accendat deuotissime exposcã⁹.
dicẽtes Veni sc̄e spũs. B

Hodierna solẽnitas valde iocũ
da est spiritib⁹ ⁊ ceterꝫ festiuita
tib⁹ dulcior. Qui interioris ss.
visitatiõꝫ expti nouerũt q̄m vere
est q̄ de ss. etua sapia Ecci. 24.
dixerat Spũs me⁹ sup mel dul
cis. qui etiã gustauerũt q̄m mag
multitudo dulcedis ei⁹. quã ab
scondit timẽtib⁹ se. qui senserũt
suauitatẽ ac ꝯsolatõez diui illi⁹
vnguẽti. Effusi sine mensura in
capite x⁹. qd vnxit ds pr̃ p̄ ptici
pibus suis. descẽdentꝫ de hoc in
barbã aaron vsq; ad oram vesti
mẽti ei⁹. sic ros hermon in mõte
syon ꝑm mensurã donatõis xp̄i
sicut scriptũ est ascendẽs xp̄c in
altũ captiuã duxit captiuitatẽ
dedit dona hoib⁹. q̄ ex aio cum
btõ aplo dicere pñt. Et si ꝯgui-
mus ꝑm carnẽ xp̄m. sꝫ nũc iã nõ
nouim⁹. qꝛ cũ illo iã p̄ncipiũ via
rum veritatis ⁊ vite qd in carne
sua dñs p̄buit iã transierũt. q̄uis
adhuc in via ad palmam supne
vocatõis seq̄nt vocantẽ deũ. tñ
ea q̄ retro sunt obliuiscẽtes. ad
ea q̄ ante sunt extenti. sic loq̄tur
Aug⁹. j. de doct. xp̄ia. Quãuis
etem huiuscemõi spũ ãbulantes
festa dñice incarnatõnis. q̄ xbũ
caro factũ nostram infirmitatẽ
assũpsit. resurrectiõis. q̄ carnem
assumptã pfecte sanatã gl'ifica-
uit. ascensiõis. q̄ glorificatũ cor
pus ad dextrã pr̃is. subiectꝫ sibi
angelis ⁊ xtutibus et ptãtibus
sublimauit. deuotissime venerã
tur affectu. ⁊ cultu sic oportet di
gnissimo. dulci⁹ tñ ac familiari-

us hodiernā amplectunt solenitatē. qua verbū nō ꝑm carnē. sed ꝑm eam q̄ pr̄i ꝯsubale est diuinam naturā s. sctm̄ suis misit dilectorib⁹. cū carismatū pleitudine vt ꝓmisit. quo iam xp̄m pr̄i equalē agnouerūt. atq̧ vinciēte se et agglutināte eodē spū. nō iā in carne sed in eodē sūmo ⁊ i cōmutabili bono poterūt ꝑmanere. Sed talib⁹ si qui sint q̇d op⁹ est meis ꝯmeōrare verbꝫ. qđ certius ipsi expiunt. qđ necessario iā eis familiaris int⁹ docet. De q̇bus ⁊ btūs Joh. ait. Nō ncc̄e habetꝫ vt aliq̇s doceat vos. sed sic vnctio ei⁹ docet vos de oibꝫ. .j. Joh. 2. Ideo ad carnales adhuc. quoꝝ nūerosior est multitudo ꝑmonē ꝯuerto. si forte declarata vtcūq̧ h⁹ festi magnitudine. ꝑiter moueamur accēdamur q̧. ad vehementi⁹ desiderandū eiusdē s. sancti aduentū saluificū ⁊ illapsum. Qm̄ pleꝝq̧ carnalibus minor affectio est. q̄ mior ꝯgnitio ad suscipiendū s̄s. ap̄lo teste. Aialis hō nō ꝑcipit ea que sūt spūs dei. j. Coꝝ. 2. Nā et ꝙ hodie visibil'r s̄s. appuit. h̄ ipm ꝓpt carnales actū est vt his exterioribus signis gr̄am cognoscerent spirit⁹ sancti. Spiritualibus quidem sufficit internus illapsus. Signa vero exteriora reqrunt q̇ nondū spirituales sunt effecti. eodē apostolo teste. ṗma Coꝝ. 14. Lingue in signū sunt non fidelibus sed infidelibus.

☞ E Potest autē huius diei magnitudo quantum nunc sufficit tribus modis ostendi. videlicet ex ei⁹ legali p̄figuratione Ex eius finalitate. Et ex ei⁹ significatōne. qm̄ de mittentis missiq̧ infinitate. donoꝝq̧ magnitudie ac multiplicitate. ex q̇bus p̄cipue festi h⁹ dignitas colligitur. alias recolo p̄dicatum.

Quo ad ṗmū. manifestū est hoꝝ exhibitōez dignissimā esse. q̄ festiuis legalib⁹ obꝯuantijs p̄currentib⁹ figurant. Nam vbi figura dignificat atq̧ signū. q̇s nesciat veritatē atq̧ signatū. a q̄ vtiq̧ signū deficit esse dignissimū. Hodierna aūt solēnitas vt dicit Be. in o. de vigi. Nō euāgelicis tm̄ ꝯsecrata carismatibꝫ Verū etiā legalib⁹ iā olim est p̄signata misterijs. Nā ꝙ hebreo quondā ppl'o ab egiptijs liberato. 50. die post imolatōem paschalis agni. lex data est in monte syna. descendente domino in igne super montem. comitante sonitu bucine. tonitruis et fulgoribus. cuius etiam memoria perpetua. illius diei festiuitate ac nouorum sacrificijs precepta est continuari. put Exodi. tradit hystoria ca. 23. . et Leuitici. 34. Prefiguratio fuit hodierne festiuitatis. D

Hodie nāq̧ quinq̄gesimo die post veri paschalis agni immolati resurrectiōꝫ. lex noua ꝑfectē data est atq̧ scripta. non sic illa

vetus in tabulis lapideis. sed in cordibus fideliũ. vt dicit Aug⁹ in de spũ et littera. Dum in supiori cenaculo montꝫ syon effuso in discipulos scō spũ. in igneis liguis appente oēm veritatē docuit. nō alterꝫ ꝑ alterꝫ. sed suo illapsu immediate quemlibet ꝑ se ipsum. sic per ꝓphas suos lōge ante ꝑmisit Ait em̄ de h̄ Isa. 2. Docebit nos vias suas ⁊ ambulabim⁹ in semitis ei⁹. qꝛ de syon exibit lex. ⁊ verbũ dn̄i de hierusalem. et Hiere. 31. ait. ⁊ allegat apostolus ad Hebre. 8. Ecce dies veniēt dt dn̄s. ⁊ feriā domui israel ⁊ domui iuda fed⁹ nouũ. nō ſm pactũ qđ pepigi cum patribus vestris in die qñ appħendi manũ eoꝝ vt educerem eos đ terra egipti. qꝛ illud fuit timorꝫ istud vero amoris. Et sequitur Dabo legē meam in visceribꝰ eorum. ⁊ in corde eoꝝ scribam eam et ero eis in deũ. et ipsi erunt mihi in populũ. ⁊ nō docebit vltra vir ꝓximũ suũ ⁊ vir fratrē suum Omnes em̄ ꝯgnoscēt me. a minimo vsqꝫ ad maximũ. qꝛ ꝓpiciabor iniq̄tati eoꝝ. ⁊ pcti eoꝝ nō ero memor amplius. que omnia hodie ꝯpleta sunt. dum ignis ille spũssanct⁹. peccati rubiginem ꝯsumens. mentē illuminās. corda inflāmans omniũ quib⁹ visibiliter missus est mgr̄. nō foris verba ꝓtulit sed intus veritatꝫ noticiā cum amore infudit Ab hoc ergo die ait. Leo. F. hui⁹ festi qui incipit hodiernā. Tuba euangelice p̄dicationis intonuit. Ab hoc die imbres carismatũ. flumina bn̄dictionũ. omne desertũ et vniuersam aridā rigauerunt. qm̄ ad renouandā faciē terre spũs domini ferebatur super aquas. et ad ve. te. tenebras abigendas. noue lucis vulgura coruscabāt. cũ micantiũ splendore linguarũ. verbum dn̄i lucidũ et eloquiũ ꝯciperetur ignitũ. cui ad creandum intellectũ ꝯsumendũqꝫ peccatũ. et efficacia illuminandi. et ius inesset erudiendi. hec. Leo. Si ergo datio legis mosaice que euacuaꝶ fuit in gloria. ⁊ festiuitate annua. quanto magis legis gratie que manet. hodierna datio erit nob in gloria. sicut ap⁹ ait. 2. Coꝝ. 3. Si mistratio mortꝫ litterꝫ deformata in lapidib⁹ fuit in gloria que euacuaꝶ. qũo non magis mistratio spũs erit in gloria ⁊c̄. que sequunꝶ. Uocat autem legem ve. mistrationē mortis. nō qꝛ mortifera. qm̄ sanctā eam esse ⁊ iustā testaꝶ ad Ro. 7. Sed qꝛ peccatũ ꝓhibēdo ostendit. nec grām cauēdi tribuit. carnalib⁹ qui in vetitũ nituꝶ peccati occasionē aliqꝫ p̄stabat. sicut etiā ad Ro. late idem apostol⁹ tangit. E

Scđo p̄ncipaliter hui⁹ festi magnitudo attēdi p̄t ex eius finalitate. qꝛ alia i ipm ordinanꝶ quasi in finē Dn̄s em̄ iesus eťni patris fili⁹. qui venit in hũc mũ

dum vt saluaret mūdū. Joh. 3. Non misit de⁹ filiū suū vt iudicet mūdū. sȝ vt saluet mūdus p ipm̄ duo in assumpta p nobis carne p̄ncipal'r egit. ppter q̄ et carnē assumpsit Nā et nos duob⁹ grauissimis laborani⁹ incomodis Siq̄dem ppter originale peccatū patriā amisimus ⁊ mortis eter ne dānatōem incurrim⁹. et p iusticie originalis ablatōeȝ ac pcti fomitē. carnales effecti. viā ad creatorē nostꝝ q̄ spūs ē Joh. 4. spūaliter nō potuim⁹ ambulare. Sic notat in pabola descendentis ab hierusalē in hiericho gratuitis spoliati. in naturalib⁹ vulnerati. Lu. x. Cōtra p̄mū itaq̄ꝫ diuie iusticie ⁊ veritati satisfaciens. debitū mortis nr̄e in carne sua ipse soluit. atq̄ꝫ decreti cyrographū ɔtra nos scripti. ipse suo sanguine deleuit. sic ad Col. 2. apl's ait. Uos cū mortui essetis in delictis et p̄putio carnis. i. actualib⁹ ⁊ originali pctis ɔuiuificauit in illo. donans vobis oia pctā. delens q̄d aduersū erat cyrographū decreti. ⁊ ipm̄ tulit de medio. affigēs ipm̄ cruci. Et. 1. pe. 2. Tradebat aūt iudicanti se iniuste. q2 pctā nr̄a ipe ptulit in corpe suo sup lignum. Seq̄tur. cui⁹ liuore sanati sū⁹.

Cōtra scd̄m scīpm̄ viam nob in eadem assumpta carne fecit. qua p carnē eius ambularē⁹ ad spm̄. p exteriora sensibus obiecta ad interiora veniremus De quo beat⁹ Aug⁹. j. de doctrina xp̄iana. Ille qui non solum puenientibus possessionē. sed etiam viam se voluit prebere venientibus. ad p̄ncipium viarum voluit carnem assumere. fm̄ illō Dominus creauit me in p̄ncipio viarum suarū Prouer. 8. vt inde inciperent qui vellent puenire. Ibi eni aggrediendū et exordiendum est omibus. qui ad veritatem puenire. et in vita eterna desiderant pmanere Sic enim ait domin⁹. Joh. 14. Ego sum via et veritas et vita. p me itur. ad me puenitur. in me pmanet. Uia est. humilis in carne. veritas et vita. excelsus in deitate. vt alibi idem dicit fmōe. 55. de verbis euangelij. Per carnem ergo christi eundum est ad spūalem deitatem. nō in carne manēdum. De quo etiaȝ pulcre btūs Bern̄. f. 6. de ascensione domi. multa loq̄tur. Inter cetera ita dicens. Quando ad spūalia afficii possent animales? Ideo discipuloꝝ affectus nondū ad spūalia assurgere p̄ualentes. in sue carnis prouocabat affectum. vt amore quodā humano. opanti mira. mira loquenti homi adhererent. amore vtiq̄ꝫ carnali adhuc. sed tam valido. vt ceteris omnibus p̄ualeret. Nimiꝝ hic erat ille moysi serpens qui serpētes magoꝝ egypti omnes pariter deuorabat. Sȝ nō vt manerēt in carne. sed vt transferretur in

spm̄. totus ab eo in illam carnē
collectus discipulorꝝ affect⁹. qm̄
ipso teste Joh. 6. Spūs est qui
viuificat. caro non ꝓdest q̇cq̄m
scȝ sine spū. qd̓ in eis maīfestū ē
qui eam corꝑaliter viderunt. et
tn̄ enim oderūt ꝛ prēm eius. qui
blasphemarūt. qui crucifixerūt
f Ex quo etiā hanc regu-
lam ꝼm btm̄ Aug. 1. de doc. xp̄i-
ana. notare debem⁹ ac intellige
re. quia nulla res in via nos te-
nere debeat. quā donec ipse do
minus inquantū via nostra esse
dignatus est tenere nos volue-
rit. sed trāsire. ne rebus tempa-
libus q̄muis ab ipso pro salute
nostra susceptis ꝛ gestis herea-
mus infirmiter. sed ꝑ eas poti⁹
susceptas curram⁹ alacriter. vt
ad eum ipsum q̇ nostram natu-
ram tempaliter liberauit ꝛ col-
locauit ad dextram patris. ꝓue
hi atqȝ ꝑuenire mereamur Hec
aug⁹ Hanc aūt translatōem
de amore carnali ad spūalem in
credentibus hodie operatus est
spūssanct⁹. qui ad diuina ꝛ spi-
ritalia eorum corda inflāmauit.
nihil iam soliciti erant de carna
li xp̄i presentia. cui⁹ iam illapsa
diuitate ardebant. Sicut ait
Aug⁹ ꝼ. 61. de verbis euangelij
Spūssanctus hoc munus ma-
gnum attulit credituri. vt eum
quem carnalibus oculis non vi
derent. a carnalibus cupiditati
bus mente sobria. et spūalibus
desiderijs ebria suspirarēt Ex q̄
bus manifeste colligitur Qꝛ ꝓ
pter spiritussancti susceptiōem
quo spiritualiter deo adhere-
mus viuificamur. ac heredes re
gni efficimur. Caro xp̄i assump
ta est qua impedimentū subla-
tum ē atqȝ ad spūs disponimur
munera cōsequenda. Quid em̄
nobis ꝓdesset satisfactio xp̄i ꝓ
peccatis nostris exhibita. si nos
carnales manerem⁹. dicēte apo-
stolo. Quia caro ꝛ sanguis reg
num dei possidere nō possunt ꝛ
j. Thes. 4. Nimirȝ qꝛ qui in car
ne sunt deo placere nō possunt.
Sed si spūs xp̄i habitat in vo-
bis. qui suscitauit iesum xp̄m a
mortuis. viuificabit ꝛ mortalia
corda vestra ꝓpter habitantem
spm̄ eius in vobis Ro. 8. Tota
deniqȝ xp̄i ꝯuersatio in carne ad
hoc ordinata est. vt ad spūsscti
susceptōꝫ tanq̄ȝ ad melius aliq̄d
preꝑaremur Propt̄ qd̓ vt illum
plenius acciꝑe mereremur. vtile
iudicauit etiā corꝑalem scissime
carnis sue pn̄tiam subtrahere.
Ait em̄ veritatē dico vobis. ex-
pedit vob vt ego vadā. si em̄ nō
abiero paclit⁹ nō veniet ad vos
Si aūt abiero mittā eū ad vos
Joh. 15. Semꝑ q̇dem ait aug⁹
diuitate nobiscū est. sed nisi cor
ꝑaliter abiret a nobis. semꝑ ei⁹
corpus carnaliter videremus. ꝛ
nunq̄ȝ spūaliter crederem⁹. qua
fide iustificati. ad ipsum verbū
deum apud deum. per qd̓ facta
sunt omnia. ꝛ qd̓ caro factū est

vt habitaret in nobis. corde mũdato cõteplari mereremur Ecce qñtum hoc est. q̃m desiderabile q̃m beatum. p quo pleniter adipiscendo. assumpta ꝛ iam diuina caro nobis est vtiliter subtrahẽda. Patz deniq; susceptõez sctí spũs esse finem. ppter quẽ omia in carne dñs opat᷒ ẽ Nõne ꝓbũ caro factũ est vt nos deos faceret? Dedit em̃ ptãtem filios dei fi. h. q̃. c. in n. e. Dico filios dei. nõ natura sed adoptõne Sed nõ nisi s. sctm̃ nobis largiẽdo in filios adoptat. ĩdo ꝛ ipse adoptõis spũs ab aplõ Ro. 8. noiat hinc Greg. ꝯpans hanc festiuitatem festo incarnatõis in ome. ait. In illa festiuitate incarnationis de᷒ in se pmanens ipm creauit hoiem. In ista hoies veniẽtem desup susceperũt deum. In illa deus naturalr fact᷒ est hõ. In ista hoies p adoptõem facti sunt dij. Cum autem finis hijs que ad finẽ sunt prestantior esse cognoscitur. compet qui velit hanc spiritussancti solẽnitatem ad ceteras christi festiuitates. ꝛ inueniet illam nulla minorẽ esse immo hoc respectu quasi finis media eas excellere. Cumq; sic eius dignitatem inuenerit dignum se huic exhibeat. qđ tunc facit fm Be. si se aptum reddiderit ad quem s. s. venire dignet. et in eo feliciter habitare.

G Attenditur tercio hui᷒ festi magnitudo ex eius significatõne. Repñsentat em̃ festum hodiernũ ppetue festiuitatꝫ statum. maxime quo ad animã. sic xp̃i resurrectio quo ad corp᷒. xp̃c em̃ resurgens in corpe imortali ꝛ glorioso corpis nostri statum ostendit in eternitate beata. in qua similes ei erimus in gloria. 1. Joh. 3. Spũs aũt sanct᷒ hodie discipłoꝝ corda replens. statum anime figurauit i celesti vita. Ad hoc facit qđ dat᷒ est die q̃nq̃gesima. q̃nq̃ginta em̃ nũer᷒ est pfecte libertatꝫ ꝛ restitutõis omniũ ppter q̃nquagesimi ãni jubileum vnde representat nobis patrie celestꝫ beatitudinem vbi est perfecta restitutõ omniũ libertas summa. omniũ rmissio debitoꝝ ꝛc. De hoc Be. in ome. de vigꝫ. penthe. Quid enim aliud est beata vita q̃ȝ possessio di per claram visionem et fruitiuum amorem? Siquidem de vtroq; dicit Augu᷒. ꝙ est tota merces. Hec autem conseq̃tur gaudium et delectatio summa. tanq̃ȝ ꝯiunctiõem summi boni. Uniuntur beati dõ vt sint cum eo vnus spiritus. plenissima voluntatis cõformitate. Et p hoc potestatem ꝯsequũtur ꝛ fortitudinem ad omnia que voluerint exequenda. Uniuntur etiam inter se. vt nihil ibi sit in discordia. sed quies et tranquillitas in pace perpetua. Prout hec et alia clare colliguntur ex dictis Augustini. 22. de ciuitate dei.

H Hec aũt adueniente spũ
sancto in effectib⁹ interiorib⁹. ꝛ
signis exteriorib⁹ demõstrant.
Nam sſ. hodie corda discipulo
rũ replens ↄtulit eis claritatem
diuine ↄgnitõꝫ. feruorem inten-
sissimi amoris. gaudiũ spũale.
vnionis cũ deo et inter se. ↄstan-
tie libertatẽ. vincendi ptãtem.
pacis tranq̃llitatẽ. Quis rogo
mũdane sapiẽti epitissim⁹. nris
ↄpari poterit piscatorib⁹ ꝛ rusti
cis. quos in puncto tpis. sine la
bore et exercitio. vere sapie ra-
dijs illustrauit. nedũ ad ꝑsonal'
salutꝫ necessitatẽ. sꝫ toti⁹ ecclesie
catholice fũdatõꝫ. oĩmqꝫ phoꝝ
ꝛ errantiũ hereticoꝝ ↄfutatõem.
Ecce q̃ ꝓus ɓba xpi plana cape
nõ poterant. nec scp̃turas audi
tas intelligere tanqꝫ rudes disci
puli. ꝓpter qd̃ eis obiecit xp̃c ad
huc et vos sine intellectu estis.
Mat. 15. ꝛ Luc. vlt. O stulti et
tardi corde ad credendũ. Et io
hãnes de seipso et petro dt Nõ
dum em̃ sciebant scripturã. nũc
sſ. repleti. repẽte mutãt in docto
res misteria pplo euoluunt. ꝓus
toti mõ clausa. ꝛ ɓitatẽ ꝑdica-
tam pphaꝝ ac scp̃ture testionijs
phariseis ac legis doctorib⁹ ig-
notã clarissime demõstrarũt. vt
ex ꝑdicatõe petri quã actuũ reci
tat hysto. satꝫ ptꝫ. hinc Hiero.
ad paulinũ c. 4. si rusticũ petrũ
rusticũ dicim⁹ et iohẽm. Johes
rustic⁹ et piscator indoct⁹. et vñ
illa vox obsecro. In pⁿ erat ver
bum et ɓbũ erat apud deũ. ꝛ ds
erat ɓbũ. ꝛ seq̃tur. Hoc doct⁹ pla
to nesciuit. h⁹ dmostenes eloq̃ns
ĩgrauit ¶ Feruorẽ intẽsissi
mi amoris diuĩ q̃ sſ. discipuloꝝ
pectora accendit. maĩfestat cele
stis eoꝝ ↄuersatio. q̃ oĩa terrena
despiciẽtes. sursũ acti soli do vi
uebãnt. sic ꝛ postea paul⁹ eodem
spũ accẽsus ait. mihi viuere xp̃c
est ꝛ mori lucꝝ. Phil'. j. Et iterꝝ
cupio dissolui ꝛ esse cũ xp̃o. ibid
Nõ iã ad piscatõꝫ redeũt. nõ q̃
sua sunt q̃rũt. sꝫ q̃ sunt iesu xpi.
Huic testimoniũ se moto tiore
ꝑbent. h⁹ ↄmissiõeꝫ ꝑdicãdi euã
geliũ oĩ creatᵉ exequunt. nec mi
nas. nec carceres. neqꝫ plagas.
nec ipam deniqꝫ mortẽ oĩb⁹ terri
bilẽ metuẽtes. publice testificã-
tes. q: optet do plus obedire q̃ꝫ
hoib⁹ Act. 4. Nõ mõ ait petr⁹
bonũ ẽ nos hic eẽ. sꝫ magis gau
det q: velox ẽ depositõ tabnacu
li sui. Hinc oĩs eoꝝ doctrina de
caritate Añ oĩa mutuã caritatẽ
ↄtinuam hñtes. q: caritas opit
mľtitudinẽ pctõꝝ. 1. Pe. 4. Et
paul⁹ oĩa sine caritate nihil esse
clamat. Johs ɓo ita caritatẽ cõ
mẽdat. vt ꝑter caritatẽ nihil no
uisse estimet. Nimirꝫ validissi-
mus caritatꝫ ignis nõ nisi scin-
tillas. i. ignea caritatis ɓba po
terat euomere. Qua ita repleti
fuerant. vt nec cã inimicꝫ nega-
rẽt ℞ Per hãc do vnitissiõs
q̃s dubitat. cũ caritas viculũ sit
ꝑfectiõꝫ Col'. 3. vinculũ vniens

sc amantes. Nam vnire ac transformare amantē in amatū ꝓprium est caritatꝭ. Qui adheret deo ait paulus (Haud dubiū q̄n ꝑ caritatem) vnꝰ spūs est. j. Cor. 6. Quantā ꝯcordie vnitatē tribuit disciplis ac omibus ꝑ eos tunc ad xp̄m ꝯuersis clare describit lucas Act. 4. dicēs. Multitudinis credentiū erat cor vnū et aīa vna. Nec quisquā eorꝫ q̄ possidebant aliq̄d suum esse dicebat. sed erant illis omīa cōia. Neqꝫ em̄ quisq̄ꝫ egens erat inter illos. Quotq̄t em̄ possessores agrorꝫ aut domorꝫ erant. vendentes afferebāt precia eorꝫ que vendebant. ⁊ ponebant ante pedes aplo͛ꝝ. Diuidebant aūt singul' ꝓut vnicuiqꝫ opus erat. Ecce vnitatē ꝑfectam in volūtatum ꝯcordia. qꝛ erat illis cor vnū In sensu et fide nō ficta. qꝛ aīa vna In rebus exterioribus qꝛ erant illis omīa cōia Quippe sublatū erat meū et tuū. que pacē hoim turbant q̄etem tollunt odia ⁊ lites ꝯcitant. Vn̄. 12. q. j. dilectissimis in glo. Quietissime viuerent hoīes. si de medio sublata essent duo verba. meū. tuum.

Abstulit ⁊ spūssanctꝰ mētꝫ tristiciam. ꝯtulit gaudiū spiritale. quo nō tm̄ delectabāt in ꝓspis pacifico scꝫ fidelium conuictu. Nā quotidie ꝑdurātes i tēplo vnanimit' ⁊ frangētes circa domꝰ panes. sumebāt cibū cū exultatōe ⁊ simplicitate cordꝫ collaudantes deū Act. 2. Sꝫ etꝫ delectabāt in aduersis q̄ ꝓ dn̄o paciebant. Lesi namqꝫ ibant a cōspectu ꝯsilij gaudentes q̄m̄ digni habiti sunt pro christi nomine contumeliam pati. Actuū. 5.

L Libertatē quoqꝫ et mentis ꝯstantiam. in intrepida predicatione christi. a qua nec mine nec plage. nec mors. nec vita retrahere poterant. nec mirū si ignis ille libertatem tribuit. q̄ peccatorum rubiginē purgans. cōscientiam suo testimonio securā reddit. Nam hec est gloria nostra. testimonium ꝯscientie nostre. 2. Cor. i. non qd̄ ꝯscientia nostra dat que falli potest. sꝫ qd̄ spūssanctus reddit. Ipse spiritus testimoniuꝫ reddit spiritui nostro qꝫ sumus filij dei. Ro. 8 deniqꝫ vbi spiritus domini ibi libertas. 2. Cor. 3. Fortitudinem deniqꝫ ⁊ potestatem quā in miraculorum oꝑationibus attulit. sl. cooꝑando discipulis. ⁊ sermonem ꝯfirmando sequētibus signis. Actuū. histo. manifestat Multa inquit ꝓdigia et signa ꝑ apostolos fiebant in hierusalē c. 2. et sequit' . c. 4. Virtute magna reddebant apostoli testimonium resurrectionis iesu christi domini. et gratia magna erat in omnibus illis. An non potestatis magne ac fortissimi fuere. ꝑ quos vniuersus orbis victus imo sanatus ac xp̄o est subiugatꝰ de quo. Cris. o. 15. pulcre loqui

tur. Para gratũt piscatores or-
bem terraꝝ. ⁊ infirmũ cũ inueni
entes ad sanitatẽ reduxerũt. et
in ruina positũ ad stabilitatẽ re
uocauerũt. nõ scuta mouẽtes. ñ
arcus tendẽtes. nõ sagittas mit
tentes. nõ pecuniam largientes.
nõ eloquẽtie ꝯfidentes. sꝫ erant
nudi seculo. induti xp̃o. paupes
sꝫ diuites. pecunia indigentes.
sed regnũ celoꝝ possidẽtes. non
habẽtes hũana solatia sꝫ habẽ-
tes dñm suum ⁊c. M Et
victoriam q̇d seq̃tur nisi pax et
tranq̃llitas. Hec em̃ ẽ finis belli.
ꝺ Aug. Hãc pacẽ a dño ꝑmissã
pacẽ relin. vo. pa. m. d. v. Jo. 14
Hodie ꝑfectissime ꝯsecuti st̃. cũ
pacis auctorẽ sp̃s. recepert̃. hãc int⁹
in mẽtis sue tranq̃llitate habuert̃
hãc foris etiã i ꝯuise cũ inimicis te
nuert̃. ꝑ q̇bꝫ laborauert̃. ꝑ q̇b⁹
nõ inutilit̃ deꝑcati st̃ Ecce quõ
bona p̃rie iã ꝑ sp̃s. nõ solũ ꝺcatiue
sꝫ etiã iniciatiue ꝯsecuti st̃ fidles

Que etiã exteriorib⁹ signis de
notant̃. Nã ignis lucẽs. feruẽs
atq̃ꝫ deficiẽtes renouẽs ac dele-
ctans claritatẽ visiõis. ꝑfectõem
fruitõis. plenitudinẽ gaudij re
p̃ntat. lingue dispertite sꝫ vnite
vnionẽ potẽtiaꝝ in do. ⁊ cũ ꝑxio
Quĩq̃gesima libtatẽ ac pacem ⁊
oim restitutõꝫ. Uehemẽtia soni
⁊ sp̃ũs. fortitudinẽ ac ꝑtãtẽ figu
rant btõꝝ in p̃ria. Un maifestũ
est h⁹ festi magnitudo ex ei⁹ ꝺca
tõe. q ꝑpetue festiuitatis statũ op
timũ rep̃ntat. Quo nos ꝟt⁹ sp̃s.

dignos efficiat sua p̃nti inhita
tõe. et inseꝑabili ꝯsolatiõe. q cũ
p̃re ⁊ filio viuit ⁊ regnat deus ꝑ
omnia secula seculoꝝ Amen

In festo btĩssime trinita tis ꝺmo. I. in or. XXXIX

Benedicat nos deus. ds nr̃ b̃ndicat nos de⁹.
Ps. 66. A Magnã nobis
hodie festiuitatẽ sctã mr̃ eccl'ia
istituit celebrandã. festũ videlicꝫ
supb̃ndicte ⁊ indiuidue t̃nitatis.
ad nutriẽdã fidei pietatẽ. ipam
qꝫ ꝯ emergẽtes hereses defendẽ
dam. Cũ em̃ arriana heresis
filiũ ⁊ sp̃s. a p̃re tanq̃ꝫ creaturas a
creatore subaliter seꝑans sua ꝑ-
fidia plimos maculasset. sancta
mater eccl'ia suos filios ab hac
ꝑfidia. doctrina ꝟitatis illũiare sa
tagens. p⁹ distincta festa. ntita-
tis. pasche. pẽthe. ꝑsonis appro
ꝑata. hodiernã solennitatẽ sup-
addit. quã nõ alicui ꝑsonaꝝ. sꝫ
vnitati simplicis vsie attribuit. vt
sicut in ꝑoribus vnitatẽ in t̃nitate
ita hodierna festiuitate i vnita
te t̃nitatẽ deuotissĩe adoreꝰ Ad
hãt defuit ꝟbũ ꝓphe q ait Bñ
dicat nos ds ⁊c. i q trina ꝯfessio
dei. t̃nitatẽ exp̃mit ꝑsonaꝝ. U-
nitatẽ ꝟo cẽntie cũ singul'r sbiũ
git eũ. vt ait mgr̃ di. 2. p̃mi. Sꝫ
q2 ꝺm Bern. ꝺ. 38. sup cantica.
Utraq̃ꝫ ꝯgnitio. dei. ⁊ sui. nccia
est ad salutẽ. Neo inq̇t absq̃ꝫ co

gnitõe sui saluat. De q̄ mī̄ salu-
tis hūilitas orit̄ ⁊ tīo: dñi Sed
nec poterit esse spes salur ꝫ cū dei
īgrantia q: īgrans īgrabit̄. ⁊ q:
nec amare quē nescis. nec hr̄e po
teris quē nō amas. Prio ḡ nob
inq̄rēdū q̄d p nomē ds intelligē
dū Deinde q̄uō i talit̄ intellecto
psonaꝝ t̄nitas imaginanda Ac
demū d̄ attributꝫ psonaꝝ aliq̄d
bñiter differendū De quo p gr̄a
īpetranda Aue. B Circa p̄
mū. q: fm Aug. j. de doc. xp̄ia.
Oēs c⁹cūqꝫ secte fuer̄t aut opi
niōis. deū nām excellētissimā ēe
ꝯsentiūt. q̄ nihil meli⁹. nihil sub
limi⁹ excogitari poterit Et q̄q̄
hanc nām quā sonāte nomie ds
cogitāt. diuersi diūsimode inq̄-
rant. oēs tñ certari p excellētia
dei dimicāt. nec q̄sq̄ inueniri pt
q̄ h̄ deū credat. q̄ est aliq̄d meli⁹.
sꝫ oēs h̄ esse deū ꝯsentiūt q̄d ce-
teris rebꝯ oibꝯ anponūt. Un̄ ad
inq̄rēd q̄ do sint attribuēda ⁊ q̄
ab eo remouēda. hāc poit r̄gl'aꝫ
in suo monologiō ans. Sic ne-
fas est cogitare vt suba sup̄me
nāe sit aliq̄d. q̄ meli⁹ sit aliq̄ nō
n̄ ip̄m. sic nccē ē vt sit q̄dq̄d oīno
meli⁹ ē q̄ nō ip̄m. H° ē. do attri
buit̄ p̄dicatiue q̄dq̄d meli⁹ est in
q̄cūqꝫ ip̄m q̄ nō ip̄m. i. q̄dq̄d r̄le
est q̄ cuilibꝫ meli⁹ est ēe tale q̄ n̄
tale. Et ab eo negat̄ q̄dq̄d in ali
q̄ meli⁹ est nō tale q̄ tale. Scōm
quā regl'am facile oñdit̄. q̄ deū
nccē est ēe viuentē. sapientē. potē
tem. iustum. vez. btm̄. etnū ⁊c.

Ip̄m ꝑo nō ēe corp⁹. aial. hoiem
Siquid alicui puta sp̄ui meli⁹
est nō ēe aial. hoiem. cor⁹. q̄ esse
tale. ⁊ q: fm Rich. j. de tri. c. 20
Cōtingere videt̄ q̄si q̄dam dore
nāe. q̄ cūcti pene tam eruditi q̄
mi⁹ eruditi solēt hr̄e familiare ⁊
q̄si p regl'a tenere. deo scꝫ q̄dq̄d
optim iudicāt incūctant̄ attbu
ere. Cui etꝫ ꝯcordat phs. j2. me.
dicens Eya q̄ fm se illi⁹ optima
et sempiterna esse. Ex q̄ manife
stū est. q̄ q̄dquid de⁹ est. summe
id est. vt dt Ans vbi s̄. Est ergo · 6 ·
summa essentia.

	essentia
	vitā
	iusticia
	sapientiā
	veritas
	bonitas
	magnitudo
Summa	pulcritudo
	īmortalitas
	īcorruptibilitas
	īmutabilitas
	beatitudo
	eternitas
	potestas
	vnitas

C Hec sunt que gentiles phi.
de deo. rōnis naturalis ductu
cognouerunt. que vtinam nō a
multis ignorarent̄ xp̄ianis. cui⁹
ignorantia destructō est totius
religionis. sicut cognitio radix
et fundamentum omnium vir-
tutum. vt infra dicitur.

Uerꝝ nō solum illa. sꝫ et alia quo rō non ptingit. fides catholica ab ipsa summa veritate reuelata nobis firmissime credenda tradit. scꝫ illam summā naturā quā deū dicimꝰ. vnū solum verꝝ et simplicissimum deum esse in subā. et trinū in psonis. prēm et filium et sꝫ. Et licet pater totus deus est. filius totus deus est. ꝛ sꝫ. totus deus. qꝛ vna et tota diuinitas in singulis est. nō tn̄ pr̄ filius est nec sꝫ. Filius nō pater est nec sꝫ. Nec spūssanctꝰ pater ē aut filius. qm̄ vnus ē deꝰ pater de nullo genitus. qui solus essentialiter de seipo vnum genuit filium sine initio. deū sibi coeqlez et eadē q̄ ipe naturaliter coeternus ē diuitate coeternū. Et vnꝰ solus ē filius de vno patre natꝰ. Unus solus spūssanctꝰ de patre et filio in eiusdē nature idemptitate coequalis et coeternꝰ eque pcedens. Quia tn̄ tres vnum deū credimus. eo ꝙ prſus vna eternitas. vna imēsitas. vna naturaliter est trium psonaꝝ diuinitas. ideo p hanc vnitatē naturalem totus pr̄ in filio et s. scto ē et totus filius in prē et sꝫ. est. totus quoqꝫ sꝫ. in patre et filio est. Nullus hoꝝ extra quēlibꝫ ipoꝝ est. qꝛ nemo aliū aut pcedit eternitate aut excedit magnitudine aut supat ptāte. Hec in sentētia Aug. in de fide ad petꝝ. Et licet hec a nobis plene intelligi non pnt. sicut b. Ambro. dt. ꝛ allegat mgr̄. dis. 9. pmi. Nam mens deficit. vox silet. nō mea tm̄ inqt sꝫ et angeloꝝ. tn̄ vt puriores de dosceptus formemꝰ. et de psonaꝝ emanatiōe vtcunqꝫ loqntes nihil carnale cogitemꝰ. fm sctōꝝ patrū scripta. ex actibus nostris manuduci possumꝰ. D Intellectꝰ itaqꝫ noster dum aliq̄d intelligit intuitiue. fingit in se quandam imaginē simillimā rei intellecte. quā in seipo tanq̄ in speculo intuens. rem intellectā quasi pn̄tez recognoscit. Et hec imago ficto simillima ē. et talis in esse obiectiuo. qualis res cuiꝰ est imago in esse subiectiuo (Exemplū de artifice vidente domū extra. statim fingit domū simillimā intra) Sicut imago in speculo. simillima appet rei cuiꝰ est. que si vere esset in speculo talis qualis appet. vere simillima eēt. Sic intellectus nr̄ dum intuitiue itelligit seipm. fingit in se q̄si sui ipsiꝰ speculo imaginē simillimam sibi. Et si hr̄et vim pductiuam realiter sicut fictiuā. pduceret de seipso. et in seipo imaginē suam. p omia sibi ꝯsubalem ꝛ eiusdē rōnis. imo in nullo absoluto differentē. sed sola pductōne distinctam. ꝛ p ꝯn̄s tale pductum esset vere ab eo genitū ꝛ filius eius. qꝛ viuens de viuente eiusdem rōnis. Sic est in illa summa trinitate imaginandū. Nam pater in diuinis q̄ a nullo est. pfectissime ꝛ eternaliter suā

essentiam. et quidquid est cognoscēdo. in seipso quasi in speculo limpidissimo. verbū siue noticiam vel imaginē simillimā sibi itellecto nō fingit sz realiter et vere producit. qr ipsius dicere producere est. dicente ppheta Ipse dixit et facta sunt Et hec imago producta dicitur filius. sibi per oia equalis. in nullo ab eo distincta. nisi qr producta est a patre producente. propter qd est essentialiter id qd pr Nō aūt pater. qr nō producens sz producta. sed tn̄ patri consubalis. coeterna. coequalis. et i patre semper manens. Et hoc innuit Aug⁹. 15. de trini. cum dr. Uerbū pris de scia patris nasci Hec quo ad productionē filij. De hoc aliqd supra F. 2. de festo penthe. sm imaginatoēm bti Aug. in de cognitōe vere vite ppe finem E Uoluntas quoqz creata. eo ipso q diligit aliquid. nō habet ptutē productiuā vel fictiuam alicui⁹ similis amato. sz posita dilectōne hz vim donatiuā. qua pt aliqd donare siue sile. siue dissile obiecto amato. si habet. pernis. si nō habet. produceret si posset Ita aliquo mō similit imaginari possumus in diuis Nam pater sua voluntate diligit se. essentiā suā et filium amore essentiali et infinito. et eodem amore filius diligit patrē. seipm. et essentiā Uirtute illius amoris pater et filius producunt donum infinitū. equale ei qd amatur. qd tanqz donū gratissimū pater donat filio. et filius redonat patri. qd qr infinitū est. id emptificatr dine essentie infinite. et ita est verus deus. patri et filio per oinia coequalis. et hoc donum est ss. Qd qr ptute amoris producitur. ido amor frequēter noiatur. sicut dr Rich. Pater amorē impendit filio. et filius rependit. Et eodē mō dr nexus patris et filij. per modū doni. dilectū et redilectū vnientis. Et cōio vtriusqz. tanqz donum vtriqz mutuo datum. sic et spūs vtriusqz F Ex illo colligite quid ccipe vel cogitare debetis cum auditis filium in diuis. nō psonā aliqz a patre sepatam ab eo qualitercūqz genitā. sz cogitare debetis quandā pulcram patris imaginē. in ipo pr̄e tanqz in speculo clarissimo manētem. in qua pater et dina essentia. et oē cognoscibile declarat et relucet. Sic dum ss. audis. cogita donum infinitum. qd pater et fili⁹ imago sua. ex infinito amore q se diligunt in se producendo sibi impendūt et rependunt. sibi per omia eque dignū. et eiusdē bonitatis et per oñs essentie. manēs in ipsis. idē sm subam. distinctum sm psonam. Ex illo etiam pt considerari. quare potentia. sapia bonitas. et cetera attributa. q cum omia ad illa tria reducant. cum eque conueniūt patri et filio et ss. nec vni magis qz alteri. qr oia hec fundant in diuina essentia.

verius sunt diuina essentia. q̄ est
vna et eadem in trib⁹. Patri tm̄
attribuit̄ potẽtia. filio sapiẽtia.
et bonitas spūi sancto. sic dicit
mgr̄ dis. 34. pmi. Cū eñ pr̄ pn̄-
cipium est toti⁹ diuinitatis. vt dt
Aug⁹. ⁊ Joh̄. j. In pn̄° erat ver
bum. Et in creatur̄ virtus siue
posse pducti ẽ formalit̄ vel emi
nenter in pn̄° pductiuo. ido pri
tanq̄ pn̄° attribuit̄ potẽtia. Fi-
lius aūt pducit̄ ꝑ modū intelle
ctus. ppter qd̄ et verbū est. ido
sapiā et quidq̄d ad intellectum
ꝑtinet attribuit̄ filio. Spūssan
ctus pcedit ꝑ modū voluntatis
virtute amoris. ido bonitas. be
nignitas. amor ⁊ q̄dquid ad vo
luntatẽ ꝑtinet attribuit̄ spūisco
Ex his aliq̄liter et impfecte ptꝫ
q̄uo intelligẽda est vnitas diuie
essentie in trinitate ꝑsonaꝝ. ⁊ ꝑso
naꝝ trinitas in essentie vnitate.
quā pph̄a subtiliter designuit cū
dixit. Benedicat nos ⁊c̄. Et tm̄
de pmo. S Audistis de tri
nitate ineffabili ⁊ increata. sup
est modicū adiicere de nr̄a trini
tate creata. q̄ h⁹ trinitatis incre
ate templū est. Ipsa nanqꝫ trini
tas sup benedicta hoīem ad sui
imaginẽ creans in pn̄° tpis ꝰm
aīam Gen̄. j. In ipa essentia aīe
ꝯstituit. meōriā. intellectū ⁊ vo-
luntatẽ. ꝑ q̄s dei capax est. vt sit
templū dn̄i. ipm bn̄dicẽdo inha
bitātꝫ. ⁊ inhitando bn̄dicentꝫ. ⁊
inq̄ntum capit noticiā ⁊ amore.
imago est repn̄tans trinitatẽ in
creatā. Et licet rō imaginis in
natura aīe fundat̄. tn̄ sola dei
inhabitantꝫ bn̄dictōe ꝑficit̄. vt
vult Aug. xi. ⁊. 12. de tri. Nrm
ergo erit templū hoc ornare et p
parare. q̄tin⁹ dignet̄ dn̄s sua bn̄
dictōne inhabitare. Prepare q̄
dem ꝑ vicioꝝ euacuatōꝫ Orna
re ꝑ regaliū caracteꝝ inscriptōꝫ
vt vere in nobꝫ luceat summi re
gis imago ⁊ supscriptio. Fit h̄ si
meōriā nr̄am inscripta diuie le-
gis mādata pingant Si oēs in
tellectus nostri cogitatōes ⁊ ꝯsi
lia in ipso ꝑmaneāt. Si volūta
tis nr̄e actus et desideria ei tanq̄
fini vltimo inhereāt. vt potẽtie
patris memoriā subiiciāt timor
⁊ latria. sapiẽ filii intellectū no-
strū ꝓporcionẽt pudor ⁊ reuerẽ
tia. bonitati sancti spūs volūta
tem nr̄am ꝯglutinẽt amor ⁊ obe
dientia. Hec omīa obtinere
possum⁹. si deū ꝰm p̄dicta ꝯgno
scimus ⁊ sedule meditamur. q̄d
multa? Tota causa irreligiosita
tis xp̄iani populi hec est. qꝛ deū
quẽ ore fatent̄ aut ignorant aut
nō cogitant. Et e diuerso toti⁹
religionis causa est. dei fidelis
cognitio ⁊ frequẽs meditatio.
Sn̄a est wilh. ꝑisien̄. de fi. et
le. ⁊ Joh̄. gers. dicentꝫ in libello
de meditatōe. Absq̄ꝫ meditati
onis exercitō. null⁹ secluso mira
culo dei spēali ad ꝑfectōꝫ ꝯtem
platōis dirigit̄. aut ꝑuenit. nul
lus ad ꝑfectissimā xp̄iane religi
onis normā attingit. imo vix se

ꝯponit. Ps̄. In meditatõe mea
exardͤ.ig. Nec mirũ. qm̄ teste sa
piente. Nosse deũ ꝯsũmata iu-
sticia est. ⁊ scire iusticiã ⁊ virtutẽ
eiꝰ radix imortalitatꝫ Sap. 15.
Quo em̄ xp̄iani sue carni ac mũ
do fuiẽtes. si deũ saltem tanq̃z
gẽtiles ꝯgnoscerent. tã turpiter
ab eo ĩ sua ꝯuersatõe declinarẽt
⁊ creature q̈si meliori bono adhe-
rerẽt? Quapropter carissimi si in
cunctꝫ veris ṽtutibꝰ crescere cõ-
placeat. dei noticiã meõrie infi-
gite. itellectũ meditatõi freq̄nt
cogitãtes q̈d sit ds̄ ⁋ Quis
nãq̈z hũc. sũmũ bonũ. desidera
bilissimũ oĩm. deliciosissimũ. mĩ
ſicordissimũ et sup̱ oĩa amantẽ
cũcta q̈ creauerat. ⁊ maxie hoiez
quẽ repauerat. ⁊ nõ desiderabit
q̈ret ⁊ amabit? Quo em̄ in oĩb
qd̄ bonũ ẽ ⁊ desiderabile q̈rũt. ⁊
qd̄ meliꝰ reputãt p̄eligũt dilige̅
tius. imo ⁊ laboriosiꝰ ꝓseq̄nt.
⁊ qd̄ optimũ et in se et nobis cre
derent nõ amarẽt. desiderarent
sed penitꝰ negligerent. p̄sertim.
cũ multoꝝ doctoꝝ sit opio. ꝙ vl
timꝰ finis ꝓpter infinitatẽ sue
bonitatꝫ nr̄am voluntatẽ absor
beat. vt nõ possit attente cogita
ri ⁊ nõ amari? Quis hũc cogita
bit sapiẽtissimũ. oĩa videntẽ. cꝰ
oculi mlto plꝰ lucidiores sup̱ so
lem. circũspiciẽtes oẽs vias ho-
minũ. Eccl. 23. Verissimũ quo
q̈z et iustissime omnia regentẽ. ⁊
a temerario iudicio ac blasphe-
mia in deum non se temꝑabit?

Sciens q: nihil fit. quod non
de interiori atq̈z intelligibili au
la summi imꝑatoris egrediatur
fm̄ ineffabilẽ iusticiam atq̈z sa-
pientiam. vt dt̄ Augꝰ. 3. de tri.
Nam et sapientũ hominũ regi-
mina ac actus nõ iudicamꝰ. licꝫ
intentões eoꝝ et fines ignore-
mus. Quinimo qui hec meditã
tur. patiẽter sustinet sicut ꝓspe
ra sic et aduersa. quomõ piȷ me-
dici ⁊ sapiẽtis. sectiones suffert
et pocula. Sed et solicite caue-
bit. ne quid pudendum coram
diuine maiestatis oculis cogi-
tet vel operur. Omnia em̄ in o-
culis dn̄i agere impudẽter ⁊ sine
timore. nõ est homis qui credit
hec deũ inspicere et videre. ait
wilh. vbi sup̱. hinc Boetiꝰ. 5.
de ꝯsol. p. vlti. Magna vobis
inquit indicta est necessitas ꝓ-
bitatis. cum ante oculos agitis
iudicis cuncta cernentis.

☞ Quis deniq̈z hunc potẽ
tissimum. fortissimum. eternũ
cogitabit et non timebit? Sci-
ens eum vite et mortis potesta-
tem habere. eiusq̈z ditioni om-
nia subiecta. Immo non ei spe
firma tanq̈z fortissimo adiuto
ri inherens. nihil preter ipsum
timebit. sed et tanq̈z vniuersita
tis dominũ venerabitur colet ⁊
adorabit. Vides quantum
in nobis confert meditatio dei
eiusq̈z potentie sapientie et bo-
nitatis summe. Qđ si in se ipso
cognoscere non vales. saltem

in eius opibus attende. in crea/
tõne potentiã. in gubernatione
sapiam. caritatẽ in repatõe. De
mqȝ in omni creatura ↄsideras
mod sine limitatõȝ. spẽm. ⁊ ordi
nẽ ad finẽ. pmũ potẽtiam. scõm
sapiam. terciũ bonitatem testifi
cat creatoris Sic deum cogno
scẽtes ⁊ meditantes. imaginem
nostram prepam⁹ et ornam⁹. eũ
qȝ ad nos venturũ cũ bñdictõe
ↄfidimus aduocatũ p nos cla/
mãtes suppliciter. bñdicat nos
deus. deus nr̃. bñdicat nos de⁹
Quod ipsa pstare dignetur tri/
nitas benedicta Amen.

Sermo secundus vnde
supra in ordine. XL.

[B]enedicat nos deus deus noster. bñ. n. de⁹.

Ps̃. 66. A In hodierna
festiuitate beatissime trinitatis
loquendũ est de summa ⁊ incõp
hẽsibili tnitate Jpsa ẽ em̃ sũmũ
bonũ teste Aug. de tri. qd pur
gatissimis mentib⁹ cernit. Mẽ
tis em̃ hũane acies inualida. in
tam excellenti luce non figitur.
nisi per iusticiam fidei emundet
De qua cum modestia et timore
agendum est. atqȝ attẽtissimis
auribus et deuotis audiendũ.
vbi queritur vnitas trinitatꝫ pa
tris scȝ et filij et sſ. qr nec piculo/
sius alicui erratur. nec laboriosi
us aliquid querit. nec fructuosi
us aliqd inuenit. hec Aug⁹. Er
ror in pn°. piculosior est in pnci
pia tis fm phm. Jpsa aũt trini/
tas supbñdicta pncipiũ est toti
us creature. et fides trinitatis
pncipium ⁊ fundamentũ cetero
rum fidei articuloꝝ Vnd nihil
recte credit qui in fide trinitatꝫ
summe errat. Verũ errare nõ pt
culpabil'r qui eiusdẽ doc. Aug.
regulam tenet. qui li. quo s ait.
Non pigebit me inqt sicubi he/
sito querere. non pudebit sicubi
erro discere. Quisquis g audit
hec vel legit. vbi piter certus est
pergat mecũ. vbi piter hesitat q
rat mecum. vbi errorem suum
recognoscit redeat ad me. vbi
me errare cognouerit. reuocet
me. ita ingrediamur simul cari/
tatis viam. tendẽtes ad eum de
quo dictũ est. querite faciẽ eius
sp. Deniqȝ licet laboriosum sit
querere. tanqȝ id qd hũani inge
nij facultatẽ excedit. est tñ fru/
ctuosius oibus alijs ↄgnoscẽdũ
Jlli em̃ approbate corrñdet vi/
sio beatificã eiusdẽ summe tni/
tatis in pmio. quo melius nihil
vnde Aug⁹ in de ↄgnitõne vere
vite iuxta pncipium ait. Diuita
tis essentiam rõnabiliter inuesti
gare est ad vitam eternam festi
nare Hanc pro negligendo igno
rare. est vtiqȝ ad mortẽ indefici
entẽ pperare. Tria igit nobis
de tnitate supbñdicta cum omi
humilitate sunt inuestiganda.
scȝ essentie vnitas. psonaꝝ trini
tas. opatõm insepabilitas. que

nobis pp̄ha innuit cū in themate dr̄ Metuant eū. nō dicit eos Secōm cū ter repetit de⁹. Terciū cum singulariter p̄mittit verbum bn̄dicat. Pro gr̄a Auc.

B Pro fundamento oīm supponat q̄ de⁹ est q̄dam natura sum̄a. qua nihil mai⁹ aut melius cogitari p̄t. Hoc est qd̄ dicit Aug⁹. j. de doc. xp̄iana. Oēs p excellētia dei certatim dimicat Nec quisq̄ inueniri pōt. qui nō hoc deum credat esse quo meli⁹ aliquid nō est Itaq̄ hoc omnes deū ꝯsentiūt esse. qd̄ ceterꝫ oībꝰ rebus āīponunt. Clari⁹ de hoc Ans. in p̄so. c. j. et. 2. Ex illis q̄ttuoꝛ oꝛiūtur veritates de deo. Prima deus est vn⁹. qꝛ summ⁹ quo maioꝛ cogitari non potest. Secūa d̄s est simplex. qꝛ nulli⁹ indigens simpliciter perfectus. Tercia deus est intelligens. qꝛ vita nobilissima. Quarta d̄s est volens. quia delectatio summa.

C Ex illo ostenditur scōm scꝫ trinitas p̄sonaꝝ Nam de⁹ intelligit se p̄fectissime. Cū aūt omnis intelligens in se p̄ducat imaginē rei intellecte in se. ḡ intelligendo se p̄ducit imaginē p̄fectissimā sui atq̄ simillimam tante p̄fectōis quante se intelligit. p̄ducendo ḡ sui imaginem infinitā dat τ esse infinitū. qd̄ non est nisi sua essentia diuina. qꝛ nō possunt esse plura infinita Imago itaq̄ illa est fili⁹. eandē hn̄s essentiam cū patre. nunq̄ a patre sepabilis. Item Amās amando impēdit amorē amato tanq̄ donum p̄ncipale. de⁹ p̄fectissime se amat. τ imaginē p̄ductam que est fili⁹. ḡ p̄ducit amorem quāsi donum p̄fectissimū. igit̄ infinitū. qꝛ infinite amat. qꝛ tantꝫ. quantū est amabilis. Donū illud nō potest esse aliud ab essentia. igitur est d̄s. et h̄ est spūssanct⁹ Ex quib⁹ deducitur trinitas p̄sonaꝝ et vnitas essentie in tribus.

D Quo ad terciū. qꝛ vna essentia in tribus ergo quidq̄d respicit essentiam eq̄liter ꝯuenit tribus. q̄ vero respiciunt relatiuas p̄petates originis. ꝯueniūt singulis p̄sonis τ nō oībus. vt pater paternitas filius spiratio. hoc est qd̄ dicit Bo. In deo omnia sunt idē in q̄b⁹ nō obuiat relatōꝫ opposito Hinc intellect⁹. volūtas. potentia. sapia. bonitas. τ vl̄r omnis p̄fectio. qꝛ p̄mo τ p̄ncipaliter respiciūt essentiā. sicut ipsa eēntia ita et illa vnum τ idem sunt cum essentia. τ inter se. τ cōia tribus p̄sonis. s̄m Aug. in de cog. vere vite in fine. Et p̄pter h⁰ opatio a dextra q̄ exigit potentiā. sapiētiā. τ bonitatē. τ p̄ ꝯseq̄ns intellectum τ voluntatē. vna est triū et p̄enit⁹ insepabilis. Vn̄ sicut tres vna sunt essentia. ita vnus creatoꝛ. vnus gubernatoꝛ. iustificatoꝛ. beatificatoꝛ. Et licet aliq̄n. q̄dam p̄dicta attribuunt̄ spēaliter patri vt potentia. prop

ter aliquā specialem rōnem ꝓus tactam. tñ sine exclusiōe aliaꝝ intelligunt attribui. Uñ diligēter in laudib⁹ diuis attēdendū qd ꝓpriū. qd approꝑatū. vel attributū. vt q̄ ꝓpria sunt soli ꝑsone inesse. que ꝟo approꝑata cōiter tribus ꝯuenire credam⁹. Et hoc in themate attendi ꝑt in verbo singulari Bñdicat. ꝛ relatio eū scꝫ bñdicentē. bñfacientē. qꝛ ds bñdicendo. nobis bñfacit. ꝑm illud. Dixit ꝛ facta sunt ꝛc̄. Tm̄ de illo.

In festo trinitatis ꝑmo .III. in ordine. XLI.

Inuestigabiles vie eius Ro. xi. A Rcan altissimā omni hūano cogitatui imparē. hodierna festiuitate sancta mater ecclesia p̄dicat. trinitatꝫ scꝫ abdite misteriū. pie suis ꝓuidens filijs. ne dum singulas de singul summe deitatꝫ ꝑsonis solēnitas instituit. arriane impietatꝫ error surriperet. vt diuise crederent ꝑm substātiam quibus vel nomin ū aut festorum pluralitas discretionem designaret. Magis autem hodierna festiuitate doceremur. vnum deum in t̄nitate. ꝛ trinitatem in vnitate venerandam. Uerum de excellentissimo inuestigabili misterio. lingua deficit quia ꝛ ratio minime comp̄hendit. Ait enim sanctus Martin⁹ i suo de t̄nitate. Misterium hoc mens humana capere nō potest. nec oratoria lingua enarrare. neqꝫ diffusi ꝑmōꝫ bibliothecaꝝ voluīa. si totū mundum libri replerent diuia scīa. ñ possit ienarrabil' enarrari. Quāta em̄ sit diuia clemētia neō scit nisi q̄ genuit. ꝛ neō cōpit secreta p̄ris nisi is q̄ ꝑ nām nascendi initiū amisit. ꝛ beat⁹ Aug⁹ in ꝑ. qui incipit Apl'i lectōez dr. Hoc est ds. qd ꝛ cū dr non ꝑt dici. cū estimat' nō ꝑt estimari. cū ꝯpatur ñ pōt ꝯpari. cū diffinit' ipsa diffinitōne crescit. qꝛ celū manu sua coopit. pugno oēm mōi ambitū claudit. quē totū oīa nesciunt ꝛ metuēdo sciunt. Et q̄d miꝝ si diuine essentie pelag⁹ infinitū. vt Damas. nominat. a nobis sciri nequit. cum et opera eius ac iudicia que essentiam ei⁹ indicare solent in creatura scrutari poterunt nullo pacto? vnde Apl's quedam tractare ex his cum cōcepisset in āmiratōnis stuporem versus exclamat. O altitudo sapientie ꝛ scientie dei. q̄ꝫ incomprehensibilia sunt iudicia eius et inuestigabiles vie ei⁹. Uerumtamē quod inuestigari non potest. nec inuestigatum eloqui. credi potest. et creditum p̄dicari. Hinc ꝓpheta ait. Credidi ꝓpter quod locutus sum. Nos ergo ꝑmo credam⁹. ꝛ sic de his que dominus sua sponte credē

tibus manifestare dignatus est aliquid proferre pariter et audire concedente eiusdem gratia teptem⁹. Pro cui⁹ impetratione oremus ad virginem Ave maria gratia.

B Investigabiles vie ei⁹. Quia ineffabile h⁹ superbndicte trinitatis misterium ignorare non licet. nec tamen investigatione comprehendi potest. Videndum primo breviter. quomodo et quo ad quid sciri potest. et respectu quorum investigari neque valet neque decet. Secundo veritas articuli de sancta et individua trinitate proponenda est. et in creata imagine que in nobis est quantum phas est intelligentia ei⁹ est investiganda. Ter⁹ ad morum instructionem quomodo imago clarificanda est. ut sic utiliter in ea dominum cognoscam⁹ subiungendum.

Teste autem Aristotele .j. posteriorum. rem contingit cognoscere. quo ad quia est Vel quo ad quid sive propter quid est. Ita enim ex effectib⁹ cognosci⁹ quia causa est. sed non semper quidditas cause. Ex artificiato enim cognoscim⁹ factorem fuisse artificem peritum. nec tamen sic scire vale⁹ quis artifex fuerit. Sic cum videm⁹ elevari vaporem. cognoscimus quia adest aliquid calefaciens quod resolvit vaporem. sed utrum sit sol vel ignis aut aliud non sic noscimus per vaporem. Quantum ergo ad cognitionem rei quidditativam propriam. particularem et distinctam. res magis cognoscibiles ex parte sui. nobis sunt occultiores. Cui⁹ ratio est. quia res quanto est perfectior. tanto ex parte sui est cognoscibilior. sicut res habet esse. ita et cognosci. ait Philosoph⁹. Perfectissima autem nobis sunt minus cognoscibilia. quia sicut oculus noctue ad lumen solis. sic intellectus noster ad ea que sunt manifestissima id est perfectissima nature. 2. methaphisice Nostra siquidem cognitio a sensu oritur. primo. Posteriorum. Et. 3. de anima. Sed res quanto perfectior tanto spiritualior. et quanto spiritualior tanto a nostris sensib⁹ remotior. et ita ad cognoscendum nobis difficilior. ☞ Non sic autem quantum ad cognitionem quia. quoniam hac cognitione res perfectior. etiam nobis est notior. Res enim perfectior fecundior est. et plurium effectuum productiva. qui ducunt in cognitionem sue cause. Ex quo patet quod res notissime quo ad quia. sepe incognite sunt quo ad quid est. Sicut patet de sole et anima cognoscentis. nihil notius cognoscenti est quam quod habet animam sive vitam. Quid autem sit anima sive vita non sic notum est. Suo modo investigabilis nobis est summa maiestas quantum ad quid est in se. et hoc cognitione particulari. id est distincta propria et simplici. Illa enim est intuitiva et beatifica et pro statu illo viatori impossibilis. De hoc vide Ockam in .1. di. 3. q. 2.

Hac em̄ ꝯgnitōe ꝑ creaturam
inuestigari nō pōt. sed videtur
ab eis q̄bus se ostendit dn̄ vult.
et dum non vult minime videtur.
vt vult Augu9. Sed quantum
ad quia. tanto nobis de9 est no
tior. quanto plus omnib9. in oī
bus relucet creaturis. ppter qd̄
et deū esse Dam. dt. naturaliter
fore cognitū. qm̄ nobis natura
liter inest potentia qua deū esse
cognoscim9 ex creaturis. Hinc
ait apl's. Inuisibilia dei a crea-
tura mundi. i. homine. ꝑ ea que
facta sunt intellecta ꝯspiciūtur.
sempiterna quoqꝫ eius virtus ⁊
diuitas. De9 em̄ reuelauit illis
Reuelauit inq̄t mgr̄ dis. 3. ꝑmi
Dum fecit opa. in quib9 artifi-
cis aliquaten9 relucet indicium

¶ Relucet nāqꝫ in creatu-
ra multiplex ꝑfectio creatoris.
Siq̄dem nihil ꝑfectōis ⁊ boni
tatis est in effectu. qui eminēter
sit in causa. Idcirco ꝭm metha
phisicā inq̄sitōem. deū ꝯgnosce
re possum9 in qualibet creatura
Si in creatura ꝯsideratur aliq̄
ꝑfectio. abstrahant ab ea omēs
impfectōes. attribuēdo summā
ꝑfectōem. sic ꝯgnoscit deus. vt
dt Sco. li. j. dis. 3. q. ꝑma. Sra
exempli. in corpe inaīato hoc ꝑ-
fectōis est. qꝛ esse quoddā hēt.
sed est depēdens. corruptibile.
ꝯpositū. finitū ⁊c̄. Abstrahant
impfectōes. ⁊ ꝯsiderem9 esse in-
dependens. simplex. incorrupti
bile. infinitū. ⁊ hoc est ds. Sic

de viuente. Sic de creatura in
telligibili. que sapit. intelligit.
vult ⁊c̄. suo mō. Immensitas
aūt diuine virtutis ex incōpre-
hēsibilitate viaꝝ eius intelligit
Vie dn̄i ꝭm Greg. ipsa est crea
tura Ait em̄. 26. mora. c. 8. Vie
ad creatorem sunt opa ꝯsidera
ta creature. que dum facta cer
nimus. potentiā factoris mira-
mur. Factoris em̄ nobis virtus
inq̄renda pponitur. quasi omē
qd̄ mirabiliter factum videtur
Cum autē creatura quantū ad
totam ꝯphēsibilitatē plene cog
nosci nō potest. et in ea quedam
infinitas cognoscibilitatis inue
nitur (sic ait salo. Eccs. j. Cun
cte res difficiles ⁊c̄. Ait etiam
Phs. Difficile estimam9 que in
terris sunt. que in celis sunt q̄s
estimabit? Sap. 9. Latent em̄
in qualibet re corpali infinite fi
gure. que ꝑ ꝑtium ablationem
appent. Ea propter artifices de
die in diem inueniunt q̄ ꝑus la-
tuerūt nec in finē mundi q̄rere
⁊ inuenire cessabūt) Infinitus
ergo creator rectissime intelligit
Quapropter ꝯphensiue inuesti
gari nō potest infinitū. ⁊ nō nisi
ab infinito intellectu ꝯprehen-
di. Quapropter reprehēdēdi sīt
qui t̄nitatis misteriū atqꝫ opm
dei ratōnem ⁊ vias ꝯsilioꝝ eius
non inuestigabiles scrutant. sic
Aug9. ait in ꝭ. q̄ incipit. Audio
fratres. Lutum ⁊ vas fictile de
creatore disputat. ⁊ ad nature

sue rōem nō potest pvenire. ⁊ curiose scire querit de misterio trinitatis qd angeli de celo scire n̄ possunt. Vis scire naturā dei. h scito ꝙ nescias. Nec in hoc ɔtristeris ꝙꝛ nescias. quia et angeli nescierūt. ⁊ similiter omēs creature Ecce ptꝫ aliquātulū qūo investigabilis est. et qūo ignorari nō debet. Audi de hoc beatum Bern̄. ad eugeniū papā. Scrutari hoc temeritas Credere pietas. Nosse vita est ⁊ vita eterna De pᵒ ppha Mirabil' fac. ē s. t. ex me ɔfor. ē ⁊ nō. po. ad eā. De scdo qui nō credit iam iud. ē ⁊c. Joh. 3. De tercio Joh. 17. Hec est vita eterna ⁊c. Et tm̄ de pmo D Quia autē investigabiles sunt vie dei. qbus natura divina pticulariter ɔgnoscat. Hec aūt ɔgnitio ɔfusa quā ex creatur's p naturalē ɔgnoscēdi virtutē asse qui valemꝰ. ad salutem nostraꝫ nō sufficit. vt alias ostēsum est. Idcirco dominus ipse certius aliquid quantum nobis expedire iudicauit de immenso hoc misterio dignatus est revelare. vt nō vane p rōem. sed meritorie p fidem que necessaria sunt ɔgnoscamus. Nemo em̄ sic novit de natura sua dicere. quomō ipse q̇ deus est. Nobisqꝫ hoc credere sufficiat quod exponere dignatus est ipse Hoc est autem qd dominꝰ credere docuit. Patrē scꝫ et filium et spiritūsanctum vnum esse naturaliter deum. vt ait Augꝰ in libro de fide ad petrum. Neqꝫ tamen spm patrem esse qui filius est. neqꝫ filium ipsum esse q̇ pater est. nec spm̄ sanctum esse qui pater est et filius. Una est em̄ et patris ⁊ filij ⁊ spiritussancti essentia. in qua n̄ est aliud pater. aliud filius. aliud spūssanctus. q̄uis sit psonaliter alius pater. alius filiꝰ. alius spiritussanctus. Hec est fides patriarcharum et pphetarum. figurata in lege nature. pnūciata i lege scripta. revelata a christo domio et doctrinata. et ab apostolis vsqꝫ in fines orbis predicata. a sanctis martiribus sanguinis effusione testificata. ab omibus orthodoxe fidei pfessotibus firmiter confessa. E

Ut autem ad huius misterij lucidiorem intelligētiam ascenderemꝰ. Exemplū nobis domiꝰ ipse nō remotum sed ɔiunctum aiam scꝫ nostram donauit. quā idcirco ad imaginem suam dn̄s formauit. vt in ipsa legeremus quid de deo recta fide sentiremus. sicut ait Gen̄. j. Faciamꝰ hominē ad imaginē et similitudinem nostrā Non ergo imodice ad intelligētiā trinitatis suffragatur distincta cognitio eorum que sunt in homine. Est autem anima humana creatura nobilis. et beneficio creatoris multipliciter fecunda Propter quod etiam diversa sortitur nomina. Ipsa nanqꝫ mediantibꝰ

corporeis organis exteriora cognoscit sensibilia. cōuenientia ꝓsequitur. discōuenientia fugit. et vt sic nominatur virtus sensitiua. Ipsa deniqz qd̄ nullo sensu percipit. considerat cogitat. speculatur. nedum particularia sed etiā vniuersalia. nedum presentia sed et futura et preterita. ꝛ vt sic dicit̃ intellectiua. Ea deniqz que intellectu cognouit. amando appetit. vel odiendo refugit. et sic dicit̃ volitiua. Hec omnia in nobis experimur.

Sed in illa parte sensitiua nō oportet querere imaginē trinitatis benedicte. quoniā illam virtutem cōmuniter habemus cum brutis. secundū illam etiā nō sumus dei capaces. sed dumtaxat rerum temporaliū. ait autem Aug. 14. de trinitate. Licet hūana mens nō sit eius nature cuius deus est. Imago tamen illius quo nihil melius est ibi q̄renda et inuenienda est. quo natura nostra nihil habet melius. i. in mente. Sequitur. eo eñ ipso imago dei mens est. quo capax eius est. eiusqz particeps esse potest. Mentem intelligit partem intellectiuam vel superiorem anime portionem

F In anima itaqz intellectiua est considerare ipsam anime substantiam siue naturā vt est fecunda. et actuum vitalium in seipsa ꝓductiua. Experimur quoqz in nobis actus cognitiuos siue intellectus. quibus nunc ista nunc alia speculamur. Expimur et actus appetitios siue volitiuos. quibus ea que cognouimus desideramus siue volumus aut amamus. Ecce quā dam inuenimus in anima trinitatem. scz anime fecundā essentiam. et duos actus eius. scilicz intellectionem et volitionē. Neqz in parte anīe intellectiue. est aliquis actus qui nō sit intellectio vel volitio. Hec creata trinitas in nobis. significat trinitatem increatam in diuinis propter magnam similitudinē illi⁹ cū ista. Nā in diuinis ē ꝯsubstātialitas cū ꝑsonali distinctōne. quoniā ibi est vna summa essentia. eadem in tribus personis. realiter inter se sed non ab illa distinctis. Est quoqz ibi ordo originis. quoniā pater a nullo est. a quo solo generatur filius. ab vtroqz autem patre et filio ꝓcedit spiritussanctus. Est tercio inter has ꝑsonas summa equalitas. ita ꝙ neutra ꝑsonarum est alia maior aut minor. nec due maiores vna. nec vna minor duabꝫ quoniā omnium trium est vna maiestas. vna potētia. bonitas et sapientia. quia eadem substātia. vt ꝓbat Mgr̄ dis. 19. ṗmi. Et infra

G Ita in hac trinitate creata quodāmodo est inuenire illa tria. Est enim cōsub

stantialitās quedam. quia in ip
sa essentia anime est intellectio ꝛ
volitio. Est et distinctio illorum
actuum realis inter se et ab essen
tia anime. sicut manifestū est ex
eorū sepabilitate. Uerūtn̄ mag-
na est hic dissimilitudo. est enim
hic nedum vera realis distinctio
partium imaginis. Sed etiam
essentialis qua sic diuersificanē.
ꝙ etiam non solum hec nō est il-
la. sed etiam non sunt aliquod
idem hec et illa. Et ideo non est
in eis vera ꝯsubstantialitas. sed
duntaxat quedam intima pre-
sentia ac inhesionis indistantia
que non nisi extense nimis ꝯsub
stantialitas dici potest. Neqꝫ
ex hac parte sm̄ Aug⁹. 15. trini-
tatis. ꝛ Hil'. aliqua similitudo
dari potest inter creatorem ꝛ cre
aturam. vt non maior sit dissi-
militudo ꝙ̄ꝫ similitudo. quia nul
la vna res simplex in creaturꝭ da
ri potest q̄ sit tres res realiter di
stincte. Et si assignarenē partes
imaginis in potentijs anie. erit
maior dissimilitudo. Quia aut
ponerentur distingui ab anima
ꝛ sic nō est ꝯsubstantialitas. aut
idem anime sic nulla esset distin
ctio realis. et neutro modo sal-
uatur originis ordo. Et pre
terea inter illa tria ē ordo origi
nis talis qualis in diuinis. Si
cut pater in diuinis habet fecū-
ditatem ad ꝓducendum filium
et spiritumsanctū. et filio cōmu
nicat fecunditatem ꝓducendi

spiritūsanctum Ita ipsa anime
substantia est fecunda. et tam ꝓ
ductiua actus intelligendi ꝙ̄ꝫ vo
lendi. Actui vero intelligēdi tri
buit fecunditatem respctū act⁹
volendi. Neqꝫ enim anima sine
actu intelligēdi ꝓducere potest
actum volendi. Procedit ergo
simul ab anima et intellectione
actus voluntatis. sicut a patre
et filio spūssanctus. Sic ergo
anime substantia nō est ab alio
creata. Intellectio vero ab ani-
ma. Uolitio autem ab vtroqꝫ.
sicut in diuinis pater a nullo. fi
lius a patre solo. spūssanctus ab
vtroqꝫ. Est quoqꝫ equalitas
in hijs tribus. vt se mutuo capi
ant. et non excedant. ꝯsimiliter
ad dicta. Aug⁹. x. de trinitate.
Nam anima actus quos produ
cit in se capit. Intellectione vero
se ipsam et que in ea sunt noscit
Uolitione se ipsa ꝛ omnibus
cognitis vtitur. ita ꝙ nihil est in
anima obiectiue quod noticia
nō rn̄tet. nec aliq̇d ꝯgnitum qd̄
volicio nō ā̄plectaē nec refutet.
Ipsa demū aīa vt potēs ꝓdu
cere intellectionē et amorē. dicitē
memoria pfecta a beato Aug°.
q̄ re sibi recte attribuitē potentia
sicut prī. Ut autem stat sub ac-
tuali noticia genita dicitē intelli
gentia. cui⁹ vt sic est sapia q̄ attri
buitur filio. Ut autem est sub
actu volendi perfecto. perfecta
voluntas dr̄. cui⁹ vt sic est amor
et bonitas que sunt spūssancti.

In festo trinitatis.

Ecce magna silitudo in natu
aře. qua ad clariorē credite trini
tatis ascēdere possum⁹ intelligē
tiā. ppter qđ recte imago đr Et
hec de scđo. H Quamuis
autē sic vt dictū est in ipsa natu
aře et ei⁹ actibus respectu cuius
cunqꝫ obiecti trinitas illa repit
Imago tñ dei pfecta nō est. sic
vult Aug⁹. 15. de tri. Nisi act⁹
illi in aĩa sint respectu dei. vt scꝫ
eius sempiterna ꝛ imutabilis na
tura recolatur ꝯspiciatur ꝛ ꝯcu
piscatur. 15. trinitat. Min⁹ p
fecta est dum illi actus circa se
ipam aĩam versant. Deformis
vero est et polluta. qñ circa crea
turā illicite occupātur. Quia g
actus aĩe in nřa sunt ptāte. In
nobis est imaginē illā dei in no
bis adornare vel polluere. Sꝫ
attendite queso si rephensibilis
est qui ligneas depictasqꝫ cruci
fixi imagines ꝛ sanctoꝝ. volens
violat aut deturpat. imo ꝯ̄rio
auro ꝛ gemmis ꝛ pcioso vestitu
adornamus multa diligentia.
Quantū illi culpabiles sunt ac
deo odibiles. q̄ imaginē dei vi
uam a đo omniū artifice forma
tam. turpiter ꝯmaculant. Quo
ꝯtra tota diligentia imaginem
nostrā adornem⁹. Hoc facim⁹
si totū qđ in nostra creata ima
gine inuenit̃ in deum ꝯuertam⁹
I Sit in nobis ptiū ima
ginis ꝯsubstātialitas. vt actus
nostros intra se anima cōtineat
nihil nob cure sit de vanitatib⁹
seculi exterioribus. nec ita mul
ta scire placeat. vt nos ipsos ig
norare nō pudeat. In nobis de
um queramus. quē nisi ĩ nobis
nunqꝫ inuenire possumus. Ait
enĩ apostolus. 2. Cor. 13. An nō
ꝯgnoscitis vos ipsos. qꝛ christ⁹
iesus ĩ vobis est. nisi forte repro
bi estis ꝛc. Inueniemus autē in
nobis. si caute cauem⁹. ne in no
bis aliq̇d sibi displicens aut ꝯ
trariū memoria in cognitōe aut
amore inueniat. semper nos ad
nos ꝯuertamus. examinādo. ar
guēdo. deuia. Approbando sibi
ꝯformia. sic erit ꝯsubstantiali
tas Sit etiā originis ordo.
non puersus. ne voluntas aliq̇d
pter rationē. nec ratio dictet ali
q̇d qđ diuine legi memoria non
pariat. Sed primum in omni
bus agendis occurrat diuinorū
memoria pceptorum. Ab ista gi
gnatur iudicium rationis de a
gendis. et ab vtroqꝫ pcedat vo
lūtatis castus amor. ☞ Se
se capiant p equalitatem vt eo
rum que ad deum cōiungūt. o
perum diuinorum. pfectionum.
beneficiorū. actuumqꝫ nostro
rum continua sit memoria.
Et que memoria tenet cogno
scat intelligētia. ametqꝫ volun
tas. nec aliqua harum potentia
rum ab altera excedatur.

☞ K A. Surgamus deni
qꝫ et anime nostre secunda potē
tia ad ꝯgnoscēdam dei potētiā.

Ex nostra intelligentia diuinā sapiam Ex voluntate ineffabilem dei amorem ac bonitatem. Ex hijs cuncta in nobis bona oriuntur. Consideratā siquidem diuina bonitate inflāmatur in nobis amor dei Attenta eiꝰ oīscie sapia reuerentiā ad eū in nobis adauget. Perfecta deniqꝫ creatoris oipotentia .maxia in fidelibꝰ ꝯfidentia oritur. Sic in s. d symbolo ait Augꝰ. Maxima credētibꝰ oritur ꝯfidētia cū ꝯgnoscūt illum oia posse quē credunt omipotentē Quos em̄ rogo aduersarios timere possemus. cū cogitamꝰ nos hr̄e deum oipotentē cui resistere nemo pt? Si inqt apl's. Deus p nobis. quis ꝯtra nos Ro. 8. Quō etiā de nobis diffidere valemꝰ. si oipotentē dn̄m nos cōfortantem aspicimꝰ. De quo id apl's. Oia possum in eo qui me ꝯfortat. ad Phil. 4. Proinde vere vt Joh ait. j7. Maledictus qui ꝯfidit in hoie ⁊ ponet carnē brachium suū. ⁊ a dn̄o recedit cor eiꝰ. Quō homies hꝰ seculi qui in agendis omnibꝰ longe plus in hūana. potentia. astutia. ac fauore. q̄m in dn̄o ꝯfidunt. Etiam in arduis nihil ꝯsiliant. si taliter agit quō deo placet. nec apud eos qui do fuiunt sua q̄runt cōsilia. sed in mundana pollentibꝰ prudentia ita vt aliqn̄ etiam nō verent dicere. ꝙ nō hodie vt olim deus in omnibꝰ sit p̄ponendus. nō attēdentes. qr nō abbreuiata nec puula facta est manꝰ dn̄i vt saluare nō possit Jsa. 50. Non illi oipotentiā dei ꝯsiderant in exhibendo adiutoriū. nec timent in vlciscendo culpam. q̄r e imaginē suam deturpant. in eo qꝫ nullū benedicte trinitat̄ vestigiū derelinquūt. Quod a nobis auertat ille. cꝰ inestigabiles sunt vie pater et filius ⁊ spūssanctꝰ Amē

In festo trinitatis smo IIII. in or. XLII.

In nomie patris et filii. et spūssancti. Matt. .28. A Angustie mihi sunt vndiqꝫ dixerat olim fortis illa susanna. Dan. i3. inter metum mort̄ nālis ⁊ diuie timorē offensionis agitata sed nō opp̄ssa Et nos idipm̄ nō incōgrue dicimꝰ. Quibꝰ ignorare deū. dānabile sm Aug. in de cog. vere vite in pnº. Cognoscere aūt in via p difficile ne dicam impossibile ē. Si em̄ ignoras deū ait Bern. s. 38. sup cātica. poterit ne spes esse salut̄ cū dei ignorātia? Ne s quid Nec ei potes aut amare qd nescias. aut hr̄e quē nō amaueris Deniqꝫ brutis aīantibꝰ ignorare nā est. Hoibus fo vicio venit. ait Bo. 2. de ꝯso. psa. 5. Cognoscere fo deū quō pt hūana fragilitas. ac spm̄ summū vilelutū. lamentat sup hoc Augꝰ.

ꝶ.64. de verbis euãgelij ita di-
cens ꝓiectus sum a facie oculoꝝ
tuoꝝ. longe sursum es. longe de
orsum sũ Quid ei dicã᷒ frẽs de
deo Si em̃ qͦd vis dicere sic ce-
pisti. nõ est deus. Si ꝯp̄hende-
re potuisti. aliud ꝓ deo ꝯp̄hen-
disti. si quasi ꝯp̄hendere potui-
sti. cogitatiõe tua te decepisti. H
igitur nõ est si ꝯp̄hendisti. si aũt
hoc est. nõ comp̄hendisti. Cum
enim quelibet res ſm Hugo. de
sancto vic. p. decima. c. j. de sac
mentꝫ apud nos subsistant. vel
ꝑ actũ quãdo videlicet p̄sentes
sensu ꝯprehendunt᷑ vel ꝑ intelle
ctum quãdo absentes vel etiam
nõ existẽtes in similitudine sua
et in imagine ꝑ intellectum capi
untur. vel ꝑ experientiam quãdo
ea que in nobis sunt sentiũtur a
nobis. vt est gaudiũ. tristicia. ti
mor. et amor. que subsistunt in
nobis et sentiunt᷑ a nobis. Nul
lo hoꝝ modoꝝ inuisibilia dei cõ
prehendunt᷑ a nobis. que credi
solum possunt cõprehendi oino
nõ possunt. Neqꝫ em̃ actu pre-
sentia sunt vt a sensu comp̄hen-
dantur. quia nec corꝑa sunt nec
in corꝑibus subsistunt. Neqꝫ in
similitudine aliqua imaginabi
liter ab animo comp̄hendi pos-
sunt. quia longe omnem simili-
tudinem et corporum et corꝑali
um sue diuinitatis et puritatis
excellentia transcendunt Neqꝫ
quẽadmodũ alia que in nobis
sunt. et sentiũtur a nobis. Quo
niam neqꝫ de substantia animi
sũt. Neqꝫ de hijs que in animo
subsistunt Ergo fide sola subsi
stunt in nobis. et subsistẽtia eo-
rum est fides eoꝝ. qua credunt᷑
quia sunt. sed non qualia sunt
ꝯprehẽdũtur. Ergo deus credi
potest. comp̄hendi non potest.
Et sequitur Dicis mihi Quid
dicam Quid est deus Ego tibi
respondeo quia indicibile oino
est quid est deus Saltem inqͥs
Quid cogitabo quãdo cogita-
re volo quid est deus Amplius
dico. quia incogitabilis ē deus
Quidqͥd dicitur vel cogitatur
ſm aliquid dicit᷑ vel cogitatur.
Quod em̃ ſm aliquid dici vel
cogitari nõ potest. dici omnino
et cogitari ñ potest. Quid ergo
dices vel cogitabis cũ id quod
deus est dicere vel cogitare vo-
lueris. Si terram cogitas Si
celum cogitas. Si omnia que.
in celo et in terra sunt cogitas
nihil horum est deus. Deinde si
spiritum cogitas. Si animam
cogitas. non est hͦ de᷒. Hec ille.

Quid ergo Desperabimus
Absit. Est em̃ ꝙ duci possumus
eius mũere vt tandẽ ꝑueniam᷒
fides scilicet ab ipso reuelata. ꝙ
possumus credere etiam que in
telligere nõ valemus In cui᷒ ob
sequium vniuersus noster intel
lect᷒ tota libertate animi est ca-
ptiuandus. Nisi enim credide-
ritis ñ intelligetis Isay. 7. Et
ad Hebre. xj. Credere oportet

accedentē ad deū. ꝛ beat⁹ Aug⁹ .j. de trini. c. 2. Mentis hūane acies inualida in tam excellenti luce non figitur. nisi per iusticiā fidei mūdetur. Scrutari ergo temeritas est. credere pietas est Nosse vita et vita eterna est. Bern̄. 5. de ↄsi. ca. 6. Ad nutriendum itaqꝫ in nobis pietatem fidei. sancta mater ecclesia inualescente arrianoꝝ heresi. festum hodiernum sub nomie trinitatꝫ instituit. vt que in ceteris festis nunc de patre. nunc de filio. nūc spūsancto tradidit. hodie q̄si simul collecta ꝓponit. vt certissime credamus et ↄfiteamur vnū deum in trinitate. ꝛ trinitatē in vnitate. nō cōfundētes ꝑsonas aut substantiā sepantes Sed i vnius simplicissime nature noie patrem fi. ꝛ ss. ꝑsonaliter distinguētes. qd̄ dn̄s insinuare dignatus est clarissime sub breuitate huius verbuli. In noie pa. et fi. et ss. De q̄bus ꝑ gr̄a Aue maria Primo videndū quā fidei nr̄e ꝓfessioēm hec verba p̄tendant. Scdo quantū nobis colenda sunt ꝛ contra aduersa omia amplectenda. ☞ B In nomine patris et filij. et ss. Verba hec dn̄i nr̄i iesu xp̄i oib⁹ xp̄ifidelib⁹ vsitata ꝛ freq̄ntata atqꝫ cōmunissima sunt. Semꝑ in ore. recedāt vtinā nūq̄ꝫ a corde hijs regn̄amur ad salutem. sicut ipse mādauit Ite docete oēs gentes baptisantes eos. In nomie patris ꝛ filij et spiritussancti. Cetera quoqꝫ sacramenta hijs ꝑficiuntur que nostris verbis conferuntur. Sola quippe eucaristia non nostris sed domini verbis consecratur Hijs lecto ꝓcumbimus hijs a somno excitati resurgimus. hijs nosipsos et vniuersa ad nos pertinentia. contra aduerse potestatis insidias cōmunim⁹ Ad omnia dicentes. In nomine patris ꝛ filij et spiritussancti. vt in omnibus nos ostendamus vnius trinitatis indiuidue. et trine vnitatis insolitarie ꝓfessores. per quam creati sumus et recreati. bona cuncta recepimus et sperata expectam⁹. in qua vniuersa spes nostra consistit confidentia deuotio atqꝫ salus. ☞ C

Quam nobis reuelare dignata est ipsa trinitas benedicta In omnibus creaturis. In spūalibus figuris atqꝫ in vtriusqꝫ testamenti paginis et scripturis. ☞ In creaturis em̄ omnibus tanq̄ꝫ diuina arte formatis. opificis sui vestigiale relucet indicium. In mente vero rationali imago. que eiusdem trinitatis ꝑfectius esse signum noscitur vt sic inuisibilia dei (sicut ad Roma. j. ait apostolus) a creatura mundi per ea que facta sunt intellecta conspiciātur sempiterna quoqꝫ virtus eius ꝛ diuinitas. que late ꝑsequitur mgr̄. dis. 3. p̄mi. Et doc. ibidem

In figuris spūalib⁹ vt Geñ. 9. Abraam dū tres vidit ꝛ vnū adorauit misteriū trinitatꝫ agnouit. Deniqꝫ in baptismo xp̄i in voce pater. in columba ſſ. in homine xp̄o filius appuit. Sic in transfiguratōne Matt. 17. In voce pater. In nube ſſ. In hūanitate filius. In scripturꝫ qꝫ latēter notificauit. sicut illd̄ In p̄n° creauit deus celum ꝛ terrā. In p̄n°. i. in filio Et seq̄tur. Et spūs dn̄i ferebatur sup aquas. Deinde magis appenter. sic̄ est illud ps̄. 32. Uerbo dn̄i celi firmati sunt: et spū oris eius omis virtus eoꝝ Aptissime aūt in verbis xp̄i. illis p̄t̄im Euntes docete oēs gentes baptisantes eos In noie p. ꝛ fi. ꝛ ſſ. D. Q; em̄ p singulas pene scripture sillabas p̄cat. hꝫs v̄b ꝫitas clarissime manifestat. Siq̄dem essentie vnitatē in eo. q̄ d̄r In nomie nō in nomibus. vt d̄r Ambro. i. de trini. Nomen em̄ ad essentiā ptinet. s̄m illud phi. 4. metha. Rō quā siḡt nomen ē diffinitō eius Diffinitio aūt quid est esse rei indicat. Q; ḡ singulariter d̄r In nomie ad vnitatē essentie ptinet. que vna est in trib⁹ Q̄ō aūt seq̄tur. P̄r ꝛ fi. ꝛ ſſ. psonas diuinas. nō solum p approp̄ata sed p ppria exprimit. Quas nō solū vocibus sed realiter distingui repetita ꝯiūctio et designat q̄ s̄m ḡmaticoꝝ regulas. distinctōꝫ eoꝝ que ꝯiungit repsentat. Neqꝫ em̄ de eodem loquētes vere dicim⁹. iste est homo et aīal. copulatim. sed vere dicim⁹ q̄ est aīal hō. siue aīal q̄d est hō. Hoꝝ deniqꝫ v̄boꝝ intellectū hunc. dilectus dn̄i discipul⁹ btūs Johs in. j. cano. c. vltimo clare demonstrat cum d̄r. Tres sunt qui testimoniū dant in celo. pater v̄bum ꝛ spūssanct⁹. et hꝫ tres vnū sunt

Personaꝝ vero originē quã pater a nullo A patre filius Ab vtroqꝫ est ſſ. ipsa noīa satis important Nam nomen paternū. nomen ē nō p̄ncipiati. sꝫ p̄ncipiantis Neqꝫ em̄ de rōne patrꝫ est vt sit ab alio: sꝫ q̄ ab eo sit alius Filius v̄o maīfeste originē siue pductōem a patre demonstrat. Spūs vero sanct⁹ pcessionē ab vtroqꝫ. Scim⁹ em̄ spiramen homis. neqꝫ ab aīa sola neqꝫ a corpore. sꝫ ab vtroqꝫ simul pcedere

E. Sicqꝫ pductōnū differentiā. quaꝝ vna est p modū nature Altera p modū voluntatis libere. noīa ista insinuāt Filios năqꝫ mō nature. p gñatōem scꝫ pduci certū est. Spūs deniqꝫ q̄ et flatus homis. est p̄ma opatio libera appens ad extra Nam in exterioꝛib⁹ opibus nihil magis in nr̄a ptāte est q̄ꝫ spirare. et ita opatio pcedens a volūtate. saltem quantū ad spiratōis modū aliquē. q: pōt quilibet p volūtate citius vel tardi⁹ spirare. ꝛ spiraculū ad temp⁹ licet modicū cōtinere. Idcirco modū pcessiōis

tercie psone i diuinis. q̄ pcedit p modū dom amantis volūtatꝭ ɔgruā similitudie rōnat. ppter qd etiā dn̄s post resurrectōem. datur⁹ sp̄s. discipulis. insufflauit ꝛ dixit Accipite sp̄m ꝛc. vt exteriori flatu. modū pcedendi sp̄s. ostēderet ad intra. Equalitatē etiā psonaꝝ ɔiūctio copulatiā. et. innuit. que equaliter extremis copulātis ɔuenire denotat illō. respectu cui⁹ fit ɔiūctio Un̄ nomē deitatꝭ eque ɔuenire pr̄i et filio et eque sp̄s. designat. nō vni magꝭ aut pfecti⁹ q̄ȝ alteri. Sed et effectum baptismatꝭ qui est creatio gr̄e p quā deletur originale pctm̄ eque fieri p pr̄em ꝛ fi. ꝛ sp̄s. demōstrat In hoc em̄ differt associatio alicui⁹ casus p p̄posit ōnē cū. ꝛ copulatō p et. vt in exemplo Pater cū mr̄e gn̄at. vbi denotat de rigore smōꝭ. quedā p̄ncipalitas in pr̄e. et min⁹ p̄ncipalitas in matre. quātū ad gn̄atōis actum. sed cū dr̄. pater ꝛ mr̄ generant equalitas imꝑtatur

Sic ḡ ex verbis illis saluatoris. ꝛ vnitas essentie. et psonaꝝ trinitas. in pprijs suis noibus siue rōnibus fcatur Ordo etiā originis atqꝫ mō⁹ Equalitas q̄ȝ psonaꝝ. ꝛ in natura diuina ꝛ in opatōne ad extra. F Quare baptisantes caute videāt. ne hāc formā mutēt. dicēdo Baptiso te in noibus p. ꝛ fi. ꝛ sp̄s. Aut nomen ad singulas psonas dicēdo In noie p. in noie fi. ꝛ in nomie sp̄s. Aut etiā mutādo ɔiūctionem et dicēdo Baptiso te in nomine p. cū fi. et cum sp̄s. q: in talibus mutatōib⁹ dubiū magnum foret. si ver⁹ esset baptism⁹ Et pbabilius q̄ nō. q̄ȝ q̄ sic. vt habet 4. sniaꝝ. Hanc ḡ trinitatꝭ fidē incōcussam ex verbis xp̄i colligimus. qua pfitemur p. et fi. et sp̄s. tres psonas realiter distinctas quaꝝ pr̄ a nullo est. filius a solo pr̄e genit⁹. sp̄s sanct⁹ ab vtroqꝫ eternaliter pcedens Et ideo nec pater est filius nec sp̄s sanctus Nec filius pr̄ est aut sp̄s sanct⁹ Nec sp̄s sanct⁹ pr̄ et fili⁹ Sūt tn̄ hij tres vnius subeet nature p omnia vnus eternus ver⁹ ds in secula bn̄dict⁹ Et tm̄ de p̄mo

☞ B Ostenso nunc quō credenda de summa ꝛ sup benedicta trinitate latēt in v̄bo dn̄i quo ait. In noie p. et fi. et sp̄s. supesset nunc ad creditoꝝ intelligētiā sursum mentē attollere Sz q: tunc meremur intelligentiā creditoꝝ. dum ea que credimus ope adornam⁹. ɔsiliū bti Aug. puto nobis audiendū. piter et imitandū. vt dn̄s det intellectū Ait em̄ s. 39. de verbis euāgelij Fratres ad magna tēdim⁹ pua capiam⁹ ꝛ magni erimus. Uis cape celsitudinem dei. cape p̄us humilitatē dei. Et seq̄tur. Credite p̄ceptis dei. ꝛ facite illa. et dabit vobis robur intelligentie Non p̄sumatis et q̄si āNponatꝭ sciam p̄cepto dei. ne inferiores

non solidiores remaneatis. arborem attendite. Petit pº ima vt sursum excrescat. figit radicē in humili. vt verticē rendat ad celū. Nunqd nititur nisi ad humilitatē. Tu aūt sine caritate. sine hūilitate. vis excelsa ꝯphendere. Sine radice auras petꝭ. Ruina est ista nō incrementum Et iterum in eodē. Si vis illū mente ꝯtingere purga mentem. purga cor tuū. purga oculū tuū vnde illud quidqd est possit attingi. Mundum fac oculū cordis. Beati em̄ mundo corde. qꝛ ipsi deū videbūt. ℌ Sed ad humiliandū seipm. ad mundandū mentis oculū necesse est omia intendere et opari. In nomine p. et. fi. et ss. Est em̄ hoc verbū siue nom̄ diuinū. summe dignitatꝭ. maxie efficacie et virtutis. et ideo nobis sūme reuerētie ꝛ timoris. Cū em̄ omia noia repsentantia deū quantū ad significatū vnū nomen sint. sicut dr zacha. 14. Deus vnº. ꝛ erit nomen eius vnū. ꝛ fm hoc de quolibet dr ꝑpha. Magnº es tu. et magnū nomē tuum Est tn̄ inter ista nomia dei in rōne signoꝝ distinctio aliqua. fm q districtius ea que dei sunt fcanr sicut noia ꝑpria digniora sunt appropatꝭ er que ex institutōe deū significanr pferunt eis. que ex quadā circūlocutione er analogia deo attribuūt. Sicut etiam apud iudeos nomen dei tetragramaton omnibus alijs maioris fuit reuerentie. et inter nomina xp̄i ihs (qꝛ nomen ꝑpriū est) dignitatis obtinet pncipatum. Sed ꝑ hoc verbū. In noīe patrꝭ ꝛ fi. et ss. diuine essentie vnitas. et ꝑsonaꝝ trinitas distinctissime et sub ꝑprijs nōībus vt dictū est designatur. clarius q̄ȝ in quocūqȝ alio nomine deum representanre. et quidquid in alijs circūlocutiue. attributiue. et q̄si sub velamie includit. In hoc expsse et ꝑprie significat. ita vt de hoc verificari posset illd Canticoꝝ. oleum effusum nomen tuum.

Omnia em̄ nomia patribus reuelata quasi oleum inclusum In hoc autē oleum diuine ꝯmunicabilitatꝭ claret effusum. ꝑ patrē in filiū. et ab vtroqȝ in spiritūsanctū. Ideo hoc nomen. non ꝑpheta. nō angelus attulit. sed ipm pmo. os domini nomiauit Isa. 62. Ipse enim filius qui solus nouit patrem Matth. xj. et patrē et spiritūsanctū nobis clare reuelauit. et hoc nomine designauit. De h ergo verissimū est verbū Ps. 112. A solis ortu vsqȝ ad occasum laudabile nomē domini. ☞ I Est quoqȝ maxime virtutis. neqȝ ad id enarrare. sufficere poterit mens hūana. dicēte moyse Exo. 15. Omnipotens nomē eius. ꝛ Prouer. 18. Turris fortissima nomen domini. ad ipsum fugit iustus et saluabitur. In hoc nomine cun

cta in pncipio sunt creata. natu
tã hominis perdita restaurata.
gratia infusa. peccata deleta.
demones expulsi. infirmi cura-
ti. mortui suscitati. martires cõ
fortati. atq3 miraculis glorifi-
cati. vniuersa vicia et inimici su
perati. De quo beatus Bern.
smõe. 15. sup cantica ait. Trista
tur aliquis vestrum. veniat in
cor nomen domini. et inde sali-
at in os. Et ecce exortum nomi
nis lumen. nubile omne diffu-
git. redit serenum. labitur quis
in crimen. currit insuper in la-
queum mortis desperando. Nõ
ne si inuocat nomen vite. confe-
stim respirabit ad vitam. Cui
aliquando stetit ante faciem sa
lutaris nomis. duricia vt asso-
let cordis. ignauie torpor. ran-
cor animi. languor accidie.
Cui fons forte siccat9 lacrima-
rum. inuocato nomine domini
non continuo erupit vberior.
fluxit suauior. Cui in periculis
palpitanti et trepidanti. inuo-
catum virtutis nomen. non sta-
tim fiduciam prestitit. depulit
metum. Cui queso in dubijs
estuanti et fluctuanti. ad inuo-
catõnem clari nominis nõ subi
to emicuit certitudo. Cui in ad
uersis diffidenti iam iamq3 de-
ficienti. si nomen adiutorij so-
nuit. defuit fortitudo Et sequi
tur. Nihil ita ire impetum co-
hibet. superbie tumorem se-
dat. sanat liuoris vulnus. re-
stringit luxurie fluxum. extin-
guit libidinis flammam. sitim
temperat auaricie. et totius in-
decoris fugat pruriginem. deni
q3 exercitatos repat sensus. vir
tutes roborat. vegetat mores
bonos atq3 honestos. castas fo
uet affectiones. hec Bernard9.

☞ R Dicis forte. hoc de
nomine iesu Bernard9 scribit.
Sed et apostoli in nomine iesu
christi miracula operati sunt et
baptisarunt. vt habetur Act. x
☞ Ad quod dicendum sm
beatum Ambro. li°. pmo de spi
ritusancto. In nomine christi
tota trinitas intelligitur. et si-
militer in nomine iesu. et ita qd
quid in hijs nominibus digni-
tatis veneramur ex eo est. quia
in eis nomen hoc. de q loqmur
Pater et filius et spũssanct9 in
telligitur. ait enim. Si christũ
dicas. et patrem a quo vnctus
est filius. et ipsum qui vnctus ẽ
filium. et spiritũsanctũ quo vn-
ctus est designasti. Scriptum
est enim Actu. 2. Hunc iesum a
nazareth. quem vnxit deus spũ
sancto. ☞ Jesus etiam no-
men est suppositi diuini et hu-
mani. et interpretatur saluator.
Est autem iesus saluator sm v-
tramq3 naturam. sm humanã
quid salutem nobis meruit. sed
sm diuinã. cũ patre 7 spũsancto
salutem dedit. ideo ait Joh. 14
Pater in me manens ipse facit

opa. et premisit. verba que ego loquor. a meipso nō loquor Et Isa. 61. Spūs dñi sup me eo ꝙ vnxit me. euangelisare paupib⁹ misit me. sanare cōtritos corde ⁊c. vt ꝑ se allegat Luce. 4. Sʒ nemo dubitat maiorem esse qui dat. ⁊ qui coronat. ꝙ̄ qui meret Qui ⁊ si solus carnem suscepit ꝓpter nostrā salutē. cum tñ ad nram redemptōʒ et pater ⁊ spūs sanct⁹ imo et ipse filius misit. vt habetur in pᵒ dis. 35. Et hoc innuit ipse Bern. vbi sup cum dt cum nomino ihm. hominē mihi prepono. omni sanctitate cōspicuū. eundēqʒ ipm deū oipotentem. Sumo vtiqʒ mihi exempla de homine. auxilium de oipotente. pncipali⁹ ergo toti trinitati. attribuitur omis dignitas et efficacia. que in nomine iesu xpi inuenitur. ¶ Ex quo manifestū est quāte nobis esse debet reuerentie ⁊ timoris. Reuerentie vt semp id geram⁹ in corde. semper proferamus ore. et tanꝙ̄ baculum nr̄e infirmitatis sit nobis in manibus. quo sustentati ꝓgrediamur de virtute in virtutē. ⁊ quasi scutū ꝯtra omnes corpis et anime molestias. nostris appensum sit corpibus. Scientes. quia omnis qui inuocauerit nomen domini saluus erit Johel. 2. Timoris vero. ne id polluam⁹ ne id blasphemem⁹. sicut scriptū est Deutro. 28. Et timueris nomen ei⁹ gloriosum et terribile. ⁊ in Ps. Sanctū et terribile nomen ei⁹. Si em̄ imaginem passiōis xpi pictam. aut crucis signaculum qui polluit grauiter punitur. Quid si tantū nomen quod intrinsicā diuinitatis significādo penetrat. a nobis inhonoretur contra pceptum dñi Leuit. 19. Ne pollues nomen dei tui. Et ne assumas nomen dei tui inuanum Sumope itaqʒ curemus dei nomen reuereri ⁊ honorare quatin⁹ eiusdem nomis effect⁹ in nobis sentire valeamus ⁊c.

In festo trinitatis sermo. V. in ordi. XLIII.

Vobis aūt vnus de⁹. j. Cor. 8.

A Deoꝝ pluralitatē nō solum qui legem receperunt iudei ⁊ xpiani. sed et gentiliū reprobant phi. Multiplicib⁹ rōnibus vnū tm̄ deum. oīm rerū summū pncipem ⁊ pncipium. a quo omib⁹ datū est esse ⁊ viuere ꝯprobarunt. ita vt nulli ratōis naturalis ductu agenti dubiū relinquat nihil esse ydolū in mūdo. vt dt apl's vbi thema. i. ydola nihil diuinitatis habere.

Verum quia hunc solū deū scriptura. nec solitarium nec diuersum esse pdicat (qm̄ ⁊ ꝯsortium triū ꝑsonaꝝ ꝓfitetur in eēntie vnitate. vt vult Hil. 4. de trinitate Et mgr dist. 23. pmi. Cōsonat hugo de sac. p. 3. c. 29.

ad qđ humana ratio nō ptingitur) Jdcirco quidam suo sensui innitentes. q̄uis scripturas vtriusq̧ testamenti recepint. non cāpientes in vnitate substātie psonalem distinctionem. in oppositas hereses prolapsi sunt. Quibusdā tenentib⁹ essentie vnitatem. ꝛ distinctionē psonaꝝ negātibus. Quorū auct. fuit sabellius. Alijs ecōtra psonarū distinctōem attēdentib⁹. et vnitatem scindentibus substantie. quorū seductor fuerat arrius. Primi psonas ꝯfuderunt. dicentes eādem psonam nūc dici patrē. nūc filium. nunc. ss. Scđi essentiam diuiserunt. dicentes filium ꝛ. ss. non solum psonaliter. sed ꝛ essentialiter distingui a patre. Cōtra quos in symb. dicit Atha. Neq̧ ꝯfundentes psonas nec substantiā sepantes. Et. j. ioh. 5. Tres sunt qui testimonium perhibent in celo. pater verbum ꝛ. ss. Et hij tres vnum sūt. Ecclesia ḡ catholica icōcussā filijs suis fidem tradere cupiēs. distincta festa personis appropauit. que iam volente dño exegimus ꝯtra sabellianos psonas nō distinguētes Hodiernā quoq̧ supaddit solēnitatē. quā neutri psonaꝝ appropriando attribuit. sed magis vnitati diuie essentie. que vna est ꝛ eadem p omia in trib⁹ p. fi. ꝛ ss. ꝯtra arrianos. filiū ꝛ ss. a patre sepantes subāliter. ꝛ ita essentiam in eis multiplicantes. vt sic suos filios recte instruat. nō solum trinitatē in vnitate in festis psonis appropatis. sed ꝛ vnitatem in trinitate venerari in solēnitate hodierna Cui fuit s̄mo apl'i in themate p̄missus. Nobis aūt vnus deus. Pro grā Aue

☞ B Quia in hodierna solēnitate vt ad necessariā nob dei ꝯgnitōez ptingam⁹. vnitas in trinitate et trinitas in vnitate firmiter credenda ꝯgnoscendaq̧ pponitur. Jdeo p̄mo declarādū est. qūo ad tāte rei ꝯgnitōem querēdā est pcedēdū. Secūdo de illis que de deo ꝯgnosci optet inuestigādū Tercio q̇d a nobis ꝯgnito dño quātum in via satis est sit agendum. Hec tria thema amplectit̄ Quātū ad p̄mū Quia s̄m mgr̄m dis. 2. p̄mi. mētis hūane acies i tam excellēti luce diuiitatis nō figitur. nisi p iusticiam fidei emūdetur Jdeo de hac summa ꝛ excellētissima re cū modestia et timore est agēdum. et attētissimis ac deuotis auribus audiēdū. vbi queritur vnitas trinitatis p. et fi. et ss. vt dicit Aug⁹. j. de tri. Et subdit ratōem. Nec piculosius alicubi erratur. nec laboriosi⁹ aliquid querit̄. nec fructuosi⁹ aliquid inuenit̄. C Periculose querūt. qui curiose querūt De hijs dicit̄ Prouer. 25. Qui scrutator est maiestatis opp̄met̄ a gloria. Utiliter vero ꝛ fructuose querūt. qui in simplicita

te cordis querũt. Quõ vt illũ q̃
ram⁹ hortatur scriptura Sap.
.i. Sentite inq̇t de dño in bo-
nitate. ⁊ in simplicitate cordis q̃
rite illũ. Qm̃ inueniť ab hijs q̃
nõ temptant illũ. Et in ps̃. 104.
Letetur cor querentiũ dñm. Et
iter; Inquirentes autem domi
num non minuẽtur omni bono.
ad b̃ Aug⁹. x. de tri. c. j. Que-
runt aũt dñm curioseq̇ dũtaxat
querunt ad pascendũ intellectũ
sciẽ naturaliter cupidũ. nõ ad re
ctificandũ affectũ Ea q̃ supra se
sunt aut ad se nõ ptinẽt scrutan
tes. q̇bus diciť Ecci. 3. Altiora
te ne q̃sieris. et fortiora te ne scru
tatus fueris. sed que p̃cepit tibi
de⁹ cogita semp Et in pluribus
opib⁹ ei⁹ ne fueris curiosus Tales
curiosi pscrutatores diuine ma-
iestatis fuere gentiliũ phi. de q̇-
bus Ro. j. Cũ cog. deũ nõ sicut
deum glo. aut gr̃as egerunt. sed
euanuerũt in cogitatõib⁹ suis. ⁊
obscu. est insi. cor eoꝝ. Dicentes
em̃ se esse sa. stul. facti sunt In
simplicitate cordis querũt deũ.
q̄z cor diuisum nõ est siue multi
plex. nõ q̃rentes aliud scire ⁊ ali
ud velle vel opari. sed idipm̃ qđ
scia ministrat intellectui. exequi
conãtur effectu ⁊ volũtate. Hij
vtiliter deum querũt. q̄m quesi-
tum inueniũt. sicut p Hiere. 29.
pollicetur domin⁹. Queritis me
et inuenietis. cum ex toto corde
me quesieritis. ☞ D Pri
mi querunt dominũ quõ homi-

nes nouitatib⁹ delectati. studio
se audiunt gesta et habitudies
regum et p̃ncipũ multũ distan-
tium. nihil ad se ptinentiũ. quo
cognito. nihil minus nec magis
nec aliter agũt. Scđi vero deũ
nosse gestiunt quomõ serui aut
subditi suum regem aut p̃ncipẽ
Cuius mores cũ didicerint. sm̃
hoc vitam ⁊ mores suos solicite
cõponunt. ne suo p̃ncipi cui⁹ irã
timent displiceant. Sic et nos
itelligere deum laborem⁹. quia
vtilissim⁹ est labor. Beatificat
em̃ ipso teste dño. Si hec scitis
beati eritis si feceritis ea. Joh.
13. Et hoc est qđ latenter in the-
mate innuit apl's cũ ait. Nobis
autẽ vnus deus. Volens em̃
ɔtra gentiliũ ydolatriã ostende
re vnum solum et verũ esse deũ.
cur adderet nobis(cum ipse ds
sit omniũ celi terre inferuoꝝ. im
mo sicut Job. xj. scribitur Celo
excelsior. Inferno profundior.
Lõgior terra. Latior mari) nisi
erudire vellet. vt ea q̃ đ deo in-
telligimus. non tanq̄z de alieno
principe vel domino. sed tanq̄m
de nostro summo et omnipoten
te creatore ac gubernatore ac re
ge. cuius serui et subditi nos su
mus. capiamus. Et sm̃ hec cog
nita. vitam nostram dirigamus
quasi diceret. Et si hij qui se exi
stimant scire deum quasi alienũ
scrutantur. nihilomin⁹ ydolis
suis seruientes. que dicunť apđ
eos dij. q̄muis nihil sunt. Sci-

mus tñ nos. q2 null⁹ os nisi vn⁹ qui et si oim ds e Nobis tñ vn⁹ deus est. ita honoradus sicut nobis cognit⁹. Tantū de pmo.
E Que autem de ipso cognoscenda nobis sunt. hijs verbis apostolus docuit quia nobis vnus est deus. Nec ali ud aliquid de ipso scire possu mus. nisi q nobis vnus est deus Si eñ de ipso scimus quia res quedam summa est. Si tñ res appellari potest. Si de ipso sci mus. quia potentissimus. quia infinitus. quia sapientissimus. incōprehensibilis. quia omniū causa efficiens. exemplaris. fina lis. omnia pducens. omnia con seruans. omnia regens zc. simi lia. quid aliud scimus. nisi q no bis vnus est deus. Propter qd Mgr dist. j. li. pmi Non inquit potest facile inueniri nomen qd tante excellentie cōuenit. nisi q meli⁹ dicitur. trinitas hec. vn⁹ deus. Uerum deus dupli citer cognosci potest. In se Aut similitudine quadam In se ipso quidem a nobis in hac pegrina tione constitutis cognosci non potest. Sic enim posuit tene bras latibulum suum. Et moy si in caligine nubis apparuit in monte Siquidem tenebrosa a qua in nubibus aeris. quoniā lumpiditas diuine cognitionis tenebrosa est. non solum cōmu nibus hominibus. sed nubibus aeris. id est sanctorū mentibus eleuatis. de hoc beatus Augu⁹. in meditatōib⁹ ca. 28. Certum est corporeis oculis te non posse sentiri. sed nec ab vllo mortaliū in propria essentia potuisse ali quando videri. Hinc Dyonisi⁹ ad gayum monachū scribit. Et si aliquis videns deum intellex it quod vidit. non ipsum vidit. sed aliquod eorum que sunt ei⁹. que existunt z cognoscunt. Ui de de hoc Hugo. de sacramētis pte. x. ca⁹. j. Grego. 29. moraliū optime consonat in paragrapho octauo. z beatus Grego. omel. 8. in ezech. Quantalibet inten tione semens humana tetende rit. etiam si iam fantasias ima ginum corporalium a cogitati one compescat. adhuc tamen in mortali carne posita videre glo riam dei non valet sicuti est. sed quidquid de illa est. que in men te resplendet. similitudo est non ipsa est. Propter quod vigilan ter describens Ezechiel visionē sibi a domino ostensam. Hec in quit visio similitudis glorie dei non glorie dicit. sed similitudi nis glorie dei. Eiusdem. j. Et paulus in terciū celum raptus. Uidem⁹ aūt nunc p speculum z in enigmate. tūc autem facie ad faciē. j. Cor. 13.
F Quē vo in se ipo cognoscere non valem⁹ in similitudine cognoscim⁹. in q se ipsum reuelauit nobis. Reuela uit siquidem se ipsum nobis in creatura s3 obscuri⁹. Reuelauit

etiã se nobis clari⁹ in scripturã Depmo Ro. j. Quod notũ est dei manifestũ est in illis. Deus em̃ illis reuelauit. Inuisibilia ei ipsi⁹a creatura mõi. i. hoĩe p ea que factã sunt intellecta ɔspici unt. sempiterna q̃z virtus z bonitas. tanq̃z causa p effectum.

Dimissis p nũc scripture testimoniis in qbus clarius ɔgnoscitur de⁹ Uideam⁹ quid nobis de deo loquũtur creature. Hoc em̃ nõ nihil nobis do noti⁹. qm̃ cum clamãt oẽs creature simul. et quelibet singillatim Sicaĩa sua cuilibz inuisa est. z quãtum ad quid est in seipsa incognita. Qũ tñ in corpe sit ipmq̃z viuificet z regat. nihil homini magis cognitũ. Hec em̃ vniuersi corpis motus z quelibet hoĩs opera clamãt. simul z singillatim De hoc vero q̃ oẽs creature deũ clamant. ita loqtur Hugo pte. 3. c. .18. Loqtur oĩs natura auctorẽ suũ z indicat qd factũ est opificem intelligẽdi sensum hntib⁹ ad idẽ beat⁹ Aug⁹. 15. de tri. c. .4. Neq̃z em̃ diuinoꝝ libroꝝ tm̃ auctoritas deũ esse predicat. sed oĩs que nos circũstat. ad quam etiã nos ptinem⁹ vniuersa ipsa rerum natura pclamat se habere pstantissimũ ɔditorem. Qui nobis mentẽ rõemq̃z dedit natura lem. qua

Uiuentia. nõ viuentibus
Sensu pdita. nõ sentiẽtibus
Intelligẽtia. nõ intellig ẽtibus
Immortalia. mortalibus
Impotẽtibus. potentia
Iniustis. iusta
Deformibus. speciosa
Malis. bona
Corruptib ilib⁹. icorruptibilia
Immutab ilia. mutabilibus
Incorpalia. corpalibus

Beata. miseris pferenda iudicam⁹ ac p hoc. qm̃ rebus creatis. sine dubio pponim⁹ creatorẽ. oportet z cum summe viuere. cuncta sentire z intelligere. mori corrũpi imuarizq̃z nõ posse. nec corp⁹ esse sz spm̃. oĩpotẽtissimũ. iustissimũ. speciosissimũ. optimũ. beatissimumq̃z fateamur. B

Ecce duodecim nobilissimas pfectões in creatore nobis testãtur creature que sunt.

Eternus Immortalis Incorruptibilis Immutabilis	Ecce q̃ttuor
Uiuus Sapiens Potens Speciosus	Ecce q̃ttuor
Iustus Bonus Spiritus Beatus	Iterũ q̃ttuor

Reducitẽ illa beat⁹ Aug⁹ ad tria. Prima q̃ttuor ad eternitatem q̃ reliqua ɔprehendit. Eternus em̃ eoipso imortalis est incorruptibilis z imutabilis Alia q̃ttuor ad sapiam. Si em̃ sapiens. ergo viuus. potens. specio

sus De sapia em̄ (q₂ pulcerrima forma) scribitur. Amator fact⁹ sum forme illius Quid sapiētia potenti⁹. q̄ attingit a fine vsq₃ ad finē fortit̄ ⁊c. sap. 8. Alia. 4 ad btitudinē Si em̄ btūs. erit vtiq₃. bonus. iustus. ⁊ spūs

	Immortalis
Eternus	Incorruptibilis
Pater	Immutabilis
	Viuus
Sapiēs	Potens
filius	Speciosus
	Iustus
Beatus	Bonus
Spūsscūs	Spiritus

Hijs aūt trib⁹. eternitate. sapia btitudine. relucet psonaꝝ trinitas. p appropatōꝫ. q̄ eťnitas pri Sapia filio. btitudo appropat̄ s. sancto. H Sꝫ ⁊ hec tria Aug⁹ reducit ad sapiam. oñdēs apte. oia hijs. 12. noib⁹ expssa in dō idē esse. nec diuidi. nec separi posse. inter se vel a dō Nō em̄ hec de dō dicūt̄ fm accn̄s. sꝫ fm subam. Nec est aliud a dō quid q̄d est in dō Cum em̄ ds sit entitas sūma ⁊ pfectissima. ⁊ p̄ Ans q̄ meli⁹ excogitari nō pōt. necc̄ ē vt nullā pfectōem ab alio mēdicet. sꝫ oēm sibi possibilē sibi idēptificet. Vnd clarissime relucet vnitas dei ⁊ impossibilitas pluralitatꝫ deoꝝ. vide Hug. de sac̄mentis p. 3. c. xj. Si em̄ pl'es cū neut̄ alio pfectior esset pt. alioq̄n impfectior. ds nō esset. Et si eq pfecti. vel q̄libet idēptificaret sibi alteri⁹ pfectōm et ita id ēent Aut nō. et sic neuter ds esset. cū cuilibet pfectio deesset alterius formalit̄ ⁊ eminēter. et ita q̄libꝫ impfect⁹ Vnus ḡ tm̄ est de⁹. et id pfectissim⁹. nec aliter esse posset q̄ dicta sunt scꝫ oim potētissimus sapiētissimus ⁊c. nisi vnus Pulcre itaq₃ omnē diuinā pfectōem designauit apl's cū dixit. Nobis ds vnus est. Sed neq₃ in hac vnitate ťnitas latet psonaꝝ. quā in eo oñdit Aug⁹. 15. de trinitate. q₂ est summa sapia ad quā reducit oēm diuinā pfectōem. Vbi nanq₃ est sapia. ibi est mens generās. verbū nascēs. et amor nectēs Mens generās pr̄ est. Verbū nascēs fili⁹ Amor nectens ss. Ecce nihil de deo tacuit apl's cū dixit Nobis āt ds vnus est tantum de scdo Relinquit̄ pp̄ter plixitatē q̄uo in singulis creaturis rn̄tatur de⁹. p modum vestigij vel imaginis. qd tn̄ foret hic declarandum

I Cognouimus ex verbis apl'i vnū esse deum. et ideo summe pfectū et omni bonitate plenissimū. curemus autē vt illi sit nobis vnus deus. i. vnicus. ad quē omne nostrū tendat desiderium. Faciem⁹ hoc. si nos fuerimus ppl's eius ⁊ oues pascue ei⁹ sic em̄ ait pp̄heta. Ipse est dn̄s ds nr̄. nos aūt ppl's eius et oues pascue eius. Q̄uo aūt populus dn̄i ꝯstituemur? Certe si sibi cō

figurabimur. si sibi assimilemur Solet enim popul9 et familia principis suo domino in vestitu vel signo quodam ꝯfigurari. Et quidem ad hoc tota natura festinat vt suo creatori assimiletur quantum potest. Sicut ait Aresto. 2. de aia. imo eodem teste. illius causa agunt quecunque agunt secundum naturam. Omnia siquidem naturalia opa cuiuslibet suppositi ad hoc tendunt. vt suum esse in quo diuina sibi participata est bonitas et similitudo. ꝯseruent in indiuiduo vel in specie. Ideo resistit omne ens corrumpenti. appetitque pmanere Bo. 3. de ꝯso. p. xj. Rönalis vero creatura nõ in hoc solum sed etiam naturaliter tendit in diuinas pfectões Intellect9 ad verum Affectus ad bonum. Hec sunt optima ad que naturaliter ratio deprecatur. vt dicit Ari. j. ethi. Nitamur ergo (naturali inclinatõne docti et adiuti) vni deo nostro conformari Ut primum in nobis inueniatur trinitas in vnitate. i. memoria intellectus et volũtas in deo nostro vniti Fiet hoc. si pro nostro modulo hec que deo inesse audiuim9 nos ipsi habere laborem9. Sic enim in hoc mundo homo deo assimilatur secundum Hug. in suo didas. si fuerit sapiẽs iustus ac ceteris virtutib9 adornat9 Eo enim deo similior quo sapientior et iustior &c. Et eo sapiẽtior et iustior. quo deo similior.

K Et quia cunctas supra memoratas diuinas pfectões Aug9 reducit ad tres ad eternitatem. sapiẽtiam. beatitudinẽ. satagam9 has in nobis habere quantum valemus. Eternitas stabilitatẽ importat et indeficiẽtiam Ad eam ergo tendimus. si ab omibus caducis et transitorijs retracti. stabiliter eterna quærimus. pcedẽdo semp crescẽdo et nõ relabendo. sicut apostol9 ait. Que retro sunt obliuiscens ad ea vero que sunt priora extendens meipm. ad destinatum persequor brauium diuine vocatõis Phil. 3. Quid enim pficit bona incipe et nõ in eis stabiliter pseuerare et crescere? Nunquam viator ad terminum veniret. si quotiens incipet ab itinere resiliret. Sic erimus imortales. si iuxta aplm fuerimus in bono nõ deficientes. quia tunc tantum moritur aia cum a bono sepatur. Simus incorruptibiles. nulla caduca et sensuali delectatione vincibiles. que corrumpunt bonos mores Et immutabiles. semp in vnum scilicet deum summum bonum tendẽtes. Et quãuis diuersa pro causarum qualitate agere contigat. a fine tamẽ vltimo in quẽ ordinanda sunt omnia. intentionẽ opis nequaquam reflectamus. Sic in multiplicitate vnitas. et in actionum varietate vnius intentiõis seruabitur imutabilitas. Sicut apostolus hortatur. Omnia in gloriam dei facite. j. Cor. 10. L

Conemur etiã ad sapiam que

est eternoꝝ cõtemplatio. vt fm
aplm. j. Thio. 2. pphanas. stulte
tas. ꝛ sine disciplina q ões deui
tantes. doctrine veritatꝫ interi
oꝛẽ accomodem⁹ auditum Sic
vero viuem⁹. si ocio sapientie va
cabim⁹. Alioq̄n q̇d est ociũ sine
bonis. nisi viui hois sepultura?
vt dt Sene. Erim⁹ et tunc potẽ
tes atq3 ad opandum robusti. si
ↄsilijs sapientie opm et agendo
rum exitus meciemur Sic scri-
ptum est. Vir sapiẽs ꝛ fortis est
vir doctus robustus et validus
Prouer. 24. Speciosi q̇z tunc
erimus. quia corde mũdi. ꝛ pul
cerrimis supnoꝝ cogitatõib⁹ et
formis pleni. Simus demũ
beati. fruentes nunc deo. non
in re sed in spe. Diligendo deũ
pure et munde ppter se ipsum.
Hoc enim est frui. amore alicui
inherere ppter se. vt dt Aug⁹.
j. de doctri. xpiana. Hic amor si
insit. bonos nos facit. iustos et
spirituales. Transformat enim
in amatũ. Et ita spiritales red-
dit sicut ipse q̇ amatur spiritus
est. Deniq3 nos faciet idem vel-
le et nolle. quoniam amicos fa-
cit. et horum vt dicit Aresto. 9.
ethicoꝝ. idem est velle et nolle.
In quo perfecta consistit nostre
voluntatis iusticia et bonitas.
eo ꝙ ei summũ vnit bonum. Et
hec ẽ btitudo vie. sic dt ppha.
Beatũ dixerunt populũ cui hec
sunt Beatus populus cui⁹ do-
minus deus eius. Vere ergo be
ati sum⁹ si nobis est vnus deus
Amen

In festo corpis
christi. Sermo
.I. in oꝛ. XLIIII

Surien
tes impleuit bo
nis Luce. j. A
☞ Agimus hodie diem clã-
tissimum. festiuis ceremonijs.
gaudio. et canticꝫ peroꝛnatum.
cultu latrie sacramentum euca-
ristie diuinissimum venerantes
Recte inq̄m diuinissimũ. quo-
niam et cetera sacramenta diui
na sunt. que effectum a solo deo
creatum. gratiã videlicet iustifi
cantẽ. nõ ↄtinent sed efficaciter
fcant. Illud ṽo qð hodie coli⁹
sacr̄m dĩ. nõ effectum. sed p qð
facta sunt omnia ip̄m verbũ de
um fontẽ gratiaꝝ. nõ modo sig-
nificat sed cõtinet realiter atq3
vere. Panis inquit quem ego
dabo caro mea est p mũdi vita.
Joh. 6. ☞ Exultauimus et
letati sumus. tam iocunda pi-
gnoris amorosi presentia conso
lati. Ecce enim emanuel. id est
nobiscum deus. quãuis abscon
ditus. q̄muis velatus. vere ta-
men deus. Compleuit quod a-
scendens promisit. Ecce vobi-
scum sum vsq3 ad consummati
one seculi 2 Matth. vltim. Neq3
enim iam est. aut fuit alia na-
tio tam grandis. que habeat

deos appropinquantes sibi. sicut
adest nobis deus noster. Et
certe ipsi non sunt dii. Sicut
figuraliter olim pdixerat moy-
ses. Deutro. 4. Quod ergo
potuimus foris ostendimus.
Redolebāt flores ꝛ gūmia. sona
bāt cant⁹ ꝛ organa. purpura ac
pciosa resplenduerūt vestimēta
qdquid olim dauid ī reductōe
arche figuralr exhibuit. signis
ñ dissilibꝫ ꝑitati. quā ꝑcauit ar
cha. dnotō mōstrauerat xpiana
Ue animis siliqs porcoꝝ assuetꝫ
qbus in tpe ꝑitatꝫ ꝛ grē. pñte ve
ritate. vacue sunt ceremoie ꝛ fi-
gure Recte ꝓo hec acta sunt. si
cū exteriori hoie. interiorē ob tu
lim⁹. si nos totos illi sacrificaui
mus in odorē suauitatꝫ. sic ille se
totū dedit in cibum. q̄ esurientes
ipleuit bonis. Uolens nāqꝫ be
nignissim⁹ dñs ih̄s. esurientes re
ficere bonis nō qbuslibet. sꝫ et-
nis. cibo q̄ nō perit. pane q̄ dat
mōdo vitā. calice noui et eterni te
stamenti carnē suā dedit veꝫ in
cibū. ꝛ sanguinē in potū. vt qui
mādcaret hunc cibū et biberet
hūc potum. in ipso maneret. nec
moreretꝫ hitur⁹ vitā eternā Ue-
nit qꝫ ad hꝰ sacrm xpc. ait Gers
sup mgr. qui fact⁹ est nobꝫ sapia
creās. recreans. ꝛ adoptās. iusti
cia iustificās. sanctificatō mun
dans. redēptio debita soluens.
Deniqꝫ via vehens ad celū. veri
tas dirigēs. ꝛ vita btificans O
q̄ bon⁹ ꝛ suauis ē dñe iesu spūs
tu⁹. qui vt dulcedinē tuā in fili
os demōstrares. in cenaculo grā
distratu ecclesie tue syon. panē
ꝛ vinū corpalis edulij ↄuertꝫ in
fructū dulcem corpis ꝛ sanguis
tui. Quem quia fastidiosi diui
tes nauseant eos dimittis ina-
nes. paupes aūt tuos et famdi-
cos te deū fontem viuū sitiētes
affectu cordis velut iusticiā esu
rientes imples bonis. Pro gra
tia Aue maria ꝛc.

B Esurientes impleuit bo.
Uirgo btissima ab eterno a p̄re
in matrē suo filio electa. postqꝫ
sancti spūs opatōe tria sata fa-
rine purissime. in eius viscerib⁹
castissimis. caro scꝫ anima ꝛ dei
tas cōmixta in vna verbi psona
vniebant Sicqꝫ panis vite. pa
nis angeloꝝ. panis qui de celo
descendit. in virginis matrꝫ co
ctus est vtero. eodem spūsancto
docente. intellexit eundem filiū
suum iam cibum hominū factū
qui ē cibus angelorum sub sa-
cramentali panis et vini specie.
homines fructu multiplici refe
cturum. Ideo in laudibus qui-
bus aīa sua pro accepto bene-
ficio magnificabat dominum.
exultante spiritu eius in deo sa
lutari suo. hoc ipsum grāde mi
sterium pphetando cecinit et ex
pressit dicens. Esurientes im-
pleuit bonis. Nec breuius. nec
efficatius celestis edulij vtili-
tatem et fructum edicere potu-
it. Dum non quoslibet. Non

vtiqȝ diuites. de quib⁹ mox subiunxerat (et diuites dimisit inanes) sed esurientes bonis ꝑdixerat adimpleri ¶ Esuriētes sunt paupes quoꝝ anim⁹ rēnuit ꝯsolari in hoc mūdo. quoꝝ stomach⁹ iusticiā esuriens a noxijs humoribus seculariū delectatōnū euacuatus est. qui extinctis inanibꝰ desiderijs. sitiunt ad deū. qñ veniāt ⁊ appareāt ante faciē ei⁹. De qbus ꝓpha ꝑdixerat. Parasti in dulcedine tua paupi deus. Et iteꝝ. edent paupes ⁊ saturabūtur. Et in alio cantico. Famelici saturati sunt. Bti vtiqȝ qui sic esuriūt ⁊ sitiūt iusticiā. qm̄ saturabūtur. dū implebūt bonis.

¶ Verū qꝛ esuries ista ad dispositōꝫ ptinet cibandoꝝ. de qua dū ad cōicandū fideles cōueniūt. puta in ꝓpatiōe pasche solet ꝯuenīēti⁹ ꝑdicari. Nūc ad bona quibus sacrosancta replet esuriētes eucaristia. mentis oculum reflectam⁹. Hec vt dixi nec efficaci⁹. nec breui⁹. nec pleni⁹ exꝑmi poterant. q̄ȝ verbis iam sepius repetitis. Esuriētes impleuit bonis. Cū em̄ tanti sunt fruct⁹ eucaristie q̄ntus ipse qui sumit. Enumeret fructus ei⁹ et effect⁹. qui potest ꝯꝑhendere incōꝑhensibilem Ineffabilē eloqui. atqȝ sub nūero cōcludere mensura et pondere infinitū. Innūerabiles itaqȝ fruct⁹ in ꝑticulari. pulcre regis supni filia diuinoꝝ secretorū. sup oēs creaturas in vnionē suppositi diuini non assumptas ꝯscia. in vli bonitatis noīe ꝯglomerauit. cū esuriētes non affici. nō tangi. ſꝫ impleri bonis dixit. Quib⁹ bonis? oibus nimiꝝ. qꝛ vniuersali bono oīa includente. scꝫ xp̄o dn̄o totius scaturigine bonitatis. Unde panis iste. sm̄ mgr̄. dis. 8. q̄rti. Eucaristia excellenter. id est bona grā dr̄. qꝛ in hoc sacramēto nō mō est augmentū virtutꝫ ⁊ grē. sed ille tot⁹ sumitur qui fons est totius grē et origo. Recte itaqȝ hec dicens prudētissima virgo. panis hui⁹ exhibitrix. imitata est prēm suū dauid. q̄ eodem spū infusus. dū diuinā benignitatē magificare voluisset ait. q̄m bonus israel deus Et iteꝝ Confitemini dn̄o qm̄ bon⁹ q. in se. mīa eius. Dicēdo dn̄m bonū in se. ⁊ mīsicordē nobis. nec tn̄ exꝑmendo in quo illo vel isto in ꝑticulari bono. significauit ipm esse bonū vl'e. oē q̄d bonū est includens. nullo ꝑticulari bono designandū. Quē cum iteꝝ in alio psalmo misicordem cecinisset. memoriā inq̄t fecit mirabilium suoꝝ misicors ⁊ miserator dn̄s. addidit. escam dedit timentib⁹ se. quasi in hoc cibo salutari nobis ꝑstito omnē bonitatis sue misicordiā collegisset. ¶ Quia ergo ad cōꝑhendendū omēs fruct⁹ quibus implet esurientes. bonoꝝ nomīe designatos. hui⁹ panis supcelestis nō sufficim⁹. saltem aliq̄s ꝑ

qualicūq3 desiderij nr̄i ac deuo
tōis excitatōe. impfecte balbuti
endo put ipse donare dignabit̄
disseramus. q2 de excellentia h⁹
sacr̄i quantū ad ꝯtenti veritatē
miraculosam. ꝑus quedā me me
moror ꝑdicasse Possum⁹ autē
ꝑmo fruct⁹ ei⁹ sub ternario q̄dā
distribuere. ſm san. Bonauē. in
breuiloq̊. Qm̄ est fructus siue
bonū hui⁹ sacramēti vnus sacri
ficij oblatio. alius viatoris refe
ctio. terci⁹ est refectōis ꝯmunio
Prim⁹ assignatur quo ad deum
Tercius q̄ ad primū. Scd̄s q̄
ad seipm̄. Nam oblatōne sacri
ficij recōciliamur deo. cōicatiōe
ꝯuiuij ꝑticipam⁹ ꝓximo. et refe
ctōne edulij in nr̄o aīo sagina
mur. Apta q̄dem est hec assigna
tio ⁊ quantū ad caritatis ordi
nem. ad deū seipm̄ ꝓximū. et q̄n
tum ad eā que in hoc sacr̄o cōsi
derant̄. Est em̄ sacr̄m illud repre
sentatio dn̄ice passiōis sic dn̄s
ipm̄ instituēs ait. Hoc facite in
meā ꝯmemoratōez Luce. 22. Et
apl̄s. j. Cor. xj. Quotiēscunq3
manducabit̄ panē hunc ⁊ calicē
dn̄i biberis. mortem domini an
nunciabitis donec veniat. Et
ideo effectum quē passio christi
fecit in mundo. hoc sacramentū
facit in homine disposito. vt dt̄
Tho. pte. 3. q. 79. ar. ꝑ°. Unde
Chri⁊ sup illud Joh. 19. Con
tinuo exiuit sanguis et aqua dt̄
ꝗ hinc suscipiunt ꝑncipiū sacra
misteria. Cum accesseris ad tre
mendū calicem. vt ab ipsa bibi
turus xp̄i costa ita accedas. vt ⁊
ipse dn̄s dicit Hic est sanguis q̄
ꝓ vobis effundetur in remissiōz
peccatoꝝ Tradit̄ quoq3 h̄ sacra
mentū ꝑ modū cibi ⁊ potus. ⁊ iō
oēm effectū quē cib⁹ ⁊ potus ma
terial' facit. q̄ntū ad vitam cor
ꝑalem. sustentādo augēdo repa
rando. delectādo. Hoc totū fa
cit illud sacr̄m aīe. quantū ad
vitam spūalem. Ideo dn̄s ipse
ait Caro mea vere est cib⁹. ⁊ san
guis meus vere est potus Jo. 6.
et Ambro. li°. de sacr̄is. Iste pa
nis est vite eterne. et anime nr̄e
substantiā fulcit. Tradit̄ deni
q3 in hijs spēbus que vnionem
habent ex multis. Jdo ipm̄ vni
uersa mēbra xp̄i corꝑis vnit ca
piti et sibi ipsis. hinc Aug⁹ sup
Joh. Domin⁹ noster inquit cor
pus ⁊ sanguinē suū in eis rebus
ꝯmendauit. q̄ ad vnum aliqd̄ re
diguntur. Ex multis nanq3 gra
nis vn⁹ panis ꝯficitur. ⁊ ex mul
tis racemis vinū ꝯfluit. Et idō
alibi dt̄ sup johēm. O sacramē
tū pietatis O signū vnitat̄. O
vinculū caritatis. E Se
cundū hec quoq3 tripl'r figura
tum est q̄ntum ad figuras ꝑnci
pales Sacramentū expiatōnis
quantum ad sacrificiū. De quo
apostol⁹ ad Hebre. 9. Licet oīa
sacrificia veteris legis fuerit fi
gura xp̄i passi in hoc sacramēto
ꝯtēti. maxime tn̄ illud sacramē
tum expiatōnis quod erat solē

nissimum a solo pontifice sūmo semel in anno sancta sanctorum cum sanguie ad populi expiationem intrante. vt habet Leuiti. 16. ⁊ Numeri. 19. Figurabatur quantum ad fructum refectōis p māna in deserto. quod vt scribitur Sap. 16. Omne delectamentū in se habebat et omnem saporem suauitatis. Quantum vero ad vim vnitiuam pticipantium. figuratum est p melchisedech panem ⁊ vinū que ex multis collectis et vnitis cōstant obtulit Gen̄. 14. Paschalis vero agnus. omnia hec figurabat. vt latius ostendit Thomas p. 3. q. 17. ar. 6. Habet nihilominus ſm hec tria. etiā triplex nomen panis iste salutaris. quo ad pmū dicit sacrificium. quo ad scdm viaticum. quia reficit in via ⁊ pducit ad patriam vitam scz eternam. ⁊ ppter idem dr eucaristia quod est bona gratia Nam grā dei vita eterna Roma. 6. Quo ad terciū dr ꝯmunio vel synaxis ſm Damas. in. 4. qr cōmunicamus et vnimur p ipsuz vt suo loco patebit. Oblatio itaqz initiata est in cruce facta deo sacrifitium Uiaticum pducit hominem ad terminū. cōmunio tenet interim primos in vnū O sy habeam⁹ amicum ad quem vadam⁹ media noctep: esentis miserie. et dicamus ei. amice accomoda id ē comode da mihi tres panes. id est intelligentiā huius triplicis fructus et bonitatis. O vtinam precum instantia victus det. quotqt habemus necessarios. ⁊ esurientes ipleamur bonis ☞ Sunt autem qui conantur sub quolibet trium duodecim fructus ordinare. sub misticis assignatōib⁹ in scriptura Uerum nimiā plixitatem fugiētes. duodecim fructus spēales notare possumus indifferēter predictos tres generales respicientes. ſm numez. 12. panum. 5. ⁊. 7 quibus dominus saturauit turbas Joh. 6. Mar. 8. Uel duodecim cophinorū repletorum ex collectis de hijs que supfuerūt in refectōne qnqz panū ab apostolis. Aut etiā duodecim fontium in helym quasi totidem refectionū Exod. 15. quia nihil phibet omē qd reficit panē dici. ſm quā acceptōem petimus panem nostz quotidianū da nob hodie Nec mirandum si fontes vocā⁹ panes. cum de lacrimis testatur Ps. Fuerunt mihi lacrime mee panes die ac nocte. Uel postremo duodecim fructuū ligni vite Apoc. 22. quia vere lignum vite est panis iste. De quo qui gustauerit non morietur. sed viuet in eternum. Joh. 6

F Colligit autē ⁊ tres fructus generales pdictos. ⁊ duodecim spēales sub hijs metris. Cācellari⁹ pis. sup Magificat. ita scribens. Hostia sacrificat.

sociat. cibat. Ecce tres fructus
generales. sequtur quantū ad du
odecim spūales Et cibus iste
Restaurat. saciat. delectat. ro-
borat. auget. Obdormire fa-
cit. caro seruit. mens dominat
Vim genitiuā dat. transformat
inarrat. et vnit. Aliqd de primo
effectu q̄ est restauratio deperdito
rū dicamus. ceteris. xi. pfutu-
ris sermonibus reseruatis. Re-
staurat igit cibus ille deperdita. et
inquantū sacrificiū. et inquantū
viaticum. In quantū sacrificiū
restaurat nobis oīa veteris legis
sacrificia. In hoc siquidem vni
co sacrificio olocaustū et vitulos
tipicos sup altare cruc; imposu
it. Introiuit semel in sancta eter
na redemptiōe inuēta ad Heb.
9. Facta est hostia peccati. dam
nauit de peccato pctm̄. liberauit
ecclesiam suā ab intolerabili iu-
go tot sacrificiorū. que neq; pfe-
cta neq; plena. neq; placita perse
erāt. vtputa pplo isti carnali ad
ydolatriam pmptissimo in on9
imposito. Nec placita reputa-
bat illa dn̄s ex bonitate offeren-
tium. ppter maliciā studiorū su
orum. legat Isa. Ps discuciant
nihil apcius inuenitur q̄m rep-
batio et abominatio cum phibi
tione sacrificiorū. Si ad litterā
put accipiebāt tūc iudei referā
tur. sicut late ad Heb. x. io. apo-
stolus manifestat. Sacrifici
um nihilominus expetit dn̄s. s;
quale figurabant sacrificia illa.

non littera sed spū. Neq; enim
absq; sacrificio manere debuit
homo. in prestationē supmi do
miniī qd habet deus sup omnia
p omnia. in omnibus. S
Sacrificium ergo sicut et ver-
bum abbreuiatū fecit deus su-
per terram. Hostiam vnam. vni
cam. mundam. plenā bonis. ple-
nam effectibus omnibus illis. p
quibus solebat offerri hostia lit
teralis. Si inq̄m deletionē pec-
catorū petis. Ecce agnus dei ec-
ce q̄ tollit peccata mūdi. Joh. io
Si grāz actionē. gratias agit
xpc deo patri. Pater inqt grās
ago tibi. qz audisti me. ego at sci
ebam qz semp me audis. videlic;
p populo supplicantē Joh. xi. si
maloz euitatōem. sanat ipe nos
et liberat. Quia vere languores
nostros ipse tulit et dolores no-
stros ipse portauit. Isa. 53. Si
bonoz ꝯsecutōem celerē Inter-
rogat9 latro docebit. q̄ tempe h9
sacrificij vesptini audire meru-
it cū iuramento. Amē dico tibi
hodie mecū eris in padiso. Lu.
23. Sicq; lralis vetustas trāsijt
que oīa deus pater in h9 sacrifi
cio spūaliter innouauit. Qsi
curiosus es. et nouitas vt assolet
placet. Ecce nou9 rex. noua lex.
nouū sacrificiū. nouū testamētū
nō vituloz sed xpi sanguie ꝯfir-
matū. testamētū hereditat; eter
ne. ppter qd dt q̄ sedet in thro-
no. Ecce noua facio oīa Apoc.
2i. et. 2. Cor. 5. Vetera transie-

runt. et ecce facta sunt oīa noua
Omia aūt ex deo q̄ recōciliauit
nos sibi p xp̄m. Tollant̄ ꝛ in no-
bis vetera veteris hoīs catna
lia. vt noua sint in nobis cor op⁹
ꝛ lingua. vt sic innouatꝫ sint oīa
noua. Siq̄dem latissima hic est
nouitatū materia ei. q̄ ꝯsideratꝫ
tot varietatib⁹ sacrificioꝝ. obla
tōnū. olocaustoꝝ. vet. legis. no-
uit tollere nebulas figurarū ab
eis. auferꝛe ab oculis suis velum
tpe hui⁹ sacrificij scissum. ꝛ ꝯfer
re ad interiorē legis spm̄. Oriet̄
ꝑtinus illi sol iusticie xp̄e. qui in
sacrifitō corꝑis ꝛ sanguis sui no
ua fecit omīa Paschalē agnum
Mānā deserti Panē celi Thau-
(leui. 16) ros imolatōis. vitulos. hircū ꝓ
pctō cū hirco emissario. passeres
turtures ꝛ colūbas. vinū ꝛ liba-
mina. sal in omi sacrificō. caudā
cū capite. neq3 mel neq3 fermētū.
quotidianū deniq3 bis sacrifici
um cū vespꝛino matutinū Oia
hec in xp̄o in corꝑis sui ac sacro
sancti sanguis sacrificō q̄tti die
innouant̄. vt ex infra dicēdis pa
tere poterit diligenti⁹ attendēti
D Unde solū hoc ac vnicum
est sacrificiū ꝑfectū. in quo spū-
aliter omīa ꝑficiunt̄. dei cult⁹ et
honorificētia. gratiaꝝ actio. of-
fense recōciliatō. satisfactio. po
puli deuotio. adunatio. ꝛ ceteri
sacrificoꝝ fines infra magis de
clarādi. Uñ sanct⁹ Bonauē.
ait. Tolle ab ecclesia h̄ sacr̄m et
sacrificiū. quid erit in mōdo nisi

error et infidelitas? et erit ppl's
xp̄ian⁹ quasi grex dispsus ꝛ ydo
latrie dedit⁹. sicut est videre in
alijs infideliū sectis. Per h̄ aūt
sacrificiū roborat̄ ecclesia. fides
viget. viret xp̄iana religio. diui-
nus cult⁹ ꝑficitur. deuotio fide-
liū excitatur. Pulcre siq̄dem de
clarat Scot⁹ in suo. 4. dis. 8. q
j. Quō tota xp̄iani populi deuo
tio ad h̄ sacrosanctū misterium
colligit̄. Hinc etiā Wilh̄. pisien.
in sum. de sacramētꝫ ait. Si ma
nus sacerdotū nr̄oꝝ vacue eēnt.
si nō illas venerāda illa ꝛ sancta
oblatō viuifici corꝑis ꝛ sanguis
impleret. periret spes. ꝛ deuotio
ppl'i in ip̄m redemptorē. que eiꝰ
ppl'o maxia atq3 fortissima est. ꝙ
tā inestimabili benignitatꝫ dul
cedine. tam mirifica ꝓmptitudi
ne se mi̇̄ficors redemptor exhi-
bet ꝑ man⁹ sacerdotū toti eccl'ie
sue. et electoꝝ suoꝝ singulis. De
inde ip̄o bono sacre cōionis spū
alisq3 refectōis defraudaretur
ppl's. maxioq3 suo ornatu. maxi
maq3 opulentie sue parte. ꝛ tem
plū dei et dom⁹ ꝑuaretur. si illo
tante flagrātie sacrificō h⁹ tam
necie tam ꝙ opulente refectōis
mensa careret. Hec Wilh̄.
J Pro illo itaq3 admira-
bili munere quo se totū sic nobꝫ
oipotēs dn̄s dedit in sacrificiū.
cibum cōionis vinculū. datur⁹
q3 est in p̄miū brificū. cum vni-
uersos esurientes replebit bonis.
quid tōnabili⁹ ac magis debitū

q̄z vt nos totos sacrificē⁹ do. cre
dēdo illi ⁊ amādo illū. laudādo
⁊ grās referēdo. ꝓ eo ꝙ a tā grui
legꝫ onere et innūeris ei⁹ ceremo
niȷs nos libauit. De qb⁹ petr⁹ ꝓ
se et suis coapl'is testat̄. quia nec
ipi nec pr̄es coꝝ portare potuer̄t
Act. 15. Et tñ in nullo sacrificiō
rū ac ceremoniaꝝ fructu nos pri
uauit. Quinimo q̇dq̇d hȷs q̄
situ̅ fuerat. plenissime in h̄ sacri-
ficio dulcissimo cumulauit. Cō
cremet̄ hic totū cor nr̄m. ardeat
in olocaustum suauissimū dn̄o.
Dicit pph̄a dn̄o de malignis. i.
male ignitꝫ. Pone illos vt cliba
num ignis in tp̄e vultus tui. di-
cat idē de benignis. sint ipsi cli-
banus boni ignis q̇ est in syon. ⁊
camin⁹ eius in hierusalē. Mon
struosum minus gelicidiū est. si
non fluat sicut cera cor nr̄m a fa
cie hui⁹ ignis. sicut fluxit qui di
cebat in canticꝭ. Aīa mea liq̄fa-
cta est vt dilectus locut⁹ est. Jam
habem⁹ nō vocē sed p̄sentiā. Ꝯ⁹
vtinā ignis nos totos deuoret.
nam ⁊ ignis ꝯsumens est Deut.
4. ⁊ pedes eius sicut electꝝ in ca
mino ignis Apoc. p°. Jacuit ad
pedes ei⁹ ꝯgelata ꝑus maria. to
to mox in lacrimis instar niuis
ad solem feruidū liquefacta est.
Quisquis se abscondit a calore
eius ꝯgelatus erit. infelix erit.
Non ḡ abscōdamur sꝫ accedā⁹
tanq̄ȝ algētes ad calorē famelici
ad mēsam ditissimā. q̄ esurientes
implet bonis. accedentes grāꝝ
replet donis. idem d̄s et dn̄s nr̄
iesus xp̄c. cū pr̄e et spū sancto vi.
et reg. deus in secula bn̄dictus.
Amen.

In festo corpis xp̄i ser.
II. de mirabilib⁹ sacramen
ti eucaristie in or. XLV.

Memoriā fecit mirabiliuꝫ
suoꝝ Ps. 100.

A Uniuersa dn̄i opa magna
sunt miracula dicente pph̄eta.
Magna opa dn̄i. et alibi Mul
ta fecisti tu dn̄e deus me⁹ mira-
bilia tua. An nō grandia sūt. to
cius mōdi creatio. tam varia crea
toꝝ distinctio. cunctoꝝ benignā
administratio. q̄ dn̄s opat⁹ est
vt visibilis creature ꝓductōe. q̄
lis esset maiestas inuisibilis do
ceremur. Ex magnitudie nanq̄ȝ
creaturaꝝ ait mgr̄ dis. 3. p̄mi. in
telligit̄ ꝯditor ops. ex ordine et
dispōne sapiens. ex gubernatōe
bon⁹. Uerꝝ q̄ ista sua assiduita
te viluerūt vt pene nemo dignet̄
attēdere opa dei mira ⁊ stupēda
Ea propter senescēte iam mūdo
maximū nobis sue miseratōnis
exhibuit miraculū omni adora
tōne dignissimū. cū nimia cari-
tate impellente. Ut nos qui pul
uis sum⁹ et cinis. de morte eter
na redimeret. quā nr̄a ex culpa
incidim⁹. creator ipse. dn̄s vni-
uersitatis formā serui accepit.
ac ꝓ nobis cū inimici essem⁹ san

guinē suū ꝓciosissimū fudit. ac seipm ꝑ passiōem et mortē patri offerens. nr̄a facinora expiauit. In quo plus q̄ oībus suis opibus reluxit sapiētia ⁊ potētia ac bonitas infinita Hoꝝ mirabiliū misicors et miserator dominus memoriā. nō min⁹ admirabilē reliquit. cum hoc diuinissimum sacramentū institués. seipsum escam dedit timentibus se. Hoc inquit facite in meā ꝯmemoratōem Luc. 22. Quotiēscūq3 eīm panē hunc manducabitꝭ et calicē bibetꝭ. mortem domini annunciabitis. j. Coꝛ. xj. Vere memoriale dignissimū Idemq3 ei qd̄ ꝓponit̄ memorandū Solet magnificētissim⁹ domin⁹ primo omniū donoꝝ se ipm dilectoribus suis donare. ita seipm nobis memoriale suoꝝ mirabiliu3 contulit tantis admiratiōibus suauitatibusq3 plenum Ut nulla sui assiduitate vilescere possit etiam ꝑ secula infinita. q̄nimo plenitudine sue admirationis. mentes eius misteria speculantes. in nouas trahat assidue admiratōes. ipsumq3 spūaliter degustantes in recentes inducat delectatōnes. ipso dicente. qui me edunt adhuc esurient. ⁊ qui bibunt me adhuc sitient Eccl. 24. Quare ne dum passiōis sue semper mirabilis dici potest memoriale. sed etiam omniū suorū mirabilium. sua magnitudine miraculum ꝓcipuum. et idcirco memoriale maximū. vnd̄ Aug⁹ in de speculo ecclesie ait. Reliqua sacramēta que tenentur in ecclesia tua dn̄e stupenda sunt ⁊ venerā da Sed illud tuū sacramentū precellit vniuersa. qd̄ presentiens in spiritu regius ꝓpheta. diuinā ex eo magnificatur⁹ misicordiam. quo se ipm dedit escam timentib⁹ se. admirādo ꝑmisit. prioꝝ tenorem verborum. memoriā inquiens fecit mirabilium suoꝝ ⁊c. Aue maria.

B Diuina potētia cui⁹ mirabilia vt dictū est sunt opa. mirabilius. sublimius ⁊ secretius in hoc sacramēto opatur. quoꝝ aliqua fm tēpis ꝯgruentiā enumerare placuit In sacramēto eucaristie q̄ttuor est considerare. quoddā eīm est ante ꝯsecratōz ⁊ nō manet p⁹ ꝯsecratōz Aliquid est ibi ante cōsecrationē et manet post. Manet iterū aliquid post consecratōem quod non ꝑfuit ante. Est et aliquid quod nec ante nec post realiter in hoc ꝯtinetur sacramento. significatur autem. et per sacramentū et per rem sacramenti Primum est substantia panis Scd̄m species siue accidētia panis. vt ponderositas. sapor. caliditas. color. figura. et si qua sunt talia. Terciū est corp⁹ xpi veꝝ. Quartum est corpus xpi misticū. De q̄ apostol⁹. j. ad Coꝛ. jo. Unum corpus multi sumus omēs qui de vno pane participamus.

Et ca. 12. In vno spū omēs nos
in vnū corp⁹ baptisati sumus
Circa q̄dlibet p̄mor triū. tria
poterīt ɔsiderari mirabilia inibi
realiter p̄ dn̄m opata. que ꝛ sin-
gula mistice in mistico corpe at-
tendi q̄unt. si ɔsideratōis oculo
puidentur. ¶ In pane igit̄
p̄mū est miraculū siue mirabile.
scʒ ꝙ panis subā transsubātur i
verꝫ corp⁹ xp̄i Transsubātur id ē
fm suā subām totaliter transit
vel ɔuertitur in verꝫ corpus xp̄i.
Transit āt sic. Nam platis ver
bis ɔsecratōis a sacerdote. debi
tam intentōem h̄nte. sup mate-
riam debitā. panis virtute diui
na. suo signo. puta platōe ꝟborꝫ
efficacit̄ assistēte. p p̄mo instāti
nō esse verborꝫ. desinit esse fm se
et q̄dlibet sui. manētib⁹ acciden
tibus. ita ꝙ nihil exn̄s de subā
panis. neqʒ materia, neqʒ forma
manet. cui pani succedit verum
corp⁹ xp̄i. nō simpl'r quo ad esse.
sed quo ad esse hic. i. sub illis spe
ciebus Hoc aūt nature facul-
tatem oīno excedit. q̄ et si formā
aliq̄ꝫ p̄ma transmutatiōe corrū-
pit. materiā tn̄ nequāq̄ꝫ pōt de-
ducere ad nō esse. Ex illo seq̄t
ꝙ cū dr̄. ex pane fit corp⁹ xp̄i. (ex)
debet dicere circūstantiā ordis
et nō cāe material'. q̄uo dicim⁹.
ex mane fit meridies. ex albo fit
nigrū. qꝛ desinente mane aut al-
bedine sequitur meridies vel ni
gredo Nō em̄ est panis materia
vel aliq̄d corpis xp̄i. Cui scʒ cor

pori xp̄i p̄ hanc ɔuersiōem nulla
penitus fit additō Vn̄ mani
festū est. cū tot panes p̄ singulos
dies in corp⁹ xp̄i ɔuertunt̄. corp⁹
tn̄ xp̄i nullaten⁹ augmentat̄. nō
em̄ ɔuertit̄ panis quasi addit⁹.
vel manēs fm se vel aliquid sui i
corpus xp̄i Ex illo patʒ. ꝙ
omēs ille ꝓpōnes de virtute ser
monis accepte false sunt. in q̄b⁹
corp⁹ xp̄i in recto affirmat̄ de pa
ne in recto. etiā mediāte q̄cunqʒ
verbo. est. fit. erit. pōt. In oib⁹
em̄ ill' ꝟcat̄ vnio extremorꝫ. pāis
scʒ ꝛ corpis xp̄i p̄ aliquo nūc. q̄
tn̄ nō est possibilis. Nunq̄ꝫ em̄
panis est corp⁹ xp̄i. Si aūt aliq̄
illarꝫ in sanctorꝫ scriptis repiunt̄
vt illā panis erit corpus xp̄i. pa
nis fit corp⁹ xp̄i. exponende sunt
p̄ illas. de pane fit corp⁹ xp̄i. vel
panis ɔuertit̄ in corp⁹ xp̄i. p̄ q̄s
omēs nihil aliud volunt sancti.
nisi ꝙ sub spēbus eisdem vbi fu
it panis an̄ ɔsecratōem. est corp⁹
xp̄i verꝫ post ɔsecratōem Non
nunq̄ꝫ etiā panis vocabulo acci
pitur corp⁹ xp̄i. aut etiā ipsa ac-
cidentia. vnde apl's. j. Corꝫ. jo.
Panis quē frangim⁹. nōne cōi
catō corpis dn̄i est? Per panem
intelligit corpus xp̄i sub spē pa-
nis. Hoc clare habet̄ per glo. de
ɔsc. dis. 2. spēs Ubi dr̄. scriptu-
ra spēs panis panē. et spēm vini
vinum. sil'r corpus dn̄i panem ꝛ
sanguinē vinum ꝛ calicem. ɔsue-
uit nomiare. ꝓpter spēm panis ꝛ
vini. vn̄ Greg. in omē. paschali

Species sit et similitudo illaꝝ
rerum vocabula sunt. q̄ ante fu-
erunt scȝ panis et vini. q̄ iam nō
sunt addit. Glo. vbi supra. Ex
p̄dictis etiā patet ꝙ sub q̄libet p
te specierū est totum corpus chri
sti. nam cum panis ſm se ꝛ q̄libȝ
sui ꝯuertitur in totū corpus xp̄i
seq̄tur ꝙ vbicunqȝ fuit aliq̄d pa-
nis ante ꝯsecrationem. ibi est to
tum corpus xp̄i. post cōsecratio-
nem sub qualibet autem pte acci
dentiū fuit verus panis siue ve-
re panis pars. quare ꝓpositū ꝛc̄
D Scd̄m mirabile i pane
est. ꝙ nō annihilat᷑. Extra ꝓpo-
situ dari potest exemplū. Si al-
qd̄ ꝯpositū substantiale corrum
pitur ſm se totū. quantū videli-
cet ad materiā ꝛ quantū ad for-
mam. ipsū anihilatur. eo ꝙ omi-
no nihil sui post se relinq̄t. Sic
ex opposito si aliquod ꝯpositum
totaliter de nouo p̄duceret᷑. et
quo ad materiam et quo ad for
mam. ipsū vere crearet᷑. eo ꝙ ibi
nihil educeret᷑ de potentia mate
rie p̄supposite. cum ipsa materia
simul cum forma in casu de no-
uo p̄duceretur. et ita de nihilo
In ꝓposito vero. deo miraculo-
se agente. corp⁹ xp̄i succedit sub
accidentib⁹ ꝓprijs panis. Pro-
pter qd̄ panis licet totaliter esse
desinat. quia tn̄ succedit corpus
xp̄i. non est hec desitio in nihil.
sed in corpus christi. ꝛ qd̄ panis
ipse ꝯuerti dicitur ꝓpter huius-
cemodi successionē. Annihilatō

qd̄em est a t̄mino positiuo in ter
minum simpl'r negatiuū. Hic ve
ro est p̄gressio ab esse panis qd̄
desinit. ad esse corpis xp̄i sub sp̄c
bus ei⁹. tāq̄ȝ ad terminū positīn
saltem extrinsicū huius desitio-
nis. qd̄ sufficit ad ratione̅ anni-
hilationis tollendā E Ter
cium mirabile est. quia cū panis
in solum corpus. et vinū in solū
sanguinem ꝯuertatur. est tn̄ sub
speciebus panis facta ꝯuersione
totus christus sub vtraqȝ specie
corpus scȝ ꝛ sanguis. anima ꝛ de
itas corp⁹ sub panis specie. ꝛ sāg
uis sub accidentibus vini. vi cō
uersionis. cetera ꝓ vtrobiqȝ p̄
ꝯcomitantiā naturalem. Est eīn
corpus xp̄i tale in sacramēto. q̄le
est in nāli sua exn̄tia. ſm mgr̄m
di. xi. 4ti. puta animatū. glorio
sum dotibus vtriusqȝ. sui et aīe
deitati ypostatice vnitū. Et sub
speciebus vini est sanguis viuus
et p̄ ꝯsequens in corpe viuo ꝛ ita
animato vnito deitati Ex q̄-
bus hoc sequitur mirandum. ꝙ
eadem ꝯsecrationis verba et in-
tentionē ministri p̄ diuersis tē-
poribus nō sequitur idem sacra
mentalis effectus. Nam si apo-
stoloꝝ aliquis ante passionē xp̄i
in nocte quinte ferie celebrasset.
corpus xp̄i viuū. cū anima et dei
tate sed passibile et non gloriosū
ibi fuisset Et si in mortis triduo
ꝯsecrasset. corpus cum deitate
sine anima et sanguine. tale scȝ q̄
le tūc iacebat in sepulcro ꝯtentū

fuisset. qđ sacr̄m sic in mortꝫ tri
duo ↄsecratum. si reseruatū fu-
isset in diem dñice resurrectōis.
fuisset ibi sine noua ↄsecratōne
corpꝰ xp̄i viuum ꝛ gloriosum. q̄le
nunc est sub eucaristia ꝛ in celo.
F Rōnc accidentiū panis pꝰ
ↄsecratōꝫ manentiū. tria etiam
possumus attendere miracula.
Primū. quia stant ibi accidētia
sine subiecto. Nō em̄ sunt in pa
ne. qꝛ panis desijt. et non est ibi.
qđ vero nō est. nulli subijcitur.
Non in aere circūstante. qꝛ ille
nō est simul cū accidētibꝰ. sꝫ mo
tis ipsis cedit. oꝑtet autē accn̄s
ꝛ suū subiectū esse simul penetra
tiue. Neqꝫ in corpe xp̄i. qꝛ cū illđ
sit gl'iosum. nō est susceptm̄ hu-
iuscemōi accn̄tiū. Nō est etꝫ cor-
pus xp̄i sic album. rotundum. sa
porosum. figuratum ꝛc̄. Quod
oꝑteret. si ei accidentia ista inhe
rerent. Sunt ergo ꝑ se stantia.
sine subiecto. Grande aūt hoc
est miraculū. quo accidens mo-
dum induit substantie. et tanto
maius. quanto a ꝑfectōne sub-
stantie accidens est remotiꝰ. Et
maius videtur hoc miraculū fo
re. q̄ꝫ si corpꝰ aliquod ↄditōnes
induceret spiritꝰ vel ecōuerso. co
q̄ minus a se distant corpꝰ ꝛ spi-
ritus. qꝛ vtrūqꝫ substātia. q̄ꝫ ac
cidens ꝛ substantia. Inesse deni
qꝫ a deo nature accidentꝭ inne-
ctitur. vt s̄m ph̄m. eius diffiniti
onem ingrediatur. Distinguit
quoqꝫ ph̄us per esse per se. et esse
in alio. substantiā ab accidente.
Est tamen possibile deo. qꝛ pōt
deus omēs effectus ↄſuare sine
qualibet eius causa extrinsica. q̄
ꝑ se potest. quidq̄d i genere cau
se efficientis pōt cum alio. cum
ergo cōſuat accidēs in subiecto
qđ est extrinsicū accidenti. quia
nihil eius (nō em̄ subiectū est ꝑs
accidētis) potest igit' ↄſuare ac
cidens sine subiecto. qđ ꝛ facit
in venerabili sacramento.

G Secđm miraculum in ac-
cidentibus est. qꝛ ↄtinent corpꝰ
christi et nō afficiūt ipsum. Cō
tinent quidē. vt quocunqꝫ trā
ferantur accidentia. ↄcomitet'
corpus xp̄i. Unde et si sacerdos
portans vel leuans sacramentū
leuet species. et moueat eas loca
liter. Non tn̄ mouet corpus xp̄i
ad quod mouendū vires sacer-
dotis sunt imꝓportionate. ma
xime s̄m modū s̄m quē est in eu
caristia. sed miraculose xp̄c se ip
sum mouet ad motum sp̄erum.
Manet etiā xp̄c sub speciebus.
q̄mdiu tales sunt. q̄ possent
vel potuissent panē informasse.
si non fuisset facta transsubstan
tiatio. Quāuis autem continēt
non tamen afficiunt. quia neqꝫ
inherent. neqꝫ denominant cor
pus christi. Ideoqꝫ si transmu-
tātur accidentia. nulla per hoc
fit mutatio in christi corpore be
nedicto. quare nec fractꝭ speci-
bus frangitur corpꝰ christi. sed

integrum manet in partib9 singulis. vt ait Hiero. Qd valde est mirabile. accidentia scz esse presentia substãtie et eam nõ informare. quia licet deus possit ea sine subiecto presente conseruare. videtur tamen adhuc mirabilius ipsa esse presentia subiecto. et tamen non recipi in subiectum. ☞ H Tercium miraculum. q h9mõi accidentia naturales retinent actiones et passiones Unde ꝛ nutriunt seu nutritur corpus sumẽtis. quasi panis esset presens. Experientia quidem docet. q per ignem adhibitum sacramẽto corrumpit frigus et generatur calor. ꝑ quẽ possent species rarefieri et causas oppositas condensare Conuertuntur tandem si nõ sumantur in vermes. Sumpte vero in corpus animatũ quod nutriunt

Que ꝑ tanto sunt miracula quia agens naturale non agit nisi in materiam p̄suppositam. de cuius potẽtia educit formã. Cum ergo hic nulla accidẽtib9 materia substernatur. transcendit nature limites facere q̃ȝcunq̃ȝ mutatõem aliam a locali. circa species sacramẽtales. Jdõ pleriq̃ȝ dixere omnes huiusmõi actiones sensui apparentes inmediate fieri a deo. supplẽte in hoc infirmitatem causarum secundarum vt fides nostra meritum habeat. dum huius transsubstantiatõis nullum habet experimentum. videns ita omnia contingere post consecratiõem. que contingerent eisdem causis adhibitis si nulla fuisset facta consecratio Et hoc quidem dicere in generatione vermis ꝛ nutritione. videtur necessarium. quoniã ibi ꝑducitur noua materia. vel saltem materia panis que prius desijt redit per reproductõem. Respectu materie autem nulla causa scd̃a habet actiuitatem. quando vero species sacramẽtales intantũ alterant. q si essent i pane. panis corrũperetur et generaret vermis vel ps corpis animati quod nutritur. Jn illo eodem instãti ꝑducitur ꝛ in ea forma vermis vel corpis animati nutriendi.

☞ J Ex parte corporis christi tria etiam miracula aduertimus. Primum. q corpus christi quantum. ꝑpria quantitate qua in celo extenditur. continetur sub hoc sacramento. sed non quantitatiue. Continetur eñi in sacramento corpus christi illud idẽ quod celo immanet. in quo proculdubio extensum est et formosum p̄ cunctis filijs hominum. et ita quantum. non autem quantitatiue. quia non est ibi habitudo partium corporis christi ad species vel locum specierum. qual' est habitudo earꝫ ad locum circumscribẽtem eas in celo. q2 in celo est dimensiue. sic q pars vna corporis christi

corrū det vni pti loci ipm ambiē
tis et alia alteri. In sacro vero
totum corpus xpi et quelibꝫ ei⁹
pars est in qualibꝫ pte sacramē
ti. Sicqꝫ est totū in toto sacra-
mento. et totum in qualibet pte
sacramenti. Sed inter omia
p̄dicta miracula difficile intelli
gitur miraculū hoc pgrande. p
co ꝙ mens nr̄a nō capit tm̄ cor-
pus speciosum occl'tari posse sb
tam modica quātitate sine ptiū
ↄfusion e p ingressum vni⁹ in ali
am. Ad qualēcūqꝫ tm̄ manudu
ctōem. duplicē ponunt h̄ docto
res imaginatōꝫ. Quidā disti g
uūt duplicē hitudinē ptiū corp̄
xpi imo cuiuslibet corpis Una ē
habitudo vel ordo ptiū in toto
ſm quā ptes hn̄t ad seinuicē de
bitam ppinq̄tatem ⁊ distantiā
in toto. etiā circūscripto omi ex
trinsico. et ab hac hitudie cor⁹ dr̄
quantū. qd̄ etiā diceret. si p pos
sibile vel impossibile null⁹ esset
locus extrinsicus. Alia est hitu
do ptium in ordine ad corp⁹ ex
trinsicū ambiens ipas. qd̄ dr̄ lo
cus eaꝝ. q̄ scꝫ ptes ipse. hn̄t cer-
tam ppinq̄tatē ⁊ distantiam ad
locum extrinsicū Sic ꝙ vna ps
corpis vni pti loci est ppinq̄or.
et alteri distantior hunc ordinē
ptium vocāt positōēꝫ situs. ſm
quē corp⁹ est locale. ⁊ hic est po-
sterior p̄mo. qꝛ p̄supponit p̄mū.
Nisi em̄ ptes in se sint ordinate
et in toto. nunq̄ꝫ hēbunt ordinē
vel hitudinem ad locū extrinsi-
cum Cum ḡ deus possit separe
p̄us a posteriore. pōt ↄſuare pri
mā hitudinē sine scd̄a. sic facit
in sacro. vbi manet ordo ptium
corpis xpi inter se. et tollitur ha
bitudo eaꝝ in ordine ad spēs sa
cramentales. Hinc est ꝙ ptes
corporis xpi quanti et ordinati
in toto coassistunt spēbus sine
ordie locali ad species. ⁊ ita oēs
ptes corpis xpi eque coassistunt
oibus ptibus spēꝝ Alijs vero
vix videtur intelligibile ꝙ ptes
habeāt ordinem ppinq̄tatis et
distantie in toto quin illum ha
berēt respectu extrinsici. si esset
extrinsicū pn̄s. Nō em̄ facile in
telligitur ꝙ pedes distent a ca-
pite p interiacētes ptes in toto.
⁊ tm̄ sint simul cū capite respectu
puncti vel mīme ptis spēi. Idō
dicunt ipsi. ꝙ partes corpis xpi
nullum habent ordinem ppinq̄
tatis et distantie in sacramēto.
nec ad totū nec ad locū. sꝫ sunt
simul eo modo quo gradus vel
partes albedinis et dulcedinis
sunt simul in lacte. ⁊ quelibꝫ ps
corpis xpi coassistit plurib⁹ imo
infinit̄ ptibus spēi. eo mō quo
vna eademqꝫ aīa indiuisibilis ē
in qualibet pte corpis. qd̄ vero
p̄mū sit possibile ptꝫ. qꝛ nō min⁹
pōt deus ptes eiusdē corpis po
nere simul. q̄ꝫ distincta corpa fa
cere sibi totaliter pn̄tia. qd̄ fe-
cisse constat in xpi natiuitate. re
surrectione. et introitu ad suos
discipulos ianuis non apertis.

Saluat nihilomi⁹ p hunc modum ptiū distinctio. qꝛ q̄uis sil' sint caput et pes. nō tn̄ iō caput est pes. nec oclus in pede. aut digitus in capite. put in dicit circūstantiā ptis. Nō em̄ oculus ē ps pedis sed capitis ꝛc. Ex quo sequit̄ fm illos. ꝙ licet corp⁹ xp̄i qd̄ est extensum in celo. sit in sac̄mento. tn̄ vt ibi est. nō est q̄ntū. imo si solum esset in sacramēto ꝛ nō in celo. nō esset q̄ntū. nūc āt corp⁹ xp̄i q̄ntū. qꝛ i celo extensū. est in sacr̄o. ℞ Scdm̄ ē qꝛ corp⁹ xp̄i ṽe et realiter est i pluribus locis. manēs nihilomin⁹ in celo localiter ꝛ dimēsiue. Cū em̄ in loco ꝯuersi. est illud in qd̄ fit ꝯuersio. ꝛ in plurib⁹ altarib⁹ diuersi panes ꝯuertant̄ in corpus xp̄i. sequitur ip̄m esse i diuersis locis in quibus fuerunt panes ꝯuersi. nō q̄dem localiter sꝫ vt in sacr̄o mō dicto. manet tn̄ nihilomin⁹ i celo fm suā nālem existiā et localit̄. fm Aug. dicentē Donec seculū finiat̄ sursum est dn̄s Ex quo etꝫ h̄ seq̄tur ꝙ ꝯsecrato pane nō descēdit dn̄s localit̄ de celo p aera ac cetera elem̄ta. aut absumptꝫ sp̄cb⁹ in stomacho nō ascendit corp⁹ xp̄i p mediū ad celum Sꝫ p ꝯuersionē incipit esse sub sp̄cbꝫ panis sub q̄b⁹ p̄us nō fuit. et p⁹ sumptōeꝫ desinit esse vbi p̄us fuit sine quocūqꝫ motu locali. hinc vel illinc. sicut si digitus abscindit̄ a manu desinit aīa intellectiua esse in digito. et tn̄ nō iō mouet̄ localiter retrocedendo in manū in quo p̄⁹ fuit Et agglutinato nutimēto corpi hūano. aīa homis incipit informare materiā nutrimēti quā p̄⁹ nō iformauit. sine egressu ei⁹ ab alijs ptib⁹ corpis. qd̄ ṽo Gre. et alij sancti dicunt in hora ꝯsecratōis celos aperiri et filiū dei descendere. atqꝫ iterꝫ ab angelis rapi in celū. nō est intelligenduꝫ de locali ascensu vel descensu. sꝫ vel mistice Uel sic. ꝙ ita realiter est sub sacramēto pacta ꝯsecratōne. q̄liter esset si localiter de celo descēderet Qꝛ vero d̄s sic facere possit. cui nō impossibile est omne verbū. satis ptꝫ. qꝛ nō pl⁹ implicat rem aliq̄ꝫ coassistere diuersis locꝭ discōtinuis q̄ꝫ ꝯtinuis. sꝫ eadem aīa nūero est in diuersis ptibus corpꝭ ꝛ q̄libet pte tota. sic intelligētia siue angel⁹ coassistens orbi celesti. tota est i qualibet pte orbis quantūlibet a se distent. ꝛ h̄ ūaliter. ptḡ ṽbū dei corpus suū qd̄ in sacramēto est aliq̄ mō similiter sic sp̄ēs in loco. qꝛ totū in toto. ꝛ totū in qualibet pte esse simul illo mō in diuersis locis sacramētaliter.

L Terciū mirabile est. Cum sub sp̄ēbus sacramētalib⁹ sit vere et realiter corpus xp̄i nihil tn̄ agit ad extra. nec patitur a cā extrinsica. Hinc est ꝙ nullo sensu est pceptibile. qꝛ nō multiplicat de se sp̄ēs ad organa sensus circumstantia. neqꝫ illuminat sua

claritate aerem circũstantẽ. nec calefacit. neq̃ȝ patitur a q̃cunq̃ȝ actiuo materiali approximato. scȝ igne vel aqua. cui⁹ rõ est. q2 i omi actõ ncq̃ pducit forma materialis. req̃rit agens et patiens debite approximata fm certam hitudinẽ ppinq̃tatis ⁊ distãtie. iõ necẽ est agens et patiẽs esse in loco ↄmẽsuratiue q̃uo corp⁹ xp̃i nõ est sub hostia ↄsecrata. vt ex dictis ptȝ. Vel si h̃ nõ optet. vt q̃busdã placȝ. dicẽtib⁹. q̄ si tota ignis caliditas poneret i pũctũ indiuisibile. nihilomin⁹ calefaceret circũstãs passum ⁊ tãto intensius q̃nto ip̃a caliditas magꝭ est vnita. Tunc hmõi actõem et passiõeȝ (in q̃s posset corp⁹ xp̃i) de⁹ miraculose suspẽdit. ne tãti misterij certũ capem⁹ experimẽtũ Neq̃ȝ nutrit corp⁹ xp̃i sumptũ a fidelib⁹. nõ eni ↄuertit in subãȝ corpis ipsi⁹ sumẽtis. Q̃uo autẽ spẽs nutriãt dictũ est Hinc cantur in psa. nec sũptus absumit Hec itaq̃ȝ mirabilia in spũ pui-dens ppha dixit. Meõriã fecit mirabiliũ suoꝝ. miserator ⁊ misericors dñs. escam dedit timẽtibus se. qua nobis digne refici ↄcedat cibus ipse aĩe salutaris. xp̃c dñs in secula Amen.

Misticatio pdictoꝝ.

☞ Hec aũt nouẽ mirabilia. sicut p fidem ↄgnoscũt in hoc sacramẽto realiter ita fieri i digne sumẽte ↄtemplant spiritualiter. Primo q̃dem dictum est panẽ totaliter ↄuerti in corp⁹ xp̃i Ita aĩa digne accedẽs (que p panẽ nõ incõgrue intelligitur dicẽte aplo. j. Coꝝ. x. vn⁹ panis ⁊ vnũ corpus multi sum⁹ oẽs q̃ de vno pane pticipã⁹). cõuertit i cor⁹ xp̃i. dũ ei p intimã ⁊ grõsam vnionẽ incorpat In corpalibus nullus inuenit illapsus itimioꝝ. q̄ȝ vt cibus ↄuertat in cibatũ. manet em̃ iã ñ in se sȝ i comedente. viuit eius vita nõ sua. Sic p hanc ↄuersionẽ aĩa manet in xp̃o. ⁊ viuit vita grẽ q̃ est p xp̃m. Qui inq̃t mãducat meã carnẽ et bibit meũ sanguinẽ in me manet et ego in eo. Cõuenit deniq̃ȝ aĩe pncipalis illa ↄditio panis vel cibi. q̃ est ↄuerti i substantiã rei alitẽ. Nõ eni sumpt⁹ xp̃c ↄuertit in aĩam. vt induat ↄditiões suas q̃ ȯ se est in corpe terreno et ita aĩalis et terrena. sȝ anima mutatur in christum. cũ iam fit celestis et ordinatur per hunc cibum in vitam eternam. fm illud Joh. 6. Qui manducat hũc panẽ viuit in eternũ. h⁹ est. q̄ in psona domini dt Aug⁹ 7. ↄfeß. li. Cibus sum grãdium cresce et manducabis me. nõ me mutabis in te sed tu mutaberis in me. Transit autem panis totaliter et quantum ad materiam et formam. materia panis vt vulgariter loquar farina est quã i granis terra pducit. ⁊ aq̃ Forma autem est panis esse. qd

per ignis decoctionem inducit.
Ita a simili. materiã anime pos
sumus accipere inclinatõem ei⁹
naturalem in ipsa ad terrena et
ad corpus pprium. ⁊ vires sensi
tiuas. que omnia velut de ter/
ra genita terram sapiũt atq₃ car
nem. Formam vero appetitum
intellectiuũ qui p̄suppoit dicta
men rationis. licet nõ ei conforme
tur. Uel p materiã que est
pars ignobilior cõpositi intelli/
gatur portio rationis inferior.
que inferiora agenda disponit
Per formam vero portio supi/
or. que de eternis rebus conside
rat. Hec inq₃ anima conuerti/
tur in corp⁹ christi. dum hmõi
cibi sumptione sic anima deuo/
ta inflãmat. vt iam nullis suis
virib⁹ q̄ sua sunt querat. nõ cõ/
modum terrenum p portionem
inferiorem. sed neq₃ p̄ncipaliter
cõmodum eternum p portionẽ
supiorem propter se. sed solum
querat que sunt iesu christi. cui
participatõne huius sacramẽti
iam est vnita. in cuius amorem.
honorem. gloriam. se. et omnes
suas opationes refert. Dicens
cũ apostolo. Uiuo ego. nõ ego
sed viuit in me christus. Et illõ
pphete. Quid mihi est in celo ⁊
a te q̄d volui sup terram.

II Secũdũ mirabile
fuit. ꝙ pais nõ ãnihilat. Plane
ania cũ deuote in hũc cibum cõ/
uertitur nõ annihilat. ⁊ si vetus
hõ noster corrũpit. nõ autẽ inte
rior sed innouatur. sed exaltat.
sed glorificatur Fuere nõnul
li dicentes ꝙ in vnione illa pfe/
cta anime cum deo. anima pdit
esse suum et redit in ydeam ppã
quã incõmutabilr et eternaliter
habuit in deo. sic ꝙ iam non est
creatura s₃ ipse de⁹ qui amatur
quorũ auctor fuit Almaric⁹ he/
reticus ab ecclesia condemnat⁹. et
ab Aug⁹. inter heresiarchas no
minatus. Nõ ergo annihilatur
aut deficit anima in suo esse. s₃
similitudinarie transformat. sic
amator dr esse cor vnũ ⁊ anima
vna. imo pficitur et viuificatur
Sicut em materia ante suscep/
tionẽ forme est impfecta et sine
decore. sine virtute. sine actõne.
que tñ consequtur p forme infusio/
nem. Ita anima p̄us q̄₃ vniatur
christo p amorem viuificũ. qui
plurimũ in h⁹ pceptõe sacri aug
mentat. manet in q̄dam morte
spũali. sine decore sine ṽtute ad
act⁹ viuificos vite etne Si aũt
deo coniungit tanq₃ formali toti⁹
vite p̄n⁹. dat sibi vita q̄dã diua
p internũ illapsũ. q̄ aia ipa iã do
incipit viuere. deũ concupiscere et
amare. O Terciũ mirabile.
ꝙ lic₃ panis in corp⁹ xpi cõuertat
concomitat tñ anima. sanguis. ⁊
diuitas. Sic suscipiẽs digne h
sacrm icorpat p⁹ corpi xpi misti
co c⁹ xpc ẽ hũanitatẽ ẽ caput. vñ
sup illõ Jo. 15. Ego sũ vitis ṽa.
dr Aug. fm h se dr vitem fm qd
est caput ecclesie nosq₃ membra

ei⁹ mediator dei et hoim hō xp̄c ihesus. Uni⁹ quippe nature sūt vitis et palmites. Propt̄ qd̄ cū esset deus cuius nature nō sum⁹ factus est homo. vt i illo esset vitis humane nature cuius et nos palmites esse possemus. Est deniq̄ memoriale p̄cipuum dominice passionis. in qua primo corpus afflictum sanguinē fudit et anima patri obtulit p̄ciū nostre redemptiōis. vt nos p̄ peccatū a deo longe positos et sepatos. deo nos recōciliādo vniret. Ita et anima hoc cibo innouata primo amorose in xp̄m hominē conuertitur ꝛ p̄ xp̄i humanitatem q̄ nobis salutis viam ostendit. tā q̄ p̄ viam tutā tendit in deū ibi quiescendo. Unde fit vt non solum p̄ticipatione hui⁹ sacramēti dicatur homo xp̄iferus. quasi xp̄m ferens. vel habens. sed diuin⁹ imo deus. nō p̄ essentiā sed p̄ticipatōe. eo mō quo pp̄ha ait Ego dixi dij estis ꝛ filij excel. oēs Cum eīm sic p̄ hoiem xp̄m aīa do p̄ effectū ꝯiungit̄ in ipsi⁹ silitudinem dilectōis societate transformat̄. ita vt veri⁹ sit in deo quem amat. q̄ in corpe qd̄ aīat. vt vult Bern̄. ad frēs de monte Ueri⁹ inq̄ nō eēntie p̄ mutatōe. quā vt dictū est nō amittit. s₃ obiectia opationū suaꝝ directōe. pl⁹ sc₃ tendēdo p̄ ꝯgnitōem ꝛ amorem in deum. q̄ in se vel corpus suū. ꝯcordat Sco. li°. 4. dis. 49. q. .1. ¶ Quartū mirabile. manēt accidētia panis. sed sine subiecto. Et q̄nto ꝯtinēt s₃ non afficiūt. ꝛ sexto agunt ꝛ nutriūt Accidētia veteꝝ homis q̄ adueniūt et recedunt ꝯcupie sunt instabiles p̄tis sensitiue. sunt ꝛ tentationū impet⁹ mundi. carnis. ꝛ maligni spūs. q̄ nō nunq̄ eque l' plus p⁹ sumptoꝝ hui⁹ viuifici sacramēti adherent ꝛ p̄sternere q̄tunt. Sz agēte virtute h⁹ sacri sine subiecto efficiūt̄. dum in ei⁹ v̄tute innouat⁹ iam hō ꝛ roboratus. nō se ꝯcupiscētijs subdit neq̄ ab eis denoiatōem trahit. sic ab accidēte subiectū. Un̄ fit vt licet afficiatur vana gloria. nō fiat supbus. licet tentet̄ carnis voluptate. ira. vl' inuidia. nō tn̄ carnalis seu⁹ aut amar⁹ denoiat̄ Hugo in de arra sponse. O macule fede ꝛ turpes O macule veteres recedite ꝛ abite inuanū mihi adheretis. q̄ etiā mecū manētes mee nō estis Habeo aliud exemplar cui ꝯformari cupio. Ex q̄ eꝝ h̄ didici. q̄ vos extermiare debeo. ꝛ q̄liter h̄ faciā iā agnsco. ¶ Quintū. Nec solū sibi hominē nō subijciūt. s₃ etiā ꝯtinent. ꝛ occasionalit̄ in eo deū cui iā vnit⁹ est manere faciūt dū tentati solicite vigilant et aduersario vt leo rugiēs circuienti ac deuorare q̄renti nullū pandunt aditū. Nam fm wilhel. pisien. in de v̄tutib⁹. Periculosissima dyaboli astutia ē cessare a p̄ceptibilib⁹ tentatōnib⁹. q̄ dū nulla

tentatões valet vincere dissilat pacē. vt sic in eis q̄s ad tp⁹ nō inquietat generet fatua securitas qua dei timor q̄ electorū ē vigilātissim⁹ custos negligit. desidia et tarditas ad bona opa pficiēda Ignorātia sui et ppoꝝ defectuū q̄ mater est elatiōis et supbie Ac fratern⁹ generat ɔtēpt⁹. Hanc pacē piculosam suspirās ppha ait. In pace amaritudo mea amarissima Ad custodiā igit virtutū et pseruatōem a lapsu. manēt tēptamentoꝝ accēña. eisqꝫ manētibus manet xp̄c. dicente ppha. Prope est dn̄s oībus q̄ tribulato sunt corde. iō Jaco. j. dr̄ Oē gaudiū existima te frēs dū varias tentatiōes incideritis. hmōi ꝙo pceptibiles tētatōes ex habitib⁹ prauis derelictis genite. dū sentiunt Aut nō nūqꝫ a dn̄o excitant. sunt veluti clipeus ɔ̄ pores nō sensas tentatiōes et hoīs punctio ad pfectū. Juxta illud pphe Multiplicate sunt infirmitates coꝝ postea accelerauert Non tn̄ afficiūt. qr dū eis nō cōsentit sed virtute sacri vincunt. iam sunt materia ꝟtutꝭ. et ɔsciāꝫ nō maculant sed saluāt. R

Hoc etiā mō accñia hec agunt suas actōes. et sic agendo nutriunt nō ꝟtute ppria sed diuina. Dum hō hoc cibo refect⁹ virilit ea oppugnat. meretur caritatis augmentū. ac interioribus suis bonis electōib⁹. nouos virtutū in se causat habit⁹. aut pus genitos nutrit et ɔfortat. de hoc loquitur Gerson sup magt. Cōfundant inqt et erubescāt neqꝫ spūs q̄ pastos hoc cibo dum ɔsternere querūt eleuant. dū expugnāt coronas fabricāt. dum se extollunt sup omē illud qd̄ dr̄ ds. vident inuidi hoiem quē suscitat deus egenū de puluere. et de stercore paupem. vt sedeat cū pncipib⁹ et solium glorie teneāt. Un̄ excōicati vt sulphur i abyssum ceciderūt. S Restant adhuc tria mirabilia ex pte corpis xp̄i. Quoꝝ pmū et in ordie septimū est. q̄ corp⁹ xp̄i qd̄ ē in celo extēsū et magnū ē integrū i sacro. qr cū oib⁹ suis ptib⁹ et toto illo qd̄ ē de ei⁹ integritate sꝫ n̄ qntitatie. Ita mistice xp̄c aīe cui vnitur assistit qntificās eā magnis donis rōne oīm que sunt i xp̄o. Cōseqtur nanqꝫ aīa ex corpe xp̄i pticipatōꝫ omniū meritoꝝ ꝟtutum et grāꝝ q̄ suis laborib⁹ et sudoribus cumulauit. Caput siqdem oēm suā virtutē mēbris influit. Xp̄c autē caput est ecclesie nosqꝫ mēbra eius efficimur pticipatiōe h⁹ sacri. Ex sanguie expiatōem petōꝝ Sanguis xp̄i ait apl's Emūdabit ɔsciētias nr̄as ab opibus mortuis. ad Hebre. 9. Ex aīa redēptōeꝫ quā ipe obtulit patri p ouibus suis tanqꝫ pastor bonus (animā meā p ouib⁹ meis pono Joh. j) Et quotidie offertur in altari. vt a petōꝝ obligatōib⁹ redimamur Ex dei

tate vero ꝯsequtur gr̄am viuifica tionis ac plenitudinē omīs pfe ctōis Joh. 6. Qui mādicat me viuit ppter me. vita spūali. quā solus deus dare pōt. vt dt apl's Neqȝ qui plantat est aliq̄d neqȝ q̄ rigat sȝ q̄ incrementū dat de⁹ .j. Cor. 3. Incrementū est grā̄ ⁊ caritas. q̄ vita est aīe spūalis. ec ceq̄nt⁹ vnit̄ aīe. sed tn̄ nō est in sacramēto q̄ntitatie Quātitati ue est in aliquo qd̄ extendit̄ ⁊ p ptes foris distendit̄ Sic nō est de aīa. qm̄ p hec magna dona q̄ percipit seu pticipat nequaqȝ fo ris distendit̄ inflatur aut sensi bus hō magn⁹ appet. sȝ ecōuer so in se ꝯhitur p hūilitatē. ⁊ q̄n to maiorat̄ ꝟtutibꝫ. tanto hūili atur morib⁹. ꝯgnoscens se nihil esse in oibus apud se. Sed oīa gratuite a deo p hanc sacrā cōi onem īmeritā recepisse Et apud ꝓximū i exteriori subiectōe. qd̄ optime in virgine gliosa signat̄ q̄ iam sublimata glīa inaudita dixit. Ecce ancilla dn̄i. Et exur gens abijt in mōtana cū festina tōne sue ꝯgnate seni mīstratura

L Octauū est. q꞉ simul est in pluribꝫ loc꞉. ⁊ tn̄ tot⁹ in singu lis Sic spūaliter cū in omēs a q̄ bus sumit̄ se diffundat Alber. magn⁹ in li. de sacris. Sic cōis est omniū digne sumentiū vt ni hil min⁹ sit tot⁹ singuloꝝ. ac p ꝯ singulos in se vnit. vt sic singu lis se totū pticipat. sic singli me rit꞉ cōicent singuloꝝ. queādmo dum et eiusdē corpis oīa mēbra pticipant singulis. vt si quid pa titur vnū. patiunt̄ oīa. Si glo riat̄ vnū. ꝯgaudent oīa. j. Cor. 12. Ita ⁊ singuloꝝ merita cōia st̄ singulis huic corpi incorpatis. Et ppter hanc cām recte dr̄ h⁹ sacri pcepto cōio. q꞉ oīb⁹ bonis xp̄i et omniū sanctoꝝ facit nos cōicare. vt si quid deficit in sin gulis. omniū sanctoꝝ abundan tia suppleatur ¶ Nonum ⁊ vltimū fuit. q꞉ cū realiter sit in sacro. non tn̄ ad extra pcipitur. Nec corp⁹ nutrit ¶ ezad intra mēs videt p fidē. sentit p deuo tōem. degustat p internā dulce dinē. Sed et nutrit satiat. dele ctat. corroborat. fm Gers. sup mḡt trac. 9. p. 4. Et breuit̄ oīa ꝯfert bona. Quā em̄ gr̄am non ꝯferret. fons toti⁹ gr̄e. veraciter ⁊ real'r in sacro ꝯtēt⁹ et accept⁹. hinc eucaristia dr̄ p excellētiā. i. bōa grā. hinc dt apl's Ro. 8. q̄ p ꝓ fi. suo. nō pep. ⁊c. q̄uo n̄ oīa donauit cū illo Cū ḡ tot tātaqȝ bona ꝯfert cōio venerabil' euca ristie nō sat꞉ ꝯsulte agūt q̄ se red dūt inhabiles ad susceptōȝ tāti cibi. stulte q̄ sine cā rōnabil' ipe dimēti se sbtrahūt. Prudēt̄ ꝟo q̄ sibi bn̄ ꝯscij freq̄nt̄ accedūt q꞉ q̄ dcā sūt. ⁊ si ꝯferat q̄nȝ ppter op⁹ opant꞉. addit tn̄ mlt̄ū ꝟtu te opꝫ opati. qd̄ nō ꝯsequūt̄ q̄ se sbtrahūt et꞉ ex deuotōe Faciat ḡ nos digne accedere. ⁊ sibi icor porari idē dn̄s nr̄ iesus xp̄c.

☞ Sequuntur nunc indulgentie A summis pontificibus concesse pro festo corporis christi. interessentib⁹ diuinis officiis &c. ab Urbano scilicet Martino et Eugenio.

	Urban⁹	marti⁹	eugeni⁹	Sūma dierȝ
Ieiunātib⁹ i pfesto		100	100	200
Interessentib⁹ vespis	100	200	200	500
Completorio	40.	80	80	200
Matutinis	100	200	200	500
Primis	40	80	80	200
Terciis	40	80	80	200
Sextis	40	80	80	200
Nonis	40	80	80	200
Misse	100	200	200	500
Processioni		100	100	200
Cōicantibus		100	100	200
Vesperis	100	200	200	500
Complet.	40	80	80	200

Summa dierum omnium. 3800

Per octauam indulgentie

Interessentibus matutinis		100	100	200
Primis		40	40	80
Terciis		40	40	80
Sextis		40	40	80
Nonis		40	40	80
Misse		100	100	100
Vesperis		100	100	100
Complet.		40	40	80

Summa omniū dierȝ p octauam. 6000. dies
Singulis enī dieb⁹ habent mille dies

Celebrantibus		100	100	200 Sūma. 1200 dies
Nihil negligentib⁹	100			100 Sūma p se. 100 dies

Summa omniū dierȝ p totā octauā vndecim milia & centū dies.

In festo corpis xp̄i ser-
mo. III. in or. XLVI.

Furiētes
impleuit bonis
Luce. j. A Ad
est nob3 dies opulētissima. dies
celestis cōuiuij. quo esurientes
dn̄s impleuit bonis. atq3 in sua
dulcedine paupib9 refectōm de
licatissimam prepauit. Dm̄ 7 si
diuites. rerū celestiū fastidiosi.
inanes relinquant. qui vero pp̄
am ꝯsiderantes miseriā atq3 in-
ediam. fontē viuū sitiunt. atq3
pitura fastidiētes. panē supcele
stem qui dat vitā mundo. quē q̄
gustauerit mortē nō videbit in
eternū esuriūt. quales sunt qui
cūq3 hodierna festiuitate deuo
tis mentib9 xp̄o dn̄o sub sacra-
mentali spē veraciter pn̄ti fui-
erunt. nō vacui sed bonis oībus
sunt impleti Animo mihi fue
rat de hijs bonis parūp medita
ri. et ex sanctoꝝ patrū dogmati
bus hui9 viuifici sacr̄i fructus
q̄bus esurientes dn̄s implet col
ligere. Verū infirmos reuerbe-
rat oculos. hoꝝ multitudo ma-
gnitudoq3. Tot nanq3 et tanti
sunt. vt numeꝝ excedant piter 7
mensurā. ppter qd̄ eos vl̄i boni
tatis noīe exp̄mere voluit sapi-
ens mulier illa inter ml'ieres be-
nedicta. q̄ omnia xp̄i verba con-
fuabat ꝯferens in corde suo. d.
esurientes impleuit bonis.

Attento siq̄dem quis in hoc
sacramēto ꝯtinet. ipse videlicet
qui solus bona omnia largitur.
vnigenit9 patris. p quē sunt oīa
manifestū erit q̄ nullū oīno bo-
nū est. qd̄ non hui9 nobis sacr̄i
vsu donetur. Attamen e multis
pauca spēalius circa ipm inq̄re-
re satagim9. q̄ animū hoīs plus
mouent. et veraci9 circa appetē-
da dirigūt. fm phm. 2. ethicoꝝ.
c. 6. quatin9 ad h9 veneratōz ma
gis accendamur. accensi auidi9
esuriam9. esurientes solicitius
q̄ramus. q̄rentes citius inuenia
mus. inuenientes bonis eius pfe
ctius impleamur. fm verbū the
matis. Esu. imple. bo. Pro gr̄a
Aue maria. ☞ B Esuriē
tes impleuit bonis. Vt ex innu-
meris hui9 sacr̄i bonis. q̄bus pi
etatis fons in eodē ꝯtentus im
plet esurientes. aliqua pticulari9
ꝯgnoscam9. ordo datus est in p̄
mo fmōe trifari9. fm triplicem
finem institutōis eius. Nam et
finis rei fruct9 eius est. Id autē
nō incōgrue fit in hodierna die
quā ad venerandū illud sacr̄m
saluberrimū. p9 sacrosancte eu-
caristie a xp̄o institutiōz ecclesia
instituit. quatin9 p9 porem in ce
na dn̄i habitam informatōem.
de multiplici huius cibi et sacri
sumptōe. qui bonis in vitā: ma
lis in mortem sua culpa puenit.
auditis eius fructib9 innūeris.
ad dignā tanti sacri sumptōem
nos soliciti9 prepare studeamus
Non autē de indigne accedētiū

effectu et pctō nephario de quo
sup. sed de fructu digne sumen/
tiū nunc aliquid vel breuiter di
cere placuit. Et licet diuersi di/
uersimo de id attēptauerint. at/
tamē breuitati studens oēs ⁊ sin
gulos in duo diuidere placuit.
Scḋm ꝙ hoc sacr̄m eucaristie pnci/
paliter institutū est in sacrificiū
Et in sacr̄m seu cibum. Ideo ex
ꝯñti oēm fructū sacrificij. omnē
ꝙ fructum spūalis cibi gignit ⁊
influit. Pro intellectu pmi. qūo
scꝫ eucaristia instituta est nobis
in sacrificiū Aduertendū scḋm be
atū Aug. x. de ci. di. c. 4. ꝙ sacri
ficiū cult⁹ qdā est soli deo debi/
tus. scḋm ꝙ scribitur. sacrificans
dijs eradicabitur nisi soli dn̄o.
Siue vt alij dicūt ⁊ pc̄tim can
cellari⁹ in suo sup mḡt. Sacri/
ficiū est oblatio facta deo. in re
cognitōem summi dominij sui.
siue ista oblatio sit interior siue
exterior. in affectu solo vel etiā i
effectu. Nā scḋm btm̄ Aug. x. de
trini. Omne sacrificiū visibile.
inuisibilis sacrificij est sacr̄m. i.
sacrum signū. Est aūt inuisibile
sacrificiū in quo deo spm̄ suum
offert hō. scḋm illud ps. Sacrifi
ciū deo spūs cōtribulat⁹. Ideo
quidquid adhibetur ad hoc vt
spūs homis feratur in deum. ꝙ
se subijciat do tāꝗ̄ supmo dn̄o.
sacrificiū dici potest. Indigꝫ
aūt hō sacrificio ppter tria. vt
dt sanct⁹ Tho. in. 3. p. q. 22. ar.
2. videlicet ppter remissioꝫ pcti
p quod a deo auertitur. Vn̄ ad
Hebre. 5. ait apl's Omis ponti
fex ex hoibus assumpt⁹. p hoi/
bus cōstituitur. vt offerat dona
⁊ sacrificia p peccatꝫ. Scḋo vt
hō in statu gratie ꝯsuetur. ⁊ do
sp adhereat. qūo hortatur apl's
Ro. 12. Exhibeatis corpa vr̄a.
hostiam sanctā. viuentē deo pla
centem. Tercio ad h̄ vt spūs ho
minis do totaliter vniatur. qd̄
maxime erit in glia. ad qd̄ pt re
ferri. illud. 1. Pet. 2. Offerētes
spiritales hostias. acceptabiles
deo. Acceptabiles inqꝫ ad gliaꝫ
sempiternā. ℭ Et scḋm h̄ in
testa. ve. fuerūt oblatōes tripli/
ces ordinate. Nam p pcti expia
tōne fiebat sacrificiū p peccatꝫ
Leui. 4. Pro ꝯsuatōe grē pacꝫ
et ceteroꝝ beneficioꝝ dei. obtu/
lerunt hostias pacificoꝝ. cui⁹ ri
tus habet Leui. 3. Sed p pfe/
cta vnione homis cū do olocau
stum obtulerunt. qd̄ idcirco to
tum cremabatur sup altare. ad
scandum totū hominē transfor
mari siue vniri debere deo. vt
vult Nico. de lyra. Leui. pmo.

Verū impfecta fuerūt illius
tpis sacrificia. qntum ad omia
illa tria. Nam siue ex se. siue ex
ope opato pctā nō abstulerunt
Hebre. x. Impossibile ē sangui/
nem hircoꝝ aut vituloꝝ auferre
peccata. Neqꝫ grām cōtulerunt
et ita multo min⁹ gliam Ro. 3.
ex opib⁹ legꝫ nō iustificabit ois
caro. Et iterū nihil ad pfectum

deduxit lex. Hebre. 7. Et īō sa
crificia ꝛ precepta ceremonialia
ve. le. dicūt deo nō placuisse. ꝛ p̄
cepta nō bona. i. min⁹ bona. hic
Hiere. 6. Olocausta vr̄a nō sūt
accepta. Uictime vr̄e nō placue
rūt mihi. Itē in ps̄. Olocaustū
ꝓ pctō nō postulasti. ꝛ silia mul
ta. ꝛ Ezech. 20. Dedi eis p̄cepta
nō bona. ꝛ iudicia in q̇bus non
viuent. qꝛ nec abstulerūt morbū
culpe nec vitā gratie cōtulerūt.
qd̓ vtiqꝫ d̓ ceremonialib⁹ ꝛ iudi
cialibus verꝫ est. Nō aūt de mo
ralibus q̄ consistūt in actibus
aīe interioꝛib⁹. q̇ cum debite cir
cumstātionati fuerint. maxime
circūstantia finis disponunt ad
gratiā. Qꝛ ꝓo freq̄nter moyses
d̓t obꝟuantes legē viuere in ea.
vt Leui. 18. Deut o. 5. ꝛ. 32. q̄ntū
ad litterā. loq̇tur d̓ vita nature
vita scꝫ p̄nti in hac terra. vtꝫ in
spicienti textū. quā eis dn̄s ꝯfua
uit in pace ꝛ tranq̇llitate. q̄ꝫdiu
p̄ceptis obedientes fuere. Licet
dum ea ꝟuarent ex fide venturi
mediatoris et obediētia. cōseq̄-
bant vitā gratie ꝛ ꝑ hanc vitam
gl̄ie. vt exponit lyra. Leuiti. 18.
Remittebāt tn̄ quandā irregu
laritatē vel legis penā. Et ideo
d̓t apl's ad Hebre. 9. Si em̄ san
guis hircoꝝ et thauroꝝ et cinis
vituli aspsus inq̇natos sanctifi
cat ad emūdatōꝫ carnis. San
ctificat d̓t. i. sanctos qd̓ est ad
cultū dei. ingressum ecclesie. ap-
tos facit. ꝑ ablatōem irregulari
tatis ꝓpter contactū mortui vl̓

alterius carnalis imūdicie. quā
hic apostol⁹ dicit emunda tōem
carnis. Sed a reatu culpe con-
scientiā non purgabant. nisi q̄n
tum offerētiū fides qua in suis
sacrificiis xp̄m cognouerunt fi-
gurari. obedientia vel deuotio
merebat̓. Neqꝫ ad hec agēda in
stituta sunt. sꝫ magis in onus et
ad figurandū sacrificiū ꝑfectū
vt ondit mgr̄ dis. j. libri 4ti.
D Tempe autē plenitudinis
gratie dedit nobis pater hostiā
ꝑfectissimā h̄ntem omnis boni
plenitudinē. vnigenitū suū. qui
etiam vt apl's ad Ephe. 5. d̓t. se
metip̄m ꝓ nobis obtulit. oblati
onem ꝛ hostiam deo in odorem
suauitatꝭ. Obtulit aūt se semel
in ara crucꝭ in mortem. qua ob-
latione sufficiēter omnes a mor
te liberauit. et cuncta q̄ ad vitā
ꝑtinēt meruit. sicut ad Hebre.
x. d̓r Hic (haud dubiū q̇n xp̄c)
vnam ꝓ pctis offerēs hostiam.
ꝑ vnam etiā oblatōem cōsūma-
uit. i. ad ꝑfectū deduxit in sem-
piternū sanctificatos Cōplacu
it em̄ pr̄i ꝑ eum recōciliari om-
nia in ipso pacificans ꝑ sangui-
nē crucis ei⁹. siue q̄ in t̓ris siue q̄
in celis. ad Col. 1. Quā oblati
onē xp̄i in cruce factā. oīa ve. te.
sacrificia figurabāt. sic̄ d̓ducit
apl's ad Hebre. 9. ꝛ Rom̄. x. Fi
nis legis xp̄c oī credenti. Et īdo
ꝓpter xp̄m in eis figuratū po-
terant gratiam ꝯferre. qui hec
sp̄ūaliter offerebant. credentes
explicite vel implicite in eis xp̄m

figurari. Et ſm hunc modū dr
Joh. in apoc. c. 13. Agnū occiſū
ab origine mūdi. qꝛ ab origie mūdi
figurata ē ei⁹ occiſio et pmiſſa.
et ab origine mūdi ſaluauit. licet
nōdū exhibita. de q̄ et Bern. in
ſ. de ſacro altar. ita ait. Xp̄c p
ſalute mūdi ſemel fact⁹ hoſtia ſa-
lutaris. rei recōciliatio gnālis. oi
b⁹ ſacris tam p̄cedentib⁹ q̄m ſe
q̄ntibꝫ virtutē dedit ⁊ efficaciā.
vt tāta ac tali hoſtia ſanctifica
rent omēs ſanctificādi p illam.
Unde legitur. qꝛ agn⁹ occiſus
eſt ab initio ſeculi. hys videlicz
qui fuerunt ab initio. ita vt p h
quod dicitur ab initio determi
nes. nō tempus occiſionis. ſꝫ ſa-
lutis. Prius em̄ mors eius pfu
it q̄m fuit. prius pmiſſio ac demū
exhibitio. Hec Bernardus.

☞ E In hac ergo vnica ⁊
pfectiſſima oblatōne xp̄i in cru-
ce. habem⁹ pfecte q̄cunqꝫ lex in
ſuis ſacrificiys vel cōtulit vel fi-
gurabat impfecte. Per hāc em̄
noſtra pctā deleta ſunt. Ro. 14
Traditus eſt ppter delicta nr̄a
Per ipam accepi⁹ grām nos ſal
uantē ad Heb. 5. Cōſumat⁹ fa
ct⁹ eſt oib⁹ obtpantibꝫ ſibi cā ſa
lutꝫ et̄ne. Per ipaꝫ adipiſcimur
pfectōem glīe ad Hebre. x. Ha
bem⁹ fiduciā p ſanguinē xp̄i in
introitū ſctōꝝ ſcꝫ celeſtē glīam.
et iterꝝ Deglutiēs mortē. vt vite
et̄ne heredes efficeremur. j. pe. 3
Quāuis āt ſemel oblat⁹ eſt in
cruce xp̄c. offerꝭ nihilomin⁹ quo
tidie idē ipſe. velat⁹ tn̄ ſub pais
ſacramētali ſpē. Non q̄dē q̄ntū
ad ea q̄ penā imptant q̄ſi iterū
vulneraretꝭ. pateretꝭ ⁊ moreretur
Surrexit em̄ in corpe ipaſſibili
et glīoſo. nō iterꝝ moritur⁹ Ro.
6. Sꝫ ex alys duabꝫ cauſ. Pri
ma qꝛ illi⁹ ſacrificij vniti i cruce
imolati. hui⁹ panis in altari ꝯſe
cratio. oblatio et ſumptio repn̄
tatiua eſt ⁊ ꝯtinuū memoriale.
Scd̄a qꝛ ſil'ium effectuū opa-
tiua in ſingulis offerētib⁹ vel ſu
mentib⁹. quos vnica illa gene-
raliter in oibus opata eſt in cru
ce. vt vult Tho. in pte. 3. q. 79.
ar. 1. Hinc canit eccleſia O ſacꝝ
ꝯuiuiū in q̄ xp̄c ſumitꝭ ⁊c. So
lent nanqꝫ vt ait Aug⁹ ad ſim-
pliciū imagines illaꝝ reꝝ quaꝝ
ſunt imagines noib⁹ appellari.
ſiccū intuētes tabulā aut pietē
pictū dicim⁹. ille Cicero eſt. iſte
Saluſti⁹. Celebratio aūt hui⁹
ſacramēti. imago q̄dā ē paſſiōꝫ
xp̄i repn̄tatia. q̄ eſt ꝟa imolatio.
quare ⁊ illa imolatō noiatꝭ. hinc
btūs Ambro. ſup eplām ad He
bre. In xp̄o inquit ſemel oblata
eſt hoſtia ad ſalutē potēs Quid
ergo nos? Nōne p ſingulos di-
es offerimus? Et ſi quotidie of
fero. ad ei⁹ memoriā fit. Et vna
ē hoſtia nō multe. Quō vna. nō
multe? quia ſemel imolat⁹ ē xp̄c
hoc āt ſacrificiū exēplū eſt illi⁹.
Idipm em̄ ſp. ⁊ idipm offertur.
Et infra. Chriſt⁹ hoſtiam ob
tulit. ipſam offerimus et nunc.

Sed qd nos agimus. est recordatio sacrificij. Que exponens Algeri⁹ libro. 2. de corpe ₇ sanguie dñi c. 16. dt. Quotidianū sacrificiū idipm dicit. cum eo q̃ semel oblat⁹ est xp̄c in cruce. q̄ntum ad eandem hic ₇ ibi corpis xp̄i subām. Or vero nr̄m q̄tidianū illi⁹ semel oblati dt esse exe̅plum. i. figurā vel formā. Non dt vt hic vel ibi e̅entialiter aliū xp̄m ɔstituat. sꝫ vt eundē in cruce semel. in altari quotidie. alio mō offerri ₇ imolari ondat. Ibi in veritate passiōis. q̃ ꝓ nobis occisus est. hic in figura ₇ imitatōne passiōis eius. q̃ xp̄c nō iterz vere patit. sed ipsi⁹ vere passiōis memoria q̄tidie nobis iteratur. Qd ita fieri debere dn̄s in eius institutōe docuit dicēs. Lu. 22. Hoc quotiēscunqꝫ feceritis in mei memoriā facietis. i. in memoriam mee passiōis. fm glo. Hoc qꝫ verbū ptractās btūs Bern̄. in fmōe d venerabili eucaristia ita exclamando dt. O summa pia ₇ suauis meōria Annūciare mortē dn̄i donec veniat. Quid facis hō ingrate adora deuoti⁹ recole frequēti⁹ in sacro altaris salutē mūdi ꝓ te passam. vitam ꝓ te mortuā. fortitudinē infirmatā. Seq̄tur Et cetera vt ampli⁹ mouearis imo vt magis incalescas in amorē tui redemptoris. Voluit xp̄c vt iugiter coleretur p misteriū qd semel offerebat in pcium. et illa ꝑhennis victima viueret in meōria. ₇ presens esset sp in gr̄a. hec Bern̄. Ecce q̄le ꝓuidit nobis dn̄s sacrificium. oīa aliā sacrifitia excellēs. hn̄s in se eminēter q̃ in nullo alio sacrificio simul repiuntur. F

Habet etiā p omibus sacrificijs sanctitatē. ₇ sanctificatōis opatōem. qr est in oibus ꝑcatū. Quia omnibus alijs refutatꝫ. voluntati diuine acceptissimū. quia valore excellētissimū. qr p oibus redimendis hoibus ipm solum est oblatū tot in se ɔtinēs gr̄as. quot in oibus alijs poterant significari. De cui⁹ acceptabilitate loq̄tur btūs Aug⁹. 4 de tri. c. 14. dicēs. q̄ q̄ttuor eōsiderātur in omi sacrifitō scilicꝫ Cui offeratur. a quo offeratur. Quid offeratur ꝓ quib⁹ offeratur. Omnib⁹ hijs respectib⁹ sacrificiū illd acceptabilissimū est Offert em̄ sūmo pr̄i Ab ei⁹ vnigenito Offertur xp̄c fm humanitatē seu in hūana natura. Offertur ꝓ omnib⁹ mūdis ₇ mundandis. Quis tam mr̄icors sic pater celestis. Quis tam iustus sanct⁹ ₇ imaculat⁹ sicut vnic⁹ di filius q̃ nō habet opus sacrifitō purgari. Talis em̄ decebat ait apl's Hebre. 7. vt nobꝫ esset pōtifex sanct⁹. imaculatus ₇c. Hic pontifex ad dextrā dei sedet in excelsis. tanto melior angelis factus. quanto differēti⁹ pre illis nomen hereditauit hui⁹ pōtificis sūmi vicarij sunt sacerdotes

Isa. 6j. Uos aūt sacerdotes vocabimini ministri dei nostri. hic ḡ sacerdos qui patri offertur. nō potest nō esse acceptus. z ideo effectum hui⁹ sacrificij malicia sacerdotis impedire nō pt. S Sacrificiū denicꝫ ad mundandū z placandū sufficiētissimū. Quid eñ tā mūdū ꝑ mūdandis vicijs mortaliū. qꝫ sine vlla cōtagione carnalis ꝯcupie. nata in vtero z ex vtero virginali xpi hūanitas quid tam grate offerri z suscipi posset qꝫ cato sacrificij nostri. zc. vt ꝓsequitur Aug⁹. 4. de tri. vbi supra. Nedum ḡ ꝑ mūdis tm̄. sed etiā ꝑ mundandis. fm Aug⁹. x. de ciui. dei. c. 6. offert. S Ecce quantū est sacrificium nostrū. Nedum meōiale magni illius. vnici z pfectissimi sacrificij semel in cruce oblati. sed idipm et semp idipm. Memoriale dignissimū. q3 nobis pegrinantib⁹ plurimū nccīm. Cū eñ nulli speranda est salus. nisi q̄ dei caritate accensus. xpo conformat. vt deducit apl's. i. Cor. 13. Caritas ꝟo nullo fomēto ita in nobis generari pt foueri z nutriri. sicuti meōria dn̄ice passiōis que merito sibi oēm amorē nr̄m vendicat Ad hanc eñ nos scriptura Ecci. 29. hortatur dicēs. Gratiā fideiussoris tui ne obliuiscaris. dedit eñ ꝑ te animam suā. q̄n ꝑ ea vicem reddendo diligas eū. diligendo nedū lingua sed ope et veritate Ad idē in cāticis Aperi mihi soror mea. amica mea. qꝫ caput meū plenum est rore. z cincinni mei guttis noctiū Aperi mihi me in mentē suscipiēdo In memoriā in dilectōnē. qꝫ caput meū (scꝫ diuinitas. iuxta illud caput xpi de⁹) plenū est rore misericordie ad remittēdū peccatū Et cincini mei. i. hūanitas diuinitatē velans. guttis. i. effusiōe sudoris lacrimaꝝ et sanguinis ac amaritudine passiōis. ad redimēdū hereditatē tuā. ꝑ satisfactōne mortis pctōꝝ impignoratam Ut itaqꝫ iugiter apud hoīes maneret memoriale passiōnis dn̄ice. cui⁹ tot figure ve. te. pcessere. statuit ecclesia vt hodierno die. in cordis iubilo laudis qꝫ tripudio. tā saluberrimū. tā qꝫ viuificum sacramentū venerare tur a xpi fidelib⁹. Ad qđ etiā summi pontifices. populū aiare volētes. indulgētias dederelargissimas zc. Ex quibus iam aliquantulū patet fructus hui⁹ sacrificij vt est memoriale crucifixionis xpi. q̄ est accendere ad amorem. Ad gratitudinē. deuotionem et cōpassionem. Et tm̄ de illo vt est memoriale passiōis dominice iugiter a nobis recolēdē. et hodie cum magno cordis iubilo venerande z rememorande

D Restat nunc ꝯsequēter videre quemadmodum hoc sacrificium est simillimū effectuꝫ opatiuū. seu hec oblatio altaris repsentans illam que facta est in

cruce. quẽadmodũ est similium effectuũ operatiua in singulis offerentibus vel sumentibus. quos vnica illa oblatio operata est in cruce. quosqз operata sunt figuralia ve. te. sacrificia in eius preuisa virtute Ipsa enim vt tactum est oblata sunt ad pcti expiationem. ad pacis stabilitatẽ. ad cordis cum deo vnionem. Primũ ad hostiam pro peccatis. Scdm ad hostiam pacificorum. Tercium ad olocaustũ. De pmo breuiter dicendũ. quod ex quo sacratissima eucaristie oblatio in altari perfectissimũ memoriale est vnici illius et verissimi sacrificij. christi in cruce. eosdem effectus operatur in singulis offerentibus et pro quibus offertur in misse officio. quos operata est generaliter mũdo xpi in cruce oblatõ. vnde Chris. super illud Johis. 19. et continuo exiuit sanguis et aqua ait. Hic suscipiunt principium sacra misteria. Cum accesseris ad tremendum calicem. Velut ab ipsa bibiturus xpi costa. ita accedas. vtputa eundem fructum percepturus. Nam et accepto calice in cena dominus ait. Hic est sanguis meus qui pro vobis tradetur in remissionem peccatorum.

Verum et si altaris oblatio eosdem effectus operatur. non tamen eque per omnia perfectos. Quia meritum oblationis xpi in altari. nõ equatur merito oblationis christi in cruce. Alioquin tantum valeret vna missa celebrata a sacerdote in acceptatione diuina. quantũ passio xpi in cruce exhibita. quod non cõceditur. Alias enim sicut passio semel exhibita suffecit ad totius mundi redemptionem et salutẽ ita vna missa ad singulorum hominum pro suis peccatis plenã sufficeret satisfactionem. et ita superfluum esset plures missas celebrare. quemadmodum latius ostendit Scotus in suo quodlibe. q. 20. Est ergo oblatio altaris satis inferior quantum ad fructum. ad illam in cruce vt idem ibidem dicit. Accedit tamen magis pro quãto illam passionem specialius representat ac per eam specialius obsecrat. vt virtute eius deus acceptet sacrificiũ ecclesie. et ita virtute eius deum specialius placat ac bonum impetrat.

☞ Nam valor fructus eucaristie vt sacrificij non attenditur precise ratione rei contente scilicet christi. Alioquin eque valeret ecclesie eucaristia quando conseruatur in pixide. sicut cum offertur in missa. sed attenditur etiam ex ipsius oblatione Cum autem oblatio acceptatur a deo non tantum ratione muneris oblati. sed etiam ratione offerentis accepti. Sicut dicitur Gen. 4. Respexit dominus

ad abel ⁊ ad munera eius. prius
ad abel q̄ȝ ad munera ei⁹. Et Lu
ce. 2j. Dicit dominus. ꝙ vidua
paupercula plus q̄ȝ omnes mi-
sit. quia ex voluntate magis ac-
cepta. Et beatus Grego. omel.
5. Nec pensat deus inquit quā-
tū in eius sacrificio. sed ex quā-
to proferatur.

☞ I Videamus nunc spe
cialius de effectibus huius sa-
cramenti vt sacrificium est. qui
vt dictum est. sunt ijdem. qui et
passionis christi. Huius autem
tres supra cōmemorati sunt. cor
respondenter ad oblatōem tri-
plicem ve. testa. Primus est pec
cati remissio. De hoc ait beatus
Augustin⁹. et allegat Mgr. di.
.j2. libri q̄rti. Dedit nobis deus
sacramētum salutis. vt qui quo
tidie peccamus. et ille iam ꝑ no
bis mori non potest. per hoc sa
cramentū remissionem cōsequa
mur. In huius signum in dn̄ica
oratōne premittitur. Panē nr̄m
quotidianum da nobis hodie.
et statim subinfert. Et dimitte
nobꝫ debita nostra. quia hec cō-
sequēter se habent imolatio hu
ius panis ⁊ remissio peccatorum

Illa tn̄ remissio intelligi pōt
vel quo ad reatū culpe siue quo
ad penam. Item quo ad peccata
venialia tantum. vel etiam quo
ad mortalia. et de his per ordinē
est videndum De peccatis igi
tur venialibus certum est ꝙ hec
remittuntur per hoc sacrifici-
um. tam quo ad reatum. q̄ȝ quō
ad penam. totalem vel partia-
lem. Ad hoc facit quod nunc sta
tim allegatum est. Et beat⁹ Am
brosius ait Si quotiens effun-
dit sanguis christi in remissionē
peccatorum nostrorum effundi-
tur. debeo semꝑ accipere vt mihi
semper peccata dimittantur. qꝛ
semper pecco. debeo semper ha-
bere medicinam. loquitur de ef-
fusione cōmemoratiōis. que fit
in huius sacramenti oblatione ⁊
sumptione. Et Aug⁹ Iteratur
quotidie hec oblatio. licet chri-
stus semel passus sit. quia quo-
tidie peccamus peccatis sine qui
bus viuere humana infirmitas
non potest. Et quia quotidie la
bimur. quotidie christus misti-
ce ꝑ nobis imolatur. Hec magi
ster dis. j2. quarti. Habet au-
tem sacramentū hoc virtutē ad
remissionem peccatorum venia-
lium inquantū cibus. et inquan
tum sacrificium. Sicut em̄ per
cibum restauratur id quod quo
tidie deperditur per caloris na-
turalis actionē. ita ī nobis id qđ
quotidie spiritualiter deperdit
ex calore cōcupiscētie per venia-
lia peccatā que feruorem carita-
tis diminuunt. per huius sacra-
menti sumptionem restauratur.
Hec Thomas parte. 2. q. 79.
arti. 5. Hinc Ambrosius in li-
bro de sacramentis dicit. ꝙ iste
panis quotidianus sumitur in
remedium q̄tidiane īfirmitatis

Quõ aũt sacramẽtũ hoc restau
ret nedũ caritatẽ sed etiã carita
tis feruorẽ. patebit cũ dicet de
fructibus eius vt est cibus. Et
ꝓ quãto restaurat caritatem. re
mittit etiã nõ solum pctm̃ venia
le. sꝫ etiam penã ꝑ modũ ꝯcomi
tantie. Feruor em̃ caritatꝭ penã
remittit. sicut ignis guttulas a-
que aspsas penitus ꝯsumit. In
quantũ ꝟo est sacrificiũ habet
rõem satisfactiuã. sicut dr̃ apl's
ad Hebre. 5. Ut offerat dona ꝛ
sacrificia ꝓ pctis. et Leuiti. 4.
Aĩa que peccauerit ꝑ ignorãtiã
offerat arietẽ imaculatũ. Glo.
.i. xp̃m Uextũ qꝛ in satisfactiõe
magis attendiẗ affectus offerẽ-
tis. ꝙ quãtitas oblati. vt dictũ
est. Ideo et si hec oblatio ex sui
quãtitate sufficeret ad satisfaci
endũ ꝓ omĩ pena. acceptatur tñ
ſm quantitatẽ deuotõis offerẽ
tis. sumentis. vel corꝫ ꝓ quibus
offertur. et ſm hꝰ deuotõꝭ quan
titatem remittit vel penã totam
vel eius ptem. ita dr̃ btũs Tho.
in. 3. pte. q. 79. ar. 5. R Est
tñ hic aduertendũ ꝓ dictis ꝛ di
cendis. ſm eundẽ Tho. q. qua s̃
ar. 7. Q3 licet hec oblatio ꝑ mo
dum sacramenti tm̃ ꝓdest sumẽ
tibus et nõ aliȷ̃s. Neqꝫ em̃ ex h̃
ꝙ aliq̃s sumit eucaristiam aliȷ̃s
accrescit fructus. neqꝫ hoc ha-
bet ꝯsuetudo ecclesie ꝙ multi cõ
municẽt ꝓ alterius salute Sed
tñ ꝑ modũ sacrificiȷ̃ ꝓdest tam
offerenti sacerdoti. ꝙ omnibꝫ ꝓ
quibus offertur. Offertur autẽ
ꝑncipaliter ꝓ ꝑticipantibꝫ sumẽ
do ipm. atqꝫ manducando. Nõ
aũt ꝓ illis tm̃. sꝫ etiã ꝓ circũstã
tibus. et oĩbus ad quos intẽtio
dirigitur offerentꝭ. Sumẽtibꝫ
itaqꝫ dupliciter ꝓdest ꝑ modũ
sacramenti. et ꝑ modũ sacrificiȷ̃
Unde in canone dr̃ Quotq̃t ex
hac altaris ꝑticipatõe sacrosan
ctũ corpus et sanguinẽ sumpseri
mus. omni bñdictõne celesti. et
gratia repleamur. Nõ sumenti
bus vero tantũ ꝓdest ꝑ modũ
sacrificiȷ̃. Unde etiã in canone
dr̃. Memento dñe famulorꝫ fa-
mularꝫqꝫ tuarꝫ. ꝓ q̃bus tibi offe-
rimus hoc sacrificiũ laudis. vel
qui tibi offerunt ꝓ se suisqꝫ oĩ-
bus. ꝓ redemptõe aĩarꝫ suarum
ꝓ spe salutis ꝛ incolomitatꝭ sue
ꝛc. et vtrꝫqꝫ. dñs exp̃mit Matt.
26. Qui ꝓ vobis scꝫ discipulis
meis sumentibꝰ. et ꝓ multꝭ aliȷ̃s
effundetur. in remissionẽ pctõrꝫ
L De peccatis vero mortali
bꝰ an illã remittat eucaristia vt
sacrificiũ vel sacramentũ sic di-
stinguit beatꝰ Tho. in q̃rto scri
pto dis. 12. q. 5. Nam vt dictum
est Eucaristia sacramentũ est et
sacrificiũ Ut sacramentũ habꝫ
effectũ in sumente. vt sacrificiũ
in offerente ꝛ in hiȷ̃s ꝓ quibus
offertur. Ut sacramentũ nõ tol
lit peccatũ mortale in sumente.
saltem qd̃ est in ꝯscia sumentꝭ. i.
in eo q̇ cum cõscia pcti mortalis
sumit. hoc est. q̇ sciens se in pctõ

mortali actu. quia forte non di
splicet preteritū aut peccandi in
futuro habet ꝓpositum. vel me
morans se peccasse mortaliter si
ne absolutōne sacramētali cum
eam habere posset accedit. In
tali siquidem nō delet peccatū.
sed auget culpam. quoniā sic ac
cedens nouum mortale commit
tit pro eo ꝙ indigne accedens
iudicium sibi sumit. et reus effi
citur corpis et sanguinis xp̄i. vt
dicit apostol⁹. i. Cor. xi. Et in
ecclesiasticꝫ dogmatib⁹ dicitur.
Si mens in affectu peccādi est.
grauatur magis eucaristie ꝑcep
tione ꝙ̄ purificetur. Et ratō est
quia eucaristia vt sacramentuꝫ
cibus est anime. cui⁹ vsus est in
manducando. Effectus autem
cuiuslibet sacramēti respondet
hijs que exterius in sacramēto
gerūtur. Nam ꝓprius effectus
cuiuslibet sacramēti sumi debꝫ
ex similitudīe ad materiam seu
vsum sacramenti. Sicut patet
ex diffinitōne sacramēti. 14. de
ciuitate dei. quā recitat Mgr.
dis. i. quarti. vbi ꝛ dt ꝙ nisi sac
menta haberent similitudinē re
rum quaꝝ sacramenta sunt. sac
menta nō dicerent. Quoniā sa
cramentū ꝓprie dicit quod ita
est signum gratie dei. et inuisibi
lis gratie visibilis forma. vt ip
sius gerat imaginē. et causa exi-
stat. Panis itaqꝫ qui cibus est
corpis et manducatus corp⁹ nu
trit. vitam corpis p̄supponit. si-
quidē in mortuo nullum habet
effectū. Ita eucaristiā que est ci
bus anime vitam anime presup
ponit. et in anima per peccatum
mortua effectum nullū habet

Deniqꝫ passio xp̄i cui virtus
hui⁹ sacramenti innititur licet
sufficientissima sit de se remitte
re omnē culpam. et penam. tamē
in eo qui obicem ponit nihil effi
cit. Obicem ponit gratie dei.
quisquis peccatū mortale tenet
in ↄscientia. Ideo in tali nec eu
caristia. nec q̄ocunqꝫ aliud sac-
cramētū habere poterit effectū.
☞ Dictum est notanter pec
catū mortale quod est in ↄscien
tia sumentis. q̄m vt dicit beat⁹
Tho. in. 3. pte. q. 79. ar. 3. Si
aliq̄s haberet peccatū mortale
cuius ↄscientiā non haberet. vt
puto quia memoriā eius aufu-
gisset. aut forte actum ip̄m mor
talis pcti ignorasset fuisse pctm̄
mortale ignorātia nō affectata
aut forte nō fuisset sufficient cō
tritus. accederet tamē deuote ꝛ
reuerenter. talis ↄseq̄tur ꝑ hoc
sacramentū grām caritatꝫ. que
ↄtritōem ꝑficiet et remissiōem
peccati. hec Thomas. Et fm̄ h̄
ↄmuniter dicūt doctores. ꝙ pec
cata mortalia oblita remittunt
ꝑ sumptōem reuerentē hui⁹ sa-
cramēti. M Penam vero
tempalē pctō mortali iam dimis
so quo ad reatū debitā. dt btūs
Tho. in scripto. 4. q. 5. duo de.
dist. inquantū sacramentū non

tollit seu aufert. q2 vt sic p ṗnci
pali effectu habet vnionē homi-
nis ad xp̄m. et ideo non aufert
nisi ea que in habente vitā huic
vnioni opposita inuenit. Pena
autem peccato mortali debita
qđ iam deletum est huic vnioni
nō opponit. ideo inquantū sac-
mentū non habet effectum pene
mortalis dimissiōem Qđ dictū
sic intelligi debere opinor. ꝙ eu
caristia vt sacramentū nō habet
p ṗncipali effectu. puta in quē
vt sic ṗncipaliter ordinat remis-
sionem pene. Alioquin magis p
baret hec ratio ꝙ non auferret
penam peccato veniali debitam
immo nec peccatū veniale. Cōtra
ea que supradicta sunt. et illud
Innocentij pape. Hoc sacramē
tum delet venialia. et cauet mor
talia. q2 nec pena venialis pecca
ti. nec peccatū veniale opponit
vnioni sumentis cū xp̄o. Et ideo
melius dici pōt correspondēter
ad ea que idem ponit in tercia p
te summe. q. 79. ar. 5. Q2 euca-
ristia cōsiderata vt sacramentū
habet duplicem effectum. Uno
mō directe ex vi sacramēti. Alio
mō quasi ex quadam ꝯcomitan
tia. sicut dicit de ꝯtentꝫ sub spe
ciebus sacramētalibus. Primo
mō effectus eius est sp̄ualiter nu
trire p vnionē ad xp̄m et mēbra
eius. Quia aūt hec vnio fit per
caritatem. Ex cuiꝰ feruore quis
ꝯsequitur remissionē nō solum
culpe sed etiā pene. Inde est ꝙ p
quandam ꝯcomitantiā ad ṗnci
palem effectum homo cōseqtur
remissionem pene. nō quidē to-
tius. sed ſm modū sue deuotio
nis et feruoris. hec Thomas.

☞ ¶ Cum ḡ ista ita locū
habent de pena pctō mortali iā
quo ad reatum dimisso debita.
sicut de pena peccati venialis.
Dicendum est. ꝙ eucaristia vt
sacramentū licet peccatū morta
le nō tollat ex causa supradicta.
tollit tamen penam eius qđ ṗus
est dimissum quo ad reatū. Et
hoc potest etiā sic ostendi Nam
feruens actus dilectōnis qn̄qꝫ
supplet actum ꝯtritōnis. qui tn̄
essentialiꝰ se habet ad remissio-
nem peccati q̄m actus satiffacti
onis. ergo a maiori supplet actū
satiffactōnis. Añs ita declarat
Scotus in suo. 4. dis. 14. q. ṗ
ma. Deus pōt remittere pecca-
tum per aliquē motum feruētē
dilectōnis in deum. absqꝫ actu
penitētie sub ꝑpria rōne. vtpo-
te in actu feruoris ad martiriū
statim sustinendum. vbi forte
nō esset cogitatō de aliquo pctō
ṗꝰ ꝯmisso. nec per ꝯseq̄ns aliqđ
penitere formaliter licet ꝟtualr
in illo motu essꝫ penitere siue de
testari peccatū Et hoc ꝯseq̄nter
sic ostēdit. q2 nullus excluditur
a regno celoꝝ q̇ facit qđ est sim-
pliciter necessariū. Sꝫ est possi
bile aliquē vsqꝫ ad instās a exi-
stētem in pctō. ab instanti a ne-

cessitari ad toto corde insisten-dum circa actus distrahentes a cogitatione de peccato omisso. vtputa statim exposito artissimo martirio. Talis enim saluatur imo euolat. quia voluntarie offerendo se martirio. facit totum quod potest. et ita per motum dilectionis et peccatum et pena eius remittitur. Et dist. 15. q. 1. idem dicit. Potest aliquando per actum non penalem satisfieri pro peccato. quia bene potest deus actum magnum caritatis acceptare pro punitione debita vni culpe. Licet enim non sit propria punitio. est tamen magis bonum. et magis reddens deo honorem quam illa que esset propria illius punitio. Ecce per actum feruidum caritatis remittitur pena vel totalis vel partialis.

☞ Quis deniqz dubitat quod oratio que ponitur vnum ex tribus opibus satisfactoriis plus satisfaciat. et ita penam peccati tollat ratione feruoris ac deuotionis. quam laboris aut fatigationis in orando? Alioqn orans sine deuotione. et per consequens magis laborans. quippe feruor et deuotio fatigationem minuit. magis deperna tolleret quam orans cum feruore. Cum autem per eucaristiam vt sacramentum augetur caritas et eius feruor in sumente. pretz quod ex consequenti etiam penam peccato pro deimissio debitam aufert. partialem vel totalem. secundum intensionem feruoris que confert et excitat eucaristia in sumente. O

☞ Eucaristia vero vt sacrificium effectum habet. in offerente et in his pro quibus offertur. vt dictum est. Nec solum offertur pro iustis. sed etiam pro peccatoribus vt iustificentur. imo pro infidelibus vt ad fidem perueniant. vt pretz ex officiis et collectis ab ecclesia ordinatis pro peccatoribus. infidelibus. errantibus etc. Et ideo conuersionem impetrat et gratiam contritionis et per hoc remissionem peccati. Non quidem omnibus sed predestinatis. et eis qui per obstinationem voluntatis obicem gratie positum non continuant. Et de hoc beatus Tho. in. 4. scrip. q. 5. dist. 12. dicit Eucaristia inquantum est sacrificium habet effectum in hiis pro quibus offertur. In quibus non prerequirit vitam spiritualem in actu sed in potentia. Et ideo si eos dispositos inueniat. eis gratiam obtinet virtute illius veri sacrificii. a quo omnis gratia in nos influxit. et per consequens peccata mortalia in eis delet. non sicut causa prima. sed inquantum eis gratiam contricionis impetrat. Hec Thomas

☞ Deniqz oratio primam gratiam impetrat ei pro quo oratur. vt ore Stephani paulo. vt idem dicit. In prima secunde. q vlti. articu. 6. Sed que oratio efficatior esse potest officio misse. in quo ex persona totius ecclesie oratur.

Si deniq; xp̄c aduocat⁹ noster in celis p nobis interpellat apđ patrem p peccatis nostris. vt đt Johes in p̄ma cāno. c. 2. ⁊ Paulus ad Ro. 8. Quādo hoc efficacius credend⁹ est facere. q̄z dū ipse in sacr̄o offertur pr̄i. vt ꝯm suā institutōz aduocet p nobis Hinc oratur in missa Agn⁹ dei qui tollis peccata mđi miserere nobis ⁊c̄. Nec huic ꝯtrariat qđ Aug⁹ ad renatū đt. Quis offeret corp⁹ xp̄i nisi p hijs qui sunt mēbra xp̄i? Mēbra aūt xp̄i dici nō p̄nt nisi forte mortua. q̄ hn̄t mortale pctm̄. qm̄ vt đt Tho. vbi sup̄ in scripto. p mēbris xp̄i offerri intelligūt. qn̄ offertur p aliquib⁹ vt sint mēbra xp̄i. Et h̄ est qđ in quadā collecta orāt ecclesia. Purificent nos q̄sumus dn̄e sacramenta que sumpsim⁹ et presta vt hoc tuum sacramentum nō sit nobis reatus ad penam. sed intercessio salutar; ad veniā. sit ablutio scelerū. Et seq̄tur. sit viuoꝝ et mortuoꝝ remissio oīm delictoꝝ Scelera peccāta sunt mortalia. Quāuis etiā in hoc intelligitur abluere scelera. vt vult Innocenti⁹. q̄ ea impedit. robur contra ea ministrando.

☞ P Et per hoc dicitur q̄ eucaristia vt sacrificiū nō solum peccatoꝝ remissionem confert modo dicto que actu commissa sunt. sed etiā mortalia peccata futura cauet. sicut Innocētius terci⁹ dicit. Hoc sacr̄m delet veniale et cauet mortale Vn̄ p̄seruare a peccato futuro nūeratur inter effectus hui⁹ sacramēti. quoniā et dn̄s Joh. 6. ait Hic est panis qui de celo descendit. Si quis ex eo manducauerit non morietur. Quod q̄dem manifestū est nō intelligi đ morte tempali. ergo intelligitur q̄ h̄ sacramentū p̄seruat a morte spirituali que est per peccatum. Et ꝯm sanctum tho. in. 3. p. q. 79. ar. 6. dupliciter hoc contingit. Cum enim peccatum est quedā mors anīe sp̄ūalis. hoc modo p̄seruatur aliquis a peccato futuro. quo corpus a morte futura. Et hoc dupliciter ꝯtingit. Uno modo in quantum natura hominis roboratur contra interiora corruptiua. et sic preseruatur a morte per cibum ⁊ medicinam Alio modo per hoc q̄ munitur homo contra exteriores impugnationes. et sic preseruatur per arma et exteriora munimenta. Utroq; modo hoc sacramentū preseruat a peccato. tam vt sacrificium q̄m vt sacramentum. qm̄ per gratiam quam vtroq; modo impetrat ac ꝯfert. et sumenti. et hijs pro quibus offertur. roborat spiritualem vitam hominis tanq; spiritualis cibus. Et spiritualis medicina. ꝯ. illud ps. Panis confirmat cor hominis. Et Aug⁹ sup. Joh. Securus accede. panis est. non venenum.

Reuera nō est venenum. sed venenum. i. fomitem peccati minuit. in hoc ꝙ caritatem auget Nā fm Aug. in li. 83. q. Augmentū caritatis est diminutio cupiditatis. Alio mō inquantū signū est et memoriale passiōis xpi. per quā victi sunt demones repellit demonū ipugnatōs. vn̄ Chris sup Johem dr. vt leones flāmā spirantes. sic ab illa mensa discedim⁹ terribiles effecti dyabolo.

Q Et si quis diceret multi nō solum missas audiētes. sz etiā digne hoc sacrm̄ sumentes. postea recidiuant in pctm̄ Quō ergo effect⁹ hui⁹ sacramēti est pseruatio a pctō? Rn̄ detur fm eundem Tho. ꝙ effectus hui⁹ sacramenti recipit̄ scd̄m ꝯditōz hōis sicut vl'r cuiuslibet cāe actiue effectus suscipit̄ in materiā. scd̄m ꝯditōem materie. Hō aūt habz liberꝝ arbitriū qd̄ ex sua ꝯditōe pt flecti saltem in via ad bonum et malū. et idō sacrāmentū ita pseruat a pctō vt tm̄ liberꝝ arbitriū ac peccandi possibilitatē nō auferat. Vn̄ qui gratie sacramēti ꝯsentire nō vult. pōt se auertere in pctm̄ recidiuare. Sic ꝛ p⁹ caritatē hitam. etiā q̄ntūcunqz intensam. tm̄ nō ꝯsumatā. qd̄ dr ppter caritatē patrie. potest hō ex vertibilitate sui arbitrij cōtra caritatis inclinatōem peccare. ꝛ ita caritatē ipam amittere

Nec solum pctm̄ remittit vt sacrificiū. sed etiā pcti penā. necdum viuentib⁹. sed etiā defunctis. p quibus offertur. Sicut de hoc quo ad defunctos clarissime loquūtur. Aug⁹. in enche. et beat⁹ Grego. 4. libro dyal. ꝛ Mgr̄. dis. 45. libri. q̄rti. Ex q̄bus manifeste colligitur ꝙ inter omia genera suffragioꝝ que defunctis impendi valent. nullum efficacius sacrificio eucaristie in officio misse ad liberatōz animaꝝ a pena purgatoria Qd̄ qꝫ verum est de defunctis. quanto magis locum habet in viuis? Vn̄ habz ꝯsuetudo ecclesie. Iniungere celebratōem missaꝝ. p se vel alios. vel etiā auditōem missaꝝ in satisfactiōem p peccatis. Per quid em̄ efficaci⁹ pena posset dimitti. aut que satisfactio efficacioꝛ adhiberi posset p peccatis. q̄z satisfactio xpi p passiōz suam et mortē in cruce. cui⁹ virtutem pticipant hij pro q̄bus in missa christus offertur in memoriam eiusdem passionis. Quia etiam vt dictum est oratio inter opa satisfactionis numerat̄. nec sit oratio efficacioꝛ officio misse manifestū est p eucaristiā vt sacrificiū deleri seu remitti penam Hinc petit̄ in canone. libera nos ab omnibus malis. pteritis. presentib⁹. et futuris. Que sūt mala pterita. a q̄bus liberari petimus. non peccata. qm̄ aut iā dimissa sūt. et ita supfluū est p eoꝝ dimissione orare. aut nō dū sūt dimissa. et ita nō sūt pterita sed

ad huc quo ad reatū presentia. Sunt ergo mala preterita pene peccatorū dimissorū. que ꝓpter ꝑterita peccata nobꝫ manēt Similiter mala futura intelligunť nō tantū mala culpe. sed ꝛ pene Ideo dicit ab omnibus malis. Ad idem ptinet qđ sequit. Et a pctō simus liberi. et ab omni ꝑturbatōe securi. vt primū ad culpā. scđm referať ad penā culpam cōsequentē. ℞ Ex illis pnt elici due doctrine. Prima licet fructus eucaristie efficacior ē vt est sacrm. ē tn̄ generalior vt sacrificium. Patet pmū. qꝛ vt sacrm solū opať in sumentibꝫ ipm. sed vt sacrificiū effectū habet in omnibꝰ ꝓ quibus offerť. Offertur aūt nō tantū ꝓ pticipantibꝰ per sumptōem. sed etiā ꝓ circūstantibus omibꝰ imo ꝛ absentibꝰ. viuis. et defunctis. Uerū quia spēcialiter et pncipaliter ꝓ participantibꝰ offertur. vt patet ex forma canonis vbi dr. vt qtquot ex hac altaris pticipatiōe ꝛc. vt supra allegatū est. Ideo in illis habet duplicem effectū. scꝫ vt sacramentū et sacrificiū. in ceteris vero tantū vt sacrificium Scđm. licet pctōres arceanť a pceptiōe eucaristie. non tn̄ ab auditione misse Patet quia vt dictū est eucaristia offertur etiā ꝓ peccatoribus vt iustificenť. non sic datur peccatoribꝰ. Ideo peccatoribꝰ etiā non cōtritis nec in peccatis suis que ꝯtinuāt displicentiā hn̄tibꝰ vtile est freqnter assistere misse officio. ac ꝓcurare vt ꝓ eis offeratur. quatinꝰ sic a dn̄o mereantur misericorditer respici atqꝫ ad peccatorū suorū displicētiā quā nōdum habēt inspirari. Nisi adeo desperati forēt. vt gratiam cōtritiōis sibi dari nollent. Si eni fides mittentiū paliticū per regulas an̄ dn̄m palitico subuenit vt pfectā ꝯsequereť sanitatē vt habeť Luce. 5. ca. Quāto magis hoc sacrificiū. in quo xpc offert principaliter. ꝛ sacerdos ex psona totiꝰ eccl'ie ministerialiter Hec de primo effectu eucaristie vt sacrificiū. qui est remissio peccatorū. S De scđo effectu q̄ est ꝯseruatio hois in statu gratie. diceť statim infra cū de ipso tractabiť vt eduliū. Et de tercio qui est pfecta vnio cū deo. ꝛ per hoc apertio regni. diceť cū de ipso tractabiť vt ē cōmuniōis vinculū. ne idem sepiꝰ cōtingat repetere. Sicut eni eucaristia eadē est licet diuersimode consideret. ita etiā nōnunqꝫ coincidūt effectus eius etiā ꝑm diuersas consideratiōes. vt ptim iā patuit de pcti remissiōe qđ remittit nō tm̄ vt sacrificiū. sed etiā vt refectionis eduliū. Et tm̄ de illo vt sacramētū illud institutū ē in sacrificiū qꝫuis aliq̄ sint tacta q̄ respiciūt etiā aliā ptē vt institutū ē in sacrm ꝛ cibū. quā ptē habes late discussā in canonis expositione lec. 85. ꝛ. 86. vide ibi diffusius.

In dedicatione templi
Sermo. I. in or. XLVII.

Je qua erectū est taber
naculū. operuit
illud nubes Nūeri. 9. A
festū magnū. spūali gaudio
plenū. multiplici qz nobꝫ causa
venerandū. a pijs hodie suscipi
tur mētib⁹ deuotissime celebrā
dum. Festū vtiqz erectōis taber
naculoꝝ. nō tale quale iudei cele
brarunt Isti nanqz sicut eis pce
ptum fuerat Leuiti. 23. septem
dies solēnes in tabernaculis ex
tra tecta subfrōdib⁹ pulcraꝝ ar
boꝝ et virgultoꝝ agebāt. in me-
moriā sue eductōis de terra egi
pti p desertum. in quo ānis. 40.
in tabernacul. celesti cibo in va
rijs mirabilib⁹ a domio educa
ti. cum moyse dei famulo habi-
tabant Nos autem illoꝝ taber
naculoꝝ festa pcolim⁹. que dn̄s
erigere. spūssancti nube sanctifi
care. ac sibi ipsi placens habita-
culū dignat⁹ est ꝯsecrare. q̄ p ta
bernaculū a beseleel manu factū
p moysen erectū. fcata sunt. de
q̄ ad lr̄am loqtur nr̄m thema.

Sunt autē tabernacula sibi
a dn̄o in habitatōꝫ erecta dupli
cia. Unū materiale. templū scꝫ
lapidibus lignisqz extructū. ad
cultum dei in oratiōib⁹ ꝛ hīnis.
in psalmo ꝛ voce exultatōꝫ ac sa
lutis De quo in ps̄. 117. Uox ex
ultatōis ꝛ salutis in tabernacu
lis iustorum. Aliud spirituale.
quod est coꝛ humanū ad domi-
num factorem suum cōuersum
De quo potest accipi illō Apoc.
21. Ecce tabernaculum dei cum
hominibus et habitabit in illis
Et. 2. Coꝛ. 5. Qui sumus in h
tabernaculo ingemiscim⁹ gra-
uati. eo q nolumus expoliari.
Erectionem huius nostri taber
naculi materialis. illi tantum so
lenniter festiuant qui eidem ta-
bernaculo sunt ꝯiuncti et incor
porati. Hinc beatus Bern̄. f.
pmo de dedicatione ait. Cete-
ras quidem sanctoꝝ solennita-
tes cū alijs ecclesijs habem⁹ cō-
munes. Hec vero sic nobis est p
pria. vt necesse sit vel a nobis cā
vel a nemine celebrari. De ere-
ctione vero tabernaculi spiritu
alis. festiuitas est cuilibet sin-
gularis. qui gratulatur se tem-
plum christi effectū p susceptio-
nem fidei. et baptismatis sacra
mētū Sicut scriptum est. Qui
cunqz baptisati estis in christo.
christum induistis. ad Gall. 3.
Quilibet itaqz dum de sua ele-
ctione. atqz supedificatione su-
per angularem lapidem christū
gaudet et in domino gloriatur.
de sui tabernaculi erectōne sin-
gulariter festiuat ipse. Omni-
bus autem hijs ex causis. nobꝫ
hic concurrentib⁹ festiuitas hec
solennis est. qui gaudemus ma
teriale hui⁹ ecclesie edificium.
ꝛ spūale cordis nr̄i tabernaculū

a domino erectum. Nec solum erectum. sed quod pfectius est. nube sanctificante coopertum. fm thematis voces. Die qua erectum est taber. opuit illud nubes De quibus p gratia Aue ma.

B Die qua erec. est ta. operuit illud nubes. Quamuis deus omnipotēs nullo loco claudi poterit aut ꝯtineri. Siquidē duobus modis aliq̄d dicitur locale vel circūsc̄ptibile scz vel q2 dimēsionem capiens. lōgitudinis. altitudinis et latitudinis. distantiam facit in loco vt corp9. Uel q2 loco diffinitur ac determiat᷑. qm̄ cum sit alicubi. non vbiqz inuenitur. Qđ nō solum corpi. sed etiā omi creato spūi ꝯuenit. Omne ḡ corpus vtroqz mō locale est. spūs vero creatus qđāmō est localis et quodāmō nō est localis. Localis quidē dr. q2 diffinitōne loci terminat᷑. qm̄ cū alicubi pn̄s sit totus. alibi nō inuenitur. Nō aūt ita localis est. vt dimensiōem capiens. distantiā in loco faciat Sola ergo diuia essentia oīno inlocalis est et incircūscriptibilis. q̄ nec locis mouetur aliq̄mō. scz vel determinatōne finita. vel dimensiōe suscepta. hinc Aug9. r allegat Mgr̄ vbi s. Deus vbiqz est. cui nō locis sed actōib9 appropinq̄m9 Et itez Mgr̄ vbi s. Deus vbiqz est in omni creatura. essentialit᷑. potentialiter. r p̄sentialiter. si quidē p Hiere loq̄tur. Celū et terram ego impleo. 23. ca. et Isa. c. 40. Celum metitur palma. r terram pugillo ꝯcludit. q̄ tractās Gre. omel. 17. in Ezech. ait. Ipse est interior omib9 et exterior. Ipse inferior et supior. Regendo superior. portando inferior. replēdo interior. circūdādo exterior. Sicqz est intus vt extra sit. sic circūdat vt penetret. sic presidet vt portet. sic portat vt p̄sideat. Nam qui omia implet intus est qui celū palmo. terram pugillo claudit. exterius supius. et inferius est. Quāuis itaqz vbiqz existens. nullo claudi possit loco. dr tn̄ speciali9 esse in q̄busdam r excellenti9. in q̄bus excellētiora bonitatis sue opa ostendit. vn̄ Aug9 in epl'a ad Hieronimū de origine aīe. Per omēs pticulas corpis. aīa tota adest simul. nec minor est in mīorib9. nec maior in maiorib9. sed tn̄ in alijs intensi9. in alijs remissius opatur. cū in singulis pticulis corpis essentialiter tota sit. Ita r deus cum sit in omibus essentialr̄ ac tot9. in illis tn̄ plenius esse dr. quos inhabitat in q̄bus ita est. vt faciat eos templū suū. Et aug9 ad dardanū in li. de p̄ntia dei. Cū deus sit natura incorpea r incōmutabiliter viua. eterna stabilitate in se manēs. totus adest rebus oibus et singulis totus. sed in q̄bus habitat. habent eum p sue capacitatis diuersitate. alij amplius. alij minus. quos ipse

sibi dilectissimũ templũ. gratia sue bonitatꝫ edificat. Habitat aũt eternalr̄ in pr̄e luce inaccessibili. lux ipsa de luce. filius de patre. sicut ait Joh. 14. Ego in patre et pater in me est. Ex tpe aũt in electis ⁊ iustis. angelis ⁊ hoĩbus. placuit inhitare. In celo q̇dem tanq̄ȝ in sede quiet⁹. In terra tanq̄ȝ in tabernaculo pegrin⁹ hinc Isa. 66. dr̄ Celum mihi sedes ē. terra āt scabellũ pedũ meorũ. In sede q̇escitur. In terra pedibus ambulat. exponit mgr̄ vbi sup̄. q₂ in electis qui sunt celum. habitat deus ⁊ regnat qui ei⁹ volũtati deuoti obtempant Malos vero qui sunt terra. iudicij districtõne calcat. De isto dr̄. Thron⁹ tuus deus in sc̄li. Ps̄. 44. et ad Heb. 1. De hac aũt dictũ ē moysi Loquor filijs israel. vt faciãt mihi sanctuariũ et inhabitabo in medio eoꝝ iuxta oẽm similitudinẽ tabernacli qđ oñdam tibi. Exo. 25. Thronus aũt vel sedes imobilis est et q̇ete possidet. Tabernaculũ aũt firmũ nõ est. sed cũ transmigrãte transmigrat. atq₃ viatores et pugnãtes milites. velut tentorium in itinere. a molestꝫ qualitatibus aeris defendit. Est tm̄ in eis. nõ quies. sed labor ⁊ pugna Ait em̄ Bern̄. s. 4. de dedicatione In tabernaclis gemit⁹ pnie In atrijs gustus leticie. In domo sacietas glie. sm illud. Bti qui habitant in domo tua in seculum seculi laudabũt te C

Uerũ q₂ dictante eterne legꝫ sue iusticia. neminẽ inhabitat p gloriam in patria. quẽ nõ inhabitauit p sanctificantẽ gr̄am in via. vt nos a se alienatos. exules. miseros. et errantes. tabercula sua efficeret in via. ac sanctificaret. dignat⁹ est illud figurale ve. te. tabernaculum p moysen erigere. et opiente nube sanctificare. Et in no. te. matiales ecclesias. impensis fideliũ fabricatas. p man⁹ pontificum vnctionib₃ sacris dedicare. ad significandũ piter et prepandũ fidelium corda. quatin⁹ ipsa tabernacula fierent. dñm susceptura De quolibet igit̄ breuiter aliq̇d dicendũ Sed p̄mũ de materiali. Scđo de spũali. ☞ D

Erectũ est itaq₃ nobis tabernaculum illđ quod est materialis ecclesia. Cuius ꝯsecratõis festum. et si nõ solẽnizat vl'is ecclesia. omẽs tñ huc ꝯcurrẽtes ac gr̄am eius pticipãtes. maxie āt inhabitantes festiuant. deo de tãto munere gr̄as referẽtes Au puñ putandũ est mun⁹. tabernaculi hui⁹ erectio. qđ oibus huc venientib⁹ spectaculũ est salutis asilum refugij intutꝫ. fortaliciũ terribile veritutis. Hec em̄ tria olim repta fuere in ve. te. tabernaculo. sꝫ longe pleni⁹ ⁊ pfecti⁹ in no. te. vñ ⁊ recte eidẽ tabernaculi nomẽ cõicant. Siquidem tabernaculum moysi. Fuit ⁊c̄.

In dedicatione templi

Cunctꝫ intuētib⁹ gran
de spectaculū. q: auri ⁊ ar
genti. tabularꝫ ac cortina
rū. gēmarꝫ ac lapidū erat
ↄpositione admirabilⁱ et
artificiosissima p̄ciosum
vt habetur Exodi. 25. et
in sequētibus.

Asilū cunctis afflictis.
eo ꝙ in illo dominus re-
sponsa dabat. Dubia dis-
soluens. vota supplicum.
audiuit. petita concedēs
hostias legales accepit.
Fuit peccata relaxans. vt patet
ex discursu librorum lega
lium.

Terribile fortalicium
inimicis. Nam in eo con-
tinebatur archa federis.
que dum circumgirauit
hiericho muros eius pro
strauit. Que allophilos
terruit et plagauit. 1. Re.
5. Propter quod cū moy
ses pfecturus eam eleua-
bat. dixit Exurge domie
et dissipentur inimici ei⁹
et fugiant qui oderunt te
a facie eius. Numeri. x

☞ E Est quidem hoc no
strum templum materiale. cui⁹
dedicationem festiuamus di-
gnum ammiratione spectaculū.
ppter laudes et cantica deuoto
rum. ppter doctrinā picturas ⁊
libros vtrorumqꝫ testamento-
rum. ppter pacem disciplinam
et concordiam ministrorum.
Est intutis refugij asilum. prop
ter frequētiam orationū. ppter
grātias sacramentorꝫ. ppter in-
dulgētias remissiuas peccatorꝫ
Est deniqꝫ terribile demonibꝫ
fortaliciū. ppter reliquias san-
ctorum. ppter custodias ange-
lorum. ppter christi sacramenta
lem psentiā. et presidia patrono
rum Que modo psequi ac au-
ctoritatib⁹ scripture demonstra
re temp⁹ non patitur. Suffici-
at vel cōmemorasse. ne ipsum cō
taminantes domino pro tot in
grati beneficijs. et nobis ipsis
damnosi. et inutiles arguamur.
☞ Qꝫ si adhuc templum h⁹
domini maledoctus christian⁹
paruipendat. ipsum reuereri di
scat ex figura veterꝫ testamenti.
et zelo christi. Figurale templū
in vete. testa. non potuit ingre-
di manser. nec imūdus. nec quo
modolibet irregularis. sed nec
popul⁹ nisi in atrium. in sancta
quidē igrediebantꝛ sacerdotes.
sed tantum pōtifex summus in
sancta sanctorū et hoc semel in
anno. Si hec ita se habebāt in
tabernaculo figurali. in quo nō
erat nisi arca federis. cōtinens
legis tabulas. manna. et virgā
aaron. Quid de nostro taber-
naculo. in quo corpaliter conti
netur christus cum ceterꝫ supra
dictis? Deniqꝫ frequenter do-
minus predicans peccatores et
peccata q̄ntūlibet grauia verbo

arguit. solam templi sui. dom⁹ dei. iniuriam non ferens. verbo ementes et vendētes dure velut latrones increpauit. et facto de resticulis flagello. zelo patrꝫ accensus. de templo extirpauit. nummulariorꝫ mensas et es subuertit. Et certe que vendebantur ad dei cultum ptinebant. q̄m in templo offerebantur. sed nec in sancta aut sancta sanctorꝫ. sꝫ in atrio ante templū vendebant. vt dicit Lyra sup Johem ca°.2. Et clarius sup Matt.c.21. Lege et relege totum euangelium. non inuenies aliquando p quo cunqꝫ maximo crimie simile aliquid dominū egisse. Unde intelligant. mercatores. cauillatores. vani homines. sui ostensores. quantum domino displicet templum suum pphanantes. et discant tandem venerari domū tabernaculū. tantis sanctificationibus dedicatum. ne eiecti aliquando p domini sententiā. pereant cum tabernaculis impiorꝫ et tantū de pmo breuissime.

☞ f Circa scdm tabernaculum spūale patet aliquomō ex dictis. q pmū tabernaculū idō a deo erectū est. electum z nube opiente sanctificatū. quatinus per hec nos preparati. exhibere mur spiritualia domino tabernacula. in quibus ipse habitare per gratiam dignaretur. Et hoc quidem p omnēmodum est nobis necessarium. Quia nisi christus habitet in nobis. christianū nomen in nobis vacuum et inane est. Neqꝫ em̄ albus est in quo non est albedo. neqꝫ calidus qui calore caret Ita christianus nō est. qui nō habet habitantem in se christū. Hinc quoqꝫ Apostol⁹ loquens omnibus christianis ait. Uosmetipsos tentate. si estꝫ in fide christi vos pbate. Et quomodo pbent statim adiūgit cum dicit. An non cognoscitis vosmetipsos. quia christus iesus in vobis est. nisi forte reprobi estꝫ.2. Cor.13. Ecce pbatio eius. q q̄sqꝫ in fide formata xp̄ianus est. est inhabitatio christi. quē qui non habet reprobus erit. Auertat a nobis id dominus. quia qui reprobus est. et ita non tabernaculū christi. est tabernaculum dyaboli. quia quos reprobat christ⁹ possidet dyabolus Qui enim ini. quorum caput est. et huius capitis membra sunt omnes iniqui. ait Grego. omel.16. Sicut xp̄c iustorum. et Job.41. dicitur. q ipse est rex sup oēs filios supbie Qis āt reprob⁹ inter filios supbie ꝯputat Et q̄d de illis p btm Job.c.20. dicit audiam⁹ Deuorabit inquit eum ignis qui non succendet. affligetur relictus in tabernaculo suo. Suum dicit. quod non domino sed suis concupiscentijs seruire coegit.

g Ne itaqꝫ sim⁹ tabernacula maligni. cū eo igne inextīguibili

cruciādi. cutem⁹ esse tabernacu-
lū xpi cum eo sine fine regnaturi.
Quō id erim⁹. Primū est vt eri
gamur ad dn̄m proposito atq; mē
te. qd̄ si fecim⁹ appropinquabit
et ipe nostre habitationi. Appro
pinquate deo. ait Jaco. c. 4. et
appropinquabit vobis. Sic em̄
die qua erigit̄ tabernaculū ope-
riet id nubes domini. Ad hoc p
singl'os dies vocās eccl'ia Sur
sum corda inquit. Utinā vere re
spōderemus. habem⁹ ad domi-
nū. Dino ait augustin⁹ s. 29. de
verbis euā. nō frustra audiam⁹
sursum corda. Quid eni ponim⁹
cor in terra. cū videam⁹ q; euer-
titur terra. Et ser. 63. catholica
āit germina. mēbra xpi. cogitate
qualē patrē inuenistis xpiani. Co
gitate que vobis hereditas pro-
mittat. non ad p̄sentis t̄pis bo-
na vos factos xpianos. Sz ad
futura que deus promittit.
Propter hoc etiā rectū fecit d̄s
hoiem etiā corpe ipso ait. Berū
smōe d̄ sancto Martino. et os
homi sublime dedit. cum prona
vtiq; spectent cetera animātia
terram. vt attollens ad sydera
vultus. illo suspiret. vbi tam be
atā et p̄hennē ꝯspicit mansiōem
Et Boe. me. vlt. 5. Unica gens
hoīm celsum leuat altius cacu-
men. Atq; leuis recto stat corpe
d̄spicit terras Hec (nisi terren⁹
male desipis) admonet figura.
Qui recto celū vultu petis exe-
risq; frontem. In sublime feras
animū quoq;. ne grauata pessum
Inferior sidat mēs corpe celsius
leuato. Snīa ē ouidij. j. metha-
mor. Bo. et Berū. Ecce primū
est erectio cordis nostri ad deum
per desideriū eternoz. H
Deinde inueniat̄ in nob; . quod
in tabernaculo ve. te. designat̄.
Ibi em̄ in loco digniori arca in-
ter cherubin collocata ꝯtinebat
tabulas ac librū legis. vrnam au
ream māna plenā. & virgā aaron
Sit ergo in digniori nostri ta-
bernaculi pte. hoc est rōnali re-
ctitudo inflexibilis fidei. p vir-
gam significata. que in testimo-
niū veritatis ꝯtrā icredulos flo-
ruit frondu it & nuces produxit.
Sit firmitas spei ad futura cō
sequēda bona. sup omnē dulce-
dinē delectabilia. per māna i vr-
na aurea ꝯtentū denotata Sit
pmpta volūtas p caritatē diui-
nis obediens p̄ceptis. in tabulis
et libro legis descriptis. quoz si
alterz defuerit. non nisi falso ta-
bernaculū dn̄i dici poterim⁹. si-
cut nec christiani Nō em̄ sufficit
fides sine spe. neq; vtrumq; sine
operāte caritate. Audite de hoc
btm̄ augustinū in li. de vita xpi-
ana multa loquentē. Qui xpia-
nus inquit dicit̄. christū se habe
re dn̄m p̄fitetur. Et vere habet
si ei in omnib⁹ obsequat̄ & serui-
at. Si quo minus christi ille nō
famulus sed subsānator est & ir-
risor. qui ei⁹ seruū se dicit cui ser
uire dissimulat. Huic ergo iudi

ciũ geminũ reseruat᷑. ꝛ ꝑ dei sub sãnatiõe quẽ sine causa deũ appellat. Et ꝑ qualitate pctĩ. Nimis insanũ est. min⁹ reuereri maiestatis dñm ꝙ quẽcunqꝫ hoiem vilissimũ. Quis dñm suũ vocat aut sub tecto alteri⁹ iacet vel ꝑ pua mercede seruit. cui⁹ non precepta et monita saltez ꝑ magna precustodiat? Soli⁹ dei. sũmi dñi. sub cuius ꝓtectiõis vmbra viuim⁹. qui omnia nobis dedit et maiora ꝓmisit. vniuersa p̃cepta etiã que grauia non sunt pro nihilo violant᷑. Nolite vos putare xp̃ianos cõtra diuinam legem viuẽtes. Quis eñ tam vanus et miser est ait aug⁹. vbi supra. qui a duocatũ se. cũ lr̃as nesciat audeat ꝓfiteri. Quis tam insanus et excors. vt se profiteatur militẽ. qui nescit arma gestare. Nemo eñi q̊cunqꝫ nomẽ sine causa sortit᷑ Sutor vt dicat᷑. necesse est vt calciamẽta cõficiat. vt vocet᷑ quis faber aut sartor. artis picia facit. Hmõi eñi exemplis agnoscimus. nullũ sine actu nomen sed omne nomen ab actu. Tu ergo quõ xp̃ian⁹ diceris i quo xp̃iani actus non apparent? Et infra xp̃ianus ille est qui vitam xp̃i seq̄tur. qui xp̃m in omibus imitatur Sicut scriptum est. qui se dicit in xp̄o manere. dꝫ sic ille ãbulauit et ipse ambulare. Xp̄ianus est qui deo die noctuqꝫ seruit. qui eius precepta indesinent᷑ meditat᷑. et cogitat. cui⁹ omnis spes in xp̄o est qui celestia potius ꝙ terrena desiderat. qui humana spernit vt possit habere diuina Nemo igitur se decipiat. Nemo se seducat. nisi quis terrena despexerit diuina non capiet. nisi humana ꝯtempserit. nõ potest possidere celestia. Nisi quis iustus fuerit vitam non habebit. Nisi q̃s in omnib⁹ xp̄i mãdata seruauerit. ptem nõ potest habere cum xp̄o Nec quisq̃m xp̄ianũ se iudicet. nisi qui doctrinam xp̄i sequitur et imitatur exemplũ. Quid ergo carissimi de impudicis ac publicis mandatoꝝ xp̄i transgressoribus Num illi xp̄iani putandi sunt. in q̊bus nullus xp̄ianitatis actus. in q̊bus nulla cõuersatio iusticie est. sed nequitie impietatis et sceleris. qui opprimit miserum. q̊ paupem grauat aut res alienas ꝯcupiscit. qui se vt diuitem faciat. plures facit egentes. qui lucris gaudet iniustis. cui⁹ os assidue violatur mẽdatio. cuius labia nõ nisi indigna et obscena et scelesta loquuntur et turpia. De quoꝝ nũero excludi nõ poterũt. qui in hac sancta festiuitate publicas. ñ verẽt exercere mercantias ꝛc. Extende vt placet et oportunitas exigit tempis et loci Amen.

De eodem Sermo. II. in ordine. XLVIII.

In dedicatione templi

Sapientia edificauit sibi domũ. Prouer. 9. A

Desiderata festiuitas omibus tam celestis patrie ciuib⁹. q̄ꝫ terre incolis hodie illucescit. que et si illis dulcior quos supne voluptatis torrēs inebriat. cõsolatior tñ nobis est adhuc in pñti exilio pegrinis. Quid ni cõsolatiorē dixerim a ic deuote ad patriā suspiranti hodiernā festiuitatē. qua sibi domū itelligit edificatā. in qua se recipi. a vitioꝝ ruina sustentari. a caumatibus. frigore. pluuia. et imbrib⁹. hostiumqꝫ impugnationib⁹ defensari. et de hac secure in eťna gaudet tabernacula sublimari? q̇d eni illoꝝ deficeret domui. quam sapiā edificauit. Nā licꝫ dom⁹ quā stultus edificat. illiso illi flumine. descendēte pluuiā. irruentibus vētis cadit. fitqꝫ ei⁹ ruina magna. vtputa sup volubilē arenā fundamētū debile fundata. Nihil tñ hoꝝ timendum est domui quā sapiā extruxit. Illa inquā sapiā. que a fine ad finē attingit fortiter et dis. o. suauiter Sap. 8. Fundať eni supra firmā petram. et colūnis. 7. imputribilib⁹ sustentať. Dicis forte. talē domū sapiam sibi edificasse salomon cõmemorat. quid vero id nobis. cū scriptū legim⁹ Stult⁹ fact⁹ est ois hõ ab sciencia sua. Hiere. 10. Sed memorari optet. q̄ hui⁹ edificatricis sapientie delicie sunt esse cū filijs hoim. Prouer. 8. Idcirco etsi sibi. nõ tamē ob sui indigentiam (cui celū sedes ē. terra aūt scabellū pedū eius Isa. 66. sed ꝓpter nos) domū edificauit. ac colūnis. . 7. firmauit. quatin⁹ inibi recipemur cū eo habitaturi Sicut de ea sapie amator scribit. Apo. 27. Ecce tabnaculū dei cū hoib⁹ et habitabit cū eis. Qꝫ si pgis q̄rere. 7 que est dom⁹ hec tā firmis inixa colūnis ab oi casu secura? H⁰ ni fallor ē catholica ecclesia. teste ap̄lo ad Thimo. 3. Scripsi tibi vt scias quõ te in domo dei oporteat ambulare. q̄ est ecclesia dei viui. colūna et firmamentū veritatis. Huius domus edificatiõem hodie in hoc templo solēniter sicut dignum ē celebramus. qm̄ sanctā eā fore ꝑfectam firmā et omni cultu celeberrimā nemo dubitat. qui hāc esse domū meminit. quā sapientia cuius perfecta sunt opa edificauit. et. 7. in ea columnas excidit ꝑ gratia Aue maria.

B Uidēdū pⁱmo. quõ et qua necessitate sapientia ecclesiā sibi edificauit. Scďo quibus colūnis firmiter sustentauit Ex quibus cetera que dicta sunt patebūt satis Sed nunc de pⁱmo solū. Quantū ergo ad primū Deus excelsus. fontale oim rez principiū. postq̄ꝫ ab eterno. ꝑ infinita potentialis tpis secula. so

lus nullo creaturaꝝ exteriori sti
pat⁹ agmie. in seipo habitās. in⸗
effabilis ac iocundissime. trium
eiusdem deitatis psonaꝝ īmēso
fruet et gau dio in seipo. et de se
ipso naturaliter beatus. voluit
etiam tandē bonitatē suā ad ex⸗
tra diffundere. ac btifice cōica⸗
re In pncipio tpis creaturā ra⸗
tionalē angelicā et humanā pro
duxit (vt tangit mgr di. 21.) sue
btitudinis qua eternaliter bea⸗
tus est capacē. quatin⁹ eā inha⸗
bitaret. et sibi seipm cōicando
btificaret. Ipsa quoqꝫ rationa⸗
lis creatura cum intelligeret. in
telligēdo amaret. amando possi
deret. et possidendo frueret. In
quibus ꝓficeret rationalis crea
tura. nō de⁹. q pfectus ꝛ summa
bonitate plenissim⁹. nec pōt mi⸗
nui nec augeri. Hanc aūt ꝓdu⸗
xit īmortalē si vellet. pfecta ī na⸗
turalib⁹. et ab omnis peccati cō
tagio innocentē. Sed ꝓch pu⸗
dor suo creatori ingrata. et acce
pte btitudinis impaciēs. dū suū
habitaculū tumore supbie feda
uit. inhabitatorē suū. dn̄m ꝛ cre
atorē a se repulit. ꝛ hunc repel⸗
lendo sese pdidit. ꝛ a suo corru⸗
ens principio. morte ppetua sese
cōdemnauit. Collapsa itaqꝫ do
mo prima. misericors dominus
qui in ira sua misericordias non
continet. relicto apostata ange⸗
lo. qui nullo instigante. sed pro⸗
pria malicia peccauerat. aliā de
homine qui serpentis suggestio
ne ceciderat) domū edificare ce⸗
pit. occulta et misericordissima
sua sapientia. cui⁹ fundamentū
et lapis angularis ipe esse voluit
Sicut scriptum est. fundamen⸗
tum aliud nemo ponere potest p
ter id quod po. ē. qd ē xps iesus
1. cor. 3. Et ad eph. 2. Sūmo an
gulari lapide xpo iesu. ī quo om
nis edificatio ꝯstructa crescit in
templum sanctū in domino. Et
glutino sui sanguis. ptes ei⁹. vi
uos scꝫ lapides. sibi ipsi ꝛ inter
se copulauit. quā inhabitaret in
via per gratiā. ꝛ per gl'iam in fu
turo. C Domus istā ec⸗
clesia catholica est. quā ipse dn̄s
dum ex toto genere hūano quos
dam segregatos. a primo scꝫ fi⸗
deli vsqꝫ ad vltimuꝫ in fine mū
di nasciturum in fide mediato⸗
ris. et sacramētis sue benedictis
sime passionis sociauit. ꝓ his se
obtulit. hos sua morte libera⸗
uit. suo sanguine lauit. fide i lu
minando. sua caritate sanctifi⸗
cando gl'ificauit. sicut dt apl's
ad Ephes. 1. Christus seipsum
tradidit ꝓ ecclesia. vt illam san
ctificaret. mundans eam laua⸗
cro aque in verbo. vt exhiberet
se sibi gloriosam ecclesiam. non
habentem maculam neqꝫ ru⸗
gam. sed vt sit sancta et imma⸗
culata. ꝛ Ephes. p°. Gratifi ca
uit nos in dilecto filio suo. in
quo habemus redemptionem.
per sanguinem eius remissio⸗
nem peccatorum. sm diuicias

gratie ei⁹. que abundauit in nobis. Seq̃tur Instaurare omia in xp̄o que in celis. et que in terris sunt in ipso. Sicq; ex fidelibus q̄s elegit. q̄si ex viuis lapidibus domū sibi edificauit. quā ꝛ sponsam et corp⁹ suum esse voluit. De domo dr apl's Hebr. c. 3 Xp̄c tanq̃ filius in domo sua q̄ domus sum⁹ nos. si fiduciam ꝛ gloriā spei vsq; in finē retineamus De scd̄o. cū apl's de matrimonio locut⁹ fuisset subdit Sacramentū h̄ magnū est. Ego āt dico vobis. in xp̄o et ecclesia ad Eph̄. 5. De tercio dr idem ad Eph̄. 1. Dedit ip̄m caput super omnē ecclesiā. que est corpus ei⁹ Cui deniq; vt Petr⁹ in. 2. ep̄la. c. 1. ait. Maxiā et p̄ciosa dona donauit. vt efficiamini ꝯsortes diuine nature. fugientes eius q̄ in mūdo est ꝯcupiscētie corruptōem Alioquin si in ecclesia male viuitur. preciosa hec vite et̄ne ꝓmissio non adq̄ritur. vt vult Aug⁹ in de fi. ad pe. D

Ex his duo possunt elici documenta et duo hortamenta. Prima doctrina. Extra catholicā ecclesiam. cui p̄ christi fidem et baptismū incorꝑamur. sal⁹ nulla. ā quo q̃ poterit expectari Patet attendenti ex p̄missis. quia quidquid segregatur a massa ꝑditionis. p̄tinet ad officiū ecclesie. Quod etiā veritas ipsa aptissime docet. Joh̄. 3. dicens nicodemo. Nisi quis re. f. ex aq̄. et spū. nō. p. in. in regnū dei. Sed nec spiritus ex̄ ecclesiā dat̄. Nec extra eā aqua abluit sordes peccatorū. vt late ostendit Aug⁹. s. xi. de verbis dn̄i. Item ibidem Qui non credit. iam iudicatus est. q2 nō credit ī noīe vnigeniti filij dei. In cuius nomīe quisq̄s credit. omnimode alienus ab ecclesia non censet̄. De quo etiam Aug⁹. in de. fi. ad. pe. ait. Ad vitam eternā accipiendā. nunq̃ potest esse idoneus. qui ab ecclesia catholica manserit alienus. In ecclesia catholica tantummodo potest ꝓdesse. et p̄ceptio baptismatis. et opā misericordie. et nominis xp̄i gloriosa cōfessio. Ad idem loquit̄ beatus. Greg. 35 moraliū. c. 12. Catholica ecclesia sola est. p̄ quā dominus sacrificiū libenter accipit Sola que p̄ errātib⁹ fiducialiter intercedit Sola in qua opus meritorium fructuose peragitur Sola que intra seposita. solida caritatis cōpage custodit. Sola in qua supna misteriā veraciter cōtemplemur. Unde et mercedem denarij. nō nisi q̄ intra vineam laborarūt acceperūt. et aquā diluuij arcam quidē ad subliniora sustulit. omnes autem quos extra arcam inuenit extinxit. Et hoc in symbolo ꝯfitemur. dum codē articulo quo sanctā ecclesiā catholicam. etiā remissiōem pctōꝝ ꝯfitemur. q2 extra ecclesiam nō est remissio pctōꝝ. vn̄ Greg. 18.

moraliū.c.58.expōnēs illō Job
28. Amor loc⁹ est in quo ꝯflatur
dicit. Una est ecclesia. in qua q̇s
q̇s cōflari voluerit. ab oi etiam
poterit pctōꝝ labe purgari. Si
q̇d ꝑ deo amaritudinis. si quid
tribulatōis extra hanc positi su
stinetꝫ. incendi potestis tm̄⁹. nō
purgari. Ex q̄ manifestū est
nullū in deum. gentilē. hereticū.
scismaticū. aut varijs supstitōi-
bus ꝯtra ecclesie doctrinā teme
reertantē. nisi ad ecclesiam redi
erit. vitam ꝯsequi sempiternam
E Sed ceca misicordia q̇-
dam durū hoc iudicant. p̄ſtim
quantū ad gentiles remoti⁹ egē
tes. ad quos etiā fama catholi-
ce fidei nō ꝑuenit. q̄ vtiqꝫ crede
rent si p̄dicationē audissent Ne
qꝫ eñ credere pn̄t in eū quē non
audierīt. neqꝫ audire sine p̄dica-
te Ro.x. Quib⁹ p̄mū dici pt il
lud apl'i Ro.9. Nunq̇d dt fig-
mētū ei q̄ se finxit. cur me fecisti
sic? An nō hꝫ potestatē figulus
luti. ex eadē massa facere aliud q̇
dem vas in honorē. aliud ꝟo in
cōtumeliā? Noli altū sape. sꝫ ti
me Nouit eñ dn̄s q̇ sunt ei⁹. 2.
ad Thio.2. Uerꝫ ne puteī apud
dn̄m esse acceptōꝫ ꝑsonaꝝ. ꝛ nō
magis. vt petr⁹ ait Act.x. In oi
gēte q̇ timet deū. ꝛ opaī iusticiā
acceptus est illi. Hoc firmiter
stante. ꝙ sine fide impossibile est
placere deo Heb:e.xj. Dicendū
ꝙ in facientē qd̄ in se est. non ca-
dit culpabilis ignorantia eoꝝ q̄
necessaria sunt ad salutē. qm̄ vt
dt Berī. in floribus. Spūssan
ct⁹ talē hoiem de necessarijs ad
salutē q̄ vires suas excedunt im
mediate docere patus est. vel sal
tem mittere ꝑ quē doceaī. Sic
legiī de Cornelio Act.x. Et de
eunucho regine candacis Act. 8.
Illi misit petrum Isti phillippū
dyaconū Cristinā ꝟo et barba-
ram virgines ꝓm hystoriaꝝ fidē
īmediate sine humano misterio
edocuit ꝛ erudiuit Frustra ḡ est
infideliū excusatio. qꝛ facientibꝫ
quod in se est. deus nunqꝫ defi-
cit in necessarijs ad salutē. F
☞ Secūda doctrina. Non
omnes qui intra ecclesiā sunt fi-
de et numero salutē finaliter cō
sequētur Nam ad vite ꝯsecutio
nē nō sufficit xp̄o incorꝑari fide
nisi etiā ei inhercam⁹ grā. ope. ꝛ
amore. Nam sic mēbꝝ aridum.
membꝝ quidē corꝑis est. sꝫ tanqꝫ
mortuū nullū ꝑcipit cū corꝑe de
lectationis sensum Ita qui cre-
dit ꝛ non opando diligit. in cor
pore ecclesie est. velut membrum
mortuum. sicut Jacobus ait.
fides sine opibus inanis ꝛ mor-
tua est. et ideo sūme ac beatifice
delectationis cū viuo corꝑe est
nulla tenus ꝑceptiua Hoc est qd̄
dn̄s ait Joh.13. Si hec scitꝫ. be
ati eritis si feceritis ea. ꝛ iacob⁹
Non auditor obliuiosus. sꝫ fa-
ctor opis in facto suo beat⁹ erit
Jaco.j. et apl's.1.cor.4. Nō in
sermone sed in virtute est regnū

dei. Et querenti legis doctori
queadmodū regnum dei possi-
deret. dum bene senserat in lege
ait domin⁹. Bene respondisti.
Hoc fac et viues Lu. x. ꝛ Aug⁹
in de fi. ad petr. Intra ecclesiā
catholicam vita eterna non adq̄
ritur. si post baptismū male vi-
uat. Cōprehendit itaqꝫ ecclesia
in p̄senti tempe bonos ꝛ malos.
hedos et agnos. reprobos et ele
ctos. ideo comparatur arce Noe
in qua animalia munda et imū-
da Arce in qua triticum cum pa
lea. Sagene pisces bonos ꝛ ma
los continenti Numero. x. vir-
ginum. cū prudentib⁹ fatuas cō
prehēdenti. Et nuptiali cōuiuio
veste nuptiali vestitos et ea carē
tes cōplectenti. ☞ B

Nunc ergo carissimi magnū
illud et inestimabile diuine pie-
tatis beneficium nulla vnq̄ꝫ de-
cordibus vestris deleat obliuio
quo vocati estis. de tenebris er-
rorum ad lumen fidei. de massa
pditionis ad cetum electorum.
In domum dei de habitaculo
demonioꝝ. vt veraciter de vobꝫ
dicat ap̄loꝝ p̄nceps. Uos estis
genus electum. regale sacerdoti
um. gens sancta. populus adq̄si
tionis. vt virtutes annuncietis
eius qui de tenebrꝫ vos vocauit
in admirabile lumē suum. Qui
aliquando nō popul⁹. nunc aūt
populus dei. Qui aliquando
non consecuti misericordiā. nūc
autem misericordiam consecuti
j. Pet. 2. quia credentes exulta
bitis leticia inenarrabili. et glo
rificata. reportātes finem fidei
vestre salutem animaꝝ. j. Pe. j.
An non misericordiā singularē
consecuti. qui nullo vestro meri
to. sed sola eius mi̇̄sericordi boni
tate. de statu damnatōis erepti
illo positi estꝫ hoc est ecclesie scē
incorpati. vbi viam rectam eter
ne salutis agnoscere. et redemp-
tōnis fructum cōsequi valeatis?
Reuera. Non fecit taliter omi
natōni. et iudicia sua nō mani-
festauit eis. De hoc pulcre. Ue-
nerabilis Hugo in suo soliloq̄o
animā suam alloquēs ait. Quot
et quales in compatōe tua abie
cti sunt. qui hanc grām cō sequi
non potuerunt? Certe audisti.
ab initio vsqꝫ ad hanc diem. q̄ꝫ
multe generatōnes hoīm ptran
sierunt. que omnes sine cognitō
ne dei. et precio sue redemptōis
in interitum sempiternū dilap-
se sunt Nunq̇d tu fortior Nun
quid sapientior? Nunquid di-
tior omnibus hijs fuisti? Quot
fortes. quot sapiētes. quot nobi
les. quot diuites ibi fuerunt. et
tamen vniuersi relicti et abiecti
perierūt? Et ne forte tue electio
nis causam estimes, precognitū
bonum vsum naturalium ꝛ gra
tie pcipiende. Attende diligen-
tius quot abiecti. qui q̄ꝫ excellē-
tius gratia freti fuissent. satis
probat naturalium bonus vsus
quorum nōnullos philosophos

scz vt Hiero. ad demetri scribit. castos. patiētes. modestos. liberales. abstinentes. benignos et honores simul mūdi et delicias respuentes. et amatores iusticie non minus q̄z scientie audiuit. vidit. legit. Alienos quidē a do nature bonum sectantes. Pre omnibus hijs derelictis. assumpta es. ait Hugo. Et quare hoc in te factum fuerit. nullam p̄ter gratuitam saluatoris tui caritatem inuenire potes. Elegit ergo et preelegit te sponsus tuꝰ. amator tuus. redemptor tuus. deus tuus. et omnibꝰ nomine suo vocauit te. vt memoriale eius semper esset apud te. voluit te participem esse in nomis veritate. quoniam vnxit te illo quo et ipse vnctus est oleo leticie. vt ab vncto sit vnctus. qui a christo dicitur christianus Hoc est vnde nobis hodie exultandum. vnde nobis est in domino gloriandū. Propter qd̄ tota animi virtute gratias domino agentes clamemꝰ cum beato petro. Benedictꝰ ds et pater domini nostri iesu christi. qui fm magnam mi̅ficordiā suam regenerauit nos in spem viuam. in hereditatem incorruptibilem et incōtaminatā ꝯseruatam in celis. que regeneratō. edificatio est. qua nos tanq̄z viuos lapides in seipso fundamento ⁊ angulari lapide. sapiā sibi edificauit in domos spūales.

☞ D. Demum exhortandi estis vt memores scđe doctrine. caute. obedienter. et solicite ambuletis in ecclesia dei. quā sola gratia dei introistis. Ne hoc ipsum quod in ecclesie edificio sublimati estis. nō sit ad salutem ꝑfectio. sed ꝓfundior damnatio quia teste dn̄o. Tyro et sydone terre sodomoꝝ ⁊ gomorre remissius erit in die iudicij q̄z fidelibus pniam dissimulantibus. qz melius erat illis nō cognoscere viam iusticie. q̄z post agnitōnem retrorsum ab ipso conuerti. 2. Pet. 2. Et seruus qui cognouit voluntatē domini sui ⁊ nō fecerit eam. vapulabit multis Qui vero nō cognouit et fecit digna plagis. vapulabit paucis Luce. 12. Caute ḡ ambulandū est. ne seducti. credētes omni spiritui errori. quia in nouissimis temporibus ait apostolus. j. Thio. 4. Recedent quidā a fide. attendentes spiritui erroris et doctrine demonioꝝ in ypochrisi. loq̄ntium mendatium. et cauteriatā id est obstinatā habentes conscientiā. Et. 2. ad Thio. 2. Ad idem loquitur vbi cōcludit. Et hos deuita. Ideo necesse est spiritus ꝓbare si ex deo sint. Hinc hortat͛ ioh. j. Joh. 4. Hij āt ex do sunt q̄ doctrine vl'is ecclesie (q̄ mater ⁊ magistra est oīm) ⁊ apostolice cōsonant. sicut Johānes ait. Qui nouit dn̄m audit vos. q̄ nō est ex deo nō audit vos In hoc ꝯgnoscimꝰ spm̄ veritatis et

spm̃ erroris. Et de aplis et eorꝫ successoribus. ait dñs Luce. x. Qui vos audit me audit. et qui vos spnit me spnit. et Aug⁹ in epl'a fundamẽti Euangelio nõ crederẽ nisi crederem ecclesie

Ambulandũ est etiã in ecclesia obediẽter. et in nullo repugnandũ. omnia quoqꝫ ei⁹ mandata cum veneratõe acceptãda sũt et implenda. qꝛ qui ecclesiam nõ audit. sit tibi sicut ethnic⁹ et publicañ⁹ ait dñs Math. 18. Solicite deniqꝫ ⁊ vigilanter ambulandũ est. sicut Paul⁹ d't Digne ambuletis vocatione qua vocati estis Eph. 4. Et sicut petrus monet. 2. Pe. j. Satagite vt ꝑ bona opa vestra certã vocatõez vestrã ⁊ electõem faciatis. sic enĩ scilicꝫ ⁊ nõ aliter abũdanter ministrabiꝶ vobꝫ introit⁹ in regnũ dñi nñi Neõ seipm vana spe (verius vana p̄sumptiõe) decipiat. sibi ipsi blandiẽdo d. Credo credenda ⁊ baptisat⁹ sum. ideo ꝭm euangeliũ Mar. vlt. saluabor. Nolite errare d't apl's. Deus nõ irrideꝶ Que. n. semiat hõ hec ⁊ metet. De carne corruptõem. de spũ vitã eternã. bonũ ãt faciẽtes nõ deficiã⁹ Dum tps hẽm⁹ opemur bonũ Gal. 6. Nihil ꝑficit esse in ecc'ia nũero ꝑ fidẽ. nisi in ea edificemur ⁊ merito ꝑ caritatẽ dei opantẽ Nã q̇ diligit. ⁊ sermonẽ dĩ quẽ i eccl'ia audit i opere ꝭuat. hũc pr̃ veniẽs cũ filio inhabitat. mansiõꝫ apd eum faciẽs. hũc sapia edificat sib' d omũ in p̃nti. suscepturꝰ eũ in domũ eternitatꝫ sue in gl'ia btõꝝ Amen

De eodem Sermo. LI. in ordine. XLIX.

Emplum dei sanctũ ẽ. i. Cor. 3. vl' Coedificamĩ in habitaculũ dei. Eph. 3.

A Festiuitatẽ solennẽ dedicatõis tẽpli. dom⁹ dñi. hodierna die agim⁹. Jdo tante solẽnitatꝫ cãm et misteriũ ignorare nõ d'bem⁹ Solẽnitas quid ipsa. cunctꝫ nota ẽ. qm̃ multi ad eam de vicinis ꝯfluũt ecclesĳs Sꝫ ignorãt pleriqꝫ q̄re ⁊ qũo ꝭm institutõm ecclesie rite sit agẽda Sũt nãqꝫ q̇ festũ dedicatõꝫ egisse se gl'iantꝶ si splendidiora prepauerint ꝯuinia. si aduẽtantib⁹ amicꝫ cibos exhibuerit lautiores. sꝫ ignorãt illi tanqꝫ carnales (curã carnis i desiderĳs agentes (festiuitates ecclesie (ꝭm bern̄. ꝭ. j. d oib⁹ sanctis) ad aĩas magis q̄ꝫ ad corpa ꝑtinere Siq̇dem delicatiora parum ꝑ fercula ꝑ̄pare corpusculo. ꝭuato tñ moderamĩe. refectisqꝫ copiosi⁹ paupib⁹ in clariorib⁹ festiuitatib⁹ non reprobatꝶ Docet idipm btũs Hiero. in epl'a q̄dã ad marcellã d mũerib⁹ acceptis in die sancti petri q̇nimo illud p̄ceptũ fuit sinagoge ⁊ vsus habꝫ eccl'e. q q̇tidiana in dñicꝫ ⁊ festiuitatib⁹ maiorib⁹ soluũt ieiunia

Sed ita corpi puideatur vt pus aia sacietur que dignior ho minis est portio. et ad quã vt di ctũ ẽ mag⁹ ptinere festa dinoscũ tur Hoc agim⁹. si cãm festi in dagãtes. ac deuotõres in domo dñi zparẽtes. laudes debitas p beneficijs acceptis. pri miaꝝ p soluam⁹ toto corde. nosqꝫ ipos in habitaculũ dei prepam⁹. fm exhortatõꝫ apl'i cũ inqt. Coedi ficami ꝛc. Primo igit viden dum erit. ob quã causaꝫ agatur dedicatõnis festũ. Scdo qmõ sit illud a nobis legittime pagẽ dũ. Uarias solẽnitates sub diuersis ceremonijs celebrari ec clesia sancta xpianis istituit. vt multipliciũ bñficioꝝ dei meõri am. cũ grãꝝ actõe innouem⁹. ac per h ad maiora pcipiẽdi prepe mur. Sic em̃ ob memoriã libe ratõis ppl'i isrl' ab egiptiaca ferui tute in manu forti. percussis in vniuerso egipto pmogenit. iussit dñs celebrare p singulos an nos festa paschalia ac agnũ mã ducare. fm ritũ Exo. 12. descrip tum. sic festa tabernaculoꝝ fu̾ ri precepit Leuiti. 24. de quib⁹ Deutro. 6. ita dr Custodit testi monia. precepta. et ceremonias dñi dei tui. Seqtur cum inter rogauerit te filius tuus cras di cens. quid sibi volũt testimoia hec atqꝫ ceremonie et iudicia. q pcepit nob dñs deus nr̃. dices ei. Serui eramus pharaonis in egipto. et eduxit nos dñs in ma nu forti. fecitqꝫ signa et pdigiã magna ꝛ pessima in egipto ꝯtra pharaonẽ et omnẽ domũ illius in ꝯspectu nostro. et eduxit nos inde. vt introduct daret terrã quã iurauit patrib⁹ nostris Ec ce primũ. scꝫ institutio festoꝝ ob memoriã bñficioꝝ receptoꝝ Et quo ad scdm. scꝫ beneficia reci pienda. Seqtur ibidem. Pre cepitqꝫ nobis dñs. vt faciam⁹ oia legittima hec. et timeam⁹ dñm deum nostꝝ. et bene sit no bis cunctis dieb⁹ vite nostre. sic est hodie. eritqꝫ nobis misicors scꝫ in futuro. si custodierim⁹ et fecerimus oia pcepta ei⁹ coram deo nostro. sicut mandauit no bis. Cum ergo nõ nullũ. nec puum. imo magnũ. verius maxi mũ sit beneficiũ dei. qꝛ indignis nob mansiões. templa. siue do mus preparare et sanctificare dig natus est. in qbus nobiscũ habi tare decreuit. tam in via qꝫ in pa tria in eternũ. Ideoqꝫ dom⁹ dei templa dñi recte appellant. In quib⁹ ꝛ ꝯuiuia et diuersa nccia preparauit. fm omniũ ꝛ singuloꝝ oportunitatẽ Infirmis medici nam Purificandis aquã salu tarem Debilibus refectõem cõ fortantẽ Sanis cibum delectã tem. virtutũ ornamẽta robust defensiõis arma timidis Custo diam singulis. gloriã. honorem et diuitias vniuersis. quib⁹ in habitãtes. reficit. sustentat. de lectat. et ꝯseruat Merito ergo

hoꝝ bñficioꝝ memoriã agentes diem festum agim⁹ ⁊ in laudib⁹ et grãꝝ actõnib⁹. deũ adorãtes grati de exhibitis. orõnibusq3 ac merit3 aptantes nos exhibẽdis. tanto mag3 q̃nto mansiões q̃s nob3 prepauit dñs in tpe et eternitate. cib us ac cetera necessaria. meliora sunt. et sine ꝯparatione digniora mansiõib⁹ deserti ac terra ꝑmissiõis. manna celi. aqua q̃ de petra ꝑ moysen educta est. et ceteris inibi acceptis beneficijs Pro quib⁹ tñ iudei. nedum qui beneficia acceperũt. sed ⁊ coꝝ filij. festa in hoꝝ memoriam diuino ꝯstricti pcepto solennissime celebrarunt. Non eñ patres nostri tantũ. s3 eque nos ⁊ posteri nostri domoꝝ dñi beneficijs vtimur et gaudemus

¶ Sunt aũt mansiões q̃s nobis prepauit dñs quattuor. Est eñ mansio illa celestis. domus regis eterni. templũ beatitudinis. ad quã suspiram⁹. De qua in psalmo. dr̃ Beati q̃ habitãt in d. t. d. i secula seculoꝝ laudabunt te. et. 2. Coꝝ. 5. Edificatiõem ex deo ha bem⁹. domũ nõ manufactam. sed eternam in celis. Est ⁊ mansio vniuersalis ecclesia. oĩm scilicet fidelium cõgregatio in terris. Quam preuidens Aggeus ait. c. 2. Magna erit gloria istius domus nouissime plus q̃3 pme dicit dominus exercituũ. i. ecclesie q̃3 synagoge Est et domus dei quelibet aĩa fidelis. quã dñs inhabitat. De qua ad Hebre. 3. Xp̃c tanq̃3 filius in domo sua. q̃ domus sum⁹ nos. si fiduciam ⁊ gloriã spei vsq3 in finẽ firmam teneam⁹. Est demũ mansio dñi. domus illa materialis dño cõsecrata. de q̃ Jacob Geñ. 28. Terribilis ait est locus iste. vere nõ est hic aliõ nisi dom⁹ dei ⁊ porta celi. Item Luce. 19. Domus mea domus oratõis vocabit̃. Omẽs has domus dñs nõ solũ edificauit. sed et sanctificauit. Celestẽ dum ꝓiecit luciferũ antiquũ s̃pentẽ. de quo Apoc. 12. Ecclesiã vl'em dũ illam in cruce dormiẽs. sanguine ⁊ aqua de latere suo effluentibus sanctificando. ab omi macula lauit. absq3 ruga vt tangit apl's ad Ephe. 5. Aiam fidelem. dum in baptismo regenerans. ꝑ fidẽ infusam sibi despõsauit. de quo Osee. 2. Despõsabo te mihi in fide. Ecclesiã materialẽ. dum ꝑ manus põtificũ ꝯsecrauit ¶ Prima dom⁹ ꝑ̇ncipalior est et suꝑ omnia desiderabil'. De q̃ in psal. Dilexi decorem domus tue. et locũ habitionis glorie tue. Et iterum. Gloriosa dicta sunt de te ciuitas dei. Ad hanc tendim⁹. quoniam in illa beatitudinẽ ac summum bonũ expectamus Uerũ non nisi ꝑ alias tres istam summã intrare possumus. Non eñ intrare potest quis vitam beatam. nisi hic ecclesie membꝝ fue

rit. et in eã in finẽ pmanserit. sic Aug⁹. sup ioh. o. 45. exponens illud Joh. 1. Ego sũ ostiũ. p me si q̇s itroierit saluabit et ingredietur et egredietur et pascua inueniet. c. x. ait. Nõ pt q̇s p ostiũ. i. p xp̃m ingredi in eternã vitã. q̃ erit in spẽ. nisi p ipm ostiũ. i. eũdẽ xp̃m i ecclesiã ei⁹ q̃ ẽ ouile ei⁹ intrauerit ad vitam temp̱alem. que est in fide. Ecclesiam ergo intram⁹ p fidẽ et baptisma. q̃ in materiali tẽplo suscipim⁹. Nec tñ sufficit foris in eccl'ia hitare. nisi etiã domũ nostrã inhabitẽ⁹ cũ xp̃o. aie purgatõi 7 ꝯtutũ ad q̇sitõi studentes Ait eñ dñs. regnũ dei intra vos est Luc. 17. ħ est xp̃c inhitans p fidem. Hinc Deutro. 30. Prope est verbũ in ore tuo 7 in corde tuo. ppter qḋ hortatur moyses ibidẽ. 4. Custodi temetip̃m 7 aiam tuã solicite.

E Prepat q̃z dñs in q̃libet har ꝯuiuiũ. differẽter tñ. ꝰm q̃ cuilibet ꝯueit. In celesti. ad plenam sacietatẽ 7 oim desideriorum expletiõz. ps. Inebriabũtur ab vbertate dom⁹ tue 7 tor. vo. tue potabis eos. Nec mirũ qm̃ dñs pcinget se. et fi. d. e. t. m. ĩllis ps. Saciabor cũ appuerit gl'a tua.

In domo q̃ est eccl'ia militãs ppat cenã magnã sacrorum. ꝯuiuium fidei Illi⁹ p̃ſtim sacri eucaristie vbi eundẽ panẽ fidelibus porrigit. velatũ tñ spẽ sacrali. q̃ fruunt bti facie reuelata. puer. 9. Sapia edi. si. do. ex. co. 7. immolauit victimas suas. Mis. vi. et po. mensã Hec aũt pticipamus regul'r in eccia mãli. in q̃ cibus ħ et sacrorum vasa. i. materie sanctificate ꝯſuant. ipsa q̃z sacrmẽta dispensant Sed et in eã mensa ꝯbi diui copiose adornata fercl'orum diũsitate. i. doctnarũ multiplicitate. De q̃ scribit Nõ in solo pane viuit hõ. sed in omi verbo qḋ pcedit ḋ ore dei. Mat. 4. Deutro. 8. In aniã deniq3 hois. dulcissimũ ꝯuiuiũ prepauit. sed eis tm̃ q̃ in timore dñi. dñi visitatiõem expectant. spretis ꝯsolatõib⁹ seculi caducis de q̃ ipse ait Ego sto ad ostiũ ⁊c. Apoc. 3. Hic cib⁹ paupm spũ in affectu. 7 si nõ in vsu. qui ppter deũ oia reliquerũt. que h⁹ seculi hoies igrãt. vñ ppha. Parasti in dulce. t. paupi ds. Et in cantico ꝯginis. Esuriẽtes impleuit bo. ⁊c. Que expt⁹ quid ꝯuiua dixit. O magñ multitudo dulcedinis tue. quã abscõdisti timẽtib⁹ te. Hec st ꝯuiuia. ħ bñficia q̃ dñs fidelib⁹ ppauit. q̃ cũ gaudio ꝯmeõrãtes. dic hodienũ i di laudib⁹ festiuã⁹. q̃ mãlis ħ do⁹ põtificis misterio ꝯsecrata ẽ. 7 crismate sacro vncta q̃ figura ẽ ceterarum. p quã. 7 in q̃. q̇si p portã. ceteras igredimur do⁹. qm̃ in illa fide 7 sacris ḋspõsamur. inuitamur. purificamur. istruimur. g̃tificamur. ornamur. 7 ad implẽdum domũ dñi celestẽ. ibiq3 conuiuandũ mõs oibus prepamur.

In dedicatione templi

F Dicto breuiter cur dedicatõis festũ a nobis agitur. Videam⁹ ɔseq̃nter quõ agendũ sit

Res aũt q̃libet ordinata ad finem. tunc recte agitur si ꝑ eam finis hmõi attingatur Finis aũt et domoꝝ dñi. et festiuitatis presentis est vt ꝑ hec purgati. refecti. ornati. grati. dispositi. aulã magnam domũ nõ manufactã. in celis igrediamur. atq̃ȝ illi⁹ cõuiuij eterni (cene infinibil' et beatifice) facti ɔuiue. cũ dño deo nr̃o in abundantia gaudioꝝ. et omis boni plenitudine festa perpetua celebrem⁹. S Quõ vero finem attingere possimus zacheus nos docet i euangelio. Hic em̃ q̃rebat videre iesum q̇s esset. Pusillũ se attendit. arborem sicomoꝝ ascẽdit. In domũ suam dñm gaudẽs suscepit. Cõtrã murmurantes ꝑseuerãter stetit Oibus ꝑfecte satisfecit Ecce gradus sex quib⁹ ascendẽdum est ad ꝑfectõem salutis vt in templũ dñi coedificemur.

Prim⁹ est desiderare deũ. et ꝑ desideriũ q̃rere. vnde Beda. Que amam⁹ videre desiderã⁹. Ab hijs que execramur. intuitũ festinam⁹ auertere. Videt autẽ iesus videntẽ se. eligit eligẽtem. amat amantem. Sed q̇d querebat videre in iesu Nunq̇d quid ageret. quibus bñfacerȝ. quos argueret? Non. sed quis esset Primo querũt mercenarij. ps Cõfitebitur tibi cum bñ feceris ei. scdo fui Multiplicate sunt infirmitates eoꝝ. postea accelerauerũt. tercio filij. hij querunt deũ ꝑpter se. qꝛ summũ bonum

Scds gradus est pusillum se attendere. zacheus pusillũ se attendit. nihil de se ꝑsumendo. ꝑpter stature ꝑuitatẽ qꝛ si q̇s existimat se esse aliq̇d cum nihil sit ipse se seducit Gal. 6. Item ꝑpter turbe impedimẽtũ. Turba est noxie ɔsuetudines. passionũ tumult⁹. hoim maloꝝ auersio et in bono icrepatio. vt pȝ de ceco quẽ increpabant vt taceret. Presumũt em̃ q̇dam de volũtatȝ sue libertate. sed non attendunt q̃ȝ fortiter ligatur passiõibus q̃tuor. q̃ȝq̃ȝ obruitur cõsuetudine et falsa hoim laude. Hij em̃ sũt q̃ttuor portitores qui filium vidue defunctum efferunt extra naym Tercius arborem sicomoꝝ ascendere. Ascendit autez zache⁹ sicomoꝝ. i. ficum fatuã que crux xp̄i dꝛ ẜm apl'm cũ inq̇t Predicam⁹ xp̄m crucifixũ gentibus stulticiam. Ascendit itaq̃ȝ crucẽ dñi. ꝑ quã ꝓ nobis vicit In ei⁹ merito sperando. ait em̃ Joh. 16. Confidite qꝛ ego vici mundũ. Quartus in domũ gaudẽter suscipe. Suscepit itaq̃ȝ zacheus dñm in domũ suam gaudens. tanq̃ȝ redemptorẽ. creatorem et rectorẽ suũ. ꝑ hilarem obedientiã ɔstituens eum dñm domus sue et rectorem ois possessionis sue. vt iam nõ in se sed

in dn̄o glorietur. ⁊ in eius cruce Sit qꝫ bonū nō ex necessitate sꝫ hilari voluntate ad philemonē Nam hilarem datorem diligit deus. 2. Cor. 9. dicens cū aplo Gal. 6. Mihi absit gloriari nisi in cruce. Quint⁹ ꝯtra murmurantes ꝑseueranter stare. stetit zacheus ꝑseueranter contra mundū. carnem. ⁊ animū. sciēs quia non incipienti sꝫ ꝑseueranti salus debetur ⁊ corona Nam qui etiā vltima hora venit. si saltem ꝑseuerauerit denariū accipiet Matth. 20. Non qui pmo mane sed abijt. sola em̄ ꝑseuerātia coronabit Apoc. Sextus oib⁹ ꝑfecte satisfacere Omnibus ꝑfecto satisfecit zacheus ꝓximo dando dimidiū. qđ fit cum ip̄m sicut se se diligit. Deo reddendo quadruplū. spem scꝫ timorē. dolorem et amorē. Fraudauit em̄ dn̄m. dum hec mūdo impendit. deum ꝓpter se se ⁊ ad comodū sui finaliter timēdo. et amādo. Reddidit ꝓo dum hec filialiter ꝓpter deū. soli deo impendit Ecce gradus sex quib⁹ ꝯtingit ascensorem ꝑuenire ad brauium salutis eterne. cui⁹ ꝯsecutio ⁊ dei laus ꝑpetua sine fine mansura finis est oīs solēnitatis temꝑalis. Quid em̄ ꝓdest festis interesse hoīm. si abesse cōtingat festꝭ angeloꝝ. His ergo gradib⁹ exēplo zachei. ad dn̄m ambulare conemur ⁊c̄.

De eodem sermo. IIII. in ordine. L.

Scieēt mihi sanctuariū. et habitabo in medio eoꝝ. verba sūt dn̄i ad moysen cū ascendit in mōtem. Exo. 25. A Festum magnū. spūali gaudio plenum. hodie nobis offertur celebrandum. festum vtiqꝫ erectōnis. fabricatōis et sanctificatōꝭ tabernaculoꝝ dei seu ecclesie n̄re Nō tale quale celebrauerunt iudei. Isti nanqꝫ sicut eis p̄ceptū fuit. Leui. 23. septem dies solēnes in tabernacul' extra tecta sub frondibus arboꝝ agebant. in memoriam sue eductiōis ꝑ desertū de terra egipti. sed agim⁹ festū diē erectiōis et sanctificatiōis hui⁹ materialis templi ꝑ man⁹ pontificum ꝯsecrati. in quo ad n̄ram salutē inhabitare dignat dn̄s ad sac̄mentoꝝ ꝑticipatiōem ad ꝑsonalem sanctificatōē. ad meritoꝝ ꝯparatōem ⁊ demū ad eternam beatificatōem. Hinc festū iudeoꝝ. vmbra quedā veritatis fuit. que ad nos vsqꝫ ꝑuenit.

Est aūt dedicatōis festū. qđ hodierno die festiuo celebram⁹ gaudio vetustissimū. qđ non solum ab ecclesiastica institutōne. verū et instrumēti veterꝭ approbatione. visionis p̄signatōe. xp̄i visitatōne solēnissimū ꝯprobat Unde de ꝯse. dis. 1. Solēni-

tates dicitur. Solẽnitates ecclesiarum dedicationũ et sacerdotum. per singulos ãnos sunt solenniter celebrande. ipso domino exemplũ dante. q̃ ad festũ dedicatõis templi. omnibus id faciẽdi dans formam cum reliquis populis eandem festiuitatem celebraturus venit. Et. ca° precedenti. Solẽnitates dedicationum per singulos annos sunt celebrande Et ca. p̃mo clare habetur. ꝙ exquo iudei qui vmbre legis seruierunt non nisi in dedicatis deo locis supplicabant. ⁊ munera offerebãt. multomagis nos quib⁹ veritas patefacta ⁊ gratia per iesum christum data est. templa debemus domino edificare. ⁊ prout melius possumus adornare ea qꝫ diuinis p̃cibus ⁊ sanctis vnctionibus ⁊c̃. solẽniter sacrare. immo priusquã fierent he ecclesiastice institutiones. reperitur a patribus dedicatio templi obseruata. ☞ Approbat idipsum veteris testamenti scriptura. et domini mandatum moysi datũ Exo. 25. vbi thema. Et exo. 26. c. docet moyses quõ tabernaculum fieri debeat. Similit et. c. 27. Ad idem nume. 9. dicit Die qua erectũ est tabernaculũ. operuit illud nubes. Itẽ. 3. Reg. 5. precepit salomon hiram preparare ligna pro templo edificãdo nomini domini dei. vt ibidẽ late habetur capitulo sexto ibidẽ habetur quãdo incepta fuit edificatio domus domini. Capitulo octauo archa delata fuit i tẽplum domini. quod edificauit salomõ vbi et oratõem fudit ad dominũ. et victimas imolauit. ac hostias pacificas mactauit. quas imolauit domino. boũ viginti duo milia. Et ouium centum viginti milia. fecit quoqꝫ in tempe illo festiuitatem celebrem ⁊c̃. Item. 2. Paralipo. 2. Salomõ decreuit edificare templũ domino. Incepit edificare mense. 2. anno. 4. regni sui. c. 3. Capitulo septimo habetur ꝙ cũ salomon complesset p̃ces. ignis descendit de celo. ⁊ deuorauit holocausta et victimas. et maiestas domini impleuit domum nec poterant sacerdotes ingredi templum domini. eo ꝙ implesset maiestas domini tẽplum. Celebrauit autem solennitatem. septem diebus. ☞ Item. 1. Esdre. 3. ceperunt edificare templum sorobabel filius Salathiel. et iosue filius iosedech et reliqui ⁊c̃. et laudauerunt dominũ magno iubilo fundato iam templo De cuius consummatione p̱ darium regem habetur ca. 6. Ista enim fuit reedificatio tẽpli. De oblatione quã fecerũt filij israel iuxta numerum tribuum israel. et de continuatione per septẽ dies. vide ibidẽ. ca. 6. Item. 1. machabeo. 4. habetur de templi purificatione facta per iudã

machabeum et de purificati renouatiōe. et de noui altaris edificatione cuius dedicatio ex statuto inde de anno in annum per dies octo venit celebranda. A quinta et vicesima die mensis casleu cū leticia et gaudio Ista ē dies de qua dicit̄ Johānis.10. Facta sunt encenia in hierosolimis et hiems erat. Prima enim dedicatio facta fuit tempore salomonis ī septembri.3. Regū.8. Alia in reditu babiloniee captiuitatis.1. Esdre.6. facta fuit in vere Tercia in decembri Mensi enim casleu correspondet mēsis nouember et aliquando in parte december.

B Est deniq3 templi sanctificatio visione prefignata. Siquidem cum iacob post longam et deuotam oratōem requiescere vellet in quodam loco post solis occubitum. vidit in somnis scalam stantem super terram. et cacumen eius tangens celum. angelos quoq3 descendentes et ascēdentes. et dominum innixum scale. Eūq3 enigilasset iacob. ait. vere dominus est i loco isto. et ego nesciebam. id est dominus incarnandus est. et beneficia multa ibi exhibebit sua passione et morte humano generi. quod ante illam visionem. non ita erat clare cognitum iacob. Pauēsq3 id est admirās de dei benignitate ait. q̄ terribilis. id est venerabilis ē locus iste Non est hic aliud nisi domus dei. Dicit lira. q iacob vidit futurum esse q ibi fundaretur templum. vt supra.2. pali.3. et q ibidem postea offerendus esset dominus noster iesus christus. Erexit ergo ibi signum rei preterite. hoc est visiōis sibi ostēse. In signum rei future. scilicet fundationis templi et passionis christi. vide latius Genes.28. in textu et in postilla. Hinc ecclesia catholica cātica sua ex hac sum psit visione.

Dominus quoq3 noster christus iesus. hanc sibi gratissimā esse ex eo demonstrauit. quia in illa ipse templum ingredi. sermonem ad populum fundere. et diuinitatis sue sacra pandere dignatus est. teste iohannis c.10. q̄ ait. Facta sunt encenia (id est sollennia dedicationis templi) in hierosolimis. et hyems erat Si ergo placuit domino perambulare dedicationis tempore in tēplo. vbi caro et sanguis brutorū animalium offerebātur. multo magis nunc placet dedicationē nostri templi inuisere. vbi corp9 eius sacratissimum rc. patri offertur Itaq3 more priscorum. vt boni filij. patrum imitantes vestigia. studeamus domino facere sanctuarium et habitabit p ut promisit in medio nostrum. fm thematis verba facient mihi sanctuarium. et habitabo in medio eorum pro gratia impetranda. dicatis Aue maria.

In dedicatione templi

☞ E Tametsi hodierne diei festiuitas lõge lateqꝫ efferri posset ob beneficioꝝ magnitudinẽ (beneficiũ em̃ cadens sub gratia. causa est festiuandi) In hoc aũt festo. om̃ia dei bñficia salutem cõferentia. inquantũ a nobis suscipiũtur veniunt in memoriã gratificam. In alijs vero inq̃ntũ dñs ea ↄtulit Attamen dimissis ꝑ nũc (inter cetera collata donaria) habitaculis multis. que nobis dñs p̄parauit et sanctificauit In quibus deniqꝫ habitare nobiscũ dignatur scꝫ celo. ecclesia et materiali tẽplo. In celo. ad nr̃am eternam beatificatõem. in ecclesia. ad meritorum ↄparatõem. in templo. ad sacramentoꝝ ꝑticiparõem. tñ ẜm thematis verba solũ de habitaculo dei qd̄ est aĩa nostra nũc loquendũ. cuius edificatõeꝫ ad nostrã ꝑsonalẽ sanctificatõem vt ꝓcurem⁹ verba apl'i nos admonent. Quippe ẜm btm̃ Aug. in ẜmõe de dedicatõne. In nobis spũali edificatõe ↄpletur. quid q̄d in tẽplis manufactꝭ agitur.

Uideam⁹ itaqꝫ p̄°. q̄ꝫ dignũ est vt nos ip̃os dño edificemus habitaculum. Scd̄o q̃uõ illud possit fieri. cõformiter edificio templi manufacti D Quo ad p̄mũ. occurrit factũ insigne nr̃o ꝓposito vtile. Olim nãqꝫ rex gl'iosus ⁊ ꝓpħa dñi sanctus dauid. religiosa q̄dam cepit cogitatõne moueri indignum iudicans. q̄ nullã adhuc domum dñs sabaoth haberet in terris. ip̃e vero domũ cedrinã inhabitaret regie dignitatꝭ. idcirco edificare domũ dño mente deuota cogitabat. in quo etiaꝫ pl'imũ a dño cõmendat⁹ est. licet datum sibi nõ fuerit vt opus ꝑficeret vt habet̃. 2. Regꝭ. 7. Hoc ipsum ait berñ. ẜ. 2. de dedicatõne fratres nos quoqꝫ decet cogitare fideliter. ⁊ viriliter effectui mancipare. An nõ aĩa nostra sublimi i domo habitat. que a deo sibi fabricata est. in corꝑe scꝫ. qd̄ sic cõpegit ⁊ ordinauit. vt gl'iose in eo et delectabiliter habitaret Nã q̄ꝫ ei sit cum corꝑe dulce ↄsortiũ ẜ. 2. de. 70. triste diuortiũ manifestat. dum vix tãdem auelli potest cum corruptio ip̃a corꝑis penitus intolerabilis est vegetãti

Qr vero corpus a deo. nõ solum in p̄mis parentibus. sed in singulis fabricatũ est. testis ẽ virilis illa mulier. 2. macħa. 7. dicens filijs suis. Nescio quõ in vtero meo appruistis. Neqꝫ enim ego spm̃ et animã dedi vobis et vitã ⁊ singuloꝝ membra nõ ego compegi. sed mũdi creator. qui format hominis natiuitatem.

Sed et nostro corꝑi domũ fecit excelsam aptissimã ⁊ decorã. totum scꝫ hunc sensibilẽ et inhabitabilẽ mundũ. Mundus siq̄dem factus est ꝓpter hominem vt ei seruiret. ait mgr̃ dist. 1. li. 2. Et hugo in de arra anĩe. Hinc

ps̄. Omnia subiecisti sub pedibus eius &c. Indignū ergo est. si ei tēplū edificare dissimulam⁹ q̄ nobis domos fecit Nec mō indignum sed nimis p̄iudiciale nobis z dānosum. Nam dom⁹ quā hic habem⁹ et corp⁹ et mundus statim casura est. q2 omniū finis appropinquabit. 1. Pe. 4. Figura q3 hui⁹ mundi preterit. 1. Cor. 7. Jō edificauit domū nō manu factā eternam in celis. quā tamē nō poterit ꝯsequi. nisi qui hic dn̄m in templo quē sibi prepauit habet cohabitantē Dicente aplo Ro. 8. Si quis spm̄ xp̄i nō habet hic nō est ei⁹ Q2 si spūs eius qui suscitauit xp̄m a mortuis habitat in vob3 viuifi. z mor. cor. vr̄a. ꝑpter inhabitātem spm̄ eius in vob3 Felix ergo et multū felix aīa. que dn̄o templū edificat. vt dum dom⁹ sua corrūpit᷑. recipiat᷑ a dn̄o in eterna tabernacula Hec secure cum aplo dicere pōt Scim⁹ si terrestris dom⁹ nostra hui⁹ dissoluatur habitatōis. q2 edificatōem habem⁹ ex deo. domū nō manu factā eternam in celis. Jdcirco dilectissimi caueā⁹. ne dem⁹ somnū oculis nostri3. z palpebris nostris dormitatōem. z requiē tpibus nostris. donec inueniamus locum dn̄o. tabernaculū deo iacob. E Ubi autem inueniri potest locus hui⁹ edificij. Nam sic orauit salomon in templi dedicatōne. 3. Regū. 8. Celi celorū dn̄m cape non poterūt Sed reuera non capit dn̄m nisi imago sua. Aīa capax est illius. que ad imaginē ei⁹ creata est Festinem⁹ ḡ thalamū aīe nr̄e habitaculum dn̄o edificare. q2 cōplacuit dn̄o habitare in ea. Delicie mee inq̄t esse cū filijs hoīm Prouer. 8

Ad edificatōem autē q̄ttuor sunt necessaria sc3 fundamentū Extructio. Parietes. Tectum.

Fundamentū aliud nemo pt ponere. p̄ter id qd̄ positum est. qd̄ est xp̄c iesus. 1. Cor. 3. Xp̄c q̄ hoīem creauit ipse et repauit. ipse supra seipm ecclesiā suā edificauit pariter et fundauit Jpse lapis angularis. in quo omīs edificatio constructa crescit in templum sanctū in dn̄o. ad Ephe. 2 De quo et. 1. Pe. 2. hortat᷑. Accedentes lapidē viuū. ipsi tanq̄ lapides viui superedificami. Jn ps̄. Fundamenta ei⁹ in montib⁹ sanctis Aug⁹. in ench. c. 4. Certum ꝑpriūq3 fidei catholice fundamentū xp̄c est. Ecce fundamētum nostrū xp̄c est Et recte. Qd̄ eīm aliud fundamentū poss3 esse xp̄iano. q̄3 xp̄c. cui seruire. quē imitari. ad cui⁹ regnū necesse est aspirari? Cui viuere optet z mori sicut ait apl's ad Phil. 1. Siue eīm viuim⁹ siue morimur dn̄i sumus Ro. 14. Merito ḡ fundamentū nostrū est xp̄c. cui omīa innitūtur. Hoc eīm dr̄ fundamētū qd̄ ita fundat cetera. vt ipm nulli innitat᷑ F Sed diceres.

quõ idem ipse est et lapis angu/
laris ꝛ fundamentũ. Fundamē
tũ eñ est cui tota fabrica innitit᷑
Lapis angularis xp̄o. in quo to
tum edificiũ ꝯsummat᷑. Cum ꝗ
fundamentũ sit in imo. lapis an
gularis in summo. Lapis ꝗ₃ an
gularis fundamēto et pietibus
innititur. nõ fundamētũ lapidi
angulari. Uñ hec vident᷑ res cõ
trarie cedē rei incõpossibiles. vt
in pħo ðꝛ ꝛc̄. Licet in hoc solui
posset replica. qꝛ ꝛ i fundamēto
angul⁹ est. s₃ alti⁹ ħ latet miste/
rium In hꝭ eñ ptȝ quid interest
inter fabricã spũalem et edificiũ
mãlis Fundamentũ mat͛ialis
edificiũ in imo est. sed spũalis in
summo. Si eñ ait aug⁹. ad t͛rã
edificatemur in imo nob ponen
dũ erat fundamentũ. sed qꝛ cele
stis fabrica est ad celos precessit
fundamentũ nr̄m. Cum ꝗ nr̄m
edificiũ in celis fundat᷑. iðo ħꝫ
fundamentũ sursum Uñ q̄ sur/
sum sunt sapite ꝛc̄. Et nimiꝝ. cũ
sit sursum. optet fodere in altũ
ꝑ hũilitatē. vt attingat᷑. ps̄ Fun
damēta ei⁹ in mõtibus san ctis.
Exemplũ arboꝝ. Hinc q̄ se hũi/
liat exaltabit᷑ ꝛc̄. Excelsus dñs
hũilia respicit. et alta a lõge ꝯg
noscit Attēdite ħ q̄nto altiores
mðo. tanto longiores a xp̄o. Al
tiores dico ẜm mentꝫ desideriũ.
Ad hũilitatē tendite In altũ fo
dite. vt fundamētũ inuenire va
leatis. puulus est. nõ nisi puulo
rũ ꝯsortia placent. S In/
uento fundamento solido ꝑ hu
militatem. optet nunc extruere.
Parietes ꝯpingere. ꝛ tectũ ad/
ornare. Hec eñ in edificio mãli
necẽia sunt Silr̄ in edificio spũ
ali. Oportet eñ p̄mũ extruere ꝑ
fidē. q̄ p̄ma virtutũ theologica
liũ ē. Parietes (ꝑ spem) erigere.
q̄ttuoꝛ ꝟtutibꝫ cardinalib⁹ ro/
boratã. q̄bus in vita nihil vtili⁹
est. q̄ a ruina sustinent. ab ĩpug/
natõe defendũt Hec sunt sobri
etas prudẽtia fortitudo iusticia
Nã ſpare sine meritis et grã nõ
est ſpare s₃ p̄sumere. Tectum
qð omnia ꝯfuat. oĩa opit a cau
mate ꝛ pluuia ꝑ caritatē supdu
cere. Hoc eñ totũ edificiũ for/
mat ꝛ exornat. Caritas eñ opit
multitudinē pctõꝝ Nulla enim
opa tanq̄ꝫ bona ad meritũ impu
tant᷑. q̄ nõ ex radice caritatꝫ pce
dunt Hec sola edificiũ nr̄m ex/
ornat vt xp̄c inhabitare dignet᷑
Nec dubitari vllo mõ põt. inq̄t
Aug. in de laud caritatis. quin
templũ dei sit homo. in quo est
caritas. Hee sunt tres ꝟ
tutes theologice. que oĩm cetera
rum virtutũ impatrices sunt et
dñe. Hijs trib⁹ in xp̄o funda
mento vnico ꝛ solidissimo. viui
m⁹. m oueinur. et sumus Uiui/
mus ꝑ fidē. sicut scriptũ est Ju/
st⁹ ex fide viuit Abacuc. 2. Mo
uemur in eo ꝑ spem. que sursum
sunt desiderãtes. ꝑ quã futurã
ciuitatem inquirim⁹. non habē
tes ħ mansiõꝫ Heb. 13. Sum⁹

in eo ꝑ vnientem caritatē. Qui
adheret deo. ait apl's. j. Cor. 6
(Haud dubiū qn ꝑ caritatem)
vnus spūs est cum eo. Hijs nisi
firmiter adhereamꝰ. frustra de
beatitudine speramus.

H Ille eni tres necessarie
sunt ad salutē Siquidē sine fi
de impossibile est placere deo.
Hebre. xj. Immo qui non cre-
dit iam iudicatus est. Joh. 3.
Caritatem autem non habens
nihil omnino est in acceptatiōe
diuina. j. Cor. 13. et vltio. Qui
non diligit dn̄m iesum. anathe-
ma sit Nam qui nō diligit. ma-
net in morte. j. Joh. 3. Spe aūt
salui facti sumus Roma. 8. et. j
Joh. 3. Omnis qui habet spem
hanc. in xp̄o sanctificatꝰ est. sic ꝛ
ille sanctꝰ est Nemo aūt nisi san
ctus btitudinē sortietr. q2 nihil
inq̄natū intrabit ī illā Apoc. 21.

Et hoc rōne ꝑt breuiter ondi
nā btitudinē nemo rōis cōpos
ɔseq̄tur. sine tēdētia ꝓp̄a ī ipam
Cū enī ip̄a sit finis vltiꝰ hoīs q̄
est agēs ꝑ cognitōz et voluntatē
ad eius dignitatem pertinet. ꝙ
respectu eius habeat aliquam ꝓ
priam actionem. Sed vt dicit
sanctꝰ Bonauē. in. 3. dis. 23. in
tentio nostra nō mouetur nisi in
cognitū possibile haberi. ꝛ bonū
ꝓportatū et desideratū. Necesse
itaqꝫ est hoī vt finē hunc cogno-
scat. Cognitū diligat. ꝛ dilectū
vt possibilē sibi desideret. si ad
eum tendere debet ꝑ opa merito
ria. a volūtate libere ꝓcedentia
Siq̄dem nēo eligit laborare ꝑ
re quā nō tanqꝫ sibi possibilē de
siderat Nā electio nō est impos-
sibiliū. 3. Ethi. Sed nec desi
derat q̄s. q3 nō diligit. qm̄ ipm
desiderare diligere est. et rem tā
qꝫ bonā sibi appetere Nihil aūt
amatur nisi cognitū. x. de trini.

Necesse est itaqꝫ si efficaciter
in finem vltimū qui est btitudo
et salus nostra tendere debemꝰ.
hūc ɔgnoscamꝰ. diligamꝰ. ꝛ tan
qꝫ nobis possibilem appetamus
Primū ꝑ fidē Scdm ꝑ carita-
tem. Terciū ꝑ spem adimplemꝰ.
quia ɔgnoscere deū in via quo-
mō oportet. actus est fidei Dili
gere in se. caritatis Desiderare.
vt btitudinē nr̄am nobis possibi
bilem spei. Quia etiā hijs tribꝰ
reformatur imago nostra. ad cō
formitatē imaginis diuine In-
tellectus fide. volūtas caritate.
et ꝑ spem memoria. q̄ sunt tres ꝑ
tes imaginis nr̄e Quia iterū
trib3 dictis ꝟtutibꝰ corrn̄dēt tres
actꝰ ꝓncipales. siue ꝑtes beatitu
dinis q̄ finis est xp̄ianoz. Fidei
sc3 visio. Caritati fruitio. ꝛ spei
tentio. Ideo non incōgrue ap-
pellari possunt subā siue funda-
mentū xp̄iane ɔuersatōis Ex q̄-
bus quecūqꝫ actio ꝓcesserit me
ritoria est vite eterne Que vero
ex eis non ꝓcesserit. quantum-
cunqꝫ fuerit honesta et moralit̄
bona. vite premiū non meretur.
Itaqꝫ vanum est omne virtutū

edificiū. qđ ex tercia radice. im-
mediate xp̄o inherente tanq̃ʒ fū
damento firmissimo. nō ɔsurgit
Et ideo de fide scriptū est. q̄ est
suba rerū sperandaꝝ. Hebre. 11.
Spes aūt anchora firma ačet
tuta dicit̄. Hebre. 6. quia firmi
ter p̄ncipali fundamēto inecta
De caritate vero ita clare osten-
dit omīa sine ea nihil p̄ficere ad
salutē. vt nec fides. nec p̄phetia
nec spes. nec opera aliquid p̄fi-
ciant sine ea. 1. Coꝝ. 13.
I Ex his omnibꝰ. quasi p̄ma
ɔclusio totiꝰ xp̄iane structure ac
edificij dicit̄. que est p̄ncipiū to-
tius xp̄iani p̄fectus. Ad hoc su
mus xp̄iani. vt christo dn̄o. vni-
co cum patre et sp̄ūsctō funda-
mento inhereamꝰ. fide integra
spe firmā. et caritate p̄fecta. qđ
est dicere. vt i eū firmiter creda-
mus. Eū p̄fecte supra oīa diliga
mus. et eo frui tanq̃ʒ sūma et vl-
tima beatitudine nr̄a fiducialit̄
desideremus. et desiderāter con
fidamus Hoc nobis sit quasi si
gnum ad metā. ad quod in om-
nibꝰ actionibꝫ nostris. mētꝫ ocu
los dirigamus. nec ab eo aliquā
do deflectamꝰ Qm̄ licet finē no
strū beatitudinē siue regnū celo
rū xp̄iani adipisci volumus. nul
la tamen alia via. nullis medijs
alijs. ad hūc tendere possumꝰ ef
ficaciter. nisi q̄ fide spe ꝛ carita-
te nostro fundamēto christo in-
hereamꝰ. Et ideo sicut quilibet
industrius artifex. vt dicit Cas

sianꝰ. coll. p̄rima aut negociatoꝛ
nō solū finē certū querit ꝛ amat
sed ꝛ certa media eligit ad q̄ om
nis p̄positi sui intentōem diri-
git. et p̄ illa finem principaliter
intentū assequi intendit Sic p̄
agriculturā agricola. Per mer-
cancias negociatoꝛ diuicias adi
pisci laboꝛat. Nec tm̄ diuitijs
quantū diligenti agriculture et
mercationi intendit. non dubi
tans his bene actis. diuitias se
cuturas Ita et nos cupiētes reg
nare cū christo. ad hoc siue fun-
damentū dixeris. siue mediū. si-
ue viā. fidem spem et caritatem.
velut ad certā ꝛ rectissimā lineā
cursum necesse est dirigamꝰ. om
nia huiꝰ gratia gerenda appetē
da sunt. vt in christū firmit̄ cre-
damus. pure et p̄fecte eum dili-
gamus. ꝛ firme in ipso ɔfidamꝰ.
p̄ hoc vniuersos laboꝛes letāter
aggrediamur omīa sustineamꝰ.
Quidquid ab hac intentiōe di
uersum est. q̄uis vtile aut neces-
sarium videat̄. vt noxium deui-
tandum est. quidq̄d ad hanc p̄
ficit. amplectēdū Sciētes quā
tum in his p̄ficimꝰ. tm̄ p̄fectio
res erimus. ac fini nostro beatiꝰ
p̄pinq̄mꝰ Nec de castitate. pau
pertate. paciētia. elemosinaꝝ lar
gitione. vigilijs. laboꝛibus. sibi
quisq̃ʒ blandiat̄. si p̄ hec in dictꝭ
nō p̄ficiat. Dicente clare ap̄lo.
Coꝛp̄alis exercitaꝰ ad modicū
vtilis est. pietas ad omnia valet
Pietas ad interiorē dei cultum

principet. q̄ est p̱ fidē spē. et carita tem Sunt em̄ oia illa corpis ex ercicia. q̄si instrumēta q̄dam ad ꝑora facili⁹ obtinēda ⁊ obtenta custodiēda ꝛc. Si sic dn̄o adhe serim⁹. iam templū nr̄m sanctifi cat. vt ico dn̄o habitare p̱ illap sum sanctificatm̄ ꝯplaceat Hoc em̄ ꝑncipaliter intendūt. nostri themat̄ verba. cū dn̄s ait p̱ moy sen facient mihi sanctuariū ꝛc.

De eodem Sermo. V. In ostensione reliquiarū in ordine. LI.

Beati qui habitant in domo tua Ps̄. 83.

A Honorabilē atq̧ singularē hui⁹ diei festiuitatē votiuis lau dibus celebrem⁹. ⁊ festiuis gau dijs honorem⁹. in q̄ dom⁹ illius singularē ꝯmeōram⁹ gloriā. que oēs suos inhabitatores btificat extra quā nemo btitudinem po terit aspirare Et q̄ ē h̄ dom⁹ do mini tā potens. tamq̧ desidera bilis? Una an plures. Una ni mirū est ordinis vnitate. licet q̄ d̄ triplex materiali distinctōe.

Est em̄ dom⁹ dn̄i iam regnās in celis cū rege suo xp̄o. q̄ d̄ ec clesia triūphans. de qua apl's. 2. Cor. 5. d̄t Edificatōem ex deo h̄emus. domū nō manufactā s̄ȝ eternā in celis. Est et dom⁹ dn̄i in terris. et hec triplex. scȝ eccl'ia catholica militans deo. de qua Prouer. 9. Sapia edificauit si bi domū. excidit colūnas septē. imolauit victimas suas. miscuit vinū et posuit mensam. Hec em̄ fecit sapia eterna in ecclesia mili tante. Est q̧ȝ dom⁹ dn̄i queli bet aia fidelis. in q̄ fili⁹ dei habi tat. sic paul⁹ ad Hebr. 3. d̄t Xp̄c tanq̧ filius i domo sua q̄ dom⁹ sumus nos. si fiduciam ⁊ gloriā spei vsq̧ ad finē firmā teneam⁹

Est demū domus dn̄i loc⁹ iste materialis siue templū dn̄o ꝯsec tum. de q̄ jacob Gen̄. 28. Terri bilis inq̄t est locus iste. nō est h̄ aliud nisi dom⁹ dei ⁊ porta celi. et Jsa. 56. Dom⁹ mea dom⁹ ora tōis vocabit. Oēs hee dom⁹ et si māliter et s̄m statum distin guunt. tn̄ ad idē scȝ btitudinem possidendā ordinant. quā btitu dinē ꝑma suis possessioib⁹ ꝯfert in re. cetere ṽo in spe. qm̄ q̄ hinc transiert ad illā. iam btitudinis stola vestiūt. sic scribit Apoc. 5. Date s̄t singulis stole albe. Qui ṽo adhuc in via ceterar̄ inhabi tator est domor̄. iam spe beat⁹ ē q̄n sue btitudinis i domo celesti firmā tenet ꝓmissionē ⁊ pignus certū Promissionē q̄dem q̧ oēs q̄ sunt xp̄i p̱ fidem. semen abrae sunt s̄m ꝓmissiōȝ heredes. Gal 3. et. 1. Jo. 2. Hec ē ꝓmissio quā ipse pollicit⁹ ē nobis vitā eternā Pign⁹ ṽo sacras sctōr̄ reliq̄as. ⁊ corpa q̄ malib⁹ nr̄is ecclesijs re cōditos veneramur. de q̄ Bern̄ f. de oib⁹ sanctis ait Sācti trans seūtes ex h̄ mūdo ad patrē. sacra

t

nobis pignora reliq̄runt. apud
nos siquidē corpa eoꝝ in pace se
pulta sunt. q̄ꝝ noīa viuēt in secu
lū.i. q̄ꝝ nunq̄ȝ glia sepelieť. Nec
aūt aliqñ resumēt. qñ nō sine no
bis in glia ꝯsumabunť Tūc ḡ et
nunc merito oēs dicūť bti. q̇ ha
bitāt in domo tua. ꝑ grā Aue
B Beati qui ha. in do. t. Ad
btitudinē ꝯsūmatā. clarā videli
cet dei visiōȝ. quā sancti dei oēs
q̇ in domo pr̄ie celestꝫ hitant. cū
xp̄o sine fine exultātes iā ꝯsecuti
sunt. nemo venire pt viatoꝝ. nisi
ḡ h hitat in domo dn̄i triplici
pdicta. in q̄ sanctificať. ⁊ fm vie
btitudinē btūs dr̄. qui em̄ in soꝛ
dibus h manet. sordescet adhuc
in dānatōe. ⁊ qui h fuerit iust⁹ ⁊
sanct⁹. ⁊ ita btūs. sanctificabiť
ac btificabiť adhuc in pr̄ia. vt
loquiť angel⁹ Apoc. 22. Cure
mus ḡ hic hitare in domo dn̄i.
ne ab illa ibi eťnal'r excludamur
Non em̄ oēs ambulātes aut in
trantes in domū hitant i domo
Domū ecclesie vl'is intrat. q̇sq̇s
baptismū suscipit. ſȝ nō in ea ha
bitat heretic⁹ Domū ꝯscie itrat
qui iustū ab iiusto a coinq̄nato
q̄d sanctū est discernit. ſȝ nō in
hitat carnalis Domū hui⁹ tēpli
mālis intrat. q̇ corpaliter locuȝ
hūc visitat. ſȝ non inhitat vani
loquus discursoꝛ. qm̄ honorem
dom⁹ q̇ dicti sūt (q̄d inhitatorꝫ
est) nō diligunt. nō ꝓmouēt. nec
defendūt. Nō em̄ heretic⁹ eccle
sie vnitatem custodit. ſȝ scindit.
nec carnalis ꝯscie puritatē appe
tit ſȝ polluit Nec vaniloqu⁹ di
scursoꝛ. dei sanctoꝝq̄ȝ cultum ꝓ
mouet. ſȝ ipedit. Quapropť do
mū dei nō inhitaut sed ipugnāt
nō sunt ciues ſȝ hostes. nō inco
le ſȝ ꝓditores. Sic ei eos noiat
btūs Bern̄. s. de dedi. qui inci
pit. Dom⁹ hec frēs. Et iō nō bti
ſȝ infelices ⁊ miseri. C Nos
ḡ studeam⁹ inhitare domū dn̄i
templū h māle. Per h em̄ cetera
rū veri inhitatores efficimur. est
em̄ h templū q̄si porta ꝑ qm fit
introit⁹ ad alias. q2 in illa ⁊ bap
tism⁹ suscipiť et recta fides. ꝓbi
dei pdicatōe doceť. ⁊ ꝯscia puri
ficať ꝑ pniam in bono nutriť et
augmentať ꝑ eucaristiā. Inhi
tamus eā si recte deū ⁊ sctōꝝ reli
q̄as. q̄b⁹ locus iste sctificať coli
mus Ad h siq̄dem vt bern̄. ait s.
de dedi. q̇ incipit. Vorinis lau
dib⁹. pietes ei⁹. man⁹ sacrate pō
tificū. tantꝫ sanctificauere miste
rijs Ut ex tūc ⁊ deinceps. sctāꝝ
ibi lectōnū resonet freq̄ntia. san
ctaꝝ orōnū murmurēt susurria.
sctāꝝ reliq̄aꝝ honoreť btā p̄ntia
q̄s sacras reliquias vt deuoti⁹
honorem⁹. laudabil' introduxit
ꝯsuetudo. vt de septēnio i septē
niū vobꝫ ostēdi. ⁊ ꝓnūciari sole
ant. ñ sine spēali misterio. Nā h
ipso fcať ad quid ꝑueni⁹. dum
deuote sctōꝝ reliquias venera
mur. Sex quippe dieb⁹ laboꝝ
ꝑueniť ad septimū requietiōꝫ. q̄
ē sabbatū ⁊ requies sancta dn̄o

qm̄ dn̄s cū bn̄dixit ꝛ sctificauit Exo. 20. ꝛ 31. Et p̄ sex ānos exercendi terrā intrat septim⁹ ānus requiei. vt h̄t Exo. 23. Ita cū sex ānis in sctōꝝ veneratōib⁹ laboram⁹. in anno septio ad clariorē eoꝝ noticiā. visiōem. ꝛ q̄si societatē admittimur. vt clare ꝯgscamus. qꝛ si sex ānis siue sex diebꝫ quib⁹ vniuersū laboris tp̄s decurrit fideliter īpleuerim⁹ in septimo die vel āno requietōī ꝛ sabbati interminabil' future vite. eoꝝ p̄ocinijs ipsis facialit̄ ꝛ sensibiliter in btitudine ꝯiūgemur.

D Ne aūt in sanctarū reliqaꝝ cultu quis erret. tria ꝯuenit p̄cognoscere. scꝫ q̄ sp̄e cultus scti sunt honorandi. Qꝛ enim honorādi sint. iā in dubiū r̄uocari nō p̄t. post dānatiōꝫ vigilācij heretici oppositū dogmatizātꝭ. vt in ep̄l'a ꝯ eundē declarat Hiero. Scd̄o cū euidēs nō sit ea q̄ ostēdunt fore reliquias illoꝝ sctōꝝ q̄ꝝ esse dicunt. maxīe cū id q̄d n̄ nūq̄ꝫ ī diuersis locꝭ ōn̄dit mēbꝝ vel corp⁹ alicui⁹ sancti. vni⁹ esse d̄r. vbi necēm est admin⁹ in altero locoꝝ decipi ōn̄dentes. qūo ḡ tēperari dꝫ reuerētia reliquijs exhibenda. ne putet̄ honorari sanctus. vbi honorat̄ latro forte vl' dānat⁹. Qūo tp̄e bti Martini factum historia testat̄. Tercio p̄ quib⁹ causis sancti honorādi sīt ꝛ inuocādi. ꝛ an p̄ certa. tn̄ vni⁹ plus q̄m alteri vota ꝛ p̄egrinationes. aut donaria q̄dam. et magis in vno loco q̄ꝫ alio sint soluēda. Uerum qꝛ tempis angustia hec oīa resoluere p̄hibet. dimisso vltimo. De p̄mis duobus ꝯclusiue aliquid breuissime ē dicendū et planissime. et alio tempore ꝛ loco. fauēte dn̄o. cū allegatōnibus scripture latius declarandū E Pro declaratōne p̄mi notandū. q̄ reb⁹ excellentꝭ bonitatꝭ ꝛ p̄fectōꝭ. sup̄ioritatꝭ ꝛ dominij debet̄ cultus vl' exhibitio reuerētie. ꝛ honoris. plus vel min⁹. ſm exigentiā gradus excellentie. Deus ḡ qꝛ est summe ꝛ infinite bon⁹. vl' habēs dominiū et oīpotens. sūmus ei debet̄ cultus quē latriā vocam⁹. ꝛ est interior reuerentia exhibita alicui q̄ ip̄m recognoscim⁹ vt summū et infinitū bonū. vl' et oīpotēs hn̄s dominiū. vel aliquis actus exterior ad hm̄ōi ſcandū fact⁹. Et hic nulli oīno creature. nec cruci. nec clauis. īmo nec hūanitati xp̄i in se considerate sed soli creatori debetur. Quia vero creature quedam a deo singulariter exaltate sunt. vt creature rationales. singulari et gratuita immo consummata caritate deo vnite. vel alique irrationales. vt corpora. vestes. sudaria. stramina. arma specialiter a deo. ad coop̄atōem salutis electe Uel etiam imagines. hec vel hoꝝ aliquid rep̄sentātia Iō eis debet̄ a nobis reuerētia Illis vt dei singularib⁹ amicis. istis vt q̄

busdã ad ea spẽaliter ptinẽtib9. eo q etiã ðs p hec multis mira- culose varia ptulit bñficia. De betur autẽ illis honor plus vel minus. fm q mag9 vel min9 deo sunt piũcta Et si excellẽti9 ceter9 ad deũ ptinẽt vt hũanitas xpi. et q ad eam ptinẽt. arma passiõis. et virgo dei mater. hono: eis de bitus. dr yperdulia Aliis õo exhi betur dulia. ¶ Ex quib9 ptz qño intus diuersimode adorat9 cũ quodlibet recognoscẽdo ta- le quale est a do electũ. reuerẽtia intus impẽdit9 Signa õo exte- riora. q2 diuersis eadẽ exhibent equiuoca sunt. et per intentõem mẽtis distingui debent vbi fo- ris nõ distinguũt. Vñ aliud in- tendere debet9. dũ genua coram dño flectitis. siue in sacro siue co ram imagine crucifixi. q̃ cum in clinatis corã imagine beate vir ginis vel sanctor reliquiis. Cũ eñ imagies veneramur. nõ lignũ aurũ vel metallũ. s3 ipm cui9 est colimus. Sic etiã eadẽ genu flexione q̃ fit corã duce rege et im patore. aliũ impẽdim9 interio rẽ cultũ. Sic aliter corã deo et sanct9. reliquiis ac imaginib9 ora tões fundim9 Deũ quidẽ rogã9 tanq̃ oia potentẽ et summũ oim rectorem. vt ipse nobis gratiose concedat p quibus oramus.

☞ Angelos et sanctorũ ani- mas. nõ vt ipsi ex se conferant. sed nobis que desideram9 et ac cipere non mereamur pter no- stra delicta. ipsi tanq̃ dei amici pter sua merita impetrent. ac impetrata conferant. Nihil tale a sancta cruce aut sacris san ctorum reliquiis petendum est. Neq3 eñ nos audire possunt cum sint res inanimate. Sed deum vel sanctos quor hec sunt Et pter quos hec honoramus rogamus. vt intuitu meritor p ista adquisitor. que nobis tanq̃ pignora quedam hic reliquerũt nobis concedant. perita. vel im- petrent. ☞ Ab imagine pi- cta autẽ omnino nihil petendũ. sed ab eo cuius est imago. sine re latione ad imaginem. Ideo ec- clesia in letania tripliciter orat. ad patrem filium et spmsanctũ ait. miserere nobis. Ad beatam virginẽ. angelos. sanctos. dicit Ora p nobis. Ad crucem ait. p crucem tuam libera nos dñe. id est p meritum nobis in cruce ad quisitum Ita dicere possumus. Sancte Joh p has sacras re- liquias tuas ora p nobis. Hec de pmo. ☞ B De secun do dicẽdum est pmo. q omnino nõ l3 aliquẽ venerari p sancto. publico et solẽni officio nisi fuit auctoritate romane ecclesie ca- nonizat9 Sic hẽt extra de re. et ven. scõr audiuim9. licet fm Jn nocẽ. in glo. ibidẽ. nõ negandũ ẽ. q̃n cuilibet. licet alicui defuncto quẽ credebat bonũ virum porri gere preces. vt p eo intercedat ad deum. q2 deus fidem eorum

attendit. non tamen ꝑ eis licet facere officium solēne. vel etiā ꝓces solēnes. Et ita nec reliq̄e cuiuscūqꝫ. tanquā sancti venerande. non vt p̄missum est canonizati. Ne aūt falso reliq̄e venerent̄ tāqꝫ alicui⁹ sancti cui⁹ tn̄ nō sunt. debēt circūspecti esse. q̄ ꝓmo reliq̄as acceptant. ne facili credulitate credant illi⁹ vel isti⁹ esse. nō sufficiēti testimonio ita fore ꝯprobet̄. Jō disponit canō extra de re. ⁊ ve. sanctoꝝ. Cū ex eo. Q: inuētas de nouo reliq̄as null⁹ publice venerari p̄sumat. nisi ꝓus auctoritate sūmi pōtificis fuerit approbate Ubi etiā p̄cipit̄ ꝙ extra capsas antiq̄ reliq̄e nō ostēdant̄ nec exponant̄ venales Et addit̄ Prelati vero nō ꝑmittāt eos. q̄ ad eoꝝ ecclesias cā veneratōis accedūt. varijs figmētis aut falsis documētꝫ decipi. sic in plerisqꝫ locis. occasione q̄stus fieri ꝯsueuit. H Et q: nr̄os supiores ⁊ p̄decessores p̄sumere de⁹ tales fore ꝙ (nō imemores ꝓꝓe salutꝫ) in acceptatōe reliquiaꝝ h̄ egerint. ꝙ facere tenebant̄. pia fide credere debe⁹. q: illoꝝ sunt reliq̄e q̄ꝝ esse dicūt̄. ⁊ sic fore a p̄teritis ⁊ antiq̄s temporib⁹ tentū est. et vt tales sine omī piculo honorare. Cū em̄ in alijs rebus ciuilib⁹. maiorib⁹ ac seniorib⁹ credit̄. q̄uo in sola sanctoꝝ veneratōe fides nō esset adhibenda Q: si forte aliq̄ deceptio ꝯtigisset. nihil nobꝫ piculi erit. tū q: excusat nos inuincibilis ignorātia. tū q: nō simpl'r sꝫ sub ꝯdictōe (a dmin⁹) implicita veneramur hmōi reliq̄as. s. si. et inq̄ntū illoꝝ sunt q̄ꝝ esse dicunt̄ Et ita magis eos sanctos q̄ꝝ eē credunt̄ honoram⁹ Jn eos q̄ꝫ veneratio illa redundat nō minus q̄ꝫ si vere essent reliquie eoꝝ. C⁹ exemplū familiare ē. si aliqui intrarent hanc ciuitatē q̄ ꝓbabili testio dicerēt̄ esse amici impatoris. cōsolat⁹ vt tales reciperet. donis ac reuerentijs q̄ꝫ plurib⁹ honoraret. Et esto ꝙ nō eēnt tales Nunq̄d impator q̄ p̄ncipaliter in eis honorat⁹ esset. cum id sibi inotescerz bn̄ accipet. laudaret ac repēderet honorē hmōi tanq̄ꝫ suis amicꝫ exhibitū. q̄uis tales nō fuissent. ꝓbās ex h̄ sinceritatē. deuotiōꝫ. ac amorem ciuitatꝫ h⁹ ad seipm̄. maxīe dū ꝓbabili testimonio tales esse didicerūt. Licet decepti. Sec⁹ tn̄ si vana q̄dam relatōe et leui credulitate hoc putassent. sic em̄ magis eos stulticie ac leuitatꝫ argueret ita in ꝓposito. Nūc ḡ deuoto aīo prepati audite ⁊ ꝯspicite q̄ ostendent̄. deū i suis sanctꝫ digne laudātes piter ⁊ venerātes Amen.

Prosecutōꝫ tercie ptis hui⁹ p̄cedentꝫ s. q̄re s. de oib⁹ sanctis

De eodem Sermo. VI in ordine. LII.

Hodie sal⁹ domui huic facta

est eo q̄ et ipse sit filius a-
brae. Luce. 19. A Festum
dedicatõis dom⁹ dñi solēne agi
mus. hodie q̄ꝺ licet q2 inter p̄ci-
puas solēnitates nūerat. ⁊ ideo
nob̄ venerabile. tñ q2 ceteris no
bis ꝓpinqui⁹ merito a nobis de
uotõe celebrabitur dulciore In
alijs festiuitatib⁹ magna dei be
neficia toti humano generi im-
pensa gratias refundendo ꝯme
moramus. Hodie singularia be
neficia nobis spēaliter impensa
laudibus cõdignis extollimus.
Alijs festis ꝯmuni saluti in om
nibus electis. quos sibi domin⁹
tanq̄ꝫ domū fidelem ꝯstruxit cõ
gaudem⁹ Hodie de salute huic
domui nostre facte exultamus.
Domui non solū materiali huic
templo. sed magis spūali q̄ꝺ su-
mus nos. vt dicit apostolus. j.
Corinth. 3. Nescitis q2 templū
dei estis. et spiritus dei habitat
in vobis. vñ beat⁹ Berñ. sermõe
j. de dedicatõe. Vestra ait fra-
tres carissimi est hodierna festi
uitas. quia de ecclesia vestra. ma
gis autē de vobis ipsis. q2 vos
dedicati estis domino. vos ele-
git et assumpsit in proprios.
Solebant reges terre et
p̄ncipes in vnum cõuenientes.
natalis sui diem magnis pom-
pis et secularibus festiuare gau
dijs. sicut de herode euangelica
testatur hystoria Matth. 14.
Nos hodie nostra natalicia ex
ultatõne humili celebram⁹. Isti
carnalem sui natiuitatem Nos
spūalem Isti diem qua concessa
est vita presens citius finienda
Nos diem qua ꝓmissa est vita
nunq̄ꝫ t̄minanda Isti diem qua
nati sunt in peccatis. Siq̄dem
omnes eram⁹ natura. i. natiuita
te filij ire. et ideo miserijs p̄senti
bus subiecti. Nos diē quo gra-
tia abluti. et ꝑ hoc ab omni mi-
seria eruendi. Isti diem quo na
ti ex adam. in adam morientur.
Nos diem quo renati i christo.
in ip̄o viuificabimur Isti diem
quo fusi ex peccatricis vtero ma
tris facti sunt membra domus
magne. totius creature. in qua
sunt vasa nõ solum ad honorem
sed etiā ad ꝯtumeliam. Nos di
em qua nati sumus ex aqua et
spiritu. suscepti i gremiū sancte
matris ecclesie. et huic domui
summi patrisfamilias ascripti.
cui⁹ omnia vasa sunt aurea aut
argentea in gloriam ⁊ honorem
Isti postremo diem honorant q̄
super ceteros terrigenas exalta
ti ꝑ supbiam. cum anxietate do
minaut̄. redigendi in finalis mi
serie fuitutem. Nos diem cele-
bramus quo caritatis iugo a-
stricti. humiliter diuinis subdi
mur preceptis. in libertatem fili
orum exaltandi ⁊ in gloria cum
christo eternaliter regnaturi.
Si ergo filij seculi noctis ac te
nebrarū tātis gaudijs diē agūt
quo nõ sal⁹ vera sed qualiscun-
q3 vita erumnis et miserijs ple-

na. nõ data sed cõcessa ē. citi⁹ repetēda. q̄nto magis nos dici ac lucis filij. diē nr̄e spūalis natiuitatis cū exultatōne spūs celebrare oportet. qua facti sum⁹ filij abrae filij ꝓmissionis. filij adoptōnis templū spūssancti. habitaculum xp̄i. dom⁹ dei. cui sal⁹ facta ē in eternū. Exemplo zachei. q̇ dominū cum gaudio suscipiēs audire meruit veritatis ore. Hodie salus huic domui facta est. eo ꝙ ipe sit fili⁹ abrae. ꝑ gratia Aue.

B Festū dedicatiōis domus dn̄i inter ceteras solēnitates letiorib⁹ agit̃ ceremonijs. in quo cōiter exultāt spūales cū secularib⁹. incole cū aduenis. senes cū pueris. ꝟgines cū iuniorib⁹. ⁊ vt nemo cōibus desit gaudijs. exultant negociatores cum cauponibus. vendentes cū emētib⁹. verū tn̄ cōmuniū gaudiorū. nō cōmunis materia est. Gaudēt oēs cū zacheo. sed nō de eo oēs de quo zacheus. zache⁹ gauisus est non de aquirendis diuitijs. q̄m has paup̄ib⁹ ⁊ fraudatis erogabat. nō de honorib⁹ ⁊ pōpis. q: ꝯtra se murmurātes sustinebat. non de voluptatib⁹ et delicijs. q: talē cōtemptorē suscepit Sꝫ gaudebat q: xp̄m suscepit. ꝑ quē salus domui sue facta est. zacheus enim audiens iesum pambulare hiericho. querebat videre illū quis esset. Recita hystoriā vsqꝫ salus hodie huic domui facta est Gaudebat de exceptione iesu ꝑ quē facta est salus sue domui. Nō domui materiali q̄ ex aduētu xp̄i meliorata nō ē. sꝫ domui spūali. anie scꝫ sue qua intimius salubri⁹ ꝙ suscepit inhabitantē saluatorē. ꝙ in domo materiali. Nihil enī ꝓfuisset suscepisse saluatorē in tugurio cōpacto ex lapidib⁹ ⁊ lignis. et excludere ab habitaculo mētis Sic cū exceperūt pharisei qui eū obseruabāt. et audierūt a dn̄o. Jō relinquet̃ vobis dom⁹ vr̄a deserta. Mat. 23. Nō enī gaudebāt in p̄ntia saluatoris. sed si eū comprehēdere potuissent in verbis vel redarguere in factꝭ. i suo scelere exultassent. Quos plimi in hodierna festiuitate magis q̄m zacheū imitant̃. qui sicut ꝓuer. 2. scribit̃. Letant̃ cū male fecerit et exultāt in reb⁹ pessimis. Qui festis ecclesie abutunt̃ in occasionē carnis. et vnde nutriend⁹ eēt spūs ad vitā. inde fouent corp⁹ miserꝫ ad gehēnā factiqꝫ sūt eorꝫ cōsortes q̇bus apl's loquit̃ Gal. 3. Sic stulti estis. vt cū spū cepe ritis carne cōsumamini. Nō ḡ reprehendit̃ gaudiū filiorꝫ in suo ac sue m̄ris ecclesie festo hodierno dū tn̄ exultent de salute huic domui facte hodie nō d̄ lucris. epulis. imundicia. et seculi vanitate hui⁹ nanqꝫ gaudij. risus dolore miscebit̃ in p̄nti. et eius extrema luct⁹ occupat ī futuro. ꝓuer. 14

C Nos igit̃ vt nō inanit̃ gaudea⁹. sꝫ fructuose et stabilit̃ de

salute huic domui facta queramus que sit ista salus ꝓpter quā tam exultanter est iocūdandum Secūdo quales nos esse oportꝫ vt salus ista gaudium adducēs perseueret in eternum Quantum ad primum Si recte consideramus. quicunqꝫ gaudent. de salute gaudēt. vera vel opinata. Cū enim gaudiū sit de bono p̄senti desiderato. vt dicit Tho. 1. scd̄e. q. 25. Quidquid autē cōcupiscitur sub ratione boni appetitur. phs. 1. ethico. Bonum est qd̄ omnia appetunt. bonum autem et salus coincidunt. Nā quidquid alicui bonum est. est ⁊ salubre. et econuerso. Ergo qui de suo bono gaudet. de sua salute gaudet. nō ergo nisi de sua salute gaudet vera vel putata q̇sq̄s gaudet. Est autem salus naturalis. salus temporalis. ⁊ salus eterna siue spiritualis. Salus spūalis principaliter ad animam pertinet. Licet per animā in corpus redundet Salus temporalis ad corpus. salus naturalis ad vtrumqꝫ. Est enim salꝰ naturalis per quam natura tam corporis qꝫ anime in esse consistit Salus temporalis qua corpus proficit. Salus spiritualis que animam ad sūme felicitatis statum ꝑuehit et disponit. Salus spūalis simpliciter optima. salus naturalis necessaria. Salus temporalis indifferens de se nec bona nec mala. Illa optima quia vltimus omniū desiderabilium finis. Ista necessaria quia btitudini p̄supponit. Nihil siquidem potest habere esse beatū. nisi in se habeat esse. Hinc aplꝰs nō prius quod spūale sed quod aniale. deinde quod spirituale. 1. Cor. 15. Hec ꝟo indifferens. qꝛ ad consequendā beatitudinē per se nec cōfert nec impedit. qꝛ voluntas ea potest et bene vti et male Omnis hec salus facta est domui. Huic qui sumus nos. a iesu hiericho ꝑambulāte Stat enim vt ait Augꝰ s. 18. d̄ verbis euange. iesus in sua eternitate. in seipso perfectus et beatus. ꝑambulat hiericho dum creature que perfecta non est. et ꝑconsequens defectuosa miseret̄. eiꝰ defectibus occurrendo. ei appropinquando Inhabitando autē confert salutem spūalem D Naturalem salutem cōtulit dū hominem creauit. et tam s̄m corpus. qꝫ s̄m animā produxit. Ad huius doni eiusqꝫ magnitudinis cōsiderationem nos hortat̄ Chris. in. 2. libro de ꝯpunctōne cordis ita dicens. Vide quomō cum in nullo deus ipse indigeat nostri (in omnibus em̄ sufficit sibi) tm̄ cum non essemus. esse nos fecit. animāqꝫ inspirauit. talem qualem nulli excaiantibus omnibus que sunt super terram. De hoc latiꝰ venerabilis Hugo de sancto victore in de arra anime. ita scribit. Primū cogita anīa

mea q aliquando non fueris. ꝛ
vt esse incipes. ei⁹ dono accepis
Sed nunq̄ tu ei aliquid prius
dederas anteq̄ fieres. quo ti-
bi hoc redderetur vt fieres Ni
hil ꝑsus. nihil dedisse poteras
anteq̄ fieres. sed gratis accepi-
sti vt fieres Dedit aūt nō solum
esse. sed et pulcrum esse et formo
sum Dedit pulcrū esse. dedit vi-
uere. dedit sentire. et qd̄ hijs pl⁹
est. dedit et rōnem qua possim⁹
discernere ac intelligere. q̄ nos
ad suam imaginē ꝛ similitudinē
traxit. qua capax est dei summi
ꝛ infiniti boni. ꝛ ꝑ hoc btitudi-
nis sempiterne Hanc em̄ capaci
tatē nature indidit. ꝑ quā aīam
sup ceteras creaturas oēs. rōne
carētes. dignitate nimia exalta
uir. Sic totū hoiem formans.
sensibus foris decorauit. sapia
intus illustrauit. Dans sensus
quasi exteriorem ornatum. sapiē
tiam quasi interiorem habitum
Sensus quasi quasdā gēmas
fulgentes appendens exterius.
Sapiētia q̄si naturali pulcritu
dine. faciē anime int⁹ decorans
Que quanti sint ꝑ ptes melius
ꝯsiderarur Nam si auro. esse vi
uere. sentire. intelligere. ꝯparari
posset. totum totius orbis aurū
velut arena exigua despiceret re
spectu cuiuslibet hoꝝ. Quantū
putas emeret quodlibet mēbrū
quantivisus. quanti auditus. ꝛ
ita de ceterꝭ sensibus? toti⁹ mōi
possessa subā libens desereret.
vt hec nō habita ꝯpararet Me
lius est em̄ corp⁹ validū q̄ cēsus
immensus Ecci. 30. Seruiuit
olim patriarcha Jacob Laban
14. annis ꝑ vxoribus suis Ra-
chel et Lia. quanto tempe fui
uisset ꝑ vita sua? Haud dubiū
quin omni tempe vite. ꝑ vita ip
sa seruire parum iudicarem⁹. si
ab homie hanc emere valerem⁹.
Et ecce omia hec de⁹ dedit gra-
tis ꝑueniens nos in benedictōi-
bus suis De quo Ecci. 17. De⁹
creauit de terra hominem. et ꝑm
imaginē suam fecit illum. Seq̄
tur. Creauit ex ipso adiutoriū
simile sibi. ꝯsilium et linguam ꝛ
ocl'os. et aures. et cor dedit illis
excogitandi. et disciplina intel-
lectus repleuit illos. Q₂ autem
non solum ꝑmis pentibus. Ve
rum etiā singulis nobis corpus
et corpalia membra donauerit
sicut et animam. testis est virilis
illa mulier sanctoꝝ machabeoꝝ
mater. que filios suos in marti-
rio ꝯfortans dicit. Nescio quō
in vtero meo apparuistis Neq̄
enim ego spiritum ꝛ animā dedi
vobis et vitam. et singulorū mē
bra non ego compegi. sed mūdi
creator qui format homis nati-
uitatem. 2. Mach. 7. Ecce qua
lem naturalē salutem domui no
stre nobis ipsis scꝫ dominus de
dit. quo nos in tam sublimi esse
constituit. ☞ E. Si nunc
salutem tempalem que corp⁹ no
strum respicit attendere libet.

vniuersam corporee molis machi-nam anima duerte. Mundū hūc sensibilem et habitabilē loquor de quo beatus Chris. vbi supra ait. Celum extendit. terram substrauit. luminaria accendit. in vniuerso mūdo resplendētia. Et terrā fontibus et fluminib⁹ et stagnis repleuit. Campos ꝓ virgulis et floribus adornauit. Celum varijs astrorum choris depinxit. vt nobis noctē die ipo faceret gratiorem. et ꝯsequenter beneficia noctis diei ꝗ3 latius ꝓsequitur ꝯcludens. Uniuersus orbis efficitur omnib⁹ tanꝗ3 mensa vna nullo ꝓhibēte sumere qḋ vbiꝗ3 est. Et venerabilis Hugo Respice inq̄t vniuersum mūdū istum. et ꝯsidera si aliquid sit in eo quod tibi nō seruiat. omnis natura ad hunc finē cursum suū dirigit. vt obsequijs tuis famulet et vtilitati deseruiat. tuisꝗ3 oblectamētꝭ pariter ⁊ necessitatibꝫ fm effluētiā indeficientē occurrat Hoc celū. hoc terra. hoc aer hoc maria. cū hijs q̄ in eis sunt vniuersis explere nō cessant. Hꝰ circuitus tēpoꝝ ānuus innouatōnibus et redeuntis ꝑtubus dilapsa reformans ꝯsumpta restaurans. pastu ꝑpetuo subministrat. hec Hugo. Mund⁹ siquidē ꝓpter hominē fact⁹ est vt ei fruiret Ait mgr̄ dis. i. lib°. 2. Et in ps. Gloria ⁊ honore coronasti eum et ꝯstituisti eum sup omnia opa manuū tuaꝝ omia subiecisti sub pedibus eius. Et ad misterium hominis creata sunt. sol. luna. ⁊ cuncta astra celi Hec aūt dona ꝗ3 sint magna et preciosa. etiam imprudentium hominū actus ꝓbant et iudicia. Dum eīn tantis laboribus et stulta solicitudine ꝓ minima et vix aliqua mūdi ꝑticula. que nec spē pulcra nec vtilitate necessaria. nec quantitate magna. nec bonitate optima. auri sī. vel argento. t̄ra rubea vł alba etiā seipsos exponunt ⁊ cō sumunt. demonstrant quantū laborandū esset ꝓ excellentioribus mundi ꝑtibus celo et elemētis. imo ꝓ toto sensibili mundo quē gratuite domin⁹ ad corpis salutem nobis creauit ⁊ subiecit Quis solem appciare posset ei⁹ q3 splendorē. qui eq̄liter seruit omnibus. pauperi atꝗ3 regi? Quis lune et astrorum ceteroꝝ. quis aeris. sine quo nec spirare nec viuere licet. quis ignis. aque terre precium estimare valet? Eya carissimi vel nunc considerate. Si tanta ⁊ tam inestimabilia largitus est domin⁹ in hac vita misera et corruptibilia. q̄nta daturus est in vita beata et immortali.

F

Uerum et si magna hec sunt. parua tamen et pene nulla estimantur compatōne ad salutem spiritualem dom⁹ nostre Nam et que dicta sunt. bonis ⁊ malis conceduntꝰ Salus vero spiritu

alis non nisi bonis et iustis impertitur. quoniam quibus datur. ipso dono boni fiunt et iusti. etiam si prius fuissent peccatores et mali. Salus namque spiritualis a prioribus donis tantum differt. quantum a creatura creator. Salus spiritualis nostra ipse dominus iesus est. qui saluum facit populum a peccatis eorum. Siquidem homo per peccatum ab eterna salute perierat in peccatis suis venundatus erat. ab hierusalem in hiericho descenderat. pacem perdiderat. mutabilitatem et defectum inuenit. Descendit post eum dominus iesus. salus nostra. per carnis assumptionem. Perambulauit hiericho. per sufferentiam defectuum nostrorum. quesiuit eum qui perierat per salutis predicationem et miraculorum operationem. Inuenit. respexitque et sanguinis sui precium appendit. talique pacto reduxit de exilio. et redemit de seruitio. Sic quoque que omnia priora magna et multa dedit per omnipotentiam. seipsum nobis dedit per nimiam caritatem. et ita dedit. vt moreretur iustus pro iniustis. amicus pro inimicis. vt vult apostolus Roma. 5. et ad Ephe. 5. Christus seipsum tradidit pro ecclesia. vt illam sanctificaret. mundans eam lauacro aque in verbo. vt exhiberet eam sibi gloriosam ecclesiam. non habentem maculam neque rugam. De quo beatus Bernardus. sermone. 3. de ascensione domini ita dicit Quis cogitare sufficiat. qualiter rerum dominus preuenit nos. venit ad nos. subuenerit nobis. et singularis illa maiestas voluerit mori. vt viueremus. seruire vt regnaremus. exulare vt repatriaremus. et vsque ad seruilissima opera inclinari vt constitueret nos super omnia opera sua. Hec Bernar. Hec autem toti generi humano exhibuit. quod totum quantum in se est vult saluum fieri. et ad veritatis cognitionem peruenire vt dicit apostolus. j. Thimo. 2.

☞ B Uerum non omnes ad eam peruenerunt. satisfactum est pro omnibus. sed multi eam a se reijciunt. qui nec per fidem christi nec per caritatem. iesum cum zacheo in domum suam excipiunt. qui sacramentis eius non aptantur vt salus illa omnibus sufficienter adquisita. in eis vitam efficaciter operetur. Non enim omnes credunt nec obediunt euangelio. Jsayas enim dicit ca. 53. Domine quis credit auditui nostro. allegat paulus Roma. 10. Sine fide autem impossibile est placere deo. Hebre. xj. sed et si fidem habeamus ita vt montes transferamus sine caritate. nihil sumus. prima Corinth. 13 Tunc enim fit vnicuique salus. dum in christo

p baptismū regeneratur. dū hac regeneratōe ecclesie membꝛ efficitur. et semen abrae. nō carnis circūcisione sed fidei imitatōe ꝛ filiali adoptiōne. Nos enī fm Isaac filij ꝓmissiōis sumus ad Gal'. 4. Fides aūt ex deo est. et dei donū est. vt late ꝓbat Aug⁹ ad sixtū ꝑsbiterū Ubi inter cetera ait. Fides ad xp̄m nos trahit que nisi desup gratuito munere nobis daretur. non ipse diceret Nemo potest venire ad me nisi pater qui misit me traxerit eum. Et iter. Nemo potest venire ad me nisi fuerit ei datum a patre meo. ☞ D Hoc autem fidei ac caritatis donū. sola dei misericordia nos cōsecuti sumus p lauacrum regeneratōis. q̄ domui nostre facta est salus nūc in spe. ꝯsecuturi eādem plenissime in re. eo ꝙ regenerati sumus filij abrae Nullis vtiqꝫ nostris meritis. Et quis hanc salutem digne magnificare. quis digne extollere potest diuinā clemētiā nobis hanc immerit; impcientē

Eya fratres attendite. quot et quales in ꝯpatione nostra abiecti sunt. qui hāc gratiosam salutem consequi non potuerunt. Qꝫ multe abinitio vsqꝫ ad hūc diem generatōes hominū ptransierunt. que omēs sine ꝯgnitōne dei et precio sue redemptōnis in intcritū sempiternū dilapse sūt. nunq̇d nob; fortiores? Nunq̇d sapiētiores? Nun q̇d ditiores illis omnibus fuim⁹. vt hanc pre illis omnibus gratiam mereremur? Quot fortes. q̄t sapiētes quot nobiles. quot diuites. ibi fuerūt. et tamē vniuersi relicti ꝛ abiecti perierunt. Et quare hoc in nobis factum sit. nullam p̄ter gratuitam saluatoris caritatē. inuenire possumus rōnem. Per hanc nos elegit in omnibus. assumpsit ex omnibus. amauit pre omnibus Nomine suo vocauit nos. vt memoriale eius semp eēt apud nos. Uoluit nos esse ptricipes in nomine. ptricipes in nominis veritate. quoniā vnxit nos illo quo et ipse vnctus est oleo leticie. vt ab vncto vncti. qꝛ a xp̄o dicimur xp̄iani. Ecclesie sue cuius ipse caput est membra constituit. in qua diuersas vngentoꝝ species recondidit. cibos qꝫ regios nobis de mensa sua ministrari precepit. Quicquid ad sanitatem ad refectionem. ad reparandam spēm. ad augendum decorem valere potest. totum exemplo assueri regis tribuit et ꝓuidit. Quibus nos. purgare. excolere. ornare poterimus. quatinus ei habitaculū dignum fieri et eius ꝑpetua inhabitatōe beatificari mereamur. ☞ I

Hec est ergo dies illa saluberrima cui⁹ hodie memoriam tam festiuis gaudijs celebram⁹ Et q̇s hec cogitās. nō tot⁹ gaudens exultaret se post naturalē. tempalem qꝫ salutem etiam hac

spiritualem consecutum. qua de dyaboli faucibus ereptus. a peccatis ablutus. fide certissima illustratus. spe ꝓmissionis verissime securus. caritate electus. in christo regeneratus est. Et huic domui incorꝑatus. in quo vniuersa ad eternam salutem necessaria facillime accipit. ꝫ salutē ꝑfectissimam sortietur pariter et eternam si ipsemet voluerit homo. Hanc diem nostre electionis. regeneratōis. incorporationis hodie. quo hec ecclesia materialis nobꝭ dedicata est. et quasi ꝓmptuarium celestis thesauri et sacramentoꝝ omniū ad salutem necessariorū nobis assignata est recolimus. et annua reuolutione oculis nostre consideratiōis p̄sentam⁹. et de salute domui nostre facte in domino exultamus. Hoc dumtaxat caute ꝓuidentes ne factam in nobis salutem p̄ciosissimam vilipendentes iterum proyciamus. et nouissima nostra prioribus peiora reddamus. sed magis datā custodiamus. donec in futuro confirmati eam ꝑdere non possimus Amen.

☞ De eodem Sermo VII. in ordine. LIIII.

Domum tuam decet sanctitudo Ps̄. 92.

☞ A Adest nobis dilectissimi dies celeberrima et festiua. festiuitas familiaris ꝫ domestica. cum omni gratiarum actione deuotius celebranda. Festiuitas vtiqꝫ vt Bernard⁹. ait in ſmōe qui incipit. Etiam hodie. Domus domini. templi dei. ciuitatis regis eterni. sponse christi. que omnia fore sancta scripture tradit auctoritas. ideo qꝫ omni celebritatis honore dignissima. Nec frustra hanc solennitatem celeberrimā dixerim que omniū festiuitatum radix est et fundamentale principium nisi enim domus domino dedicata foret nec esset vbi vel deo vel vnigenito eius christo. aut spiritui sancto vel ꝟgini. siue cuilibet sancto festa celebrarentur Sicut nec populus ille peculiaris domio. ante tabernaculi materialis dedicationem. legūtur festiuasse. immo ipsius tabernaculi dedicatio primū fuit festum ab ipsis celebratum. Que vero familiarꝭ nobis sit ꝫ domestica. Bernard⁹ in quodam ſmōe testatur dicens. Ceteras quidē sanctorū solēnitates. cum ecclesijs alijs habemus cōes Hec ꝟo sic nobis est ꝓp̄a. vt necesse sit a nobis eā vel a nemine celebrari. Nr̄a ē q: de ecclesia nostra. ma-

gis aut nostra quia de nobis ipsis. Non enim domus illius materialis tantum. consecratio festiuatur. verum et domus domini que est anima fidelis. Domus domini que est ecclesia militans. Domus domini que est ecclesia triumphans dedicatō celebratur. Siquidem ꝓ omnibꝰ hijs domum in scripturis accipi repit. de domo ecclesie triūphātis que in celis est. ait ꝓpheta. Beati q̇ habitant in domo tua domine in secula seculoꝝ laudabunt te. De domo militantis ecclesie. dicit apostolꝰ. j. Thio. 3. Scias quō te oporteat in domo dei ambulare. que est ecclesia dei viui. columna et firmamentū veritatis. De domo anime ait Petrus. j. Pet. 2. Tanq̄ lapides viui supedificamini domos spirituales. De materialis ecclesie domo loquitur Jsa. 56. Domus mea domus orationis vocabitur. Omnes has domꝰ dominus sibi consecrauit. Celestem dum piectus est draco ille magnus antiquus serpens qui vocat dyabolus. ꝛ facta est salꝰ et virtus et potestas et regnum dei Apoc. 12. Militantē dum eam in cruce mundauit. ẜm illō Ephe. 5. Christus seipsum tradidit pro ecclesia. vt illam sanctificaret ꝛc̄. Animā in baptismatis lauacro sibi desponsat. ẜm illud ad Thitū. 3. Saluos nos fecit per lauacrum regeneratōnis et renouationis spiritꝰ sancti. Materialem autem domum ꝑmo per ministeriū moysi deinde salomonis sanctificauit Et quottidie per manus pontificum sanctificat. de quo Bernardꝰ in ẜmōe. Quis em̄ pietes ecclesie sanctos dicere vereatur. quos manus sacrate pontificū tantis sanctificauere misterijs. Merito itaq3 sanctis laudibꝰ extollenda est omnis domini habitatio. quoniā domū domini decet sanctitudo De quibus vt aliquid dicatur. Pro gratia Aue maria B

☞ Domum tuā decet sanctitudo. Quattuor domus domino sanctificatas audisti. celestē ad quā tendimus. ecclesiam in cuius fide ꝛ obedientia viuimꝰ Animam nostram quam deo p̄paramus. Materialem in qua sacramenta ꝑticipamus. Quarum idcirco dedicationem pagimus. quoniā ineffabilia in hijs nos domini dona recepisse cognoscimꝰ. Quid em̄ gratiosiꝰ cogitari potest. q̄ꝫ q̄ dominꝰ nobis qui puluis sumꝰ et cinis. celestē habitationem sacrauit. in qua vniuersis malis remotis. in domino perpetua pace stabiliemur ẜm illud Jsay. 65. Non audiet in ea vox fletus. nec vox clamoris erit ibi amplius. sed que nec oculꝰ vidit ꝛc̄. preparauit dominꝰ Eiusdē. 64. Quid deniq3 misericordiꝰ eo q̄ nos immeritos

decreuit producere tempore ple nitudinis et perfectissimi status ecclesie. noue scilicet legis. atq; non in infidelitate permittere. sed ad agnitionem sui sanctis- simi nominis perducere. ac ecclesie sue incorporari. cuius ipse caput est. membra quoq; eius fieri fi- de et sacramentorum participatōne. Per que cuncta nostra mundā tur peccata. in qua vitam mereri possumus eternam. quod mille millibus non est concessum iu- deis gentibus et paganis.

Quid deniq; amorosius q̄m q; summus creator cui celum sedes est et terra scabellum pedum eius dignatur nostram animam sibi in templum dedicare. in quo ne dum in donis sed personaliter vult habitare. cuius delicie sunt esse cum homine. Prouer. 8. Et Apoc. 3. Ego sto ad ostiū et pul- so etc. et Jo. 14. Ad eū veniemus et mansionē apud eū faciemus. Quid demū clementius eo q; dominus ad celeriorē omniū pdictorum psecuti onē. dignatur etiā nobis mate- riale templū sanctificare. in quo nos orātes semp exaudiat. alia q; innumera vt dicetur tribuat. Hec sunt que hodierna festiui- tate in suis canticis ecclesia cō- memorat. que omnis fidelis ani ma diligenter hodie consideret deo omnium largitori totis vi- ribus gratias referat. seq; illi p parare studeat templum mun- dum et beneplacitum. De omni bus hijs dicendum esset in hac sacra solēnitate quemadmodū in canticis huius festiuitatis de hijs omnibus ecclesia gloriatur.

Sed quia vt apostoli verbis vtar. cum magistri esse deberetis propter tempus. rursum indige tis vt doceamini que sunt elemē ta exordij sermonū dei et facti estis quibus lacte opus sit non solido cibo Quod opera vestra clare docent. Ideo dimissis sub tilioribus dumtaxat de materi- ali templo aliquid grosse et litte raliter pponam. q; sit sanctum quoniam ipsum decet sanctitu- do. Secundo aliquid contra eos qui nō sanctificāt, sed inqui quināt. vt sciāt quātum p hijs puniendi sunt a domino nisi re sipiscāt. vñ apostolus ad Hebre. 5. Nō prius quod spirituale sed quod aniale. deinde qd spiritu ale. 1. Cor. 15. Jō primo dicēdū de mäli domo. deinde d spiritu ali. ¶ Quo ad primū dicit dominus. 2. Paralip. 7. Elegi et sanctificaui locum istum. vt sit ibi nomen meum in sempiter num. Et permaneant oculi mei et cor meum ibi cunctis diebus et aures mee erecte erunt in ora- tiones eius qui in isto loco a do rauerit In quibus tangunt quat tuor propter que merito domus domini sancta dicitur et existit. que sunt diuina electio. sancti- ficatio sacratissimorū conserua tio. et officiorum executio.

☞ Elegit enim dominus ab initio ex omnibus que creauit q̄dā suo singularit̄ cultui, dedicanda. Elegit inquā de omni gente populū sibi peculiarē. populum israel. ⁊ de hijs vnam tribum scilicet leui. De qua specialiter ad sui cultum leuitas et sacerdotes dedicari precepit. quibus hodie succedunt officio prelati et sacerdotes ⁊c̄. Elegit de possessionibus et fructibus p̄mitias ac decimas ac varias oblationes. Elegit temp⁹ scilicet diem septimum ac quedam alia festa. Sic et elegit sibi certa loca in quibus coli magis sibi complacuit. Que omnia quantum sanctificari quantaq3 puritate fulgere precepit. tota ve. testa. simul et noui plena est pagina. Inspirauit enim patres a principio ad erigēda sibi altaria. vt Noe Abraam Jsaac Jacob ⁊c̄. Dein de tabernaculum fieri et sanctificari diligentissima ꝯstructione moysi precepit Tandem templū salomonis p̄ciosissimū edificari et destructū reparari et magnis solennitatibus dedicari placuit Que cum tempe legis nature et mosayce instituit. quanto magis tempore plenitudinis gratie templa nostra fieri p̄ordinauit Quis autem dubitet esse veneranda et laudibus digna. que sanctus sanctorum sibi singulariter appropriauit. D

☞ Sanctificauit quoq3 dominus tabernaculum suum ac templum vnctionibus. ac varijs ceremonijs. per mistros suos. vt habetur Exodi. vltimo. 3. Regū. 8. Et. 1. Machabe. 4. Et nunc dignatur per manus pontificum et sacratissimas benedictiones. premissis exorcismis. et sacras chrismatis vnctiones dedicare. que quales sint et quomodo fiant nunc rescindo. Per exorcismos inimica fugatur potestas. cuius exemplū ponit Gregori⁹. 3. libro dyalogoꝝ ca°. 30. Propter quod et locus ille terribilis demonib⁹ dicitur. Post consecretiōem vero dicit beatus Thomas in. 3. pte q. 83. arti. 3. Sanctificatur nō quia gratie sit susceptiua. sed q2 ex consecratōne consequit̄ quādam spiritualem virtutem. per quam apta redditur diuino cultui. vt scilicet homines deuotionem quandam ibi recipiāt. qua paratiores sint ad diuinā. nisi hoc p̄pter irreuerentiam impediat̄. Siue illa virt⁹ sit q̄d inherens. parietibus templi. siue q̄d magis credo) sit virtus diuina specialiter eis assistens qui cum reuerētia et timore in domo sibi sacrata cū colunt. nō curo Huic secundo consonat illud Eliodori verbum. 2. Machabeoꝝ. 3. testantis. ꝙ in templo vere sit di quedam virt⁹. Nam et ipse ait. Qui habet in celis habitatōem visitator et adiutor est loci illi⁹.

☞ Unde quidam pbabiliter dicunt. vt recitat Thomas vbi supra. q per ingressum ecclesie homo consequitur remissionem venialium peccatorum sm illud Ps. Benedixisti domine terram tuam remisisti iniquitatem plebis tue. Ecce habes. 3. que cōsecratio tribuit templo. Expellit potestatem aduersariū ne impediat inibi salutē querentes. remittit pccā venialia. Confert intrantibus intrinsec⁹ quādam deuotionis virtutē. vt intensius suo creatori famulentur

☞ Nequaquam putandum est frustrari preces ecclesie. in ecclesie consecratione. et vnctiones et cetera talia. que in figurali tabernaculo synagoge rāte fuere efficacie. vt etiā visibili signo diuine presentiam virtutis ꝯgnoscerent. Unde scribit' Exo. 40. Postq̄ cuncta pfecta sūt scꝫ in dedicatione tabernaculi. et ministrorum. operuit nubes tabernaculum testimonij. et gloria dñi impleuit illud. nec poterat moyses ingredi tectum federis. nube opiente omnia et maiestate domini coruscāte. Si carissimi hoc figurale tabernaculum qđ nō nisi arcam federis in qua tabule p̄ceptorum. vrna aurea plena manna. ac virga aaron recludenda fuerant continebat tanta virtus visibiliter impleuit q̄d putandum est templo nostro figurato qđ diuine virtuti inuisibiliter assistit qualia contineat statim dicetur E Est et tercio templū hoc materiale merito sanctum. ppter sanctissimorum ꝯtinentiam. cōtenentur nāqꝫ in ecclesia sacra legis vtriusqꝫ volumina. et laycorum libri. qui sunt picture. quibus ad salutē ac dei honorificentiam instruimur. Sed fortassis parum hoc videt'. et dictu indignū. libros sanctos appellare quos nōnūq̄ꝫ sub pedibus. pulueribus opertos. apertos. ac multa inhonestate inueniūt' languentes. Sꝫ reuera hoc est non modice detestandum. ac vehementer arguendum Nonne ab omnibus nō iniuste argueretur. qui depictā tabulā christi imagine. aut virginis gloriose in lutum pijceret aut pedibus calcaret? qui inimo corripitur. qui picturas preterierit reuerētiam non ostendit? Quid autem maius est. libri an picture. Cum enim vtraqꝫ veneranda facit rerum significatarꝫ sanctitas. Dubium non est libros in quibus incōprehensibilis deus apprehensibiliter cōtinetur. in quibus diuina mandata et ex ore dei pcedentia verba. et quidquid diuinum est aut sanctorum honorem et animarꝫ salutem longe concernit clarius q̄ꝫ picturis describitur. imaginibus effigiatis anteferri. Discamus igit' a laicis quēadmodum illi picturas. nos libros sanctos

venerari. De quibus machabei
gloriabātur dicētes. j. Mach.
12. Habemus solatio sanctos li
bros in manibus nostris Moy
ses denique librū legis in summe
veneratōnis arca. interius exte-
riusque deaurata. reponi iussit.
Tollite inquit librum istū et po
nite in latere arce federis domi
dei vestri. Deutro. 31. Quid fe
cisset de libro legis euangelice.
In cuius signum hodie in eccle-
sijs auro et gemmis euangelio
rum ac epistolaꝝ libri sicut ho-
die vidistis circumdant. in qui
bus nescio tamē quomodo stul-
ti homines aurū magis qꝰ fo-
ris apparet honorant q̄m chri
stum qui in litteris intrinsecus
latet

☞ Continentur quoque in
ecclesia reliquie sanctorum. qui
bus in hac vita sancti fideliter
christo militarunt. ac meruerūt
vt eedem in resurrectione gene-
rale glorificabuntur. que quāte
sunt veneratōnis docent innu-
merabilia miracula. que per ipa
operatus est dominꝰ vt in legen
dis sanctoꝝ per totum annū au
ditis. illud de Helizeo cuiꝰ ossa
dum ꝓiectum homis cadauer
casu tetigit reuixit. 4. Reg. 13.

Continetur ibi angelorum
frequentia vel potius ipsi custo
diendo continent templum. De
hoc dicitur Isay. 62. Sup mu
ros tuos hierusalem cōstitui cu
stodes. vbi Bernardꝰ. Benig-
nus es domine. nostroꝝ nec hac
fragili ꝓtectione murorum po-
tes esse contentus. sed angelicā
quoque custodiam supraponis.
vt muros defensent. et eos qui
murorum ambitu continentur.
Insufficiens est enim ministra-
tio nostra. nisi et nobiscum et ꝓ
nobis āmistratorios spūs mit-
tas. vt hereditatem capiamꝰ sa
lutis. Sic olim vidit Jacob in
somno figurali nostri tēpli sca-
lam et angelos ascendētes et de
scendentes. et euigilans ait. q̄m
terribilis est locus iste. non est h
aliud qꝫ domus dei et porta celi.

Continentur iterum gratia-
rum vasa. ac materie sacramēto
rum baptismatis. vnctionis. sa
cri chrismatis. quibus a sordibꝰ
peccatoꝝ abluimur. gratiam cō
sequimur. et in confessione xpi
nominis roboramur Et si
hec modica videntur. Ecce Ja
cob dominum scale innixum vi
det. vnde testatur. Vere domi-
nus est in loco isto. et ego nescie-
bam. Miratur enim gratiam-
sit Bernā. et dominatōnis ma-
gnitudinem. Inhabitat enim
dominus non generali tantum
p̄sentia in templo. quomodo eti
am eum celi celorum non capi-
unt. Sed speciali inhabitati-
onis modo. Christus eñ domi
nus et redemptor noster quantū
ad humanam naturam verissi-
me in materiali nostro templo
continetur sub speciebus panis

sacramētalis ibi reseruatis. ibi-
qꝫ oblatis Secundū deitatem
vere est in loco isto. nam vt Ber
nardus ait. ibi vere est. et vere
d omin⁹ ē. vbi in eius nomie an-
geli simul et homines congregā
tur. vbi deniqꝫ tot salutaria mi-
racula in conuersis ad se impijs
operatur. quibus se exhibet pre
sentem cognitōe et amore. apud
impios ait Bern̄. est in dissimu
latione. apud iustos in veritate
apud angelos in felicitate. apđ
inferos in feritate. Terribilis
igitur locus ille est. et omni reue
rētia dignissim⁹. quē fideles vi
ri inhabitant. quē sanctarū reli
quiarū p̄sentia decorat. quē an
geli sancti frequentant. quē sua
quoqꝫ presentia dominus ipse
sanctificat. F

Quartum ꝓpter quod lo-
cus iste merito vt sanct⁹ venera-
tur est. sanctorū officiorum. ac
operum executio. ad quā lapide
um hoc templū principaliter or-
dinatur. In eo namqꝫ deus
deorum adoratur. laudatur. be
nedicitur. in hymnis et canticis
in leticia et exultatione. et in va
rio exteriori cultu. qui licet in oī
loco dominatōis eius benedicē
dus sit. Principaliter tamē ad
hoc locus iste sacratus est. fm
illud ps̄ In ecclesijs benedicite
domino. Et iterū adorabo ad
templū sanctū tuum et confite-
bor nomini tuo. et in sequentia.
Hac domo trinitati laus et glo
ria semp resultāt. ☞ Ordi-
natur ad h̄ templū secūdo vt ibi
supplices ad deū orationes fun
dantur. que et cicius a domino
exaudiunt. fm illud. 2. Paral.
7. Audiui orationē tuam et ele-
gi locum istū mihi in domū sa-
crificij si clausero celū et pluuia
non fluxerit. et precepero locuste
vt deuoret terram. et misero pe-
stilentiam. in populum meū. con
uersus autem populus meus su
per quos inuocatum est nomen
meū depcat⁹ me fuerit. ⁊ egerit
penitentiā a vijs suis pessimis.
ego exaudiam de celo. et ꝓpiti⁹
ero peccatis eorū. et sanabo ter-
ram eorum. Oculi quoqꝫ mei e-
runt aperti et aures mee erecte
ad orationem eius qui in hoc lo
co orauerit. Ordinatur deni
qꝫ vt ibi sacra christi doctrina.
verbum dei et mandata eius po
pulo declarent. sicqꝫ eis salutis
via ostendatur. de quo Isay. 2.
dicitur. Uenite ascendam⁹ ad
mōtem domini ad domum dei
Jacob. et docebit nos vias su-
as. et ambulabim⁹ in semitis ei⁹.
De hoc Aug⁹. 2. de ciui. c. penul
timo ait. Populi confluunt ad
ecclesiam casta celebritate. hone
sta vtriusqꝫ sexus discretione.
vt audiant qꝫ bene hic ad tem-
pus viuere debeant. vt post hāc
vitam beate sempqꝫ viuere mere
antur. Ubi sancta scriptura iu-
sticieqꝫ doctrina de supiore lo-
co in conspectu omniū p̄sonant

vt qui faciunt audiant ad premiũ. et qui non faciunt audiãt ad iudicium Hec ille.

Ordinatur quarto ad hoc vt ibi ↄsequamur peccatoꝝ veniam ac gratie infusionem ꝑ sacramentoꝝ operationẽ que ibi ministrantur. que sunt tanq̃ꝫ fontes gratiaꝝ. Hinc canitur. Hic pereunt peccatricis anime crimina. et Ezech. 14. Aque redũdãtes a latere dextro domus dei. et viuent omĩa ad que venerint torrens scilicet sacramentoꝝ

☞ Ordinatur q̇nto ad oblationes et interiores et exteriores ibi deo offerendas. et principaliter ad ĩmolandum deo patri salutarẽ hostiam ac summũ sacrificiũ corporis et sanguinis domini nostri iesu christi ꝓ omniũ salute fidelium. Et ad cibãdum fidelem populum hoc cibo ineffabilis dignitatis in figurã arram et pignus eterne felicitatis. Hinc mandatum fuit iudeorum populo. Deutro. xij. Ad locum quem elegit dominus venietis et offeretis in illo olocausta et victimas. et Prouerbi. 9. Sapiẽtia edificauit sibi domũ excidit columnas septem. imolauit victimas suas. miscuit vinum. et ꝓposuit mensam suam.

☞ Ordinatur sexto ad singularem sanctoꝝ veneratõnem. ac inuocatiõem quibus ecclesia et altaria singulariter vt patronis et defensoribus sunt sacrata. ac quorum reliquie ibi continẽtur. quos dubium non est suos imploratores deo commendare. auxiliaq̃ꝫ salutaria conferre. ꝓpter qͦd Job dicitur. Ad aliquem sanctorum conuertere. Eiusdem. 5. Multa quippe dominus ꝓpter sanctorum intercessionẽ dare fidelibus disposuit alias non daturus. Hinc propheta Daniel orat ꝓpter abraã dilectum tuum. et Jsaac seruuꝫ tuum. et israel sanctũ tuũ. Eiusdem. 3.. Locum itaq̃ꝫ tot sanctꝭ officijs deputatũ. quis dubitet sanctum? Que cum omnia nr̃i causa misericors deꝰ disposuit. quantis sanctitate et mundicia a nobis venerari debent? Nec aliquid aliud in templo domini agendum. nisi id ꝓpter quod institutum est. vt Augustinꝰ ait in regula. Hinc vniuersalis ecclesie statuto ex ↄcilio Lugdu. sub Grego. x. edito nos obligat d. Decet domum domini sanctitudo. vt cuius in pace factus est locus. eius cultus sit cum debita veneratiõe pacificꝰ. Sit itaq̃ꝫ ad ecclesias humilis deuotus ingressus. sit in eis quieta conuersatio deo grata. inspicientibus placida. que considerantes non solum instruat. sed etiam delectet. Conuenientes ibidem nomen illud quod est super omne nomen. a quo aliud sub celo nõ est datum hominibus in quo saluos fieri credentes oporteat. no

men videlicȝ iesu christi. qui sal uum faciet populum a peccatis eorũ. exhibitione reuerentie spe cialis attollant. et quod genera liter scribitur ꝙ in nomine iesu omne genu flectatur. singuli sin gulariter in seipsis implentes. p̄ cipue dum agũtur missarum sa⸗ cra solennia. gloriosum illud no men quandocũqȝ recolitur fle⸗ ctere genuã cordis sui. quod vel capitis sui inclinatiõe testentur Attendentur in locis eisdem in teruis precordijs sacra solẽnia. deuotis orationibus insistatur. Ceteraqȝ de quibꝰ supra dictũ sancte exequi curemus Sic do mum domini quod sanctitudo decet. debite sanctificabimus. Namqȝ in ea gratiã merebimur in presenti. et gloriam in futuro Quam nobis pstare dignetur templi inhabitator Christꝰ do minus cum patre et spiritusan⸗ cto in secula benedictus. Amen

☞ Sequũtur nunc sermo nes de festiuitatibꝰ beate Ma rie virginis.

Annotatio titulorū de sanctis p anni circulum. quot de sanctis habeātur sermones in isto ſmologo inclusis festis christi et virginis marie.

Andree apostoli ſmones. 2.

Nicolai episcopi ſmões. 2

Conceptōnis marie ſ. plures q̄re de festi. beate virginis

Thome apostoli ſ. 1.

In vigilia natiuitatis xp̄i ſ. j. q̄re de festi. christi

In die natalis dn̄i ſmões plures q̄re de festiui. xp̄i

Stephani ꝓthomartir ſ. j

Johānis euāgeliste ſmo. j

Circumcisio domini ſmones tres. quere de festiui. xp̄i

Epiphanie domini ſmones tres. quere de festiui. xp̄i

Anthonij ꝯfess. ſmo. 2.

Sebastiani martiris ⁊ de fraternitatis institutōe ſ. 2.

Cōuersiōis sancti pauli ſ. j.

Purificatōis marie ſmo. plures. q̄re de festiui. beate virginis

Mathie apostoli ſmo. vnus

Annūciatiōis dn̄ice ſ. plures q̄re de festiuitatibꝰ btē virginis

In cena dn̄i ſ. pl'es. quere de festiuitatibꝰ xp̄i

In die pasceues Non ot esse ron siue vnum ex quattuor cū fasciculo mirre passiōis dn̄ice. q̄re de festiuitatibꝰ xp̄i

In die resurrectōis ſ. plures. quere de festiui. xp̄i.

Marci euangeliste ſ. j.

Philippi ⁊ Jacobi ſ. j.

Inuentiōis sancte crucis ſ. j.

Ascensionis dn̄i ſ. plures. q̄re de festiuitatibꝰ xp̄i

Penthecostes ſ. plures magistrales. q̄re de festi. christi

Trinitatis ſ. plures multum notabiles. q̄re de festi. xp̄i

Corpis christi ſ. pl'es de festi. xp̄i. cū annotatōne indulgentiaꝝ de corpe christi

Bonifaciꝰ p̄mi archiep̄i moguntinen̄ ſ. j.

Johānis baptiste ſ. 3.

Petri ⁊ pauli apl'oꝝ ſ. 3.

Visitatōis marie ſmões pl'es quere de beata virgine

Marie magdalene ſ. 2.

Jacobi apostoli ſmo. j.

Laurentij martiris ſmo. 1.

Assumptōnis marie ſ. plures quere de beata virgine

Bartholomei apl'i ſ. vnus

Natiuitatis marie ſ. plures. q̄re de beata virgine

Exaltatiōis sancte cruc ſmo vnus cū remissiōe ad expositōem canonis misse

Mathei apostoli ſ. 2.

Michaelis archangeli. ſ. 4.

Symonis et Jude apostolorum ſmo vnus

Omniū sanctoꝝ ſmo. 4.

Cōmemoratiō aīaꝝ ſmo vnꝰ cum remissione ad canonē misse

Martini ep̄i ſmões. 6.

Katerine virginis sermo vnus

Dedicatōis templi ſmões plures. quere de festiui. xp̄i in fine.

Andree apostoli
Sermo primus

Quam ardenter btūs andreas desiderauit crucē baiulare. oī abiecto timore. in quo aliquomodo ceteris timētibus (licet sanctis) videtur preferendus. A

Andreas ostendit nobis pfectissimā crucis sequelā a pncipio sue vocationis vsqz in finem.

Crux quid est. vt crucē nrām baiulemus. necesse est vt cruci xpī affigamur. que quatuor virtutibus qsi q̄tuor cornib⁹ ɔstruit. B

Aduersitatū genera sūt quatuor contra quas triūphandū est. C

Dec genera quatuor aduersitatū q̄ꝰ sustinuit andreas. D

Quō vicit ꝛ superauit. E

Quō virtutū illaꝝ prius exptes sum⁹. ꝛ si indies scptura clamet. F

Merito btī andree easdē im petrare possum⁹ vt dona dei. G

De eodem. Sermo. II.

Trina andree vocatio. A

Eius obia pmptissima pstim cū vocatus erat ad sequēdū. pus eñ ad noticiam ꝛ familiaritatem vocatus fuit a domino. et tunc ad sua rediit. B

Doctrina vt vocatiōi diuine obediamus alacriter multū pulcra exemplo andree. ꝛ propter scri pture vocationem. C

Sicut iniciū ɔuersatiōis btī andree obiam ita mediū. ɔsenerā tiā in bono incepto demōstrat. D

Finis vero admiratiōem ꝛ stupōrem affert. pter mortis appetitum veluti epularū ɔuiuiū quātinus cum xpo esse posset. E

Nicolai episcopi
Sermo primus

Sancti nicolai ɔmendatio ex miraculorū multitudine. que per eum dñs operatus est. A

Quō sctūs nicola⁹ portauit ab adolescētia iugū dnī. late recitat in histo. quā scpsit priarcha. B

Ex vita scti nicolai aliqd addiscendū pponit parētibus. a parētibus scti nicolai. C. ꝛ adolescētibus ab adolescēte scō nicolao. D

De eodem smo. II.

Cōmendatur sctūs nicolaus ex hoc. quia totus mundus eius sentit beneficia. A

Fuit enim sacerdos magnus diuina electione. B

Cōtra eos qui se ad sacerdotiū non vocati temere ingerūt. Sacerdotium magnū est non tamen dignificat temere se ingerentes. sed diuinitus vocatos. C

Volētes pruidere ecclesie. aut bñficia ɔferre. quō sese habebūt in collatiōibus. quid respicere hābent. an seculi dignitatē. an quia ɔsanguine⁹. ꝛc. D. Ibidē quō nō attendit in puisionib⁹. si preficiēdus in se habeat que in apostolica regula ɔtinentur correptio.

Unde puenit pompa et mala vita plator ꝛ clericorū nisi qz in habiles preficiuntur. Ex precib⁹ armatis nonnūqz plebeor. E

Officia sacerdotis et prelati duo sunt. F

Caueat hodie ne preficiantur qui vicia corrigere vellent aut mores reformare. &c. aut perfectis assistant in ecclesia dei. G

Fuit etiam magnus virtuosa conuersatione sanctus nicolaus. H

Thome apostoli Sermo vnus.

Quomodo sanctus thomas vt sapiens architectus fundamentum posuit. et super ipsum quattuor virtutum cardinalium structuram collocauit. &c. A

Quomodo apostolus de se citra iactantiam. pro dei gloria. et animarum salute dicere potest. vt sapiens architectus fundamentum posui. &c. B

Thomas primo venit commendandus ex vite sanctitate. in quo consistit sanctitas vite. Et quomodo vite sanctitatem in actibus amoris. sustinendo mortem pro christo demonstrauit. C

Secundo commendatur ex sciencie claritate. sed quomodo thomas qui fuit incredulus. dicitur claritatis scientiam habuisse. Quomodo denique nobis plus profuit thome dubitatio et tactus. quam apostolorum credulitas. Quomodo ratio dupliciter se habet ad fidem. vel antecedenter vel concomitanter et secundum hoc minuit vel non minuit fidei meritum. aliud vidit thomas aliud credidit. D

Tertio commendatur ex doctrine firmitate. ac soliditate fundamentum quandoque dicitur christus. quandoque apostoli. quandoque veritas reuelata per christum. E

Quarto commendatur ex doctrine efficaci vtilitate. F

Stephani prothomartiris Sermo breuis

Ad quid heri natus est dominus. Ad quid hodie natus est stephanus comparatiue late deducitur. A

Quomodo sanctus stephanus principatum quendam tenet inter ceteros sanctos. B

Quomodo dicitur plenus gratia. C

Quare dixit se vidisse iesum a dextris dei seu filium hominis et non potius filium dei. quod tamen erat sublimius ibidem.

De miraculis signis et prodigiis que fecit sanctus stephanus remittitur ad li. 22. ca. 8. de ciuitate dei. et sermone. 7. beati augustini de sancto stephano. vbi hec omnia late recitantur.

Johannis euangeliste Sermo vnus

Johannis commendatio. vbi et quando euangelium et apocalipsim scripsit. inter alios euangelistas altius volauit. per aquilam designatus. per leonem marcus. in vitulo lucas. per hominem mattheus. Aquila quomodo probat pullos an sint adulterini vel non. A

An christus plus dilexit petrum vel iohannem. et econtra quis horum plus dilexit christum. Et ita quis eorum fuit melior. Quomodo denique per petrum et iohannem duplex vita significatur et quod contemplatiua melior est. B

Habēt se tū q̄nq; vt excedēs 7 excessum. Dulcor dulcedis q̄ q̄nq; est in ɔtēplatis. cꝰ potētie actꝰ est Expedit homī q̄nq; tangi hmōi dulcedine. ne despet C.

Rñsio alia q̄ petrꝰ dilexit ferventiꝰ 7 diligebatur fortius Johannes ꝓ dulciꝰ 7 diligebat familiariꝰ D

Rñsio finalis est. q̄ petrus dilexit ferventiꝰ appetitu volitivo rationali. quātū ad affectū 7 effectū interioris grē. Johes ꝓ familiarius. quantū ad signa exterioris ɔversatōis Itaq; xp̄c plus dilexit petz q̄; iohem. licet hunc familiarius et teneriꝰ dilexerit E

Anthonii anachorite Sermo primus.

Sci antonij ɔmēdatō. q2 fuit oīm pr̄. mūdi reformator. monachoꝝ istitutor. iimici ɔbellator. A

Quēadmodū in mādatis dn̄i ambulavit corde pfecto. docetur ex duplicis p̄cepti (de dilectōe dei 7 primi) obſvantia. b. c. p totū F.

Quid discere habent 7 parentes 7 filij ab anthonio. E

Q̄uo oīm pctōꝝ occasiones diligenter studuit vitare. et semper verbi dei auditione vacate. D

Doctrina vt.lis volētibꝰ pficere in meliꝰ circa ꝟbi dei auditōm 7 in gn̄e circa oēm eruditōem. E

Auditō ꝟbi dei. initiū fuit oīs pfectōis. viro dei antho. F. G.

Exhortatō ad imitatōem sc̄i anthonij in dilectōe dei. H

De eodem ſmo. II.

In celis sunt gaudia de festivitate antonij hodierna A

Duplex est p̄ceptū dilectōis. q̄rum vno. sine mō 7 mēsura deum diligere iubemur Scōm de dilectione primi B

Q̄uo beatus antonīꝰ p̄us fe. 7 deinde prim dilexit. late explicatur Et p̄mum de dilectione quo ad se C D E.

De ingressu suo in religionē. 7 q̄ nō p̄us cepit docere q̄; facere. dans nobis p h̄ exemplum simile faciendi E

Q̄uo fraternā veritatē erga alios demōstravit 7 exhibuit in ope q̄; multipliciter F G

Quid est primum ex caritate diligere. multum pulcre H

Sebastiani martiris de fraternitate Sermo. j.

Quid venit noīe fratnitas ſm cōem locutōem ppli A. Ibidē q̄ dicant frēs. 7 in q̄ cōicant. Et q̄ tuplex est fratnitas ibidē. Si liceat instituere fr̄nitates B

Quis p h as fr̄nitates fructus succrescit 7 vtilitas C

In speciali de fr̄nitate sci sebastiani q̄ nō solū innitit cōioni bonoꝝ opm. hoꝝ q̄ sunt in fr̄nitate ſ3 etiā ptectōni sctōꝝ electoꝝ vt patronoꝝ D

Et si singuli sc̄ti p singul necessitatibus sint iplorandi. attn̄ ex cā speāli p necitatibꝰ singularibus ad singulares ɔfugere licet sanctos. a deo singulari munere donatos ibidem

Beatissim⁹ sebastiān⁹ vt sin-
gularis hostiū corpaliū et spūalí
um victor. ꝛ p̄ſtim epīdimie ab
hoib⁹ inuocat̄ singulariter. Et
sic eū fore patronū cōtra vtraqȝ
tela. ꝓbat materialiū telorꝫ victo
ria et reuelatio diuina C

Quō ꝛ qualiter ꝑ sagittarijs
dꝫ esse hec fraternitas instituta.
Quis est finis hui⁹ institutiōis
Quis fructus F

Sermo. II. de eodem

Causa institutōis fraternita
tis que est A

Licet bona oīa corpalia ꝛ spū
alia iure esse debeant cōia. ꝓpter
caritatē cōīonis radicē. qꝛ tn̄ ca-
ritas tepuit. prudens patrꝫ indu
stria. ꝑ fraternitū institutōes. eā
resuscitare voluit B

Mod⁹ fraternalis societatꝫ
qua fratres sibi cōicant ī bonis
spūalib⁹. ꝛ mutua suffragia im-
pēdunt Duplex est. generalis et
specialis C

Quō possunt in fraternitate
bona spūalia. spēaliter illis ꝑso-
nis colligatꝫ assignari. cū ꝑ cari-
tatē. omīa ecclesie bona sint vni-
uersali ecclesie ꝯmunia. ꝛ mēbris
eius D

Oratio qua q̄s impetrare ali
q̄d nitit̄. p̄t triplici r̄spectu seu fi
ne fieri. Et idē est de quocūqȝ o
pere v̄tuoso Et ꝑm hec oratio. et
q̄dlibet opus v̄tuosum p̄t alicui
valere tripliciter E

Finis et fruct⁹ fraternitatis
triplex est F

Epilog⁹ cū exhortatōe ꝛ ostē
sione q̄s finis fraternitatꝫ G

Conuersione sancti pauli ꝑmo vnus

Triplici de causa ecclesia solē
nisat ꝯuersiōꝫ sancti pauli a. b. c

Conuersatio sancti pauli fuit
miraculosa tripliciter. c. d. e. f.

Mathie apl̄i. ꝑmo vnus

Sancti mathie laus ꝛ ꝯmen
datio ex multis colligit̄ A B

Doctrine morales q̄ttuor col-
ligūt̄ ex vita sancti mathie. c. d. e

Marci euāgeliste

Agitur de institutōne letanie
maioris A

Missus ē a p̄re fili⁹ tripl̄r B

Euangelicā veritatē marc⁹ p̄
dicauit verbo. sed multo efficaci
us scripto C

Ostendit̄ in eo scribēdi dignī
tas ex officio. loco. scribendi or-
dine. materia. ꝛ modo C D

Ex scribēdi ordine. materia ꝛ
modo fuit breuis ꝛ sentētiosus.
sublīmis affectuosus. doctrina-
lis ꝛ fructuosus E.

Ibi dē quare ꝑ leonē Aut faci
em leonis designat̄ E F.

Philippi et Jacobi Sermo vnus.

Breuiter recitat̄ historia A

Eliciūtur ex euāgelio tres do
ctrine. ꝑma de fide q̄ pellit oēm
mētis turbatōꝫ. ꝛ formidinē B

Scd̄a in btitudine est eadem
btitudo obiectiua. sꝫ nō formal̄
Illa enī diuersificat̄ ꝑm diuersi-
tatē meritꝫ et caritatis Cū in be

tem solennisat quã natus est in mũdum. Ceterorum vero cũ per mortem nascuntur in celum. a.

Johãnis natiuitas plurimorũ miraclorum sublimitate effulget b.

In patre tria fuere miracula. c. In matre totidem. d.

In paruulo similiter tria. e

De iohãnis puritate. fuit em̃ innocẽtie conseruator. humilitate puer. puulus victu & amictu. f.

Cõmendatur iohãnes ex excellentie singularitate. g.

Ad nostram emendatõem pulcre tractatur quomodo iohãnes in nobis dei munere nasci potest. et quid in nobis est zacharias ac elizabeth per tropologiam. h.

De eodem Sermo. II

Cur in iohannis natiuitate fideles gaudent. Et quomodo mirabiliter natus est. a.

Johãnis cõmendatio a christo multiplex. b.

Johãnes fuit lucerna ardens et lucens in eius natiuitate. c.

Similiter & in pgressu. & quõo vite actiue & cõtemplatiue apicem tenuit. d.

Cur iohãnes austeriorẽ vitã ad extra tenuit q̃ xp̃c. An ne per hoc xp̃m iohes vicit sctitate. e.

Utile fuit iohãni & nobis austeritas sue vite. & sanctioris vite exterior apparentia. f.

Congruentie quare christus laxiorem duxit vitam q̃ iohes. g.

Exteriora exercitia. quomodo sunt instrumenta virtutis. & solum dicuntur bona denominatione extrinsica. h. Ibi late habet quomodo pncipaliter studendũ est virtutibus animi. &c. Et quomodo consilia sunt vt cibi condimenta. condientia. et ornantia actus nostros.

De eodem. sermo. III.

Cur multi in & de natiuitate iohãnis gaudent. Cur natiuitas eius festiuatur. a

Sctũs iohãnes multos cõuertit ad deũ sua natiuitate. predicatione & cõuersatõe ex quo tres diuine relucent perfectiones. b.

In ei9 natiuitate diuina declarat bonitas q2 tũc hoĩs redẽptio gratiosa nũciata fuit & oñsa. c.

In iohãnis vita diuina relucet sapia. tenuit em̃ media ad finẽ. obsuãdo nedũ precepta sed & cõsilia. cõtra aliquos. qui sine medio pnĩe saluari presumunt. d.

In predicatione iohãnis qua pctõres arguit. diuina potentia clarescit. ad saluandũ. ad conuertendum. ad puniendum. e.

Petri et pauli apostolorum sermo. I.

Honorãtes aplos. honoram9 dñm qui misit eos. quibus viuere christus erat. et mori lucrum. qui & dij terre nominantur. a.

In oĩ laude sctõr nil glĩosius dici põt. q̃ vt dij a deo suo dicantur. sicut diuini participatõe diuinitatis aut sapie sapiẽtes. b.

Aliud est esse deum naturaliter. aliud nũcupatiue tantũ et q

hoc p̄dicatum solū excellētibus conuenit ibidem

Ideo apostolorꝫ p̄ncipes recte dij nominantur ibidem

Apl'i fuere dij terre. intellectu p fidem eleuato C

Fuere dij terre. affectu p dilectōem inflamato D

Fuere eleuati mirabiliū operꝫ effectu. p ꝯstantiā finalē E

Quantū fuere exaltati sua passione Quō nob in exēplū dati. sed p̄ncipaliter plat̄ꝫ ꝛ p̄dicatoribus licet eos raro sequant̄. pascendo sese. nō xp̄i oues a faucibus dyaboli eripiēdo. F G

De eodē Sermo scd̄s

Petrus ꝛ paul⁹ dati sunt nobis in p̄res ꝛ mgr̄os. ꝛ quare dicuntur candelabra lucētia A B.

Quō luxerūt fide eā exaltādo atqꝫ fundādo multipl'r. B

Fuerūt speculū penitere volētibus. Et quō vterqꝫ p̄us peccauit. sꝫ resurrexit p penitētiam de petro C de paulo D

Doctrine due p penitētibus vt a petō p̄ficiatur E

Fuerunt p̄ficientiū exempla. incipiētes ꝯtrutū edificiū et fundamētū in hūilitate. de petro F. de paulo G

Exhortatio ad hūilitatem H

De eodē Sermo terci⁹

Hodie ecclesia solēnisat aplo rum sanctorꝫ mortē p̄ciosam A

Principat⁹ quō ꝯfert̄. quō ꝯfirmat̄. quō valde ꝯfortatur B

Quō in p̄ncipes sunt electi. vocatione diuina C

Quō eorꝫ p̄ncipat⁹ est ꝯfirmatus in signis. p̄digijs. portentis miraculis. de potentia petri D De potentia pauli E

Quō eorꝫ p̄ncipatus hodie nimis est ꝯfortat⁹ p gloriosā mortis victoriam F ibidem

Quō morte sua clarificarunt christum Exhortatio ad apostolorum imitationem. quatenus ꝛ noster p̄ncipatus ꝯfirmetur ꝛ cōfortetur G

Marie magdalene Sermo primus.

In conuersione Marie magdalene elucet larga dei misericordia in venia faciliter concessā Et hoc multiplici ratione Non enim vincitur multitudine. magnitudine. aut cōtinuatione peccati A

Ostēditur inflexibilis dei iusticia. in longa et dura conuerse dilectricis penitentia. Et quare dimissis peccatis penam sustinuit B

Ostenditur imitabile p̄fecte ꝯuersionis exemplum C

In vindicante voluntarie peccatum suum quattuor ꝯsiderari possunt.

Quid est contritio D

Contritio peccati. est in hominis potestate. Dolor sensibilis. lacrimarū effusio corporaliū nō sunt de necessitate contritōnis. Quandoqꝫ cum maiore contritione. stat minor doloris sensus.

et irruptio lacrimarum. diffuse tractatur E

Nullus se excusare potest de peccati detestatione et lacrimarum mentalium non corporalium irruptione p peccatis F

Monstratur nobis magnum preuenrantie premium. ex multitudine priuilegiorum hec sibi concessorum G

De eodem Sermo scds

Inmarie magdalene conuersione gaudiosa. diuina relucet bonitas et misericordia. cuius pars optima a christo pdicatur A

Primu ostenditur limpida purgatio marie. Unde pmo eius recitantur mala. deinde penitentia singulis vicijs opposita B C

Quam intensa fuerit marie magdalene ad christum lauante dilectio D

Jacobi apostoli. Sermo vnus

Jacobus iunctus fuit domino. Carnali propinquitate. familiaritate. nominis significatione et mortis conformitate A

Duobus modis contingit bibere calice passionis. et ita fieri martirem dei. Crux christi qua portare iubemur quid est. Quid est ferre crucem domini b.c.

Quomodo filij zebedei ppo nuntur nobis imitandi. cum fuerint a domino de sua indiscreta petitione correpti D

Eorum petitio multiplici ex causa fuit indiscreta E

Doctrine due dantur ex euangelio contra indiscretam et presumptuosam aliquorum petitionem et q beatitudo non datur sine merito. et q3 nullus saluabitur. nisi biberit calice domini. et nisi fuerit martir dei F G

Laurencii martiris sermo vnus.

valde venerandus est sanctus laurencius. eo q dilectio plus in eo claruit ceteris martiribus

Dicitur aut laurencius quasi laurea tenens

Et quo vicit mundu diabolu seipsum A

Que sunt semina Et quottuplex semen B

Quis fructus talismodi duplicis seminis. carnalis et spiritualis C ibidem

Semen de quo apostolus loquitur. 2 Cor. 9. quid est. Et quem prerequirit terram cultam et dispositam. Meritorium opus cui pncipalius ascribendum est. vel grc. vel li. ar. E

Quale semen et qliter btus laurencius seminauit. velociter D

Largiter E Hilariter F

Exhortatio ad eius imitatione et q3 abundissime nunc metit in benedictione celesti 7c G

Bartolomei apostoli sermo vnus

Quemadmodu dedit pelle p pelle 7c et recitatur breuiter vita eius. co paratur ionathe. q expolians se ve

fribus suis. dedit eās david quē diligebat A Quō possumus ⁊ debem⁹ xp̄m colere corpe nr̄o ip̄m ppter deum castigando B

Ipsum laborib⁹ fatigādo C

An in aliquo casu expōere corpus martirio sit precepti D

Respondet. F. G. H.

Consilia diuina prio obligant ad nō contēnendū sub pena peccati mortalis D

Obligant ꝓm animi p̄preparationem E

Obligant in certo casu ad eorum obseruātiā in actu. F. G. H

Martiriū ꝓm animi pparationem semper est precepti H

Colitur deus corpe nostro. cū per corpus ipsum. genuflectendo caput nudando. deo reuerētia exhibetur I

Et quid p illas ceremonias ⁊ ritus ecclesie significat. quō differēter deo ⁊ homini exhibentur K

Quid de simplicianis nescientibus illas gestuū ꝓcatōes L

Exaltationis sancte crucis sermo vnus.

Quomodo xp̄us dr̄ in passione exaltatus ⁊ cepisse nomē qd̄ est supra omne nomē. quō lignū crucis ab eterno in instrumentuȝ redemptionis electuȝ et int̄ passione sanctificatū. hodie dr̄ sup cedros libani exaltatū A

Quomodo dn̄s in cruce exaltatus traxit ad se oīa Que sunt illa omnia. siue de quibus hoc intelligit̄ Qua tractione traxit Et quō aliqui inuiti. aliqui volentes trahūtur Et quō est tractio amorosa. dilectiōis effectiue ⁊ affectiue graciosa exhibitiōe B

Non est maior dilectio. dilectiōe quā xp̄c ostendit in passiōe ⁊ assumpta humanitate C

De crucis dignitate Efficacia ⁊ vtilitate. cōtra demonia vicia. et peccata D

Qualiter ⁊ nos clauis q̄ttuor (Et q̄ sunt illi) ꝯfigurari debē⁹ ⁊ possum⁹ xp̄o crucifixo. vt cū eo glorificemur E

Mathei apostoli et euāgeliste Sermo primus.

Sunt infirmi suā egritudinē nō ꝯgnoscētes. nec attendere volentes ⁊ hȳ medico indigni sunt nec eo vt putant opus hn̄t. Alij egri suā egritudinē ꝯgnoscētes. medicū petunt et requirūt A

In euāgelio ꝓponit̄ p̄ncipiū mediū et termin⁹ ꝯuersiōȝ sancti mathei B

Tria in scripturȝ reperiunt̄ vocationū genera C

Quō vocat⁹ est mat. diuia illustratōne. hoīm doctrinatiōe. ⁊ sue infirmitatȝ ꝯsideratōe D

Mathei ꝯuersio ⁊ obediētia ad dn̄i vocatōz. fuit. subita. hūilis grata ⁊ pfecta E

Quō sanct⁹ mathe⁹ pfecte diuicias ꝯtēpsit. ⁊ ponit̄ pulcra differētia int̄ renūciare diuicijs. ⁊ eas relinq̄re. p̄mū em̄ ꝯsilij est. scḋm p̄cepti Et quō manēs in seculo ⁊ diues valde. ꝑt abrenūciare diui

Michaelis archangeli Sermo primus

De eodē Sermo scd̄s

De eodē Sermo terci⁹.

siones. et stella a stella differt in claritate rc. D

De eodem Sermo secundus.

Dignum est vt sanctos quos officio colimus. etiam conuersatione sequamur. licet triplici incomodo laborantes in via salutis multum recordamur A

De mercedis magnitudine per totum sermonem.

Hec merces licet vna sit. multis tamen nominibus in euangelio exprimitur C

Ibi beatitudo quid est. pulcre explicatur omnes homines in omnibus operationibus suis. beatitudinem querunt D

Cur autem non adipiscuntur quodtanta solicitudine querūt E.

Beatitudo dumtaxat inueniri potest in celo. Ibi sufficientia et desideriorum sacietas F

Ibi reuerentia et status nobilitas G

Ibi potentia in corpore et anima. H

Ibi fame claritas I

Ibi iocunditas ac gaudiorum affectus K

Sermo tercius de eodem

Sanctorum quos hodie veneramur et colimus cōmendatio Et quomodo virtus dei in eis esse dicitur A

Electi dei nubes dicuntur et quare B

Primum de beata virgine C Ibidem. de apostolis et martiribus. De doctoribus et confessoribus pariter et patriarchis cum prophetis.

Item de virginibus D

De sanctis angelis quomodo sunt nubes E.

Hodierna festiuitas etiam est illorum qui in purgatorio detinentur F

Qui etiam in purgatorio manentes pro nobis orant. et nobis (licet non sibi) possunt esse subsidio. probatur exemplis G

Remissio de cultu sanctorū multiplici. De errore circa eundem rc. ad canonē misse. vbi hec materia latehabetur in pluribus lectionibus H

Sermo quartus de eodem

Omnes homines naturaliter desiderant beatitudinem. sꝫ plures aberrant. vnde cū non solum nobis inest desiderium beatitudinis. sed necesse est saluari vel damnari. ideo caute agendum. quatinus beatitudinē consequamur A.

Quidquid homo hic querit in via. sine imperfectiōne reperitur in patria B

Ibi inuenitur mensura bōna et conferta rc. cōtra eos qui querunt beatitudinem vbi inueniri nequit. et qui saluari volunt via quā nec christus. nec sancti ambu

larunt B E
Quã viam ostenderũt nobis sancti ad patriam ducentem D.
Partes rectitudinis due sunt declinare a malo et facere bonũ E.
Gradus scale euangelice quo modo distinguũtur E F
Paupertas spiritus quid est F.
Diuitias irascibilem frenat G.
Quēadmodum singulis statibus sanctorum singule beatitudines attribuuntur cum applicatione ad patriarchas. pphetas. apostolos rc. H I K L

De animabus Sermo vn⁹ cum remissione ad canonem misse

Opera misericordie plurimũ cõmendantur in scriptura. et presertim que fiunt defunctis. sibi subuenire non potentibus A.
Defunctorũ anime sunt in tri plici differentia qm debitum est animabus in purgatorio subuenire. Et quare sumus eis debitores. differenter tamen B
Utilitatem multiplicem consequitur quis suffragando animabus E
Mouetur ibi dubium. An opus pium p defunctis factum. etiam valeat actori rc. remittitur ad canonem

Martini episcopi Sermo. I.

Applicatio thematis Ecce vir oriens nomen eius A
Legende de sancto Martino singularis cõmendatio Et quomodo fuit admiratõne digniss mus in portentis. ita omnis fere creatura sibi obediret B
Insensibilia. Ignis. Aqua. Aer. E.
Uegetabilia. pinus. cibozũ oleum D
Sensibilia E
Rationalia F
Demones in obsessis G
In ydolis et aris H
Uirtus celi I
Angeli K
Infirmitas L
Mors M vestis. stramentum epule N.

De eodem Sermo. II.

Applicatio verboz Ecce vir. oriens nomen eius ad sanctum Martinũ A
Uiri dicuntur viam virtutũ viriliter gradientes. et martin⁹ fuit vir. quia fortiter in via virtutum ambulauit utroq pede. intellectus scz z affectus B
Fides quomodo fuit in Martino. z quomodo ambulauit pede intellect⁹ C
Quomodo ambulauit pede affectus p virtutes affectiuas D
Ibi de eius humilitate z quomodo circa bonum honestum se habuit. Quomodo circa bonũ delectabile E
Unde ẽ q popul⁹ plurimũ inglu

niei defuit in pfesto martini. cũ tamẽ fuerit magne abstinẽtie F.

Quomodo ambulauit in gressibus fortitudinis G

De eodẽ Sermo. III.

Martin⁹ hic paup. celum diues ingressus est A

Quomõ martin⁹ paupertate triplici rerum scꝫ corporis et spirit⁹ regnũ celoꝝ ꝯsecut⁹ ẽ B C

Historia transit⁹ beati martini fm seuerum C

Quomõ paupertatẽ ab ineunte etate vsqꝫ in finẽ vite demõstrauit D

De paupertate corpis eius ꝛ spiritus E

Quid actum de corpe sancti martini. eo iam mortuo. et quale comptum fuit F

De eodem. ſmo. IIII.

Omnes qui sancti martini vitã scripsere. vel sanctitate vel eloquẽtia ꝛc. euasere A

De meritis et signis gloriã sancti martini ꝯtestantib⁹ B

De gloria anime quã cõtestant signa ꝛ merita C

Ibi de reuelatõne facta seuero sulpitio de trãsitu sancti martini D

Angelice voces sanctum martinum ducere in celum E

De eodẽ Sermo. V.

Contra festiuantes festũ sancti martini in gula et crapula. dimissis spiritualibus A

Quomodo sanctus martin⁹ fructum triplicem messuit in eterna beatitudine. obtinendo Aureolam. virginum. martirum. et doctorum Et quomõ hee aureole dantur potioribus victorib⁹. carnis. scilicet mundi et dyaboli. per totum ſmonem

Quare pmium beatorum cõparatur coronis aureis

Ibidẽ quare premiũ essentiale aurea. Accidentale vero aureola nominatur. et an omne accidentale premiũ dicatur aureola

Quale semen seminauit beatus Martin⁹ vnde genite sunt aureole. siue fructus triplex. Et quare gratia dei semini comparatur C

Quomodo carnis ꝯcupiscentias. virginali domuit puritate. per quod fructum tricesimũ. et aureolã virginũ ꝯsecutus est D.

Quomodo dyabolum vicit studiosa pdicatiõe et multoꝝ cõuersione ac veritatis cognitõne. vnde fructum sexagesimũ ꝛ doctorum aureolã possidet E

Mundum vicit martirio voluntatis. et hinc martirum aureolam siue fructum centesimũ habet F G.

De eodem Sermo. VI.

Quomõ beat⁹ martin⁹ in tpe iracũdie fact⁹ ẽ recõciliatio A C

Quomodo assimilatur Noe et qua ratione. de eo dicunt hec verba de Noe ad lrãm scripta in tempore iracundie factus est reconciliatio B

Quomodo martinus factus est omnibus rite cum inuocantibus in tempore iracundie reconciliatio C

Magnum pietatis affectum martinus habuit ad bruta animalia. Ad homines. Ad barbaros et hereticos D E

De efficatia ad p̄cum suarum apud deum F

Katerine virginis Sermo vnus

Christus se ꝯtemplans auditorio incapaci. ad inuisibilia et celestia. per visibilia et terrestria populum induxit A

Omnes fideles ſm animam virgines dicuntur. Est enim incorruptio mentis et incorruptio carnis. et vtriusq; integritas virginitas dicitur B

Anime saluari volenti. duo sunt necessaria scilicet fides ꝛ operatio recta C

Quomodo ꝛ in quib9 beata Katerina fidem ostendit ꝛ manifestauit D

Quomodo caritatis oleum ostendit multipliciter. in corporis castigatione. in virtutum operatione. in mortis ꝑpessione E

Exhortatio ad unitatem virginis F

Quomodo ad triplicis hosti victoriam gloriosam. triplicem habet aureolam G

☞ Finis Registri

